

GOVERNMENT OF INDIA
DEPARTMENT OF ARCHAEOLOGY
CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY

CLASS _____

CALL No. BPa3 Khu-Kas

D.G.A. 79.

Nālandā-Devanāgarī-Pāli-Series

THE
A P A D Ā N A
(PART I)

[KHUDDAKANIKĀYA, Vol. VI]

General Editor

BHIKKHU J. KASHYAP

10478

BPa3
Khu/Kas

MUNSHI RAM MANOHAR LAL
ORIENTAL & FOREIGN BOOKSELLERS & PUBLISHERS
Post Box 1165, Nai Sarak, DELHI-6.

PĀLI PUBLICATION BOARD
(BIHAR GOVERNMENT)

B. E. 2503

V. E. 2016

1959

Sole Agents :
MOTI LAL BANARASI DAS,
Nepali Khapara,
Post Box No. 75,
Varanasi,
(India).

CEN
LIB
Acc. No. 10478
Date 28.1.61.
Call No. BPa3 / Klu / Kas

GENERAL PREFACE

The teaching of the prophets is generally distorted by the beliefs of the world and the interpretations of the priests. If we wish to ascertain what the founders of great religions taught, we have to get back to the original sources.

Buddhism in all its forms goes back to the life and teaching of the Buddha. While the austerities practised by him till he attained enlightenment appeal to the Hinayāna, the Pāli, or the Southern school, his life of service and compassion for 45 years after the attainment of enlightenment is the authority for the Mahāyāna, the Sanskrit or the Northern school.

The religious quest springs from the consciousness of the imperfection and suffering of the World. The questions which worried Tolstoy in the fiftieth year of his life disturb all thinking men. "What is life? Why should I live? Why should I do anything? Is there any meaning in life that can overcome inevitable death"? Nijinsky summed up the whole problem in his *Diary* when he wrote: "The whole life of my wife and of all mankind is death." How can we be saved from the body of this death? This is the problem of religion.

The Buddha traces suffering to selfish desire. Suffering is the result of tension between a living creature's essential impulse to try to make itself into the centre of the universe and its essential dependence on the rest of creation. Craving is that which binds the individual to the creative process. The individual with selfish desire becomes the slave of the universe. We can overcome suffering only if we get rid of *trṣṇā* or *taṇhā*. To attempt to get rid of suffering through the various devices of self-deception is not to cease to suffer but to suffer in a different way.

The Buddha formulates the eight-fold path of morality which helps us to eliminate selfish desire and overcome suffering.

Recd. from M/S Mumukshu Bhawan Varanasi, Delhi on 21.12.60 Rs. 17.50

When the Upaniṣads declare, "That thou art", *tat tvam asi*, it is not a mere statement of fact. It is a call to action. Make thyself that which thou know thou canst be. Whereas the Hindu mind believes in a permanent element in the individual which can stand firm and unshaken in the midst of change, the Buddhist stresses the dynamic character of the self. No change is possible with an unchanging consciousness. We can achieve the possibilities in us by the exertion of the will rather than by the play of the intellect. Religion is not a creed, but a vital process. It is no use railing against God or destiny when we are ourselves the authors of our disgrace. If few are chosen, it is because few choose to be chosen. The Buddha laid stress on the creative freedom of man. The Buddha did not encourage dependence on the supernatural. He could not conceive of a being capable of creating a world for the express purpose of its creatures praising him. The ten veramaṇis or prohibitions or abstinences called *daśasīla* or *daśasikkhāpada* which the novices in the Path of Buddhism utter are given in these words: "I take upon myself the abstinence, (1) from destroying life, (2) from taking what is not given, (3) from leading an unchaste life, (4) from speaking untruth, (5) from giving myself to intoxicating drugs, (6) from eating at irregular hours, (7) from seeing musical and dancing performances and other shows and pageants, (8) from wearing garlands, perfumes, unguents and other bodily decorations, (9) from using high couches and seats, (10) from accepting gifts of gold and silver." The first five are the Buddhist *pañcaśīla*.

Pāpātipātā veramaṇi sikkhāpadaṃ samādiyāmi
 Adinnādānā veramaṇi sikkhāpadaṃ samādiyāmi
 Kāmesu micchācārā veramaṇi sikkhāpadaṃ samādiyāmi
 Musāvādā veramaṇi sikkhāpadaṃ samādiyāmi
 Surā-merayamajja-pamādatṭhānā
 veramaṇi sikkhāpadaṃ samādiyāmi

Conflicts in the world are conflicts in the human soul enlarged. If men were at peace within themselves, the outer conflicts between nations would inevitably cease. By practising the Buddha's *pañcaśīla* we will develop patience, courage, love

and unselfishness. The Buddha teaches us that even in an age of anxiety and violence, it is possible to gain and maintain inner harmony, which is not at the mercy of outward circumstance.

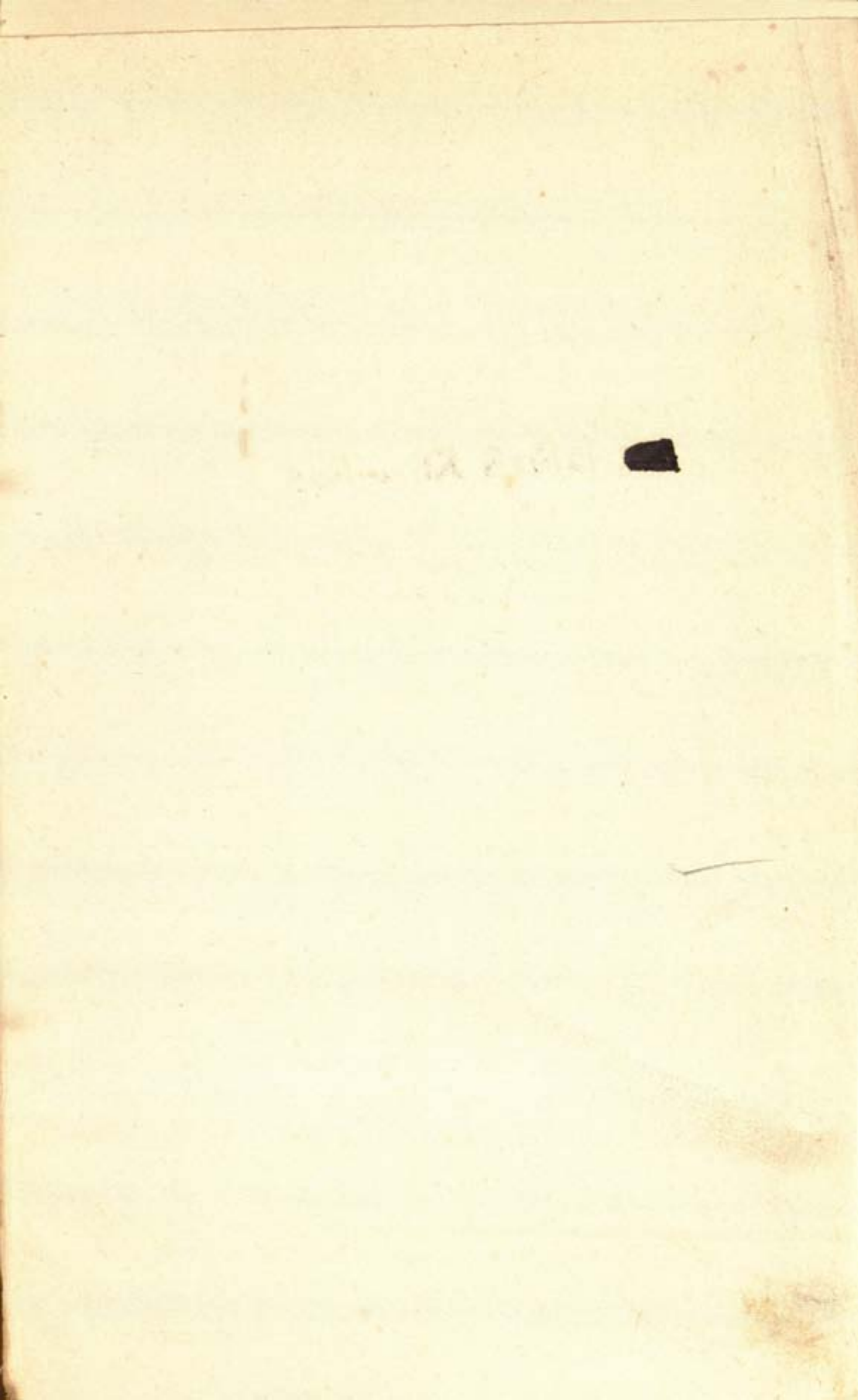
Nirvāṇam paramam sukham : Nirvāṇa is the highest bliss. It is not a negative state of annihilation but a positive state of joy, consciousness grown from an unhappy to a beatific one. The Buddha does not tell us that man is but a bubble on the turbulent surface of nature and that he has no destiny save to undergo dissolution. The Hindu affirms that man can realise his identity with Brahman, the ground of all being; the Buddhist says that man can live in a transfigured world where *samsāra* and *nirvāṇa* are one. In *Mahā-saccaka Sutta*, the Buddha himself is reported to have described the supreme triumph of reaching the goal of his quest as follows :

“When this knowledge, this insight had arisen within me, my heart was set free from intoxication of lusts, set free from the intoxication of becoming, set free from the intoxication of ignorance. In me, thus emancipated, there arose the certainty of that emancipation. And I came to know : “Rebirth is at an end. The higher life has been fulfilled. What had to be done has been accomplished. After this present life there is no further for this or that. This last insight did I attain to in the last watch of the night. Ignorance was beaten down, insight arose, darkness was destroyed, the light came, inasmuch as I was there strenuous, earnest, master of myself”. Thus ended the struggle of six long years.

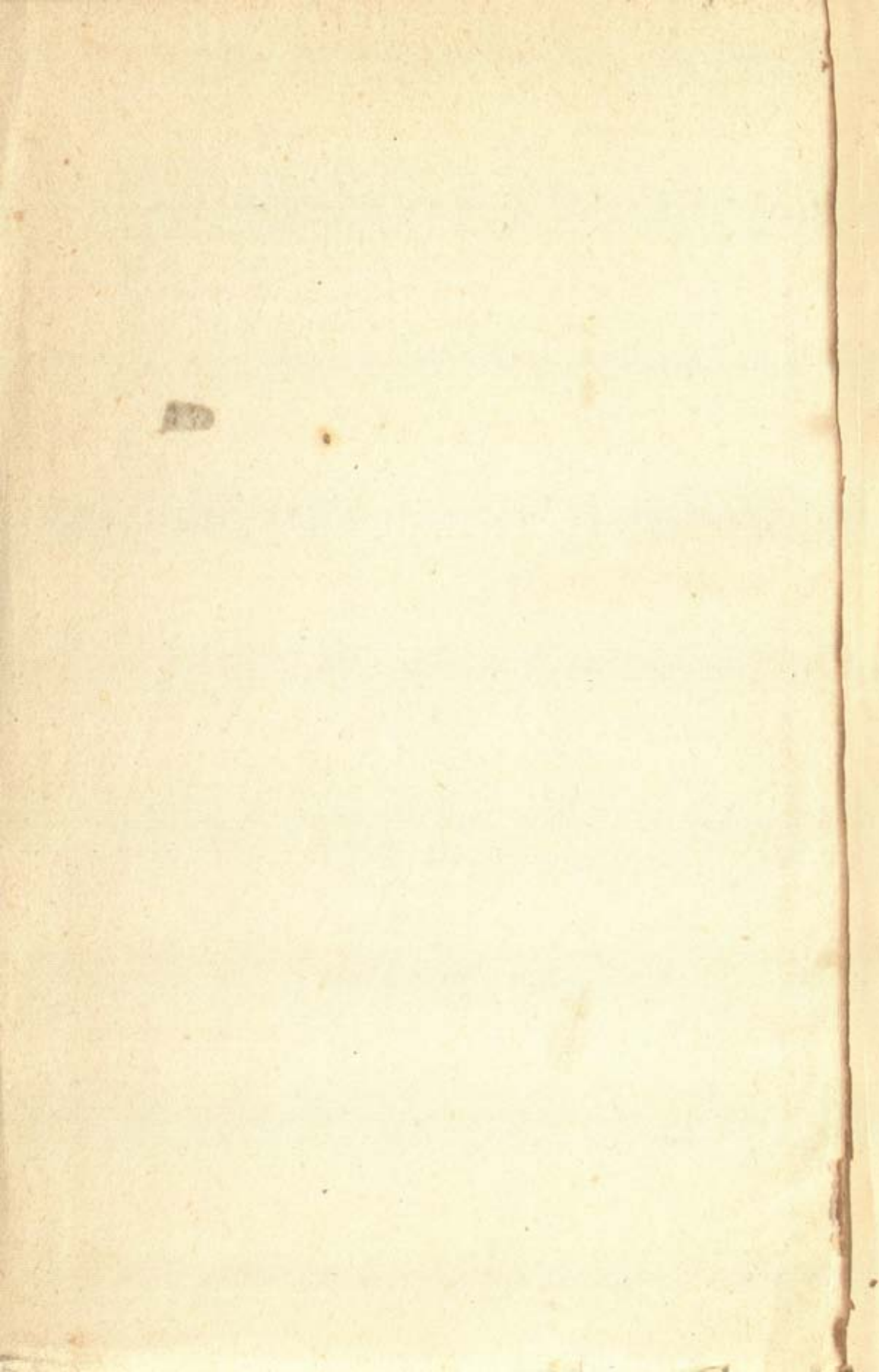
The Buddha is said to be a physician. Even as the physician strives to restore to health a sick man, the Buddha tries to restore us to our normal condition. If our leaders become normal, we may be able to replace the present social order in which division, falsehood and violence prevail, by a new one in which humanity, truth and brotherhood will reign.

On the occasion of the 2,500th anniversary of the Buddha's parinirvāṇa, the Government of India decided to publish standard versions in Devanāgarī script of the complete Pāli and the Sanskrit texts of the two schools, Southern and Northern, in the hope that some of the readers of these books may be impelled to love the good, to practise altruism and hold their spirit aloof from the desires and ambitions of the world.

S. Radhakrishnan

INTRODUCTION

1. The Pāli Tipiṭaka

After the passing away of the Buddha at Kusinārā, the disciples had assembled to pay their last homage to him. The Venerable Mahā Kassapa, the chief of the congregation, was delivering words of consolation to the bereaved assembly, reminding them of the declaration of the Buddha: — “It is the very nature of all things near and dear to us that we must divide ourselves from them.” Subhadra, a monk who had received ordination in an advanced age, however, did not look gloomy. He took a perverted view of the situation and spoke—“Do not grieve, brothers, for now we are definitely released from the restraint of the Great Teacher and his too rigid discipline. While the Teacher lived, we were constantly rebuked for failing to observe the hard rules; but, now we are at liberty to do as we please; therefore, do not grieve.” These words sounded a note of warning against the future possible distortion of the Dhamma at the hands of faithless members of a similar category. The Venerable Mahā Kassapa felt an urgent need for convening a Grand Council of the leading Elders of the Saṅgha to make a full collection of the teachings, and also to adopt means for their right preservation and transmission to posterity. He addressed the Bhikkhus thus:— “Come, friends, let us chant together the Dhamma and the Vinaya...” The Venerable Mahā Kassapa drew a list of five hundred names of the topmost disciples to be appointed as members of the Council. At first, the name of the Venerable Ānanda was left out in view of the fact that he had not attained Arahatahood till then. But, as no one else in the Saṅgha had the privilege of listening to the Teacher so very closely and for such a long period of time, his participation was deemed necessary and important. He was, consequently, asked to go to a suitable abode and develop insight, so as to become an

Arahata and be able in time to join the Council. King Ajātasattu made necessary arrangements for the accommodation and convenience of the convention at Rājagaha, a favourite resort of the Teacher himself. A spacious beautiful pavilion was raised for the meeting at the entrance of the Sattapāpi cave, on the northern side of the Vebhāra Hill.

Venerable Ānanda made the best efforts to train himself in developing insight. He kept walking up and down for the whole night absorbed in deep meditation; and, early in the morning, as he was going to stretch himself on the bed, his feet had left the ground and the head had not reached the pillow, at that moment, as if by a flash of light, darkness was dispelled and the sublime light of saint-hood dawned upon him. And, through his miraculous superhuman power of an Arahata, he appeared all of a sudden on his appointed seat in the hall, as if emerging out of the ground, exactly as the proceedings were going to be started.

With the permission of the Saṅgha, Venerable Mahā Kassapa asked Upāli questions on Vinaya, relating to the different monastic transgressions; the matter, the occasion, the individuals concerned, the principal rules (paññatti), the amended rules (anupaññatti) and all other details about them. In this, the Vinaya text was agreed upon and settled. Then, again, with the permission of the Saṅgha, he asked Ānanda questions on the Dhamma; the occasion of a sermon and the person or persons with reference to whom it was preached.¹

The commentary, Aṭṭhakathā, of a much later date, assumes that the Abhidhamma Piṭaka was also included in the collection of the Dhamma, and that the Tipiṭaka, as it is available to us, was finalised at this very stage.²

A century after the passing away of the Buddha, a great controversy arose in the Saṅgha concerning the interpretation of some Vinaya rules. This necessitated the holding of the Second Council at Vesālī. Seven hundred leading Elders

---

1. *Cullavagga*, Chapter XI. 2. *Sumaṅgalavilāsiṇi*, *Nidānakathā*.

from distant parts of the country assembled to take part in it; and they had drawn up a new edition of the Scripture, resulting in the fixing up of the Piṭakas, Nikāyas, Aṅgas and Dhammakkhandhas.¹

A century after, when King Asoka embraced Buddhism and gave patronage to its propagation, the richly furnished monasteries became centres of attraction even for the members of other sects. They donned the yellow robe, either by proper ordination or stealthily, and went about as Bhikkhus enjoying the privileges and honour given to them. They could not, however, leave their own inclinations behind, and began to twist and distort the Doctrine in their own ways. This led to a state of confusion, and it became difficult to distinguish the true principles from the coloured ones. The Elders felt the necessity of safeguarding the purity of the Dhamma by affecting a total purge of the alien elements in the philosophical life of the Saṅgha. This task was entrusted to the Venerable Moggaliputta Tissa, a saint, a thinker and a writer. He compiled a book called the Kathāvatthu, refuting all the foreign theories, which was adopted as a book of the Tipiṭaka at the Third Council held at Pāṭaliputta under his presidentship. After the council, Asoka despatched missionaries to the then civilised parts of the world for a wide propagation of the Dhamma.²

Prince Mahinda and Princess Saṅghamittā renounced the world and joined the Order to lead a mission to Sīhaladīpa (Ceylon). Since then, the island became a stronghold of Buddhism, and, even up to this day, has maintained the tradition of Pāli Tipiṭaka with all religious zeal.³

Up till then, the Tipiṭaka was traditionally handed down orally from teachers to pupils. The complete Scripture was compiled in the form of books for the first time in Ceylon in 29 B. C., under the patronage of king Vaṭṭagāmaṇi Abhaya, with all the detailed classifications that are now obtained in the Pāli Tipiṭaka of the Theravāda School. This was done

1. *Cullavagga*, Chapter XI.

2. *Mahāvamsa*, Chapter V.

3. *Mahāvamsa*, op. cit.

at the Council convened for the purpose, known as the Fourth Great Council.¹

The Fifth Council, according to orthodox tradition, was held at Mandalay, Upper Burma, in 1871, under the patronage of king Mindon. In this Council the entire Pāli Tipiṭaka was revised, re-edited and finally engraved on 729 marble slabs as follows^a—

Vinaya :	111 slabs
Sutta :	410 slabs
Abhidhamma :	208 slabs

Now, in this present age, there was the necessity of bringing out an upto-date edition of the Tipiṭaka, printed on modern machines. This task was taken up by the Burmese Chaṭṭha-saṅgāyana, the Sixth Great Council, held in Rangoon, which opened on the 17th May, 1954 in the artificially built Rock Cave, specially constructed for this purpose, at a little distance from the city. Two thousand and five hundred of the most erudite Bhikkhus, from all parts of the world, participated in chanting the Tipiṭaka together. A modern printing press was installed in a separate building, and there the texts were printed as soon as they received the sanction of the Saṅgāyana. The Council kept functioning for two years, and concluded on the fullmoon day, May 1956, synchronising with the 2500th Jayanti of the Buddha.

In Ceylon, Burma, Thailand and Cambodia the principal religion of the people is Theravāda Buddhism, that adheres to Pāli Tipiṭaka as its Scripture. There, they have been having editions of it in their own scripts. Pāli Text Society, London, has been able to complete the publication of a major portion of it in Roman characters. But, as yet, it is not fully available in any script of India.

It is with a view to removing this want that the Government of India and the State Government of Bihar have jointly sanctioned a scheme of editing and publishing the entire Pāli

---

1. *Mahāvamsa*, Chapter X-XXIII. 2. बौद्ध धर्म के २५०० वर्ष, १९५६, p. 35.

Tipiṭaka in Devanāgarī, which will be complete in 40 volumes of about 400 pages each. This task has been entrusted to the Devanāgarī Tripiṭaka Publication Department, Nālandā. It aims at presenting a co-ordinated edition of the text based on the printed books in Roman, Sinhalese, Burmese and Siamese scripts.

The following chart will show the distribution of books in the literature :—

TIPITAKA

Vinaya Piṭaka	Sutta Piṭaka	Abhidhamma Piṭaka
1. Mahāvagga	1. Dīghanikāya	1. Dhammasaṅgaṇi
2. Cullavagga	2. Majjhimanikāya	2. Vibhaṅga
3. Pācittiya	3. Saṃyuttanikāya	3. Dhātukathā
4. Pārājika	4. Aṅguttaranikāya	4. Puggalapaññatti
5. Parivāra	5. Khuddakanikāya,	5. Kathāvatthu
	which contains the	6. Yamaka
	following fifteen	7. Paṭṭhāna
	books :—	
	i. Khuddakapāṭha	
	ii. Dhammapada	
	iii. Udāna	
	iv. Itivuttaka	
	v. Suttanipāṭa	
	vi. Vimānavatthu	
	vii. Petavatthu	
	viii. Theragāthā	
	ix. Therīgāthā	
	x. Jātaka	
	xi. Niddesa	
	xii. Paṭisambhidāmagga	
	xiii. Apadāna	
	xiv. Buddhavaṃsa &	
	xv. Cariyāpiṭaka	

2. The Present Volume

The Apadāna is a collection of the previous life-stories of the Buddha, Solitary Buddha, the Chief Disciples, and many

other Arahants. The chief concluding stress being to show that even the smallest meritorious act has the potentiality to give great results even after aeons. Due to the mythological nature of these, scholars are of opinion that the compilation of this book represent a date much later than that of any other. All the Apadānas are in *Gāthās*, stanzas, put in the mouth of the saints themselves, with the note at the end—"thus the Venerable.....spoke the above stanzas."

The main book of the Apadāna consists of two parts—relating to the male and female saints. We have followed the suggestion of the Burmese Chaṭṭhasaṅgāyana in distributing the contents of the book in the two volumes, and including the Buddhavaṃsa and the Cariyāpiṭaka in the second.

The Buddhavaṃsa gives an account of the previous Buddhas with whom the Bodhisatta had come in contact and about whom they had made the prediction that he would attain Perfect Enlightenment. It is interesting to note that the Jain mythology also gives a similar account of the previous Tirthaṅkaras. It is interesting all the more that even the number of the previous Buddhas and previous Tirthaṅkaras are not very different.

The Cariyāpiṭaka is series of matrical narrations, put in the mouth of the Buddha himself giving accounts of his previous lives, taken from the Jātakas, showing how he had fulfilled the ten *Pāramitās* for the attainment of Buddhahood.

As these two volumes are completely in *Gāthās*, they provide rich materials for studies in old Pāli prosody.

3. The Present Edition

This presents a co-ordinated edition in Devanāgarī of the sixth Volume of the Khuddaka Nikāya, the Apadāna (I), based on the following Versions of the text :—

The Apadāna I:—Burmese—Chaṭṭhasaṅgāyana publication, 1956 ; Siamese—Mahāmakūṭa Government publication, 1926 ; Sinhalese, edited by Bhikkhu A. P. Buddhadatta Mahāthera, 1930 and Roman, edited by Mary E. Lilly (P.T.S. 1925).

For preparing our MSS, we have adopted the Chaṭṭha-saṅgāyana edition as our basic text, an edition that has been brought out by the efforts and sanction of an international Saṅgha constituting of the zealous holders of the orthodox Theravāda tradition.

As regards the principles of editing we have tried our best to observe the same as adopted in the previous volumes.

**

**

**

Our learned Editor, Shri Birbal Sharma, M. A. and Bhikkhu Kumar Kassapa have made the final revision of the press copy and have supervised the printing of the same.

VĀRĀNASĪ.

BHIKKHU J. KASHYAP

21.11.59.

आमुख

१. पालि तिपिटक

कुशीनगर में बुद्ध के निर्वाण के पश्चात् उनके शिष्यगण एकत्रित हो अपनी-अपनी श्रद्धाञ्जलि अर्पित कर रहे थे। उस समय सङ्घनायक आयुष्मान् 'महाकस्सप' सभी को सान्त्वना देते हुए बुद्ध के उपदेश का स्मरण दिला रहे थे—“सभी वस्तुयें अनित्य हैं और उनसे वियोग होना अवश्यम्भावी है”। उस परिषद् में 'सुभइ' नामक एक वृद्ध प्रव्रजित भिक्षु भी था, जो दुःखी होने के स्थान पर बुद्ध के निर्वाण पर प्रसन्नता प्रकट करते हुए कह रहा था—‘भिक्षुओ, दुःखी मत हो। अब हम उस महाश्रमण के कठिन नियन्त्रण से मुक्त हो गये। वह बराबर कहता रहता था—‘यह करना तुम्हें विहित है और यह नहीं’। अब हम स्वेच्छा से जो चाहेंगे करेंगे और जो नहीं चाहेंगे नहीं करेंगे। अतः आप लोग दुःखी न हों’। ‘सुभइ’ के इन शब्दों से चेतावनी सी मिली और आयुष्मान् 'महाकस्सप' ने इस आवश्यकता का अनुभव किया कि प्रमुख भिक्षुओं की एक बैठक का आयोजन हो, जिसमें बुद्ध-वचन का प्रामाणिक संग्रह कर लिया जाय, जिससे धर्म की सुरक्षा हो सके और आगामी पीढ़ियों में उसकी परम्परा अबाध गति से चल सके। अतः उन्होंने भिक्षुओं को सम्बोधित किया—“आवुत्तो, हम लोग 'धम्म' और 'विनय' का सङ्गायन करें”। उन्होंने उक्त बैठक में भाग लेने के लिये सुयोग्य भिक्षुओं की एक नामावली तैयार की। पहले तो उन्होंने आयुष्मान् आनन्द का नाम उसमें सम्मिलित नहीं किया; क्योंकि तब तक वे अर्हत्-पद को प्राप्त न कर सके थे। परन्तु सम्पूर्ण सङ्घ में भगवान् के निकटतम सम्पर्क में रहकर उनके वचन श्रवण करने का सौभाग्य आयुष्मान् आनन्द के अतिरिक्त और किसी को नहीं प्राप्त हुआ था। अतः अन्त में आयुष्मान् 'महाकस्सप' को उनका भी नाम सम्मिलित करना पड़ा। आयुष्मान् आनन्द भी पूरी श्रद्धा और वीर्य से ध्यानाभ्यास में तल्लीन हो गये, जिससे वे बैठक की तिथि के पूर्व ही अर्हत्-पद की प्राप्ति करने में समर्थ हो सकें।

तत्कालीन मगध-सम्राट् अजातशत्रु ने राजगृह के 'वेभार' पर्वत के उत्तर-पार्श्व में स्थित 'सत्तपणी' गुहा के द्वार पर एक विस्तृत रम्य मण्डप का निर्माण कराया, जिसमें भिक्षुओं की उक्त बैठक प्रारम्भ हुई।

उधर आयुष्मान् आनन्द को भी अपने प्रयत्न में सिद्धि-लाभ हुआ। सारी रात वे ध्यानमग्न हो चङ्क्रमण करते रहे। प्रातःकाल जैसे ही वे शय्या पर लेटने के लिये बैठे, उनके पैर भूमि से उठ चुके थे और उनका सिर तकिये तक पहुँचा भी न था कि इसी बीच उनका अज्ञानान्धकार नष्ट हो गया और उनमें परम ज्ञान की ज्योति का प्रादुर्भाव हुआ। उन्होंने अर्हत्-पद को प्राप्त कर लिया। अपनी दिव्य शक्ति से वे बैठक प्रारम्भ होने के क्षण ही मण्डप में अपने लिये निर्धारित आसन पर ऐसे विराजमान हुए मानों वे पृथ्वी के गर्भ से उद्भूत हुये हों।

सङ्घ की अनुमति लेकर आयुष्मान् 'महाकस्सप' ने उपालि से विनय के नियम पूछे और आयुष्मान् उपालि ने भी सङ्घ को उन प्रश्नों का सविस्तार उत्तर दिया। फिर उसी प्रकार आयुष्मान् 'महाकस्सप' ने आनन्द से भगवान् बुद्ध के उपदिष्ट धर्म पर प्रश्न किये, जिनका उन्होंने पूर्णरूपेण उत्तर दिया। इस प्रकार इसमें 'विनय' और 'धम्म' दोनों का संग्रह किया

गया^१। पर इस सङ्गीति के कई शताब्दी पश्चात् लिखे गये 'अटुकथा-साहित्य' में यह उल्लेख मिलता है कि इसी पहली बैठक में हो 'अभिधम्मपिटक' का भी संग्रह हो गया था और जिस रूप में आज हमें 'तिपिटक' साहित्य मिलता है, उसी रूप में उसका उसी समय निर्माण हुआ था^२।

बुद्ध-निर्वाण के एक शताब्दी पश्चात् विनय के नियमों को लेकर एक बड़ा विवाद खड़ा हुआ, जिस पर निर्णय करने के लिये वैशाली में एक दूसरी बैठक बुलाई गई। इसमें देश के सुदूर प्रान्तों के चुने हुये विख्यात सात सौ भिक्षु सम्मिलित हुये। इसी कारण यह द्वितीय सङ्गीति 'सप्तशतिका' नाम से प्रसिद्ध है^३।

इसके एक सौ वर्ष बाद जब सम्राट् अशोक ने बौद्ध-धर्म ग्रहण किया और उसके प्रचार को राज्याश्रय प्राप्त हुआ, तब लाभ देखकर अन्य मतावलम्बी भी बौद्ध-विहारों की ओर आकृष्ट हुये। विधिवत् प्रव्रज्या ग्रहण करके अथवा चुपचाप ही पीले वस्त्र धारण कर वे अपने को बौद्ध-भिक्षु घोषित करके विहारों में रहने लगे। किन्तु उनके लिये अपने पुराने संस्कार और विचार छोड़ना सरल नहीं था। अतः उन्होंने अपनी-अपनी तरह से धर्म की उलट-पलट व्याख्या करनी प्रारम्भ कर दी। फलतः भिक्षु-सङ्घ के बौद्धिक जीवन में एक उच्छ्वलता प्रकट हुई और धर्म के वास्तविक स्वरूप का निर्णय कठिन हो गया। धर्म के नायक स्वविर भिक्षुओं ने धर्म की शुद्धता को चिरस्थायी रखने के लिये तथा उसे विरोधी तत्त्वों से मुक्त रखने के लिये एक तीसरी सङ्गीति की आवश्यकता समझी। सम्राट् अशोक के गुरु आयुष्मान् 'मोग्गल्लिप्त' तिस्स के नेतृत्व में पाटलिपुत्र के 'अशोकाराम' नामक विहार में इस सङ्गीति की बैठक हुई। आयुष्मान् 'तिस्स' ने अशुद्ध मतों का खण्डन करते हुए और मौलिक परम्परा से मान्य शुद्ध 'स्वविरवाद' नामक धर्म के स्वरूप का प्रतिपादन करते हुए 'कथावत्थु' नामक एक ग्रन्थ की रचना की, जिसे सङ्घ ने तीसरी सङ्गीति में बुद्ध-वचन का ही गौरव प्रदान किया। आज भी यह 'तिपिटक-साहित्य' का एक अमूल्य ग्रन्थ माना जाता है। इस सङ्गीति के पश्चात् अशोक ने सुदूर देशों में प्रचार करने के निमित्त धर्मदूतों को भेजा^४।

राजकुमार 'महिन्द' और राजकुमारी 'सङ्घमिता' ने गृह त्याग कर भिक्षु-सङ्घ में प्रव्रज्या ग्रहण की। उन लोगों ने दक्षिण में सुदूर लङ्का द्वीप की यात्रा की और वहां वे धर्म की स्थापना करने में सफल हुये। आज तक बौद्ध 'पालि-तिपिटक' की परम्परा लङ्का में अनुप्राणित हो रही है^५।

ईसा पूर्व २६ में राजा 'वट्टगामिनी अभय' के संरक्षण में एक चौथी सङ्गीति की बैठक हुई, जिसमें सम्पूर्ण 'तिपिटक' लिपिबद्ध कर लिया गया^६। फिर स्वविरवाद की मान्यता के अनुसार वर्मा देश के माण्डले नामक नगर में १८७१ ई० में राजा मिण्डन के संरक्षण में पांचवीं सङ्गीति का आयोजन हुआ, जिसमें सारे 'तिपिटक' का संशोधन और सम्पादन किया गया और उन्हें सङ्गममर की पट्टियों पर इस प्रकार उत्कीर्ण कर दिया गया^७ :—

विनय	१११ पट्टियाँ
सुत्त	४१० पट्टियाँ
अभिधम्म	२०८ पट्टियाँ

लोग इस आवश्यकता का अनुभव कर रहे थे कि अब इस युग में आधुनिकतम यन्त्रों पर 'तिपिटक' का सुन्दर से सुन्दर मुद्रित संस्करण प्रकाशित किया जाय। वर्मा में होने वाले

१. चूलवर्ग, ग्यारहवाँ 'खन्धक'। २. सुमङ्गलविलासिनी, निदानकथा। ३. चूल-वर्ग, बारहवाँ 'खन्धक'। ४. महावंस, पाँचवाँ अध्याय। ५. महावंस, वहाँ। ६. महावंस, अध्याय १०-२३। ७. 'बौद्धधर्म के २५०० वर्ष, १९५६' पृ० ३५।

‘छट्-सङ्गायन’ में इस अभाव की पूर्ति करने का निश्चय किया गया । राजधानी रंगून से कुछ ही दूर सुन्दर निर्मित पाषाण-गुहा में १७ मई, १९५४ को सङ्गायन की बैठक प्रारम्भ हुई । संसार के विभिन्न देशों से आमन्त्रित ढाई सहस्र विद्वान् भिक्षुओं ने सङ्गायन में भाग लिया । सङ्गायन द्वारा स्वीकृत मूल ‘तिपिटक’ वहीं अपने मुद्रणालय में मुद्रित कर लिया गया । १९५६ ई० की पञ्चसप्तमियों बुद्ध-जयन्ती के दिन सङ्गायन की बैठक पूरी हुई ।

लङ्का, बर्मा, थाईलैण्ड और कम्बोडिया में राष्ट्रधर्म बौद्ध-स्थविरवाद है, जिसका सर्वमान्य ग्रन्थ है—‘पालि-तिपिटक’ । उन देशों में उनकी अपनी-अपनी लिपियों में समय-समय पर ‘तिपिटक’ के सुन्दर से सुन्दर संस्करण प्रकाशित होते रहे हैं । लन्दन की ‘पालि टेक्स्ट सोसायटी’ ने भी ‘तिपिटक’ के अधिकांश का प्रकाशन रोमन लिपि में किया है । किन्तु अभी तक भारतवर्ष की किसी लिपि में यह अमूल्य साहित्य उपलब्ध नहीं है ।

इस अभाव की पूर्ति के उद्देश्य से केन्द्रीय तथा विहार सरकार के संयुक्त प्रयत्न से सम्पूर्ण ‘पालि-तिपिटक’ को देवनागरी लिपि में सम्पादित तथा मुद्रित करने की योजना स्वीकृत की गई । प्रायः चार-चार सौ पृष्ठों वाले चालीस खण्डों में यह प्रकाशन समाप्त होगा । इसे पूर्ण करने का भार नालन्दा के ‘देवनागरी त्रिपिटक प्रकाशन विभाग’ को सौंपा गया है । इस प्रकाशन का मुख्य उद्देश्य रोमन, सिंहली, बर्मी तथा स्यामी लिपियों में मुद्रित ग्रन्थों के आधार पर एक प्रामाणिक देवनागरी-संस्करण उपस्थित करना है ।

‘तिपिटक’ के ग्रन्थों का विभाजन किस प्रकार है, यह निम्न तालिका से प्रकट होगा :—

तिपिटक		
विनयपिटक	सुत्तपिटक	अभिधम्मपिटक
१. महावग्ग	१. दीघनिकाय	१. धम्मसङ्गणि
२. चुल्लवग्ग	२. मज्झिमनिकाय	२. विभङ्ग
३. पाराजिक	३. संयुत्तनिकाय	३. धातुकथा
४. पाचित्ति	४. अङ्गुत्तरनिकाय	४. पुग्गलपञ्जत्ति
५. परिवार	५. खुद्दकनिकाय	५. कथावत्थु
	(१) खुद्दकपाठ	६. यमक
	(२) धम्मपद	७. पट्ठान
	(३) उदान	
	(४) इतिवृत्तक	
	(५) सुत्तनिपात	
	(६) विमानवत्थु	
	(७) पेतवत्थु	
	(८) धेरगाथा	
	(९) धेरीगाथा	
	(१०) जातक	
	(११) निद्देस	
	(१२) पटिसम्भिमदामग्ग	
	(१३) अपदान	
	(१४) बुद्धवंस	
	(१५) चरियापिटक	

२. प्रस्तुत ग्रन्थ

प्रस्तुत ग्रन्थ में बुद्ध, प्रत्येकबुद्ध, प्रमुख शिष्य तथा अनेकानेक अर्हंतों के पूर्व जन्म की कथाएँ हैं। ये कथाएँ पूर्णतः गाथाबद्ध हैं, जो उन सन्तों के अपने मुँह से कहाई गई हैं। प्रत्येक के अन्त में यह आता है कि—“इस प्रकार आयुष्मान् ..... ने यह गाथाएँ कहीं।”

अपदान के दो मुख्य भाग हैं—पुरुष सन्तों से सम्बन्धित और स्त्री सन्तों से। यदि पूरा ग्रन्थ एक ही जिल्द में छापा जाता, तो इसका आकार अपेक्षाकृत बड़ा हो जाता। अतः हमने, बर्मी, छट्ट-सङ्गायन के विभाजन के अनुसार, इसे दो जिल्दों में बांट दिया है। और, दूसरे में बुद्धवंश और चरियापिटक को भी सम्मिलित कर लिया है।

बुद्धवंश में पूर्व-बुद्धों का उल्लेख है, जिनसे बोधिसत्व का साक्षात्कार हुआ था, जिन्होंने यह भविष्यत् वाणी की थी कि—“यह सम्यक् सम्बुद्धत्व का लाभ करेगा।” यह ध्यान देने योग्य बात है कि जैन परम्परा में भी इसी प्रकार पूर्व-तीर्थङ्करों का उल्लेख मिलता है, और यह भी कि उनकी संख्या समान ही है।

चरियापिटक गाथाबद्ध एक छोटा ग्रन्थ है। इसमें जातक के अनुसार बुद्ध के पूर्व जन्मों की कथाएँ वर्णित हैं, जो बुद्ध के अपने मुँह से कहाई गई हैं, और जो यह दिखाती हैं कि बुद्धत्वलाभ करने के उद्देश्य से बोधिसत्व ने पारमिताओं के पालन में कैसे महान प्रयत्न किये।

प्राचीन पालि छन्द के अध्ययन करने के लिए इन ग्रन्थों का बड़ा उपयोग है।

३. प्रस्तुत संस्करण

प्रस्तुत ग्रन्थ खुदकनिकाय के अपदान (१), का नया देवनागरी संस्करण है। यह संस्करण निम्नलिखित ग्रन्थों के आधार पर तैयार किया गया है—

अपदान (१):—बर्मी-संस्करण, छट्ट-सङ्गायन प्रकाशन (१९५६); स्यामी-संस्करण, महामकुट राजकीय प्रकाशन (१९२६); सिंहली संस्करण, भिक्षु ए० पी० बुद्धदत्त महाधरे द्वारा सम्पादित (१९३०) और रोमन-संस्करण, मेरो ई० लिली द्वारा सम्पादित (पालि टेक्स्ट सोसायटी, १९२५)

स्थविरवाद परम्परा के जुने हुये प्रतिनिधियों के अन्ताराष्ट्रिय सङ्घ के सोत्साह सम्मिलित प्रयत्न से तैयार किये गये ‘छट्ट-सङ्गायन संस्करण’ को हमने अपनी पहली पाण्डुलिपि तैयार करने के लिये आधार-स्वरूप ग्रहण किया है।

इनके सम्पादन में भी हमने वे ही सिद्धान्त स्वीकार किये हैं जो इस माला के पूर्व ग्रन्थों में अपनाये गये हैं।

**

**

**

हमारे विद्वान् सम्पादक, श्री बीरबल शर्मा, एम० ए०; तथा भिक्षु कुमार कस्तप ने पाण्डुलिपि का अन्तिम संशोधन कर अवधि के भीतर छपाई का कार्य पूरा किया है।

वाराणसी

भिक्षु जगदीश काश्यप

२१. ११. ५६.

THE PĀLI ALPHABET IN DEVANĀGARĪ AND ROMAN CHARACTERS

VOWELS

अ, अ a   आ, आ ā   इ i   ई ī   उ u   ऊ ū   ए e   ओ o

CONSONANTS WITH VOWEL "A"

क ka	ख kha	ग ga	घ gha	ङ ṅa
च ca	छ cha	ज ja	झ, ञ jha	ञ ña
ट ṭa	ठ ṭha	ड ḍa	ढ ḍha	ण ṇa
त ta	थ tha	द da	ध dha	न na
प pa	फ pha	ब ba	भ bha	म ma
य ya	र ra	ल la	व va	स sa
		ह ha	ळ ḷa	अं aṁ

VOWELS IN COMBINATION

क ka   का kā   कि ki   की kī   कु ku   कू kū   के ke   को ko
ख kha   खा khā   खि khi   खी khī   खु khu   खू khū   खे khe   खो kho

CONJUNCT-CONSONANTS

क kka	ञ ण्का	द dva	म्ब mba
कख kkha	ञ्छ ण्छा	घ्य dhya	म्भ mbha
क्य kya	ञ्ज ण्जा	घ्व dhva	म्म mma
क्रि kri	ञ्झ, ञ्झ ण्ज्हा	न्त nta	म्य mya
कल kla	टट, ट्ट tta	न्त्व ntva	म्ह mha
कव kva	टठ, ट्ठ ttha	न्थ ntha	य्य yya
क्य khya	डड, ड्ड dda	न्द nda	य्ह yha
कव khva	डढ, ड्ढ ddha	न्द्र ndra	ल्ल lla
ग gga	ण्ट ण्ठा	न्ध ndha	ल्य lya
गघ gggha	ण्ठ ण्ठ्हा	न nna	ल्ह lha
ग्य gya	ण्ड ण्दा	न्य nya	व्ह vha
ग्र gra	ण्ण ण्णा	न्ह nha	स्त sta
ङ्क ण्का	ण्ह ण्हा	प्प ppa	स्त्र stra
ङ्ख ण्कहा	त tta	प्फ ppha	स्न sna
ङ्ग, ङ्ग ण्गा	त्य ttha	प्य pya	स्य sya
ङ्घ ण्घा	त्व tva	प्ल pla	स्स ssa
ञ्च cca	त्य tya	ब्व bba	स्म sma
ञ्छ ccha	त्र tra	ब्भ bbha	स्व sva
ञ्ज jja	द, दद dda	ब्य bya	ह्य hma
ञ्झ, ञ्झ jjha	दढ ddha	ब्र bra	ह्व hva
ञ्झ ण्झा	य dya	म्प mpa	व्ह !ha
व्ह ण्हा	द्र dra	म्फ mpha	

$r = \bar{a};$	$f = i;$	$\gamma = \bar{i};$	$\text{ } = u;$	$\text{ } = \bar{u};$	$\text{ } = e;$	$\gamma = o$
१	२	३	४	५	६	७
८	९	०				

थेरापदानपालि

(पठमो भागो)

सूची

	पिढ्ढा		पिढ्ढा
१. बुद्धवग्गो		३. नन्दत्येरापदानं	६६
१. बुद्धअपदानं	१	४. चूळपन्थकत्येरापदानं	६७
२. पच्चेकबुद्धअपदानं	९	५. पिलिन्दवच्छत्येरापदानं	६९
३-१. सारिपुत्तत्येरापदानं	१८	६. राहुलत्येरापदानं	७०
३-२. महामोग्गल्लानत्येरापदानं	३८	७. उपसेनवज्झन्तपुत्तत्येरापदानं	७२
३-३. महाकस्सपत्येरापदानं	४०	८. रट्टपालत्येरापदानं	७३
३-४. अनुरुद्धत्येरापदानं	४२	९. सोपाकत्येरापदानं	७५
३-५. पुण्णमन्ताणिपुत्तत्येरापदानं	४४	१०. सुमङ्गलत्येरापदानं	७६
३-६. उपालित्येरापदानं	४५	तस्सुदानं	७७
३-७. अञ्जासिकोण्डञ्जत्येरा-		३. सुभूतिवग्गो	
अपदानं	५७	१. सुभूतित्येरापदानं	७८
३-८. पिण्डोलभारद्धाजत्येरा-		२. उपवानत्येरापदानं	८२
अपदानं	५९	३. तिसरणगमनियत्येरापदानं	८७
३-९. खदिरवनियरेवतत्येरा-		४. पञ्चसीलसमादानियत्येरापदानं	९०
अपदानं	६०	५. अन्नसंसावकत्येरापदानं	९२
३-१०. आनन्दत्येरापदानं	६२	६. धूपदायकत्येरापदानं	९२
तस्सुदानं	६३	७. पुलिनपूजकत्येरापदानं	९३
२. सीहासनियवग्गो		८. उत्तियत्येरापदानं	९३
१. सीहासनदायकत्येरापदानं	६४	९. एकज्जलिकत्येरापदानं	९५
२. एकत्थम्भिकत्येरापदानं	६५	१०. खोमदायकत्येरापदानं	९५
		तस्सुदानं	९६

४. कुण्डधानवग्गो

१. कुण्डधानत्येअपदानं	९७
२. सागतत्येअपदानं	९८
३. महाकच्चानत्येअपदानं	१००
४. काळुदायित्येअपदानं	१०१
५. मोघराजत्येअपदानं	१०३
६. अधिमुत्तत्येअपदानं	१०४
७. लसुणदायकत्येअपदानं	१०५
८. आयागदायकत्येअपदानं	१०६
९. धम्मचक्कित्येअपदानं	१०६
१०. कप्पहक्खित्येअपदानं	१०७
तस्सुद्धानं	१०८

५. उपालिवग्गो

१. भागिनेय्युपालित्येअपदानं	१०९
२. सोणकोळिविसत्येअपदानं	१११
३. काळिगोधापुत्तमहियत्येअपदानं	११४
४. सन्निट्ठापकत्येअपदानं	११५
५. पञ्चहत्थियत्येअपदानं	११६
६. पदुमंछेदनियत्येअपदानं	११७
७. सयनदायकत्येअपदानं	११७
८. चङ्कमनदायकत्येअपदानं	११८
९. सुभट्ठत्येअपदानं	११८
१०. चुन्दत्येअपदानं	१२१
तस्सुद्धानं	१२२

६. बीजनिवग्गो

१. विधूपनदायकत्येअपदानं	१२३
-------------------------	-----

२. सतरंसित्येअपदानं	१२४
३. सयनदायकत्येअपदानं	१२५
४. गन्धोदकियत्येअपदानं	१२५
५. ओपवय्हत्येअपदानं	१२६
६. सपरिवारासनत्येअपदानं	१२७
७. पञ्चदीपकत्येअपदानं	१२८
८. धजदायकत्येअपदानं	१२९
९. पदुमत्येअपदानं	१३०
१०. असनबोधियत्येअपदानं	१३१
तस्सुद्धानं	१३२

७. सकचिन्तनियवग्गो

१. सकचिन्तनियत्येअपदानं	१३३
२. अवोपुण्णियत्येअपदानं	१३३
३. पच्चागमनियत्येअपदानं	१३४
४. परप्पसादकत्येअपदानं	१३५
५. भिसदायकत्येअपदानं	१३६
६. सुचिन्तितत्येअपदानं	१३६
७. वत्थदायकत्येअपदानं	१३७
८. अम्बदायकत्येअपदानं	१३८
९. सुमनत्येअपदानं	१३९
१०. पुण्णचङ्कोटियत्येअपदानं	१४०
तस्सुद्धानं	१४०

८. नागसमालवग्गो

१. नागसमालत्येअपदानं	१४१
२. पदसञ्जकत्येअपदानं	१४१
३. बुद्धसञ्जकत्येअपदानं	१४२
४. भिसालुवदायकत्येअपदानं	१४२

५. एकसञ्जकत्थेरअपदानं	१४३
६. तिणसन्थरदायकत्थेरअपदानं	१४३
७. सूचिदायकत्थेरअपदानं	१४४
८. पाटलिपुण्ड्रियत्थेरअपदानं	१४५
९. ठितञ्जलियत्थेरअपदानं	१४६
१०. तिपदुमियत्थेरअपदानं	१४६
तस्सुद्धानं	१४९

९. तिमिरवग्गो

१. तिमिरपुण्ड्रियत्थेरअपदानं	१५०
२. गतसञ्जकत्थेरअपदानं	१५१
३. निपन्नञ्जलिकत्थेरअपदानं	१५१
४. अधोपुण्ड्रियत्थेरअपदानं	१५२
५. रंसिसञ्जकत्थेरअपदानं	१५३
६. दुतियरंसिसञ्जकत्थेरअपदानं	१५३
७. फलदायकत्थेरअपदानं	१५४
८. सहसञ्जकत्थेरअपदानं	१५४
९. बोधिसिञ्चकत्थेरअपदानं	१५४
१०. पदुमपुण्ड्रियत्थेरअपदानं	१५५
तस्सुद्धानं	१५६

१०. सुधावग्गो

१. सुधापिण्डियत्थेरअपदानं	१५७
२. सुचिन्तिकत्थेरअपदानं	१५८
३. अड्डुचेळ्ळकत्थेरअपदानं	१५८
४. सूचिदायकत्थेरअपदानं	१५९
५. गन्धमालियत्थेरअपदानं	१५९
६. तिपुण्ड्रियत्थेरअपदानं	१६०
७. मधुपिण्डिकत्थेरअपदानं	१६१

८. सेनासनदायकत्थेरअपदानं	१६१
९. वेय्यावच्चकत्थेरअपदानं	१६२
१०. बुद्धपट्टाकत्थेरअपदानं	१६३
तस्सुद्धानं	१६३
वग्गुद्धानं	१६३

११. भिक्खुदायिवग्गो

१. भिक्खुदायकत्थेरअपदानं	१६४
२. ज्ञाणसञ्जकत्थेरअपदानं	१६४
३. उप्पलहत्थियत्थेरअपदानं	१६५
४. पदपूजकत्थेरअपदानं	१६६
५. मुट्ठिपुण्ड्रियत्थेरअपदानं	१६६
६. उदकपूजकत्थेरअपदानं	१६७
७. नळमालियत्थेरअपदानं	१६७
८. आसनपट्टाहकत्थेरअपदानं	१६८
९. विज्जालिदायकत्थेरअपदानं	१६९
१०. रेणुपूजकत्थेरअपदानं	१७०
तस्सुद्धानं	१७०

१२. महापरिवारवग्गो

१. महापरिवारकत्थेरअपदानं	१७१
२. सुमङ्गलत्थेरअपदानं	१७२
३. सरणगमनियत्थेरअपदानं	१७३
४. एकासनियत्थेरअपदानं	१७४
५. सुवण्णपुण्ड्रियत्थेरअपदानं	१७५
६. चित्तकपूजकत्थेरअपदानं	१७६
७. बुद्धसञ्जकत्थेरअपदानं	१७६
८. मग्गसञ्जकत्थेरअपदानं	१७७
९. पच्चुपट्टानसञ्जकत्थेरअपदानं	१७८

१०. जातिपूजकत्थेरअपदानं

तस्सुदानं

१७९

१८०

१३. सेरेय्यवग्गो

१. सेरेय्यकत्थेरअपदानं

१८१

२. पुप्फथूपियत्थेरअपदानं

१८२

३. पायसदायकत्थेरअपदानं

१८३

४. गन्धोदकियत्थेरअपदानं

१८४

५. सम्मुखाथविकत्थेरअपदानं

१८५

६. कुसुमासनियत्थेरअपदानं

१८७

७. फलदायकत्थेरअपदानं

१८८

८. आणसञ्जिकत्थेरअपदानं

१८८

९. गण्ठिपुप्फियत्थेरअपदानं

१८९

१०. पटुमपूजकत्थेरअपदानं

१९०

तस्सुदानं

१९१

१४. सोभितवग्गो

१. सोभितत्थेरअपदानं

१९२

२. सुदस्सनत्थेरअपदानं

१९३

३. चन्दनपूजनकत्थेरअपदानं

१९४

४. पुप्फच्छदनियत्थेरअपदानं

१९५

५. रहोसञ्जकत्थेरअपदानं

१९५

६. चम्पकपुप्फियत्थेरअपदानं

१९६

७. अत्यसन्दस्सिकत्थेरअपदानं

१९७

८. एकपसादनियत्थेरअपदानं

१९८

९. सालपुप्फदायकत्थेरअपदानं

१९८

१०. पियालफलदायकत्थेरअपदानं

१९९

तस्सुदानं

२००

१५. छत्तवग्गो

१. अतिछत्तियत्थेरअपदानं

२०१

२. थम्मारोपकत्थेरअपदानं

२०१

३. वेदिकारकत्थेरअपदानं

२०२

४. सपरिवारियत्थेरअपदानं

२०२

५. उमापुप्फियत्थेरअपदानं

२०३

६. अनुलेपदायकत्थेरअपदानं

२०४

७. मग्गदायकत्थेरअपदानं

२०४

८. फलकदायकत्थेरअपदानं

२०५

९. वटंसकियत्थेरअपदानं

२०६

१०. पल्लङ्कदायकत्थेरअपदानं

२०६

तस्सुदानं

२०७

१६. बन्धुजीवकवग्गो

१. बन्धुजीवकत्थेरअपदानं

२०८

२. तम्बपुप्फियत्थेरअपदानं

२०८

३. वीथिसम्मज्जकत्थेरअपदानं

२०९

४. कक्कारुपुप्फपूजकत्थेरअपदानं

२१०

५. मन्दारवपुप्फपूजकत्थेरअपदानं

२१०

६. कदम्बपुप्फियत्थेरअपदानं

२११

७. तिणसूलकत्थेरअपदानं

२११

८. नागपुप्फियत्थेरअपदानं

२१२

९. पुन्नागपुप्फियत्थेरअपदानं

२१३

१०. कुमुददायकत्थेरअपदानं

२१३

तस्सुदानं

२१४

१७. सुपारिचरियवग्गो

१. सुपारिचरियत्थेरअपदानं

२१५

२. कणवेरपुप्फियत्थेरअपदानं

२१५

३. खज्जकदायकत्थेरअपदानं	२१६
४. देसपूजकत्थेरअपदानं	२१७
५. कणिकारछत्तियत्थेरअपदानं	२१७
६. सप्पिदायकत्थेरअपदानं	२१८
७. यूथिकपुप्फियत्थेरअपदानं	२१८
८. दुस्सदायकत्थेरअपदानं	२१९
९. समादपकत्थेरअपदानं	२१९
१०. पञ्चङ्गुलियत्थेरअपदानं	२२०
तस्सुद्धानं	२२१

१८. कुसुदवग्गो

१. कुमुदमालियत्थेरअपदानं	२२२
२. निस्सेणिदायकत्थेरअपदानं	२२३
३. रत्तिपुप्फियत्थेरअपदानं	२२३
४. उदपानदायकत्थेरअपदानं	२२४
५. सीहासनदायकत्थेरअपदानं	२२४
६. मग्गदत्तिकत्थेरअपदानं	२२५
७. एकदीपियत्थेरअपदानं	२२५
८. मणिपूजकत्थेरअपदानं	२२६
९. तिकिच्छकत्थेरअपदानं	२२६
१०. सङ्घुपट्टाकत्थेरअपदानं	२२७
तस्सुद्धानं	२२७

१९. कुटजपुप्फियवग्गो

१. कुटजपुप्फियत्थेरअपदानं	२२८
२. बन्धुजीवकत्थेरअपदानं	२२८
३. कोटुम्बरियत्थेरअपदानं	२२९
४. पञ्चहत्थियत्थेरअपदानं	२३०
५. इसिमुग्गदायकत्थेरअपदानं	२३०

६. बोधिउपट्टाकत्थेरअपदानं	२३१
७. एकचिन्तिकत्थेरअपदानं	२३२
८. तिकिण्णपुप्फियत्थेरअपदानं	२३३
९. एकचारियत्थेरअपदानं	२३३
१०. तिवण्ठिपुप्फियत्थेरअपदानं	२३४
तस्सुद्धानं	२३५

२०. तमालपुप्फियवग्गो

१. तमालपुप्फियत्थेरअपदानं	२३६
२. तिणसन्थारकत्थेरअपदानं	२३६
३. खण्डफुल्लियत्थेरअपदानं	२३७
४. असोकपूजकत्थेरअपदानं	२३८
५. अङ्गोलकत्थेरअपदानं	२३८
६. किसलयपूजकत्थेरअपदानं	२३९
७. तिन्दुकदायकत्थेरअपदानं	२४०
८. मुट्ठिपूजकत्थेरअपदानं	२४०
९. किङ्कणिकपुप्फियत्थेरअपदानं	२४१
१०. यूथिकपुप्फियत्थेरअपदानं	२४१
तस्सुद्धानं	२४२
वग्गुद्धानं	२४२

२१. कणिकारपुप्फियवग्गो

१. कणिकारपुप्फियत्थेरअपदानं	२४३
२. मिनेलपुप्फियत्थेरअपदानं	२४३
३. किङ्कणिपुप्फियत्थेरअपदानं	२४४
४. तरणियत्थेरअपदानं	२४४
५. निग्गुण्डिपुप्फियत्थेरअपदानं	२४५
६. उदकदायकत्थेरअपदानं	२४६
७. सललमालियत्थेरअपदानं	२४६

८. कोरण्डपुष्पियत्थेरअपदानं	२४७
९. आधारदायकत्थेरअपदानं	२४७
१०. पापनिवारियत्थेरअपदानं	२४८
तस्सुद्धानं	२४८

२२. हत्थिवग्गो

१. हत्थिदायकत्थेरअपदानं	२४९
२. पानधिदायकत्थेरअपदानं	२४९
३. सच्चसञ्जकत्थेरअपदानं	२५०
४. एकसञ्जकत्थेरअपदानं	२५१
५. रंसिसञ्जकत्थेरअपदानं	२५१
६. सन्धितत्थेरअपदानं	२५२
७. तालवण्टदायकत्थेरअपदानं	२५२
८. अक्कन्तसञ्जकत्थेरअपदानं	२५३
९. सप्पिदायकत्थेरअपदानं	२५३
१०. पापनिवारियत्थेरअपदानं	२५४
तस्सुद्धानं	२५४

२३. आलम्बणदायकवग्गो

१. आलम्बणदायकत्थेरअपदानं	२५५
२. अजितदायकत्थेरअपदानं	२५५
३. द्वेरतनियत्थेरअपदानं	२५६
४. आरक्खदायकत्थेरअपदानं	२५७
५. अब्याधिकत्थेरअपदानं	२५७
६. अङ्गोलपुष्पियत्थेरअपदानं	२५८
७. सोवण्णवटंसकियत्थेरअपदानं	२५९
८. मिञ्जवटंसकियत्थेरअपदानं	२५९
९. सुकतावेळियत्थेरअपदानं	२६०

१०. एकवन्दनियत्थेरअपदानं	२६०
तस्सुद्धानं	२६१

२४. उदकासनवग्गो

१. उदकासनदायकत्थेरअपदानं	२६२
२. भाजनपालकत्थेरअपदानं	२६२
३. सालपुष्पियत्थेरअपदानं	२६३
४. किलञ्जदायकत्थेरअपदानं	२६३
५. वेदिकारकत्थेरअपदानं	२६४
६. वण्णकारत्थेरअपदानं	२६५
७. पियालपुष्पियत्थेरअपदानं	२६५
८. अम्बयागदायकत्थेरअपदानं	२६६
९. जगतिकारकत्थेरअपदानं	२६६
१०. वासिदायकत्थेरअपदानं	२६६
तस्सुद्धानं	२६७

२५. तुवरदायकवग्गो

१. तुवरदायकत्थेरअपदानं	२६८
२. नागकेसरियत्थेरअपदानं	२६८
३. नळिनकेसरियत्थेरअपदानं	२६९
४. विरवपुष्पियत्थेरअपदानं	२६९
५. कुटिधूपकत्थेरअपदानं	२७०
६. पत्तदायकत्थेरअपदानं	२७०
७. घातुपूजकत्थेरअपदानं	२७१
८. सत्तलिपुष्पपूजकत्थेरअपदानं	२७१
९. बिम्बजालियत्थेरअपदानं	२७२
१०. उद्दालकदायकत्थेरअपदानं	२७२
तस्सुद्धानं	२७३

२६. थोमकवग्गो

१. थोमकत्थेरअपदानं	२७४
२. एकासनदायकत्थेरअपदानं	२७४
३. चित्तकपूजकत्थेरअपदानं	२७५
४. तिचम्पकपुप्फियत्थेरअपदानं	२७५
५. सत्तापाटलियत्थेरअपदानं	२७६
६. उपाहनदायकत्थेरअपदानं	२७६
७. मञ्जरिपूजकत्थेरअपदानं	२७६
८. पण्णदायकत्थेरअपदानं	२७७
९. कुटिदायकत्थेरअपदानं	२७७
१०. अगगपुप्फियत्थेरअपदानं	२७८
तस्सुद्धानं	२७८

२७. पडुमुक्खिपवग्गो

१. आकामुक्खिपियत्थेरअपदानं	२७९
२. तेलमक्खियत्थेरअपदानं	२७९
३. अड्डुचन्दियत्थेरअपदानं	२८०
४. पदीपदायकत्थेरअपदानं	२८०
५. बिळालिदायकत्थेरअपदानं	२८१
६. मच्छदायकत्थेरअपदानं	२८१
७. जवहंसकत्थेरअपदानं	२८२
८. सळलपुप्फियत्थेरअपदानं	२८२
९. उपागतासयत्थेरअपदानं	२८३
१०. तरणियत्थेरअपदानं	२८३
तस्सुद्धानं	२८४

२८. सुवण्णबिब्बोहनवग्गो

१. सुवण्णबिब्बोहनियत्थेरअपदानं	२८५
२. तिलमुट्ठिदायकत्थेरअपदानं	२८५

३. चङ्कोटकियत्थेरअपदानं	२८६
४. अब्भञ्जनदायकत्थेरअपदानं	२८६
५. एकञ्जलिकत्थेरअपदानं	२८७
६. पोत्थकदायकत्थेरअपदानं	२८८
७. चित्तकपूजकत्थेरअपदानं	२८८
८. आलुवदायकत्थेरअपदानं	२८९
९. एकपुण्डरीकत्थेरअपदानं	२८९
१०. तरणीयत्थेरअपदानं	२९०
तस्सुद्धानं	२९०

२९. पण्णदायकवग्गो

१. पण्णदायकत्थेरअपदानं	२९१
२. फलदायकत्थेरअपदानं	२९१
३. पच्चुगमनियत्थेरअपदानं	२९२
४. एकपुप्फियत्थेरअपदानं	२९३
५. मघवपुप्फियत्थेरअपदानं	२९३
६. उपट्ठाकदायकत्थेरअपदानं	२९४
७. अपदानियत्थेरअपदानं	२९४
८. सत्ताहपव्वजितत्थेरअपदानं	२९५
९. बुद्धपट्टायिकत्थेरअपदानं	२९५
१०. पुव्वङ्गमियत्थेरअपदानं	२९६
तस्सुद्धानं	२९६

३०. चित्तकपूजकवग्गो

१. चित्तकपूजकत्थेरअपदानं	२९७
२. पुप्फधारकत्थेरअपदानं	२९७
३. छत्तदायकत्थेरअपदानं	२९८
४. सहसञ्जकत्थेरअपदानं	२९९
५. गोसीसनिक्खेपकत्थेरअपदानं	२९९

६. पादपूजकत्येरापदानं	३००
७. देसकित्तकत्येरापदानं	३००
८. सरणगमनियत्येरापदानं	३०१
९. अम्बपिण्डियत्येरापदानं	३०२
१०. अनुसंसावकत्येरापदानं	३०२
तस्सुद्धानं	३०२
वग्गुद्धानं	३०३

३१. पदुमकेसरवग्गो

१. पदुमकेसरियत्येरापदानं	३०४
२. सब्बगन्धियत्येरापदानं	३०४
३. परमन्नदायकत्येरापदानं	३०५
४. धम्मसञ्जकत्येरापदानं	३०५
५. फलदायकत्येरापदानं	३०६
६. सम्पसादकत्येरापदानं	३०६
७. आरामदायकत्येरापदानं	३०७
८. अनुलेपदायकत्येरापदानं	३०८
९. बुद्धसञ्जकत्येरापदानं	३०८
१०. पब्भारदायकत्येरापदानं	३०९
तस्सुद्धानं	३०९

३२. आरक्खदायकवग्गो

१. आरक्खदायकत्येरापदानं	३१०
२. भोजनदायकत्येरापदानं	३१०
३. गतसञ्जकत्येरापदानं	३११
४. सत्तपदुमियत्येरापदानं	३११
५. पुप्फासनदायकत्येरापदानं	३१२
६. आसनसन्थविकत्येरापदानं	३१३
७. सहस्रसञ्जकत्येरापदानं	३१३

८. तिरंसियत्येरापदानं	३१४
९. कन्दलिपुप्फियत्येरापदानं	३१५
१०. कुमुदमालियत्येरापदानं	३१६
तस्सुद्धानं	३१६

३३. उमापुप्फियवग्गो

१. उमापुप्फियत्येरापदानं	३१७
२. पुलिनपूजकत्येरापदानं	३१७
३. हासजनकत्येरापदानं	३१८
४. यञ्जसामिकत्येरापदानं	३१९
५. निमित्तसञ्जकत्येरापदानं	३२०
६. अन्नसंसावकत्येरापदानं	३२०
७. निग्गुण्डिपुप्फियत्येरापदानं	३२१
८. सुमनावेल्लियत्येरापदानं	३२३
९. पुप्फच्छत्तियत्येरापदानं	३२४
१०. सपरिवारछत्तदायकत्येरापदानं	३२५
तस्सुद्धानं	३२७

३४. गन्धोदकवग्गो

१. गन्धवूपियत्येरापदानं	३२८
२. उदकपूजकत्येरापदानं	३२८
३. पुन्नागपुप्फियत्येरापदानं	३२९
४. एकदुस्सदायकत्येरापदानं	३३०
५. फुसितकम्पियत्येरापदानं	३३१
६. पम्भङ्करत्येरापदानं	३३३
७. तिणकुटिदायकत्येरापदानं	३३५
८. उत्तरेय्यदायकत्येरापदानं	३३६
९. धम्मसवनिनियत्येरापदानं	३३८

१०. उक्खित्तपदुमियत्थेरअपदानं	३४०	३७. मन्दारवपुप्फियवग्गो	
तस्सुदानं	३४१	१. मन्दारवपुप्फियत्थेरअपदानं	३५६
३५. एकपदुमियवग्गो		२. कक्कारुपुप्फियत्थेरअपदानं	३५६
१. एकपदुमियत्थेरअपदानं	३४२	३. भिसमुळालदायकत्थेरअपदानं	३५७
२. तीणुप्पलमालियत्थेरअपदानं	३४३	४. केसरपुप्फियत्थेरअपदानं	३५७
३. धजदायकत्थेरअपदानं	३४४	५. अङ्कोलपुप्फियत्थेरअपदानं	३५८
४. तिकिङ्कणिपूजकत्थेरअपदानं	३४५	६. कदम्बपुप्फियत्थेरअपदानं	३५८
५. नळागारिकत्थेरअपदानं	३४५	७. उद्दालकपुप्फियत्थेरअपदानं	३५९
६. चम्पकपुप्फियत्थेरअपदानं	३४६	८. एकचम्पकपुप्फियत्थेरअपदानं	३५९
७. पदुमपूजकत्थेरअपदानं	३४७	९. तिमिरपुप्फियत्थेरअपदानं	३६०
८. तिणमुट्टिदायकत्थेरअपदानं	३४७	१०. सल्लपुप्फियत्थेरअपदानं	३६०
९. तिन्दुकफलदायकत्थेरअपदानं	३४८	तस्सुदानं	३६१
१०. एकञ्जलियत्थेरअपदानं	३४९	३८. बोधिवन्दनवग्गो	
तस्सुदानं	३४९	१. बोधिवन्दकत्थेरअपदानं	३६२
३६. सहसञ्जकवग्गो		२. पाटलिपुप्फियत्थेरअपदानं	३६२
१. सहसञ्जकत्थेरअपदानं	३५०	३. तीणुप्पलमालियत्थेरअपदानं	३६३
२. यवकलापियत्थेरअपदानं	३५०	४. पट्टिपुप्फियत्थेरअपदानं	३६४
३. किंसुकपूजकत्थेरअपदानं	३५१	५. सत्तपण्णियत्थेरअपदानं	३६५
४. सकोसककोरण्डदायकत्थेर-		६. गन्धमुट्टियत्थेरअपदानं	३६५
अपदानं	३५१	७. चित्तकपूजकत्थेरअपदानं	३६६
५. दण्डदायकत्थेरअपदानं	३५२	८. सुमनतालवर्णित्यत्थेरअपदानं	३६६
६. अम्बयागुदायकत्थेरअपदानं	३५२	९. सुमनदामियत्थेरअपदानं	३६७
७. सुपुटकपूजकत्थेरअपदानं	३५३	१०. कासुमारिफलदायकत्थेरअपदानं	३६७
८. मञ्चदायकत्थेरअपदानं	३५३	तस्सुदानं	३६८
९. सरणगमनियत्थेरअपदानं	३५४	३९. अवटफलवग्गो	
१०. पिण्डपातिकत्थेरअपदानं	३५४	१. अवटफलदायकत्थेरअपदानं	३६९
तस्सुदानं	३५५	२. लवुजदायकत्थेरअपदानं	३६९

३. उदुम्बरफलदायकत्थेरअपदानं	३७०
४. पिलक्खफलदायकत्थेरअपदानं	३७१
५. फारुसदायकत्थेरअपदानं	३७१
६. वल्लिफलदायकत्थेरअपदानं	३७२
७. कदलिफलदायकत्थेरअपदानं	३७२
८. पनसफलदायकत्थेरअपदानं	३७३
९. सोणकोटिवीसत्थेरअपदानं	३७३
१०. पुब्बकम्मपिलोतिकबुद्धअपदानं	३७५
तस्सुद्धानं	३७९

४०. पिलिन्दवच्छवग्गो

१. पिलिन्दवच्छत्थेरअपदानं	३८०
२. सेलत्थेरअपदानं	३९७
३. सब्बकित्तिकत्थेरअपदानं	४०५
४. मधुदायकत्थेरअपदानं	४०७
५. पदुमकूटागारियत्थेरअपदानं	४०९
६. बाकुलत्थेरअपदानं	४१२
७. गिरिमानन्दत्थेरअपदानं	४१५
८. सल्लमण्डपियत्थेरअपदानं	४१८
९. सब्बदायकत्थेरअपदानं	४१८
१०. अजितत्थेरअपदानं	४२१
तस्सुद्धानं	४२४
वग्गुद्धानं	४२४

४१. मेत्तेय्यवग्गो

१. तिस्समेत्तेय्यत्थेरअपदानं	४२५
------------------------------	-----

२. पुण्णकत्थेरअपदानं	४२७
३. मेत्तगुत्थेरअपदानं	४२९
४. धोतकत्थेरअपदानं	४३१
५. उपसीवत्थेरअपदानं	४३३
६. नन्दकत्थेरअपदानं	४३९
७. हेमकत्थेरअपदानं	४४०
८. तोदेय्यत्थेरअपदानं	४४४
९. जतुकण्णित्थेरअपदानं	४४८
१०. उदेनत्थेरअपदानं	४५३
तस्सुद्धानं	४५७

४२. भद्दालिवग्गो

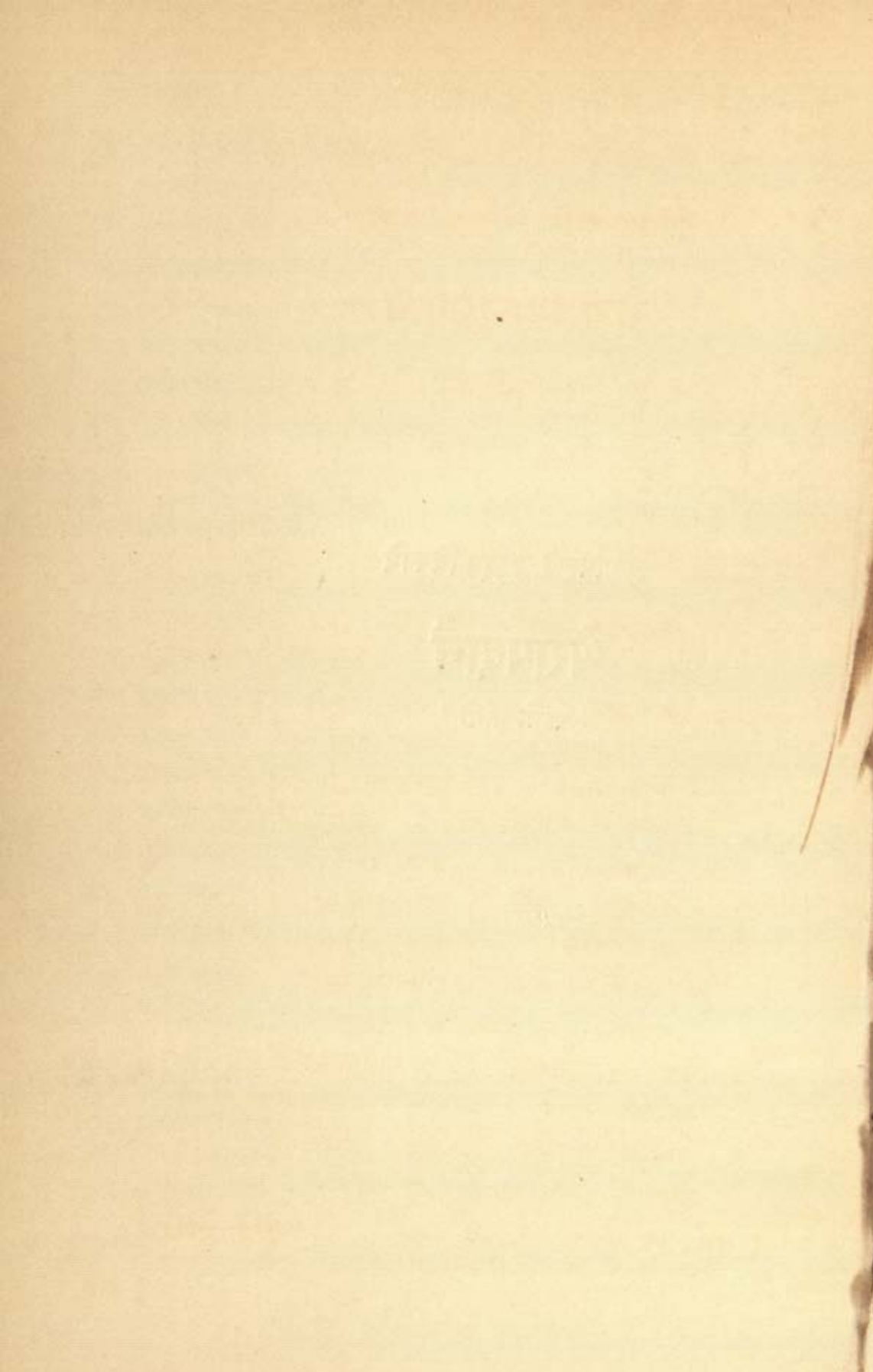
१. भद्दालित्थेरअपदानं	४५८
२. एकछत्तियत्थेरअपदानं	४६१
३. तिणसूलकछादनियत्थेरअपदानं	४६४
४. मधुमंसदायकत्थेरअपदानं	४६७
५. नागपल्लवत्थेरअपदानं	४६८
६. एकदीपियत्थेरअपदानं	४६८
७. उच्छङ्गपुप्फियत्थेरअपदानं	४७०
८. यागुदायकत्थेरअपदानं	४७०
९. पत्थोदनदायकत्थेरअपदानं	४७२
१०. मञ्जदायकत्थेरअपदानं	४७३
तस्सुद्धानं	४७४

सुत्तपिटके खुद्दकनिकाये

थेरापदानं

(पठमो भागो)

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स

थेरापदानपालि

१. बुद्धवग्गो

१. बुद्धअपदानं

१. तथागतं जेतवने वसन्तं,
अपुच्छि वेदेहमुनी नतङ्गो ।
“सब्बञ्जुबुद्धा किर नाम होन्ति,
भवन्ति ते हेतुभि^१ केहि वीर”^२ ॥

B. 1

२. तदाह सब्बञ्जुवरो महेसी,
आनन्दभट्ठं मधुरस्सरेन ।
“ये पुब्बबुद्धेसु^३ कताधिकारा,
अलद्धमोक्खा जिनसासनेसु ॥

5

३. “तेनेव सम्बोधिमुखेन धीरा,
अज्झासयेनापि महाबलेन ।
पञ्चाय तेजेन सुतिक्खपञ्चा,
सब्बञ्जुभावं अनुपापुणन्ति ॥

10

४. “अहम्पि पुब्बबुद्धेसु, बुद्धत्तमभिपत्त्ययि,
मनसायेव हुत्वान, धम्मराजा असङ्खिया ।

५. “अथ^४ बुद्धापदानानि, सुणाथ सुद्धमानसा^५ ।
तिसपारमिसम्पुण्णा, धम्मराजा असङ्खिया ॥
६. “सम्बोधि बुद्धसेट्ठानं, ससङ्घे लोकनायके ।
दसङ्गुली नमस्सित्वा, सिरसा अभिवादयि^६ ॥

15

B. 2,
R. 1

१. हेतुहि—सी०, स्या० । २. धीरा—स्या० । ३. सब्बबुद्धेसु—स्या० ।

४. स्या० पोत्यके नत्थि । ५. अभिवादये—स्या० ।

७. “यावता बुद्धखेत्तेसु, रतना विज्जन्ति सङ्खिया ।
आकासट्ठा च भूमट्ठा^१, मनसा सब्बमार्हरे^२ ॥
८. “तत्थ रूपियभूमियं, पासादं मापयि^३ अहं ।
नेकभुम्मं^४ रतनमयं^५, उब्बिद्धं नभमुगतं ॥
९. “विचित्तथम्भं सुकतं, सुविभत्तं महारहं ।
कनकमयसङ्घाटं, कोन्तच्छतेहि^६ मण्डितं ॥
१०. “पठमा वेळुरिया भूमि, विमलब्भसमा^७ सुभा ।
नल्लिनजलजाकिण्णा^८, वरकञ्चनभूमिया ॥
११. “पवाळंसा^९ पवाळवण्णा, काचि^{१०} लोहितका सुभा ।
इन्दगोपकवण्णाभा^{११}, भूमि ओभासती दिसा ॥
१२. “सुविभत्ता घरमुखा, निर्युहा^{१२} सीहपञ्जर ।
चतुरो वेदिका जाला^{१३}, गन्धावेळा^{१४} मनोरमा ॥
१३. “नीला पीता लोहितका, ओदाता सुद्धकाळा ।
कूटागारवरूपेता, सत्तरतनभूसिता ॥
१४. “ओलोकमया पटुमा, वाळविहङ्गसोभिता^{१५} ।
नक्खत्ततारकाकिण्णा, चन्दसूरेहि^{१६} मण्डिता ॥
१५. “हेमजालेन सञ्छन्ना, सोण्णकिङ्किणिकायुता ।
वातवेगेन कूजन्ति^{१७}, सोण्णमाला^{१८} मनोरमा ॥
१६. “मञ्जेटुकं लोहितकं, पीतकं हरिपिञ्जरं^{१९} ।
नानारङ्गेहि सम्पीतं^{२०}, उस्सितद्वजमालिनी^{२१} ॥
१७. “न नं^{२२} बहूनेकसता, फलिका^{२३} रजतामया ।
मणिमया लोहितङ्गा^{२४}, मसारगल्लमया तथा ।

१. भुम्मट्ठा—सी०, स्या० । २. सब्बमार्हरे—स्या०, रो० । ३. मापये—स्या०, रो० । ४. नेकभूमि—रो० । ५. रतनामयं—म० । ६. तोरणच्छत०—सी० । ७. विमलाब्भसमा—सी० । ८. नल्लिनी—सी०; नल्लिना—स्या० । ९-९. पट्टसाखा पवाळवण्णा—स्या० । १०. वण्णभा—सी० । ११. निर्युहा—स्या० । १२-१२. जालगन्धावेला—सी० । १३. वाळविहङ्गसोभिता—सी० । १४. सुरियेहि—सी०, स्या० । १५. कुज्जन्ति—स्या० । १६. सोण्णमाला—स्या० । १७. हरिपञ्जरं—स्या० । १८. संचितं—स्या० । १९. उस्सितद्वजमालिनी—सी० । २०. नाना—सी०, स्या० । २१. फलिका—स्या० । २२. लोहितङ्गा—सी०, स्या० ।

नानासयनविचिता,^१ सण्हकासिकसन्धता ॥

१८. "कम्पला^२ दुकूला चीना, पट्टुण्णा पण्डुपावुरा ।

B. ३

विविधत्थरणं सब्बं, मनसा पञ्जपेसहं^३ ॥

१९. "तासु तास्वेव भूमीसु, रतनकूटलङ्कतं^४ ।

मणिवेरोचना उक्का, धारयन्ता सुत्तिट्टरे ॥

५

२०. "सोभन्ति एसिका थम्भा, सुभा कञ्चनतोरणा ।

जम्बोनदा सारमया, अथो रजतमयापि च ॥

२१. "नेका सन्धी^५ सुविभत्ता, कवाटग्गळचित्तिता^६ ।

उभतो पुण्णघटानेका, पदुमुप्पलसंयुता ॥

२२. "अतीते सब्बबुद्धे च, ससङ्खे लोकनायके ।

१०

पकतिवण्णरूपेन, निम्मिनित्वा ससावके ॥

२३. "तेन द्वारेन पविसित्वा, सब्बे बुद्धा ससावका ।

सब्बसोण्णमये पीठे, निसिन्ना अरियमण्डला ॥

२४. "ये च एतरहि अत्थि, बुद्धा लोके अनुत्तरा ।

अतीते^७ वत्तमाना च, भवनं सब्बे समार्हरि^८ ॥

१५

२५. "पच्चेकबुद्धेनेकसते, सयम्भू अपराजिते ।

अतीते वत्तमाने च, भवनं सब्बे समार्हरि^९ ॥

२१

२६. "कप्पल्लखा बहू अत्थि, ये दिब्बा ये च मानुसा ।

सब्बं दुस्सं समाहन्ता^{१०}, अच्छदेमि तिचीवरं^{११} ॥

२७. "खज्जं^{१२} भोज्जं सायनीयं^{१३}, सम्पन्नं पानभोजनं ।

२०

मणिमये सुभे पत्ते, संपूरेत्वा अदासहं ॥

२८. "दिब्बवत्थसमा हुत्वा, मट्ठा^{१४} चीवरसंयुता ।

मधुरा सक्खरा चेव, तेला च मधुफाणिता ॥

१. नानासयनचित्तिता—स्या० । २. कम्बला—सी०, स्या० । ३. पञ्जपेसहं—स्या०,

रो० । ४. रतनकूटलङ्कता—सी०, स्या० । ५. नेका सन्ति—सी० । ६. कवाटग्गल—

स्या० । ७. अतीता—सी०, स्या० । ८. समारहं—स्या०, रो० । ९. समाहन्त्वा—

सी०, स्या० । १०. तिचीवरा—सी० । ११-१२. खज्जभोजं सायनीयं—स्या० ।

१२. मट्ठं—सी० ।

R. 3

२९. "तप्पिता परमन्नेन, सब्बे ते^१ अरियमण्डला ।
रतनगब्भं पविसित्वा, केसरी व गुहासया ॥

B 4

5

३०. "महारहमिह सयने, सीहसेय्यमकप्पयुं ।
सम्पजाना समुट्ठाया, सयने^२ पल्लङ्कमाभुजुं^३ ॥

३१. "गोचरं सब्बबुद्धानं, ज्ञानरतिसमप्पिता ।
अज्जे धम्मानी देसेन्ति, अज्जे कीळन्ति इद्धिया ॥

३२. "अज्जे^४ अभिज्जा अप्पेन्ति^५, अभिज्जा वसिभाविता ।
विकुब्बना विकुब्बन्ति, अज्जेनेकसहस्सियो^६ ॥

10

३३. "बुद्धा पि बुद्धे पुच्छन्ति, विसयं सब्बज्जुमालयं ।
गम्भीरं निपुणं ठानं, पज्जाय विनिबुज्झरे ॥

३४. "सावका बुद्धे पुच्छन्ति, बुद्धा पुच्छन्ति सावके ।
अज्जमज्जं च^७ पुच्छित्वा, अज्जोज्जं^८ व्याकरोन्ति ते ॥

३५. "बुद्धा पच्चेकबुद्धा च, सावका परिचारका ।
एवं सकाय^९ रतिया^{१०}, पासादेभिरमन्ति ते ॥

15

३६. "छत्ता तिट्ठन्तु रतना, कञ्चनावेळपन्तिका ।
मुत्ताजालपरिक्खत्ता^{११}, सब्बे धारेन्तु मत्थके ॥

३७. "भवन्तु^{१२} चेळविताना, सोण्णतारकचित्तिता ।
विचित्तमल्यवितता^{१३}, सब्बे धारेन्तु मत्थके ॥

20

३८. "वितता मल्यदामेहि, गन्धदामेहि सोभिता ।
दुस्सदामपरिकिण्णा^{१४}, रतनदामभूसिता^{१५} ॥

१. स्या० पोत्यके नत्थि । २-२. सेय्ये पल्लङ्कमाभुजुं—स्या० । ३-३. अप्पना-
यपि कीळन्ति—स्या० । ४. अनेकसतसहस्सियो—स्या० । ५-५. पुच्छन्ति अज्जमज्जं—
स्या० ; पुच्छन्ति०—सी० । ६-६. रतीसु रममाना—स्या ; रतीसु रम्माना—रो० ।
७. परिक्खत्तं—स्या० । ८. भवन्ति—स्या० । ९. विचित्तमाल्यवितता—सी० ;
विचित्तमल्यवितता—स्या० ; विचित्तमल्यवितता—रो० । १०. दुस्सदामेहि परिकिण्णा—
सी०, स्या० । ११. विभूसिता—सी० ।

३६. "पुष्पाभिकिण्णा सुचित्ता^१, सुरभिगन्धभूसिता^१ ।
गन्धपञ्चाङ्गुलिकता,^२ हेमच्छदनछादिता ॥
४०. "चतुद्दिसा पोक्खरञ्जो, पदुमुप्पलसन्थता ।
सोवण्णरूपा स्वायन्तु, पद्मरेणुरजुग्गता^३ ॥
४१. "पुप्फन्तु पादपा सब्बे, पासादस्स समन्ततो ।
सयञ्च पुष्पा मुञ्चित्वा, गन्त्वा^४ भवनमोकिरुं ॥
४२. "सिखिनो तत्थ नच्चन्तु, दिव्वहंसा^५ पक्कजरे^५ ।
करवीका^६ च गायन्तु, दिजसद्धा समन्ततो ॥
४३. "भेरियो सब्बा वज्जन्तु, वीणा सब्बा रसन्तु^७ ता ।
सब्बा सङ्गीति वत्तन्तु, पासादस्स समन्ततो ॥
४४. "यावता बुद्धखेत्तमिह, चक्कवाळे^८ ततो परे^८ ।
महन्ता जोतिसम्पन्ना, अच्छिन्ना^९ रतनामया ॥
४५. "तिट्ठन्तु सोण्णपल्लङ्का, दीपक्ख्वा जलन्तु ते ।
भवन्तु एकपज्जोता, दससहस्सिपरम्परा^{१०} ॥
४६. "गणिका लासिका चेव, नच्चन्तु अच्छरागणा ।
नानारङ्गा पदिस्सन्तु, पासादस्स समन्ततो ॥
४७. "दुमग्गे पव्वतग्गे वा, सिनेरुगिरिमुद्धनि^{११} ।
उस्सापेमि धजं सब्बं, विचित्तं पञ्चवण्णिकं ॥
४८. "नरा नागा च गन्धब्बा, सब्बे देवा उपेन्तु ते ।
नमस्सन्ता पञ्जलिका, पासादं परिवारयुं ॥
४९. "यं किञ्चि कुसलं कम्मं, कतब्बं किरियं मम ।
कायेन वाचा मनसा, तिदसे सुकतं^{१२} कतं ॥
५०. "ये सत्ता सञ्जिनो अत्थि, ये च सत्ता असञ्जिनो ।
कतं पुञ्जफलं मय्हं, सब्बे भागी भवन्तु ते ॥

5

10

B. 5.
R. 4

15

20

१-१. सुविचित्ता सुरभिगन्धधूपिता—स्या; ०सुरभिगन्धधूपिता—सी० ।

२. गन्धपञ्चाङ्गलिकता—स्या० । ३. पदुमरेणुरजुग्गता—सी०, स्या० । ४. गन्धा—रो० ।

५-५. दिव्वा हंसा पक्कजरे—स्या० । ६. करवीका—स्या० । ७. रवन्तु—सी०, स्या० ।

८-८. चक्कवाळा च मूपरि—स्या० । ९. अच्छिन्ना—सी०, स्या० । १०. दससहस्सी-

परम्परा—सी० ; दससहस्सपरम्परा—स्या० । ११. ०मुद्धने—स्या० । १२. सुगतं—स्या० ।

५१. "येसं^१ कतं सुविदितं, दिन्नं पुञ्जफलं मया ।
ये च तत्थ^२ न जानन्ति, देवा गत्वा निवेदयुं ॥
५२. "सब्बलोकम्हि^३ ये सत्ता, जीवन्ताहारहेतुका ।
मनुञ्जं भोजनं सब्बं^४, लभन्तु मम चेतसा^५ ॥
५३. "मनसा दानं मया दिन्नं, मनसा पसादमार्वहि^६ ।
पूजिता^७ सब्बसम्बुद्धा, पच्चेका जिनसावका^८ ॥
५४. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा^९ मानुसं देहं^{१०}, तार्वतिसमगच्छहं ॥
५५. "दुवे भवे पजानामि, देवते^{११} अथ मानुसे^{१२} ।
अञ्जं गतिं न जानामि, मनसा पत्थनाफलं ॥
५६. "देवानं अधिको होमि, भवामि मनुजाधिपो ।
रूपलक्खणसम्पन्नो, पञ्चाय असमो भवे ॥
५७. "भोजनं विविधं सेट्ठं, रतनञ्च अनप्पकं ।
विविधानि च^{१३} वत्थानि, नभा^{१४} खिप्पं उपेन्ति मं ॥
५८. "पथव्या^{१५} पब्बते चेव, आकासे उदके वने ।
यं यं^{१६} हत्थं पसारेमि, दिब्बा भक्खा उपेन्ति मं ॥
५९. "पथव्या पब्बते चेव, आकासे उदके वने ।
यं यं हत्थं पसारेमि, रतना सब्बे उपेन्ति मं^{१७} ॥
६०. "पथव्या पब्बते चेव, आकासे उदके वने ।
यं यं हत्थं पसारेमि, सब्बे गन्धा उपेन्ति मं ॥
६१. "पथव्या पब्बते चेव, आकासे उदके वने ।
यं यं हत्थं पसारेमि, सब्बे याना उपेन्ति मं ॥
६२. "पथव्या पब्बते चेव, आकासे उदके वने ।
यं यं हत्थं पसारेमि, सब्बे माला उपेन्ति मं ॥

१. येतं—स्या० । २. तस्मि—सी० । ३. सब्बे लोकम्हि—स्या०, रो० ।
४. सब्बे—स्या० । ५. तेजसा—सी० । ६. पासादमार्वहि—सी० ; पसादमार्दयि—
स्या० । ७-७. पूजित्वा सब्बसम्बुद्धं पच्चेकानञ्च पूजयि—स्या० । ८. जहेत्वा—स्या० ।
९. देहा—सी० । १०-१०. देवत्तं अथ मानुसं—स्या० । ११. नानाविधानि—सी०,
स्या० । १२. नभसा—स्या० । १३. पथव्या—सी० । १४. यत्थ—स्या० ।
१५. मे—स्या०, रो० ।

६३. "पथव्या पव्वते चेव, आकासे उदके वने ।
यं यं हत्थं पसारेमि, अलङ्कारा उपेन्ति मं ॥
६४. "पथव्या पव्वते चेव, आकासे उदके वने ।
यं यं हत्थं पसारेमि, सब्बा कज्जा उपेन्ति मं ॥
६५. "पथव्या पव्वते चेव, आकासे उदके वने ।
यं यं हत्थं पसारेमि, मधुसक्खरा उपेन्ति मं ॥
६६. "पथव्या पव्वते चेव, आकासे उदके वने ।
यं यं हत्थं पसारेमि, सब्बे खज्जा उपेन्ति मं ॥
६७. "अधने अद्धिकजने, याचके च पथाविनो ।
ददामिहं^२ दानवरं, सम्बोधिवरपत्तिया ॥
६८. "नादेन्तो पव्वतं सेलं, गज्जेन्तो बहलं गिरिं ।
सदेवकं^३ हासयन्तो,^४ बुद्धो लोके भवामहं ॥
६९. "दिसा दसविधा लोके, यायतो नत्थि अन्तकं ।
तस्मिं च दिसाभागमिहं^५, बुद्धखेत्ता^६ असङ्खिया ॥
७०. "पभा पकित्तिता मय्हं, यमका रंसिवाहना ।
एत्थन्तरे रंसिजालं, आलोको विपुलो भवे ॥
७१. "एतके लोकधातुमिह, सब्बे पस्सन्तु मं जना ।
सब्बे मं^७ अनुवतन्तु, याव ब्रह्मानिवेसनं^८ ॥
७२. "विसिट्ठमधुनादेनं^९, अमतभेरिमार्हणिं^{१०} ।
एत्थन्तरे जना सब्बे, सुणन्तु मधुरं गिरं ॥
७३. "धम्ममेघेन वस्सन्ते, सब्बे होन्तु अनासवा ।
येत्थं^{११} पच्छिमका सत्ता, सोतापन्ना भवन्तु ते ॥
७४. "दत्त्वा दातव्वकं दानं, सीलं पूरेत्वा^{१२} असेसतो ।
नेक्खम्मपारमिं^{१३} गत्वा^{१४}, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥

10

15

B. 7

20

१. अद्धिके—स्या० । २. ददामिह—सी० ; ददामि तं—स्या० । ३-३. सदेव-
लोकं हासेन्तो—सी० । ४-४. दिसाभागमिह बुद्धखेत्ता—सी० । ५-५. च सुमना होन्तु
सब्बेमं अनुवत्तरे—सी० ; व सुमना होन्तु सब्बे मं अनुवत्तरे—स्या० । ६-६. विसिट्ठमधु-
नादेन अमतं माहरे—स्या० । ७. ये तत्थ—स्या० । ८. पूरे—स्या० । ९. नेक्खम्मे
पारमि—सी० । १०. पत्ता—रो० ।

R. 6

७५. "पण्डिते परिपुच्छित्वा, कत्वा विरियमुत्तमं^१ ।
खन्तिया पारमिं गत्वा, पतो सम्बोधिमुत्तमं ॥
७६. "कत्वा दब्धमधिष्ठानं^२, सच्चपारमिं पूरिय^३ ।
मेत्ताय पारमिं गत्वा, पतो सम्बोधिमुत्तमं ॥
७७. "लाभालाभे सुखे^४ दुक्खे, सम्माने^५ चावमानने^६ ।
सब्बत्थ समको हुत्वा, पतो सम्बोधिमुत्तमं ॥
७८. "कोसज्जं भयतो दिस्वा, विरियं चापि^७ खेमतो ।
आरद्धवीरिया^८ होथ, एसा बुद्धानुसासनी ॥
७९. "विवादं भयतो दिस्वा, अविवादञ्च खेमतो ।
समग्गा सखिला होथ, एसा बुद्धानुसासनी ॥
८०. "पमादं भयतो दिस्वा, अप्पमादञ्च खेमतो ।
भावेथट्ठङ्गिकं मग्गं, एसा बुद्धानुसासनी ॥
८१. "समागता बहू बुद्धा^९, अरहन्ता^{१०} च सब्बसो ।
सम्बुद्धे अरहन्ते च, वन्दमाना नमस्सथ ॥
८२. "एवं अचिन्तिया बुद्धा, बुद्धधम्मा अचिन्तिया ।
अचिन्तिये^{११} पसन्नानं, विपाको होति अचिन्तियो" ॥

इत्थं सुदं भगवा अत्तनो बुद्धचरियं^{११} सम्भावयमानो^{११} बुद्धापदानियं
नाम धम्मपरियायं अभासित्था ति ।

१. वीरियमुत्तमं—म० । २. सच्चमधिष्ठानं—रो० । ३. पूरेत्वा सच्चपारमि—सी० ;
पूरये—स्या० । ४. सुख०—स्या० । ५-५. सम्मानने विमानने—स्या० ; सम्माने च विमानने—
रो० । ६. वीरियञ्चापि—म० । ७. आरद्धवीरिया—स्या० । ८. बुद्धे—सी० ।
९. अरहन्ते—सी० ; अरहन्तो—स्या० । १०. अचिन्तियेमु—सी०, स्या० ।
११-११. ०चरितं सम्भावयमानो—स्या० ।

२. पञ्चेकबुद्धअपदानं

अथ पञ्चेकबुद्धापदानं सुणाथ—

८३. “तथागतं जेतवने वसन्तं,
अपुच्छि वेदेहमुनी नतङ्गो ।
‘पञ्चेकबुद्धा किर नाम होन्ति,
भवन्ति ते हेतुभि केहि वीर’ ॥

B. 8,
R. 7

८४. “तदाह सब्बञ्जुवरो महेसि,
आनन्दभट्ठं मधुरस्सरेन ।
‘ये पुब्बबुद्धेसु कताधिकारा,
अलद्धमोक्खा जिनसासनेसु ॥

5

८५. ‘तेनेव संवेगमुखेन धीरा,
विनापि बुद्धेहि सुतिक्खपञ्जा ।
आरम्मणेनापि परित्तकेन,
पञ्चेकवोधि अनुपापुणन्ति ॥

10

८६. ‘सब्बम्हि लोकम्हि ममं ठपेत्वा,
पञ्चेकबुद्धेहि^१ समो व नत्थि ।
तेसं इमं वण्णपदेसमतं,
वक्खामहं साधु महामुनीनं ॥

15

८७. ‘सयमेव बुद्धानं^२ महाइसीनं,
साधूनि वाक्यानि मधू व^३ खुदं ।
अनुत्तरं भेसजं^४ पत्थयन्ता,
सुणाथ सब्बेसु पसन्नचित्ता ॥

20

८८. ‘पञ्चेकबुद्धानं समागतानं,
परम्परं^५ व्याकरणानि^६ यानि ।

१. पञ्चेकबुद्धानं—स्या० । २. बुद्धानं—स्या० । ३. मधुव—सी०, स्या० ।
मधुं च—रो० । ४. भेसज्जं—स्या० । ५-५. परम्पर व्याकरणानि—सी० ।

B. ९.
R. ८

5

10

15

20

25

- आदीनवो यञ्च विरागवत्थुं^१,
 यथा च बोधि अनुपापुर्णिसु ॥
 ८९. 'सरागवत्थुसु'^२ विरागसञ्जी,
 रत्तम्हि लोकम्हि विरत्तचित्ता ।
 हित्वा पपञ्चे^३ जितफन्दितानि^४,
 तथेव^५ बोधि अनुपापुर्णिसु ॥
 ९०. 'सब्बेसु भूतेसु निधाय दण्डं,
 अविहेठयं अञ्जतरम्पि तेसं ।
 मेत्तेन चित्तेन हितानुकम्पी,
 एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
 ९१. 'सब्बेसु भूतेसु निधाय दण्डं,
 अविहेठयं अञ्जतरम्पि तेसं ।
 न पुत्तमिच्छेय्य कुतो सहायं,
 एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
 ९२. 'संसग्गजातस्स भवन्ति स्नेहा,
 स्नेहन्वयं दुक्खमिदं पहीति ।
 आदीनवं स्नेहजं पेक्खमानो,
 एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
 ९३. 'मित्ते सुहज्जे अनुकम्पमानो,
 हापेति अत्थं पटिवद्दचित्तो^६ ।
 एतं भयं सन्थवे पेक्खमानो,
 एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
 ९४. 'वंसो विसालो व यथा विसत्तो,
 पुत्तेसु दारेसु च या अपेक्खा ।
 वंसे कळीरो व^७ असज्जमानो,
 एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥

१. विरागवत्थु—सी० । २. सरागवत्थुसु—सी० । ३. पपञ्चं—स्या०, रो० ।
 ४. विदिपफन्दितानि—सी० । ५. तथेव—स्या०, रो० । ६. पटिवन्धचित्तो—स्या० ।
 ७. वंसकळीरोव—सी०, स्या० ।

९५. 'मिगो अरज्जमिह यथा अबद्धो',
येनिच्छकं गच्छति गोचराय ।
विज्जू नरो सेरितं पेक्खमानो,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
९६. 'आमन्तना होति सहायमज्झे,
वासे च^१ ठाने गमने चारिकाय ।
अनभिज्झितं सेरितं पेक्खमानो,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
९७. 'खिट्ठा रती होति सहायमज्झे,
पुत्तेसु पेमं विपुलं च होति ।
पियविप्पयोगं विजिगुच्छमानो,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
९८. 'चातुद्दिसो अप्पटिघो च होति,
सन्तुस्समानो इतरीतरेन ।
परिस्सयानं सहिता अछम्भी,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
९९. 'दुस्सङ्गहा पब्बजितापि एके,
अथो गहट्ठा घरमावसन्ता ।
अप्पोस्सुक्को परपुत्तेसु हुत्वा,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
१००. 'ओरोपयित्वा गिहिब्यञ्जनानि,
सञ्छिन्नपतो यथा कोविळारो ।
छेत्वान वीरो गिहिबन्धनानि,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
१०१. 'सचे लभेथ निपकं सहायं,
सिद्धिं चरं साधुविहारिधीरं^३ ।

5 B. 10

10

R. 9

15

20

25

१. अबन्धो—सी०, स्या० । २. सी०, स्या० पोत्यकेसु नत्थि । ३. साधु-

हारिधीरं—स्या० ।

अभिभुज्य सञ्चानि परिस्सयानि,
चरेय्य तेनत्तमनो सतीमा^१ ॥

१०२. 'नो चे लभेथ निपकं सहायं,
सद्धिं चरं साधुविहारिधीरं ।
राजा व रट्ठं विजितं पहाय,
एको चरे मातङ्गरञ्ज्वेव नागो ॥

B. 11

१०३. 'अद्धा पसंसाम सहायसम्पदं,
सेट्ठा समा सेवितब्बा सहाया ।
एते अलद्धा अनवज्जभोजी,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥

10

१०४. 'दिस्वा सुवण्णस्स पभस्सरानि,
कम्मारपुत्तेन सुनिट्ठितानि ।
संघट्टमानानि दुवे भुजस्मि,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥

15

१०५. 'एवं दुतीयेन^२ सहा ममस्स,
वाचाभिलापो अभिसज्जना वा ।
एतं भयं आर्यातं पेक्खमानो,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥

R. 10

१०६. 'कामा हि चित्रा मधुरा मनोरमा,
विरूपरूपेण मयेन्ति चित्तं ।
आदीनवं कामगुणेसु दिस्वा,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥

20

१०७. 'ईती च गण्डो च उपह्वो च,
रोगो च सल्लं च भयं च मेतं ।
एतं भयं कामगुणेसु दिस्वा,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥

25

१०८. 'सीतं च उण्हं च खुदं पिपासं,
वातातपे ढंससरीसपे' च ।
सब्बानिपेतानि अभिन्नवित्वा^३,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
१०९. 'नागो व यूथानि विवज्जयित्वा,
सज्जातखन्धो पदुमी उळारो ।
यथाभिरन्तं विहरं अरज्जे,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
११०. 'अट्टानतं सङ्गणिकारतस्स,
यं फस्सये^४ सामयिकं विमुत्ति^५ ।
आदिच्चवन्धुस्स वचो निसम्म,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
१११. 'दिट्ठीविसूकानि उपातिवत्तो,
पत्तो नियामं पटिलद्धमग्गो ।
उप्पन्नआणोमिह अनज्जनेय्यो,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
११२. 'निल्लोलुपो निक्कुहो निप्पिपासो,
निम्मक्ख^६ - निद्धन्तकसावमोहो ।
निरासयो सब्बलोके भवित्वा,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
११३. 'पापं सहायं परिवज्जेयेथ,
अनत्थर्दास्स विसमे निविट्ठं ।
सयं न सेवे पसुतं पमतं,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
११४. 'बहुस्सुतं धम्मधरं भजेथ,
मित्तं उळारं पटिभानवन्तं ।

B. 12

10

15

20

25

१. ढंससिखिसे—सी०, स्या० । २. अभिन्नवित्वा—स्या० । ३. फुस्सये—स्या० ।

४. विमुत्ति—सी० । ५. निम्मक्खो—स्या०, रो० ।

R. 11

अञ्जाय अत्थानि विनेय्य कङ्कं,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥

११५. 'खिडुं रतिं कामसुखं च लोके,
अनलङ्कुरित्वा अनपेक्खमानो ।
विभूसट्ठाना^१ विरतो सच्चवादी,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥

5

११६. 'पुत्तं च दारं पितरं च मातरं,
धनानि धञ्जानि च बन्धवानि ।
हित्वान कामानि यथोधिकानि,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥

10

B. 13

११७. 'सङ्गो एसो परित्तमेत्थ सोख्यं,
अप्पस्सादो दुक्खमेवेत्थ भिय्यो ।
गळो^२ एसो इति अत्वा मत्तिमा,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥

15

११८. 'सन्दालयित्वान संयोजनानि,
जालं^३ व भेत्वा^३ सलिलम्बुचारी ।
अग्गी व दडुं अनिवत्तमानो,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥

20

११९. 'ओक्खित्तचक्खू न च पादलोलो,
गुत्तिन्द्रियो रक्खित्तमानसानो ।
अनवस्सुतो अपरिड्ढमानो^४,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥

25

१२०. 'ओहारयित्वा गिहिब्यञ्जनानि,
सञ्छन्नपत्तो^५ यथा पारिच्छतो ।
कासायवत्थो अभिनिक्खमित्वा,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥

१. विभूसनण्डाना—सी०, स्या० । २. गाहो—सी० ; कण्डो—स्या०, रो० ।
३-३. जालं व भित्वा—स्या० ; जालं पहित्वा—रो० । ४. अप्परिड्ढमानो—स्या० ।
५. सञ्छन्नपत्तो—सी०, स्या० ।

१२१. 'रसेसु गेधं अकरं अलोलो,
अनञ्जपोसी सपदानचारी ।
कुले कुले अप्पटिबद्धचित्तो,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
१२२. 'पहाय पञ्चावरणानि चेतसो,
उपक्किलेसे व्यपनुज्ज सब्बे ।
अनिस्सितो छेज्ज सिनेहदोसं,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
१२३. 'विपिट्टिकत्वान सुखं च दुक्खं,
पुब्बेव सोमनस्सदोमनस्सं^१ ।
लद्धानुपेक्खं समथं विमुद्धं,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
१२४. 'आरद्धविरियो^२ परमत्थपत्तिया,
अलीनचित्तो अकुसीतवुत्ति ।
दब्धनिक्कमो थामबलूपपन्नो,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
१२५. 'पटिसल्लानं ज्ञानमरिश्चमानो
धम्मेसु निच्चं अनुधम्मचारी ।
आदीनवं सम्मसिता भवेसु,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
१२६. 'तण्हक्खयं पत्थयमप्पमत्तो,
अनेळमूगो सुतवा सतीमा^३ ।
सङ्खातधम्मो नियतो पधानवा,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
१२७. 'सीहो व सहेसु असन्तसन्तो,
वातो व जालम्हि असज्जमानो ।
पदुमं व तोयेन अलिम्पमानो,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥

5

B. 12

10

B. 14

15

20

25

१. सोमनस्सं दोमनस्सं—स्या० । २. आरद्धवीरियो—म० । ३. सतिमा—स्या० ।

१२८. 'सीहो यथा दाठबली पसय्ह,
राजा मिगानं अभिभुय्य चारी ।
सेवेथ पन्तानि सेनासनानि,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
१२९. 'मेत्तं उपेक्खं करुणं विमुत्ति,
आसेवमानो मुदितं च काले ।
सब्बेन लोकेन अवरुज्झमानो^१,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
१३०. 'रागं च दोसं च पहाय मोहं,
सन्दालयित्वान संयोजनानि ।
असन्तसं जीवितसङ्खयमिह,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
१३१. 'भजन्ति सेवन्ति च कारणत्था,
निक्कारणा दुल्लभा अज्ज मित्ता ।
अत्तत्थपञ्चा असुची मनुस्सा,
एको चरे खग्गविसाणकप्पो ॥
१३२. 'विमुद्धसीला सुविमुद्धपञ्चा,
समाहिता जागरियानुयुत्ता ।
विपस्सका धम्मविसेसदस्सी,
मग्गङ्गबोज्झङ्गगते विजञ्चा ॥
१३३. 'सुञ्जप्पणिधि^२ च तथा निमित्तं,
आसेवयित्वा जिनसासनमिह ।
ये सावकत्तं न वजन्ति धीरा,
भवन्ति पच्चेकजिना सयम्भू ॥
१३४. 'महन्तधम्मा बहुधम्मकाया,
चित्तिस्सरा सब्बदुक्खोघतिण्णा ।
उदग्गचित्ता परमत्थदस्सी,
सीहोपमा खग्गविसाणकप्पा ॥

१, विरुज्झमानो—सी० । २-२. सुञ्जत्तप्पणिहितञ्चानिमित्तं—सी० ।

१३५. 'सन्तिन्द्रिया सन्तमना समाधो,
पञ्चन्तसत्तेसु^१ पतिप्पचारा^२ ।
दीपा^३ परत्थ^४ इध विज्जलन्ता,
पञ्चेकबुद्धा सतत^५ हिता मे^६ ॥
१३६. 'पहीनसब्बावरणा जनिन्दा,
लोकप्पदीपा धनकञ्चनाभा ।
निस्संसयं लोकसुदक्खिणेत्या,
पञ्चेकबुद्धा सततप्पिता मे ॥
१३७. 'पञ्चेकबुद्धानं^७ सुभासितानि,
चरन्ति लोकम्हि सदेवकम्हि ।
सुत्वा तथा ये न करोन्ति बाला,
चरन्ति^८ दुक्खेसु पुनप्पुनं ते ॥
१३८. 'पञ्चेकबुद्धान सुभासितानि,
मधुं यथा खुद्दमवस्सवन्तं^९ ।
सुत्वा तथा ये पटिपत्तियुत्ता,
भवन्ति ते सच्चदसा सपञ्चा' ॥
१३९. "पञ्चेकबुद्धेहि जिनेहि भासिता^{१०},
कथा^{११} उल्लारा अभिनिक्खमित्वा ।
ता सक्कसीहेन नरुत्तमेन,
पकासिता धम्मविजाननत्थं ॥
१४०. "लोकानुकम्पाय इमानि तेसं,
पञ्चेकबुद्धान विकुब्बितानि ।
संवेगसङ्गमतिवड्डनत्थं^{१२},
सयम्भुसीहेन पकासितानी^{१३}ति ॥

5

10

B. 16

15

R. 14

20

१-१. पञ्चत्तगम्भीरमतप्पचारा—सी० ; ०मतिप्पचारा—स्या० । २-२. दीप
परत्थं—सी० । ३-३. सततचित्ता मे—सी० ; सत्तहिता मे—स्या० । ४. पञ्चेकबुद्धान—स्या० ।
५. वज्जन्ति—स्या० । ६. खुद्दमवस्सवन्तं—स्या० । ७. युत्ता—सी० । ८. गाथा—सी०, स्या० ।
९. संवेगसङ्गं—सी० ।

३-१. सारिपुत्तत्थेरअपदानं

अथ थेरापदानं सुणाथ—

R. 15

१४१. "हिमवन्तस्स अविदूरे, लम्बको नाम पव्वतो ।
अस्समो सुकतो मय्हं, पण्णसाला सुमापिता ॥

१४२. "उत्तानकूला नदिका, सुपतित्था मनोरमा ।
सुसुद्धपुळिनाकिण्णा, अविदूरे ममस्समं ॥

5 १४३. "असक्खरा अपम्भारा, सादु अप्पटिगन्धिका ।
सन्दती नदिका तत्थ, सोभयन्ता ममस्समं ॥

१४४. "कुम्भीला मकरा चेत्य, सुसुमारा^१ च कच्छपा ।
चरन्ति^२ नदिया तत्थ, सोभयन्ता ममस्समं ॥

१४५. "पाठीना पावुसा मच्छा, बलजा^३ मुञ्जरोहिता ।
वग्गळा^४ पपतायन्ता, सोभयन्ति ममस्समं ॥

10

B 17

१४६. "उभो कूलेसु नदिया, पुष्फिनो फलिनो दुमा ।
उभतो अभिलम्बन्ता, सोभयन्ति ममस्समं ॥

१४७. "अम्बा साला च तिलका, पाटली सिन्दुवारका^५ ।
दिब्बगन्धा^६ सम्पवन्ति, पुष्फिता मम अस्समे ॥

15

१४८. "चम्पका सल्ला^७ नीपा, नागपुन्नागकेतका ।
दिब्बगन्धा^६ सम्पवन्ति, पुष्फिता मम अस्समे ॥

१४९. "अतिमुत्ता असोका च, भगिनीमाला च पुष्फिता ।
अङ्गोला बिम्बजाला च, पुष्फिता मम अस्समे ॥

१५० "केतका^८ कन्दलि^९ चैव, गोधुका^{१०} तिणसूलिका ।
दिब्बगन्धं^६ सम्पवन्ता, सोभयन्ति ममस्समं ॥

R. 16

10

१. सुसुमारा—सी०, स्या० । २. सन्दन्ति—स्या०, रो० । ३. वजला—सी०, स्या० ; जलजा—रो० । ४. वग्गुला—सी० ; वग्गुळा—स्या०, मग्गुरा—थेरगाथा । ५. सिन्दुवारिका—सि०, रो० ; सिन्दु वारिता—स्या० । ६. दिब्बगन्धं—सी० ; दिब्बा गन्धा—स्या० । ७. सलला—सी ; सलळा—स्या० । ८. केटक—सी० । ९. कन्दली—सी० ; कदली—स्या० । १०. के बुका—स्या० ।

१५१. “कणिकारा^१ कणिका^१ च, असना अज्जुना^२ बहू ।

दिब्वगन्धं सम्पवन्ता, सोभयन्ति ममस्समं ॥

१५२. “पुन्नागा गिरिपुन्नागा^३, कोविळारा च पुप्फिता ।

दिब्वगन्धं सम्पवन्ता, सोभयन्ति ममस्समं ॥

१५३. “उद्दालका^४ च कुटजा, कदम्बा वकुला^५ बहू ।

दिब्वगन्धं सम्पवन्ता, सोभयन्ति ममस्समं ॥

१५४. “आळका इसिमुग्गा च, कदलिमातुलुङ्गियो ।

गन्धोदकेन संवड्ढा, फलानि धारयन्ति ते ॥

१५५. “अञ्जे पुप्फन्ति पदुमा, अञ्जे जायन्ति केसरी ।

अञ्जे ओपुप्फा पदुमा, पुप्फिता तळके^६ तदा^७ ॥

१५६. “गब्भं गण्हन्ति पदुमा, निद्धावन्ति मुळाळियो ।

सिंघाटिपत्तमाकिण्णा^८, सोभन्ति तळके तदा ॥

१५७. “नयिता अम्बगन्धी^९ च, उत्तली^{१०} बन्धुजीवका ।

दिब्वगन्धा सम्पवन्ति, पुप्फिता तळके तदा ॥

१५८. “पाठीना पावुसा मच्छा, बलजा मुञ्जरोहिता ।

संगुला^{११} मग्गुरा^{१२} चैव, वसन्ति तळके तदा ॥

१५९. “कुम्भीला सुसुमारा च, तन्तिगाहा^{१३} च रक्खसा ।

ओगुहा^{१४} अजगरा^{१५} च, वसन्ति तळके तदा ॥

१६०. “पारेवता रविहंसा, चक्कवाका नदीचरा ।

कोकिला सुकसाञ्जिका^{१६}, उपजीवन्ति तं सरं ॥

१६१. “कुक्कुत्थका कुटीरका, वने पोक्खरसातका ।

दिन्दिभा सुवपोता च, उपजीवन्ति तं सरं ॥

१-१. कणिका कणिकार—स्या० । २. अज्जना—स्या० । ३. पुन्नागा गिरि-
पुन्नागा—स्या० । ४. उद्दालका—सी०, स्या० । ५. वकुला—स्या० । ६. तळके—स्या० ।
७. सदा—सी० । ८. सिंघाटिपत्तमाकिण्ण—सी० ; सिंघाट—स्या० ।
९-९. अम्बगन्धी च उत्तराहि—स्या० । १०. सङ्गुला—स्या० । ११. मङ्गुरा—सी० ।
१२. तन्तिगाहा—स्या० । १३. ओगाहा—स्या० । १४. अजकार—सी० । १५. सुव-
सालिका—स्या० ।

R. 17

१६२. "हंसा कोश्चा मयूरा च, कोकिला तम्बचूळका^१ ।पम्पका^२ जीवन्जीवा च, उपजीवन्ति तं सरं ॥

१६३. "कोसिका पोट्टसीसा च, कुररा सेनका बहू ।

महाकाळा च सकुणा, उपजीवन्ति तं सरं ॥

१६४. "पसदा च^३ वराहा च^४, चमरा गण्डका बहू^५ ।रोहिच्चा सुकपोता^६ च, उपजीवन्ति तं सरं ॥१६५. "सीहव्यग्धा^७ च दीपी च, अच्छकोकतरच्छका^८ ।तिधा पभिन्नमातङ्गा^९, उपजीवन्ति तं सरं ॥

१६६. "किन्नरा वानरा चैव, अथोपि वनकम्मिका ।

चेता च लुहका चैव, उपजीवन्ति तं सरं ॥

१६७. "तिन्दुकानि पियालानि, मधुका कासुमारयो^{१०} ।

धुवं फलानि धारेन्ति, अविदूरे ममस्समं ॥

१६८. "कोसम्बा^{११} सळ्ळा निम्बा^{१२}, सादुफलसमायुता^{१३} ।धुवं फलानि^{१४} धारेन्ति, अविदूरे ममस्समं ॥१६९. "हरीतका आमलका, अम्बजम्बुविभीतका^{१५} ।

कोला भल्लातका बिल्ला, फलानि धारयन्ति ते ॥

१७०. "आलुवा च कळम्बा च, बिळालीतकञ्जानि च ।

जीवका सुतका^{१६} चैव, बहुका मम अस्समे ॥१७१. "अस्समस्साविदूरम्हि, तळाकासुं^{१७} सुनिम्मिता ।

अच्छोदका सीतजला, सुपतित्था मनोरमा ॥

B. 19

१७२. "पदुमुप्पलसच्छन्ना, पुण्डरीकसमायुता ।

मन्दालकेहि सच्छन्ना, दिव्वगन्धो^{१८} पवायति^{१९} ॥

१. तम्बचूळिका—सी० ; लम्बचूळिका—स्या० । २. चम्पका—स्या० । ३. पसदा
मिगा—स्या० । ४-४. ववका भेरण्डका बहू—सी० ; चवका भेरण्डका बहू—स्या० ।
५. सुग्ग पोता—सी० ; सुत्तपोता—स्या० । ६. सीहव्यग्धा—स्या० । ७. तच्छ्रमि—
स्या० । ८. तिघपभिन्ना—स्या० । ९. कासमारियो—स्या० । १०. कोसुम्भा—
सी०, स्या० । ११. नीपा—सी०, स्या० । १२. सरफलसमायुता—स्या० । १३.
धुवप्फलानि—सी० । १४. अम्बाजम्बुविभेदका—स्या० । १५. सम्बका—स्या० ।
१६. तळाकासि—स्या० । १७-१७. दिव्वो गन्धो पवायति—स्या० ।

१७३. “एवं सब्वङ्गसम्पन्ने, पुप्फिते फलिते वने ।
सुकते अस्समे रम्मे, विहरामि अहं तदा ॥
१७४. “सीलवा वतसम्पन्नो^१, ज्ञायी ज्ञानरतो सदा ।
पञ्चाभिञ्ज्वाबलप्यत्तो, सुखचि नाम तापसो ॥
१७५. “चतुर्वीससहस्सानि^२, सिस्सा मय्हं उपट्ठुहं ।
सब्बे व ब्राह्मणा एते, जातिमन्तो यसस्सिनो ॥
१७६. “लक्खणे इतिहासे च, सनिघण्डुसकेटुभे^३ ।
पदका वेय्याकरणा, सधम्म^४ पारमि गता ॥
१७७. “उप्पातेसु निमित्तेसु, लक्खणेषु च कोविदा ।
पथव्या^५ भूमन्तलक्खे^६, मम सिस्सा सुसिक्खिता ॥
१७८. “अप्पिच्छा निपका एते, अप्पाहारा अलोलुपा ।
लभालाभेन सन्तुट्ठा, परिवारेन्ति मं सदा ॥
१७९. “ज्ञायी ज्ञानरता धीरा, सन्तचित्ता समाहिता ।
आकिञ्चज्जं पत्थयन्ता, परिवारेन्ति मं सदा ॥
१८०. “अभिञ्जापारमिप्पत्ता, पेत्तिके गोचरे रता ।
अन्तलक्खचरा धीरा, परिवारेन्ति मं सदा ॥
१८१. “संवुता छसु द्वारेसु, अनेजा^७ रक्खितिन्द्रिया ।
असंसट्ठा च ते धीरा, मम सिस्सा दुरासदा ॥
१८२. “पल्लङ्केन निसज्जाय, ठानचङ्कमनेन^८ च ।
वीतिनामेन्ति ते रत्ति, मम सिस्सा दुरासदा ॥
१८३. “रजनीये न रज्जन्ति, दुस्सनीये^९ न दुस्सरे ।
मोहनीये न मुहन्ति, मम सिस्सा दुरासदा ॥
१८४. “इद्धि वीमंसमाना ते, वत्तन्ति निच्चकालिकं ।
पथवि^{१०} ते पक्कम्पेन्ति, सारम्भेन दुरासदा ॥

5

R. 18

10

15

20

१. वत्तसम्पन्नो—स्या० । २. चतुर्वीस०—सी०, स्या० । ३. सनिघण्डु०—सी०, स्या० । ४. सधम्म—स्या० । ५-५. पथव्यमुम्यन्तलक्खे—सी० ; पठव्या भुम्मन्त-
लक्खे—स्या० । ६. अनेजा—स्या० । ७. ठाना चङ्कमनेन—स्या० । ८. दोसनीये—स्या० ।
९. पठवि—स्या० ।

B. 20

5

R. 19

10

15

20

१८५. "कीळमाना च^१ ते सिस्सा, कीळन्ति ज्ञानकीळितं ।
जम्बुतो फलमानेन्ति, मम सिस्सा दुरासदा ॥
१८६. "अञ्जे गच्छन्ति गोयानं, अञ्जे पुब्बविदेहकं^२ ।
अञ्जे च उत्तरकुरुं, एसनाय दुरासदा ॥
१८७. "पुरतो पेसेन्ति खारिं^३, पच्छतो च वजन्ति ते ।
चतुवीससहस्सेहि, छादितं होति अम्बरं ॥
१८८. "अग्गिपाकी^४ अनग्गी^५ च, दन्तोदुक्खलिकापि च ।
अस्मेन^६ कोट्टिता^७ केचि, पवत्तफलभोजना ॥
१८९. "उदकोरोहणा^८ केचि, सायं पातो सुचीरता ।
तोयाभिसेचनकरा, मम सिस्सा दुरासदा ॥
१९०. "परुब्बहकच्छनखलोमा, पङ्कदन्ता रजस्सिरा ।
गन्धिता सीलगन्धेन, मम सिस्सा दुरासदा ॥
१९१. "पातो व सन्निपतित्वा^९, जटिला उग्गतापना ।
लाभालाभं पकित्त्वा, गच्छन्ति अम्बरे तदा ॥
१९२. "एतेसं पक्कमन्तानं, महासद्दो पवत्तति ।
अजिनचम्मसद्देन, मुदिता^{१०} होन्ति देवता ॥
१९३. "दिसोदिसं^{११} पक्कमन्ति, अन्तल्लिक्खचरा इसी ।
सके^{१२} बलेनुपत्थद्वा, ते गच्छन्ति यदिच्छकं^{१३} ॥
१९४. "पथवीकम्पका एते, सब्बे व नभचारिनो ।
उग्गतेजा दुप्पसहा, सागरो व अखोभिया ॥
१९५. "ठानचङ्कमिनो^{१४} केचि, केचि नेसज्जिका इसी ।
पवत्तभोजना केचि, मम सिस्सा दुरासदा ॥
१९६. "भेत्ताविहारिनो एते, हितेसी सब्बपाणिनं ।
अनत्तुक्कंसका सब्बे, न ते वम्भेन्ति कस्सचि ॥

१. व—स्या० । २. पुब्बविदेहनं—स्या० । ३. ते खारि—स्या० । ४-४. अग्गिपाकं अनग्गी—स्या० । ५-५. अम्बना कोट्टिका—स्या० । ६. उदकोरोहका—स्या० । ७. सन्निपतित्वा—स्या० । ८. मोदिता—सी०, स्या० । ९. दिसोदिसा—स्या० । १०. सक—स्या० । ११. यदिच्छकं—स्या० । १२. ठानचङ्कमिया—स्या० ।

१९७. "सीहराजा व सम्भीता, गजराजा व थामवा ।
दुरासदा व्यग्धारिव, आगच्छन्ति ममन्तिके ॥
१९८. "विज्जाधरा देवता च, नागगन्धव्वरक्खसा^१ ।
कुम्भण्डा दानवा गरुळा, उपजीवन्ति तं सरं ॥
१९९. "ते जटाखारिभरिता, अजिनुत्तरवासना^२ ।
अन्तलिक्खचरा सब्बे, उपजीवन्ति तं सरं ॥
२००. "सदानुच्छविका^३ एते, अञ्जमञ्जं सगारवा ।
चतुव्वीससहस्सानं, खिपितसद्दो^४ न विज्जति ॥
२०१. "पादे पादं निक्खिपन्ता, अप्पसद्दा सुसंवुता ।
उपसङ्कम्म सब्बे व^५, सिरसा वन्दरे ममं ॥
२०२. "तेहि सिस्सेहि परिवुतो, सन्तेहि च तपस्सिभि ।
वसामि अस्समे तत्थ, ज्ञायी ज्ञानरतो अहं ॥
२०३. "इसीनं सीलगन्धेन, पुप्फगन्धेन चूभयं ।
फलीनं फलगन्धेन, गन्धितो होति अस्समो ॥
२०४. "रत्तिन्दिवं न जानामि, अरति मे न विज्जति ।
सके सिस्से ओवदन्तो, भिय्यो हासं लभामहं ॥
२०५. "पुप्फानं पुप्फमानानं, फलानं च विपच्चतं ।
दिव्वगन्धा पवायन्ति, सोभयन्ता ममस्समं ॥
२०६. "समाधिम्हा वुट्ठहित्वा, आतापी निपको अहं ।
खारिभारं गहेत्वान, वनं अज्झोगाहि अहं ॥
२०७. "उप्पाते सुपिने चापि, लक्खणेसु सुसिक्खितो ।
पवत्तमानं मन्तपदं, धारयामि अहं तदा ॥
२०८. "अनोमदस्सी भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
विवेककामो सम्बुद्धो, हिमवन्तमुपागमि ॥
२०९. "अज्झोगाहेत्वा^६ हिमवन्तं, अगो कारुणिको मुनि ।
पल्लङ्कं आभुजित्वान, निसीदि पुरिसुत्तमो ॥

5 B. 21.

10

15

R. 20

20

25

१. नागगन्धव्व०—सी० । २. अजिनुत्तरवासिनो—स्या० । ३. तदानुच्छवि—स्या० ।

४. खित्तसद्दा—स्या० । ५. सब्बे ते—स्या० । ६. अज्झोगाहेत्वा—सी०, स्या० ।

B. 22,

5

२१०. "तमद्दसाहं^१ सम्बुद्धं, सप्पभासं मनोरमं ।
इन्दीवरं व जलितं, आदितं व हुतासनं ॥

२११. "जलन्तं दीपखखं व, विज्जुतं^२ गगणे यथा ।
सुफुल्लं सालराजं व, अद्दसं लोकनायकं ॥

२१२. "अयं नागो महावीरो, दुक्खस्सन्तकरो मुनि ।
इमं दस्सनमागम्म, सब्बदुक्खा पमुच्चरे ॥

२१३. "दिस्वानाहं देवदेवं, लक्खणं उपधारयि ।
बुद्धो नु खो न वा बुद्धो, हन्द पस्सामि चक्खुमं ॥

२१४. "सहस्सारानि चक्कानि, दिस्सन्ति चरणुत्तमे ।
लक्खणानिस्स दिस्वान, निट्ठं गर्च्छि तथागते ॥

10

२१५. "सम्मज्जानि गहेत्वान^३, सम्मज्जित्वानहं तदा ।
अथ^४ पुण्णे समानेत्वा, बुद्धसेट्ठं अपूर्जयि ॥

२१६. "पूजयित्वान तं बुद्धं, ओघतिण्णमनासवं ।
एकंसं अजिनं कत्वा, नमस्सि लोकनायकं ॥

15

२१७. "येन आणेन सम्बुद्धो, विहरति^५ अनासवो ।
तं आणं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥

२१८. 'समुद्धरसिमं^६ लोकं, सयम्भू अमितोदय ।
तव दस्सनमागम्म, कङ्खासोतं तरन्ति ते ॥

२१९. 'तुवं सत्था च केतु च, धजो यूपो च पाणिनं ।
परायणो^७ पतिट्ठा च, दीपो च द्विपदुत्तमो^८ ॥

20

२२०. 'सक्का समुद्दे उदकं, पमेतुं आब्बहकेन वा ।
न त्वेव तव सब्बञ्जु, आणं सक्का पमेतवे ॥

२२१. 'धारेतुं पथवि सक्का, ठपेत्वा तुलमण्डळे ।
न त्वेव तव सब्बञ्जु, आणं सक्का धरेतवे^९ ॥

१. तत्त्वद्दसासि—सी० । २. विज्जुव—सी०, स्या० । ३. गहेत्वा—स्या० ।
४. अट्ठ—स्या०, रो० । ५. विहरित्य—सी० । ६. समुद्धरयिमं—स्या० ।
७. परायणो—स्या० । ८. द्विपदुत्तमो—सी०, स्या० । ९. पमेतवे—स्या० ।

R. 21

२२२. 'आकासो' मिनितुं सका, रज्जुया^३ अङ्गुलेन वा ।
न त्वेव तव सब्वञ्जु, आणं सका पमेतवे ॥
२२३. 'महासमुदे उदकं, पथवी^३ चाखिला जट^३ ।
बुद्धआणं उपादाय, उपमातो न युज्जरे ॥
२२४. 'सदेवकस्स लोकस्स, चित्तं येसं पवतति ।
अन्तोजालीकता^५ एते, तव आणम्हि चक्खुम ॥
२२५. 'येन आणेन पत्तोसि, केवलं बोधिमुत्तमं ।
तेन आणेन सब्वञ्जु, मद्दसी परतित्थिये' ॥
२२६. "इमा गाथा थवित्वान", सुरुचि नाम तापसो ।
अजिनं पत्थरित्वान, पथवियं निसीदि सो ॥
२२७. "चुल्लासीतिसहस्सानि, अज्झोगाब्बहो महण्णवे ।
अच्चुगतो तावदेव, गिरिराजा पवुच्चति ॥
२२८. "ताव अच्चुगतो नेह, आयतो वित्थतो च सो ।
चुण्णितो अणुभेदेन^६, कोटिसतसहस्ससो^६ ॥
२२९. "लक्खे ठपियमानम्हि, परिकखयमगच्छथ ।
न त्वेव तव सब्वञ्जु, आणं सका पमेतवे ॥
२३०. "सुखुमच्छिकेन जालेन, उदकं यो परिकखपे ।
ये केचि उदके पाणा, अन्तोजालीकता सियुं ॥
२३१. "तथेव हि महावीर, ये केचि पुयुत्तित्थिया ।
दिट्ठिगहनपक्खन्दा^७, परामासेन मोहिता ॥
२३२. "तव सुद्धेन आणेन, अनावरणदस्सिना ।
अन्तोजालीकता^५ एते, आणं ते नातिवत्तरे ॥
२३३. "भगवा^८ तम्हि समये, अनोमदस्सी महायसो ।
बुद्धहित्वा समाधिम्हा, दिसं ओलोकयी जिनो ॥

10

B. 23

15

20

१. आकासं—स्या० । २. सजुता—स्या० । ३-३. पठवी चाखिला जटा—सी० ;
पठवि चाखिजहे—स्या०, रो० । ४. अन्तोजालिगता—स्या० ; अन्तोजालगता—रो० ।
५. पठेत्वान—स्या० ; पठित्वान—रो० । ६-६. संख्य भेदेन कोटिसतसहस्सियो—स्या० ;
संहस्सियो—रो० । ७. दिट्ठिगहनपक्खन्ता—सी० ; दिट्ठिगहनपक्खन्ता—स्या० ।
८. अन्तोजालगता—सी० ; अन्तोजालिगता—स्या० । ९. भगवा च—स्या०, रो० ।

२३४. "अनोमदस्सिमुनिनो, निसभो नाम सावको ।
परिवृतो सतसहस्सेहि, सन्तचित्तेहि तादिभि^१ ॥
२३५. "खीणासवेहि सुद्धेहि, छळभिज्जेहि ज्ञायिभि ।
चित्तमज्जाय बुद्धस्स, उपेसि लोकनायकं ॥
२३६. "अन्तलिक्खे ठिता तत्थ, पदक्खणमकंसु ते ।
नमस्सन्ता पञ्चलिका, ओतहं^२ बुद्धसन्तिके ॥
२३७. "अनोमदस्सी भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
भिक्षुसङ्घे निसिदित्वा, सितं पातुकरी जिनो ॥
२३८. "वरुणो नामुपट्ठाको, अनोमदस्सिस्स^३ सत्थुनो^३ ।
एकंसं चीवरं कत्वा, अपुच्छि^४ लोकनायकं ॥
२३९. 'को नु खो भगवा हेतु, सितकम्मस्स सत्थुनो ।
न हि बुद्धा अहेतुहि, सितं पातुकरोन्ति ते' ॥
२४०. "अनोमदस्सी भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
भिक्षुमज्जे^५ निसीदित्वा, इमं गाथं अभासथ ॥
२४१. 'यो मं पुप्फेन पूजेसि, जाणञ्चापि अनुत्थवि ।
तमहं कित्तिस्सामि^६, सुणोथ^७ मम भासतो ॥
२४२. बुद्धस्स गिरमज्जाय, सब्बे देवा समागता^८ ।
सद्धम्मं सोतुकामा ते, सम्बुद्धमुपसङ्कमुं ॥
२४३. दससु लोकघातुसु, देवकाया महिद्धिका ।
सद्धम्मं सोतुकामा ते, सम्बुद्धमुपसङ्कमुं ॥
२४४. हत्थी अस्सा रथा पत्ती, सेना च चतुरङ्गिनी ।
परिवारेस्सन्तिमं निच्चं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२४५. सट्ठितुरियसहस्सानि^९, भेरियो समलङ्कता ।
उपट्ठिस्सन्तिमं निच्चं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

१. तादिहि—सी० । २. ओतहं—स्या० । ३-३. सब्बजुस्स महेसिनो—सी० ।
४. आपुच्छि—स्या० । ५. संघमज्जे—सी० । ६. कित्तिस्सामि—स्या० ।
७. सुणाथ—सी०, स्या० । ८. समानुसा—स्या० । ९. सट्ठितुरिय०—सी० ;
सट्ठीतुरिय०—स्या० ।

२४६. सोळसित्थिसहस्सानि^१, नारियो समलङ्कता ।
विचित्तवत्थाभरणा, आमुत्तमणिकुण्डला ॥
२४७. अळारपम्हा^२ हमुला^३, सुसञ्जा तनुमज्झिमा ।
परिवारेस्सन्तिमं निच्चं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२४८. कप्पसतसहस्सानि, देवलोके रमिस्सति । 5
सहस्सक्खतुं चक्खवत्ती, राजा रट्ठे भविस्सति ॥
२४९. सहस्सक्खतुं देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं^४ ॥
२५०. पच्छिमे भवसम्पत्ते^५, मनुस्सत्तं गमिस्सति ।
ब्राह्मणी सारिया नाम, धारयिस्सति कुच्छिना ॥ 10
२५१. मातुया नामगोत्तेन पञ्चायिस्सतिथं नरो ।
सारिपुत्तो ति नामेन, तिक्खपञ्चो भविस्सति ॥ B. 25
२५२. असीतिकोटी छड्ढेत्वा, पब्बजिस्सतिकिञ्चनो ।
गवेसन्तो सन्तिपदं, चरिस्सति माहि इमं ॥
२५३. अप्परिमेथ्य इतो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो । 15
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
२५४. तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मित्तो ।
सारिपुत्तो ति नामेन, हेस्सति अग्गसावको ॥
२५५. अयं भागीरथी^६ गङ्गा, हिमवन्ता पभाविता ।
महासमुद्धमप्पेति, तप्पयन्ती महोर्दाध ॥ R. 23
२५६. तथेवायं सारिपुत्तो, सके तोसु विसारदो ।
पञ्चाय पारमिं गत्वा, तप्पयिस्सति पाणिने^७ ॥ 20
२५७. हिमवन्तमुपादाय, सागरं च महोर्दाध ।
एत्थन्तरे यं पुलिनं, गणनातो असङ्खियं ॥
२५८. तम्मि सक्का असेसेन, सङ्घातुं गणना यथा । 25
न त्वेव सारिपुत्तस्स, पञ्चायन्तो भविस्सति ॥

१. सोळसित्थी०—स्या० । २. अळारमुखा—स्या० । ३. फामुला—रो० ।

४. असङ्खियं—स्या० । ५. पच्छिमभवे सम्पत्ते—सी० । ६. भागीरसी—स्या० ।

७. पाणिनो—सी०, स्या० ।

२५९. लक्खे ठपियमानम्हि, खीये गज्जाय वालुका ।
न त्वेव सारिपुत्तस्स, पञ्जायन्तो भविस्सति ॥

२६०. महासमुदे ऊमियो, गणनातो असङ्खिया ।
तथेव सारिपुत्तस्स, पञ्जायन्तो न हेस्सति ॥

२६१. आराधयित्वा सम्बुद्धं, गोतमं सकयपुङ्गवं ।
पञ्जाय पारमिं गत्वा, हेस्सति अगगसावको ॥

२६२. पवत्तितं धम्मचक्कं, सकयपुत्तेन तादिना ।
अनुवत्तेस्सति^१ सम्मा, वस्सेन्तो धम्मवुट्ठियो ॥

२६३. सब्बमेतं अभिञ्जाय, गोतमो सकयपुङ्गवो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, अगगट्ठाने ठपेस्सति^२ ॥

B. 26

२६४. “अहो मे सुकतं कम्मं, अनोमदस्सिस्स सत्थुनो ।
यस्साहं कारं^३ कत्वान, सब्बत्थ पारमिं गतो ॥

२६५. “अपरिमेय्ये कतं कम्मं, फलं दस्सेसि मे इध ।
सुमुत्तो सरवेगो व, किलेसे ज्ञापयि अहं ॥

२६६. “असङ्खतं गवेसन्तो, निब्बानं अचलं पदं ।
विचिनं तित्थिये सब्बे, एसाहं^४ संसारि भवे ॥

२६७. “यथापि व्याधितो^५ पोसो, परियेसेय्य ओसधं^६ ।
विचिनेय्य वनं^७ सब्बं, व्याधितो परिमुत्तिया ॥

२६८. “असङ्खतं गवेसन्तो, निब्बानं अमतं पदं ।
अब्बोकिण्णं^८ पञ्चसतं, पब्बाजि इसिपब्बजं ॥

२६९. “जटाभारेन^९ भरितो, अजिनुत्तरनिवासनो^{१०} ।
अभिञ्जापारमिं गत्वा, ब्रह्मलोकं अगच्छिहं^{११} ॥

R. 24

२७०. “नत्थि बाहिरके सुद्धि, ठपेत्वा जिनसासनं ।
ये केचि बुद्धिमा सत्ता, सुज्झन्ति जिनसासने ॥

१. अनुवत्तेस्सती—सी० ; अनुवत्तिस्सति—स्या० । २. यस्साधिकारं—स्या० ।

३. तदाहं—सी० । ४. व्याधिको—स्या० । ५. ओसधं—स्या० । ६. धनं—स्या० ।

७. अब्बाकिण्णं—रो० । ८. जटायभार—स्या० । ९. निवासहं—स्या०, रो० ।

१०. अगच्छहं—सी० ; अगच्छहं—स्या० ।

२७१. “अत्तकारमयं^१ एतं, नयिदं इतिहीतिहं^२ ।
 असह्वतं गवेसन्तो, कुतित्थे^३ सञ्चारं अहं ॥
२७२. “यथा सारत्थिको पोसो, कर्दालं छेत्वा न फालये ।
 न तत्थ सारं विन्देय्य, सारेन रिक्तको हि सो ॥
२७३. “तथेव तित्थिया लोके, नानादिट्ठी बहुज्जना^४ ।
 असह्वतेन रिक्तासे^५, सारेन कदली यथा ॥
२७४. “पच्छिमे भवसम्पत्ते, ब्रह्मबन्धु अहोसहं ।
 महाभोगं छहेत्वा न^६, पब्बाजि अनगारियं ॥

पठमभाणवारं ।

२७५. “अज्झायको मन्तधरो, तिण्णं वेदान पारगू ।
 ब्राह्मणो सञ्चयो^७ नाम, तस्स मूले वसामहं ॥
२७६. “सावको ते महावीर, अस्सजि नाम ब्राह्मणो ।
 दुरासदो उग्गतेजो, पिण्डाय चरतो तदा ॥
२७७. “तमद्दसांसि सप्पञ्चं, मुनिं मोने समाहितं ।
 सन्तचित्तं महानागं, सुफुल्लं पदुमं यथा ॥
२७८. “दिस्वा मे चित्तमुप्पज्जि, सुदन्तं सुद्धमानसं ।
 उसभं पवरं वीरं, ‘अरहायं भविस्सति ॥
२७९. ‘पासादिको इरियति^८, अभिरूपो सुसंबुतो ।
 उत्तमे दमथे दन्तो, अमतदस्सी भविस्सति ॥
२८०. ‘यन्ननाहं उत्तमत्थं, पुच्छेय्यं तुट्ठमानसं ।
 सो मे^९ पुट्ठो कथेस्सति, पटिपुच्छामहं तदा’ ॥
२८१. “पिण्डपातं^{१०} चरन्तस्स, पच्छतो अगमासहं ।
 ओकासं पटिमानेन्तो, पुच्छितुं अमतं पदं ॥
२८२. “वीथिन्तरे^{११} अनुप्पत्तं, उपगन्त्वा न पुच्छहं ।
 ‘कथं गोत्तोसि त्वं वीर, कस्स सिस्सोसि मारिस्स’ ॥

10

B. 27

15

20

१-१. अत्यकामं मम मेतं नहि निस्सि अहं इति—स्या० । २. कुतित्थं—सी०, स्या० ।
 ३. बहुज्जना—स्या० । ४. रिक्तासे—स्या०; रिक्ताव—रो० । ५. छहेत्वा—सी०;
 छहेत्वा—स्या० । ६. सञ्चयो—म० । ७. इरियति—सी० । ८. वे—स्या० ।
 ९. कथिस्सति—स्या० । १०. पिण्डचारं—स्या० । ११. वीथन्तरे—सी०, स्या० ।

R. 25

२८३. "सो मे पुट्टो वियाकासि, असम्भीतो व केसरी ।
 'बुद्धो लोके समुप्पन्नो, तस्स सिस्सोमिह आवुसो' ॥

२८४. 'कीदिसं ते महावीर, अनुजात महायस ।
 बुद्धस्स सासनं धम्मं, साधु मे कथयस्सु भो' ॥

२८५. "सो मे पुट्टो कथी सब्बं, गम्भीरं निपुणं पदं ।
 तण्हासल्लस्स हन्तारं, सब्बदुक्खापनूदनं ॥

२८६. 'ये धम्मा हेतुप्पभवा,' तेसं हेतुं तथागतो आह ।
 तेसं च यो निरोधो, एवं वादी महासमणो' ॥

२८७. "सोहं विस्सज्जिते पञ्चे, पठमं फलमज्झगं ।
 विरजो विमलो आसि, सुत्वान जिनसासनं ॥

२८८. "सुत्वान मुनिनो वाक्यं, पस्सित्वा धम्ममुत्तमं ।
 परियोगाब्बहसद्धम्मो, इमं गाथमभासहं ॥

B. 28

२८९. 'एसेव धम्मो यदि तावदेव, पच्चव्यथ^१ पदमसोकं ।
 अदिट्ठं अब्भतीतं, बहुकेहि कप्पनहुतेहि ॥

२९०. 'स्वाहं धम्मं गवेसन्तो, कुतित्ये सञ्चारि अहं ।
 सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, कालो मे नप्पमज्जितुं' ॥

२९१. "तोसितोहं अस्सजिना, पत्वान अचलं पदं ।
 सहायकं गवेसन्तो, अस्समं अगमासहं ॥

२९२. "दूरतो व ममं दिस्वा, सहायो मे सुसिक्खितो ।
 इरियापथसम्पन्नो, इदं वचनमब्रवि ॥

२९३. 'पसन्नमुखनेत्तोसि, मुनिभावो व दिस्सति ।
 अमताधिगतो कच्चि, निब्बानमच्चुतं पदं ॥

२९४. 'सुभानुरूपो आयासि, आनेल्लकारितो विय ।
 दन्तो व दन्तदमथो^२, उपसन्तोसि ब्राह्मण' ॥

२९५. 'अमतं मयाधिगतं, सोकसल्लापनूदनं^३ ।
 त्वम्पि^४ तं अधिगच्छेसि^५, गच्छाम बुद्धसन्तिकं' ॥

१. हेतुपभवा—स्या० । २. पच्चव्यथा—सी०, स्या० । ३. दन्तो वुत्तमदमथे—सी०;
 दन्तोवदन्तदमथे—स्या० । ४. सोकसल्लपनूदनं—सी०; सोकसल्लविनोदनं—स्या० ।
 ५. तुवम्पि—स्या० । ६. अधिगच्छाहि—सी०; अधिगच्छेहि—स्या० ।

२९६. “साधूति सो पटिस्सुत्वा, सहायो मे सुसिक्खितो ।
हत्थेन हत्थं गण्हित्वा, उपगम्म^१ तवन्तिकं ॥
२९७. “उभोपि पब्बजिस्साम, सक्कपुत्त तवन्तिके ।
तव सासनमागम्म, विहराम अनासवा ॥
२९८. “कोलितो इद्धिया सेट्ठो, अहं पञ्चाय पारगो ।
उभो व एकतो हुत्वा, सासनं सोभयामसे ॥
२९९. “अपरियोसितसङ्कप्पो,^२ कुत्तित्थे सञ्चारि अहं ।
तव दस्सनमागम्म, सङ्कप्पो पूरितो मम ॥
३००. “पठवियं पतिट्ठाय, पुप्फन्ति समये दुमा ।
दिब्बगन्धा सम्पवन्ति, तोसेन्ति सब्बपाणिनं ॥
३०१. “तथेवाहं महावीर, सक्कपुत्त महायस ।
सासने ते^३ पतिट्ठाय, समयेसामि पुप्फितुं ॥
३०२. “विमुत्तिपुप्फं एसन्तो, भवसंसारमोचनं ।
विमुत्तिपुप्फलाभेन, तोसेमि सब्बपाणिनं ॥
३०३. “यावता बुद्धखेतमिह, ठपेत्वान महामुनि ।
पञ्चाय सदिसो नत्थि, तव पुत्तस्स चक्खुम ॥
३०४. “सुविनीता च ते सिस्सा, परिसा च सुसिक्खिता ।
उत्तमे दमथे दन्ता, परिवारेन्ति तं सदा ॥
३०५. “झायी ज्ञानरता धीरा, सन्तचित्ता समाहिता ।
मुनी मोनेय्यसम्पन्ना, परिवारेन्ति तं सदा ॥
३०६. “अप्पिच्छा निपका धीरा, अप्पाहारा अलोलुपा ।
लाभालाभेन सन्तुट्ठा, परिवारेन्ति तं सदा ॥
३०७. “आरञ्चिका धुतरता, झायिनो लूखचीवरा ।
विवेकाभिरता धीरा, परिवारेन्ति तं सदा ॥
३०८. “पटिपन्ना फलट्ठा च, सेखा फलसमङ्गिनो ।
आसीसका^४ उत्तमत्थं, परिवारेन्ति तं सदा ॥

5

R. 26

10

B. 29

15

20

25

१. उपागमि—सी०; उपागम्मा—स्या० । २. अपरियोसित०—सी० ।

३. वो—स्या० । ४. आसीसका—सी०, स्या० ।

३०९. "सोतापन्ना च विमला, सकदागामिनो च ये ।
अनागामी च अरहा, परिवारेन्ति तं सदा ॥
३१०. "सतिपट्टानकुसला, बोज्झङ्गभावनारता ।
सावका ते बहू सब्बे, परिवारेन्ति तं सदा ॥
३११. "इद्धिपादेसु कुसला, समाधिभावनारता ।
सम्मप्पधानानुयुता, परिवारेन्ति तं सदा ॥
३१२. "तेविज्जा छळभिज्जा च, इद्धिया पारमि गता ।
पज्जाय पारमि पत्ता, परिवारेन्ति तं सदा ॥
३१३. "एदिसा ते महावीर, तव सिस्सा सुसिक्खिता ।
दुरासदा उग्गतेजा, परिवारेन्ति तं सदा ॥
३१४. "तेहि सिस्सेहि परिवुतो, सज्जतेहि तपस्सिभि ।
मिगराजा वसम्भीतो, उळुराजा व सोभसि ॥
३१५. "पथवियं पतिट्ठाया, रुहन्ति धरणीरुहा ।
वेपुल्लत्तं^१ पापुणन्ति, फलं च दस्सयन्ति ते ॥
३१६. "पथवीसदिसो त्वंसि, सक्कपुत्त महायस ।
सासने ते पतिट्ठाया, लभन्ति अमतं फलं ॥
३१७. "सिन्धु सरस्सती चेव, नदियो चन्दभागिका ।
गङ्गा च यमुना चेव, सरभू च अथो मही ॥
३१८. "एतासं सन्दमानानं, सागरो सम्पटिच्छति ।
जहन्ति पुरिमं नामं, सागरो तेव^३ आयति ॥
३१९. "तथेविमे चतुब्बण्णा^४, पब्बजित्वा तवन्तिके ।
जहन्ति पुरिमं नामं, बुद्धपुत्ता ति आयरे ॥
३२०. "यथापि चन्दो विमलो, गच्छं आकासधातुया ।
सब्बे तारगणे लोके, आभाय अतिरोचति ॥
३२१. "तथेव त्वं महावीर, परिवुतो देवमानुसे ।
एते सब्बे^५ अतिक्कम्म, जलसि सब्बदा तुवं ॥

१. वेपुल्लत्तं—स्या० । २. सागरोत्वेव—सी०, स्या० । ३. चतुवण्णा—स्या०, रो० । ४. बुद्धकल्लेत्तं—स्या० ।

३२२. "गम्भोरे उट्ठिता ऊमी, न वेलमतिवत्तरे^१ ।
सब्बा वेलं व फुसन्ति^२, सञ्चुण्णा विकिरन्ति ता ॥
३२३. "तथेव तित्थिया लोके, नानादिट्ठी बहुञ्जना ।
धम्मं वादितुकामा^३ ते, नातिवत्तन्ति तं मुनि ॥
३२४. "सचे च तं पापुणन्ति, पटिवादेहि^४ चक्खुम ।
तवन्तिकं उपागन्त्वा, सञ्चुण्णा व भवन्ति ते ॥
३२५. "यथापि उदके जाता, कुमुदा मन्दालका बहू ।
उपलिम्पन्ति तोयेन, कद्दमकललेन च ॥
३२६. "तथेव बहुका सत्ता, लोके जाता विरूहरे ।
अट्ठिता^५ रागदोसेन, कद्दमे कुमुदं यथा ॥
३२७. "यथापि^६ पदुमं जलजं, जलमज्जे विरूहति^७ ।
न सो लिम्पति तोयेन, परिसुद्धो हि केसरी ॥
३२८. "तथेव त्वं महावीर, लोके जातो महामुनि ।
नोपलिम्पसि लोकेन, तोयेन पदुमं यथा ॥
३२९. "यथापि^८ रम्मके मासे, बहू पुप्फन्ति वारिजा ।
नातिक्रमन्ति तं मासं, समयो पुप्फनाय सो ॥
३३०. "तथेव त्वं महावीर, पुप्फितो ते विमुत्तिया ।
सासनं नातिवत्तन्ति, पदुमं वारिजं^९ यथा ॥
३३१. "सुपुप्फितो सालराजा, दिव्वगन्वं^{१०} पवायति ।
अञ्जसालेहि परिवुतो, सालराजा व^{११} सोभति ॥
३३२. "तथेव त्वं महावीर, बुद्धआणेन पुप्फितो ।
भिक्षुसङ्घपरिवुतो^{१२}, सालराजा व सोभसि ॥
३३३. "यथापि सेलो हिमवा, ओसघो सब्बपाणिनं ।
नागानं असुरानञ्च, देवतानञ्च^{१३} आलयो^{१३} ॥

B. 31,
R. 28

20

१. वेलं अतिवत्तति—स्या०, रो० । २. सब्बाव वेलं—सी० ; सब्बवेलं पफु-
सन्ति—स्या० । ३. वादितुकामा—सी० ; तरितुकामा—स्या० ; धारेतुकामो—रो० ।
४. पटिवादेहि—स्या० । ५. अट्ठिता—स्या० । ६. यथा—स्या० । ७. विरोवति—स्या० ।
८. यथाहि—स्या० । ९. वारिजा—स्या० । १०. दिव्वं गन्वं—सी० । ११. सालराजाति—
स्या० । १२. भिक्षुसंघेन—स्या० । १३-१३, देवानं आलयोपि च—स्या० ।

३३४. "तथेव त्वं महावीर, ओसधो विय पाणिनं ।
तेविज्जा छळभिज्जा च, इद्धिया पारमि गता ॥
३३५. "अनुसिट्ठा महावीर, तया कारुणिकेन ते ।
रमन्ति धम्मरतिया, वसन्ति तव सासने ॥
- ६ ३३६. "मिगराजा यथा सीहो, अभिनिक्खम्म आसया ।
चतुद्दिसानुविलोकेत्वा^१, तिक्खतुं अभिनादति ॥
३३७. "सब्बे मिगा उत्तसन्ति, मिगराजस्स गज्जतो ।
तथा हि जातिमा एसो, पसू^२ तासेति सब्बदा ॥
३३८. "गज्जतो ते महावीर, वसुधा^३ सम्पकम्पति^३ ।
१० बोधनेय्या व बुज्झन्ति^४, तसन्ति मारकायिका ॥
३३९. "तसन्ति तित्थिया सब्बे, नदतो ते महामुनि^५ ।
काका^६ सेना व विब्भन्ता, मिगरज्जा यथा मिगा ॥
३४०. "ये केचि गणिनो लोके, सत्थारो ति पवुच्चरे ।
परम्परागतं धम्मं, देसेन्ति परिसाय ते ॥
- १५ ३४१. "न हेवं^७ त्वं महावीर, धम्मं देसेसि पाणिनं ।
सामं सच्चानि बुज्झित्वा, केवलं बोधिपक्खियं^८ ॥
३४२. "आसयानुसयं जत्वा, इन्द्रियानं वलावलं ।
भव्वाभव्वे विदित्वान, महामेधो व गज्जसि ॥
- B. ३२ ३४३. "चक्कवाळपरियन्ता, निसिन्ना परिसा भवे ।
२० नानादिट्ठी विचिनन्ता^९, विमतिच्छेदनाय तं ॥
- R. २९ ३४४. "सब्बेसं चित्तमज्जाय, ओपम्मकुसलो मुनि ।
एकं पञ्चं कथेन्तो व, विमतिं छिन्दसि^{१०} पाणिनं ॥
३४५. "उपतिस्ससदिसेहेव, वसुधा पूरिता भवे ।
सब्बे व ते पञ्जलिका, कित्तयुं लोकनायकं ॥

१. चतुद्दिस्सा विलोकेत्वा—सी०, स्या० । २. पसू—स्या० । ३-३. वसुधायं पकम्पति—स्या० । ४. पवुज्झन्ति—स्या० । ५—महामुने सी० । ६. काक—सी०, स्या० । ७. नहेव—स्या, रो० । ८. पक्खिकं—स्या० । ९. विचिन्तेन्ति—स्या० । १०. छिन्दि—स्या० ।

३४६. “कप्पं वा ते कित्तयन्ता, नानावण्णेहि कित्तयुं ।
परिमेतुं न सक्केय्युं^१, अप्पमेय्यो तथागतो ॥
३४७. “यथासकेन^२ थामेन, कित्तितो हि मया^३ जिनो ।
कप्पकोटीपि^४ कित्तेन्ता^५, एवमेव^६ पकित्तयुं ॥
३४८. “सचे हि कोचि देवो वा, मनुस्सो वा सुसिक्खितो ।
पमेतुं परिकप्पेय्य, विघातं व लभेय्य सो ॥
३४९. “सासने ते पतिट्ठाय, सक्कपुत्त महायस ।
पञ्जाय पारमि गत्वा, विहरामि अनासवो ॥
३५०. “तित्थिये सम्पमद्दामि, वत्तेमि जिनसासनं ।
धम्मसेनापति अज्ज, सक्कपुत्तस्स सासने ॥
३५१. “अपरिमेय्ये कतं कम्मं, फलं दस्सेसि मे इध ।
सुखितो^७ सरवेगो व, किल्लेसे ज्ञापयी^८ मम^९ ॥
३५२. “यो कोचि मनुजो भारं, धारेय्य मत्थके सदा ।
भारेन दुक्खितो अस्स, भारेहि भरितो तथा ॥
३५३. “ड्य्हमानो तीहग्गीहि, भवेसु संसारि अहं ।
भरितो भवभारेन, गिरि^{१०} उच्चारितो^{११} यथा ॥
३५४. “ओरोपितो च मे भारो, भवा उग्घाटिता मया ।
करणीयं कतं सब्बं, सक्कपुत्तस्स सासने ॥
३५५. “यावता बुद्धखेतमिह, ठपेत्वा सक्कपुद्गलं ।
अहं अग्गोमिह पञ्जाय, सदिसो मे न विज्जति ॥
३५६. “समाधिमिह सुकुसलो, इद्विया पारमि गतो ।
इच्छमानो चहं^{१२} अज्ज, सहस्सं अभिनिम्मिने ॥
३५७. “अनुपुब्बविहारस्स, वसोभूतो महामुनि ।
कथेसि सासनं मय्हं, निरोधो सयनं मम ॥

5

10

15

20

B. 33

R. 30

१. न कप्पेय्युं—स्या० । २. तथासकेन—स्या० । ३. महा—सी०, स्या० ।
४. कप्पकोटिपि—सी ; कप्पकोटी—स्या० । ५-५. पकित्तेन्ता एवमेव—स्या० ।
६. सुपुत्तो—स्या० । ७-७. भापरि ममं—स्या० । ८-८. नेह उद्धरितो—स्या० ।
९. अहं—स्या० ।

३५८. "दिब्वचक्खु विमुद्धं मे, समाधिकुसलो अहं ।
सम्मप्पधानानुयुतो, बोज्झङ्गभावनारतो ॥
३५९. "सावकेन हि पत्तब्बं, सब्बमेव कतं मया ।
लोकनाथं ठपेत्वान्, सदिसो मे न विज्जति ॥
३६०. "समापत्तीनं कुसलो^१, ज्ञानविमोक्खान् खिप्पपटिलाभी ।
बोज्झङ्गभावनारतो, सावकगुणपारमिगतोस्मि ॥
३६१. "सावकगुणेनपि फुस्सेन^२, बुद्धिया परिमुत्तमभास्वा^३ ।
यं सद्धासङ्गहितं^४ चित्तं, सदा सब्रह्मचारीसु ॥
३६२. "उद्धतविसो व^५ सप्पो, छिन्नविसाणो व उसभो ।
निक्खित्तमानदप्पो व^६, उपेमि गरुगारवेन गणं ॥
३६३. "यदि रूपिनी भवेय्य, पञ्चा मे वसुमतीपि^७ न समेय्य ।
अनोमदस्सिस्स भगवतो, फलमेतं आणथवनाय ॥
३६४. "पवत्तितं धम्मचक्रं, सक्कपुत्तेन तादिना ।
अनुवत्तेमहं सम्मा, आणथवनायिदं फलं ॥
३६५. "मा मे कदाचि पापिच्छो, कुसीतो हीनवीरियो ।
अप्पस्सुतो अनादरो, समेतो अहु कत्थचि ॥
३६६. "बहुस्सुतो च मेधावी, सीलेसु सुसमाहितो ।
चेतोसमथानुयुतो, अपि मुद्धनि तिठ्तु ॥
३६७. "तं वो वदामि भद्दन्ते^८, यावन्तेत्थ समागता ।
अप्पिच्छा होथ सन्तुट्ठा, ज्ञायी ज्ञानरता सदा ॥
३६८. "यमहं पठमं दिस्वा, विरजो विमलो अहुं ।
सो मे आचरियो धीरो, अस्सजि नाम सावको ॥
३६९. "तस्साहं वाहसा^९ अज्ज, धम्मसेनापती अहुं ।
सब्बत्थ पारमि पत्वा^{१०}, विहरामि अनासवो ॥

B. 34,
R. 31

१. समापत्तिनयकुसलो—सी० ; समापत्तिमिह—स्या० । २. सावकगुणफुस्सेन—स्या० ।
३. पुरिमुत्तमगारवा—स्या० । ४. सद्धाय सङ्गहितं—सी० ; सद्धा सङ्गहितं—स्या० ।
५. उद्धटाडोव—स्या० । ६. निक्खित्तमानदप्पो—सी०, स्या० । ७. वसुमती—सी० ;
वसुपतीनं—स्या० । ८. भद्दवो—स्या० । ९. सावको—स्या० । १०. पत्व—सी० ।

३७०. “यो मे आचरियो आसि, अस्सजि नाम सावको ।
यस्सं दिसायं वसति, उस्सीसम्हि करोमहं ॥
३७१. “मम कम्मं सरित्वान, गोतमो सक्कपुद्गवो ।
भिक्षुसङ्घे निसीदित्वा, अग्गट्ठाने ठपेसि मं ॥
३७२. “^१किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
३७३. “स्वागतं वत मे आसि, बुद्धसेट्ठस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं^१ ॥
३७४. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छल्लभिज्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

5

10

इत्थं सुदं आयस्मा सारिपुत्तो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३-२. महामोग्गल्लानत्थेरअपदानं

३७५. “अनोमदस्सी भगवा, लोकजेद्वो नरासभो ।
विहासि हिमवन्तम्हि, देवसङ्घपुरक्खतो ॥
३७६. “वरुणो नाम नामेन, नागराजा अहं तदा ।
कामरूपी विकुब्बामि, महोदधिनिवासहं ॥
- 5 ३७७. “सङ्गणियं गणं हित्वा, तूरियं पट्टपेसहं ।
सम्बुद्धं परिवारेत्वा, वादेसुं अच्छरा तदा ॥
- B. 35 ३७८. “वज्जमानेसु तूरेसु^१, देवा तूरानि^१ वज्जयुं ।
उभिन्नं सद्दं सुत्वान, बुद्धोपि सम्पबुज्झथ ॥
३७९. “निमन्तेत्वान^२ सम्बुद्धं, सकं भवनुपागमि ।
10 आसनं पञ्चपेत्वान, कालमारोचयि अहं ॥
३८०. “खोणासवसहस्सेहि, परिवुतो लोकनायको ।
ओभासेन्तो दिसा सब्बा, भवनं मे उपागमि ॥
- R. 32 ३८१. “उपविट्ठं महावीरं, देवदेवं नरासभं ।
सभिक्खुसङ्घं तप्पेसि^३, अन्नपानेनहं तदा ॥
- 15 ३८२. “अनुमोदि महावीरो, सयम्भू अगगपुग्गलो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
३८३. ‘यो सो सङ्घं अपूजेसि, बुद्धं च लोकनायकं ।
तेन चित्तप्पसादेन, देवलोकं गमिस्सति ॥
३८४. ‘सत्तसत्ततिकखतुं च, देवरज्जं करिस्सति ।
20 पथव्या रज्जं अट्टसतं, वसुधं आवसिस्सति ॥
३८५. ‘पञ्चपञ्चासक्खतुं च, चक्कवत्ती भविस्सति ।
भोगा असङ्खिया तस्स, उप्पज्जिस्सन्ति तावदे ॥
३८६. ‘अपरिमेय्ये इतो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन^४, सत्था लोके भविस्सति ॥

१-१. तुरियेसु देवा तुरियानि—सी०, स्या० । २. निमन्तयित्वा—सी०, स्या० ।
३. सन्तप्पेसि—स्या० । ४. नामेन—सी० ।

३८७. 'निरया सो चवित्वान, मनुस्सतं गमिस्सति ।
कोलितो नाम नामेन, ब्रह्मबन्धु भविस्सति ॥
३८८. 'सो पच्छ पब्बजित्वान, कुसलमूलेन चोदितो ।
गोतमस्स भगवतो, दुतियो हेस्सति सावको ॥
३८९. 'आरद्धविरियो पहितत्तो, इद्धिया पारमि गतो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो' ॥
३९०. "पापमित्तोपनिस्साय, कामरागवसं गतो ।
मातरं पितरं चा पि, घातयि दुट्ठमानसो ॥
३९१. "यं यं योनुपपज्जामि, निरयं अथ मानुसं ।
पापकम्मसमङ्गिता^१, भिन्नसीसो मरामहं ॥
३९२. "इदं पच्छिमकं मय्हं, चरिमो वत्तते भवो ।
इधापि एदिसो^२ मय्हं, मरणकाले भविस्सति ॥
३९३. "पविवेकमनुयुत्तो, समाधिभावनास्तो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥
३९४. "धरणिम्मि सुगम्भीरं, बहलं दुप्पधंसियं ।
वामङ्गुत्तेन खोभेय्यं^३, इद्धिया पारमि गतो ॥
३९५. "अस्मिमानं न पस्सामि, मानो मय्हं न विज्जति ।
सामणेरे उपादाय, गरुचित्तं करोमहं ॥
३९६. "अपरिमेय्ये इतो कप्पे, यं^४ कम्ममभिनीहरी^५ ।
ताहं^५ भूमिमनुप्पत्तो, पत्तोमिह आसवक्खयं ॥
३९७. "पटिसम्भदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्टिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिक्ता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

B. 36

10

15

20

R. 33

इत्थं सुदं आयस्मा महामोग्गल्लानो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. पापकम्मसमङ्गितं—स्या० । २. ईदिसं—स्या० । ३. चालेय्यं—स्या० ।

४-४, यं कम्मं अभिनीहरीं—स्या० । ५. तमहं—स्या० ।

३-३. महाकस्सपत्थेरअपदानं

३९८. "पदुमुत्तरस्स भगवतो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
निब्बुते लोकनाथम्हि^१, पूजं कुब्बन्ति सत्थुनो ॥
३९९. "उदग्गचित्ता जनता, आमोदितपमोदिता^२ ।
तेसु संवेगजातेसु, पीति मे उदपज्जथ^३ ॥
४००. "आतिमिते समानेत्वा, इदं वचनमब्रवी ।
परिनिब्बुतो महावीरो, हन्द पूजं करोमसे ॥
४०१. "साधूति ते पटिस्सुत्वा, भिय्यो हासं जनिमु मे ।
बुद्धास्मि लोकनाथम्हि, काहाम पुञ्जसञ्चयं ॥
४०२. "अग्घियं सुकतं कत्वा, सतहत्थसमुगगतं^४ ।
दियड्डुहत्थपत्थटं^५, विमानं नभमुगगतं ॥
४०३. "कत्वान हम्मियं^६ तत्थ, तालपन्तीहि^७ चित्तिं ।
सकं चित्तं पसादेत्वा, चेतियं पूजयुत्तमं ॥
४०४. "अग्गिक्खन्धो व जलितो^८, किमुको इव^९ फुल्लितो ।
इन्दलट्ठी व आकासे, ओभासेति^{१०} चतुद्दिसा ॥
४०५. "तत्थ चित्तं पसादेत्वा, कत्वान कुसलं बहु ।
पुब्बकम्मं सरित्त्वा, तिदसं उपपज्जहं ॥
४०६. "सहस्सयुत्तं हयवाहि, दिव्वयानमधिद्वितो ।
उब्बिद्धं भवनं मय्हं, सत्तभूमं समुगगतं ॥
४०७. "कूटागारसहस्सानि, सब्बसोणमया अहु^{१०} ।
जलन्ति सक्तेजेन, दिसा सब्बा पभासयं^{११} ॥
४०८. "सन्ति अब्जेपि निय्यूहा, लोहितङ्गमया तदा ।
तेपि जोतन्ति आभाय, समन्ता चतुरो दिसा ॥

१. लोकनाथस्मि—स्या० । २. आमोदितप्पमोदिता—स्या० । ३. उपपज्जथ—सी०, स्या० । ४. सतहत्थं समुगगतं—स्या० । ५. दियड्डुं हत्थसंतपि—स्या० । ६. अग्घियं—स्या० । ७. कुसलपन्तीहि—स्या० । ८-८. जलति सालराजाव—स्या० ; ०साल-राजाव—सी० । ९. ओभासति—स्या० । १०. अहु—स्या० । ११. पभासयु—स्या० ।

४०९. "पुञ्जकम्माभिनिव्वत्ता, कूटागारा सुनिम्मिता ।
मणिमयापि जोतन्ति, दिसा^१ दस^१ समन्ततो ॥
४१०. "तिसं उज्जोतमानानं, ओभासो विपुलो अहु ।
सब्बे देवे अभिभोमि, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥
४११. "सट्ठिकप्पसहस्सम्हि, उव्विद्धो नाम खत्तियो । 5
चातुरन्तो विजितावी, पथावि आवासि अहं ॥
४१२. "तथेव भट्ठके कप्पे, तिसक्खत्तुं अहोसहं ।
सककम्माभिरद्धोम्हि, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
४१३. "सत्तरतनसम्पन्नो, चतुदीपम्हि इस्सरो ।
तत्थापि भवनं मय्हं, इन्दलट्ठी व उगतं ॥ 10
४१४. "आयामतो चतुव्वीसं^२, वित्थारेन च द्वादस^३ ।
रम्मणं^४ नाम नगरं, दव्वहापाकारतोरणं ॥
४१५. "आयामतो पञ्चसतं, वित्थारेन तदड्ढकं । B. 38
आकिण्णं जनकायेहि, तिदसानं पुरं विय ॥
४१६. "यथा सूचिघरे सूची, पक्खित्ता पण्णवीसति । 15
अञ्जमञ्जं पघट्टेन्ति, आकिण्णं होति लंकतं ॥
४१७. "एवम्पि नगरं मय्हं, हत्थिस्सरथसंकुलं^५ ।
मनुस्सेहि सदाकिण्णं^६, रम्मणं नगरुत्तमं ॥
४१८. "तत्थ भुत्वा^७ पिवित्वा च, पुन देवत्तनं^८ गतो ।
भवे पच्छिमके मय्हं, अहोसि कुलसम्पदा ॥ 20
४१९. "ब्राह्मञ्जकुलसम्भूतो, महारतनसञ्चयो । R, 35
असीतिकोटियो हित्वा, हिरञ्जस्सापि^९ पव्वजि^{१०} ॥
४२०. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

इत्थं सुदं आयस्मा महाकस्सपो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१-१. दिसो दिसं—स्या० । २. चतुव्वीसा—स्या० । ३. द्वादसं—सी० ;

द्वादसया—स्या० । ४. रम्मकं—सी०, स्या० । ५. तं तदा—सी० ; सतता—स्या० ।

६. हत्थस्स—सी, स्या० । ७. तदाकिण्णं—स्या०, रो० । ८. भुत्वा च—रो० ।

९. देवत्तनं—स्या० । १०-१०. हिरञ्जस्सपरिव्वजि—स्या० ; परिव्वजि—रो० ।

३-४. अनुरुद्धत्थेरअपदानं

४२१. "सुमेधं भगवन्ताहं, लोकजेट्ठं नरासभं ।
वूपकट्ठं विहरन्तं, अहस्सं लोकनायकं ॥

४२२. "उपगन्त्वान् सम्बुद्धं, सुमेधं लोकनायकं ।
अज्जलिं पग्गहेत्वान्, बुद्धसेट्ठमयाचहं ॥

5 ४२३. "अनुकम्प महावीर, लोकजेट्ठं नरासभं ।
पदीपं ते पदस्सामि, सुखमूलम्हि ज्ञायतो ॥

४२४. "अधिवासेसि सो धीरो, सयम्भू वदतं वरो ।
दुमेषु विनिविज्झित्वा, यन्तं योजियहं^१ तदा ॥

B. 39

10

४२५. "सहस्सवट्ठिं पादासि, बुद्धस्स लोकबन्धुनो ।
सत्ताहं पज्जलित्वान्, दीपा^२ वूपसमिसु मे^३ ॥

४२६. "तेन चित्तप्पसादेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, विमानमुपपज्जहं ॥

४२७. "उपपन्नस्स देवतं, व्यम्हं^४ आसि सुनिम्मितं^५ ।
समन्ततो पज्जलति, दीपदानस्सिदं फलं ॥

R. 36

15

४२८. "समन्ता^६ योजनसतं, विरोचेसिमहं तदा ।
सब्बे देवे अभिभोमि, दीपदानस्सिदं फलं ॥

४२९. "तिसकप्पानि देविन्दो, देवरज्जमकारयि ।
न मं केचीतिमञ्चन्ति, दीपदानस्सिदं फलं^७ ॥

20

४३०. "अट्ठवीसतिक्खत्तुं च, चक्खवती अहोसहं ।
दिवा रत्तिं च पस्सामि, समन्ता योजनं तदा ॥

१. योजेत्वहं—सी०, स्या० ।

२-२. पदीपा वूपसम्मिसुं—स्या०, रो० ।

३. व्यम्हो—स्या० । ४. सुनिम्मितो—स्या० । ५-५. इमा द्वे गाथायो—स्या०, पोत्थके हेट्ठा दिस्सन्ति ।

४३१. “सहस्सलोकं जाणेन, पस्सामि सत्थु सासने ।
दिब्बचक्खुमनुप्पतो, दीपदानस्सिदं फलं ॥

४३२. “सुमेधो नाम सम्बुद्धो, तिसकप्पसहस्सितो ।
तस्स दीपो मया दिन्नो, विप्पसन्नेन चेतसा ॥

४३३. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्टिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

5

इत्थं सुदं आयस्मा अनुरुद्धो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३-५. पुण्णमन्ताणिपुत्तत्थेरअपदानं

४३४. "अज्झायको मन्तधरो, तिण्णं वेदान पासू ।
पुरक्खतोमिह सिस्सेहि, उपगाच्छ^१ नरुतमं ॥
४३५. "पदुमुतरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
मम कम्मं पकित्तेसि, सङ्खित्तेन महामुनि ॥
- B. 40 5 ४३६. "ताहं धम्मं सुणित्वान, अभिवादेत्वान सत्थुनो ।
अज्जलिं पग्गहेत्वान, पक्कमि^२ दक्खिणामुखो ॥
४३७. "सङ्खित्तेन सुणित्वान, वित्थारेन अभासयि^३ ।
सब्बे सिस्सा अत्तमना, सुत्वान मम भासतो ।
सकं दिट्ठिं विनोदेत्वा, बुद्धे चित्तं पसादयुं ॥
- 10 ४३८. "सङ्खित्तेनपि देसेमि, वित्थारेन तथेवहं ।
अभिधम्मनयञ्जुहं^४, कथावत्थुविसुद्धिया ।
सब्बेसं विञ्जापेत्वान, विहरामि अनासवो ॥
- R. 37 ४३९. "इतो पञ्चसते कप्पे, चतुरो सुप्पकासका ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चतुदीपमिह इस्सरा ॥
- 15 ४४०. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा पुण्णो मन्ताणिपुत्तो" थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

१. उपगाच्छ—स्या० । २. पक्कमि—सी०, स्या० । ३. अदेसयि—सी०, स्या० ।
४. अभिधम्मनयाञ्जोहं—स्या०, रो० । ५. मन्तानिपुत्तो—सी० ; मन्तानीपुत्तो—स्या० ।

३-६. उपालित्थेरअपदानं

४४१. "नगरे हंसवतिया, सुजातो नाम ब्राह्मणो ।
असीतिकोटिनिचयो^१, पहूतधनधञ्जवा ॥
४४२. "अञ्जायको मन्तधरो, तिण्णं वेदान पारगू ।
लक्खणे इतिहासे च, सधम्मे^२ पारमि गतो ॥
४४३. "परिव्वाजा^३ एकसिखा, गोतमा बुद्धसावका ।
चरका तापसा चेव, चरन्ति महिया तदा ॥
४४४. "तेपि मं परिवारेन्ति, ब्राह्मणो विस्सुतो इति ।
बहुज्जनो^४ मं पूजेति, नाहं पूजेमि किञ्चनं ॥
४४५. "पूजारहं न पस्सामि, मानत्थद्वो अहं तदा ।
बुद्धो ति वचनं नत्थि, ताव नुप्पज्जते जिनो ॥
४४६. "अच्चयेन अहोस्तं, पदुमुत्तरनामको^५ ।
सब्बं तमं विनोदेत्वा, लोके उप्पज्जि चक्खुमा ॥
४४७. "वित्थारिके बाहुज्ज्जे^६, पुथुभूते च सासने ।
उपागमि तदा बुद्धो, नगरं हंससव्हयं ॥
४४८. "पितु अत्थाय सो बुद्धो, धम्मं देसेसि चक्खुमा ।
तेन कालेन परिसा, समन्ता योजनं तदा ॥
४४९. "सम्मतो मनुजानं सो^७, सुनन्दो नाम तापसो ।
यावता बुद्धपरिसा, पुप्फेहच्छादयी तदा ॥
४५०. "चतुसच्चं पकासेन्ते^८, सेट्ठे च पुप्फमण्डपे ।
कोटिसतसहस्सानं, धम्माभिसमयो अहु ॥
४५१. "सत्तरत्तिन्दिवं बुद्धो, वस्सेत्वा^९ धम्मबुद्धियो^{१०} ।
अट्ठमे दिवसे पत्ते, सुनन्दं कित्तयी जिनो ॥

5

B. 41

10

15

R. 38

20

१. असीतिकोटि सन्निचयो—स्या० । २. सद्धम्मे—स्या०, रो० । ३. परिव्वजा—
स्या० । ४. बहुज्जना—स्या० । ५. ञ्जायको—सी०, स्या० । ६. बहुज्ज्जे—स्या० ।
७. यो—स्या० । ८. पकासेन्तो—स्या० । ९-१०. वस्सित्वा धम्मबुद्धियो—स्या ;
बुद्धियो—रो० ।

४५२. “देवलोके मनुस्से वा, संसरन्तो अयं भवे ।
सब्बेसं पवरो हुत्वा, भवेसु संसरिस्सति ॥

४५३. “कप्पसतसहस्समिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोतेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

5 ४५४. “तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
मन्ताणिपुत्तो पुण्णो ति, हेस्सति सत्थु सावको ॥

४५५. “एवं कित्तिथि सम्बुद्धो, सुनन्दं तापसं तदा ।
हासयन्तो जनं सब्बं, दस्सयन्तो सकं बलं ॥

10 ४५६. “कतञ्जली नमस्सन्ति, सुनन्दं तापसं जना ।
बुद्धे कारं करित्वान, सोधेसि गतिमतनो ॥

४५७. “तत्थ मे अहु सङ्कण्णो, सुत्वान मुनिनो वचं ।
अहमि^१ कारं कस्सामि, यथा पस्सामि गोतमं ॥

B. 42

४५८. “एवाहं चिन्तयित्वान, किरियं चिन्तयि मम^२ ।
क्याहं कम्मं आचरामि, पुञ्चक्खेत्ते अनुत्तरे ॥

15 ४५९. “अयं च पाठिको भिक्खु, सब्बपाठिस्स^३ सासने ।
विनये अग्गनिक्खित्तो, तं ठानं पत्थये^४ अहं ॥

४६०. “इदं मे अमितं भोगं, अक्खोभं सागरूपमं ।
तेन भोगेन बुद्धस्स, आरामं मापये अहं ॥

४६१. “सोभनं नाम आरामं, नगरस्स पुरत्थतो ।
किणित्वा^५ सतसहस्सेन, सङ्घारामं अमारपयि ॥

20

R. 39

४६२. “कूटागारे च पासादे, मण्डपे हम्मिये गुहा ।
चङ्कमे सुकते कत्वा, सङ्घारामं अमारपयि ॥

४६३. “जन्ताघरं अगिसालं, अथो उदकमालकं^६ ।
न्हानघरं मापयित्वा, भिक्खुसङ्घस्सदासहं ॥

१. अहं—स्या० । २. मम—सी०, स्या० । ३. सब्बपाठिक—सी० ; सब्ब-
पाठीन—स्या० । ४. पत्थयि—स्या० । ५. कीत्वा—सी० ; कत्वा—स्या०, रो० ।
६. उदकमालकं—सी० ।

४६४. "आसन्दियो पीठके च, परिभोगे च भाजने ।
आरामिकं च भेसज्जं, सब्बमेतं अदासहं ॥
४६५. "आरक्खं पट्टपेत्वान, पाकारं कारयि दब्धं ।
मा नं कोचि विहेठेसि, सन्तचित्तान तादिनं ॥
४६६. "सतसहस्सेनावसि^१, सङ्घारामे अमापयि ।
वेपुल्लं तं मापयित्वा^२, सम्बुद्धं उपनामयि ॥
४६७. "निट्ठापितो मयारामो, सम्पटिच्छ तुवं मुनि ।
निय्यादेस्सामि तं वीर^३, अधिवासेहि चक्खुम ॥
४६८. "पट्टमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
मम सङ्कप्पमज्जाय, अधिवासेसि नायको ॥
४६९. "अधिवासनमज्जाय, सब्बज्जुस्स महेसिनो ।
भोजनं पटियादेत्वा, कालमारोचयि अहं ॥
४७०. "आरोचितमिह कालमिह, पट्टमुत्तरनायको ।
खीणासवसहस्सेहि, आरामं मे उपागमि ॥
४७१. "निसिन्नं^४ कालमज्जाय, अन्नपानेन तप्पयि ।
भुत्तावि^५ कालमज्जाय, इदं वचनमब्रवि ॥
४७२. "कीतो सतसहस्सेन, तत्तकेनेव कारितो ।
सोभनो नाम आरामो, सम्पटिच्छ तुवं मुनि ॥
४७३. "इमिनारामदानेन^६, चेतनापणिधीहि च ।
भवे निब्बतमानोहं, लभामि मम पत्थितं ॥
४७४. "पटिग्गहेत्वा सम्बुद्धो, सङ्घारामं सुमापितं ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इदं वचनमब्रवि ॥
४७५. "यो सो बुद्धस्स पादासि, सङ्घारामं सुमापितं ।
तमहं कित्थिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
४७६. "हत्थी अस्सा रथा पती, सेना च चतुरङ्गिनी ।
परिवारेस्सन्तिमं^७ निच्चं, सङ्घारामस्सिदं फलं ॥

5

10

15 B. 43

20

25 R. 40

१. आवासं सतसहस्सेन—सी० ; आवासे सतसहस्से—स्या० । २. वेपुल्लतं पाप-
यित्वा—सी० ; वेपुल्लतं—स्या० । ३. ते वीर—सी० ; तं वीर—स्या० । ४. निसिन्न—स्या० ।
५. भुत्तावी—स्या० । ६. भूमिदानेन—स्या० । ७. परिवारेन्ति मं—स्या० ।

४७७. "सट्ठि तूरसहस्सानि^१, भेरियो समलङ्कता ।
परिवारेस्सन्तिमं निच्चं, सङ्घारामस्सिदं फलं ॥
४७८. "छत्तीतिसहस्सानि^२, नारियो समलङ्कता ।
विचित्तवत्थाभरणा, आमुत्तमणिकुण्डला ॥
४७९. "अळारपम्हा^३ हसुला, सुसञ्जा तनुमज्झिमा ।
परिवारेस्सन्तिमं निच्चं, सङ्घारामस्सिदं फलं ॥
४८०. "तिसकप्पसहस्सानि, देवलोके रमिस्सति ।
सहस्सक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ॥
४८१. "देवराजेन पतब्बं, सब्बं पटिलभिस्सति ।
अनूनभोगो हुत्वान, देवरज्जं करिस्सति ॥
४८२. "सहस्सक्खत्तुं चक्कवत्ती, राजा रट्ठे भविस्सति ।
पथव्या^४ रज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं^५ ॥
४८३. "कप्पसत्तसहस्सम्हि, ओक्काकुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
४८४. "तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
उपालि नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥
४८५. "विनये पारमि पत्वा, ठानाठाने च कोविदो ।
जिनसासनं धारेन्तो^६, विहरिस्सतिनासवो ॥
४८६. "सब्बमेतं अभिञ्जाय, गोतमो सक्खपुङ्गवो ।
भिक्षुसङ्घे निसीदित्वा, एतदग्गे ठपेस्सति ॥
४८७. "अपरिमेय्युपादाय, पत्थेमि तव सासनं ।
सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, सब्बसंयोजनक्खयो ॥
४८८. "यथा सूलावुत्तो पोसो, राजदण्डेन तज्जितो ।
सूले सातं अविन्दन्तो, परिमुत्ति व इच्छति ॥
४८९. "तथेवाहं महावीर, भवदण्डेन तज्जितो ।
कम्मसूलावुत्तो सन्तो, पिपासावेदनट्ठितो^७ ॥

१. तुरियसहस्सानि—सी०, स्या० । २. छत्तासीतिसहस्सानि—सी०, स्या० ।

३. अळारमुत्ता—स्या० । ४. पथव्या—सी० ; पठव्या—स्या० । ५. असङ्खियं—स्या० ।

६. धारेन्तो—सी०, स्या० । ७. पिपासावेदनाट्ठितो—स्या० ।

४९०. "भवे सातं न विन्दामि, ड्य्हन्तो तीहि अग्गिभि ।
परिमुत्ति गवेसामि, यथापि राजदण्डितो ॥
४९१. "यथा विसादो पुरिसो, विसेन परिपीळितो । R. 41
अगदं सो गवेसेय्य, विसघातायुपालनं^१ ॥
४९२. "गवेसमानो पस्सेय्य, अगदं विसघातकं । 5
तं पिवित्वा सुखी अस्स, विसम्हा परिमुत्तिया ॥
४९३. "तथेवाहं महावीर, यथा विसहतो^२ नरो ।
सम्पीळितो अविज्जाय, सद्धम्मागदमेसहं^३ ॥
४९४. "धम्मागदं गवेसन्तो, अट्ठक्खि सक्कसासनं ।
अग्गं^४ सब्बोसधानं^५ तं, सब्बसल्लविनोदनं ॥ 10
४९५. "धम्मोसधं पिवित्वान, विसं सब्बं समूहनि ।
अजरामरं सीतिभावं, निब्बानं फस्सयि^६ अहं ॥
४९६. "यथा भूतट्ठितो^७ पोसो, भूतग्गाहेन पीळितो ।
भूतवेज्जं गवेसेय्य, भूतस्मा परिमुत्तिया ॥
४९७. "गवेसमानो पस्सेय्य, भूतविज्जासु कोविदं । 15 B. 45
तस्स सो विहने^८ भूतं, समूलं च विनासये ॥
४९८. "तथेवाहं महावीर, तमग्गाहेन पीळितो ।
आणालोकं गवेसामि, तमतो परिमुत्तिया ॥
४९९. "अथहसं सक्कमुनि, किलेसतमसोधनं ।
सो मे तमं विनोदेसि, भूतवेज्जो व भूतकं^९ ॥ 20
५००. "संसारसोतं सञ्छिन्दि, तण्हासोतं निवारयि ।
भवं उग्घाटयि सब्बं, भूतवेज्जो व मूलतो ॥
५०१. "गरुळो यथा ओपतति, पन्नगं भक्खमत्तनो ।
समन्ता योजनसतं, विक्खोभेति महासरं ॥
५०२. "पन्नगं सो गहेत्वान, अधोसीसं विहेठयं । 25
आदाय सो पक्कमति, येनकामं विहङ्गमो ॥

१. विसघाता युपायनं—स्या० ; ०युपायसो—रो० । २. विसगतो—स्या० ।

३. सद्धम्मागदमेसयि—सी० । ४-४. अग्ग सब्बोसधानं—स्या० । ५. पस्सयि—स्या० ।

६. भूततज्जितो—स्या० । ७. विहङ्गे—स्या० । ८. भूतिकं—स्या० ।

१०. ११

५०३. "तथेवाहं महावीर, यथापि गरुडो बली ।
असङ्घतं गवेसन्तो, दोसे विक्खालायि अहं ॥

५०४. "दिट्ठो अहं धम्मवरं, सन्तिपदमनुत्तरं ।
आदाय विहरामेतं, गरुडो पन्नगं यथा ॥

४

५०५. "आसावती नाम लता, जाता चित्तलतावने ।
तस्सा वस्ससहस्सेन, एकं निब्बत्तते फलं ॥

R. 42

५०६. "तं देवा पयिरूपासन्ति, तावदूरफले^१ सति^१ ।
देवानं सा पिया एवं, आसावती लनुत्तमा^२ ॥

५०७. "सतसहस्सुपादाय, ताहं परिचरे मुनि^३ ।
सायं पातं नमस्सामि, देवा आसारवति यथा ॥

10

५०८. "अवञ्जा पारिचरिया, अमोघा च नमस्सना ।
दूरागतम्पि मं सन्तं, खणोयं^४ न विराधयि ॥

५०९. "पटिसन्धि न पस्सामि, विचिनन्तो भवे अहं ।
निरूपधि विप्पमुत्तो, उपसन्तो चरामहं ॥

B. 46

15

५१०. "यथापि पदुमं नाम, सूरियरंसेन पुप्फति ।
तथेवाहं महावीर, बुद्धरंसेन पुप्फितो ॥

५११. "यथा बलाकयोनिम्हि, न विज्जति पुमो सदा^५ ।
मेघेसु गज्जमानेसु, गब्भं गण्हन्ति ता सदा ॥

५१२. "चिरम्पि गब्भं धारेन्ति, याव मेघो न गज्जति^६ ।
भारतो परिमुच्चन्ति, यदा मेघो पवस्सति ॥

20

५१३. "पदुमुत्तरबुद्धस्स, धम्ममेघेन गज्जतो ।
सद्देन धम्ममेघस्स, धम्मगब्भं अगण्हहं ॥

५१४. "सतसहस्सुपादाय, पुञ्जगब्भं धरेमहं ।
नप्पमुच्चांमि भारतो, धम्ममेघो न गज्जति ॥

25

५१५. "यदा तुवं सक्कमुनि, रम्मे कपिलवत्थवे ।
गज्जसि धम्ममेघेन, भारतो परिमुच्चहं ॥

१-१. तावदूरफले सति—सी० ; तावदूरफलं सकि—स्या० । २. फलुत्तमा—स्या० ।
३. मुनि—सी०, स्या० । ४. खणोयं—सी०, स्या० । ५. पुमा—सी०, स्या० ।
६. वस्सति—सी० ।

५१६. "सुञ्जतं अनिमित्तं च, तथाप्पणिहितम्पि^१ च ।
चतुरो च फले सब्बे, धम्मेवं विजनयि^२ अहं ॥
दुतियभाणवारं ।
५१७. "अपरिमेय्युपादाय, पत्थेमि तव सासनं ।
सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, सन्तिपदमनुत्तरं ॥
५१८. "विनये पारमि पत्तो, यथापि पाठिको इसि ।
न मे समसमो अत्थि, धारेमि सासनं अहं ॥
५१९. "विनये खन्धके चापि, तिकच्छेदे च पञ्चके^३ ।
एत्थ मे विमत्ति नत्थि, अक्खरे व्यञ्जने पि वा ॥
५२०. "निग्गहे पटिकम्मे च, ठानाठाने च कोविदो ।
ओसारणे वुट्ठापने, सब्बत्थ पारमि गतो ॥
५२१. "विनये खन्धके वापि, निक्खिपित्वा पदं अहं ।
उभतो विनिवेठेत्वा^४, रसतो ओसरेय्यहं ॥
५२२. "निहत्तिया सुकुसलो", अत्थानत्थे च कोविदो ।
अनञ्जातं मया नत्थि, एकगो सत्थु सासने ॥
५२३. "रूपदक्खो अहं अज्ज, सक्कपुत्तस्स सासने ।
कह्वं सब्बं विनोदेमि, छिन्दामि सब्बसंसयं ॥
५२४. "पदं अनुपदञ्चापि, अवस्सरञ्चापि व्यञ्जनं^५ ।
निदाने परियोसाने, सब्बत्थ कोविदो अहं ॥
५२५. "यथापि राजा बलवा, निग्गणिहत्वा^६ परन्तपे ।
विजिनित्वान सङ्गामं, नगरं तत्थ मापये ॥
५२६. "पाकारं परिखञ्चापि, एसिकं द्वारकोट्टकं ।
अट्टालके च विविधे, कारये नगरे बहू ॥
५२७. "सिङ्घाटकं चच्चरञ्च^७, सुविभत्तन्तरापणं ।
कारयेय्यं^८ सभं तत्थ, अत्थानत्थविनिच्छयं ॥

5 R. 43

10

B. 47

15

20

१. अथापणिहितं—स्या० । २. धम्मे विजनयि—सो ; धम्मं विजटितं—स्या० ।

३. पञ्चमे—सी ; व पञ्चके—स्या० । ४. विभङ्गे चेव—स्या० । ५. च कुसले—स्या० ।

६. व्यञ्जनं—सी० । ७. निहरित्वा—स्या० । ८. पच्चुरं च—स्या० । ९. कारापेय्य—स्या० ।

R. 4†

10

B 48

15

20

५२८. "निग्घातत्थं अमित्तानं, छिद्वाछिद्दं च जानितुं ।
बलकायस्स रक्खाय, सेनापच्च^१ ठपेति सो ॥
५२९. "आरक्खत्थाय भण्डस्स, निधानकुसलं नरं ।
मा मे भण्डं विनस्सी ति, भण्डरक्खं ठपेति सो ॥
५३०. "ममतो^२ होति यो^३ रञ्जो, वुद्धिं यस्स च इच्छति ।
तस्साधिकरणं देति, मित्तस्स पटिपज्जितुं ॥
५३१. "उप्पातेसु^४ निमित्तेसु, लक्खणेसु च कोविदं ।
अज्झायकं मन्तधरं, पोरोहिच्चे ठपेति सो ॥
५३२. "एतेहज्जेहि सम्पन्नो, खत्तियो ति पवुच्चति ।
सदा रक्खन्ति राजानं, चक्कवाको व दुक्खितं^५ ॥
५३३. "तथेव त्वं महावीर, हतामित्तो व खत्तियो ।
सदेवकस्स लोकस्स, धम्मराजा ति वुच्चति ॥
५३४. "तित्थिये निहनित्वानं^६, मारश्चापि ससेनकं ।
तमन्धकारं विधमित्वा^७, धम्मनगरं अमापयि ॥
५३५. "सीलं पाकारकं तत्थ, आणं ते द्वारकोट्टकं ।
सद्वा ते एसिका वीर, द्वारपालो च संवरो ॥
५३६. "सतिपट्ठानमट्ठालं, पञ्चा ते चच्चरं मुने ।
इद्धिपादं च सिद्धाटं, धम्मवीथि सुमापिता^८ ॥
५३७. "सुत्तन्तं अभिधम्मं च, विनयश्चापि केवलं ।
नवज्जं बुद्धवचनं, एसा धम्मसभा तव ॥
५३८. "सुञ्जतं अनिमित्तं च, विहारश्चण्णणीहितं ।
आनेज्जं^९ च निरोधो च^{१०}, एसा धम्मकुटी तव ॥
५३९. "पञ्चाय अगो^{१०} निक्खित्तो^{१०}, पटिभाने चकोविदो ।
सारिपुत्तो ति नामेन, धम्मसेनापती तव ॥

१. सेनामच्च—स्या० । २. मामको—सी०; समगो—स्या० । ३. सो—स्या० ।
४. उप्पादेसु—स्या० । ५. दुक्खितं—स्या० । ६. नीहरित्वान—स्या० । ७. विध-
सेत्वा—स्या० । ८. सुमापितं—स्या०, रो० । ९-९. अनेजो च निरोधो च—स्या० ।
१०-१०. अगनिक्खित्तो—सी० ।

५४०. "चुतूपपातकुसलो, इद्धिया पारमि गतो ।
कोलितो नाम नामेन, पोरोहिच्चो तवं^१ मुने ॥
५४१. "पोराणकवंसधरो, उगतेजो दुरासदो ।
धुतवादीगुणेनगो^२, अक्खदस्सो तवं मुने ॥
५४२. "बहुस्सुतो धम्मधरो, सब्बपाठी च सासने ।
आनन्दो नाम नामेन, धम्मारक्खो^३ तवं मुने ॥ 5
५४३. "एते सब्बे अतिकम्म, पमेसि^४ भगवा मम^५ ।
विनिच्छयं मे पादासि, विनये विञ्जुदेसितं ॥
५४४. "यो कोचि विनये पञ्चं, पुच्छति बुद्धसावको ।
तत्थ मे चिन्तना नत्थि, तञ्जेवत्थं कयेमहं ॥ 10
५४५. "यावता बुद्धखेतम्हि, ठपेत्वा तं महामुनि^६ ।
विनये मादिसो नत्थि, कुतो भिद्यो भविस्सति ॥
५४६. "भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, एवं गज्जति गोतमो ।
उपालिस्स समो नत्थि, विनये खन्धकेसु च ॥ R. 45
५४७. "यावता बुद्धभणितं, नवङ्गं सत्थुसासनं ।
विनयोगधं तं^७ सब्बं, विनयमूलपस्सिनो^८ ॥ 15
५४८. "मम कम्मं सरित्त्वान, गोतमो सक्कपुङ्गवो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, एतदग्गे ठपेसि मं ॥ B. 49
५४९. "सतसहस्सुपादाय, इमं ठानं अपत्थयि ।
सो मे अत्थो अनुप्पत्तो, विनये पारमि गतो ॥ 20
५५०. "सक्क्यानं नन्दिजननो^९, कप्पको आसहं पुरे ।
विजहित्वान तं जार्ति, पुत्तो जातो महेसिनो ॥
५५१. "इतो दुतियके कप्पे, अज्झसो नाम खत्तियो ।
अनन्ततेजो अमितयसो, भूमिपालो महद्धनो ॥

१. तव—स्या० । २. धुतवादिगणे अगो—स्या० । ३. धम्मरक्खो—स्या० ।

४. महेसी—स्या० ; पिहेसी—रो० । ५. मम—स्या० । ६. महामुनि—स्या० ।

७. विनयोगधितं—सी० ; विनये कथितं—स्या० । ८. विनयमूलं ति पस्सतो—सी० ।

९. नन्दिजनको—स्या० ।

५५२. "तस्स रज्जो अहं पुतो, चन्दनो नाम खत्तियो ।
जातिमदेनुपत्थद्वो, यसभोगमदेन^१ च ॥

५५३. "नागसतसहस्सानि, सब्बालङ्कारभूसिता ।
तिधापभिन्ना मातङ्गा, परिवारेन्ति मं सदा ॥

५५४. "सबलेहि परेतोहं, उय्यानं गन्तुकामको ।
आरुह्य सिरिकं नागं, नगरा निक्खामि तदा ॥

५५५. "चरणेन च सम्पन्नो, गुत्तद्वारो सुसंवृतो ।
देवलो नाम सम्बुद्धो, आगच्छि पुस्तो मम^२ ॥

५५६. "पेसेत्वा सिरिकं नागं, बुद्धं आसादयि तदा ।
ततो सज्जातकोपो^३ सो^३, नागो नुद्धरते^४ पदं ॥

५५७. "नागं रुण्णमनं^५ दिस्वा, बुद्धे कोपं^६ अकासहं ।
विहेसयित्वा^७ सम्बुद्धं, उय्यानं अगमासहं ॥

५५८. "सातं तत्थ न विन्दामि, सिरो^८ पञ्जलितो यथा ।
परिळाहेन डय्हामि, मच्छो व बळिसादको ॥

B. 46 15 ५५९. "ससागरन्ता पथवी, आदिता विय होति मे ।
पितु सन्तिकुपागम्म, इदं वचनमब्रवि ॥

५६०. "आसीविसं व कुपितं, अगिक्खन्धं व आगतं ।
मतं व कुञ्जरं दान्ति, यं सयम्भुमसादयि ॥

B. 50 20 ५६१. "आसादितो मया बुद्धो, घोरो उगगतपो जिनो ।
पुरा सब्बे विनस्साम, खमापेस्साम तं मुनि ॥

५६२. "नो चे तं निज्झापेस्साम, अत्तदन्तं समाहितं ।
ओरेन सत्तदिवसा^९, रट्ठं मे विधमिस्सति ॥

५६३. "सुमेखलो कोसियो च, सिग्गवो चापि सत्तको^{१०} ।
आसादयित्वा इसयो, दुग्गता ते सरट्ठका^{११} ॥

१. यसो—स्या० । २. मम—स्या० । ३-३. सज्जातकोपोव—स्या० ।
४. नुद्धरको—स्या० । ५. रुण्णमनं—सी० ; रुट्ठमनं—रो० । ६. कोपं—सी०, स्या० ।
७. विहेसयित्वा—स्या० । ८. सिरे—सी० । ९. सत्तमे दिवसे—स्या० । १०. सत्तुको—सी० ।
११. ससेनका—स्या० ।

५६४. "यदा कुप्पन्ति इसयो, सज्जता ब्रह्मचारिनो ।
सदेवकं विनासेन्ति, ससागरं सपब्बतं ॥
५६५. "तियोजनसहस्समिह, पुरिसे सन्निपातयि ।
अच्चयं देसनत्थाय, सयम्भुं उपसङ्कमि ॥
५६६. "अल्लवत्था अल्लसिरा, सब्बे व पञ्चलीकता । 8
बुद्धस्स पादे निपतित्वा, इदं वचनमब्रवुं ॥
५६७. "खमस्सु त्वं महावीर, अभियाचति तं जनो ।
परिळाहं विनोदेहि, मा नो^१ रट्ठं विनासय ॥
५६८. "सदेवमानुसा सब्बे, सदानवा सरक्खसा ।
अयोमयेन कुटेन, सिरं भिन्देय्यु मे सदा ॥ 10
५६९. दके^२ अग्गि न सण्ठाति, बीजं^३ सेले न रूहति ।
अगदे किमि न सण्ठाति, कोपो बुद्धे न जायति ॥
५७०. "यथा च^४ भूमि अचला, अप्पमेय्यो च सागरो ।
अनन्तको च आकासो, एवं बुद्धा अखोभिया ॥
५७१. "सदा खन्ता^५ महावीरा, खमिता च तपस्सिनो । 15
खन्तानं खमितानं च, गमनं तं^६ न विज्जति ॥
५७२. "इदं वत्थान सम्बुद्धो, परिळाहं विनोदयं^७ ।
महाजनस्स पुरतो, नभं अब्भुग्गमि तदा ॥
५७३. "तेन कम्मेनहं वीर, हीनतं अज्झुपागतो । R. 47
समतिकम्म तं जार्ति, पाविसि अभयं पुरं ॥ 20
५७४. "तदापि मं महावीर, डय्हमानं सुसण्ठितं । B. 51
परिळाहं विनोदेसि, सयम्भुं च खमारपयि ॥
५७५. "अज्जापि मं महावीर, डय्हमानं तिहग्गिभि ।
निब्बापेसि तयो अग्गी, सीतिभावं च पापरियं^८ ॥
५७६. येसं सोतावधानत्थि, सुणाथ मम भासतो । 25
अत्थं तुम्हं^९ पक्खामि, यथा दिट्ठं पदं मम ॥

१. च—स्या० । २. उदके—सी०, स्या० । ३. बीजं—स्या० । ४. पि—
सी० । ५. अत्तदन्ता—स्या० । ६. वो—स्या० । ७. विनोदयि—स्या० ; विनोदयी—रौ० ।
८. पापयी—सी० । ९. तुम्हं—स्या० ।

५७७. "सयम्भुं तं विमानेत्वा, सन्तचित्तं समाहितं ।
तेन कम्मेनहं अज्ज, जातोमिह नीचयोनियं ॥
५७८. "मा वो खणं विराधेय, खणातीता हि सोचरे ।
सदत्थे वायमेय्याथ, खणो वो पटिपादितो ॥
५७९. "एकच्चानं च वमनं, एकच्चानं विरेचनं ।
विसं हलाहलं एके, एकच्चानं च ओसधं ॥
५८०. "वमनं पटिपन्नानं फलट्टानं विरेचनं ।
ओसधं फललाभीनं, पुञ्जवखेतं गवेसिनं ॥
५८१. "सासनेन विरुद्धानं, विसं हलाहलं यथा ।
आसीविसो दिट्ठविसो^१, एवं^२ ज्ञापेति तं नरं ॥
५८२. "सकिं पीतं हलाहलं, उपरुद्धति^३ जीवितं ।
सासनेन विरुज्झित्वा, कप्पकोटिमिह ड्य्हति ॥
५८३. "खन्तिथा अविहसाय, मेत्तचित्तवताय च ।
सदेवकं सो तारति^४, तस्मा ते^५ अविराधिया^६ ॥
५८४. "लाभालाभे न सज्जन्ति, सम्माननविमाने ।
पथवीसदिया बुद्धा, तस्मा ते न विराधिया^७ ॥
५८५. "देवदत्ते च वधके, चोरे अङ्गुलिमालके^८ ।
राहुले धनपाले च, सब्बेसं समको मुनि ॥
५८६. "एतेसं पटिघो^९ नत्थि, रागोमेसं न विज्जति ।
सब्बेसं समको बुद्धो, वधकस्सोरसस्स च ॥
५८७. "पन्थे दिस्वान कासावं, छिट्ठितं मीळ्हमक्खितं ।
सिरस्मि^{१०} अज्झलि कत्वा, वन्दितब्बं इसिद्धजं ॥
५८८. "अब्भतीता च ये बुद्धा, वत्तमाना अनागता ।
धजेनानेन सुज्झन्ति, तस्मा एते नमस्सिया ॥

१-१. दुट्ठविसो एकं—स्या० । २. उपरुद्धेति—स्या० । ३. तारेति—सी०;
तरति—स्या० । ४-४. वो अविरोधियो—सी०; ते अविरोधिया—स्या० । ५. विरोधिया—
सी०, स्या० । ६. चङ्गुलिमालके—स्या० । ७. पटिघं—स्या०, रो० । ८. सिरसा—स्या० ।

५८९. "सत्थुकप्पं सुविनयं, धारेमि हृदयेनहं ।
नमस्समानो विनयं, विहरिस्सामि सब्बदा ॥
५९०. "विनयो आसयो मय्हं, विनयो ठमिचङ्कमं ।
कप्पेमि विनये वासं, विनयो मम गोचरो ॥
५९१. "विनये पारमिप्पत्तो, समथे चापि कोविदो ।
उपालि तं महावीर, पादे वन्दति सत्थुनो ॥
५९२. "सो अहं विचरिस्सामि, गामा गामं पुरा पुरं ।
नमस्समानो सम्बुद्धं, धम्मस्स च सुधम्मतं ॥
५९३. "किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
सब्बासवा परिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
५९४. "स्वागतं वत मे आसि, बुद्धसेट्ठस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५९५. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छञ्जभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा उपालि थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३-७. अञ्जासिकोण्डञ्जत्थेरअपदानं^३

५९६. "पदुमुत्तरसम्बुद्धं, लोकजेट्ठं विनायकं ।
बुद्धभूमिमनुप्पत्तं, पठमं अद्दसं अहं ॥
५९७. "यावता बोधिया मूले, यक्खा सब्बे समागता ।
सम्बुद्धं परिवारेत्वा, वन्दन्ति पञ्जलीकता ॥
५९८. "सब्बे देवा तुट्ठमना, आकासे सञ्चरन्ति ते ।
बुद्धो अयं अनुप्पत्तो, अन्धकारतमोनुदो ॥

18

B. 53,
R. 49

20

१. मय्हं—सी०, स्या० । २. अञ्जात कोण्डञ्जत्थेरअपदानं—सी० ;

अञ्जा

कोण्डञ्जत्थेरअपदानं—स्या० ।

५९९. "तिसं हासपरेतानं, महानादो अवत्तथ ।
किलेसे झापयिस्साम, सम्मासम्बुद्धसासने ॥
६००. "देवानं गिरमञ्जाय, वाचासभिमुदीरिहं ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, आदिभिक्षमदासहं ॥
६०१. "मम सङ्कप्पमञ्जाय, सत्था लोके अनुत्तरो ।
देवसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
६०२. "सत्ताहं अभिनिक्खम्म, बोधिं अज्झगमं अहं ।
इदं मे पठमं भत्तं, ब्रह्मचारिस्स यापनं ॥
६०३. "तुसिता हि इधागन्त्वा, यो मे भिक्षं उपानयि ।
तमहं कित्तिस्सामि, सुणोथ^२ मम भासतो ॥
६०४. "तिसं^३ कप्पसहस्सानि^३, देवरज्जं करिस्सति ।
सब्बे देवे अभिभोत्वा, तिदिवं आवसिस्सति ॥
६०५. "देवलोका चवित्वान, मनुस्सतं गमिस्सति ।
सहस्सधा चक्कवत्ती, तत्थ रज्जं करिस्सति ॥
६०६. "कप्पसतसहस्समिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
६०७. "तिदसा सो चवित्वान, मनुस्सतं गमिस्सति ।
अगारा पब्बजित्वान, छब्बस्सानि वसिस्सति ॥
६०८. "ततो सत्तमके वस्से, बुद्धो सच्चं कथेस्सति ।
कोण्डञ्जो नाम नामेन, पठमं सच्छिकाहिंति ॥
६०९. "निक्खन्तेनानुपब्बजिं^४, पधानं सुकतं मया ।
किलेसे झापनत्थाय, पब्बजिं अनगारियं ॥
६१०. "अभिगन्त्वा^५ सब्बञ्जू, बुद्धो लोके सदेवके ।
इसिनामे^६ मिगारञ्जे^६, अमतभेरिमाहनि ॥

१. वाचायसमुदीरितं—स्या० । २. सुणाथ—सी०, स्या० । ३-३. तिसमत्ते
कप्पसहस्से—स्या० । ४. निक्खन्तेनानु पब्बजिं—स्या०, रो० । ५. अभिगत्वा—स्या,
६-६. इसिनामे महारज्जं—स्या० ।

६११. "सो दानि पत्तो अमतं, सन्तिपदमनुत्तरं^१ ।
 सब्वासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥
६१२. "पटिसम्भदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
 छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं"^२ ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा अञ्जासिकीण्डञ्जो थेरो इमा गाथायो
 अभासित्था ति ।

B. 54

R. 50

३-८. पिण्डोलभारद्वाजत्थेरअपदानं

६१३. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सयम्भू अग्गपुग्गलो ।
 पुरतो हिमवन्तस्स, चित्तकूटे वसी तदा ॥
६१४. "अभीतरूपो तत्थासि, मिगराजा चतुक्कमो ।
 तस्स सद्दं सुणित्वान, विक्खम्भन्ति बहुज्जना^३ ॥
६१५. "सुफुल्लं पदुमं गय्ह, उपगच्छि^४ नरासभं ।
 बुद्धितस्स समाधिम्हा, बुद्धस्स अभिरोपयि ॥
६१६. "चातुद्दिसं नमस्सित्वा, बुद्धसेट्ठं नरुत्तमं ।
 सकं चितं पसादेत्वा, सीहनादं नदि अहं^५ ॥
६१७. "पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
 सकासने निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
६१८. "बुद्धस्स गिरमञ्जाय, सब्बे देवा समागता ।
 आगैतो वदतं सेट्ठो, धम्मं सोस्साम तं मयं ॥
६१९. "तेसं हासपरेतानं, पुरतो लोकनायको ।
 मम सद्दं पकित्तेसि, दीघदस्सी महामुनि ॥
६२०. "येनिदं पदुमं दिन्नं, सीहनादो च नादितो ।
 तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥

5

10

15

20

१. सन्तं पदमनुत्तरं—सी०, स्या० । २. बहुज्जना—स्या० । ३. उपगच्छि—सी०,

स्या० । ४. तदा—स्या० ।

B. 55

६२१. इतो अट्टमके कप्पे, चक्कवत्ती^१ भविस्सति ।
सत्तरतनसम्पन्नो चतुदीपम्हि इस्सरो ॥

R. 51

६२२. “कारयिस्सति इस्सरियं^२, महिया चतुसट्ठिया ।
पट्टमो नाम नामेन, चक्कवत्ती महब्बलो^३ ॥

8

६२३. “कप्पसतसहस्सम्हि, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोतेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

६२४. पकासिते पावचने, ब्रह्मबन्धु भविस्सति ।
ब्रह्मज्जा अभिनिक्खम्म, पब्बजिस्सति तावदे ॥

10

६२५. “पधानपहिततो सो, उपसन्तो निरूपधि ।
सब्बासवे परिज्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो ॥

६२६. “विजने^४ पन्तसेय्यम्हि, वाळमिगसमाकुले ।
सब्बासवे परिज्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो ॥

६२७. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पिण्डोलभारद्वाजो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३—९. खदिरवनियरेवतत्थेरअपदानं

15

६२८. “गङ्गा भागीरथी नाम, हिमवन्ता पभाविता ।
कुतित्थे नाविको आसि, ओरिमे^५ च तरिं^६ अहं ॥

६२९. “पट्टमुत्तरो^७ नायको, सम्बुद्धो द्विपट्टुत्तमो^८ ।
वसी सतसहस्सेहि, गङ्गातीरमुपागतो^९ ॥

20

६३०. “बहू नावा समानेत्वा, वड्डुकोहि सुसङ्घतं ।
नावाय छदनं कत्वा, पटिमानि नरासभं ॥

१. चक्कवत्ति—स्या० । २. इस्सरं—स्या० । ३. महाबलो—स्या० । ४. विपिने—सी० ;
विजने—स्या० । ५-५. ओरिमं च तरे—स्या० । ६-६. पुब्बे मय्हं सुतं आसि, पट्टमुत्तरनायको ।
वसी सतसहस्सेहि, गङ्गासोतं तरिस्सति—सी० । ७. द्विपट्टुत्तमो—स्या० । ८. गङ्गासोतं
तरिस्सति—स्या० ।

६३१. "आगत्त्वान च सम्बुद्धो, आरुहि^१ तञ्च नावकं^२ ।
वारिमज्जे ठितो सत्था, इमा गाथा अभासथ ॥
६३२. 'यो सो तारेसि सम्बुद्धं', सङ्घञ्चापि अनासवं ।
तेन चित्तप्पसादेन, देवलोके रमिस्सति ॥
६३३. 'निब्बत्तिस्सति ते व्यम्हं, सुकतं नावसण्ठितं ।
आकासे पुप्फच्छदनं, धारयिस्सति सब्बदा ॥
६३४. 'अट्ठपञ्चासकप्पमिह, तारको^३ नाम खत्तियो ।
चातुरन्तो विजितावी, चक्कवत्ती भविस्सति ॥
६३५. 'सत्तपञ्चासकप्पमिह, चम्मको^३ नाम खत्तियो ।
उग्गच्छन्तो व सूरियो, जोतिस्सति महब्बलो ॥
६३६. 'कप्पसतसहस्समिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
६३७. 'तिदसा सो^३ चवित्वान, मनुस्सत्तं गमिस्सति ।
रेवतो नाम नामेन, ब्रह्मबन्धु भविस्सति ॥
६३८. 'अगारा निक्खमित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
गोतमस्स भगवतो, सासने पब्बजिस्सति ॥
६३९. 'सोपच्छा पब्बजित्वान, युत्तयोगो विपस्सको ।
सब्बासवे परिञ्चाय, निब्बायिस्सतिनासवो' ॥
६४०. "विरियं^४ मे धुरधोरय्हं, योगक्खेमाधिवाहनं ।
धारेमि अन्तिमं देहं, सम्मासम्बुद्धसासने ॥
६४१. "सतसहस्से कतं कम्मं, फलं दस्सेसि मे इध ।
सुमुत्तो सरवेगो व, किलेसे ज्ञापयी मम ॥
६४२. "ततो मं वननिरतं, दिस्वा लोकन्तगू मुनि ।
वनवासिभिव्खूतगं पञ्जपेसि महामति" ॥
६४३. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा खदिरवनियो रेवतो थैरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

B. 57

१-१. अरुहि नाव लज्जकं—स्या० ; नावा लज्जकं—रो० । २. चम्मको—सी० ; चम्बको—स्या० । ३. व—स्या० । ४. वीरियं—म० । ५-५. इमा द्वे गाथायो स्या०, पोत्यके न दिस्सन्ति ।

३-१०. आनन्दत्थेरअपदानं

६४४. "आरामद्वारा निक्खम्म, पदुमुत्तरो महामुनि ।
वस्सेन्तो अमतं वुट्ठि, निब्बापेसि महाजनं ॥
६४५. "सतसहस्सं ते^१ धीरा^२, छळभिञ्ज्या महिद्विका ।
परिवारेन्ति सम्बुद्धं, छाया व अनुपायिनी^३ ॥
- 5 ६४६. "हत्थिक्खन्धगतो आसि, सेतच्छतं वरुत्तमं ।
सुचारुरूपं^४ दिस्वान, वित्ति^५ मे उदपज्जथ^६ ॥
६४७. "ओरुह्म हत्थिक्खन्धम्हा, उपगच्छि नरासभं ।
रतनामयछतं^७ मे, बुद्धसेट्ठस्स धारयिं ॥
- R. 53 ६४८. "मम सङ्कप्पमञ्जाय, पदुमुत्तरो महाइसि ।
10 तं कथं ठपयित्वान, इमा गाथा अभासथ ॥
६४९. 'यो सो छत्तमधारेसि', सोण्णालङ्कारभूसितं ।
तमहं कित्तिस्सामि, सुणोथ मम भासतो ॥
६५०. 'इतो गन्त्वा अयं पोसो, तुसितं आवसिस्सति ।
अनुभोस्सति सम्पत्ति, अच्छराहि पुरक्खतो ॥
- 15 ६५१. 'चतुत्तिसतिक्खत्तुं च, देवरज्जं करिस्सति ।
बलाधिपो^८ अट्ठसतं, वसुधं आवसिस्सति ॥
६५२. 'अट्ठपञ्चासक्खत्तुं च चक्कवत्ती भविस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, महिया कारयिस्सति ॥
- 20 ६५३. "कप्पसतसहस्समिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
- B. 58 ६५४. 'सकयानं कुलकेतुस्स, जातिबन्धु भविस्सति ।
आनन्दो नाम नामेन, उपट्ठाको महेसिनो ॥

१. सतसहस्सा ते—स्या० ; सह सहस्सानि—रो० । २. धीरा—सी०, रो० ।
३. अनुपायिनी—स्या० । ४. सुतानुरूपं—स्या० । ५-५. वित्ति मे उपपज्जथ—सी० ;
पीति मे उपपज्जथ—स्या० । ६. रतनमय छतं—स्या० । ७. छतं अधारयि—स्या० ।
८. नराधिपो—स्या० ।

६५५. 'आतापी निपको चापि, बाहुसच्चे सुकोविदो ।
निवातवुत्ति अत्थद्वो, सब्बपाठी भविस्सति ॥
६५६. 'पधानपहितत्तो सो, उपसन्तो निरूपधि ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो ॥
६५७. 'सन्ति आरञ्जका नागा, कुञ्जरा सट्ठिहायना ।
तिधापभिन्ना मातङ्गा, ईसादन्ता उरुब्बह्वा ॥
६५८. 'अनेकसतसहस्सा, पण्डिता पि महिद्विका ।
सब्बे ते बुद्धनागस्स, न^१ होन्तु पणिधिम्हि ते^२ ॥
६५९. "आदियामे नमस्सामि, मज्झिमे अथ पच्छिमे ।
पसन्नचित्तो सुमनो, बुद्धसेट्ठं उपट्ठिह ॥
६६०. "आतापी निपको चापि, सम्पजानो पतिस्सतो ।
सोतापत्तिफलं पत्तो, सेखभूमीसु कोविदो ॥
६६१. "सतसहस्सितो कप्पे, यं कम्ममभिनीहुरि ।
ताहं भूमिमनुप्पत्तो, ठिता^३ सद्धम्ममाचला^४ ॥
६६२. "स्वागतं वत मे आसि, बुद्धसेट्ठस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
६६३. "पटिसम्भदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छट्ठभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

10

15

R. 54

इत्थं सुदं आयस्मा आनन्दो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुद्धानं

- बुद्धो पच्चेकबुद्धो^१ च, सारिपुत्तो^२ च कोलितो ।
कस्सपो अनुरुद्धो च, पुण्णत्थेरो उपालि च ॥
अञ्जासिकोण्डञ्जो^३ पिण्डोलो, रेवतानन्दपण्डितो ।
छसतानि च पञ्जास, गाथायो सब्बपिण्डिता ॥

B. 59

20

अपदाने बुद्धवग्गो पठमो ।

१-१. न होन्ति परिविम्भिता—स्या० । २-२. ठितो सद्धम्ममाचलो—सी० ; ठिता सद्धा

महप्फला—स्या० । ३-३. पच्चेकसम्बुद्धो सारोपुत्तो—स्या० । ४. कोण्डञ्जो चापि—स्या० ।

२. सीहासनियवग्गो

१. सीहासनदायकत्थेरअपदानं

B. 60,
R. 53

१. "निव्वुते लोकनाथम्हि, सिद्धत्थे द्विपदुत्तमे^१ ।
वित्थारिके^२ पावचने, वाहुजञ्जम्हि सासने ॥
२. "पसन्नचित्तो सुमनो, सीहासनमकासहं ।
सीहासनं करित्वान, पादपीठमकासहं ॥
३. "सीहासने च वस्सन्ते, घरं तत्थ अकासहं ।
तेन चित्तप्पसादेन, तुसितं उपपज्जहं ॥
४. "आयामेन चतुब्बीस, योजनं^३ आसि^३ तावदे ।
विमानं सुकतं मय्हं, वित्थारेन चतुद्दसं^४ ॥
५. "सतं^५ कञ्जासहस्सानि, परिवारेन्ति मं सदा ।
सोण्णमयञ्च पल्लङ्कां, व्यम्हे आसि सुनिम्मितं ॥
६. "हत्थियानं अस्सयानं, दिव्वयानं उपट्ठितं ।
पासादा सिविका चेव, निव्वत्तन्ति^६ य दिच्छकं ॥
७. "मणिमया च पल्लङ्का, अञ्जे सारमया बहू ।
निव्वत्तन्ति ममं सब्बे, सीहासनस्सिदं फलं ॥
८. "सोण्णमया रुपिमया,^७ फलिकावेळुरियामया ।
पादुका अभिरुहामि,^८ पादपीठस्सिदं फलं ॥
९. "चतुन्नवुत्तितो^९ कप्पे, यं कम्ममकारं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥

१. द्विपदुत्तमे—सी, स्या० । २. वित्थारिके—सी०, स्या० । ३-३. योजना.
सिमु—स्या० । ४. चतुद्दसं—सी०, स्या० । ५. सतं—स्या० । ६. उपज्जन्ति—सी० ।
७. रुपिमया—स्या० । ८. अभिरुहामि—स्या । ९. चतुन्नवुत्ते इतो—सी, स्या० ।

१०. "तेसत्ततिम्हितो^१ कप्पे, इन्दनामा तयो जना ।
 द्वेसत्ततिम्हितो कप्पे, तयो सुमननामका ॥
११. "समसत्ततितो कप्पे, तयो वरुणनामका ।
 सत्तरतनसम्पन्ना, चतुदीपम्हि इस्सरा ॥
१२. "पटिसम्भदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
 छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5 B. 61

इत्थं सुदं आयस्मा सीहासनदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. एकत्थम्भिकत्थेरअपदानं

१३. "सिद्धत्थस्स भगवतो, महापूगगणो अहु ।
 सरणं गता च ते बुद्धं, सदहन्ति तथागतं ॥
१४. "सब्बे सङ्गम्म मन्तेत्वा, माळं कुब्बन्ति सत्थुनो ।
 एकत्थम्भं अलभन्ता, विचिनन्ति ब्रह्मवने ॥
१५. "तेहं अरञ्जे दिस्वान, उपगम्म गणं तदा ।
 अञ्जलिं पगहेत्वान, परिपुच्छि गणं अहं ॥
१६. "ते मे पुट्ठा वियाकंसु, सीलवन्तो उपासका ।
 माळं^२ मयं कतुकामा, एकत्थम्भो न लब्भति ॥
१७. "एकत्थम्भं ममं देथ, अहं दस्सामि सत्थुनो ।
 आहरिस्सामहं थम्भं, अप्पोस्सुक्का भवन्तु ते^३ ॥
१८. "ते मे थम्भं पर्वेच्छसु, पसन्ना तुट्ठमानसा ।
 ततो पटिनिवर्त्तित्वा, अगमंसु^४ सकं घरं ॥
१९. "अचिरं गते पूगगणे^५, थम्भं अहासहं^६ तदा ।
 हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, पठमं उस्सपेसहं ॥

R. 56

10

15

20

१. तेसत्तति इतो—स्या० । २. माळं—सी० । ३. भवन्तु वो—सी० ।

४. अगमिसु—सी० ; आगमंसु—स्या० । ५. पूगगणे—स्या० । ६. अदासहं—स्या०, रो० ।

२०. "तेन चित्तप्पसादेन, विमानं उपपज्जहं ।
उब्बिद्धं भवनं मय्हं, सत्तभूमं^१ समुग्गतं ॥

२१. "वज्जमानासु भेरीसु, परिचारेमहं सदा^२ ।
पञ्चपञ्चासकप्पमिह, राजा आसि यसोधरो ॥

B. 62

5

२२. "तत्थापि भवनं मय्हं, सत्तभूमं समुग्गतं ।
कूटागारवरूपेतं, एकत्थम्भं मनोरमं ॥

२३. "एकवीसतिकप्पमिह, उदेनो नाम खत्तियो ।
तत्रापि भवनं मय्हं, सत्तभूमं समुग्गतं ॥

10

२४. "यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
अनुभोमि सुखं^३ सब्बं^३, एकत्थम्भस्सिदं फलं ॥

R. 57

२५. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं थम्भमददं तदा ।
दुग्गाति नाभिजानामि, एकत्थम्भस्सिदं फलं ॥

२६. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं^४ ॥

इत्थं सुदं आयस्मा एकत्थम्भिको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. नन्दत्थेरअपदानं

15

२७. "पदुमुत्तरस्स भगवतो, लोकजेट्ठस्स तादिनो ।
वत्थं खोमं मया दिन्नं, सयम्भुस्स महेसिनो ॥

२८. "तं मे बुद्धो वियाकासि, जलजुत्तरनामको^५ ।
इमिना वत्थदानेन, हेमवण्णो भविस्ससि ॥

20

२९. 'द्वे सम्पत्ती' अनुभोत्वा, कुसलमूलेहि^६ चौदितो ।
गोतमस्स भगवतो, कनिट्ठो त्वं भविस्ससि ॥

१. सत्त भूमं—सी० ; सत्तभूम—रो० । २. तदा—सी० । ३-३. सुखं सब्ब—सी० ।
सब्ब भेतं—स्या० । ४. जलजुत्तम नायको—स्या०, रो० । ५. द्वे सम्पत्ति—स्या० ।
६. सुकमूलेन—स्या० ।

३०. 'रागरत्तो सुखसीलो, कामेसु गेधमायुतो ।
बुद्धेन चोदितो सन्तो, तदा' त्वं पव्वजिस्ससि ॥
३१. 'पव्वजित्वान त्वं तत्थ, कुसलमूलेन चोदितो ।
सव्वासवे परिज्जाय, निव्वायिस्ससिनासवो' ॥
३२. "सत्त^२ कप्पसहस्समिह, चतुरो चेळ्ळामका ।
सट्ठि कप्पसहस्समिह, उपचेला चतुज्जना ॥
३३. "पञ्च कप्पसहस्समिह, चेळाव चतुरो जना ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चतुदीपमिह इस्सरा ॥
३४. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा नन्दो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

5 B. 63

10

४. चूलपन्थकत्थेरअपदानं

३५. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, आहुतीनं पटिग्गहो ।
गणम्हा वूपकट्ठो सो, हिमवन्ते वसी तदा ॥
३६. "अहमिहि हिमवन्तमिह, वसामि अस्समे तदा ।
अचिरागतं महावीरं, उपेसि लोकनायकं ॥
३७. "पुप्फच्छतं गहेत्वान, उपर्गाच्छि नरासभं ।
समाधि समापज्जन्तं, अन्तरायमकासहं ॥
३८. "उभो हत्थेहि पग्गय्ह, पुप्फच्छतं अदासहं ।
पटिग्गहेसि भगवा, पदुमुत्तरो महामुनि ॥
३९. "सव्वे देवा अतमना, हिमवन्तं उपेत्ति ते ।
साधुकारं पवत्तेसु^३, अनुमोदिस्सति चक्खुमा ॥

R. 58

15

20

B. 64

5

10

15

20

R. 59

४०. "इदं वत्वान ते देवा, उपगच्छुं नरुत्तमं ।
आकासे धारयन्तस्स, पदुमच्छत्तमुत्तमं ॥
४१. 'सतपत्तच्छतं पग्गय्ह, अदासि तापसो मम ।
तमहं कित्तिस्सामि, सुणाय मम भासतो ॥
४२. 'पञ्चवीसतिकप्पानि, देवरज्जं करिस्सति ।
चतुत्तिसत्तिक्खत्तुं च चक्कवत्ती भविस्सति ॥
४३. 'यं यं योनिं संसरति, देवतं अथ मानुसं ।
अब्भोकासे पतिट्ठन्तं, पदुमं धारयिस्सति' ॥
४४. "कप्पसतसहस्समिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोतेन', सत्था लोके भविस्सति ॥
४५. 'पकासिते पावचने, मनुस्सतं लभिस्सति ।
मनोमयमिह कायमिह, उत्तमो सो भविस्सति ॥
४६. 'द्वे भातरो भविस्सन्ति, उभोपि पन्थकव्हया ।
अनुभोत्वा उत्तमत्थं, जोतयिस्सन्ति सासनं' ॥
४७. "सोहं अट्टारसवस्सो^२, पब्बजि अनगारियं ।
विसेसाहं न विन्दामि, सक्कपुत्तस्स सासने ॥
४८. "दन्धा मय्हं गती आसि, परिभूतो पुरे अहुं^३ ।
भाता च मं पणामेसि, गच्छ दानि सकं घरं ॥
४९. "सोहं पणामितो सन्तो, सङ्घारामस्स कोटुके ।
दुम्मनो तत्थ अट्ठासि, सामञ्जस्मि अपेक्खवा ॥
५०. "भगवा तत्थ^४ आगच्छि, सीसं मय्हं परामसि ।
बाहाय मं गहेत्वान, सङ्घारामं पवेसयि ॥
५१. "अनुकम्पाय मे सत्था, अदासि पादपुञ्छनि ।
एवं सुद्धं अधिद्वेहि, एकमन्तमधिदुहं^५ ॥

१. नामेन—सी० । २. सो अट्टारसवस्सोहं—स्या० । ३. अहुं—स्या० ।
४. अथेत्य सत्था—सी०, स्या० । ५. स्वाधिद्वितं—सी० ; अधिद्वितं—स्या० ।

५२. “हत्येहि तमहं गय्ह, सारि कोकनदं अहं ।
तत्थ चित्तं विमुच्चि मे, अरहतं अपापूर्णि ॥
५३. “मनोमयेसु कायेसु, सब्बत्थ पारमि गतो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥
५४. “पटिसम्भिदा चतस्सो विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

४

इत्थं सुदं आयस्मा चूळपन्थको^१ थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. पिलिन्दवच्छत्थेरअपदानं^२

५५. “निब्बुते लोकनाथमिह, सुमेधे अगगपुग्गले ।
पसन्नचित्तो सुमनो, थूपपूजं अकासहं ॥
५६. “ये च खीणासवा तत्थ, छळभिञ्जा महिद्धिका ।
तेहं तत्थ समानेत्वा, सङ्खभतं अकासहं ॥
५७. “सुमेधस्स भगवतो, उपट्ठाको तदा अहु ।
सुमेधो नाम नामेन, अनुमोदित्थ सो तदा ॥
५८. “तेन चित्तप्पसादेन, विमानं उपपज्जहं ।
छळासीतिसहस्सानि, अच्छरायो रमिसु^३ मे ॥
५९. “ममेव अनुवत्तन्ति, सब्बकामेहि ता सदा ।
अञ्जे देवे अभिभोमि, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥
६०. “पञ्चवीसतिकप्पमिह, वरुणो नाम खत्तियो ।
विसुद्धभोजनो^४ आसि, चक्कवत्ती अहं तदा ॥
६१. “न ते बीजं पवपन्ति”, नपि नीयन्ति नङ्गला ।
अकट्टपाकिमं सालि, परिभुञ्जन्ति मानुसा ॥

B. 65

10

15

20

१. चूळपन्थको—सी० स्या० । २. पिलिन्दीवच्छत्थेरअपदानं—सी० । ३. अहेसुं—स्या० ।

४. विसुद्धभोजनो सी० । ५. पवपन्ति—स्या० ।

R. 60

६२. "तत्थ रज्जं करित्वान, देवतं पुन गच्छहं^१ ।
तदापि एदिसा मय्हं, निव्वत्ता भोगसम्पदा ॥

६३. "न मं मित्ता अमित्ता वा, हिंसन्ति सब्बपाणिनो ।
सब्बेसम्पि^२ पियो होमि, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥

६४. "तिसकप्पसहस्समिह, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, गन्धालेपस्सिदं फलं ॥

६५. "इमस्मि^३ भट्ठके कप्पे, एको आसिं जनाधिपो ।
महानुभावो राजाहं,^४ चक्कवत्ती महव्वलो ॥

६६. "सोहं पञ्चसु सीलेसु, ठपेत्वा जनतं बहुं ।
पापेत्वा सुगतिं येव, देवतानं पियो अहुं^५ ॥

10

B. 66

६७. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्टिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

87. 11

इत्थं सुदं आयस्मा पिलिन्दवच्छो धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. राहुलत्थेरअपदानं

६८. "पदुमुतरस्स भगवतो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
सत्तभूमिह^१ पासादे, आदासं सन्थरिं अहं ॥

६९. "खीणासवसहस्सेहि, परिकिण्णो महामुनि ।
उपागमि गन्धकुटिं, द्विपदिन्दो^२ नरासभो ॥

15

७०. "विरोचेन्तो^३ गन्धकुटिं, देवदेवो नरासभो ।
भिक्खुसङ्घे ठितो सत्था, इमा गाथा अभासथ ॥

७१. 'येनायं जोतिता सेय्या, आदासो व^४ सुसन्थतो ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥

20

१. गच्छहं—स्या० ।

२. सब्बेसं च—स्या० ।

३. इममिह—स्या० ।

४. राजीसि—स्या० ; राजासि—रो० ।

५. अहं—स्या० ।

६. सत्तभूमिह—स्या० ।

७. द्विपदिन्दो—सी०, स्या० ।

८. विरोचयं—स्या० ।

९. आदासो च—सी० ।

७२. 'सोष्णमया रूपिमया', अथो वेळुरियामया ।
निब्बत्तिस्सन्ति पासादा, ये केचि मनसो पिया ॥
७३. 'चतुसट्ठिक्खत्तु' देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ।
सहस्सक्खत्तु चक्कवती^३, भविस्सति अनन्तरा ॥
७४. 'एकवीसतिकप्पम्हि, विमलो नाम खतिथो ।
चातुरन्तो विजितावी, चक्कवती भविस्सति ॥
७५. 'नगरं रेणुवती नाम, इट्ठकाहि सुमापितं ।
आयामतो तीणि सतं, चतुरस्ससमायुतं ॥
७६. 'सुदस्सनो नाम पासादो, विस्सकम्मेन मापितो^३ ।
कूटागारवरूपेतो, सत्तरतनभूसितो ॥
७७. 'दससट्ठाविवित्तं तं^४, विज्जाधरसमाकुलं ।
सुदस्सनं व नगरं, देवतानं भविस्सति ॥
७८. 'पभा निग्गच्छते तस्स, उग्गच्छन्तेव सूरिये ।
विरोचेस्सति^५ तं निब्बं, समन्ता अट्ठयोजनं ॥
७९. 'कप्पसतसहस्सम्हि, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
८०. 'तुसिता सो चवित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
गोतमस्स भगवतो, अत्रजो सो भविस्सति ॥
८१. 'सचे वसेय्य अगारं, चक्कवती भवेय्य सो ।
अट्ठानमेतं यं तादी, अगारे रतिमज्झगा ॥
८२. 'निक्खमित्वा अगारम्हा, पच्चजिस्सति सुब्बतो ।
राहुलो नाम नामेन, अरहा सो भविस्सति^६ ॥
८३. "किकीव अण्डं रक्खेय्य, चामरी विय^६ वाल्लिध ।
निपको सीलसम्पन्नो, मम^७ रक्खि महामुनि^८ ॥

R. 61

5

10

B. 67

15

20

21

१. रूपिमया—स्या० । २. चक्कवत्ति—स्या० । ३. विस्सकम्मेन निम्मितो—सो० ।

४. अविवित्तं—सो० । ५. विरोचिस्सति स्या०, रो० । ६. रिव—स्या० । ७-७. एवं रक्खि महामुनि—सी० ; ममं दक्खि महामुनि—स्या० ; ममं रक्खि—रो० ।

८४. “तस्साहं धम्ममञ्जाय, विहासिं सासने रतो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥

८५. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छर्म्ममञ्जा सच्छिक्ता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा राहुलो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. उपसेनवङ्गन्तपुत्तत्थेरअपदानं

R. 62

5

८६. “पदुमुत्तरं भगवन्तं, लोकजेदुं नरासभं ।
पब्भारमिह निसीदन्तं^१, उपगच्छि^२ नरुत्तमं ॥

B. 68

८७. “कणिकारपुण्फं^३ दिस्वा, वण्टे छेत्वानहं^३ तदा ।
अलङ्कुरित्वा छत्तमिह, बुद्धस्स अभिरोपयि ॥

10

८८. “पिण्डपातञ्च पादासि, परमन्नं सुभोजनं ।
बुद्धेन नवमे तत्थ, समणे अट्ठ भोजयि ॥

८९. “अनुमोदि महावीरो, सयम्भू अगगपुग्गलो ।
इमिना छत्तदानेन, परमन्नपवेच्छना ॥

९०. “तेन चित्तप्पसादेन, सम्पत्तिमनुभोस्ससि ।
छत्तिसक्खत्तु^४ देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ॥

15

९१. “एकवीसतिक्खत्तुञ्च, चक्कवती भविस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असत्थियं^५ ॥

९२. “सतसहस्सितो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति^६ ॥

१-१. निसिन्नन्तं—सी० ; निसिन्नन्तं उपगच्छि—स्या० । २. कणिकारं पुण्फितं—सी०, स्या० । ३. तं—स्या० । ४. तिसक्खत्तुं च—स्या० । ५. असत्थियं—स्या० । ६-६. यं वदन्ति सुमेघोति, भूरिपण्णं सुमेघसं । कप्पेतो सतसहस्से, ओक्कालकुलसम्भवो ॥—स्या० ।

९३. "सासने दिव्वमानमिह^१, मनुस्सत्तं गमिस्सति ।
तस्स^२ धम्मेसु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो^३ ॥
९४. "उपसेनो ति नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ।
समन्तपासादिकत्ता, अग्गट्ठाने ठपेस्सति ॥
९५. "चरिमं वत्तते मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
धारोम अन्तिमं देहं, जेत्वा मारं सवाहनं ॥
९६. "पटिसम्भदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठमे ।
छळभिञ्जा सच्छिक्का, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उपसेनो वज्जन्तपुत्तो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

तत्तियभाणवारं ।

८. रट्टपालत्थेरअपदानं

९७. "पदुमुत्तरस्स भगवतो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
वरनागो मया दिन्नो, ईसादन्तो उरुळ्ळहवा^३ ॥
९८. "सेतच्छत्तो पसोभितो^४, सकप्पनो^५ सहत्थिपो ।
अग्घापेत्वान तं सब्बं, सङ्घारामं अकारयिं ॥
९९. "चतुपञ्चाससहस्सानि, पासादे कारयिं अहं ।
महोघदानं^६ करित्वान, निय्यादेसिं महेसिनो ॥
१००. "अनुमोदि महावीरो, सयम्भू अग्गपुग्गलो ।
सब्बे जने हासयन्तो, देसेसि अमतं पदं ॥
१०१. "तं मे बुद्धो वियाकासि, जलजुत्तरनामको^६ ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अमासथ ॥

B. 69,
R. 61

10

15

१. दिप्पमानमिह—सी०, स्या० । २-२. स्या० पोत्थके नत्थि । ३. उरुळ्ळहवो—स्या०,
रो० । ४-४. पसेधितो सायब्बणो—स्या० । ५. महाभत्तं—सी० । ६. जलजुत्तम-
नायको—स्या० ; जलजुत्तम नायको—रो० ।

१०२. 'चतुपञ्चाससहस्सानि, पासादे कारयी' अयं ।
कथयिस्सामि विपाकं, सुणोथ^२ मम भासतो ॥
१०३. 'अट्टारससहस्सानि, कूटागारा भविस्सरे ।
व्यम्हुत्तमम्हि^३ निब्बत्ता, सब्बसोणमया च ते ॥
१०४. 'पञ्चासकखत्तुं देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ।
अट्टपञ्चासकखत्तुं च, चक्कवती भविस्सति ॥
१०५. 'कप्पसतसहस्सम्हि, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोतेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
१०६. 'देवलोका चवित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
अट्टे^४ कुले महाभोगे, निब्बत्तिस्सति तावदे ॥
१०७. 'सो पच्छ पब्बजित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
रट्टपालो ति नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥
१०८. 'पधानपहित्तो सो, उपसन्तो निरूपधि ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो' ॥
१०९. "उट्टाय अभिनिक्खम्म, जहिता^५ भोगसम्पदा ।
खेळपिण्डेव भोगम्हि, पेमं मय्हं न विज्जति ॥
११०. "वीरियं^६ मे धुरधोरय्हं, योगक्खेमाधिवाहनं ।
धारेमि अन्तिमं देहं, सम्मासम्बुद्धसासने ॥
१११. "पटिसम्भदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्टिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयम्मा रट्टपालो धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

B. 70,
R. 64

१. कारिर—स्या० । २. सुणाय—स्या० । ३. व्यम्हुत्तमम्हि—सी० ।
४. फीते—स्या० । ५. जहित्वा—स्या० । ६. वीरियं—म० ।

९. सोपाकत्थेरअपदानं

११२. "पब्भारं सोधयन्तस्स^१, विपिने^२ पब्बतुत्तमे ।
सिद्धत्थो नाम भगवा, आगच्छि मम सन्तिकं ॥
११३. "बुद्धं उपगतं^३ दिस्वा, लोकजेट्ठस्स तादिनो ।
सन्थरं सन्थरित्वान^४, पुप्फासनमदासहं ॥
११४. "पुप्फासने निसीदित्वा, सिद्धत्थो लोकनायको ।
ममञ्च गतिमञ्जाय, अनिच्चतमुदाहरि ॥
११५. 'अनिच्चा वत सङ्घारा, उप्पादवयधम्मिनो ।
उप्पज्जित्वा निरुज्झन्ति, तेसं वृषसमो सुखो' ॥
११६. "इदं वत्तान सव्वञ्ज्, लोकजेट्ठो नरासभो ।
नभे^५ अब्भुग्गमि वीरो, हंसराजा व अम्बरे ॥
११७. "सकं दिट्ठि जहित्वान, भावयानिच्चसञ्जहं ।
एकाहं भावयित्वान, तत्थ कालं कतो^६ अहं ॥
११८. "द्वे सम्पत्ती अनुभोत्वा, सुक्कमूलेन चोदितो ।
पच्छिमे^७ भवे सम्पत्ते^८, सपाकयोनुपागमि ॥
११९. "अगारा अभिनिक्खम्म, पब्बजि अनगारियं ।
जातिया सत्तवस्सोहं, अरहत्तमपापुणिं ॥
१२०. "आरद्धविरियो पहितत्तो, सीलेसु सुसमाहितो ।
तोसेत्त्वान महानागं, अलत्थं उपसम्पदं ॥
१२१. "चतुन्नवुत्तितो^९ कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुप्फदानस्सिदं फलं ॥
१२२. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं सञ्जं भावयि तदा ।
तं सञ्जं भावयन्तस्स, पत्तो मे आसवक्खयो ॥
१२३. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्टिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा सोपाको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. सेवयन्तस्स—सी० । २. पवरे—स्या०, रो० । ३. उपागतं—सी० ।

४. पब्बापेत्त्वान—स्या० । ५. नभे—स्या० । ६. कालकतो—सी०, स्या० । ७-७. पच्छि-
मवभवसम्पत्तो—स्या० । ८. चतुन्नवुत्ते इतो—सी०, स्या० ।

१०. सुमङ्गलत्थेरअपदानं

१२४. "आहुतिं यिट्ठुकामोहं, पटियादेत्त्वान भोजनं ।
ब्राह्मणे पटिमानेन्तो", विसाले माळ्के^३ ठितो ॥
१२५. "अथदसांसि सम्बुद्धं, पियदस्सि महायसं ।
सब्बलोकविनेतारं, सयम्भुं अग्गपुग्गलं ॥
१२६. "भगवन्तं जुतिमन्तं, सावकेहि पुरक्खतं ।
आदिच्चमिव रोचन्तं, रथियं पटिपन्नकं ॥
१२७. "अञ्जलिं पग्गहेत्त्वान, सकं चित्तं पसादयि ।
मनसा व निमन्तेसि, 'आगच्छतु महामुनि' ॥
१२८. "मम सङ्कप्पमञ्जाय, सत्था लोके अनुत्तरो ।
खीणासवसहस्सेहि, मम द्वारं उपागमि ॥
१२९. "नमो ते पुरिसाजञ्ज, नमो ते पुरिसुत्तम ।
पासादं अभिरूहित्वा, सीहासने निसीदत्तं" ॥
१३०. "दन्तो दन्तपरिवारो, तिण्णो तारयतं वरो ।
पासादं अभिरूहित्वा, निसीदि पवरासने ॥
१३१. "यं मे अत्थि सके गेहे, आमिसं पच्चुपट्ठितं ।
ताहं बुद्धस्स पादासिं, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥
१३२. "पसन्नचित्तो सुमनो, वेदजातो कतञ्जली ।
बुद्धसेट्ठं नमस्सामि, अहो बुद्धस्सुळारता ॥
१३३. "अट्ठन्नं पयिरूपासतं, भुञ्जं खीणासवा बहू ।
तुय्हेवेसो आनुभावो, सरणं तं उपेमहं ॥
१३४. "पियदस्सी च भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
भिक्षुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
१३५. 'यो सो सङ्घं अभोजेसि, उजुभूतं समाहितं ।
तथागतं च सम्बुद्धं, सुणाय मम भासतो ॥

१. पटिमानन्तो—सी० ।

२. माळ्के—सी० ।

३. निसीद त्वं—सी० ;

निसीदतु—स्या० ।

१३६. 'सत्तवीसतिक्खतुं सो, देवरज्जं करिस्सति ।
सककम्माभिरद्धो सो, देवलोके रमिस्सति ॥
१३७. 'दस अट्ठ चक्खतुं' सो, चक्खवत्ती भविस्सति ।
पथव्या रज्जं पञ्चसतं, वसुधं आवसिस्सति' ॥
१३८. "अरज्जवनमोग्गह^३, काननं व्यग्घसेवितं ।
पधानं पदहित्वान, किलेसा झापिता मया ॥
१३९. "अट्ठारसे कप्पसते, यं दानमर्दादि तदा ।
दुग्गाति नाभिजानामि, भत्तदानस्सिदं फलं ॥
१४०. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा सुमङ्गलो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुद्धानं

सीहासनी एकत्थम्भी^३, नन्दो च चूळपन्थको^४ ।
पिलिन्दराहुलो^५ चैव, वज्जन्तो रट्टपालको ॥
सोपाको मङ्गलो चैव, दसेव दुतिये वग्गे ।
सतञ्च अट्ठितिस च,^६ गाथा चेत्थ पकासिता ॥

B. 73

सीहासनियवग्गे दुतियो ।

१. दसश्चट्ठक्खतुं—सी० ; दस चट्ठक्खतुं—स्या० । २. अरज्जं०—सी०, स्या० ।

३- एकत्थम्भी—स्या० । ४. चूळपन्थको—सी०, स्या० । ५. पिलिन्दो०—सी० ।

६. अट्ठितिसा च—सी०, सत्तितिसा च—स्या० ।

३. सुभूतिवग्गो

१. सुभूतित्थेरअपदानं

B. 74.
R. 67

१. "हिमवन्तस्साविदूरे, निसभो नाम पव्वतो ।
अस्समो सुकतो मय्हं, पण्णसाला सुमापिता ॥
२. "कोसियो नाम नामेन, जटिलो उग्गतापनो ।
एकाकियो^१ अदुतियो, वसामि निसभे तदा ॥
३. "फलं मूलञ्च^२ पण्णञ्च, न भुञ्जामि अहं तदा ।
पवत्तं व सुपाताहं^३, उपजीवामि तावदे ॥
४. "नाहं कोपेमि आजीवं, चजमानो पि जीवितं ।
आराधेमि सकं चित्तं, विवज्जेमि अनेसनं ॥
५. "रागूपसंहितं चित्तं, यदा उप्पज्जते मम ।
सयं व पच्चवेक्खामि, एकगो^४ तं दमेमहं ॥
६. 'रज्जसे'^५ रज्जनीये च, दुस्सनीये^६ च दुस्ससे ।
मुय्हसे मोहनीये च, निक्खमस्सु वना तुवं ॥
७. 'विसुद्धानं अयं वासो, निम्मलानं तपस्सिनं ।
मा खो विसुद्धं दूसेसि, निक्खमस्सु वना तुवं ॥
८. 'अगारिको भवित्वान, यदा^७ पुत्तं^८ लभिस्ससि ।
उभोपि मा विराधेसि, निक्खमस्सु वना तुवं ॥
९. 'छ्वालात्तं यथा कट्ठं, न कचि किच्चकारकं ।
नेव गामे अरज्जे वा, न हि तं कट्ठसम्मत्तं ॥

१. एकाकियो—स्या० । २. फलमूलञ्च—स्या० । ३. पवत्तं पण्डुपत्तानि—सी० ; पवत्तञ्च०—स्या० ; पत्ताहं—रो० ; ४. एकको—स्या० । ५. सज्जसी—सी०, स्या० । ६. दोसनीये—सी०, स्या० । ७-७. सदायुत्तं—सी० ; यदा युत्तं—स्या० ।

१०. 'छवालातूपमो त्वंसि, न गिही नापि सञ्चतो ।
उभतो मुत्तको अज्ज, निक्खमस्सु वना तुवं ॥
११. 'सिया नु खो तव एतं, को पजानाति' ते इदं ।
सद्धाधुरं वहिसि^३ मे, कोसज्जबहुलाय च ॥
१२. 'जिगुच्छिस्सन्ति तं विञ्जू, अमुचिं नागरिको यथा ।
आकड्डित्वान इसयो, चोदयिस्सन्ति तं सदा ॥
१३. 'तं विञ्जू पवदिस्सन्ति, समतिक्कन्तसासनं ।
संवासं अलभन्तो हि, कथं जीविहिसि^३ तुवं ॥
१४. 'तिघापभिन्नं' मातङ्गं, कुञ्जरं सट्ठिहायनं ।
बली नागो उपगन्त्वा, यूथा नीहरते गजं ॥
१५. 'यूथा विनिस्सटो, सन्तो, सुखं सातं न विन्दति ।
दुक्खितो विमनो होति, पज्झायन्तो पवेधति ॥
१६. 'तथेव जटिला तम्पि, नीहरिस्सन्ति दुम्मतिं ।
तेहि त्वं निस्सटो सन्तो, सुखं सातं न लच्छसि ॥
१७. 'दिवा वा यदि वा रतिं, सोकसल्लसमप्पितो ।
ड्य्हसि परिळाहेन, गजो यूथा व निस्सटो ॥
१८. 'जातरूपं यथा कूटं, नेव ज्ञायति' कत्थचि ।
तथा सीलविहीनो त्वं, न ज्ञायिस्ससि^५ कत्थचि ॥
१९. 'अगारं' वसमानोपि, कथं जीविहिसि तुवं ।
मत्तिकं पेत्तिकञ्चापि, नत्थि ते निहितं धनं ॥
२०. 'सयं' कम्मं करित्वान, गते सेदं पमोचयं ।
एवं जीविहिसि गेहे, साधु ते तं न रुच्चति ॥
२१. 'एवाहं तत्थ वारेमि, संकिलेसगतं मनं ।
नानाधम्मकथं कत्वा, पापा चित्तं निवारयि' ॥

5 B. 75

B. 68

10

15

20

१. पजानोहि—स्या०, रो० । २. सद्धाधुरं जहसि—सी० ; सीधं धुरं वहिसि—स्या० ।

३. जीविस्ससि—सी० । ४. तिघप्पभिन्नं—स्या० । ५. यायति—स्या०, रो० ।

६. यायिस्सति—स्या० । ७. अगारा—स्या० । ८. सकं—स्या०, रो० ।

२२. “एवं मे विहरन्तस्स, अप्पमादविहारिणो ।
तिसवस्ससहस्सानि, विपिने मे अतिक्रमुं ॥
२३. “अप्पमादरतं^१ दिस्वा, उत्तमत्थं गवैसकं ।
पदुमुत्तरसम्बुद्धो, आगच्छि मम सन्तिकं ॥
- 5 २४. “तिम्बरुसकवण्णाभो, अप्पमेय्यो अनूपमो ।
रूपेनासदिसो बुद्धो, आकासे चङ्कमी तदा ॥
- B. 76 २५. “सुफुल्लो सालराजा व, विज्जू वब्भघनन्तरे ।
आणेनासदिसो बुद्धो, आकासे चङ्कमी तदा ॥
२६. “सीहराजा वसम्भीतो, गजराजा व दप्पितो ।
10 लासितो^२ व्यग्घराजा व, आकासे चङ्कमी तदा ॥
२७. “सिङ्गीनिकखसवण्णाभो^३, खदिरङ्गारसन्निभो ।
मणि यथा जोतिरसो, आकासे चङ्कमी तदा ॥
- R. 69 २८. “विमुद्धकेलासनिभो^४, पुण्णमाये व चन्दिमा ।
मज्झन्तिके व सूरियो^५, आकासे चङ्कमी तदा ॥
- 15 २९. “दिस्वा नभे चङ्कमन्तं, एवं चिन्तेसहं तदा ।
‘देवो नु खो अयं सत्तो, उदाहु मनुजो अयं ॥
३०. ‘न मे सुतो वा दिट्ठो वा, महिया एदिसो नरो ।
अपि मन्तपदं अत्थि, अयं सत्था भविस्सति’ ॥
३१. “एवाहं चिन्तयित्वान, सकं चित्तं पसार्दायि ।
20 नानापुप्फञ्च गन्धञ्च, सन्निपातेसहं^६ तदा ॥
३२. “पुप्फासनं पञ्जपेत्वा^७, साधुचित्तं मनोरमं ।
नरसारथिनं अगं, इदं वचनमब्रवी ॥
३३. ‘इदं मे आसनं वीर, पञ्जतं तवनुच्छर्वं ।
हासयन्तो ममं^८ चित्तं, निसीद कुसुमासने’ ॥

१. अप्पमादेन मं—स्या० । २. अभितो—स्या० । ३. सिङ्गीनिकखसुण्णाभो—सी०, स्या० । ४. विमुद्धकेलाससन्निभो—स्या० । ५. मज्झन्तिकेव सूरियो—सी, स्या०; मज्झन्तिकोव—रो० । ६. सन्निपातेसहं—सी० । ७. पञ्जपेत्वा—स्या० । ८. तवनुच्छर्वं—स्या० । ९. मम—स्या० ।

३४. "निसीदि तत्थ भगवा, असम्भीतो व केसरी ।
सत्तरत्तिन्दिवं बुद्धो, पवरे कुसुमासने ॥
३५. "नमस्समानो अट्ठासि, सत्तरत्तिन्दिवं अहं ।
बुद्धहित्वा समाधिम्हा, सत्था लोके अनुत्तरो ।
मम कम्मं पकित्तेत्तो, इदं वचनमब्रवि ॥ 5
३६. 'भावेहि बुद्धानुस्सति, भावनानमनुत्तरं ।
इमं सतिं भावयित्वा, पूरयिस्ससि मानसं ॥
३७. 'तिसकप्पसहस्सानि, देवलोके रमिस्ससि ।
असीतिकखत्तुं देविन्दो, देवरज्जं करिस्ससि ।
सहस्सकखत्तुं चक्कवत्ती, राजा रट्ठे भविस्ससि ॥ 10
३८. 'पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
अनुभोस्ससि तं सब्बं, बुद्धानुस्सतिया फलं ॥ B. 77
३९. 'भवाभवे संसरन्तो, महाभोगं लभिस्ससि ।
भोगे^१ ते ऊनता^२ नत्थि, बुद्धानुस्सतिया फलं ॥
४०. 'कप्पसतसहस्समिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्ससि ॥ 15
४१. 'असीतिकोटी छड्ढेत्वा, दासे कम्मकरे बहू ।
गोतमस्स भगवतो, सासने पब्बजिस्ससि ॥
४२. 'आराधयित्वा सम्बुद्धं, गोतमं सकयपुङ्गवं ।
सुभूति नाम नामेन, हेस्ससि सत्थु सावको ॥ 20
४३. 'भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, दक्खिण्येय्यगुणमिह^३ तं ।
तथारणविहारे च, द्वीसु अग्गे^३ ठपेस्सति' ॥ R. 70
४४. "इदं वत्वान सम्बुद्धो, जलजुत्तमनामको ।
नभं अब्भुग्गमी वीरो, हंसराजा व अम्बरे ॥
४५. "सासितो लोकनाथेन, नमस्सित्वा तथागतं ।
सदा भावेमि^४ मुदितो, बुद्धानुस्सतिमुत्तमं ॥ 25

१-१. भोगे हि ओनता—स्या० । २. दक्खिण्येय्यगुणमिह—स्या० । ३. अग्गं—स्या० ।

४. भावेमि—सी०, स्या० ।

४६. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिघोहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तार्वतिसं अगच्छदं ॥

४७. "असीतिक्खतुं देविन्दो, देवरज्जमकारयि ।
सहस्सक्खतुं राजा च, चक्कवती अहोसहं ॥

४८. "पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असंख्खियं ।
अनुभोमि सुसम्पात्ति, बुद्धानुस्सतिया फलं ॥

४९. "भवाभवे संसरन्तो, महाभोगं लभामहं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, बुद्धानुस्सतिया फलं ॥

५०. "सतसहस्सितो कप्पे, यं कम्ममकारि तदा ।
दुग्गात्ति नाभिजानामि, बुद्धानुस्सतिया फलं ॥

B: 78

५१. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सुभूति थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. उपवानत्थेरअपदानं

५२. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
जलित्वा अग्गिक्खन्धो व, सम्बुद्धो परिनिव्वुतो ॥

५३. "महाजना समागम्म, पूजयित्वा तथागतं ।
चित्तं^१ कत्वान सुकतं, सरीरं अभिरोपयुं ॥

५४. "सरीरकिञ्चं कत्वान, धातुं तत्थ समानयुं ।
सदेवमानुसा^२ सब्बे, बुद्धयूपं अकंसु ते ॥

R. 71

५५. "पठमा कञ्चनमया, दुतियासि मणीमया ।
ततिया रूपियमया, चतुत्थी फलिकामया ॥

20

१. चित्तं—सी० । २. सदेवमानुसा—स्या० ।

५६. "तथा^१ पञ्चमिया भूमि^२, लोहितङ्गमया अहु ।
छट्ठा मसारगल्लस्स, सब्बरतनमयूपरि ॥
५७. "जङ्घा मणिमया आसि, वेदिका स्तनमया ।
सब्बसोण्णमयो थूपो, उद्धं योजनमुग्गतो ॥
५८. "देवा तत्थ समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।
मयम्मि थूपं कस्साम,^३ लोकनाथस्स तादिनो ॥
५९. "धातु आवेणिका नत्थि, सरीरं एकपिण्डतं ।
इमम्हि बुद्धथूपम्हि, कस्साम कञ्चुकं मयं ॥
६०. "देवा सत्तहि^४ रत्तेहि^५, अज्जं वड्डेसु योजनं ।
थूपो द्वियोजनुब्बेधो, तिमिरं व्यपहन्ति^६ सो^७ ॥
६१. "नागा तत्थ समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।
मनुस्सा चेव देवा च, बुद्धथूपं अकंसु ते ॥
६२. "मा नो पमत्ता अस्सुम्ह^८, अप्पमत्ता सदेवका ।
मयम्मि थूपं कस्साम, लोकनाथस्म तादिनो ॥
६३. "इन्दनीलं महानीलं, अथो जोतिरसं मणि ।
एकतो सन्निपातेत्वा, बुद्धथूपं अछादयुं ॥
६४. "सब्बं मणिमयं आसि, तावता बुद्धचेतियं ।
तियोजनसमुब्बिद्धं,^९ आलोककरणं तदा ॥
६५. "गरुळा च समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।
मनुस्सा देवा नागा च, बुद्धथूपं अकंसु ते ॥
६६. 'मा नो पमत्ता अस्सुम्ह, अप्पमत्ता सदेवका ।
मयम्मि थूपं कस्साम, लोकनाथस्स तादिनो' ॥
६७. "सब्बं^{१०} मणिमयं थूपं, अकरं ते च कञ्चुकं^{११} ।
योजनं तेपि वड्डेसुं, आयतं बुद्धचेतियं ॥

१. तत्थ—स्या० । २. नेमि—सी० । ३. कस्साम—स्या० । ४-४. सत्तरत्तेहि—सी०, स्या० । ५-५. व्यपहन्ति सी—सी० ; ० यो—स्या० । ६. अस्सुम्हा—सी०, स्या० । ७. तीणि योजनमुब्बिद्धं—सी० । ८. देव—स्या० । ९-९. सब्बमणिमयं थूपे, अकरत्तरकञ्चुकं—सी० ।

६८. "चतुयोजनमुब्बिद्धो, बुद्धथूपो विरोचति ।
ओभासेति दिसा सव्वा, सतरंसी व उग्गतो ॥
६९. "कुम्भण्डा च समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।
मनुस्सा चेव देवा च, नागा च गरुळा तथा^१ ॥
७०. 'मा नो पमत्ता अस्सुम्ह, अप्पमत्ता सदेवका ।
मयम्पि थूपं कस्साम, लोकनाथस्स तादिनो ।
रतनेहि छादेस्साम^२, आयतं बुद्धचेतियं^३ ॥
७१. "योजनं तेपि वड्डेसुं, आयतं बुद्धचेतियं ।
पञ्चयोजनमुब्बिद्धो^४, थूपो ओभासते^५ तदा ॥
७२. "यक्खा तत्थ समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।
मनुस्सा^६ देवा^७ नागा च, गरुळा कुम्भण्डका^८ ॥
७३. "पच्चेकं बुद्धसेट्ठस्स, अकंसु थूपमुत्तमं ।
मा नो पमत्ता अस्सुम्ह, अप्पमत्ता सदेवका ॥
७४. 'मयम्पि थूपं कस्साम, लोकनाथस्स तादिनो ।
फलिकाहि छादेस्साम^९, आयतं बुद्धचेतियं^{१०} ॥
७५. "योजनं तेपि वड्डेसुं, आयतं बुद्धचेतियं ।
छ योजनानि उब्बिद्धो, थूपो ओभासते तदा ॥
७६. "गन्धव्वा च समागन्त्वा, एकतो मन्तयुं तदा ।
'मनुजा देवता नागा, गरुळा कुम्भयक्खका ॥
७७. सव्वेकंसु^{११} बुद्धथूपं, मयमेत्थ अकारका ।
मयम्पि थूपं कस्साम, लोकनाथस्स तादिनो^{१२} ॥
७८. "वेदियो सत्त कत्वान, छत्तमारोपयिसुं^{१३} ते ।
सव्वसोण्णमयं थूपं, गन्धव्वा कारयुं तदा ॥

१, तदा—स्या० । २. छादयिस्साम—सी०, स्या० । ३. पञ्चयोजनपुब्बेधो—स्या० ।
४. ओभासती—स्या० । ५-५. मनुजा देवता नागा कुम्भण्डा गरुळा तदा—स्या० ।
६. देव—सी० । ७. फलिका छादयिस्साम—सी०, स्या० । ८. सव्वेकता—स्या० ।
९. यावज्ज्वा अकंसु—स्या०, रो० ।

७९. "सत्तयोजनमुब्विद्धो, थूपो ओभासते तदा ।
रतिन्दिवा न आयन्ति, आलोको होति^१ सब्बदा ॥
८०. अभिभोन्ति न तस्साभा, चन्दसूरा सतारका ।
समन्ता योजनसते, पदीपो पि न^२ पज्जलि ॥
८१. "तेन कालेन ये केचि, थूपं पूजेन्ति मानुसा ।
न ते थूपमारुहन्ति, अम्बरे उक्खिपन्ति ते ॥
८२. "देवेहि ठपितो यक्खो, अभिसम्मतनामको ।
धजं वा पुप्फदामं वा, अभिरोपेति उत्तरि ॥
८३. "न ते पस्सन्ति तं यक्खं, दामं पस्सन्ति गच्छतो ।
एवं^३ पस्सित्वा गच्छन्ता^४, सब्बे गच्छन्ति सुग्गाति ॥
८४. "विरुद्धा^५ ये पावचने, पसन्ना ये च सासने ।
पाटिहेरं^६ दट्ठुकामा, थूपं पूजेन्ति मानुसा ॥
८५. "नगरे हंसवतिया, अहोसि भतको^७ तदा ।
आमोदितं जनं दिस्वा, एवं चिन्तेसहं तदा ॥
८६. 'उळारो भगवा हेसो,^८ यस्स धातुधरेदिसं ।
इमा च जनता तुट्ठा, कारं कुब्बं^९ न तप्परे^{१०} ॥
८७. 'अहमिपि कारं कस्सामि, लोकनाथस्स तादिनो ।
तस्स धम्मेषु दायादो, भविस्सामि अनागते^{११} ॥
८८. "सुघोतं रजकेनाहं, उत्तरेय्यपटं मम ।
वेळग्गे आलगेत्वान^{१२}, धजं उक्खिपिमम्बरे ॥
८९. "अभिसम्मतको गय्ह, अम्बरेहासि मे धजं ।
वातेरितं धजं दिस्वा, भिय्यो हासं जनेसहं ॥
९०. "तत्थ चित्तं पसादेत्वा, समणं उपसङ्कमिं ।
तं भिक्खुं अभिवादेत्वा, विपाकं पुच्छहं धजे ॥

5

10

15

B. 81

R. 73

20

25

१. आलोका होन्ति—स्या० । २. अति—सी० । ३. पदीपो पन—स्या० ।
४. एतं—स्या० । ५. गच्छन्ति—स्या० । ६. विसद्धा—सी० । ७. पाटिहीरं—स्या० ।
८. वारको—स्या० । ९. एसो—स्या० । १०-११. कुब्बन्त नप्पकं—सी० ; कुब्बन्ति
तप्परे—सी० । १२. वेळग्गे आलगेत्वान—स्या० ।

९१. "सो मे कथेसि आनन्द, पीतिसञ्जननं मम ।
तस्स धजस्स विपाकं, अनुभोस्ससि सब्बदा ॥

९२. 'हत्थी अस्सा रथा पत्ती, सेना च चतुरङ्गिणी ।
परिवारेस्सन्ति तं निच्चं, धजदानस्सिदं फलं ॥

९३. 'सट्ठितूरियसहस्सानि,^१ भेरियो समलङ्कता ।
परिवारेस्सन्ति तं निच्चं, धजदानस्सिदं फलं ॥

९४. 'छासीतिसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
विचित्तवत्थाभरणा, आमुत्तमणिकुण्डला ॥

९५. 'आरपम्हा^२ हसुला, सुसञ्जा तनुमज्झिमा ।
परिवारेस्सन्ति तं निच्चं, धनदानस्सिदं फलं ॥

९६. 'तिसकप्पसहस्सानि, देवलोके रमिस्ससि ।
असीतिक्खतुं देविन्दो, देवरज्जं करिस्ससि ॥

९७. 'सहस्सक्खतुं राजा च,^३ चक्कवत्ती भविस्ससि ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥

९८. 'कप्पसतसहस्समिह, ओक्काकुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

९९. 'देवलोका चवित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
पुञ्जकम्मेन संयुत्तो, ब्रह्मबन्धु भविस्ससि ॥

१००. 'असीतिकोटिं छुट्टेत्वा, दासे कम्मकरे बहू ।
गोतमस्स भगवतो, सासने पब्बजिस्ससि ॥

१०१. 'आराधयित्वा सम्बुद्धं, गोतमं सक्कपुङ्गवं ।
उपवानो ति नामेन, हेस्ससि सत्थु सावको^४ ॥

१०२. "सतसहस्से कतं कम्मं, फलं दस्सेसि मे इध ।
सुमुत्तो सरवेगो व, किलेसे ज्ञापयी^५ मम ॥

१. सट्ठितूरियसहस्सानि—स्या० । २. आरपम्हा—स्या० । ३. पि—स्या० ।
४. भापीयं—स्या० ।

१०३. “चक्कवत्तिस्स सन्तस्स, चतुदीपिस्सरस्स मे ।
तियोजनानि^१ समन्ता, उस्सीसन्ति^२ धजा सदा ॥

१०४. “सतसहस्सितो कप्पे, यं कम्ममर्करि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, धजदानस्सिदं फलं ॥

R. 74

१०५. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

8

इत्थं सुदं आयस्मा उपवानो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. तिसरणगमनियत्थेरअपदानं

१०६. “नगरे चन्दवत्तिया, मातुपट्टाको^३ अहुं ।
अन्धा माता पिता मय्हं, ते पोसेमि अहं तदा ॥

१०७. “रहोगतो निसीदित्वा, एवं चिन्तेसहं तदा ।
पोसेन्तो मातापितरो, पव्वज्जं न लभामहं ॥

10

१०८. “महन्धकारपिहिता^४, तिविधग्गीहि डय्हरे ।
एतादिसे भवे^५ जाते, नत्थि कोचि विनायको ॥

१०९. “बुद्धो लोके समुप्पन्नो, दिप्पति^६ दानि सासनं” ।
सक्का उद्धरितुं अत्ता, पुञ्जकामेन जन्तुना ॥

११०. “उग्गय्ह तीणि सरणे, परिपुण्णानि गोपयि ।
तेन कम्मेन सुकतेन, पटिमोक्खामि दुग्गतिं ॥

15

१११. “निसभो नाम समणो, बुद्धस्स अगसावको ।
तमहं उपगन्त्वान, सरणगमनं^७ गहिं ॥

B. 83

१. तीणियोजन—स्या० । २. उस्सीयन्ति—सी० ; उस्सिस्सन्ति—स्या० ।

३. मातुपट्टायको—सी० ; मातुपट्टानको—स्या० । ४. तमन्धकारपिहिता—स्या० ।

५. भवे—सी० । ६. दिप्पेति—स्या० । ७. जिनसासनं—सी० । ८. सरणागमनं—सी०, स्या० ।

११२. "वस्ससतसहस्सानि, आयु^१ विज्जति तावदे ।

तावता सरणगमनं, परिपुणं अगोपयि ॥

११३. "चरिमे वत्तमानमिह, सरणं तं अनुस्सरि ।

तेन कम्मेन सुकतेन, तार्वतिसं अगच्छहं ॥

११४. "देवलोकगतो सन्तो, पुञ्जकम्मसमाहितो ।

यं देसं^२ उपपज्जामि^३, अट्ठ हेतू लभामहं ॥

११५. "दिसासु पूजितो होमि, तिक्खपञ्जो भवामहं ।

सब्बे देवानुवत्तन्ति, अमितभोगं लभामहं ॥

११६. "सुवण्णवण्णो सब्बत्थ, पटिकन्तो^४ भवामहं ।

मित्तानं अवलो होमि, यसो अब्भुगतो^५ मम^६ ॥

११७. "असीतिक्खत्तु देविन्दो, देवरज्जमकारयि ।

दिब्बसुखं अनुभवि, अच्छराहि पुरक्खतो ॥

११८. "पञ्चसत्ततिक्खत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ।

पदेसरञ्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥

११९. "पच्छिमे भवे सम्पत्ते, पुञ्जकम्मसमाहितो ।

पुरे सावत्थियं जातो, महासाले सुअट्ठके^७ ॥

१२०. "नगरा निक्खमित्वान, दारकेहि पुरक्खतो ।

हसखिड्डसमङ्गीहं^८, सङ्घारामं उपागामि ॥

१२१. "तत्थद्दसासिं समणं, विप्पमुत्तं निरूपधिं ।

सो मे धम्ममदेसेसि, सरणं च अदासि मे ॥

१२२. "सोहं सुत्वान सरणं, सरणं मे अनुस्सरि ।

एकासने निसीदित्वा, अरहत्तमपापुणिं ॥

१२३. "जातिया सत्तमे^९ वस्से^९, अरहत्तमपापुणिं ।

उपसम्पादयि बुद्धो, गुणमञ्जाय चक्खुमा ॥

१. आयु—स्या० । २. यं यं देसं—स्या० । ३. उपगच्छामि—सी० ।

४. पटिभाणो—स्या० । ५. अब्भुगतो मम—सी०, स्या० । ६. सुअट्ठके—स्या० ।

७. हासखिड्डसमङ्गीहं—सी० ; सायं खिदासमङ्गीहं—स्या० । ८. सत्तवस्सेन—सी०, स्या० ।

१२४. “अपरिमेय्ये इतो कप्पे, सरणानि अगच्छहं ।
ततो^१ मे सुकतं कम्मं, फलं दस्सेसि मे इध ॥
१२५. “सुगोपितं मे सरणं, मानसं सुप्पणीहितं^२ ।
अनुभोत्वा यसं सब्बं, पतोमिह अचलं पदं ॥
१२६. “येसं सोतावधानत्थि, सुणोथ^३ मम भासतो ।
अहं^४ वो कथयिस्सामि, सामं दिट्ठं पदं मम ॥
१२७. ‘बुद्धो लोके समुप्पन्नो, वत्तते जिनसासनं ।
अमता वादिता भेरी, सोकसल्लविनोदना ॥
१२८. ‘यथासकेन थामेन, पुञ्जवक्खते अनुत्तरे ।
अधिकारं करेय्याथ, पस्सयिस्सथ निब्बुत्तिं ॥
१२९. ‘पग्गय्ह तीणि सरणे, पञ्चसीलानि गोपिय ।
बुद्धे चित्तं पसादेत्वा, दुक्खस्सन्तं करिस्सथ ॥
१३०. ‘सम्मा^५ धम्मं भावेत्वान्, सीलानि परिगोपिय ।
अचिरं अरहतं वो, सब्बे पि पापुणिस्सथ ॥
१३१. तेविज्जो इद्धिपतोमिह, चेतोपरियकोविदो ।
सावको ते महावीर, सरणो^६ वन्दति^७ सत्थुनो^८ ॥
१३२. “अपरिमेय्ये इतो कप्पे, सरणं बुद्धस्स^९ गच्छहं ।
दुग्गातिं नाभिजानामि, सरणं^{१०} गमने फलं ॥
१३३. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळंभिज्जा सच्छिक्का, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

५

10

15

20

इत्थं सुदं आयस्मा तिसरणगमनियो थेरो, इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. ताव—स्या० । २. सुप्पणिहितं—स्या० । ३. सुणाथ—सी०, स्या० ।
४. अत्थं—स्या० । ५-५. ममोपमं करित्वान—सी०, स्या०, रो० । ६. चरणे—सी०, स्या० ।
७. वन्दामि—स्या० । ८-८. बुद्धमगच्छहं—स्या० । ९. सरणा—सी०, स्या० ।

५. अन्नसंसावकत्थेरअपदानं

R. 78

१५५. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, गच्छन्तं अन्तरापणे ।
कञ्चनग्घयसंकासं, बार्तिसवरलक्खणं^१ ॥

१५६. "सिद्धत्थं लोकपज्जोतं, अप्पमेय्यं अनोपमं ।
अलत्थं परमं पीतिं, दिस्वा दन्तं जुतिन्धरं ॥

5

१५७. "सम्बुद्धं अभिनामेत्वा, भोजयिं तं महामुनिं ।
महाकारुणिको^२ लोके^३, अनुमोदि ममं तदा ॥

B. 87

१५८. "तस्मिं महाकारुणिके, परमस्सासकारके ।
बुद्धे चित्तं पसादेत्वा, कप्पं सग्गम्हि मोदहं ॥

१५९. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, भिक्खादानस्सिदं फलं ॥

10

१६०. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अन्नसंसावको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. धूपदायकत्थेरअपदानं

१६१. "सिद्धत्थस्स भगवतो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
कुटिधूपं मया दिन्नं, विप्पसन्नेन चेतसा ॥

15

१६२. "यं यं योनुपपज्जामि, देवतं अथ मानुसं ।
सब्बेसम्पि पियो होमि, धूपदानस्सिदं फलं ॥

१६३. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यं धूपमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, धूपदानस्सिदं फलं ॥

१. द्वारिसवरलक्खणं—सी०, स्या० ।

२. मुनि कारुणिको—स्या०, रो० ।

३. नाथो—सी० ।

१६४. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्टिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा धूपदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. पुलिनपूजकत्थेरअपदानं

१६५. “विपस्सिस्स भगवतो, बोधिया पादपुत्तमे^१ ।
पुराणपुलिनं हित्वा^२, सुद्ध^३पुलिनमाकिरिं ॥

R. 79

१६६. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुलिनमदासहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुलिनदानस्सिदं फलं ॥

5 B. 88

१६७. “तिसंतिमे^४ इतो कप्पे, राजा आसिं जनाधिभू^५ ।
महापुलिननामेन, चक्कवती महब्बलो ॥

10. 8

१६८. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्टिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

10.

इत्थं सुदं आयस्मा पुलिनपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. उत्तियत्थेरअपदानं

१६९. “चन्दभागानदीतीरे, सुसुमारो^६ अहं तदा ।
सगोचरप्पसुतोहं^७, नदीतित्थं अगच्छहं ॥

१७०. “सिद्धत्थो तम्हि समये, सयम्भू अगगपुग्गलो ।
नदिं तरितुकामो सो, नदीतित्थं उपागमि ॥

१. पादमुत्तमे—स्या० । २. छड्ढेत्वा—सी०, स्या० । ३. सुद्धं—सी०, स्या० ।

४. तिपञ्जासे—सी०, स्या० । ५. जनाभिभू—स्या० । ६. सुसुमारो—सी०,

रो० । ७. सभोजनपसुताहं—स्या० ।

१७१. "उपागते च^१ सम्बुद्धे, अहम्पि तत्पुपागमिं ।
उपगन्त्वान् सम्बुद्धं, इमं वाचं उदीरयिं ॥

१७२. 'अभिरूह महावीर, तारेस्सामि^२ अहं तुवं ।
पेतिकं विसयं मय्हं, अनुकम्प महामुनि' ॥

१७३. "मम उग्गज्जनं सुत्वा, अभिरूहि महामुनि ।
हत्थो हत्थेन चित्तेन, तारेसिं लोकनायकं ॥

१७४. "नदिया पारिमे तीरे, सिद्धत्थो लोकनायको ।
अस्सासेसि ममं तत्थ, अमतं पापुणिस्ससि ॥

१७५. "तम्हा काया चवित्त्वान्, देवलोकं आगच्छहं ।
दिब्बसुखं^३ अनुभविं, अच्छराहि पुरस्खत्तो ॥

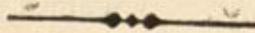
१७६. "सत्तक्खत्तुं च देविन्दो, देवरज्जमकासहं ।
तीणिक्खत्तुं चक्खती, महिया इस्सरो अहुं^४ ॥

१७७. "विवेकमनुयुत्तोहं, निपको च सुसंवुत्तो ।
धारेमि अन्तिमं देहं सम्मासम्बुद्धसासने ॥

१७८. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, तारेसिं यं नरासभं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, तरणाय इदं फलं ॥

१७९. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उत्तियो^५ थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. ओपागत च—स्या० । २. तारेस्सामि—स्या० । ३. दिब्बं सुखं—सी०, स्या० । ४. अहं—स्या० । ५. उत्तरियो—सी० ।

९. एकञ्जलिकत्थेरअपदानं

१८०. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, गच्छन्तं अन्तरापणे ।
विपस्सिं सत्थवाहग्गं, नरवरं^१ विनायकं ॥
१८१. "अदन्तदमनं तादिं, महावादिं महामतिं ।
दिस्वा पसन्नो सुमनो, एकञ्जलिमकासहं ॥
१८२. "एकनवुत्तितो कप्पे, यमञ्जलिं करिं^२ तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, अञ्जलिस्स इदं फलं ॥
१८३. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छलभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

इत्थं सुदं आयस्मा एकञ्जलिको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. खोमदायकत्थेरअपदानं

१८४. "नगरे बन्धुमतिया, अहोसिं वाणिजो तदा ।
तेनेव दारं पोसेमि, रोपेमि बीजसम्पदं ॥
१८५. "रथियं^३ पटिपन्नस्स, विपस्सिस्स महेसिनो ।
एकं खोमं मया दिन्नं, कुसलत्थाय सत्थुनो ॥
१८६. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं खोममददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, खोमदानस्सिदं फलं ॥
१८७. "सत्तरसे^४ इतो कप्पे, एको सिन्धवसन्धनो^५ ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चतुदीपम्हि^६ इस्सरो ॥

B. 90

10

R. 81

15

१. नरवीरं—सी०, स्या० । २. यं अञ्जलिमकरि—स्या० । ३. विथियं—स्या० ।

४. सत्तवीसे—सी०, स्या० । ५. सिन्धवसन्धनो—सी०, स्या० । ६. चातुदीपम्हि—स्या० ।

१८८. “पटिसम्भदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्टिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिक्ता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा खोमदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुदानं

सुभूति उपवानो च, सरणो सीलगाहको ।
अन्नसंसावको धूपो, पुलिनो उत्तियेन च ॥
अञ्जली खोमदायी च, दसेव ततिये गणे ।
पश्चासीतिसतं वुत्ता, गाथायो सब्वपिण्डिता ॥

सुभूतिवग्गो ततियो ।

चतुत्थभाणवारं ।

४. कुण्डधानवग्गो

१. कुण्डधानत्थेरअपदानं

१. "सत्ताहं पटिसल्लीनं, सयम्भुं अग्गपुग्गलं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, बुद्धसेट्ठं उपट्ठाहि ॥
२. "बुद्धितं कालमञ्जाय, पदुमुत्तरं महामुनि ।
महन्ति^१ कदलीकर्णिण,^१ गहेत्वा उपगच्छहं ॥
३. "पटिग्गहेत्वा^२ भगवा, सब्बञ्जू^३ लोकनायको ।
मम चित्तं पसादेन्तो, परिभुद्धि महामुनि ॥
४. "परिभुद्धित्वा सम्बुद्धो, सत्यवाहो अनुत्तरो ।
सकासने निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
५. 'ये^४ च सन्ति समितारो,^४ यक्खा इमम्हि पब्बते ।
अरञ्जे भूतभव्यानि,^५ सुणन्तु वचनं मम' ॥
६. "यो सो बुद्धं उपट्ठासि, मिगराजं व केसरि^६ ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
७. 'एकादसञ्चक्खत्तुं^७, सो देवराजा भविस्सति ।
चतुर्तिसतिक्खत्तुञ्च, चक्कवत्ती भविस्सति ॥
८. 'कप्पसतसहस्सम्हि, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोतेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
९. 'अक्कोसित्वान समणे, सीलवन्ते अनासवे ।
पापकम्मविपाकेन, नामधेय्यं लभिस्सति ॥
१०. 'तस्स धम्मे सुदायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
कुण्डधानो ति नामेन, सावको सो भविस्सति' ॥

B. 91

5

R. 82

10

15

20

१-१. महन्तं कदलि कर्णिण—स्या० । २. पटिग्गहेसि—स्या० । ३. तं फलं—
सी० । ४-४. ये वसन्ति समेतारो—सी० । ५. भूतगणा सब्बे—स्या० । ६. मिगराजाव
केसरी—सी० । ७. सोयमेकादसक्खत्तुं—सी० ।

B. 92

5

10

११. "पविवेकमनुयुक्तो, ज्ञायी ज्ञानरतो अहं ।
तोसयित्वान सत्थारं, विहरामि अनासवो ॥
१२. "सावकेहि^१ परिवुतो, भिक्खुसङ्घपुरक्खतो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, सलाकं गाहयी जिनो ॥
१३. "एकंसं चीवरं कत्वा, वन्दित्वा लोकनायकं ।
वदतं वरस्स पुरतो, पठमं अगगहेसहं ॥
१४. "तेन कम्मेन भगवा, दससहस्सीकम्पको^२ ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, अगगट्टाने ठपेसि मं ॥
१५. "विरियं^३ मे धुरधोरय्हं, योगक्खेमाधिवाहनं ।
धारेमि अन्तिमं देहं, सम्मासम्बुद्धसासने ॥
१६. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कुण्डधानो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. सागतत्थेरअपदानं

R. 83

15

20

१७. "सोभितो नाम नामेन, अहोसि ब्राह्मणो तदा ।
पुरक्खतो ससिस्सेहि, आरामं अगमासहं ॥
१८. "भगवा तम्हि समये, भिक्खुसङ्घपुरक्खतो ।
आरामद्वारा निक्खम्म, अट्ठासि पुरिसुत्तमो ॥
१९. "तमदसांसि सम्बुद्धं, दन्तं दन्तपुरक्खतं ।
सकं चित्तं पसादेत्वा, सन्थवि लोकनायकं ॥
२०. "ये केचि पादपा सब्बे, महिया ते विरूहरे ।
बुद्धिमन्तो तथा सत्ता, रुहन्ति जिनसासने ॥

१. सावकगेहि—सी० । २. दससहस्सीकम्पको—सी०, रो० । ३. विरीयं—म० ।

२१. "सत्थवाहोसि^१ सप्पञ्चो^२, महेसि बहुके जने ।
विपथा उद्धरित्वान, पथं आचिक्खसे तुवं ॥
२२. "दन्तो दन्तपरिक्खणो^३, ज्ञायी ज्ञानरतेहि च ।
आतापी पहिततेहि, उपसन्तेहि तादिभि ॥
२३. "अलङ्कतो परिसाहि^४, पुञ्चव्राणेहि सोभति^५ ।
पभा निद्धावते तुय्हं, सूरियोदयने^६ यथा ॥
२४. "पसन्नचित्तं दिस्वान, महेसी पदुमुत्तरो ।
भिक्खुसङ्घे ठितो सत्था, इमा गाथा अभासथ ॥
२५. 'यो सो हासं जनेत्वान, ममं कित्तेसि ब्राह्मणो ।
कप्पानं सतसहस्सं, देवलोके रमिस्सति ॥
२६. 'तुसिता हि चवित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
गोतमस्स भगवतो, सासने पब्बजिस्सति ॥
२७. 'तेन^१ कम्मेन सुकतेन, अरहतं लभिस्सति^२ ।
सागतो नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको^३ ॥
२८. "पब्बजित्वान कायेन, पापकम्मं विवज्जयि ।
वचोदुच्चरितं हित्वा, आजीवं परिसोधयि ॥
२९. "एवं विहरमानोहं, तेजोधातूमु कोविदो ।
सब्बासवे परिञ्चाय, विहरामि अनासवो ॥
३०. "पटिसम्भिदा चतस्सो^४ पे^५ कतं बुद्धस्स सासनं^६ ॥

B. 93

5

10

15

R. 84

इत्थं सुदं आयस्मा सागतो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१-१. सत्थावाहोसि०—सी० ; सत्थावाहोपि०—स्या० । २. दन्तपुरक्खतो—स्या० ।
३. परिसतो—स्या० । ४. सोभसि—सी०, स्या० । ५. सूरियोदयनो—स्या० ।
६-६. तुट्ट हट्ट लभिस्सति पब्बजित्वान सासने—स्या० ।

३. महाकचान्त्येरापदानं

३१. "पदुमुत्तरनाथस्स, पदुमं नाम चेतियं ।
सिलासनं^१ कारयित्वा^१, सुवण्णेनाभिलेपयि ॥
३२. "रतनामयच्छत्तञ्च, पग्गय्ह वाळ्वीजनिं^२ ।
बुद्धस्स अभिरोपोसि, लोकबन्धुस्स तादिनो ॥
३३. "यावता देवता भुम्मा, सब्बे सन्निपतुं तदा ।
रतनामयच्छत्तानं^३, विपाकं कथयिस्सति ॥
३४. "तञ्च सब्बं सुणिस्साम, कथयन्तस्स सत्युनो ।
भिय्यो हासं जनेय्याम, सम्मासम्बुद्धसासने ॥
३५. "हेमासने निसीदित्वा, सयम्भू अग्गपुग्गलो ।
भिक्खुसङ्घपरिव्यूहो^४, इमा गाथा अभासथ ॥
३६. 'येनिदं आसनं दिन्नं, सोवण्णं रतनामयं ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
३७. 'तिसकप्पाणि देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ।
समन्ता योजनसतं, आभायाभिभविस्सति ॥
३८. 'मनुस्सलोकमागन्त्वा, चक्कवत्ती भविस्सति ।
पभस्सरो ति नामेन, उग्गतेजो भविस्सति ॥
३९. 'दिवा वा यदि वा रत्ति, सतरंसी व उग्गतो ।
समन्ता अट्टरतनं, उज्जोतिस्सति^५ खत्तियो ॥
४०. 'कप्पसतसहस्समिह, ओक्काकुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
४१. 'तुसिता हि चवित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
कचानो नाम नामेन, ब्रह्मबन्धु भविस्सति ॥

१. सिलापट कारयित्वान—स्या० । २. वाळ्वीजीनं—सी० ; वाल्वीजनिं—स्या० ।

३. रतनासनयच्छत्तानं—स्या० । ४. ०परिव्यूहो—सी० । ५. उज्जोतेस्सति—सी० ।

४२. 'सो पच्छा पब्बजित्वान, अरहा हेस्सतिनासवो ।
गोतमो लोकपब्बोतो, अग्गट्टाने ठपेस्सति ॥
४३. 'संखित्तपुच्छित्तं^१ पञ्चं, वित्थारेन कथेस्सति ।
कथयन्तो च तं पञ्चं, अज्झासयं^२ पूरयिस्सति^३ ॥
४४. "अड्डे^४ कुले^५ अभिजातो, ब्राह्मणो मन्तपारगू ।
ओहाय धनघञ्जानि, पब्बजि^६ अनगारियं ॥
४५. "संखित्तेन पि पुच्छन्ते, वित्थारेन कथेमहं ।
अज्झासयं तेसं पूरेमि, तोसेमि द्विपदुत्तमं ॥
४६. "तोसितो मे महावीरो, सयम्भू अग्गपुग्गलो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, एतदग्गे ठपेसि मं ॥
४७. "पटिसम्भदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

B. 95

10

इत्थं सुदं आयस्मा महाकच्चानो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. कालुदायित्थेरअपदानं

४८. "पदुमुत्तरबुद्धस्स, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
अद्धानं पटिपन्नस्स, चरतो चारिकं तदा ॥
४९. "सुफुल्लं पदुमं गय्ह, उप्पलं मल्लिकञ्चहं ।
परमन्नं गहेत्वान, अदासि सत्थुनो अहं ॥
५०. "परिभुञ्जि महावीरो, परमन्नं सुभोजनं ।
तञ्च पुप्फं गहेत्वान, जनस्स सम्पदस्सयि ॥
५१. "इट्ठं कन्तं पियं^१ लोके, जलजं पुप्फमुत्तमं ।
सुदुक्करं कतं तेन, यो^२ मे पुप्फं अदासिदं^३ ॥

15

१. संखित्तं पुच्छित्तं—स्या० । २. अज्झासं—सी० । ३. पूरेस्सति—स्या० ।

४-४. अड्डकुले—स्या० । ५. पब्बजि—स्या० । ६. कन्तयिदं—स्या० । ७. यं—स्या० ।

८. अदासिसो—स्या० ।

R. 86

५२. "यो पुष्पमभिरोपेसि, परमन्नश्चदासि मे ।
तमहं कित्तिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥

५३. 'दस' अट्ट चक्खत्तु^१ सो, देवरज्जं करिस्सति ।
उप्पलं पदुमञ्चापि, मल्लिकञ्च तदुत्तरि ॥

5

५४. 'अस्स पुञ्जविपाकेन, दिव्वगन्धसमायुतं ।
आकासे छदनं कत्वा, धारयिस्सति तावदे ॥

५५. 'पञ्चवीसतिक्खत्तुञ्च, चक्कवत्ती भविस्सति ।
पथव्या रज्जं पञ्चसतं, वसुधं आवसिस्सति ॥

B. 96

10

५६. 'कप्पसतसहस्सस्मिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोतेन^२, सत्था लोके भविस्सति ॥

५७. 'सककम्माभिरद्धो सो, सुक्कमूलेन चोदितो ।
सक्यानं नन्दिजननो^३, जातिबन्धु भविस्सति ॥

५८. 'सो पच्छा पब्बजित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो ॥

15

५९. 'पटिसम्भदमनुप्पत्तं, कतकिच्चमनासवं ।
गोतमो लोकबन्धु तं^४, एतदग्गे ठपेस्सति ॥

६०. 'पधानपहित्तो सो, उपसन्तो निरूपधि ।
उदायी नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको' ॥

६१. "रागो दोसो च मोहो च, मानो मक्खो च धंसितो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥

20

६२. "तोसयिञ्चापि सम्बुद्धं, आतापी निपको अहं ।
पसादितो' च सम्बुद्धो, एतदग्गे ठपेसि मं ॥

६३. "पटिसम्भदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कावुदायी धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ॥

१-१. दसचट्टक्खत्तुं च—स्या० । २. नामेन—सो०, स्या० । ३. नन्दिजनको—स्या० ।
४. सो—सो० । ५. पमोदितो—सो० ।

५. मोघराजत्थेरअपदानं

६४. "अत्थदस्सी तु भगवा, सयम्भू अपराजितो ।
भिक्षुसङ्घपरिव्यूहो, रथियं पटिपञ्चथ ॥ R. 87
६५. "सिस्सेहि सम्परिवुतो, घरम्हा अभिनिक्खमि ।
निक्खमित्वानहं तत्थ, अद्दसं लोकनायकं ॥
६६. "अभिवादियं^१ सम्बुद्धं, सिरे कत्वान अञ्जलि ।
सकं चित्तं पसादेत्वा, सन्ध्यावि लोकनायकं ॥ 5
६७. "यावता रूपिनो सत्ता, अरूपी वा असञ्जिनो ।
सब्बे ते तव जाणमिह, अन्तो होन्ति समोगघा^२ ॥
६८. "सुखुमच्छिकजालेन^३, उदकं यो परिक्खपे ।
ये केचि उदके पाणा, अन्तोजाले भवन्ति ते ॥ B. 97
10
६९. "येसञ्च चेतना अत्थि, रूपिनो च अरूपिनो ।
सब्बे ते तव जाणमिह, अन्तो होन्ति समोगघा ॥
७०. "समुद्धरसिमं लोकं, अन्धकारसमाकुलं ।
तव धम्मं सुणित्वान, कङ्कासोतं तरन्ति ते ॥
७१. "अविज्जानिवुते लोके, अन्धकारेण ओत्थटे ।
तव जाणमिह जोतन्ते, अन्धकारा पधंसिता ॥ 15
७२. "तुवं चक्खूसि सब्बेसं, महातमपनूदनो ।
तव धम्मं सुणित्वान, निब्बायति बहुञ्जनो ॥ R. 73
७३. "पुटकं^४ पूरयित्वान, मधुखुद्दमनेल्लकं ।
उभो हत्थेहि पग्गह्ण, उपनेसि महेसिनो ॥ 50
७४. "पटिग्गण्हि महावीरो, सहत्थेण महा इसी ।
भुञ्जित्वा तच्च सब्बञ्जू, वेहासं नभमुग्गमि ॥
७५. "अन्तलिक्खे ठितो सत्था, अत्थदस्सी नरासभो ।
मम चित्तं पसादेन्तो, इमा गाथा अभासथ ॥

१. अभिवादेत्वा—स्या०, रो० । २. समोहटा—रो० । ३. सुखुमच्छिकेन—

स्या० । ४. पीठरं—सी० ; पुतरं—स्या० ।

R. 88 5

७६. 'येनिदं थवितं आणं, बुद्धसेट्ठो च थोमितो ।
तेन चित्तप्पसादेन, दुग्गतिं सो न गच्छति ॥

७७. 'चतुद्दसञ्च' व्वत्तुं सो, देवरज्जं करिस्सति ।
पथव्या रज्जं अट्ठसत्तं, वसुधं आवसिस्सति ॥

७८. 'पञ्चवे' सत्तव्वत्तुं च^३, चक्कवत्ती भविस्सति ।
पदेसरज्जं असङ्खेय्यं, महिया कारयिस्सति ॥

७९. 'अज्झायको' मन्तधरो, तिण्णं वेदान पारगू ।
गोतमस्स भगवतो, सासने पव्वजिस्सति ॥

10

८०. 'गम्भीरं निपुणं अत्थं, आणेन विचिनिस्सति ।
मोघराजा ति नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥

B. 98

८१. 'तीहि विज्जाहि सम्पन्नं, कतकिच्चमनासवं ।
गोतमो सत्थवाहगो, एतदग्गे ठपेस्सति' ॥

८२. "हित्वा मानुसकं योगं, छेत्त्वान भवबन्धनं ।
सव्वासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥

15

८३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कत्तं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा मोघराजो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. अधिमुत्तत्थेरअपदानं

८४. "निव्वुते लोकनाथमिह, अत्थदस्सीनरुत्तमे ।
उपट्ठहि^१ भिक्खुसङ्घं, विप्पसन्नेन चेतसा ॥

८५. "निमत्तेत्वा भिक्खुसङ्घं", उजुभूतं समाहितं ।
उच्छुना मण्डपं कत्वा, भोजेसि सङ्घमुत्तमं ॥

१. चतुसङ्घिञ्च—स्या० । २-२. अथ पञ्चसत्तव्वत्तुं—सी० । ३. अज्झायिको—स्या० ।
४. निमत्तेत्वा—स्या०, रो० । ५—संघरतनं—सी० स्या० ।

८६. “यं यं योनुपपज्जामि, देवतं अथ मानुसं ।
सब्बे सत्ते अभिभोमि^१, पुञ्चकम्मस्सिदं फलं ॥
८७. “अट्टारसे कप्पसत्ते, यं दानमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, उच्छुदानस्सिदं फलं ॥
८८. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

5

इत्थं सुदं आयस्मा अधिमुत्तो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. लसुणदायकत्थेरअपदानं

८९. “हिमवन्तस्साविदूरे, तापसो आसहं तदा ।
लसुणं उपजीवामि, लसुणं मय्हभोजनं ॥
९०. “खारियो पूरयित्वान, सङ्घाराममगच्छहं ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, सङ्घस्स लसुणं अदं ॥
९१. “विपस्सिस्स नरग्गस्स, सासने निरतस्सहं ।
सङ्घस्स लसुणं दत्त्वा, कप्पं सग्गम्हि मोदहं ॥
९२. “एकनवुत्तितो कप्पे, लसुणं यमदं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, लसुणस्स^२ इदं फलं ॥
९३. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

R. 89

B. 99

10

इत्थं सुदं आयस्मा लसुणदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. अभिभोमि—सी० ।

२. लसुणानं—सी०, स्या० ।

८. आयागदायकत्थेरअपदानं^१

९४. “निब्बुते लोकनाथम्हि, सिखिम्हि वदतं वरे ।

हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, अवन्दिं थूपमुत्तमं ॥

९५. “वड्ढुकीहि कथापेत्वा, मूलं दत्त्वानहं तदा ।

हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, आयागं कारपेसहं^२ ॥

९६. “अट्ठ कप्पानि देवेसु, अब्बोकिण्णं^३ वसिं अहं ।

अवसेसेसु कप्पेसु, वोकिण्णं संसरिं अहं ॥

९७. “काये विसं न कमति, सत्थानि न च हन्ति मे ।

उदकेहं न मिथ्यामि^४, आयागस्स^५ इदं फलं ॥

९८. “यदिच्छामि अहं वस्सं, महामेघो पवस्सति ।

देवा पि मे वसं एन्ति, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥

९९. “सत्तरतनसम्पन्नो, तिसक्खत्तुं अहोसहं ।

न मं केचावजानन्ति, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥

१००. “एकर्त्तिसे” इतो कप्पे, आयागं यमकारयि ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, आयागस्स इदं फलं ॥

१०१. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा आयागदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. धम्मचक्किकत्थेरअपदानं

१०२. “सिद्धत्थस्स भगवतो, सीहासनस्स सम्मुखा ।

धम्मचक्कं मे^६ ठपितं, सुकतं विञ्जुवणिगतं ॥

१. आयातदायकत्थेरापदानं—स्या० । २. कारपेसहं—स्या० । ३. सब्बोच्छिन्नं—
सी०, स्या० । ४-४. मरेय्यामि आयातस्स—स्या० । ५. एकर्त्तिसे—सी०, स्या० ।
६. मया—सी०, स्या० ।

१०३. "चाख्खणोव^१ सोभामि, सयोगबलवाहनो ।
परिवारेन्ति मं निच्चं, अनुयन्ता^२ बहुज्जना^३ ॥
१०४. "सट्ठितूरियसहस्सेहि^४, परिचारेमहं^५ सदा ।
परिवारेन सोभामि, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥
१०५. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं चक्कं ठर्पियि अहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, धम्मचक्कस्सिदं फलं ॥
१०६. "इतो एकादसे कप्पे, अट्ठासिसु जनाधिपा ।
सहस्सराजनामेन^६, चक्कवत्ती महब्बला ॥
१०७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

इत्थं सुदं आयस्मा धम्मचक्किको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. कप्परुक्खियत्थेरअपदानं

१०८. "सिद्धत्थस्स भगवतो, थूपसेट्ठस्स सम्मुखा ।
विचित्तदुस्से लगेत्वा^७, कप्परुक्खं ठपेसहं ॥
१०९. "यं यं योनुपपज्जामि, देवतं अथ मानुसं ।
सोभयन्तो मम^८ द्वारं^९, कप्परुक्खो पतिट्ठति ॥
११०. "अहञ्च परिसा चेव, ये केचि मम^{१०} वस्सिता^{११} ।
तम्हा दुस्सं गहेत्वान, निवासेम मयं सदा^{१२} ॥
१११. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं रुक्खं ठर्पियि अहं^{१३} ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कप्परुक्खस्सिदं फलं ॥

10

B. 101

R. 91

15

१. चतुवण्णय—स्या० । २. अनुयुत्ता—सी० । ३. बहुज्जना—स्या० ।

४. सट्ठितूरिय०—सी०; सट्ठितूरिय०—स्या० । ५. परिवारेमहं—स्या०, रो० । ६. सह-
स्सराजानामेन—स्या० । ७. लगेत्वा—सी०, स्या०; लंघित्वा—रो० । ८-८. मम द्वारे—
स्या० । ९-९. मम निस्सित—सी०; सम वस्सिका—स्या० । १०. तदा—स्या० ।

११. तदा—सी० ।

११२. "इतो च सत्तमे कप्पे, सुचेला^१ अट्ट खत्तिया ।
 सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
११३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कप्पखिखयो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुदानं

कुण्डसागतकच्चाना, उदायी मोघराजको^२ ।
 अधिमुत्तो लसुणदो, आयागी धम्मचक्किो ।
 कप्पखिखी च दसमो, गाथा द्वयदससतं^३ ॥

कुण्डधानवमो चतुत्थो ।

१. सुचेला—स्या० । २. राजसब्धयो—स्या० । ३. गाथायो द्वादससतं—
 सी० ; ० द्वयंदससतं पि च—स्या० ।

५. उपालिवग्गो

१. भागिनेय्युपालित्थेरअपदानं

१. "खीणासवसहस्सेहि, परिवुतो लोकनायको ।
विवेकमनुयुत्तो सो, गच्छते पटिसल्लितुं ॥ B. 102
२. "अजिनेन निवत्थोहं, तिदण्डपरिधारको^२ ।
भिक्खुसङ्घपरिव्यूहं^३, अहसं लोकनायकं ॥
३. "एकंसं अजिनं कत्वा, सिरे कत्वान अञ्जलि ।
सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, सन्धवि लोकनायकं ॥ 5 R. 92
४. "यथाण्डजा च संसेदा, ओपपाती जलाबुजा^४ ।
काकादिपक्खिनो सब्बे, अन्तलिक्खचरा^५ सदा^६ ॥
५. "ये केचि पाणभूतत्थि, सञ्जिनो वा असञ्जिनो ।
सब्बे ते तव आणमिह, अन्तो होन्ति समोगधा ॥ 10
६. "गन्धा च पब्बतेय्या ये, हिमवन्तनगुत्तमे ।
सब्बे ते तव सोलमिह, कलायपि^७ न युज्जरे ॥
७. "मोहन्धकारपक्खन्दो,^८ अयं लोको सदेवको ।
तव आणमिह जोतन्ते, अन्धकारा विधंसिता ॥
८. "यथा अत्थङ्गते सुरिये,^९ होन्ति सत्ता तमोगता ।
एवं बुद्धे अनुप्पन्ने, होति लोको तमोगतो ॥ 15
९. "यथोदयन्तो आदिच्चो, विनोदेति तमं सदा ।
तथेव त्वं बुद्धसेट्ठ, विद्धंसेसि तमं सदा ॥

१. दुत्तिय—सी० ; पठमं—स्या० ।

२. तिदण्डपरिधारणो—स्या०, रो० ।

३. ० परिव्यूहं—सी० ; ० परिव्यूहं—स्या० । ४. जलम्बुजा—स्या० । ५-५. अन्त-
लिक्खे सदा चरा—स्या० ; अन्तलिक्खे पदेसगा—रो० । ६. कलायोपि—स्या०, रो० ।

७. मोहन्धकार पक्खन्तो—सी० ; ० पक्खन्तो—स्या० । ८. सुरिये—म० ।

१०. "पधानपहिततोसि, बुद्धो लोके सदेवके ।
तव कम्माभिरद्धेन, तोसेसि जनतं बहुं ॥
११. "तं सब्बं^१ अनुमोदित्वा, पदुमुत्तरो महामुनि ।
नभं^२ अब्भुग्गमी धीरो, हंसराजा व अम्बरे ॥
१२. "अब्भुग्गन्त्वान सम्बुद्धो, महेसि पदुमुत्तरो ।
अन्तलिक्खे ठितो सत्था, इमा गाथा अभासथ ॥
१३. "येनिदं थवितं जाणं, ओपम्मेहि^३ समायुतं ।
तमहं कितयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
१४. "अट्टारसञ्च खत्तुं^४ सो, देवराजा भविस्सति ।
पथव्या^५ रज्जं तिसतं, वसुधं आवसिस्सति ॥
१५. "पञ्चवीसतिक्खत्तुं च, चक्कवती भविस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असह्वियं^६ ॥
१६. "कप्पसतसहस्समिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन^७, सत्था लोके भविस्सति ॥
१७. "तुसिता हि चवित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
हीनो व जातिया सन्तो, उपालि नाम हेस्सति ॥
१८. "सो पच्छ पब्बजित्वान^८, विराजेत्वान^९ पापकं ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो ॥
१९. "तुट्ठो च गोतमो बुद्धो, सक्कपुत्तो महायसो ।
विनयाधिगतं तस्स, एतदग्गे ठपेस्सति ॥
२०. "सद्धायाहं पब्बजितो, कतकिच्चो अनासवो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥
२१. "भगवा चानुकम्पी मं, विनयेहं विसारदो ।
सककम्माभिरद्धो^{१०} च, विहरामि अनासवो ॥

१. तं सुत्वा—स्या० । २. नभे—स्या० । ३. उपमेहि स्या० । ४. अट्टारसक्खत्तुं—
सी० । ५. पथव्या—सी० ; पठव्या—स्या० । ६. असह्वियं—स्या० । ७. नामेन—सी०,
स्या० । ८. पब्बजित्वा—सी०, स्या० । ९. विराजित्वान—स्या० । १०. सककम्माभिरद्धो—सी० ।

२२. "संबुतो पातिमोक्खम्हि, इन्द्रियेसु च पञ्चसु ।
घारेमि विनयं सब्बं, केवलं स्तनाकरं ॥
२३. "ममञ्च गुणमञ्जाय, सत्था लोके अनुत्तरो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, एतदग्गे ठपेसि मं ॥
२४. "पटिसम्भदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उपालियेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. सोणकोळिविस्तथेरअपदानं

२५. "अनोमदस्सिस्स मुनिनो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
सुधाय लेपनं कत्वा, चङ्कमं कारयि अहं ॥
२६. "नानावण्णोहि पुण्फेहि, चङ्कमं सत्थारि अहं ।
आकासे वितानं कत्वा, भोजयि बुद्धमुत्तमं ॥
२७. "अञ्जलिं पग्गहेत्वान, अभिवादेत्वान सुव्वतं ।
दीघसालं भगवतो, नित्थ्यादेसिमहं तदा ॥
२८. "मम सङ्कप्पमञ्जाय, सत्था लोके अनुत्तरो ।
पटिग्गहेसि भगवा, अनुकम्पाय चक्खुमा ॥
२९. "पटिग्गहेत्वान सम्बुद्धो, दक्खिण्यो सदेवके ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
३०. "यो सो हट्ठेन चित्तेन, दीघसालं अदासि^१ मे ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥

१. सोणकोळियवेस्सत्येरापदानं—सी० ; सोणकोटियवेस्सत्येरापदानं—स्या० ।

R. 94

३१. 'इमस्स मच्चुकालमिह, पुञ्जकम्मसमङ्गिनो ।
सहस्सयुत्तस्सरथो, उपट्ठिस्सति तावदे ॥

३२. 'तेन यानेनयं पोसो, देवलोके गमिस्सति ।
अनुमोदिस्सरे देवा, सम्पत्ते कुसलब्भवे' ॥

5

३३. 'महारहं व्यम्हं सेट्ठं, रतनमत्तिकलेपनं ।
कूटागारवरूपेतं, व्यम्हं अज्झावसिस्सति ॥

३४. 'तिसकप्पसहस्सानि, देवलोके रमिस्सति ।
पञ्चवीसति कप्पानि, देवराजा भविस्सति ॥

10

३५. 'सत्तसत्ततिक्खत्तुञ्च, चक्कवत्ती भविस्सति ।
यसोधरसनामा^१ ते, सब्बेपि एकनामका ॥

३६. 'द्वे सम्पत्ती अनुभोत्वा, वड्डुत्वा^२ पुञ्जसञ्चयं ।
अट्ठवीसतिकप्पमिह, चक्कवत्ती भविस्सति ॥

B. 105

३७. 'तत्रापि^३ व्यम्हं पवरं, विस्सकम्मेन^४ मापितं ।
दससट्ठाविवितं तं, पुरमज्झावसिस्सति ॥

15

३८. 'अपरिमेय्ये इतो कप्पे, भूमिपालो महिद्धिको ।
ओक्काको नाम नामेन, राजा रट्ठे भविस्सति ॥

३९. 'सोळसित्थिसहस्सानं, सब्बासं पवरा च सा^५ ।
अभिजाता खत्तियानी, नव पुत्ते जनेस्सति^६ ॥

20

४०. 'नव पुत्ते जनेत्वान, खत्तियानी मरिस्सति ।
तरुणी च पिया कज्जा, महेसितं करिस्सति ॥

४१. 'ओक्काकं तोसयित्वान, वरं कज्जा लभिस्सति ।
वरं लद्धान^७ सा कज्जा, पुत्ते पब्बाजयिस्सति ॥

४२. 'पब्बाजिता च ते सब्बे, गमिस्सन्ति नगुत्तमं ।
जातिभेदभया सब्बे, भगिनीहि वसिस्सरे^८ ॥

१. कुसले भवे—सी०, स्या० । २. यसोधरा समाना—सी० । ३. चिन्तिता—स्या०, रो० । ४. तत्त्रापि स्या० । ५. त्रिसुकम्मेन—स्या० । ६. पवरावया—स्या० । ७. जनिस्सति—स्या० । ८. लद्धा च—स्या० । ९. संवसिस्सरे—सी० ।

४३. 'एका च कञ्जा व्याधीहि, भविस्सति परिव्वता' ।
मा नो जाति पभिज्जोति^३, निखणिस्सन्ति खत्तिया ॥
४४. 'खत्तियो नीहरित्वान, ताय सद्धि वसिस्सति ।
भविस्सति तदा भेदो, ओक्काककुलसम्भवो ॥
४५. 'तेसं पजा भविस्सन्ति, कोळिया नाम जातिया ।
तत्थ मानुसकं भोगं, अनुभोस्सतिनप्पक^३ ॥
४६. 'तम्हा काया चवित्वान, देवलोकं गमिस्सति ।
तत्रापि पवरं व्यह्मं^४, लभिस्सति^५ मनोरमं ॥
४७. 'देवलोका चवित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
आगन्त्वान मनुसत्तं, सोणो नाम भविस्सति ॥
४८. 'आरद्धविरियो पहितत्तो, पदहं सत्थु सासने ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो ॥
४९. 'अनन्तदस्सी भगवा, गोतमो सक्कपुङ्गवो ।
विसेसञ्जू महावीरो, अग्गट्टाने ठपेस्सति' ॥
५०. "वुट्ठमिह देवे चतुरङ्गुलमिह,
तिणे अनिलेरितअङ्गणमिह^६ ।
ठ्वान^७ योगस्स पयुत्ततादिनो,
ततोत्तरि पारमता न विज्जति" ॥
५१. "उत्तमे दमथे दन्तो, चित्तं मे सुप्पणीहितं^८ ।
भारो मे ओहितो सब्बो, निब्बुतोमिह अनासवो ॥
५२. "अङ्गीरसो महानागो, अभिजातो व केसरी ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, एतदग्गे ठपेसि मं ॥
५३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कत्तं बुद्धस्स सासनं" ॥

5 R. 95

10

15 B. 106

20

इत्थं सुदं आयस्मा सोणो कोळिविसो^१ थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. पुरस्सता—स्या०, रो० । २. पभिज्जति—स्या० । ३. अनुभोसन्त नप्पकं—
सी० । ४-४. व्यह्मं विन्दिस्सति—सी० । ५-५. सी०, पोत्थके नत्थि । ६. अङ्गुलमिह—स्या० ।
७. ठपेस्वान—स्या० । ८. सुप्पणिहितं—सी० ; सुप्पणीहितं—स्या० । ९. कोळिय-
वेस्सो—सी०, स्या० ।

३. काळिगोधापुत्तभदियत्थेरअपदानं

५४. "पदुमुत्तरसम्बुद्धं, मेत्तचित्तं महामुनि ।
उपेति जनता सब्बा, सब्बलोकगगनायकं ॥
५५. "सत्तुकञ्च^१ बुद्धकञ्च^१, आमिसं पानभोजनं ।
ददन्ति सत्थुनो सब्बे, पुञ्जक्खेत्ते अनुत्तरे ॥
५६. "अहम्पि दानं दस्सामि, देवदेवस्स तादिनो ।
बुद्धसेट्ठं निमन्तेत्वा, सङ्खम्पि च अनुत्तरं ॥
५७. "उय्योजिता मया चेत्ते, निमन्तेसुं तथागतं ।
केवलं भिक्खुसङ्घं च, पुञ्जक्खेत्तं अनुत्तरं ॥
५८. "सतसहस्सपल्लङ्कं, सोवणं गोनकत्थत्तं ।
तूलिकापटलिकाय^२, खोमकप्पासिकेहि च ।
महारहं पञ्जार्पयि^३, आसनं बुद्धयुत्तकं ॥
५९. "पदुमुत्तरो लोकविदू, देवदेवो नरासभो ।
भिक्खुसङ्घपरिव्यूहो, मम द्वारमुपागमि ॥
६०. "पच्चुगन्त्वान सम्बुद्धं, लोकनाथं यसस्सिनं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, अभिनामयि^४ सङ्घरं^५ ॥
६१. "भिक्खूनं सतसहस्सं, बुद्धञ्च लोकनायकं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, परमन्नेन तर्पयि ॥
६२. "पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
६३. "येनिदं आसनं दिन्नं, सोवणं गोनकत्थत्तं ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
६४. 'चतुसत्ततिक्खतुं सो, देवरञ्जं करिस्सति ।
अनुभोस्सति सम्पात्ति, अच्छराहि पुरक्खतो ॥

१-१. वत्तं सेनासनञ्चैव—सी० ; ० पवाकञ्च—स्या० । २. तुलिका०—स्या० ।

३. पञ्जर्पयि—सी० । ४-४. अतिनामयि सकं धरं—सी० ; अतिदामयि सधरं—स्या० ।

६५. 'पदेसरज्जं सहस्सं, वसुधं आवसिस्सति ।
एकपञ्चासक्खतुं च, चक्कवत्ती भविस्सति ॥
६६. 'सब्बासु भवयोनीसु, उच्चाकुली भविस्सति ।
सो च पच्छा पब्बजित्वा, सुक्कमूलेन चोदितो ।
भद्दियो नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥
६७. 'विवेकमनुयुत्तोमिह, पन्तसेननिवासहं ।
फलञ्चाधिगतं^१ सब्बं, चत्तक्केसोमिह अज्जहं ॥
६८. 'मम सब्बं अभिञ्जाय, सब्बञ्जू लोकनायको ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, एतदग्गे ठपेसि मं' ॥
६९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

10

इत्थं सुदं आयस्मा भद्दियो काळिगोवाय पुत्तो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

R. 97

४. सन्निट्ठापकत्थेरअपदानं^२

७०. "अरञ्जे कुटिकं कत्वा, वसामि पब्बतन्तरे ।
लाभालाभेन सन्तुट्ठो, यसेन अयसेन च ॥
७१. "पटुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
वसीसतसहस्सेहि^३, आगच्छि^४ मम सन्तिकं^५ ॥
७२. "उपागतं महानागं", जलजुत्तमनामकं ।
तिणसन्थरं पञ्चापेत्वा, अदासि सत्थुनो अहं ॥
७३. "पसन्नचित्तो सुमनो, आमण्डं पानीयञ्चहं ।
अदासि उजुभूतस्स, विप्पसन्नेन चेतसा ॥

B. 108

15

१. फलं वाधिगतं—स्या० । २. सन्निट्ठापकत्थेर०—सी० । ३. भिक्खुसतसहस्सेहि—
स्या० । ४-४. आगच्छि मम सन्तिके—स्या० । ५. महावीरं—सी० ।

७४. "सतसहस्सितो^१ कप्पे^२, यं दानमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, आमण्डस्स इदं फलं ॥

७५. "एकतालीसकप्पम्हि, एको आसि^३ अरिन्दमो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

७६. "पटिसम्भिदा चतस्सो^४ पे०^५ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सन्निट्ठापको^६ थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. पञ्चहत्थियत्थेरअपदानं

७७. "सुमेधो नाम सम्बुद्धो, गच्छते अन्तरापणे ।
ओक्खित्तचक्खु^७ मितभाणी, सतिमा संवुतिन्द्रियो ॥

७८. "पञ्च उप्पलहत्थानि, आवेळ्ळत्थं^८ अहंसु^९ मे ।
तेन बुद्धं अपूर्जेसि, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥

R. 98 10 ७९. "आरोपिता च ते पुप्फा, छदनं^{१०} अस्सु^{११} सत्थुनो ।
समाधिमु^{१२} महानागं, सिस्सा^{१३} आचरियं यथा ॥

B. 109 ८०. "तिसकप्पसहस्सम्हि, यं पुप्फमभिरोपयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

८१. "इतो वीसकप्पसते, अहेसुं पञ्च खत्तिया ।
हत्थिया नाम नामेन, चक्कवत्ती महब्बला ॥

15 ८२. "पटिसम्भिदा चतस्सो^{१४} पे०^{१५} कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पञ्चाहत्थियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१-१. सतसहस्से इतो कप्पे—सो० । २. आसि—स्या० । ३. सन्निट्ठापको—सी० ।
४. खित्तचक्खु—सी० । ५-५. आवेळ्ळत्थमकामु—स्या०, रो० । ६-६. छदनमस्सस—स्या० ।
७. संसाविमु—सी० ; समाधीनु—स्या० । ८. सिस्सो—स्या० ।

६. पदुमच्छदनियत्थेरअपदानं

८३. "निव्वुते लोकनाथम्हि, विपस्सिह्मग्गपुग्गले ।
सुफुल्लपदुमं^१ गय्ह, चितमारोपयि^२ अहं^३ ॥
८४. "आरोपिते च^४ चितके, वेहासं नभमुग्गमि ।
आकासे^५ छदनं^६ कत्वा, चितकम्हि अधारयि^७ ॥
८५. "एकनवुतितो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
८६. "सत्ततालीसितो कप्पे, पदुमिस्सरनामको ।
चातुरन्तो विजितावी, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
८७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

इत्थं सुदं आयस्मा पदुमच्छदनियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. सयनदायकत्थेरअपदानं

८८. "सिद्धत्थस्स भगवतो, मेत्तचित्तस्स तादिनो ।
सयनग्गं मया दिन्नं, दुस्सभण्डेहि^१ अत्थतं ॥
८९. "पटिग्गहेसि भगवा, कप्पियं सयनासनं ।
उट्ठाय सयना^२ तम्हा, वेहासं उग्गमी जिनो ॥
९०. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यं सयनमदासहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सयनस्स इदं फलं ॥
९१. "एकपञ्चासितो कप्पे, वरको^३ देवसव्हयो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
९२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

B. 119

R. 99

15

इत्थं सुदं आयस्मा सयनदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. सुफुल्लं पदुमं—सी०, स्या० । २-२. चितकमारोपयि तदा—सी० । ३. व—स्या० ।
४-४. आकासच्छदनं—सी०, स्या० । ५. अधारयि—स्या०, रो० । ६. दुस्सभण्डेन—स्या० ।
७. आसना—सी० । ८. वरुणो—सी०, स्या० ।

८. चङ्कमनदायकत्थेरअपदानं

९३. "अत्थदस्सिस्स मुनिनो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
इट्ठकाहि चिन्तित्वान, चङ्कमं कारयि अहं ॥
९४. "उच्चतो पञ्चरतनं, चङ्कमं साधुमापितं ।
आयामतो हत्थसतं, भावनीय्यं^१ मनोरमं ॥
९५. "पटिग्गहेसि भगवा, अत्थदस्सी नरुत्तमो ।
हत्थेन पुलिनं गच्छ, इमा गाथा अभासथ ॥
९६. 'इमिना पुलिनदानेन, चङ्कमं सुकतेन च ।
सत्तरतनसम्पन्नं, पुलिनं अनुभोस्सति ॥
९७. 'तीणि कप्पानि देवेसु, देवरज्जं करिस्सति ।
अनुभोस्सति सम्पात्ति, अच्छराहि पुरक्खतो ॥
९८. 'मनुस्सलोकमागत्वा, राजा रट्ठे भविस्सति ।
तिक्खतुं चक्कवत्ती च, महिया सो भविस्सति' ॥
९९. "अट्ठारसे कप्पसते, यं कम्ममर्कारि तदा ।
दुग्गाति नाभिजानामि, चङ्कमस्स इदं फलं ॥
१००. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा चङ्कमनदायको^२ थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. सुभदत्थेरअपदानं

१०१. "पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
जनतं उद्धरित्वान, निब्बायति महायसो ॥
१०२. "निब्बायन्ते च सम्बुद्धे, दससहस्सि कम्पथ ।
जनकायो महा आसि, देवा सन्निपतुं तदा ॥

१. भावनेय्यं—स्या० । २. चङ्कमदायको—सो०, स्या० ।

१०३. "चन्दनं पूरयित्वान, तगरामल्लिकाहि^१ च ।
हट्टो हट्टेन चित्तेन, आरोपयि^२ नरुत्तमं ॥
१०४. "मम सङ्कप्पमञ्जाय, सत्था लोके अनुत्तरो ।
निपत्तको व सम्बुद्धो, इमा गाथा अभासथ ॥
१०५. 'यो मे पच्छिमके काले, गन्धमालेन^३ छादयि ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
१०६. 'इतो चुतो अयं पोसो, तुसितकायं गमिस्सति ।
तत्थ रज्जं करित्वान, निम्मानं सो गमिस्सति ॥
१०७. 'एतेनेव उपायेन, दत्त्वा मालं^४ वरुत्तमं ।
सककम्माभिरद्धो सो, सम्पत्तिं अनुभोस्सति ॥
१०८. 'पुनापि तुसिते काये, निव्वत्तिस्सतियं नरो ।
तम्हा काया चवित्वान, मनुस्सतं गमिस्सति ॥
१०९. 'सक्यपुत्तो महानागो, अगगो लोके सदेवके ।
बोधयित्वा बहू सत्ते, निव्वायिस्सति चक्खुमा ॥
११०. 'तदा सोपगतो सन्तो, सुक्कमूलेन चोदितो ।
उपसङ्कम्म सम्बुद्धं, पञ्चं पुच्छिस्सति तदा ॥
१११. 'हासयित्वान सम्बुद्धो, सब्बञ्जू लोकनायको ।
पुञ्जकम्मं परिञ्जाय^५, सच्चानि विवरिस्सति ॥
११२. 'आरद्धो च अयं पञ्चो, तुट्ठो एकग्गमानसो ।
सत्थारं अभिवादेत्वा, पव्वञ्जं याचयिस्सति ॥
११३. 'पसन्नमानसं दिस्वा, सककम्मेन तोसितं ।
पव्वाजेस्सति सो बुद्धो, अग्गमग्गस्स^६ कोविदो ॥
११४. 'वायमित्वानयं पोसो, सम्मासम्बुद्धसासने ।
सव्वासवे परिञ्जाय, निव्वायिस्सतिनासवो' ॥

पञ्चमभाणवारं ।

१. तगरमल्लिकाहि—सी० ।

२. आलेपेसि—सी० ; आरोपसि—स्या० ।

३. गन्धमल्लेन—स्या० । ४. मत्थं—सी० ; मल्लं—स्या० । ५. मभिञ्जाय—स्या० ।

६. अग्गधम्मस्स—सी०, स्या० ।

B, 101

११५. "पुब्बकम्मेन संयुत्तो, एकग्गो सुसमाहितो ।
बुद्धस्स ओरसो पुत्तो, धम्मजोम्हि^१ सुनिम्मितो ॥

११६. "धम्मराजं उपगम्म,^२ अपुच्छि^३ पञ्चमुत्तमं ।
कथयन्तो च मे पञ्चं, धम्मसोतं उपानयि ॥

११७. "तस्साहं धम्ममञ्जाय, विहारसि सासने रतो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥

११८. "सतसहस्सितो कप्पे, जलजुत्तमनायको ।
निब्बायि अनुपादानो, दीपो व तेलसङ्ख्या ॥

११९. "सत्तयोजनिकं आसि, थूपञ्च रतनामयं ।
धजं तत्थ अपूर्जेसि, सब्ब भद्दं मनोरमं ॥

10

१२०. "कस्सपस्स च बुद्धस्स, तिस्सो नामग्गसावको ।
पुत्तो मे ओरसो आसि, दायादो जिनसासने ॥

१२१. "तस्स हीनेन मनसा, वाचं भासि अभद्दकं ।
तेन कम्मविपाकेन, पच्छा^३ मे आसि भद्दकं^३ ॥

15

१२२. "उपवत्तने सालवने, पच्छिमे सयने मुनि ।
पब्बाजेसि महावीरो, हितो कारुणिको जिनो ॥

B, 113

१२३. "अज्जेव दानि पब्बज्जा, अज्जेव उपसम्पदा ।
अज्जेव परिनिब्बानं, सम्मुखा द्विपदुत्तमे^४ ॥

१२४. "पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कंत बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सुभद्दो धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. धम्मजोम्हि—स्या० । २-३. उपागम्म अपुच्छि—सी०, स्या० ; उपागन्त्वा०—रो० । ३-३. पच्छिमे भद्दं जितं—सी० । ४. द्विपदुत्तमे—सी०, स्या० ।

१०. चुन्दत्थेरअपदानं

१२५. "सिद्धत्थस्स भगवतो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
अग्घियं कारयित्वान, जातिपुप्फेहि छार्दयि ॥
१२६. "निट्ठापेत्त्वान^१ तं पुप्फं, बुद्धस्स उपनामयि^२ ।
पुप्फावसेसं पग्गह्, बुद्धस्स अभिरोपयि ॥
१२७. "कञ्चनग्घियसङ्कासं, बुद्धं लोकगनायकं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, पुप्फग्घियमुपानयि ॥
१२८. "वितिण्णकह्वो सम्बुद्धो, तिण्णोघेहि पुरक्खतो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
१२९. 'दिब्बगन्धं पवायन्तं, यो मे पुप्फग्घियं अदा ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
१३०. इतो चुतो अयं पोसो, देवसंघपुरक्खतो ।
जातिपुप्फेहि परिकिण्णो, देवलोकं गमिस्सति ॥
१३१. उब्बिद्धं भवनं तस्स, सोवण्णञ्च मणीमयं ।
व्यम्हं पातु भविस्सति, पुञ्जकम्मप्पभावितं ॥
१३२. चतुसत्ततिक्खतुं सो, देवरज्जं करिस्सति ।
अनुभोस्सति सम्पत्ति, अच्छराहि पुरक्खतो ॥
१३३. पथव्या रज्जं तिसत्तं, वसुधं आवसिस्सति ।
पञ्चसत्ततिक्खतुं च, चक्कवत्ती भविस्सति ॥
१३४. दुज्जयो नाम नामेन, हेस्सति मनुजाधिपो ।
अनुभोत्त्वान तं पुञ्जं, सककम्म^३ अपस्सितो^३ ॥
१३५. विनिपातं अगत्त्वान, मनुस्सत्तं गमिस्सति ।
हिरञ्ज^४ तस्स^५ निचित्तं, कोटिसत्तमनप्पकं^५ ॥
१३६. निज्जत्तिस्सति योनिमिह, ब्राह्मणे सो भविस्सति ।
वज्जन्तस्स सुतो धीमा, सारिया ओरसो पियो ॥

5 R. 102

10

15

20

B. 114

१. निट्ठपेत्त्वान—स्या० । २. अभिनामयि—स्या० । ३-३. सककम्मूपसंहितो—स्या० ।

४-४. हिरञ्जस्स च—सी० । ५. कोटिसत्तम्पि अनप्पकं—स्या० ।

१३७. सो च पच्छा पब्बजित्वा, अङ्गीरसस्स सासने ।
चूलचुन्दो ति^१ नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥

१३८. सामणेरो व सो सन्तो, खीणासवो भविस्सति ।
सब्बासवे परिज्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो' ॥

१३९. "उपट्ठहि महावीरं, अज्जे च पेसले बहू ।
भातरं मे चुपट्ठासि, उत्तमत्थस्स पत्तिया ॥

१४०. "भातरं मे उपट्ठित्वा, धातुं पत्तमिह ओहिय^२ ।
सम्बुद्धं उपनामेसि, लोकजेट्ठं नरासभं ॥

R. 103

10

१४१. "उभो हत्थेहि पग्गय्ह, बुद्धो लोके सदेवके ।
सन्दस्सयन्तो तं धातुं, कित्तियि अग्गसावकं ॥

१४२. "चित्तञ्च सुविमुत्तं मे, सद्धा मय्हं पटिठ्ठिता ।
सब्बासवे परिज्जाय, विहरामि अनासवो ॥

१४३. "पटिसम्भिदानुप्पत्ता^३, विमोक्खा पि च फस्सिता^३ ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयम्मा चुन्दो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुदानं

उपालि सोणो भद्दियो, सन्निट्ठापकहत्थियो ।

छदनं सेय्यचङ्कमं, सुभद्दो चुन्दसव्हयो ।

गाथासतं सतालीसं^४, चतस्सो च तदुत्तरि ॥

उपालिवग्गो पच्चमो ।

१. चूलचुन्दोति—सी० । २. ओपिय—सी० ; ओचिय—स्या० । ३-३. पटिसम्भिदा
चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठमे—स्या० । ४. चतालीसं—सी०, स्या० ।

६. बीजनिवग्गो

१. विधूपनदायकत्थेर अपदानं

१. "पदुमुत्तरबुद्धस्स, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
बीजनिका^१ मया दिन्ना, द्विपदिन्दस्स तादिनो ॥
२. "सकं चित्तं पसादेत्वा, पग्गहेत्वान अञ्जलि ।
सम्बुद्धमभिवादेत्वा, पक्कामि^२ उत्तरामुखो ॥
३. "बीजनि पग्गहेत्वान, सत्था लोकग्गनायको^३ ।
भिक्खुसङ्घे ठितो सन्तो, इमा गाथा अभासथ ॥
४. 'इमिना बीजनिदानेन, चित्तस्स पणिधीहि च ।
कप्पानं सतसहस्सं, विनिपातं न गच्छति' ॥
५. "आरद्धविरियो^४ पहितत्तो, चेतोगुणसमाहितो ।
जातिया सत्तवस्सोहं, अरहत्तं अपाप्पुणि ॥
६. "सट्ठिकप्पसहस्समिह, बीजमानसनामका^५ ।
सोळसार्सिसु राजानो, चक्कवत्ती महब्बला ॥
७. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 115

5

10

R. 104

इत्थं सुदं आयस्मा विधूपनदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. बीजनिका—सी० ; बीजनेका—स्या० । २. पक्कामि—सी० ; पक्कामि—स्या० ।

३. लोके अनुत्तरो—सी० । ४. आरद्धविरियो—म० । ५. विजमानसनामका—स्या० ।

२. सतरंसित्थेरअपदानं^१

८. "उब्बिद्धं सेलमारुह, निसीदि पुरिसुत्तमो ।
पब्बतस्साविदूरम्हि, ब्राह्मणो मन्तपारगू ॥
९. "उपविट्ठं महावीरं, देवदेवं नरासभं ।
अञ्जलिं पग्गहेत्वान, सन्थावि लोकनायकं ॥
- B. 116 5 १०. 'एस बुद्धो महावीरो, वरधम्मप्पकासको ।
जलति अग्गिखन्धो व, भिक्खुसङ्घपुरक्खतो ॥
११. 'महासमुद्दोवक्खुब्भो^२, अण्णवो व दुस्तरो ।
मिगराजा वसम्भीतो, धम्मं देसेति चक्खुमा' ॥
१२. "मम सङ्कप्पमञ्जाय, पदुमुत्तरनायको ।
10 भिक्खुसङ्घे ठितो सत्था, इमा गाथा अभासथ ॥
१३. 'येनायं अञ्जली^३ दिन्ना^३, बुद्धसेट्ठो च थोमितो ।
तिसकप्पसहस्सानि, देवरज्जं करिस्सति ॥
१४. 'कप्पसतसहस्सम्हि, अङ्गीरससनामको ।
विवट्टच्छदो^४ सम्बुद्धो, उप्पज्जिस्सति तावदे ॥
- 15 १५. 'तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
सतरंसीति नामेन, अरहा सो भविस्सति' ॥
१६. "जातिया सत्तवस्सोहं, पब्बजि अनगारियं ।
सतरंसिम्हि नामेन, पभा निद्धावते मम ॥
१७. "मण्डपे ख्खमूले वा, ज्ञायी ज्ञानरतो अहं ।
20 धारेमि अन्तिमं देहं, सम्मासम्बुद्धसासने ॥
१८. "सट्ठिकप्पसहस्सम्हि, चतुरो रामनामका^५ ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
- R. 105 १९. "पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सतरंसि थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. सतरंसित्थेरअपदानं—सी० ; सतरंरियत्थेरअपदानं—स्या० । २. ० क्खोभो—
सी० ; ० क्खोब्भो—स्या० । ३-३. अञ्जलि दिन्ना—स्या० । ४. विवट्टच्छदो—सी० ।
५. रोमनामका—स्या०, रे० ।

३. सयनदायकत्थेरअपदानं

२०. "पदुमुत्तरबुद्धस्स, सब्बलोकानुकम्पिनो ।
सयनं तस्स पादासि, विप्पसन्नेन चेतसा ॥
२१. "तेन सयनदानेन, सुखेते बीजसम्पदा^१ ।
भोगा^२ निब्बत्तरे^३ तस्स, सयनस्स इदं फलं ॥
२२. "आकासे सेय्यं कप्पेमि, धारेमि पर्यावि इमं ।
पाणेषु मे इस्सरियं, सयनस्स इदं फलं ॥
२३. "पञ्चकप्पसहस्सम्हि, अट्ठ आसुं महातेजा^४ ।
चतुत्तिसे कप्पसते, चतुरो च^५ महब्बला ॥
२४. "पटिसम्भिदा चतस्सो^६ पे^७ कतं बुद्धस्स सासनं^८ ॥

B. 117

5

इत्थं सुदं आयस्मा सयनदायको थेरो इमा गागायो अभासित्था ति ।

४. गन्धोदकियत्थेरअपदानं^९

२५. "पदुमुत्तरबुद्धस्स, महाबोधिमहो अहु ।
विचित्तं घटमादाय, गन्धोदकमदासहं ॥
२६. "न्हानकाले च बोधिया, महामेघो पवस्सथ ।
निन्नादो च महा आसि^१, असनिया फलन्तिया ॥
२७. "तेनेवासनिवेगेन^२, तत्थ कालङ्कतो^३ अहं^४ ।
देवलोके ठितो सन्तो, इमा गाथा अभासहं^५ ॥

10

15

१. बीज सम्पदा—स्या० । २-२. भोगो निब्बतते—स्या०, रो० । ३. महावरा—
सी० ; महावीरा—स्या०, रो० । ४. व—स्या० । ५. गन्धोदकदायकत्थेरअपदानं—स्या० ।
६. अहु—रो० । ७. तेनवासनिवेगेन—स्या० । ८-८. कालकतो अहु—सी ;
कालकतो—स्या० । ९. अभासय—स्या० ।

R. 106

२८. 'अहो बुद्धो अहो धम्मो, अहो नो सत्थुसम्पदा ।
कळेवरं मे पतितं, देवलोके रमामहं ॥

२९. 'उब्बिद्धं भवनं मय्हं, सतभूमं^१ समुगतं ।
कञ्जासतसहस्सानि, परिवारेन्ति मं सदा ॥

३०. 'आबाधा मे न विज्जन्ति, सोको मय्हं न विज्जति ।
परिळाहं न पस्सामि, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥

३१. 'अट्ठवीसे कप्पसते, राजा संवसितो अहुं^२ ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्खवत्ती महब्बलो ॥

B. 118

३२. "पटिसम्भिदा चतस्सो^३ पे०^४ कतं बुद्धस्स सासनं^५ ।

इत्थं सुदं आयस्मा गन्धोदकियो धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. ओपवग्गहत्थेरअपदानं^३

३३. "पदुमुत्तरबुद्धस्स, आजानीयमदासहं ।
निय्यादेत्वान सम्बुद्धे^४, अगमासि सकं घरं ॥

३४. "देवलो^५ नाम नामेन, सत्थुनो अगसावको ।
वरधम्मस्स दायादो, आगच्छि^६ मम सन्तिकं ॥

३५. "सपत्तभारो^७ भगवा, आजानेय्यो न कप्पति^८ ।
तव सङ्कप्पमञ्जाय, अधिवासेसि चक्खुमा ॥

३६. "अग्घापेत्वा वातजवं, सिन्धवं सीघवाहनं ।
पदुमुत्तरबुद्धस्स, खमनीयमदासहं ॥

३७. "यं यं योनुपपज्जामि, देवतं^९ अथ मानुसं^{१०} ।
खमनीयं^{१०} वातजवं, चित्तं निब्बत्तते^{१०} मम ॥

१. सत्तभूमं—स्या० । २. अहु—स्या० । ३. ओपवग्गहत्थेरअपदानं—सी०;
स्या० । ४. सम्बुद्धं—सी० । ५. देवलो—स्या० । ६. अगच्छि—स्या० ।
७. सम्बत्थहारो—स्या० । ८. कप्पति—स्या० । ९-१०. देवे च मानुसे भवे—सी० ।
१०-१०. खमनीया वातजवा, चित्ता निब्बत्तरे—सी० ; आजानीया वातजवा, चित्ति
निब्बत्तरे—स्या० ।

३८. “लाभं^१ तेसं सुलद्धं व, ये लभन्तुपसम्पदं ।
पुनपि^२ पयिरुपासेय्यं^३, बुद्धो लोके सचे भवे ॥

B. 107

३९. “अट्टवीसतिक्खतुंहं, राजा आसि महब्बलो ।
चातुरन्तो विजितावी, जम्बुसण्डस्स^४ इस्सरो ॥

४०. “इदं^५ पच्छिमकं मय्हं, चरिमो वतते भवो ।
पतोस्मि अचलं ठानं, हित्वा जयपराजयं ॥

5

४१. “चतुत्तिससहस्समिह, महातेजोसि खत्तियो ।
सतरत्तनसम्पन्नो, चक्कवती महब्बलो ॥

४२. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. 119

इत्थं सुदं आयस्मा ओपवय्हो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ॥

६. सपरिवारासनत्थेरअपदानं

४३. “पटुमुत्तरबुद्धस्स, पिण्डपातं अदासहं ।
गत्वा किलिट्ठकं^६ ठानं, मल्लिकाहि परिक्षित्तं^७ ॥

10

४४. “तम्हासनमिह आसीनो, बुद्धो लोकगगनायको ।
अकित्तयि पिण्डपातं, उजुभूतो समाहितो ॥

४५. “यथापि भट्ठके खेत्ते, बीजं अप्पम्पि रोपितं ।
सम्मा धारं पवेच्छन्ते^८, फलं तोसेति कस्सकं ॥

15

४६. “तथेवायं पिण्डपातो, सुखेत्ते रोपितो तया ।
भवे निब्बत्तमानमिह^९, फलं ते^{१०} तोसयिस्सति ॥

४७. “इदं वत्वान सम्बुद्धो, जलजुतमनामको ।
पिण्डपातं गहेत्वानं^{११}, पक्कामि उत्तरामुखो ॥

१. लाभ—सी०, स्या०, रो० । २-२. पुनप्यिरुपासेय्यं—स्या० । ३. जम्बु-
दीपस्स—स्या० । ४. इमं—स्या० । ५-५. तं भोजनट्टानं—सी ; किलिट्ठकट्टानं—स्या० ।
६. परिक्षिपि—सी० ; परिक्षित्तं—रो० । ७. पवेच्छन्तो—स्या० । ८-८. निब्बत्तमानं,
फलतो—सी० । ९. ववित्वान—सी० ।

४८. "संबुतो पातिमोक्खास्मि, इन्द्रियेषु च पञ्चसु ।
पविवेकमनुयुत्तो, विहरामि अनासवो ॥

R. 108

४९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सपरिवारासनो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. पञ्चदीपकत्थेरअपदानं

५०. "पदुमुत्तरबुद्धस्स, सब्बभूतानुकम्पिनो ।
सद्दहित्वान^१ सद्धम्मे, उज्जुदिट्ठि अहोसहं ॥

8

B. 120

५१. "पदीपदानं पादासि, परिवारेत्वान बोधियं ।
सद्दहन्तो पदीपानि, अर्कारि तावदे अहं ॥

५२. "यं यं योनुपपज्जामि, देवतं अथ मानुसं ।
आकासे उक्कं धारेन्ति, दीपदानस्सिदं फलं ॥

10

५३. "तिरोकुट्टं तिरोसेलं, समतिग्गय्ह पब्बतं ।
समन्ता योजनसतं, दस्सनं अनुभोमहं ॥

५४. "तेन कम्मावसेसेन, पतोम्हि आसवक्खयं ।
धारेमि अन्तिमं देहं, द्विपदिन्दस्स सासने ॥

५५. "चतुत्तिसे कप्पसते, सतचक्खुसनामका ।
राजाहेसुं महातेजा, चक्कवती महब्बला ॥

15

५६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पञ्चदीपको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. धजदायकत्थेरअपदानं

५७. "पदुमुत्तरबुद्धस्स, बोधिया पादपुत्तमे^१ ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, धजमारोपयि अहं ॥
५८. "पतितपत्तानि^२ गण्हित्वा, बहिद्धा छट्ठयिं अहं ।
अन्तोमुद्धं बहिमुद्धं, अधिमुत्तमनासवं^३ ॥
५९. "सम्मुखा विय सम्बुद्धं, अर्वादि, बोधिमुत्तमं ।
पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ॥
६०. "भिक्षुसङ्घे ठितो सत्था, इमा गाथा अभासथ ।
'इमिना धजदानेन, उपट्ठानेन चूभयं ॥
६१. 'कप्पानं सतसहस्सं, दुर्गतिं सो न गच्छति ।
देवेषु देवसोभयं^४, अनुभोस्सतिनप्पकं ॥
६२. 'अनेकसतक्खत्तुं च, राजा रट्ठे भविस्सति ।
उग्गतो नाम नामेन, चक्कवती भविस्सति ॥
६३. 'सम्पत्तिं अनुभोत्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
गोतमस्स भगवतो, सासनेभिरमिस्सति' ॥
६४. "पधानपहिततोम्मिह, उपसन्तो निरूपधि ।
धारेमि अन्तिमं देहं, सम्मासम्बुद्धसासने ॥
६५. "एकपञ्चाससहस्से, कप्पे उग्गतसव्हयो^५ ।
पञ्चाससतसहस्से, खत्तियो^६ मेघसव्हयो^६ ॥
६६. "पटिसम्भदा चतस्सो...पे०...कत्तं बुद्धस्स सासनं" ॥

६

R. 109

10

B. 121

15

इत्थं सुदं आयस्मा धजदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. पादमुत्तमे—स्या० । २. पतपत्तानि—स्या०, रो० । ३. सुविमुत्तं अनासवं—स्या० ।

४. देवसोभयं—सी ; देवसोभायं—रो० । ५. ०सव्हया—स्या० । ६-६, खत्तिया
खेमसव्हया—स्या० ।

९. पदुमत्थेरअपदानं

६७. "चतुसच्चं पकासेन्तो, वरधम्मप्पवत्तको^१ ।
वस्सते अमतं बुद्धिं, निब्बापेन्तो महाजनं ॥
६८. "सधजं^२ पदुमं गय्ह, अड्डकोसे ठितो अहं ।
पदुमुत्तरमुनिस्स, पहट्टो^३ उक्खिपिमम्बरे ॥
६९. "आगच्छन्ते च पदुमे, अब्भूतो^४ आसि तावदे ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, पग्गणिह वदतं वरो ॥
७०. "करसेट्ठेन पग्गय्ह, जलजं पुप्फमुत्तमं ।
भिक्खुसङ्घे ठितो सत्था, इमा गाथा अभासथ ॥
७१. 'येनिदं पदुमं खितं, सब्बञ्जुम्हि^५ विनायके^६ ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाय मम भासतो ॥
७२. तिसकप्पानि देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ।
पथव्या^७ रज्जं सत्तसत्तं, वसुधं आवसिस्सति ॥
७३. तत्थ पत्तं^८ गणेत्वान, चक्कवती भविस्सति ।
आकासतो पुप्फवुद्धिं, अभिवस्सिस्सती तदा ॥
७४. कप्पसत्तसहस्सम्हि^९ ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम नामेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
७५. तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो^{१०} ॥
७६. "निक्खमित्वान कुच्छिम्हा, सम्पजानो पतिस्सतो ।
जातिया पञ्चवस्सोहं, अरहतं अपापुरिणं ॥
७७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पदुमो धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. वरधम्मं पवत्तको—स्या० । २. सधजं—सी० । ३. हट्टो—सी०, स्या० ।

४. अब्भूतो—स्या० । ५-५. सब्बञ्जुत्तमनायके—स्या० । ६. पथव्या—सी०; पठव्या—स्या० ।

७. सत्तं—स्या० । ८. कप्पे०—स्या० ।

१०. असनबोधियत्थेरअपदानं

७८. "जातिया सत्तवस्सोहं, अद्दसं लोकनायकं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, उपगच्छि नरुत्तमं ॥
७९. "तिस्सस्साहं । भगवतो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, रोपयि बोधिमुत्तमं ॥
८०. "असनो नामधेय्येन, धरणीरुहपादपो ।
पञ्चवस्से परिचरि, असनं बोधिमुत्तमं ॥
८१. "पुप्फितं पादपं दिस्वा, अब्भुतं लोमहंसनं ।
सकं कम्मं पकित्तेन्तो, बुद्धसेट्ठं उपागमिं ॥
८२. "तिस्सो तदा सो सम्बुद्धो, सयम्भू अग्गपुग्गलो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
८३. 'येनायं रोपिता बोधि, बुद्धपूजा च सक्कता ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
८४. तिसक्कप्पानि देवेषु, देवरज्जं करिस्सति ।
चतुसट्ठि चक्खतुं^१ सो, चक्कवती भविस्सति ॥
८५. तुसिता हि चवित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
द्वे सम्पत्ती अनुभोत्वा, मनुस्सते रमिस्सति ॥
८६. पधानपहित्तो सो, उपसन्तो निरूपधि ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो' ॥
८७. "विवेकमनुयुत्तोहं, उपसन्तो निरूपधि ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
८८. "द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, बोधिं रोपेसहं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बोधिरोपस्सिदं फलं ॥
८९. "चतुसत्ततितो कप्पे, दण्डसेनो ति विस्सुतो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती तदा अहुं ॥

5

10

B. 123

15 R. 111

20

१. चतुसट्ठिक्खतुं—सी० ; चतुस्सट्ठि च खतुं—स्या० ।

९०. "तेसत्ततिम्हितो कप्पे, सत्ताहेसुं महीपती ।
समन्तनेमिनामेन, राजानो चक्कवतिनो ॥

९१. "पुण्णवीसतितो^१ कप्पे, पुण्णको नाम खत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महब्बलो ॥

९२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा असनबोधियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति

तस्सुद्धानं

बीजनी^२ सतरंसी च, सयनोदकिवाहियो ।

परिवारो पदीपञ्च, धजो पदुमपूजको ।

बोधि च दसमो वुत्तो, गाथा द्वेनवुत्ति तथा ॥

बीजनिवग्गो छट्ठो ।

७. सकचिन्तनियवगो

१. सकचिन्तनियत्थेरअपदानं

१. "पवनं काननं दिस्वा, अप्ससद्मनाविलं । B. 124
इसीनं अनुचिण्णं व, आहुतीनं पटिग्गहं ॥
२. "थूपं कत्वान पुलिनं^१, नानापुष्पं समोकिरि ।
सम्मुखा विय सम्बुद्धं, निम्मितं अभिवन्दहं ॥
३. "सत्तरतनसम्पन्नो, राजा रट्ठमिह इस्सरो । 5 R. 112
सककम्माभिरद्धोहं, पुष्पपूजायिदं^२ फलं ॥
४. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुष्पमभिरोपयिं ।
दुग्गातिं नाभिजानामि, पुष्पपूजायिदं^३ फलं ॥
५. "असीतिकप्पेनन्तयसो, चक्कवती अहोसहं ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चतुदीपमिह इस्सरो ॥ 10
६. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सकचिन्तनियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. अवोपुष्पियत्थेरअपदानं^४

७. "विहारा अभिनिक्खम्म, अब्भुट्ठहिय" चङ्कमे ।
चतुसच्चं पकासन्तो, देसेति^५ अमतं पदं ॥
८. "सिखिस्स गिरमज्जाय, बुद्धसेट्ठस्स तादिनो । 15
नानापुष्पं गहेत्वान, आकासमिह समोकिरिं ॥

१. वेळिनं—स्या० । २. थूपपूजायिदं—सी० । ३. थूपपूजायिदं—सी० ;
बुद्धपूजायिदं—स्या० । ४. आपोपुष्पियत्थेरअपदानं—स्या० । ५. अब्भुट्ठहिय च—स्या० ।
६. देसेन्तो—स्या० ।

B. 125

5

६. "तेन कम्मेन द्विपदिन्द, लोकजेदु नरासभ ।
 पतोम्हि अचलं ठानं. हित्वा जयपराजयं ॥
 १०. "एकत्तिसे^१ इतो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयिं ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, पुप्फपूजायिदं फलं ॥
 ११. "इतो वीसतिकप्पम्हि, सुमेधो नाम खत्तियो ।
 सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती^२ महब्बलो ॥
 १२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अवोपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. पच्चागमनियत्थेरअपदानं

R. 113

10

15

20

१३. "सिन्धुया नदिया तीरे, चक्कवाको अहं तदा ।
 सुद्धसेवालभक्खोहं, पापेसु^३ च सुसञ्चतो ॥
 १४. "अद्दसं विरजं बुद्धं, गच्छन्तं अनिलञ्जसे ।
 तुण्डेन सालं पगग्ह, विपस्सिस्साभिरोपयिं ॥
 १५. "यस्स सद्धा तथागते, अचला सुपतिट्ठिता ।
 तेन चित्तप्पसादेन,^४ दुग्गतिं सो न गच्छति ॥
 १६. "स्वागतं वत मे आसि, बुद्धसेदुस्स सन्तिके ।
 विहङ्गमेन सन्तेन, सुबीजं रोपितं मया ॥
 १७. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयिं ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं^५ फलं ॥
 १८. "सुचारुदस्सना नाम, अट्ठेते एकनामका ।
 कप्पे सत्तरसे आसुं, चक्कवत्ती महब्बला ॥
 १९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पच्चागमनियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. एकत्तिसे—सी०, स्या० । २. चक्कवत्ति—स्या० । ३. पापेसु—स्या० ।
 ४. चित्तप्पसादेन—स्या० । ५. पुप्फपूजायिदं—सी० ।

४. परप्पसादकत्थेरअपदानं

२०. "उसभं पवरं वीरं, महेसिं विजिताविनं ।
सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, को दिस्वा नप्पसीदति ॥ B. 126
२१. "हिमवा वापरिमेय्यो, सागरो व दुस्तरो ।
तथेव ज्ञानं बुद्धस्स, को दिस्वा नप्पसीदति ॥
२२. "वसुधा यथाप्पमेय्या, चित्ता वनवटंसका ।
तथेव सीलं बुद्धस्स, को दिस्वा नप्पसीदति ॥ 5
२३. "अनिलज्जसासह्वम्भो^१, यथाकासो असह्वियो^२ ।
तथेव आणं बुद्धस्स, को दिस्वा नप्पसीदति ॥
२४. "इमाहि चतुगाथाहि, ब्राह्मणो सेनसब्बयो^३ ।
बुद्धसेट्ठं थवित्वान, सिद्धत्थं अपराजितं ॥ R. 114
10
२५. "चतुन्नवुतिकप्पानि, दुग्गतिं नुपपज्जथ ।
सुगतिं^४ सुखसम्पत्तिं^५, अनुभोसिमनप्पकं ॥
२६. "चतुन्नवुतितो कप्पे, थवित्वा लोकनायकं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, थोमनाय^६ इदं फलं ॥
२७. "चातुद्दसम्हि^६ कप्पम्हि, चतुरो आसुमुग्गता ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवती महब्बला ॥ 15
२८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ।

इत्थं सुदं आयस्मा परप्पसादको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. अनिलजोव असह्वोभो—सी० । २. असह्वयो—स्या० । ३. सेनसब्बयो—स्या० ।
४-४. सुगतीसु सुसम्पत्ति—सी०, स्या० । ५. थोमनस्स—स्या० । ६. चातुद्दसम्हि—सी०, स्या० ।

५. भिसदायकत्थेरअपदानं

१९१

B. 127

६

10

२९. "वेस्सभू नाम नामेन, इसीनं ततियो अहु ।
काननं वनमोगय्ह, विहासि पुरिसुत्तमो ॥
३०. "भिसमुळालं गण्हित्वा, अगमं^१ बुद्धसन्तिकं^२ ।
तच्च बुद्धस्स पादासिं, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥
३१. "करेन च परामट्ठो, वेस्सभूवरबुद्धिना ।
सुखाहं नाभिजानामि, समं तेन कुतोत्तरिं ॥
३२. "चरिमो वत्तते मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
हत्थिनागेन सन्तेन, कुसलं रोपितं मया ॥
३३. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं कम्ममकर्हि तदा ।
दुग्गात्ति नाभिजानामि, भिसदानस्सिदं फलं ॥
३४. "समोधाना च राजानो, सोळ्ळस मनुजाधिपा ।
कप्पमिह चुद्दसे^३ आसुं, चक्कवत्ती महब्बला ॥
३५. "पटिसम्भिदा चतस्सो^४ पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा भिसदायको धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. सुचिन्तितत्थेरअपदानं

B. 115

15

३६. "गिरिदुग्गचरो आसिं, अभिजातो व केसरी ।
मिगसंधं वधित्वान, जीवामि पब्बतन्तरे ॥
३७. "अत्थदस्सी तु भगवा, सब्बञ्जू वदतं वरो ।
ममुद्धरितुकामो सो, आगच्छि पब्बतुत्तमं ॥
३८. "पसदच्च मिगं हन्त्वा, भक्खितुं^३ समुपागमिं ।
भगवा तमिह समये, भिक्खमानो^४ उपागमि ॥

१-१. अगमि बुद्धसन्तिके—स्या० । २. तेरसे—सी०, स्या० । ३. भक्खितुं—स्या० ।
४. भिक्खाचारो—स्या० ।

३९. “वरमंसाति पग्गय्ह, अदासिं^१ तस्स सत्थुनो ।
अनुमोदि महावीरो, निब्बापेन्तो ममं तदा ॥
४०. “तेन चित्तप्पसादेन, गिरिदुग्गं^२ पविसिं अहं^३ ।
पीतिं उप्पादयित्वान, तत्थ कालङ्कतो^३ अहं ॥
४१. “एतेन मंसदानेन, चित्तस्स पणिधीहि च ।
पन्नरसे कप्पसते, देवलोके रमिं अहं ॥
४२. “अवसेसेसु कप्पेसु, कुसलं चिन्तितं^४ मया ।
तेनेव मंसदानेन, बुद्धानुस्सरणेन च ॥
४३. “अट्ठत्तिसम्हि कप्पम्हि, अट्ठ दीघायुनामका ।
सट्ठिम्हितो कप्पसते, दुवे वरुणनामका^५ ॥
४४. “पटिसम्भदा चतस्सो^६ पे० कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

5 B. 128

10

इत्थं सुदं आयस्मा सुचिन्तितो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. वत्थदायकस्थेरअपदानं

४५. “पक्खिजातो तदा आसिं, सुपण्णो^१ गरुळाधिपो ।
अदस्सं विरजं बुद्धं, गच्छन्तं गन्धमादनं ॥
४६. “जहित्वा गरुळ्वण्णं, माणवकं^२ अधारयिं^३ ।
एकं वत्थं मया दिन्नं, द्विपदिन्दस्स तादिनो ॥
४७. “तञ्च दुस्सं पटिग्गय्ह, बुद्धो लोकगनायको ।
अन्तलिक्खे ठितो सत्था, इमा गाथा अभासथ ॥
४८. ‘इमिना वत्थदानेन, चित्तस्स पणिधीहि च ।
पहाय गरुळं योनिं, देवलोके रमिस्सति’ ॥

R. 116

15

१. अदासि—स्या० । २-२. गिरिदुग्गपविसहं—स्या० । ३. कालकता—सी०, स्या० ।

४. निचितं—सी० ; करितं—स्या० । ५. सरुणनामका—स्या० । ६. सुवण्णो—सी० ।

७-७. माणवत्तं अराधयि—स्या० ।

४९. "अत्यदस्सी तु भगवा, लोकजेठो नरासभो ।
वत्यदानं पसंसित्वा, पक्कामि उत्तरामुखो ॥
५०. "भवे निब्बत्तमानमिह, होन्ति मे वत्यसम्पदा ।
आकासे छदनं होति, वत्यदानस्सिदं फलं ॥
५१. "अरुणवा^१ सत्त जना, चक्कवती महब्बला ।
छत्तिसतिमिह आसिंसु, कप्पमिह मनुजाधिपा ॥
५२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 129 5

इत्थं सुदं आयस्मा वत्यदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. अम्बदायकत्थेरअपदानं

५३. "अनोमदस्सी भगवा, निसिन्नो पब्बतन्तरे ।
मेत्ताय अफरि लोके^२, अप्पमाणे^३ निरूपधि ॥
५४. "कपि अहं तदा आसिं, हिमवन्ते नगुत्तमे ।
दिस्वा अनोमदस्सिं तं^३, बुद्धे चित्तं पसादयिं ॥
५५. "अविदूरे हिमवन्तस्स, अम्बासुं फलिनो तदा ।
ततो पक्कं गहेत्वान, अम्बं समधुकं अदं ॥
५६. "तं मे बुद्धो वियाकासि, अनोमदस्सी महामुनि ।
इमिना मधुदानेन, अम्बदानेन^४ चूभयं ॥
५७. "सत्तपञ्जासकप्पमिह", देवलोके रमिस्सति ।
अवसेसेसु कप्पेसु, वोकिण्णं संसरिस्सति ॥
५८. "खेपेत्वा पापकं कम्मं, परिपक्काय बुद्धिया^५ ।
विनिपातमगन्त्वान", किलेसे ज्ञापयिस्सति ॥

R. 117

15

१. अरुणका—सी० ; अरुणसा—स्या० । २-३. लोकं अप्पमाणं—सी० ।
३. अनोमं अमितं—सी० ; अनोममधिकं—स्या० । ४. अम्बपानेन—स्या० ।
५. सत्तपञ्जासकप्पानि—सी०, स्या० । ६. बुद्धिया—स्या० । ७. विनिपातादिहामन्त्वा—
स्या०, रो० ।

५९. "दमेन उत्तमेनाहं", दमितोमिह महेसिना ।
 पतोमिह अचलं ठानं, हित्वा जयपराजयं ॥
 ६०. "सत्तसत्तिकप्पसते, अम्बट्टज^३ सनामका^३ ।
 चतुद्दस^३ ते राजानो, चक्कवत्ती महव्वला ॥
 ६१. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

इत्थं सुदं आयस्मा अम्बदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. सुमनस्थैरअपदानं

६२. "सुमनो नाम नामेन, मालाकारो अहं तदा ।
 अद्दसं विरजं बुद्धं, लोकाहुतिपटिग्गहं ॥
 ६३. "उभो हत्थेहि पग्गय्ह, सुमनं पुप्फमुत्तमं ।
 बुद्धस्स अभिरोपेसि, सिखिनो लोकबन्धुनो ॥
 ६४. "इमाय पुप्फपूजाय, चेतनापणिधीहि च ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं^४ फलं ॥
 ६५. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयि ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं^४ फलं ॥
 ६६. "छब्बीसतिमिह कप्पमिह, चत्तारोसुं^५ महायसा ।
 सत्तरत्तनसम्पन्ना, राजानो चक्कवत्तिनो ॥
 ६७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 130

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा सुमनो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. युत्तमेनाहं—स्या० । २-२. अम्बट्टजयनामका—स्या० । ३. चतुद्दसा—सी०, स्या० । ४. पुप्फपूजायिदं—सी० । ५. चत्तारस्सु—स्या०, रो० ।

१०. पुष्पचङ्कोटियत्थेरअपदानं^१

R. 118

६८. "अभीतरूपं सीहं व, गरुडगं व पक्खिनं ।

व्यग्घूसभं व^२ पवरं, अभिजातं व केसरि ॥६९. "सिखि तिलोकसरणं, अनेजं^३ अपराजितं ।

निसिन्नं समणानगं, भिक्खुसङ्घपुरक्खतं ॥

5

७०. "चङ्कोटके^४ ठपेत्वान, अनोजं पुष्पमुत्तमं ।सह^५ चङ्कोटकेनेव, बुद्धसेट्ठं समोकिरि ॥७१. "तेन चित्तप्पसादेन, द्विपदिन्द^६ नरासभ^७ ।

पत्तोमिह अचलं ठानं, हित्वा जयपराजयं ॥

७२. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं कम्ममकिरि तदा ।

दुर्गाति नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

10

B. 131

७३. "सम्पुण्णे तिसकप्पमिह, देवभूतिसनामका ।

सत्तरतनसम्पन्ना, पञ्चासुं चक्खवत्तिनो ॥

७४. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पुष्पचङ्कोटियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुद्धानं

सकचिन्ती^१ अवोपुष्पी, सपच्चागमनेन च^२ ।

15

परप्पसादी^३ भिसदो, सुचिन्ति वत्थदायको ॥अम्बदायी^४ च सुमनो, पुष्पचङ्कोटकीपि च^५ ।गाथेकसत्तति वुत्ता, गणिता अत्थदस्सिभि^६ ॥

सकचिन्तनियवग्गो सत्तमो ।

१. पुष्पचङ्कोटियत्थेरापदानं—सी० । २. व्यग्घसुभं—स्या० । ३. अनेजं—स्या० ।
 ४. चङ्कोटक—सी० । ५. महा—स्या० । ६-६. द्विपदिन्दे नरासभे—सी० ;
 दिपदिन्द—स्या० । ७-७. सकचित्तं अथो पुष्प पच्चाभिगमनेन च—स्या० । ८. परप्प-
 साद—स्या० । ९. अम्बदायि—स्या० । १०. पुष्पचङ्कोटियोपि च—सी० ;
 पुष्पचङ्कोटियोपि च—स्या० । ११. अत्थदस्सिभि—स्या० ।

८. नागसमालवगो

१. नागसमालत्थेरअपदानं

१. "अपाटलि^१ अहं पुष्पं, उज्झितं सुमहापथे ।
थूपम्हि अभिरोपेसिं, सिखिनो लोकबन्धुनो ॥
२. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, थूपपूजायिदं फलं ॥
३. "इतो पत्तरसे कप्पे, भूमियो^२ नाम खत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महव्वलो ॥
४. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्टिमे ।
छल्लभिज्जा सच्छिक्का, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 132.
R. 119

5

इत्थं सुदं आयस्मा नागसमालो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. पदसज्जकत्थेरअपदानं

५. "अक्कन्तञ्च पदं दिस्वा, तिस्सस्सादिच्चबन्धुनो ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, पदे^३ चित्तं पसादयिं ॥
६. "द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, यं सज्जमल्लभि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पदसज्जायिदं फलं ॥
७. "इतो सत्तमके कप्पे, सुमेधो नाम खत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महव्वलो ॥
८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा पदसज्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ॥

३. बुद्धसञ्जकत्थेरअपदानं

B. 133,
R. 120

९. "दुमग्गे पंसुकूलिकं, लग्गं दिस्वान सत्थुनो ।
ततो तमञ्जलिं^३ कत्वा, पंसुकूलं अवन्दहं ॥

१०. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धसञ्जायिदं^३ फलं ॥

११. "इतो चतुत्यके कप्पे, दुमसारोसिं^५ खत्तियो ।
चातुरन्तो विजितावो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥

१२. "पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा बुद्धसञ्जको धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. भिसालुवदायकत्थेरअपदानं

१३. "काननं वनमोग्गहं^५ वसामि विपिने^६ अहं ।
विर्पास्सि अहसं बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ॥

१४. "भिसालुवच्च पादासिं, उदकं हत्थधोवनं ।
वन्दित्वा सिरसा पादे, पक्कामि^७ उत्तरामुखो ॥

१५. "एकनवुत्तितो कप्पे, भिसालुवमदं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥

१६. "इतो^३ ततियके^४ कप्पे, भिससम्मतखत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥

15

१. सुसञ्जकत्थेरापदानं ततियं—स्या० ।

२. ततोहं अञ्जलिं—स्या० ।

३. पंसुसञ्जायिदं—स्या० । ४. दुमहरोसु—स्या० ।

५. वनमोग्गहं—स्या० ।

६. पवने—स्या० । ७. पक्कामि—सी० । ८-८. इतो च ततिये—स्या० ।

१७. "पटिसम्भदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा भिसालुवदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

छट्ठमाणवारं ।

५. एकसञ्जकत्थेरअपदानं

१८. "खण्डो नामासि नामेन, विपस्सिस्सग्गसावको ।

एका भिक्खा मया दिन्ना, लोकाहुतिपटिग्गहे' ॥

B. 134,
R. 121

१९. "तेन चित्तप्पसादेन, द्विपदिन्द नरासभ ।

दुग्गाति नाभिजानामि, एकभिक्खायिदं फलं ॥

5

२०. "चत्तालीसम्हितो^२ कप्पे, वरुणो नाम खत्तियो ।

सत्तस्तनसम्पन्नो, चक्कवती महब्बलो ॥

२१. "पटिसम्भदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा एकसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. तिणसन्धरदायकत्थेरअपदानं^३

२२. "हिवन्तस्साविदूरे, महाजातस्सरो अहु ।

सत्तपत्तेहि^४ सञ्छन्नो, नानासकुणमालयो ॥

10

२३. 'तम्हि न्हत्वा' च पित्वा' च, अविदूरे वसामहं ।

अदसं समणानग्गं, गच्छन्तं अनिलञ्जसे ॥

१. ० पटिग्गहे—स्या० । २. चत्तालीसे इतो—सी०, स्या० । ३. छट्ठतिण

सन्धार दायकत्थेरअपदानं—स्या० । ४. सत्तपत्तेहि—स्या० । ५-५. नहात्वा पीत्वा—सी० ;

न्हत्वाच०—स्या० ।

२४. "मम सङ्कप्पमञ्जाय, सत्था लोके अनुत्तरो ।
अवभतो ओरुहित्वान, भूमियं^१ ठासि^२ तावदे ॥

२५. "विसाणेन^३ तिणं गय्ह, निसीदनमदासहं ।
निसीदि भगवा तत्थ, तिस्सो^४ लोकग्गनायको^५ ॥

२६. "सकं चित्तं पसादेत्वा, अवन्दि^६ लोकनायकं ।
पटिकुटिको^७ अपसकिं^८, निज्झायन्तो महामुनिं ॥

२७. "तेन चित्तप्पसादेन, निम्मानं उपपज्जहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सन्थरस्स इदं फलं ॥

२८. "इतो दुतियके कप्पे, मिगसम्मत्तखत्तियो^९ ।
सत्तरत्तनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

२९. "पटि सम्भिदा चत्तस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तिणसन्थरदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. सूचिदायकत्थेरअपदानं

३०. "तिंसकप्पसहस्सम्हि, सम्बुद्धो लोकनायको ।
सुमेधो नाम नामेन, बत्तिसवरलक्खणो^१ ॥

३१. "तस्स कञ्चनवण्णस्स, द्विपदिन्दस्स तादिनो ।
पञ्च सूची मया दिन्ना, सिब्बन्तत्थाय चीवरं ॥

३२. "तेनेव सूचिदानेन, निपुणत्थविपस्सकं ।
तिक्खं लहुञ्च फासुञ्च, आणं मे उदपज्जथ^२ ॥

३३. "किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
धारेमि अन्तिमं देहं, सम्मासम्बुद्धसासने ॥

१-१. भूमियं ठाति—स्या० । २. लायनेन—स्या० । ३-३. तिलोकपतिनायको—स्या० ।
४. अवन्दि—सी०, स्या० । ५-५. उक्कुटिको अवसक्खि—स्या० । ६. मित्त—स्या० ।
७. बत्तिसवरलक्खणो—सी० ; द्वत्तिसवरलक्खणो—स्या० । ८. उपपज्जथ—सी०, स्या० ।

३४. "द्विपदाधिपती^१ नाम, राजानो चतुरो अहुं ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
३५. "पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे०^३ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सूचिदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. पाटलिपुण्ड्रियत्थेरअपदानं

३६. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, गच्छन्तं अन्तरापणे ।
कञ्चनघियसङ्कासं, वार्तिसवरलक्खणं ॥ 5
३७. "सेट्ठिपुत्तो तदा आसि, सुखुमालो सुखेधितो^२ । B. 13
उच्छङ्गे पाटलिपुण्फं, कत्वान^३ अभिसंहारि^४ ॥
३८. "हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, पुण्फेहि^५ अभिपूजयि । R. 123
तिस्सं लोकविदुं नाथं, नरदेवं नमस्सहं ॥
३९. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा । 10
दुग्गाति नाभिजानामि, पुण्फपूजायिदं फलं ॥
४०. "इतो तेसट्ठिकप्पम्हि, अभिसम्मतनामको ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
४१. "पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे०^३ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पाटलिपुण्ड्रियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. द्विपदाधिपती—सी० स्या० । २. सुखेधितो—स्या० । ३. कत्वा तं—सी०, स्या० । ४. अभिरोपयि—स्या० । ५. पुण्फेन—सी० ।

९. ठितञ्जलियत्थेरअपदानं

४२. "मिगलुद्धो पुरे आसि, अरञ्जे कानने अहं ।
तत्थ^१ अद्दसं^२ सम्बुद्धं, बार्त्तिसवरलक्खणं^३ ॥

४३. "तत्थाहं अञ्जलिं कत्वा, पक्कामि^४ पाचिनामुखो ।
अविदूरे निसिन्नस्स, नियके^५ पण्णसन्थरे ॥

४४. "ततो मे असनीपातो, मत्थके निपती तदा ।
सोहं मरणकालम्हि, अकासि पुनरञ्जलिं ॥

४५. "द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, अञ्जलिं अकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, अञ्जलिस्स इदं फलं ॥

४६. "चतुपण्णासकप्पम्हि, मिगकेतुसनामको ।
सत्तरत्तनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

४७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा ठितञ्जलियो धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. तिपदुमियत्थेरअपदानं

४८. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
दन्तो दन्तपरिवुत्तो, नगरा निक्खमी तदा^६ ॥

४९. "नगरे हंसवतियं^७, अहोसिं मालिको तदा ।
यं तत्थ उत्तमं^८ तोणि, पद्मपुष्फानि^९ अगहिं ॥

५०. "अद्दसं विरजं बुद्धं, पटिमगन्तरापणे ।
सह^{१०} दिस्वान सम्बुद्धं, एवं चिन्तेसहं तदा ॥

१-१. तत्थद्दसि—सी०, स्या० । २. तिस्संपवरलक्खणं—सी० । ३. पक्कामि स्या० ।

४. नियते—स्या० । ५. दसमं तीणि पदुमियत्थेरापदानं—स्या० । ६. जिनो—सी० ।

७. हंसवतिया—सी०, स्या० । ८-८. उत्तमं पुष्फं तीणि पुष्फानि—सी० ; पद्मपुष्फानि—
स्या० । ९. सोहं—सी० ।

५१. "किं मे इमेहि पुप्फेहि, रज्जो उपनितेहि^१ मे ।
गामं वा गामखेतं वा, सहस्सं वा लभेय्यहं ॥
५२. "अदन्तदमनं^२ वीरं^३, सब्बसत्तसुखावहं ।
लोकनाथं^४ पूजयित्वा^५, लच्छामि अमतं धनं ॥
५३. "एवाहं चिन्तयित्वान, सकं चित्तं पसादयिं ।
तीणि लोहितके गय्ह, आकासे उक्खिपिं तदा ॥
५४. "मया उक्खित्तमत्तमिह, आकासे पत्थरिंसु ते ।
धारिंसु मत्थके तत्थ, उद्धवण्टा अधोमुखा ॥
५५. "ये केचि मनुजा दिस्वा, उक्कुट्ठिं सम्पवत्तयुं ।
देवता अन्तलिक्खमिह, साधुकारं पवत्तयुं ॥
५६. "अच्छेरं लोके उप्पन्नं, बुद्धसेट्ठस्स वाहसा ।
सब्बे धम्मं सुणिस्साम, पुप्फानं वाहसा मयं ॥
५७. "पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
वीथियं हि ठितो सन्तो^६, इमा गाथा अभासथ ॥
५८. 'यो सो बुद्धं अपूजेसि, रत्तपद्मेहि^७ माणवो ।
तमहं कित्तिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
५९. 'तिसकप्पसहस्सानि, देवलोके रमिस्सति ।
तिसकप्पानि^८ देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ॥
६०. 'महावित्थारिकं नाम, ब्यम्हं^९ हेस्सति तावदे ।
तियोजनसतुब्बिद्धं^{१०}, दियड्डुसतवित्थतं ॥
६१. 'चत्तारिसतसहस्सानि, निव्यूहा च सुमापिता ।
कूटागारवरूपेता, महासयनमण्डिता^{११} ॥

5

10

15

B. 138

20

R. 125

१. उपनितेहि—स्या० । २-२. अदन्तदमकं वीरं—सी०, अदन्तदमकं वीरं—स्या० ।
३-३. लोकनाथं व पूजेत्वा—स्या० । ४. सत्था—सी० । ५. रत्तपदुमेहि—सी०, स्या० ।
६. तिसक्खतुब्ब—स्या० । ७. ब्यम्ह—सी० । ८. तियोजनसतुब्बेधं—सी० ।
९. ० वीसिता—सी० ।

६२. 'कोटिसतसहस्सियो', परिवारेस्सन्ति अच्छरा ।
कुसला नच्चगीतस्स, वादिते पि^२ पदक्खिणा ॥
६३. 'एतादिसे व्यम्हवरे, नारीगणसमाकुले ।
वस्सिस्सति पुप्फवस्सो, दिब्बो लोहितको सदा ॥
६४. 'भित्तिखीले नागदन्ते, द्वारवाहाय^३ तोरणे ।
चक्कमत्ता लोहितका, ओलम्बिस्सन्ति तावदे ॥
६५. 'पत्तेन पतसञ्छन्ने, अन्तोव्यम्हवरे इमं ।
अत्थरित्वा पारुपित्वा, तुवट्ठिस्सन्ति तावदे ॥
६६. 'भवन् परिवारेत्वा, समन्ता सतयोजने^४ ।
तेपि पद्मा^५ लोहितका, दिब्बगन्धं पवायरे ॥
६७. 'पञ्चसत्ततिक्खत्तुं च, चक्कवती भविस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असिद्धियं ॥
६८. 'सम्पत्तियो दुवे भूत्वा, अनीति अनुपद्दो ।
सम्पत्ते परियोसाने, निब्बानं पापुणिस्सति^६ ॥
६९. "सुदिट्ठो वत मे बुद्धो, वाणिज्जं^७ सुपयोजितं^८ ।
पद्मानि तीणि पूजेत्वा, अनुभोसि तिसम्पदा ॥
७०. "अज्ज मे धम्मप्पत्तस्स, विप्पमुत्तस्स सब्बसो ।
सुपुप्फितं लोहितकं, धारयिस्सति मत्थके ॥
७१. "मम कम्मं कथेन्तस्स, पदुमुत्तरसत्थुनो ।
सतपाणसहस्सानं, धम्माभिसमयो अट्ठ ॥
७२. "सतसहस्सितो कप्पे, यं बुद्धमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, तिपदुमानिदं^९ फलं ॥
७३. "किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
सब्बासवा परिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

१. कोटिसतसहस्सायो—सी०, स्या० । २. वादिते च—स्या० । ३. द्वारवाहे च—
स्या० । ४. सतयोजनं—सी०, स्या० । ५. ते विमुद्धा—सी०, स्या० । ६. फस्सयिस्सति—
सी० । ७-७. वाणिज्जमुपयोजितं—स्या०० । ८. तिण्णंपदुमानिदं—सी०, स्या० ।

७४. “पटिसम्मिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

R. 126

इत्थं सुदं आयस्मा तिपदुमियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुद्धानं

नागसमालो पदसञ्जी, सञ्जकालुवदायको^१ ।

एकसञ्जी तिणसन्थारो^२, सूचिपाटलिपुप्फियो ॥

ठितञ्जली तिपदुमी, गाथायो पञ्चसत्तति ।

नागसमालवगो अट्टमो ।

१. ससञ्जालुवदायको—सी० ; सुसञ्जालुवदायको—स्या० । २. तिणदो—
सी०, स्या० ।

९. तिमिरवग्गो

१. तिमिरपुण्ड्रियत्थेरअपदानं

B. 140

5

10

R. 127 15

१. “चन्दभागानदीतीरे, अनुसोतं वजामहं ।
निसिन्नं समणं दिस्वा, विप्पसन्नमनाविलं ॥
२. “तत्थ^१ चित्तं पसादेत्वा^२, एवं चिन्तेसहं तदा ।
तारयिस्सति तिण्णोयं, दन्तोयं दमयिस्सति ॥
३. “अस्सासिस्सति अस्सत्थो, सन्तो च समयिस्सति ।
मोचयिस्सति मुत्तो च, निब्बापेस्सति निब्बुत्तो ॥
४. “एवाहं चिन्तयित्वान, सिद्धत्थस्स महेत्तिनो ।
गहेत्वा तिमिरपुण्ड्रं, मत्थके ओकिरिं अहं^३ ॥
५. “अञ्जलिं पग्गहेत्वान, कत्वा च नं पदक्खिणं ।
वन्दित्वा सत्थुनो पादे, पक्कामि अपरं दिसं ॥
६. “अचिरं गतमतं मं, मिगराजा विहेठयि^४ ।
पपातमनुगच्छन्तो, तत्थेव पर्पति अहं ॥
७. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं पुण्ड्रमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुण्ड्रपूजायिदं^५ फलं ॥
८. “छप्पञ्जासम्हि कप्पम्हि, सत्तेवासुं महायसा^६ ।
सत्तरत्तनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
९. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तिमिरपुण्ड्रियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१-१ तस्स चित्तं पसादेसि—स्या० । २. तदा—स्या० । ३. अपीळयि—स्या० ।
४. बुद्धपूजायिदं—सी० स्या० । ५. महारुद्धा—स्या० ।

२. गतसञ्जकथेरअपदानं

१०. “जातिया सत्तवस्सोहं, पब्बजिं अनगारियं ।
अवन्दिं सत्थुनो पादे, विप्पसन्नेन चेतसा ॥
११. “सत्तनङ्गलकीपुण्फे,^१ आकासे उक्खिपिं अहं ।
तिस्सं बुद्धं समुद्दिस्स, अनन्तगुणसागरं ॥
१२. “सुगतानुगतं मग्गं, पूजेत्वा हट्ठमानसो ।
अञ्जलिञ्च तदाकासिं, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥
१३. “द्वेनवुते इतो कप्पे, यं कम्ममकर्हि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१४. “इतो अट्ठमके कप्पे, तयो अग्गिसिखा अहु ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवती महब्बला ॥
१५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. 141

5

10

इत्थं सुदं आयस्मा गतसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. निपन्नञ्जलिकथेरअपदानं^२

१६. “ख्खमूले निसिन्नोहं, व्याधितो परमेन च^३ ।
परमकाहञ्जपत्तोमिह, अरञ्जे कानने अहं^४ ॥
१७. “अनुकम्पं उपादाय, तिस्सो सत्था उपेसि^५ मं ।
सोहं निपन्नको सन्तो, सिरे कत्वान अञ्जलिं ॥
१८. “पसन्नचित्तो सुमनो, सब्बसत्तानमुत्तमं ।
सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥

R. 128

15

१. सत्तनङ्गलकीपुण्फे—सी० ; ० लकिपुण्फे—स्या० । २. नि.पन्नञ्जलिकथेरअपदानं—

सी० । ३. हं—स्या० । ४. ब्रह्मा—स्या० । ५. उपेति—स्या० ।

B. 142

5

१९. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं वन्दिं पुरिसुत्तमं ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, वन्दनाय इदं फलं ॥
 २०. "इतो पञ्चमके कप्पे, पञ्चेवासुं महासिखा ।
 सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
 २१. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा निपन्नञ्जलिको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. अधोपुष्पियत्थेरअपदानं

R. 129

10

15

20

२२. "अभिभू नाम सो भिक्खु, सिखिनो अगगसावको ।
 महानुभावो तेविज्जो, हिमवन्तं उपागमि ॥
 २३. "अहम्पि हिमवन्तम्हि, रमणीयस्समे इसि ।
 वसामि अप्पमञ्जासु, इद्धीसु च तदा वसी ॥
 २४. "पक्खिजातो वियाकासे, पब्बतं अधिवत्तयि^१ ।
 अधोपुष्पं गहेत्वान, आर्गच्छ पब्बतं अहं ॥
 २५. "सत्त पुष्फानि गण्हित्वा, मत्थके ओकिरिं अहं ।
 आलोकिते^२ च वीरेन, पक्कामिं पाचिनामुखो ॥
 २६. "आवासं अभिसम्भोसिं,^३ पत्वान अस्समं अहं ।
 खारिभारं^४ गहेत्वान, पायासिं^५ पब्बतन्तरं ॥
 २७. "अजगरो मं^६ पीळेसि, घोररूपो महब्बलो ।
 पुब्बकम्मं सरित्वान, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥
 २८. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुष्फमभिरोपयिं ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, पुष्फपूजायिदं फलं ॥
 २९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अधोपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. अभिपत्त्ययि—स्या० । २. आलोकितो—स्या० । ३. अभिसम्भोसि—स्या० ।
 ४. खारिभारं—स्या० । ५. पायासि—सी० । ६. अजगरोपि—स्या० ।

५. रंसिसञ्जकत्थेरअपदानं

३०. “पब्बते हिमवन्तम्हि, वासं कप्पेसहं पुरे ।
अजिनुत्तरवासोहं^१, वसामि पब्बतन्तरे ॥
३१. “सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, सतरंसिं व^२ भाणुमं ।
वनन्तरगतं दिस्वा, सालराजं व पुप्फितं ॥
३२. “रंस्या^३ चित्तं पसादेत्वा, विपस्सिस्स महेसिनो ।
पग्गय्ह अञ्जलिं वन्दिं, सिरसा उक्कुटी^४ अहं ॥
३३. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, रंसिसञ्जायिदं फलं ॥
३४. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. 143

इत्थं सुदं आयस्मा रंसिसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. दुतियरंसिसञ्जकत्थेरअपदानं

B. 144

३५. “पब्बते हिमवन्तम्हि, वाकचीरधरो अहं ।
चङ्कमञ्च समारूढो, निसीदिं पाचिनामुखो ॥
३६. “पब्बते सुगतं दिस्वा, फुस्सं ज्ञानरतं तदा^५ ।
अञ्जलिं पग्गहेत्वान, रंस्या चित्तं पसार्दयि ॥
३७. “द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, यं सञ्जमलभिं^६ तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, रंसिसञ्जायिदं फलं ॥
३८. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

10 R. 130

15

इत्थं सुदं आयस्मा रंसिसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. अजिनुत्तरवत्थोहं—स्या० । २. सतरंसी व—स्या० । ३. रंसे—स्या० ।
४. उक्कुटिको—स्या० । ५. सदा—स्या० । ६. कम्ममकरिं—स्या० ।

७. फलदायकत्थेरअपदानं

B. 144

३९. "पव्वते हिमवन्तम्हि, खराजिनधरो अहं ।
 फुस्सं जिनवरं दिस्वा, फलहृत्यो फलं अदं ॥
 ४०. "यमहं फलमदासिं, विप्पसन्नेन चेतसा ।
 भवे निव्वत्तमानम्हि, फलं निव्वत्तते मम ॥
 ४१. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं फलं अददिं अहं ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
 ४२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा फलदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. सदसज्जकत्थेरअपदानं

B. 131

४३. "पव्वते हिमवन्तम्हि, वसामि पण्णसन्थरे ।
 फुस्सस्स धम्मं भणतो, सदे चित्तं पसादयिं ॥
 ४४. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, पुज्जकम्मस्सिदं फलं ॥
 ४५. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सदसज्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. बोधिसिञ्चकत्थेरअपदानं

४६. "विपस्सिस्स भगवतो, महाबोधिमहो अहु ।
 पव्वज्जुपगतो सन्तो, उपगच्छिं^१ ग्रहं^२ तदा^३ ॥

१. उपगच्छि—स्या० । २-२. महं अहं—सी० ।

४७. "कुसुमोदकमादाय", बोधिया ओकिरि अहं ।
 मोचयिस्सति नो मुत्तो, निब्बापेस्सति निब्बुत्तो ॥
४८. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं बोधिमभिसिञ्चयि^१ ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बोधिसिञ्चायिदं^३ फलं ॥
४९. "तेत्तिसे वत्तमानम्हि, कप्पे आसुं जनाधिपा ।
 उदकसेचना^४ नाम, अट्टेते चक्कवत्तिनो ॥
५०. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 145

5

इत्थं सुदं आयस्मा बोधिसिञ्चको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. पदुमपुष्पियत्थेरअपदानं

५१. "पोक्खरवनं पविट्ठो, भञ्जन्तो पदुमानिहं ।
 तत्थद्दसं^५ फुस्सं बुद्धं^६, वार्त्तिसवरलक्खणं ॥
५२. "पदुमपुष्पं गहेत्वान, आकासे उक्खिपि अहं ।
 पापकम्मं सरित्त्वान^७, पब्बजिं अनगारियं ॥
५३. "पब्बजित्वान कायेन, मनसा संवुतेन च ।
 वचीदुच्चरितं हित्वा, आजीवं परिसोर्धयि ॥
५४. "द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, यं पुष्पमभिरोपयि ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
५५. "पदुमाभासनामा^८ च^९, अट्टारस महीपती ।
 अट्टारसेसु कप्पेसु, अट्टतालीसमासिसुं ॥
५६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

R. 132

10

15

B. 146

इत्थं सुदं आयस्मा पदुमपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. कुसुम्भोदकं—स्या० । २. अभिसिञ्चहं—स्या० । ३. बोधिसिञ्चस्सिदं—स्या० ।
 ४. उदकासेचना—सी०, स्या० । ५-५. अद्दसं फुस्ससम्बुद्धं—सी०, स्या० । ६. सरित्त्वा—स्या० ।
 ७. पदुमं—स्या० । ८. व—स्या० ।

तस्सुदानं

तिमिरनङ्गलीपुष्प^१, निष्पन्नञ्जलिको^२ अधो ।
 द्वे रंसिसञ्जी फलदो, सदसञ्जी च सेचको ।
 पद्मपुष्पी^३ च गाथायो, छप्पञ्जास^४ पकितिता ॥

तिमिरवग्गो नवमो ।

१. तिमिरनङ्गलीपुष्पी—सी० ; तिमिरनङ्गलिपुष्पी—स्या० । २. निष्पन्नञ्जलिको—
 सी०, स्या० । ३. पद्मपुष्पी—स्या० । ४. छप्पञ्जासा—स्या० ।

१०. सुधावग्गो

१. सुधापिण्डयत्थेरअपदानं

१. "पूजारहे पूजयतो, बुद्धे यदि व^१ सावके ।
पपञ्चसमतिक्रान्ते, तिण्णसोकपरिह्वे ॥
२. "ते तादिसे पूजयतो, निब्बुते अकुतोभये ।
न सक्का पुञ्जं सङ्घातं, इमेत्तमपि^२ केनचि ॥
३. "चतुन्नमपि^३ दीपानं, इस्सरं योध कारये ।
एकिस्सा^४ पूजनायेतं, कलं नाग्घति सोळ्ळसि ॥
४. "सिद्धत्थस्स नरग्गस्स, चेतिये फलितन्तरे^५ ।
सुधापिण्डो मया दिन्नो, विप्पसन्नेन चेतसा ॥
५. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पटिसङ्खारस्सिदं फलं ॥
६. "इतो तिसतिकप्पम्हि, पटिसङ्खारसव्हया ।
सत्तरतनसम्पन्ना, तेरस चक्कवत्तिनो ॥
७. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 147,
R. 133.

5

10

इत्थं सुदं आयस्मा सुधापिण्डयो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. च—स्या० । २. इदम्भत्तन्ति—सी० । ३. चतुन्नमपि—स्या० । ४. एतिस्सा—
स्या० । ५. इट्ठकन्तरे—स्या० ।

२. सुचिन्तिकत्थेरअपदानं^१

८. "तिस्सस्स लोकनाथस्स, सुद्धपीठमदासहं ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, बुद्धस्सादिच्चबन्धुनो ॥
९. "अट्ठारसे^२ इतो कप्पे, राजा आसिं महारुचि ।
भोगो च विपुलो आसि, सयनञ्च अनप्पकं ॥
- B. 148 5 १०. "पीठं बुद्धस्स दत्तवान्, विप्पसत्तेन चेतसा ।
अनुभोमि सकं कम्मं, पुब्बे सुकतमतनो ॥
- R. 134 ११. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं पीठमर्दादिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पीठदानस्सिदं फलं ॥
१२. "अट्ठत्तिसे इतो कप्पे, तयो ते चक्कवत्तिनो ।
रुचि उपरुचि चेव, महारुचि तत्तियको ॥
- 10 १३. "पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सुचिन्तिको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. अड्ढचेळकत्थेरअपदानं

१४. "तिस्सस्साहं भगवतो, उपड्डुदुस्समदासहं ।
परमकापञ्जपतोमिह, दुग्गतेन^३ समप्पितो ॥
- 15 १५. "उपड्डुदुस्सं दत्तवान्, कप्पं सग्गमिह मोदहं ।
अवसेसेसु कप्पेसु, कुसलं^४ कारितं मया^५ ॥
१६. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं दुस्समर्दादिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, दुस्सदानस्सिदं फलं ॥

१. सुचिन्तिकत्थेरअपदानं—सी० ; दुतियं सुपीठियत्थेरअपदानं—स्या० । २. अट्ठत्तिसे—
सी०, स्या० । ३. दुग्गत्तेन—सी० । ४-४. कुसलञ्चकारिमहं—स्या० ।

१७. "एकूनपञ्जासकप्पम्हि^१, राजानो चक्कवत्तिनो ।
समन्तच्छदना^२ नाम, वार्त्तिसासुं^३ जनाधिप ॥
१८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सोणो अड्डुचेळ्ळको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. सूचिदायकत्थेरअपदानं

१९. "कम्ममारोहं पुरे आसिं, बन्धुमायं पुरुत्तमे ।
सूचिदानं मया दिन्नं, विपस्सिस्स महेसिनो ॥
२०. "वजिरग्गसमं आणं, होति कम्मेन तादिसं ।
विरागोम्हि विमुत्तोम्हि, पत्तोम्हि आसवक्खयं ॥
२१. "अतीते^३ च भवे सब्बे, वत्तमाने चनागते^३ ।
आणेन विचिनिं सब्बं, सूचिदानस्सिदं फलं ॥
२२. "एकनवुत्तितो कप्पे, सत्तासुं वजिरब्धया ।^४
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
२३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 149

5

B. 13

10

इत्थं सुदं आयस्मा सूचिदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. गन्धमालियत्थेरअपदानं

२४. "सिद्धत्थस्स भगवतो, गन्धथूपं अकासहं ।
सुमनेहि पटिच्छन्नं, बुद्धानुच्छविकं कतं" ॥
२५. "कञ्चनग्घियसङ्कासं, बुद्धं लोकगगनायकं ।
इन्दीवरं व जलितं, आदितं व हुतासनं ॥

15

१. एकपञ्जासकप्पम्हि—स्या० । २-२. समन्ता ओदनानाम वत्तियासुं—स्या० ।

३-३. अतीता च भवा सब्बे, वत्तमाना च नागता—स्या० । ४. वजिरासमा—स्या०, रो० ।

५. अहं—स्या०, रो० ।

२६. "व्यग्वसभं व' पवरं, अभिजातं व केसरिं ।
निसिन्नं समणानगं, भिक्खुसङ्घपुरक्खतं ॥
२७. "वन्दित्वा सत्थुनो पादे, पक्कामिं उत्तरामुखो ।
चतुन्नवुत्तितो कप्पे, गन्धमालं यतो अदं ॥
२८. "बुद्धे कतस्स कारस्स, फलेनाहं विसेसतो ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२९. "चत्तारीसम्हि एकूने, कप्पे आसिंसु सोळ्ळस ।
देवगन्धसनामा ते, राजानो चक्कवत्तिनो ॥
३०. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 150

इत्थं सुदं आयस्मा गन्धमालियो धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. तिपुण्णियत्थेरअपदानं

R. 136

10

३१. "मिगलुद्धो पुरे आसि, अरञ्जे कानने अहं^३ ।
पाटलिं हरितं दिस्वा, तीणि पुण्णानि ओकिरिं ॥
३२. "पतितपत्तानि^३ गण्हित्वा, बहि छड्डेसहं तदा ।
अन्तोमुद्धं बहिसुद्धं, सुविमुत्तं^४ अनासवं ॥
३३. "सम्मुखा विय सम्बुद्धं, विपस्सिं लोकनायकं ।
पाटलिं अभिवादेत्वा, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥
३४. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं बोधिमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बोधिपूजायिदं फलं ॥
३५. "समन्तपासादिका नाम, तेरसासिंसु राजिनो ।
इतो तेत्तिसकप्पम्हि^५, चक्कवत्ती महब्बला ॥
३६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

15

20

इत्थं सुदं आयस्मा तिपुण्णियो धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. व्यग्वसभं—स्या० । २. ब्रह्म—स्या० । ३. सत्तपत्तानि—सी० ;
सुक्खपण्णानि—स्या० । ४. विमुत्तं—स्या० । ५. तिसत्तिसकप्पम्हि—स्या० ।

७. मधुपिण्डिकत्थेरअपदानं

३७. “विपिने^१ कानने दिस्वा, अप्सदे निराकुले ।
सिद्धत्थं^२ इसिनं सेट्ठं, आहुतीनं पटिग्गहं ॥
३८. “निव्वुत्तं^३ महानागं, निसभाजानियं यथा ।
ओसधिं^४ व^५ विरोचन्तं, देवसंघनमस्सितं ॥
३९. “वित्तिं^६ ममाहु तावदे^७, आणं उप्पज्जि तावदे ।
वुट्ठितस्स^८ समाधिम्हा, मधुं दत्त्वान सत्थुनो ॥
४०. “वन्दित्वा सत्थुनो^९ पादे, पक्कामिं पाचिनामुखो ।
चतुत्तिसमिह कप्पमिह, राजा आसिं सुदस्सना ॥
४१. “मधु भिसेहि^{१०} सवति, भोजनमिह च तावदे ।
मधुवस्सं पवस्सित्थ, पुव्वकम्मस्सिदं फलं ॥
४२. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं मधुं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, मधुदानस्सिदं फलं ॥
४३. “चतुत्तिसे इतो कप्पे, चत्तारो ते सुदस्सना ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवती महव्वला ॥
४४. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा मधुपिण्डिको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

B. 151

5

R. 137

10

15

८. सेनासनदायकत्थेरअपदानं

४५. “सिद्धत्थस्स भगवतो, अदासिं पण्णसन्थरं ।
समन्ता उपहारञ्च^१, कुसुमं ओकिरिं अहं ॥

१. विवने—स्या०, रो० । २. निव्वुत्तितं—स्या० । ३-३. ओसधीव—स्या० ।

४-४. वित्ति मे पाहुना ताव—सी०, स्या० । ५. वुट्ठितस्स—स्या० । ६. सिरसा—स्या० ।

७. भिसेहि—स्या० । ८. उपकारञ्च—स्या० ।

४६. "पासादेवं^१ गुणं रम्मं^२, अनुभोमि महारहं ।
महग्धानि च पुष्फानि, सयनेभिसवन्ति^३ मे ॥
४७. "सयनेहं तुवट्टामि, विचित्ते पुष्फसन्थते ।
पुष्फवुट्ठि च सयने, अभिवस्सति तावदे ॥
४८. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, अदासि पण्णसन्थरं ।
दुग्गाति नाभिजानामि, सन्थरस्स इदं फलं ॥
४९. "तिणसन्थरका^४ नाम, सत्तेते चक्कवत्तिनो ।
इतो ते पञ्चमे कप्पे, उप्पज्जिसु जनाधिपा ॥
५०. "पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे०^५ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 152

5

R. 188

इत्थं सुदं आयस्मा सेनासनदायको धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ॥

९. वेय्यावच्चकत्थेरअपदानं

५१. "विपस्सिस्स भगवतो, महापूगगणो^१ अहु ।
वेय्यावच्चकरो आसि, सब्बकिच्चेसु वावटो^२ ॥
५२. "देय्यधम्मो च मे नत्थि, सुगतस्स महेसिनो ।
अर्वादि सत्थुनो पादे, विप्पसन्नेन चेतसा ॥
५३. "एकनवुत्तितो कप्पे, वेय्यावच्चं अकासहं ।
दुग्गाति नाभिजानामि, वेय्यावच्चस्सिदं फलं ॥
५४. "इतो च अट्ठमे कप्पे, राजा आसि सुचिन्तितो^३ ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
५५. "पटिसम्भिदा चतस्सो^४ पे०^४ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा वेय्यावच्चको धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१-१. पासादे च ग्रहं रम्मं—स्या० । २. सयनेभिवस्सन्ति—स्या० । ३. ठिता
सन्थारका—स्या० । ४. महापुग्गगणो—स्या० । ५. व्यावटो—सी०, स्या० ।
६. सुचिन्तियो—स्या० ।

१०. बुद्धपट्टाकत्थेरअपदानं

५६. “विपस्सिस्स^१ भगवतो, अहोसि सङ्खधम्मको ।
निच्चुपट्टानयुत्तोमिह, सुगतस्स महेसिनो ॥
५७. “उपट्टानफलं पस्स^२, लोकनाथस्स तादिनो ।
सट्ठितूरियसहस्सानि^३, परिवारेन्ति मं सदा ॥
५८. “एकनवुत्तितो कप्पे, उपट्ठाहि महाइसि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, उपट्टानस्सिदं फलं ॥
५९. “चतुवीसे^४ इतो कप्पे, महानिग्घोसनामका ।
सोळसासिंसु राजानो, चक्कवत्ती महव्वला ॥
६०. “पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे^० कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. 153

5 R. 139

इत्थं सुदं आयस्मा बुद्धपट्टाको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुद्दानं

- सुधा सुचिन्ति^१ चेळञ्च, सुची च^२ गन्धमालियो ।
तिपुप्फियो मधुसेना^३, वेय्यावच्चो चुपट्टको^४ ।
समसट्ठि^५ च गाथायो, अस्मि वग्गे पकित्तिता ॥

10

सुधावग्गो दसमो ।

अथ वग्गुद्दानं

- बुद्धवग्गो हि पठमो, सीहासनि सुभूति च ।
कुण्डधानो उपालि च, वीजनि सकचिन्ति च^१ ॥
नागसमालो तिमिरो^२, सुधावग्गेन ते दस ।
चतुद्दससता^३ गाथा, पञ्चपञ्जासमेव च ॥

15

बुद्धवग्गदसकं ।

पठमसतकं समत्तं ।

१. विपस्सिनो—सी०, स्या० । २. पस्सं—स्या० । ३. सट्ठितूरिय०—सी०, स्या० ।
४. चतुचपुते—स्या० । ५-५. पीठञ्च चेळञ्च कम्मरो—स्या० । ६-६. मधुसेना वेय्यापच्चोव
धम्मको—स्या० । ७. समसट्ठि—स्या० । ८. वीजानी सकचित्तनो—स्या० ।
९. तिमिरि—स्या० । १०. चतुद्दससत—सी० ।

११. भिक्खुदायिवग्गो

१. भिक्खुदायकत्थेरअपदानं

B. 154.
R. 140

१. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ।
पवरा^१ अभिनिक्खन्तं, वना^२ निब्बनमागतं^३ ॥
२. "कटच्छुभिक्खं पादासि, सिद्धत्थस्स महेसिनो ।
पञ्जाय^४ उपसन्तस्स, महावीरस्स तादिनो ॥
३. "पदेनानुपदायन्तं^५, निब्बापेन्ते^६ महाजनं ।
उल्लारा^७ वित्ति मे जाता, बुद्धे आदिच्चबन्धुने^८ ॥
४. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं दानमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, भिक्खादानस्सिदं फलं ॥
५. "सत्तासीतिमिहतो कप्पे, महारेणु सनामका ।
सत्तरतनसम्पन्ना, सत्तेते^९ चक्कवत्तिनो ॥
६. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं^{१०} ॥

इत्थं सुदं आयस्मा भिक्खुदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. ञाणसञ्जिकत्थेरअपदानं

७. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, निसभाजानियं यथा ।
तिघापभिन्नं^{११} मातङ्गं, कुल्लरं व महेसिनं ॥
८. "ओभासेन्तं^{१२} दिसा सव्वा, उल्लुराजं व^{१३} पूरितं^{१४} ।
रथियं^{१५} पटिपज्जन्तं, लोकजेट्ठं अपस्सहं^{१६} ॥

१. पवना—स्या० । २-२. वाना निब्बानमागतं—स्या० । ३. पञ्जस्स—स्या० ।
४. पदेनानुपदायन्तो—सी०, स्या० । ५. निब्बापेन्ते—स्या०, रो० । ६-६. वित्ति मे पाहुना
ताव, बुद्धस्सादिच्चबन्धुनो—स्या० । ७. सत्तेव—सी० । ८. भाणासञ्जिकत्थेरअपदानं—सी० ।
९. तिघापभिन्नं—स्या० । १०. ओभासेन्तं—सी० । ११-११. सालराजं व पुष्पितं—स्या० ।
१२. रथिया—स्या० । १३. नरुत्तमं—स्या० ।

९. “आणे चित्तं पसादेत्वा, पग्गहेत्वान अञ्जलि ।
पसन्नचित्तो सुमनो, सिद्धत्थमभिवादयिं ॥
१०. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, आणसञ्जायिदं फलं ॥
११. “तेसत्तत्तिम्हितो कप्पे, सोळसासुं नरुत्तमा ।
सत्तरत्तनसम्पन्ना, चक्कवती महब्बला ॥
१२. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. 155

5

R. 141

इत्थं सुदं आयस्मा आणसञ्जिको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. उप्पलहत्थियत्थेरअपदानं

१३. “तिवरायं निवासीहं, अहोसिं मालिको तदा ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, सिद्धत्थं लोकपूजितं^१ ॥
१४. “पसन्नचित्तो सुमनो, पुप्फहत्थमदासहं ।
यत्थ यत्थुपपज्जामि, तस्स कम्मस्स वाहसा ॥
१५. “अनुभोमि फलं इद्धं, पुब्बे सुकतमत्तनो ।
परिक्खितो सुमल्लेहि, पुप्फदानस्सिदं^२ फलं^३ ॥
१६. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुप्फपूजायिदं^३ फलं ॥
१७. “चतुन्नवुत्तुपादाय, ठपेत्वा वत्तमानकं ।
पञ्चराजसता तत्थ, नज्जसमसनामका^४ ॥
१८. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा उप्पलहत्थियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. लोकनायकं—सी० । २-२. ससञ्जाय इदं फलं—स्या० । ३. बुद्धपूजायिदं—सी० ।

४. नज्जुपसनामका—सी०, स्या० ।

४. पदपूजकत्थेरअपदानं

B. 156

१९. "सिद्धत्थस्स भगवतो, जातिपुष्फमदासहं ।

पादेसु सत्त पुष्फानि, हासेनोकिरितानि मे ॥

२०. "तेन कम्मेनहं अज्ज, अभिभोमि^१ नरामरे ।

धारेमि अन्तिमं देहं, सम्मासम्बुद्धसासने ॥

B. 142

5

२१. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं पुष्फमभिरोर्षायि ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, पुष्फपूजायिदं फलं ॥

२२. "समन्तगन्धनामासुं, तेरस चक्कवत्तिनो ।

इतो पञ्चमके कप्पे, चातुरन्ता जनाधिपा^२ ॥

२३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पदपूजको धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. मुट्ठिपुष्फियत्थेरअपदानं

10

२४. "सुदस्सनोति नामेन, मालाकारो अहं तदा ।

अद्दसं विरजं बुद्धं, लोकजेट्ठं नरासभं ॥

२५. "जातिपुष्फं गहेत्वान, पूजयि पदुमुत्तरं ।

विसुद्धचक्खुं सुमनो, दिव्वचक्खुं समज्झगं ॥

15

२६. "एतिस्सा पुष्फपूजाय, चित्तस्स पणिधीहि च ।

कप्पानं सतसहस्सं, दुग्गतिं नुपपज्जहं^३ ॥

२७. "सोळ्सांसिसु राजानो, देवुत्तरसनामका ।

छत्तिंसम्हि इतो कप्पे, चक्कवती महब्बला ॥

२८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा मुट्ठिपुष्फियो धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. अतिभोमि—सी० । २. गणाधिपा - स्या० । ३. नूपपज्जहं—सी०, स्या० ।

६. उदकपूजकत्थेरअपदानं

२९. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, गच्छन्तं अनिलञ्जसे ।
घतासनं व जलितं, आदितं व हुतासनं ॥ B. 157
३०. "पाणिना उदकं गृह्ण, आकासे उक्खिपि अहं ।
सम्पटिच्छि महावीरो, बुद्धो कारुणिको इसि^१ ॥
३१. "अन्तलिक्खे ठितो सत्था, पदुमुत्तरनामको ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, इमं गाथं अभासथ ॥ 8 R 143
३२. 'इमिना दकदानेन, पीति उप्पादनेन च ।
कप्पसतसहस्सम्पि^२, दुग्गति नुपपज्जति^३ ॥
३३. "तेन कम्मेन द्विपदिन्द, लोकजेट्ठ नरासभ ।
पत्तोम्हि अचलं ठानं, हित्वा जयपराजयं ॥ 10
३४. "सहस्सराजनामेन, तयो ते चक्खवत्तिनो ।
पञ्चसट्ठिकप्पसते, चातुरन्ता जनाधिपा ॥
३५. "पटिसम्भदा चतस्सो^४ पे^५ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उदकपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. नलमालियत्थेरअपदानं*

३६. "पदुमुत्तरबुद्धस्स, लोकजेट्ठस्स तादिनो ।
तिणत्थरे निसिन्नस्स, उपसन्तस्स तादिनो ॥ 15
३७. "नलमालं गहेत्वान, बन्धित्वा बीर्जनि अहं ।
बुद्धस्स उपनामेसि, द्विपदिन्दस्स तादिनो ॥
३८. "पटिग्गहेत्वा^४ सब्बञ्जू, बीर्जनि लोकनायको ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, इमं गाथं अभासथ ॥

१. मयि—स्या० । २. कप्पसतसहस्सम्हि—सो०, स्या० । ३. नूपपज्जसि—स्या० ।

४. नलमालि०—सो० । ५. पटिग्गहेत्वान—स्या० ।

B. 158

३९. 'यथा मे कायो निब्बाति', परिळाहो न विज्जति ।
तथेव तिविधग्गीहि, चित्तं तव विमुच्चतु' ॥

४०. "सब्बे देवा समागच्छुं^२, ये केचि वननिस्सिता^३ ।
सोस्साम^४ बुद्धवचनं, हासयन्तं च दायकं ॥

5

४१. "निसिन्नो भगवा तत्थ, देवसंघपुरक्खतो ।
दायकं सम्पहंसेन्तो, इमा गाथा अभासथ ॥

४२. 'इमिना बीजनिदानेन, चित्तस्स पणिवीहि च ।
सुब्बतो नाम नामेन, चक्कवत्ती भविस्सति ॥

R. 144

10

४३. 'तेन कम्मावसेसेन, सुक्कमूलेन चोदितो ।
मालुतो नाम नामेन, चक्कवत्ती भविस्सति' ॥

४४. "इमिना बीजनिदानेन, सम्मानविपुलेन च ।
कप्पसतसहस्सम्पि, दुग्गातिं नुपपज्जति ॥

४५. "तिसकप्पसहस्सम्हि, सुब्बता अट्ठतिंस् ते ।
एकूनतिंससहस्से, अट्ठ मालुतनामका ॥

15

४६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
इत्थं सुदं आयस्मा नरुमालियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

सत्तमभाणवारं ।

८. आसनुपट्टाहकत्थेरअपदानं

४७. "काननं वनमोग्गह, अप्पसहं निराकुलं ।
सीहासनं मया दिन्नं, अत्थदस्सिस्स तादिनो ॥

४८. "मालाहत्यं^५ गहेत्वान, कत्वा च नं पदक्खिणं ।
सत्थारं पयिरुपासित्वा, पक्कामिं उत्तरामुखो ॥

B. 159

20

४९. "तेन कम्मेन द्विपदिन्द, लोकजेट्ठ नरासभ ।
सन्निव्वापेमि अत्तानं, भवा सब्बे समूहता ॥

१. निब्बायि—स्या० । २. समागच्छुं—स्या० । ३. दुमनिस्सिता—स्या० ।

४. सुस्साम—स्या० । ५. आसनुपट्टाहकत्थेर०—सी० ; आसनुपट्टाहकत्थेर०—स्या० ।

६. मालहत्यं—स्या० ।

५०. "अट्टारसकप्पसते, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सीहासनस्सिदं फलं ॥
५१. "इतो सत्तकप्पसते, सन्निव्वापक खत्तियो ।
सत्तरत्तनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
५२. "पटिसम्भदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

इत्थं सुदं आयस्मा आसनपट्टाहको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. विष्णुलिङ्गायकथेरअपदानं

५३. "हिमवन्तस्साविदूरे, वसामि पण्णसन्थरे ।
घासेसु गेधमापन्नो, सेत्थसीलो^१ चहं^२ तदा ॥
५४. "खणन्तालु^३ कलम्बानि, विष्णुलिङ्गल्लानि च ।
कोलं भल्लातकं बिल्लं^३, आहत्वा पटियादितं ॥
५५. "पटुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, आगच्छि मम सन्तिकं ॥
५६. "उपागतं महानागं, देवदेवं नरासभं ।
विष्णुलिङ्गं पग्गहेत्वान, पत्तमिह ओकिरि अहं ॥
५७. "परिभुञ्जि महावीरो, तोसयन्तो ममं तदा ।
परिभुञ्जित्वान सब्वञ्जू, इमं गाथं अभासथ ॥
५८. 'सकं चित्तं पसादेत्वा, विष्णुलिङ्गं मे अदा तुवं ।
कप्पानं सतसहस्सं, दुग्गतिं नुपपज्जसि' ॥
५९. "चरिमं वत्तते मय्हं, भवा सब्वे समूहता ।
घारेमि अन्तिमं देहं, सम्मासम्बुद्धसासने ॥

R. 145

10

15

B. 160

१-१. सेत्थसीलोवहं—स्या० । २. खणमालु—स्या० । ३. बेल्लं—स्या० ।

६०. "चतुपञ्चासितो कप्पे, सुमेखलियसव्हयो^१ ।
सत्त रतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
६१. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा विञ्जालिदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. रेणुपूजकत्थेरअपदानं

R. 146

5

६२. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, सत्तरंसि व भाणुमं ।
ओभासेत्तं दिसा सब्बा, उळ्ळुराजं व पूरितं ॥
६३. "पुस्खत्तं सावकेहि, सागरेहेव^२ मेदनिं ।
नागं पग्गय्ह रेणूहि, विपस्सिस्साभिरोपयिं ॥
६४. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं रेणुमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
६५. "पण्णतालीसितो कप्पे, रेणु नामासि खत्तियो ।
सत्त रतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
६६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा रेणुपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ॥

तस्सुद्धानं

भिक्षुदायी आणसञ्जी, हत्थियो पदपूजको ।
मुट्ठिपुप्फी उदकदो, नळमालि उपट्ठको^३ ।
विञ्जालिदायी रेणु च, गाथायो छ च सट्ठि च ॥

15

भिक्षुदायिवग्गो एकादसमो ।

१. सुमेखलिमसव्हयो—स्या० । २. सागरेनेव—स्या० । ३. निधावको—स्या० ।

१२. महापरिवारवग्गो

१. महापरिवारकत्थेरअपदानं^१

१. "विपस्सी नाम भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
अट्ठसट्ठिसहस्सेहि, पाविसि बन्धुमं तदा ॥
२. "नगरा अभिनिक्खम्म, अगमं^२ दीपचेतियं ।
अदसं विरजं बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ॥
३. "चुल्लासीतिसहस्सानि, यक्खा मय्हं उपन्तिके ।
उपट्ठहन्ति सक्कच्चं इन्दं व तिदसा गणा ॥
४. "भवना अभिनिक्खम्म, दुस्सं पग्गय्हहं तदा ।
सिरसा अभिवादेसिं, तश्चादासिं महेसिनो ॥
५. "अहो बुद्धो अहो धम्मो, अहो नो सत्थु सम्पदा ।
बुद्धस्स आनुभावेन, वसुधायं पकम्पथ ॥
६. "तश्च अच्छरियं दिस्वा, अब्भुतं^३ लोमहंसनं ।
बुद्धे चित्तं पसादेमिं^४, द्विपदिन्दमिह तादिने ॥
७. "सोहं चित्तं पसादेत्वा, दुस्सं दत्त्वान सत्थुनो ।
सरणञ्च उपागच्छिं^५, सामच्चो सपरिज्जनो ॥
८. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं कम्ममकारि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
९. "इतो पन्नरसे कप्पे, सोल्लासासुं^६ सुवाहना^६ ।
सत्तरत्तनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
१०. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 61

R. 147

10

15

20

इत्थं सुदं आयस्मा महापरिवारको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. महापरिवारकत्थेरअपदानं—सी०, स्या० । २. अगमि—स्या० । ३. अब्भूतं—स्या० ।
४. पसादेसिं—सी० । ५. उपागच्छिं—सी०, स्या० । ६-६. सोल्लासासिमु वाहना—स्या० ।

२. सुमङ्गलत्थेरअपदानं

B. 162

११. "अत्थदस्सी जिनवरो, लोकजेट्ठो नरासभो ।
विहारा अभिनिक्खम्म, तत्थकं उपसङ्कमि ॥

१२. "न्हत्वा^१ पित्वा^१ च सम्बुद्धो, उत्तरित्वेकचीवरो ।
अट्ठासि भगवा तत्थ, विलोकेन्तो दिसोदिसं ॥

5

१३. "भवने उपविट्ठोहं, अद्दसं लोकनायकं ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, अप्पोटेसि^२ अहं तदा ॥

१४. "सत्तरंसि व जोतन्तं, पभासन्तं व कच्चनं ।
नच्चगीते पयुत्तोहं, पञ्चङ्गतूरियम्हि च ॥

10

१५. "यं यं योनुपपज्जामि, देवतं अथ मानुसं ।
सब्बे सत्ते अभिभोमि^३, विपुलो होति मे यसो ॥

R. 148

१६. "नमो ते पुरिसाजञ्ज, नमो ते पुरिसुत्तम ।
अत्तानं तोसयित्वान, परे तोसेसि त्वं मुनि^४ ॥

१७. "परिग्गहे^५ निसीदित्वा, हासं कत्वान सुब्बते^६ ।
उपट्ठहित्वा^७ सम्बुद्धं, तुसितं उपपज्जहं ॥

15

१८. "सोऽसेतो कप्पसते, द्विनवएकचिन्तिता ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवती महब्बला ॥

१९. "पटिसम्भिदा चतस्सो^८ पे^९ कतं बुद्धस्स सासनं ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सुमङ्गलो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१-१. नहात्वा पीत्वा—सी० ; नहात्वा पित्वा—स्या० । २. अप्पोटेसि—सी०, स्या० । ३. अतिभोमि—सी० । ४. मुने—सी० । ५. परिग्गह—सी० ; परिग्गहित्वा—स्या० । ६. सुब्बतो—सी०, स्या० । ७. उपट्ठहित्वान—स्या० ।

३. सरणगमनियत्थेरअपदानं

२०. "उभिन्नं देवराजूनं, सङ्गामो समुपट्टितो^१ ।
अहोसि समुपव्यूहो^२, महाघोसो अवत्तथ^३ ॥
२१. "पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
अन्तलिक्खे ठितो सत्था, संवेजेसि महाजनं ॥
२२. "सब्बे देवा अतमना, निक्खित्तकवचावुधा ।
सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, एकग्गासिंसु तावदे ॥
२३. "अम्हं^४ सङ्कप्पमञ्जाय, वाचासभिमुदीरयि ।
अनुकम्पको लोकविदू, निब्बापेसि महाजनं ॥
२४. "पदुट्टचित्तो मनुजो, एकपाणं विहेठयं ।
तेन चित्तप्पदोसेन, अपायं उपपज्जति ॥
२५. "सङ्गामसीसे नागो व, बहू पाणे विहेठयं ।
निब्बापेथ सकं चित्तं, मा हञ्जित्थो^५ पुनप्पुनं ॥
२६. "द्विन्नप्पि यक्खराजूनं, सेना^६ सा विम्हिता अहु^७ ।
सरणञ्च उपागच्छुं, लोकजेट्ठं सुतादिनं ॥
२७. "सञ्जापेत्त्वान जनतं, पदमुद्धरि^८ चक्खुमा ।
पेक्खमानो व देवेहि, पक्कामि उत्तरामुखो ॥
२८. "पठमं सरणं गच्छि^९, द्विपदिन्दस्स^९ तादिनो ।
कप्पानं सतसहस्सं, दुग्गातिं नुपपज्जहं ॥
२९. "महादुन्दुभिनामा च, सोळसासुं रथेसभा ।
तिसकप्पसहस्सस्मिह, राजानो चक्कवत्तिनो ॥
३०. "पटिसम्भिदा चतस्सो ... पे० ... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 168

5

10

15 R. 149

16 R. 148

20

इत्थं सुदं आयस्मा सरणगमनियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. पञ्चपट्टितो—सी०, स्या० । २. समुपव्यूहो—सी० । ३. अवत्तथ—सी० ।
४. अम्हं—सी० । ५. हञ्जित्थ—स्या० । ६-६. सेनायो विम्हिता अहु—सी० ; सेनापि समिता
अहु—स्या० । ७. उद्धरिपन—सी० स्या० । ८-८. गच्छि द्विपदिन्दस्स—सी०, स्या० ।

४. एकासनियत्थेरअपदानं

B. 161

5

10

R. 150

15

३१. "वरुणो नाम नामेन, देवराजा अहं तदा ।
उपट्टहे^१ सम्बुद्धं, सयोगबलवाहनो ॥
३२. "निब्बुते लोकनाथमिह, अत्थदस्सीनरुत्तमे^२ ।
तूरियं सब्बमादाय, अगमं बोधिमुत्तमं ॥
३३. "वादितेन च नच्चेन, सम्मताब्बसमाहितो^३ ।
सम्मुखा विय सम्बुद्धं, उपट्ठिं बोधिमुत्तमं ॥
३४. "उपट्ठित्वा तं बोधि, धरणीरुहपादपं ।
पल्लङ्कं आभुजित्वान, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥
३५. "सककम्माभिरद्धोहं, पसन्नो बोधिमुत्तमे ।
तेन चित्तप्पसादेन, निम्मानं उपपज्जहं ॥
३६. "सट्ठितूरियसहस्सानि, परिवारेन्ति मं सदा ।
मनुस्सेसु च देवेसु, वत्तमानं भवाभवे ॥
३७. "तिविघग्गी^४ निब्बुता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
घारेमि अन्तिमं देहं, सम्मासम्बुद्धसासने^५ ॥
३८. "सुबाहू नाम नामेन, चतुत्तिंसासु खत्तिया ।
सत्तरतनसम्पन्ना, पञ्चकप्पसते इतो ॥
३९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा एकासनियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. उपट्टहेति—स्या० । २. अत्थदस्सिदिपदुत्तमे—स्या० । ३. सब्बतालसमाहितो—
स्या० । ४. तिघग्गी—स्या० । ५. अयञ्च गाथा पटिसम्भिदा चतस्सोति गाथाय एक-
सम्बन्धा भवितुं युता ।

५. सुवण्णपुष्पियत्थेरअपदानं

४०. “विपस्सी नाम भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
निसिन्नो जनकायस्स, देसेसि^१ अमतं पदं ॥
४१. “तस्साहं धम्मं सुत्वान, द्विपदिन्दस्स तादिनो ।
सोण्णपुष्फानि^२ चत्तारि, बुद्धस्स अभिरोपयि ॥
४२. “सुवण्णच्छदनं आसि, यावता परिसा तदा ।
बुद्धाभा च सुवण्णाभा, आलोको विपुलो अहु ॥
४३. “उदग्गचित्तो सुमनो, वेदजातो कतञ्जली ।
वित्तिसञ्जननो^३ तेसं, दिट्ठधम्मसुखावहो ॥
४४. “आयाचित्वान सम्बुद्धं, वन्दित्वान च सुब्बतं ।
पामोब्बं जनयित्वान, सकं भवनुपागमिं^४ ॥
४५. “भवने” उपविट्ठोहं, बुद्धसेट्ठं अनुस्सरिं ।
तेन चित्तप्पसादेन, तुसितं उपपब्बहं ॥
४६. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुष्फमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
४७. “सोळसासिंसु राजानो, नेमिसम्मतनामका ।
तेतालीसे इतो कप्पे, चक्कवती महब्बला ॥
४८. “पटिसम्भिदा चतस्सो” पे० “कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

5

B. 165

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा सुवण्णपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. देसेति—सी० । २. सोवण्णपुष्फानि—स्या० । ३. पीतिसञ्जननो—स्या० ।

४. भवनुपाविसि—स्या० । ५. भवनं—स्या० ।

६. चितकपूजकत्थेरअपदानं

R. 151

४९. "वसामि राजायतने, सामच्चो सपरिज्जनो ।
परिनिव्वुते भगवति, सिखिनो लोकबन्धुनो ॥

५०. "पसन्नचित्तो सुमनो, चितकं अगमासहं ।
तूरियं^१ तत्थ वादेत्वा, गन्धमालं समोकिरिं ॥

5

५१. "चितम्हि^२ पूजं कत्वान, वन्दित्वा चितकं अहं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, सकं भवनुपागमिं ॥

५२. "भवने उपविट्ठोहं, चितपूजं^३ अनुस्सरिं ।
तेन कम्मेन द्विपदिन्द, लोकजेट्ट नरासभ ॥

S. 151

५३. "अनुभोत्वानं^४ सम्पत्तिं, देवेसु मानुसेसु^५ च ।
पत्तोम्हि अचलं ठानं, हित्वा जयपराजयं ॥

10

B. 166

५४. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयि ।
हुग्गतिं नाभिजानामि, चितपूजायिदं फलं ॥

५५. "एकूनत्तिसकप्पम्हि, इतो सोळ्ळस राजानो^६ ।
उग्गता नाम नामेन, चक्कवती महब्बला ॥

15

५६. "पटिसम्भिदा चतस्सो^७ पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा चितकपूजको धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. बुद्धसज्जकत्थेरअपदानं

५७. "यदा विपस्सी लोकगो, आयुसह्वारमोस्सजि ।
पथवी सम्पकम्पित्थ, मेदनी जलमेखला ॥

५८. "ओततं वित्थतं मय्हं, सुविचित्तवटंसकं^१ ।
भवनमि पकम्पित्थ, बुद्धस्स आयुसह्वये ॥

१. तूरियं—सी०, स्या० । २. चितकम्हि—स्या० । ३. चितकपूजं—सी०, स्या० । ४. अनुभोत्वानं—स्या० । ५. मनुजेसु—सी० । ६. राजिनो—सी०, स्या० । ७. सुविचित्तं पपञ्चकं—स्या० ।

५९. “तासो मय्हं समुप्पन्नो, भवने सम्पकम्पिते ।
उप्पादो नु किमत्थाय, आलोको विपुलो अहु ॥

६०. “वेस्सवणो^१ इधागम्म, निब्बापेसि महाजनं ।
पाणभूते^२ भयं तत्थि, एकग्गा होथ संबुता^३ ॥

६१. “अहो बुद्धो अहो धम्मो, अहो नो सत्थु सम्पदा ।
यास्मि उप्पज्जमानमिह, पथवी^४ सम्पकम्पति ॥

5

६२. “बुद्धानुभावं कित्तेत्वा, कप्पं सग्गमिह मोदहं ।
अवसेसेसु कप्पेसु, कुसलं चरितं^५ मया ॥

६३. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं सञ्जमलभिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धसञ्जायिदं फलं ॥

10

६४. “इतो चुद्दसकप्पमिह, राजा आसिं पतापवा ।
समितो नाम नामेन, चक्कवती महब्बलो ॥

B. 167

६५. “पटिसम्भिदा चतस्सो^६ पे^० कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा बुद्धसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. मगसञ्जकत्थेरअपदानं

६६. “पदुमुत्तरबुद्धस्स, सावका वनचारिनो ।
विप्पनट्ठा ब्रह्मरञ्जे, अन्धा व अनुसुय्यरे^७ ॥

15

६७. “अनुस्सरित्वा सम्बुद्धं, पदुमुत्तरनायकं ।
तस्स ते मुनिनो पुत्ता, विप्पनट्ठा महावने ॥

६८. “भवता ओरुहित्वान, अगमिं^८ भिक्खुसन्तिकं^९ ।
तेसं मगसञ्च आचिक्खि, भोजनञ्च अदासहं ॥

१. वेस्सवणो—स्या० । २. पाणभूनं—सी० ; पाणभूतं—स्या० । ३. सगा-
रवा—स्या० । ४. पठवी—सी०, स्या० । ५. करितं—सी०, स्या० । ६. अनुसुय्यरे—सी० ।
७-७. अगमं—सी० ; आगमिं भिक्खुसन्तिके—स्या० ।

६९. "तेन कम्मेन द्विपदिन्द, लोकजेट्ट नरासभ ।
जातिया सत्तवस्सोहं^१, अरहत्तमपापुणि ॥

७०. "सचक्खु^२ नाम नामेन, द्वादस चक्कवत्तिनो ।
सत्तरत्तनसम्पन्ना, पञ्चकप्पसते इतो ॥

७१. "पटिसम्भिदा चतस्सो^३ पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 153 5

इत्थं सुदं आयस्मा मग्गसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. पञ्चुपट्टानसञ्जकत्थेरअपदानं

७२. "अत्थदस्सिम्हि सुगते, निब्बुते समनन्तरा ।
यक्खयोनिं उपपज्जिं, यसं पत्तो चहं तदा ॥

७३. "दुल्लद्धं वत मे आसि, दुप्पभातं दुष्सिट्ठं ।
यं मे भोगे विज्जमाने, परिनिब्बायि चक्खुमा ॥

B. 168

10

७४. "मम सङ्कप्पमञ्जाय, सागरो नाम सावको ।
ममुद्धरितुकामो सो, आगच्छि मम सन्तिकं ॥

७५. "किन्नु सोचसि मा भायि, चर धम्मं सुमेधस ।
अनुप्पदिन्ना बुद्धेन, सब्बेसं बीजसम्पदा^३ ॥

७६. "सो चे^४ पूजेय्य सम्बुद्धं, तिट्ठन्तं लोकनायकं ।
धातुं सासपमत्तम्पि^५, निब्बुतस्सापि पूजये ॥

15

७७. "समे चित्तप्पसादम्हि, समं पुञ्जं महग्गतं ।
तस्मा थूपं करित्वान, पूजेहि जिनधातुयो ॥

७८. "सागरस्स वचो सुत्वा, बुद्धथूपं अकासहं ।
पञ्चवस्से परिचरि, मुनिनो थूपमुत्तमं ॥

20

७९. "तेन कम्मेन द्विपदिन्द, लोकजेट्ट नरासभ ।
सम्पत्तिं अनुभोत्वान, अरहत्तमपापुणि ॥

१. सत्तवस्सेन—स्या० । २. सचक्खु—स्या० । ३. विजसम्पदा—स्या० ।

४. च—सी०, स्या० । ५. सासपमतं हि—सी० ।

८०. "भूरिपञ्चा च^१ चत्तारो, सत्तकप्पसते इतो ।
सत्तरत्तनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
८१. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पच्चुपट्टानसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. जातिपूजकथेरअपदानं

८२. "जायन्तस्स विपस्सिस्स, आलोको विपुलो अहु । R. 154
पथवी च पकम्पित्थ, ससागरा सपब्बता ॥ 5
८३. "नेमित्ता च वियाकंसु, बुद्धो लोके भविस्सति ।
अग्गो च सब्बसत्तानं, जनतं उद्धरिस्सति ॥
८४. "नेमित्तानं सुणित्वान, जातिपूजमकासहं । B. 169
एदिस्सा पूजना नत्थि, यादिसा जातिपूजना ॥
८५. "सङ्खरित्वान^२ कुसलं, सकं चित्तं पसादयि । 10
जातिपूजं करित्वान, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥
८६. "यं यं योनुपपज्जामि, देवत्तं अथ मानुसं ।
सब्बे सत्ते अभिभोमि, जातिपूजायिदं फलं ॥
८७. "धातियो मं उपट्ठन्ति, मम चित्तवसानुगा । 15
न ता सक्कोन्ति कोपेतुं, जातिपूजायिदं फलं ॥
८८. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पूजमकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, जातिपूजायिदं फलं ॥
८९. "सुपारिचरिया नाम, चतुत्तिंस जनाधिपा ।
इतो तत्तियकप्पम्हि, चक्कवत्ती महब्बला ॥
९०. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥ 20

इत्थं सुदं आयस्मा जातिपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुदानं

परिवारसुमङ्गला^१,   सरणासनपुष्फिया^२ ।
 चितपूजी   बुद्धसञ्जी,   मग्गुपट्टानजातिना ।
 गाथायो नवुति   वुत्ता,   गणितायो विभाविहि ॥

महापरिवारवग्गो द्वादसमो ।

१३. सेरेय्यवग्गो

१. सेरेय्यकत्थेरअपदानं

१. "अज्झायको^१ मन्तधरो, तिण्णं वेदान पारगू ।
अब्भोकासे ठितो सन्तो, अद्दसं लोकनायकं ॥
२. "सीहं यथा वनचरं, व्यग्धराजं व नित्तसं ।
तिधापभिन्नमातङ्गं^२, कुञ्जरं व महेसिनं ॥
३. "सेरेय्यकं गहेत्वान, आकासे उक्खिअपि अहं ।
बुद्धस्स आनुभावेन, परिवारेन्ति सब्बसो^३ ॥
४. "अधिट्ठहि^४ महावीरो, सब्बञ्जू लोकनायको ।
समन्ता पुप्फच्छदना, ओकिरिसु नरासभं ॥
५. "ततो सा पुप्फकञ्चुका, अन्तोवण्टा बहिमुखा ।
सत्ताहं छदनं कत्वा, ततो अन्तरधायथ ॥
६. "तच्च अच्छरियं दिस्वा, अब्भुतं लोमहंसनं ।
बुद्धे चित्तं पसादेसि, सुगते लोकनायके ॥
७. "तेन चित्तप्पसादेन, सुक्कमूलेन चोदितो ।
कप्पानं सतसहस्सं, दुग्गातिं नुपपज्जहं^५ ॥
८. "पन्नरससहस्समिह, कप्पानं पञ्चवीसति^६ ।
वीतमला^७ समाना च, चक्कवती महव्वला ॥
९. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छळ्ळभिज्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 170,
R. 165

8

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा सेरेय्यको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. अज्झायिको—स्या० । २. तिधापभिन्न०—सी० ; तिधपभिन्न०—स्या० ।

३. सब्बतो—सी० । ४. अधिट्ठासि—सी० । ५. नुपपज्जहं—सी०, स्या० ।

६. पञ्चवीसते—सी०, स्या० । ७. वित्तमाला—सी० ; विलामाला—स्या० ।

२. पुष्पधूपियत्थेरअपदानं

B. 171

१०. "हिमवन्तस्साविदूरे, कुक्कुरो^१ नाम^१ पब्बतो ।
वेमज्जे तस्स वसति, ब्राह्मणो मन्तपारगू ॥

११. "पञ्च सिस्ससहस्सानि, परिवारेन्ति मं सदा ।
पुब्बुट्ठायी च ते आसुं, मन्तेसु च विसारदा ॥

R. 186

5

१२. "बुद्धो लोके समुप्पन्नो, तं विजानाथ नो भवं ।
असीतिव्यञ्जनानस्स, वार्तिसवरलक्खणा ॥

१३. "व्यामप्पभो जिनवरो, आदिच्चो व विरोचति ।
सिस्सानं वचनं सुत्वा, ब्राह्मणो मन्तपारगू ॥

10

१४. "अस्समा अभिनिक्खम्म, दिसं पुच्छति सिस्सके^२ ।
यम्हि देसे महावीरो, वसति लोकनायको ॥

१५. "ताहं दिसं^३ नमस्सिस्सं, जिनं अप्पटिपुग्गलं ।
उदग्गचित्तो सुमनो, पूजेसिं तं तथागतं ॥

१६. "एथ सिस्सा गमिस्साम, दक्खिस्साम तथागतं ।
वन्दित्वा सत्थुनो पादे, सोस्साम जिनसासनं ॥

15

१७. "एकाहं अभिनिक्खम्म, व्याधिं^४ पटिलभिं अहं ।
व्याधिना पीळितो सन्तो, सालं वासयितुं^५ गमिं ॥

१८. सब्बे सिस्से समानेत्वा, अपुच्छिं ते तथागतं ।
कीदिसं लोकनाथस्स, गुणं परमबुद्धिनो ॥

20

१९. "ते मे पुट्ठा वियाकंसु,^६ यथा दस्साविनो तथा ।
सक्कच्चं बुद्धसेट्ठं तं, देसेसुं^७ मम सम्मुखा ॥

२०. "तिसाहं वचनं सुत्वा, सकं चित्तं पसादयिं ।
पुप्फेहि धूपं कत्वान,^८ तत्थ कालङ्कतो अहं ॥

१-१. कुक्कुरो नाम—सी० । २. ब्राह्मणो—स्या० । ३. दिस्वा—स्या० ।

४. व्याधिं—सी० । ५. सालन्तो सयितुं—स्या० । ६. व्याकरिस्सु—सी० ; व्याकरिस्सु—
स्या० । ७. दस्सेसुं—सी०, स्या० । ८. करित्वान—स्या० ।

२१. "ति मे सरीरं ज्ञापेत्वा, अगमुं बुद्धसन्तिकं ।
अञ्जलिं पग्गहेत्वान, सत्थारमभिवादयुं ॥
२२. "पुप्फेहि थूपं कत्वान, सुगतस्स महेसिनो ।
कप्पानं सतसहस्सं, दुग्गतिं नुपपज्जहं ॥
२३. "चत्तालीससहस्समिह, कप्पे सोळस खत्तिया ।
नामेनग्गिसमा नाम, चक्कवत्ती महब्बला ॥
२४. "वीसकप्पसहस्समिह, राजानो चक्कवत्तिनो ।
घटासनसनामा व, अट्ठत्तिंस महीपती ॥
२५. "पटिसम्भिदा चतस्सोपे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5 B. 179

इत्थं सुदं आयस्मा पुप्फथूपियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. पायसदायकत्थेरअपदानं

२६. "सुवण्णवण्णो^२ सम्बुद्धो, वात्तिंसवरलक्खणो ।
पवना अभिनिक्खन्तो, भिक्खुसङ्घपुरक्खतो^३ ॥
२७. "महच्चा^३ कंसपातिया, वड्ढेत्वा पायसं^४ अहं ।
आहुत्तिं यिट्ठुकामो सो, उपनेसिं^५ बलिं^६ अहं ॥
२८. "भगवा तमिह समये, लोकजेद्धो नरासभो ।
चङ्कमं सुसमारुहो, अम्वरे अनिलायने ॥
२९. "तच्च अच्छरियं दिस्वा, अब्भुतं लोमहंसनं ।
ठपयित्वा कंसपातिं^७, विपस्सिं अभिवादयिं ॥
३०. "तुवं देवोसि^८ सब्बञ्जू, सदेवे सहमानुसे^९ ।
अनुकम्पं उपादाय, पटिगण्ह महामुनि ॥

10 R. 187

15

१. घटासनसमानाम—स्या० । २-२. सुवण्णवण्णं...पे०...पुरक्खतं—एवं दुतियन्त-
वसेन सी०, स्या०, पोत्थकेसु दिस्सति । ३. सहत्वा—स्या० । ४. पायसं—स्या० ।
५-५. अगमि संबलि—स्या० । ६. कंसपाटि—स्या० । ७. बुद्धोसि—स्या० ।
८-८. सदेवके समानुसे—स्या० ।

३१. "पटिग्गहेसि भगवा, सब्बञ्जू लोकनायको ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, सत्था लोके महामुनि^१ ॥
३२. "एकनवुतितो कप्पे, यं दानमर्दादं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पायसस्स^२ इदं फलं ॥
३३. "एकतालीसितो कप्पे, बुद्धो नामासि खत्तियो ।
सत्तरतसम्पन्नो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
३४. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पायसदायको^३ थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. गन्धोदकियत्थेरअपदानं

३५. "निसज्ज पासादवरे, विर्पास्स अद्दसं जिनं ।
ककुधं विलसन्तं व, सब्बञ्जुं^४ तमनासकं^५ ॥
३६. "पासादस्साविदूरे च, गच्छति लोकनायको^६ ।
पभा निद्धावते तस्स, यथा^७ च सतरंसिनो^८ ॥
३७. "गन्धोदकञ्च पग्गय्ह, बुद्धसेट्ठं समोकिरि ।
तेन चित्तप्पसादेन, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥
३८. "एकनवुतितो कप्पे, यं गन्धोदकमाकिरि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३९. "एकत्तिसे इतो कप्पे, सुगन्धो नाम खत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
४०. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा गन्धोदकियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ॥

१. अनुत्तरो—स्या० । २. पायासस्स—सी०, स्या० । ३. पायासदायको—
स्या० । ४-४. सब्बञ्जुत्तमनायकं—स्या० । ५. लोकनायके—सी० । ६-६. सतरंसिम्हि
निब्वुत्ते—स्या० ।

५. सम्मुखाथविकत्थेरअपदानं

४१. "जायमाने विपस्सिम्हि, निमित्तं व्याकरिं अहं ।
निब्बापयिं च^१ जनतं, बुद्धो लोके भविस्सति ॥
४२. 'यस्मिञ्च जायमानस्मिं, दससहस्सि कम्पति^२ ।
सो दानि भगवा सत्था, धम्मं देसेति चक्खुमा ॥
४३. 'यस्मिञ्च जायमानस्मिं, आलोको विपुलो अहु ।
सो दानि भगवा सत्था, धम्मं देसेति चक्खुमा ॥
४४. 'यस्मिञ्च जायमानस्मिं, सस्तिायो न सन्द्यु^३ ।
सो दानि भगवा सत्था, धम्मं देसेति चक्खुमा ॥
४५. 'यस्मिञ्च जायमानस्मिं, अवीचग्गि न पज्जलि ।
सो दानि भगवा सत्था, धम्मं देसेति चक्खुमा ॥
४६. 'यस्मिञ्च जायमानस्मिं, पक्खिसंघो न संचरि ।
सो दानि भगवा सत्था, धम्मं देसेति चक्खुमा ॥
४७. 'यस्मिञ्च जायमानस्मिं, वातक्खन्धो न वायति ।
सो दानि भगवा सत्था, धम्मं देसेति चक्खुमा ॥
४८. 'यस्मिञ्च जायमानस्मिं, सब्बरतनानि जोतयुं^४ ।
सो दानि भगवा सत्था, धम्मं देसेति चक्खुमा ॥
४९. 'यस्मिञ्च जायमानस्मिं, सत्तासुं पदविक्रमा ।
सो दानि भगवा सत्था, धम्मं देसेति चक्खुमा ॥
५०. 'जातमतो च^५ सम्बुद्धो, दिसा सब्बा विलोकयि ।
वाचासभिमुदीरेसि, एसा बुद्धान धम्मता' ॥
५१. "संवेजयित्वा जनतं, थवित्वा लोकनायकं ।
सम्बुद्धं अभिवादेत्वा^६, पक्कामि पाचिनामुखो ॥
५२. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं बुद्धमभितोमयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, थोमनाय ईदं फलं ॥

B. 174

5

10

15

R. 159

20

१. निब्बापयं च—सी०, स्या० ।

२. पक्कम्पति—सी०, स्या० ।

३. सन्दियुं—सी०, स्या० ।

४. जोतियुं—सी०, स्या० ।

५. व—स्या० ।

६. अभिवादित्वा—स्या० ।

B. 175 5

10

15

20

५३. "इतो नवुतिकप्पमिह, सम्मुखाथविकव्हयो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महव्वलो ॥
५४. "पथवीदुन्दुभि^१ नाम,^१ एकूननवुतिमिहतो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महव्वलो ॥
५५. "अट्टासीतिमिहतो कप्पे, ओभासो नाम खत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महव्वलो ॥
५६. "सत्तासीतिमिहतो कप्पे, सरित्छेदनव्हयो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महव्वलो ॥
५७. "अग्गिनिव्वापनो नाम, कप्पानं छत्तसीतिया ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महव्वलो ॥
५८. "गतिपच्छेदनो नाम, कप्पानं पच्चसीतिया ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महव्वलो ॥
५९. "राजा वातसमो नाम, कप्पानं चुल्लसीतिया ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महव्वलो ॥
६०. "रतनपज्जलो नाम, कप्पानं तेअसीतिया ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महव्वलो ॥
६१. "पदविक्कमनो नाम, कप्पानं द्वेअसीतिया ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महव्वलो ॥
६२. "राजा विलोकनो नाम, कप्पानं एकसीतिया ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महव्वलो ॥
६३. "गिरसारोति^२ नामेन, कप्पेसीतिमिह खत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महव्वलो ॥
६४. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं"॥

इत्थं सुदं आयस्मा सम्मुखाथविको धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. कुसुमासनियत्थेरअपदानं

६५. "नगरे धञ्जवतिया, अहोसि ब्राह्मणो तदा ।
लक्खणे इतिहासे च, सनिघण्डुसकेटुमे ॥ R. 160
६६. "पदको^१ वेय्याकरणो^२, निमित्तकोविदो^३ अहं ।
मन्ते च सिस्से वाचेसिं, तिण्णं वेदान पारगू ॥ B. 176
६७. "पञ्च उप्पलहत्थानि, पिट्ठियं^४ ठपितानि मे ।
आहुतिं यिट्ठुकामोहं, पितुमानुसमागमे ॥ 5
६८. "तदा विपस्सी भगवा, भिक्खुसङ्घपुरक्खतो ।
ओभासेन्तो दिसा सब्बा, आगच्छति नरासभो ॥
६९. "आसनं पञ्जपेत्त्वान, निमन्तेत्वा^५ महामुनिं ।
सन्थरित्वान तं पुप्फं, अभिनेसिं^६ सकं घरं ॥ 10
७०. "यं मे अत्थि सके गेहे, आमिसं पच्चुपट्ठितं ।
ताहं बुद्धस्स पादासिं, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥
७१. "भुत्ताविं^७ कालमञ्जाय, पुप्फहत्थमदासहं^८ ।
अनुमोदित्वान सब्बञ्जू, पक्कामि उत्तरामुखो ॥
७२. "एकनवुतितो कप्पे, यं पुप्फमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुप्फदानस्सिदं फलं ॥ 15
७३. "अनन्तरं^९ इतो कप्पे, राजाहुं^{१०} वरदस्सनो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्तो महब्बलो ॥
७४. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कुसुमासनियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१-१. पदके वेय्याकरणे—सी० । २. निमित्ते कोविदो—सी०, स्या० । ३. पीठियं—
सी० । ४. निमन्तित्वा—स्या० । ५. अतिनेसि—सी०, स्या० । ६. भुत्तावी—स्या० ।
७. एकं हत्थं अदासहं—स्या० । ८. अनन्तरा—सी०, स्या० । ९. राजाहु—स्या० ।

७. फलदायकत्थेरअपदानं

७५. "अज्झायको मन्तधरो, तिण्णं वेदान पारगू ।
हिमवन्तस्साविदूरे, वसामि अस्समे अहं ॥
७६. "अग्गिहुत्तञ्च मे अत्थि, पुण्डरीकफलानि च ।
पुटके निक्खिपित्वान, दुमग्गे लग्गितं मया ॥
७७. "पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
ममुद्धरितुकामो सो, भिक्खन्तो ममुपागमि ॥
७८. "पसन्नचित्तो सुमनो, फलं बुद्धस्सदासहं ।
वितिसञ्जननो मय्हं, दिट्ठधम्ममुखावहो ॥
७९. "सुवण्णवण्णो सम्बुद्धो, आहुतीनं पटिग्गहो ।
अन्तलिक्खे ठितो सत्था, इमं गाथं अभासथ ॥
८०. 'इमिना फलदानेन, चेतनापणिधीहि च ।
कप्पानं सतसहस्सं, दुग्गतिं नुपपज्जसि' ॥
८१. "तेनेव सुक्कमूलेन, अनुभोत्वान सम्पदा ।
पत्तोमिह अचलं ठानं, हित्वा जयपराजयं ॥
८२. "इतो सत्तसते कप्पे, राजा आसिं सुमज्जलो ।
सत्तरतनसम्पन्नो चक्कवती महव्वलो ॥
८३. "पटिसम्भिदा चतस्सो पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा फलदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. जाणसज्जिकत्थेरअपदानं^२

८४. "पव्वते हिमवन्तमिह, वसामि पव्वतन्तरे ।
पुलिनं सोभनं दिस्वा, बुद्धसेट्ठं अनुस्सरि ॥
८५. "जाणे उपनिधा नत्थि, सज्झारं^३ नत्थि सत्थुनो ।
सव्वधम्मं अभिज्जाय, जाणेन अधिमुच्चति ॥

१. नूपगच्छति—सी०; नूपपज्जति—स्या० । २. जाणसज्जिकत्थेरापदानं—सी०, स्या० ।

३. सज्झारं—सी०, स्या० ।

८६. “नमो ते पुरिसाजञ्ज, नमो ते पुरिसुत्तम ।
आणेन ते समो नत्थि, यावता आणमुत्तमं ॥
८७. “आणे चित्तं पसादेत्वा, कप्पं सग्गम्हि मोदहं ।
अवसेसेसु कप्पेसु, कुसलं चरितं^१ मया ॥
८८. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं सञ्जमलभिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, आणसञ्जायिदं फलं ॥
८९. “इतो सत्ततिकप्पम्हि^२, एको पुलिनपुष्पियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्तो महब्बलो ॥
९०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

5 B. 178

R. 162

इत्थं सुदं आयस्मा आणसञ्जिको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. गण्ठपुष्पियत्थेरअपदानं^३

९१. “सुवण्णवण्णो सम्बुद्धो^४, विपस्सी दक्खिणारहो ।
पुरक्खतो सावकेहि, आरामा अभिनिक्खमि ॥
९२. “दिस्वानहं बुद्धसेट्ठं, सब्बञ्जुं^५ तमनासकं^६ ।
पसन्नचित्तो सुमनो, गण्ठपुष्पं^६ अपूजयिं ॥
९३. “तेन चित्तप्पसादेन, द्विपदिन्दस्स तादिनो ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, पुन वन्दिं तथागतं ॥
९४. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुष्पमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

10

15

१. करितं—सी०, स्या० । २. तेसत्ततिकप्पे—सी०, स्या० । ३. नवमं
गन्धपुष्पियत्थेरअपदानं—स्या० । ४. भगवा—स्या० । ५-५. सब्बञ्जुतं अनासकं—स्या० ।
६. गतमग्गं—स्या० ।

९५. "एकतालीसितो कप्पे, चरणो^१ नाम खत्तियो ।

सत्तस्तनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

९६. "पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे०^३ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा गण्ठिपुप्फियो^२ थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. पदुमपूजकथेरअपदानं

B. 179

९७. "हिमवन्तस्साविदूरे, गोतमो नाम पब्बतो ।

६

नानाखखेहि सञ्छन्नो, महाभूतगणालयो ॥

९८. "वेमज्झमिह च तस्सासि, अस्समो अभिनिम्मितो ।

पुरक्खतो ससिस्सेहि, वसामि अस्समे अहं ॥

R. 163

९९. "आयन्तु मे सिस्सगणा, पदुमं आहरन्तु मे ।

बुद्धपूजं करिस्सामि, द्विपदिन्दस्स तादिनो ॥

10

१००. "एवन्ति ते पटिस्सुत्वा, पदुमं आहरिंसु मे ।

तथा निमित्तं कत्वाहं, बुद्धस्स अभिरोपयिं ॥

१०१. "सिस्से तदा समानेत्वा, साधुकं अनुसासहं ।

मा खो तुम्हे पमज्जित्थ, अप्पमादो सुखावहो ॥

१०२. "एवं समनुसासित्वा, ते^३ सिस्से वचनक्खमे ।

15

अप्पमादगुणे युत्तो, तदा कालङ्कतो अहं ॥

१०३. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फममिरोपयिं ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

१०४. "एकपञ्चासकप्पमिह, राजा आसिं जलुत्तमो ।

सत्तस्तनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

20

१०५. "पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे०^३ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पदुमपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुद्दानं

सेरेय्यको पुप्फथूपि, पायसो^१ गन्धथोमको^१ ।

आसनि फलसञ्जी च, गण्ठपदुमपुप्फियो ।

पञ्चुत्तरसता गाथा, गणिता^२ अत्थदस्सिभि ॥

सेरेय्यवग्गो तेरसमो ।

१-१. पायासोदकि थोमको—सी०, स्या० । २. भणिता—सी० ।

१४. सोभितवग्गो

१. सोभितत्थेरअपदानं

B. 180

१. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, लोकजेट्ठो नरासभो ।
महतो जनकायस्स, देसेति अमतं पदं ॥

२. “तस्साहं वचनं सुत्वा, वाचासभिमुदीरितं ।
अञ्जलिं पग्गहेत्वान, एकग्गो आसहं तदा ॥

R. 164 5

३. “यथा समुट्ठो उदधीनमग्गो,
नेरु नगानं^१ पवरो सिलुच्चयो ।
तथेव ये चित्तवसेन वत्तरे,
न बुद्धआणस्स कलं उपेन्ति ते ॥

10

४. “धम्मविधिं^२ ठपेत्वान, बुद्धो कारुणिको इति ।
भिक्षुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥

५. ‘यो सो आणं पकितेसि, बुद्धमिह लोकनायके ।
कप्पानं सतसहस्सं, दुग्गतिं न^३ गमिस्सति^३ ॥

६. ‘किलेसे झापयित्वान, एकग्गो सुसमाहितो ।
सोभितो नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको’ ॥

15

७. “पञ्जासे कप्पसहस्से, सत्तेवासुं यमुग्गता^४ ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवती महब्बला ॥

८. “किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१. मेरुनागानं—स्या० । २. धम्मेविधि—सी० । ३-३. सो न गच्छति—स्या० ।

४. समुग्गता—स्या० ।

९. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्टिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सोभितो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. सुदस्सनत्थेरअपदानं

१०. “विनता^१ नदिया^१ तीरे, पिलक्खु^२ फलितो^३ अहु । B. 181
ताहं ख्खं गवेसन्तो, अद्दसं लोकनायकं ॥
११. “केतकं पुप्फितं दिस्वा, वण्टे छेत्वानहं तदा । 5
बुद्धस्स अभिरोपेसिं, सिखिनो लोकबन्धुनो ॥
१२. “येन जाणेन पत्तोसि, अब्भुतं अमतं पदं ।
तं जाणं अभिपूजेमिं^४, बुद्धसेट्ठ महामुनि ॥
१३. “जाणम्हि पूजं कत्वान, पिलक्खुमद्दसं अहं । 10
पटिलद्धोम्हि तं पञ्चं^५, जाणपूजायिदं फलं ॥
१४. “एकत्तिसे^६ इतो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयिं । R. 165
दुग्गतिं नाभिजानामि, जाणपूजायिदं फलं ॥
१५. “इतो तेरसकप्पम्हि, द्वाद्वसासुं फलुग्गता^७ ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवती महप्फला^८ ॥
१६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥ 15

इत्थं सुदं आयस्मा सुदस्सनो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१-१. वित्थताय नदिया—स्या० । २. पिलक्खो—सी० ; मिलक्खु—स्या० ।
३. फलितो—स्या० । ४. ०पूजेसि—स्या० । ५. तं सञ्चं—स्या० । ६. एकत्तिसे—
सी०, स्या० । ७. बलुग्गता—स्या० । ८. महब्बला—स्या० ।

३. चन्दनपूजनकथेरअपदानं

१७. "चन्दभागानदीतीरे, अहोसि किन्नरो तदा ।
पुष्पभक्खो चहं आसिं, पुष्फानिवसनो^१ तथा^१ ॥
१८. "अत्थदस्सी तु भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
विपिनग्गेन^२ निव्यासि, हंसराजा व अम्बरे ॥
१९. "नमो ते पुरिसाजञ्ज, चित्तं ते सुविसोधितं ।
पसन्नमुखवण्णोसि, विप्पसन्नमुखिन्द्रियो ॥
२०. "ओरोहित्वान आकासा, भूरिपञ्चो सुमेधसो ।
संघाटिं पत्थरित्वान, पल्लङ्केन उपाविसि ॥
२१. "विलीनं चन्दनादाय, अगमासिं जिनन्तिकं^३ ।
पसन्नचित्तो सुमनो, बुद्धस्स अभिरोपयिं ॥
२२. "अभिवादेत्त्वान सम्बुद्धं, लोकजेट्ठं नरासभं ।
पामोज्जं जनयित्वान, पक्कामिं उत्तरामुखो ॥
२३. "अट्ठारसे कप्पसते, चन्दनं यं अपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२४. "चतुदसे कप्पसते, इतो आसिंसु ते तयो ।
रोहणी^४ नाम^४ नामेन, चक्कवती महब्बला ॥
२५. "पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे०^५ कतं बुद्धस्स सासनं^५ ॥

इत्थं सुदं आयस्मा चन्दनपूजनको धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

अट्टमभाणवारं ।

१-१. पुष्फानं वसनो अहं—स्या० । २. पवनग्गेन—स्या० । ३. जिनन्तिके—स्या० ।
४-४. रोहिता नाम—सी० ; रोहिणि नाम—स्या० ।

४. पुप्फच्छदनियत्थेरअपदानं

२६. "सुनन्दो नाम नामेन, ब्राह्मणो मन्तपारगू ।
अज्झायको याचयोगो^१, वाजपेय्यं अयाजयि ॥
२७. "पदुमुत्तरो लोकविदु, अगो कारुणिको इसि ।
जनतं अनुकम्पन्तो, अम्बरे चङ्कमी तदा ॥
२८. "चङ्कमित्वान सम्बुद्धो, सब्बञ्जू लोकनायको ।
मेत्ताय अफरि सत्ते, अप्पमाणे^२ निरूपधि^३ ॥
२९. "वण्ठे छेत्त्वान^४ पुप्फानि, ब्राह्मणो मन्तपारगू ।
सब्बे सिस्से समानेत्वा, आकासे उक्खिपापयि ॥
३०. "यावता नगरं आसि, पुप्फानं छदनं तदा ।
बुद्धस्स आनुभावेन, सत्ताहं न विगच्छथ ॥
३१. "तेनेव सुक्कमूलेन, अनुभोत्त्वान सम्पदा ।
सब्बासवे परिञ्जाय, तिण्णो लोके विसत्तिकं ॥
३२. "एकास्से" कप्पसते, पञ्चतिंसासु खत्तिया ।
अम्बरंससनामा ते, चक्कवत्ती महब्बला ॥
३३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

R. 166

5

B. 183

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा पुप्फच्छदनियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. रहोसञ्जकत्थेरअपदानं

३४. "हिमवन्तस्साविदूरे, वसभो नाम पब्बतो ।
तस्मिं पब्बतपादम्हि, अस्समो आसि मापितो ॥
३५. "तीणि सिस्ससहस्सानि, वाचेसिं ब्राह्मणो^५ तदा ।
संहरित्वान^६ ते सिस्से, एकमन्तं उपाविसिं ॥

१. याजयोगो—सी० । २. अप्पमाणं—सी०, स्या० । ३. निरूपधि—स्या० ।

४. छित्त्वान—स्या० । ५. एकादसे—सी० । ६. ब्राह्मणे—सी० । ७. संसावित्वान—स्या० ।

R. 167

३६. “एकमन्तं निसीदित्वा, ब्राह्मणो मन्तपारगू ।
बुद्धवेदं^१ गवेसन्तो, आणे चित्तं पसादयिं ॥

३७. “तत्थ चित्तं पसादेत्वा, निसीदि^२ पणसन्थरे ।
पल्लङ्कं आभुजित्वान, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥

5

३८. “एकत्तिसे इतो कप्पे, यं सञ्जमल्लभि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, आणसञ्जायिदं फलं ॥

३९. “सत्तवीसत्ति^३ कप्पम्हि, राजा सिरिधरो^४ अहुं ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

B. 184

४०. “पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे^० कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा रहोसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. चम्पकपुष्पियत्थेरअपदानं

10

४१. “कणिकारं व जोतन्तं, निसिन्नं पव्वतन्तरे ।
ओभासेन्तं दिसा सब्बा, ओसधिं विय तारस्कं ॥

४२. “तयो माणवका आसुं, सके सिण्णे सुसिक्खिता ।
खारिभारं गहेत्वान, अन्वेन्ति मम पच्छतो ॥

४३. “पुट्ठे सत्त पुष्फानि, निक्खित्तानि तपस्सिना ।
गहेत्वा तानि आणम्हि, वेस्सभुस्साभिरोपयिं ॥

15

४४. “एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुष्फमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, आणपूजायिदं फलं ॥

१. बुद्धवेसं—स्या० ।

२. निसीदि—स्या० ।

३. सत्तवीसम्हि—स्या० ।

४. सिरिधरो—स्या० । ५. अहुं—सी० ।

४५. "एकूनर्तिसकप्पम्हि, विपुलाभसनामको ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
४६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं"॥

इत्थं सुदं आयस्मा चम्पकपुण्ड्रियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. अथसन्दस्सकत्थेरअपदानं

४७. "विसालमाळे आसीनो,^२ अद्दसं लोकनायकं ।
खोणासवं बलप्पतं, भिक्खुसङ्घपुरस्सवतं ॥ R. 168
४८. "सतसहस्सा तेविज्जा, छळभिज्जा महिद्धिका ।
परिवारेन्ति सम्बुद्धं, को दिस्वा नप्पसीदति ॥ 5
४९. "आणे उपनिधा यस्स, न विज्जति सदेवके ।
अनन्तआणं सम्बुद्धं, को दिस्वा नप्पसीदति ॥ B. 185
५०. "धम्मकायञ्च दीपेत्तं,^३ केवलं रतनाकरं ।
विकप्पेतुं^४ न सक्कोन्ति, को दिस्वा नप्पसीदति ॥ 10
५१. "इमाहि तीहि गाथाहि, नारदोब्बहयवच्छलो" ।
पदुमुत्तरं थवित्वान, सम्बुद्धं अपराजितं ॥
५२. "तेन चित्तप्पसादेन, बुद्धसन्थवनेन च ।
कप्पानं सतसहस्सं, दुर्गति, नुपपज्जहं ॥ 15
५३. "इतो तिसकप्पसते, सुमित्तो नाम खत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
५४. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं"॥

इत्थं सुदं आयस्मा अथसन्दस्सको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. विहृताभा०—स्या० । २. आसिन्नो—स्या० । ३. दीपेन्ति—स्या० ।

४. विकोपेतुं—सी० स्या० । ५. सरगच्छियो—सी० ; पुरगच्छिसो—स्या० ।

८. एकपसादनियत्थेरअपदानं^१

५५. "नारदो^२ इति मे नामं,^३ केसवो इति मं विदू ।
कुसलाकुसलं एसं, अगमं बुद्धसत्तिकं ॥
५६. "मेत्तचित्तो कारुणिको, अत्थदस्सी महामुनि ।
अस्सासयन्तो सते सो, धम्मं देसेति चक्खुमा ॥
५७. "सकं चित्तं पसादेत्वा, सिरे कत्वान अञ्जलि ।
सत्थारं अभिवादेत्वा, पक्कामि^४ पाचिनामुखो ॥
५८. "सत्तरसे कप्पसते, राजा आसि महीपति ।
अमित्ततापनो^५ नाम, चक्खवत्ती महव्वलो ॥
५९. "पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा एकपसादनियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. सालपुष्पदायकत्थेरअपदानं^६

६०. "मिगराजा तदा आसि, अभिजातो सुकेसरी ।
गिरिदुग्गं गवेसन्तो, अद्दसं लोकनायकं ॥
६१. "अयं नु खो महावीरो, निब्बापेति महाजनं ।
यंनूनाहं^७ उपासेय्यं, देवदेवं नरासभं ॥
६२. "साखं सालस्स भञ्जित्वा, सकोसं^८ पुष्पमाहरि ।
उपगन्त्वान सम्बुद्धं, अदासि पुष्पमुत्तमं ॥
६३. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुष्पमभिरोपयि ।
दुग्गाति नाभिजानामि, पुष्पदानस्सिदं फलं ॥

१. एकरंसीनयत्थेर०—स्या० । २-२. नारदो इति नामेन—स्या० । ३. पक्कामि—स्या० ।
४. अमित्ततापनो—स्या० । ५. सालदायकत्थेरअपदानं—स्या० । ६. यन्नूनिमं—स्या० ।
७. सकेटं—सी०; सकोटं—स्या० ।

६४. “इतो च नवमे कप्पे, विरोचनसनामका ।

तयो आसिसु राजानो, चक्कवत्ती महव्वला ॥

६५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सालपुण्फदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. पियालफलदायकत्थेरअपदानं^१

६६. “पारावतो^२ तदा आसि, परं अनुपरोधको ।

पव्वभारे सेय्यं कप्पेमि, अविदूरे सिखिसत्थुनो ॥

B. 187

5

६७. “सायं पातञ्च पस्सामि, बुद्धं लोकगनायकं ।

देय्यधम्मो च मे नत्थि, द्विपदिन्दस्स तादिनो ॥

६८. “पियालफलमादाय, अगमं बुद्धसन्तिकं ।

पटिग्गहेसि भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ॥

R. 170

६९. “ततो परं उपादाय, परिचारि^३ विनायकं ।

तेन चित्तप्पसादेन, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥

10

७०. “एकत्तिसे इतो कप्पे, यं फलं अर्दादि अहं^४ ।

दुग्गाति नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

७१. “इतो पन्नरसे कप्पे, तयो आसुं पियालिनो^५ ।

सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महव्वला ॥

15

७२. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पियालफलदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. फलदायकत्थेर०—स्या० । २. परोधको—स्या० । ३. पवारि—स्या० ।

४. तदा—सो० । ५. आसिसु मालभि—स्या० ।

तस्सुदानं

सोभितसुदस्सनो च, चन्दनो पुष्पछदनो ।

रहो चम्पकपुष्पी च, अत्यसन्दस्सकेन च ॥

एकपसादी^१ सालददो, दसमो फलदायको ।

गाथायो सत्तति द्वे च, गणितायो विभाविभि^२ ॥

सोभितवग्गो चुद्दसमो ।

---

१. एकरंसि—स्या० । २. विभाविहीति—स्या० ।

१५. छत्तवग्गो

१. अतिछत्तियत्थेरअपदानं

१. "परिनिव्वुते भगवति, अत्थदस्सीनरुत्तमे ।
छत्तातिछत्तं^१ कारेत्वा, थूपम्हि अभिरोपयि ॥
२. "कालेन कालमागन्त्वा, नमस्सि लोकनायकं^२ ।
पुप्फच्छदनं कत्वान, छत्तम्हि अभिरोपयि ॥
३. "सत्तरसे कप्पसते, देवरज्जमकारयि ।
मनुस्सतं न गच्छामि, थूपपूजायिदं फलं ॥
४. "पटिसम्भदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळ्ळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 189

5

इत्थं सुदं आयस्मा अतिछत्तियो^३ थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. धम्मभारोपकत्थेरअपदानं

५. "निव्वुते लोकनाथम्हि, धम्मदस्सीनरासभे ।
आरोपेसिं धजत्थम्भं, बुद्धसेट्ठस्स चेतिये ॥
६. "निस्सेणि मापयित्वान, थूपसेट्ठं समारुहिं^४ ।
जातिपुप्फं गहेत्वान, थूपम्हि अभिरोपयि ॥
७. "अहो बुद्धो अहो धम्मो, अहो नो सत्थु सम्पदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, थूपपूजायिदं फलं ॥

R. 171

10

३७१ अ

१. छत्ताधिछत्तं—सी० । २. सत्थु चेतियं—सी० । ३. अधिछत्तियो—सी० स्या० ।

४. समारुहं—स्या० ।

८. "चतुन्नवुतितो कप्पे, थूपसीखसनामका^१ ।
 सोळसासिंसु राजानो, चक्कवत्ती महब्बला ॥
 ९. "पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे०^३ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 189

इत्थं सुदं आयस्मा थम्भारोपको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. वेदिकारकत्थेरअपदानं

१०. "निब्बुते लोकनाथम्हि, पियदस्सीनरुत्तमे ।
 ६ पसन्नचित्तो सुमनो, मुत्तावेदिमकासहं^३ ॥
 ११. "मणीहि परिवारेत्वा, अकासिं^३ वेदिमुत्तमं^३ ।
 वेदिकाय महं कत्वा, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥
 १२. "यं यं योनुपपज्जामि, देवतं अथ मानुसं ।
 मणी धारेन्ति आकासे, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥
 १३. "सोळसितो कप्पसते, मणिप्पभासनामका ।
 १० छत्तिसासिंसु^४ राजानो, चक्कवत्ती महब्बला ॥
 १४. "पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे०^३ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा वेदिकारको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. सपरिवारियत्थेरअपदानं

१५. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, लोकजेट्ठो नरासभो ।
 जलित्वा अग्गिक्खन्धो व, सम्बुद्धो परिनिब्बुतो ॥
 १६. "निब्बुते च महावीरे, थूपो वित्थारिको अहु ।
 १५ दूरतो व^५ उपट्टेन्ति, धातुगेहवरुत्तमे ॥

R. 172

१. थूपसिखरनामका—सी० ; थूपसिख सनामका—स्या० । २. बुद्धवेदिमकासहं—
 स्या० । ३-३. अकासिमहमुत्तमं—स्या० । ४. वार्त्तिसासिंसु—सी०, स्या० ।
 ५. अहोरत्तं—सी० ; धूपदत्तं—स्या० ।

१७. "पसन्नचित्तो सुमनो, अकं चन्दनवेदिकं ।
दिस्सति^१ थूपखन्धो च^२, थूपानुच्छविको^३ तदा ॥
१८. "भवे निब्बत्तमानम्हि, देवते अथ मानुसे ।
ओमत्तं मे न पस्सामि, पुब्बकम्मस्सिदं फलं ॥
१९. "पञ्चदसकप्पसते, इतो अट्ठ जना अहुं ।
सब्बे समत्तनामा ते, चक्कवत्ती महब्बला ॥
२०. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 190

5

इत्थं सुदं आयस्मा सपरिवारियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. उमापुष्पियत्थेरअपदानं

२१. "निब्बुते लोकमहिते^३, आहुतीनं पटिग्गहे ।
सिद्धत्थम्हि भगवति, महाथूपमहो अहु ॥
२२. "महे पवत्तमानम्हि, सिद्धत्थस्स महेसिनो ।
उमापुष्पं गहेत्वान, थूपम्हि अभिरोर्पायि ॥
२३. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं पुष्पमभिरोर्पायि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, थूपपूजायिदं^४ फलं ॥
२४. "इतो च नवमे कप्पे, सोमदेवसनामका ।
पञ्चासीतिसु राजानो, चक्कवत्ती महब्बला ॥
२५. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

19

15

इत्थं सुदं आयस्मा उमापुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१-१. दीयति धूमकखन्धो च—सी० ; दीयति धूपगन्धो च—स्या० । २. थूपानुच्छविकं—

स्या० । ३. लोकनाथम्हि—सी० । ४. पुष्पपूजायिदं—स्या० ।

६. अनुलेपदायकत्थेरअपदानं^१

B. 173

२६. “अनोमदस्सीमुनिनो^२, बोधिवेदिमकासहं ।सुधाय पिण्डं दत्त्वा, पाणिकम्मं^३ अकासहं ॥

B. 191

२७. “दिस्वा तं सुकतं कम्मं, अनोमदस्सी नख्तमो ।

मिक्खुसङ्खे ठितो सत्था, इमं^४ गाथं^५ अभासथ ॥

5

२८. “इमिना सुधकम्मेन, चेतनापणिधीहि च ।

सम्पत्तिं अनुभोत्वा, दुक्खस्सन्तं करिस्सति^६ ॥

२९. “पसन्नमुखवण्णोमिह, एकगो सुसमाहितो ।

धारेमि अन्तिमं देहं, सम्मासम्बुद्धसासने ॥

३०. “इतो कप्पसते आसिं, परिपुण्णे^७ अनूनके^८ ।

10

राजा सब्बवनो^९ नाम, चक्खवत्ती महब्बलो ॥३१. “पटिसम्भिदा चतस्सो^{१०} पे०^{११} कतं बुद्धस्स सासनं^{१२} ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अनुलेपदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. मग्गदायकत्थेरअपदानं

३२. “उत्तरित्वा नदिकं, वनं गच्छति चक्खुमा ।

तमद्दसासिं सम्बुद्धं, सिद्धत्थं वरलक्खणं ॥

३३. “कुदालपिटकमादाय^१, समं कत्वा तं पथं ।

15

सत्थारं अभिवादेत्वा, सकं चित्तं पसादयिं ॥

३४. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, मग्गदानस्सिदं फलं ॥

१. अनुलोभदायकत्थेर०—स्या० । २. अनोमदस्सिस्स०—स्या० । ३. पाणिकम्म—
सी० । ४-४. इमा गाथा—सी० । ५-५. परिपुण्णो अनूनको—स्या० । ६. सम्पस्सतो—
स्या० । ७. कुदाल०—सी०, स्या० ।

३५. "सत्तपञ्चासकप्पम्हि, एको आसिं जनाधिपो ।

नामेन सुप्पबुद्धो ति, नायको सो नरिस्सरो ॥

३६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा मग्गदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. फलकदायकत्थेरअपदानं

३७. "यानकारो पुरे आसिं, दाहकम्मे सुसिक्खितो ।

चन्दनं^१ फलकं कत्वा, अदासि लोकबन्धुनो ॥

B. 102
R. 174,

5

३८. "पभासति इदं व्यम्हं, सुवण्णस्स सुनिम्मितं ।

हत्थियानं अस्सयानं दिव्वयानं उपट्ठितं ॥

३९. "पासादा सिविका चेव, निव्वतन्ति यदिच्छकं ।

अक्खुब्भं^२ रतनं मय्हं, फलकस्स इदं फलं ॥

४०. "एकनवुत्तितो कप्पे, फलकं यमहं दादि ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, फलकस्स इदं फलं ॥

10

४१. "सत्तपञ्चासकप्पम्हि, चतुरो निम्मिताव्हया^३ ।

सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महव्वला ॥

४२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा फलदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. चन्दनेन—स्या० । २. अक्खोभं—सी० ; अक्खुब्भं—स्या० । ३. निम्मि-
तव्हया—सी० ; भवनिम्मिता—स्या० ।

९. वटंसकियत्थेरअपदानं

४३. "सुमेधो नाम नामेन, सयम्भू अपराजितो ।
विवेकमनुब्रूहन्तो, अज्झोगहि^३ महावनं ॥
४४. "सळलं पुप्फितं दिस्वा, गन्थित्वान^३ वटंसकं ।
बुद्धस्स अभिरोपेसिं, सम्मुखा लोकनायकं ॥
४५. "तिसकप्पसहस्समिह, यं पुप्फमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
४६. "ऊनवीसे कप्पसते, सोळसासुं^४ सुनिम्मिता^४ ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
४७. "पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे०^५ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा वटंसकियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. पल्लङ्कदायकत्थेरअपदानं

४८. "सुमेधस्स भगवतो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
पल्लङ्को हि मया दिन्नो, सउत्तरसपच्छदो ॥
४९. "सत्तरतनसम्पन्नो, पल्लङ्को आसि सो तदा ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, निव्वत्तति सदा मम ॥
५०. "तिसकप्पसहस्समिह, पल्लङ्कमर्दादि^१ तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पल्लङ्कस्स इदं फलं ॥
५१. "वीसकप्पसहस्समिह, सुवण्णाभा तयो जना ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
५२. "पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे०^५ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पल्लङ्कदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. वटंसकियत्थेर०—सी० । २. अज्झोगाहि—स्या० । ३. वन्थित्वान—सी० ।

४-४—सोळसासिसु निम्मिता—सी०, स्या० । ५. यं पल्लङ्क—स्या० ।

तस्सुद्दानं

छत्तं थम्भो च वेदि च, परिवारुमपुष्फियो^१ ।

अनुलेपो^२ च^३ मग्गो च, फलको च^३ वटंसको ।

पल्लङ्कदायी^४ च^५ गाथायो, छप्पञ्जास पकित्तिताति ॥

छत्तवग्गो पन्नरसमो ।

१. परिवारुमपुष्फियो—सी०, स्या० । २. अनुलोमो—स्या० । ३-३ मग्गदयी
फलदायी—सी० । ४. पल्लङ्कदयि—स्या० । ५. सी०, स्या०, पोत्थकेसु नत्थि ।

१६. बन्धुजीवकवग्गो

१. बन्धुजीवकत्थेरअपदानं

B. 194

१. "चन्दं व विमलं सुद्धं, विप्पसन्नमनाविलं ।
नन्दीभवपरिक्खीणं, तिण्णं लोके विसत्तिकं ॥

२. "निब्बापयन्तं जनतं, तिण्णं तारयतं वरं^१ ।
मुनिं^२ वनम्हि ज्ञायन्तं^३, एकग्गं सुसमाहितं ॥

5

३. "बन्धुजीवकपुप्फानि, लगेत्वा^४ सुत्तकेनहं ।
बुद्धस्स अभिरोपयिं^५, सिखिनो लोकबन्धुनो ॥

B. 176

४. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं कम्ममकारिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

५. "इतो सत्तमके कप्पे, मनुजिन्दो महायसो^६ ।
समन्तचक्खु नामासि, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

10

६. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खापि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं^७ ॥

इत्थं सुदं आयस्मा बन्धुजीवको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. तम्बपुप्फियत्थेरअपदानं

७. "परकम्मायने युत्तो, अपराधं अकासहं ।
वनन्तं अभिधाविस्सं^८, भयवेरसमप्पितो^९ ॥

15

८. "पुप्फितं पादपं दिस्वा, पिण्डिवन्धं^{१०} सुनिम्मितं ।
तम्बपुप्फं गहेत्वान, बोधियं ओकिरि अहं ॥

१. मुनि—स्या० । २-२. वनस्मिं भायमानं तं—सी०, स्या० । ३. लगेत्वा—सी० ;
लग्गित्वा—स्या० । ४. अभिरोपेसि—सी०, स्या० । ५. ब्रह्मायसो—सी० । ६-६. अतिधाविस्सं
भयभेरवसमप्पितो—सी० ; अतिधाविस्सं० स्या० । ७. पिण्डिवद्धं—सी० ।

९. "सम्मज्जित्वान तं बोधि, पाटलि पादपुत्तमं ।
पल्लङ्कं आभुजित्वान, बोधिमूले^१ उपाविसिं ॥
१०. "गतमगं गवेसन्ता, आगच्छुं^२ मम सन्तिकं ।
ते च दिस्वानहं तत्थ, आवाज्ज बोधिमुत्तमं ॥
११. "वन्दित्वान^३ अहं बोधि, विप्पसन्नेन चेतसा ।
अनेकताले पपत्तिं, गिरिदुग्गे भयानके ॥
१२. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बोधिपूजायिदं फलं ॥
१३. "इतो च तत्तिथे कप्पे, राजा सुसञ्जतो^४ अहं ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महब्बलो ॥
१४. "पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 195

5

10

इत्थं सुदं आयस्मा तम्बपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. वीथिसम्मज्जकत्थेरअपदानं

१५. "उदेन्तं सतरंसिं व पीतरंसिं व^१ भाणुमं ।
पन्नरसे यथा चन्दं, निय्यन्तं^२ लोकनायकं ॥
१६. "अट्टसट्ठिसहस्सानि, सब्बे खीणासवा अहुं ।
परिवारिंसु सम्बुद्धं, द्विपदिन्दं नरासभं ॥
१७. "सम्मज्जित्वान^३ तं वीथिं, निय्यन्ते लोकनायके ।
उस्सापेसिं धजं तत्थ, विप्पसन्नेन चेतसा ॥
१८. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं धजं अभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, धजदानस्सिदं फलं ॥

R. 177

15

१. बोधिमूलं—स्या० । २. आगच्छुं—स्या० । ३. वन्दित्वा च—सी०, स्या० ।

४-४. सम्फुसितो अहं—सी० ; सम्मसितो अहु—स्या० । ५. सितरंसिं व—सी० ;

पीतरंसिं व—स्या० । ६. नीयन्तं—सी० । ७. सम्मज्जित्वान—स्या० ।

१९. "इतो चतुत्थके कप्पे, राजाहोसिं महब्बलो ।
 सब्बाकारेन सम्पन्नो, सुधजो इति विस्सुतो ॥
 २०. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 196

इत्थं सुदं आयस्मा वीथिसम्मज्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. कक्कारुपुण्णपूजकत्थेरअपदानं^१

२१. "देवपुत्तो अहं सन्तो, पूजयिं सिखिनायकं ।
 कक्कारुपुण्णं पग्गह्, बुद्धस्स अभिरोपयिं ॥
 २२. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुण्णमभिरोपयिं ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
 २३. "इतो च नवमे कप्पे, राजा सत्तुत्तमो अहुं ।
 सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
 २४. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
 इत्थं सुदं आयस्मा कक्कारुपुण्णपूजको थेरो इमा गाथायो
 अभासित्था ति ।

10

५. मन्दारवपुण्णपूजकत्थेरअपदानं

२५. "देवपुत्तो अहं सन्तो, पूजयिं^२ सिखिनायकं ।
 मन्दारवेन पुण्णेन, बुद्धस्स अभिरोपयिं ॥
 २६. "सत्ताहं छदनं आसि, दिब्बं^३ मालं^३ तथागते ।
 सब्बे जना समागन्त्वा, नमस्सिसु तथागतं ॥
 २७. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुण्णमभिपूजयिं^४ ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

15

R. 178

१. कक्करुपूजकत्थेर०—सी०, स्या० । २. पूजेसि—सी० । ३-३. दिब्बं माल्यं—
 सी०; दिब्बमाल्यं—स्या० । ४. पुण्णमभिरोपयि—स्या० ।

२८. "इतो च दसमे कप्पे, राजाहोसिं जुतिन्धरो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
२९. "पटिसम्भिदा चतस्सो पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा मन्दारवपुष्पपूजको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

B. 197

६. कदम्बपुष्पियत्थेरअपदानं

३०. "हिमवन्तस्साविदूरे, कुक्कुटो नाम पब्बतो ।
तम्हि पब्बतपादम्हि, सत्त बुद्धा वसन्ति ते ॥
३१. "कदम्बं पुष्पितं दिस्वा, दीपराजं व उगतं ।
उभो हत्थेहि पग्गह्, सत्त बुद्धे समोकिरिं ॥
३२. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यं पुष्पमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३३. "द्वेनवुते इतो कप्पे, सत्तासुं पुष्पनामका ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
३४. "पटिसम्भिदा चतस्सो पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

10

इत्थं सुदं आयस्मा कदम्बपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. तिणसूलकत्थेरअपदानं

३५. "हिमवन्तस्साविदूरे, भूतगणो नाम पब्बतो ।
वसतेको जिनो तत्थ, सयम्भू लोकनिस्सटो ॥
३६. "तिणसूलं गहेत्वान, बुद्धस्स अभिरोपयिं ।
एकूनसतसहस्सं, कप्पं न विनिपातिको ॥

R. 179

15

३७. "इतो एकादसे कप्पे, एकोसिं धरणीच्छो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
३८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 198

इत्थं सुदं आयस्मा तिणसूलको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. नागपुप्फियत्थेरअपदानं

३९. "सुवच्छो नाम नामेन, ब्राह्मणो मन्तपासू ।
पुरक्खतो ससिस्सेहि, वसते^१ पब्बतन्तरे ॥
४०. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, आहुतीनं पटिग्गहो ।
ममुद्धरितुकामो सो, आगच्छि मम सन्तिकं ॥
४१. "वेहासम्हि^२ चङ्कमति, धूपायति^३ जलते^३ तथा ।
हासं मम^४ विदित्वान, पक्कामि पाचिनामुखो ॥
४२. "तच्च अच्छरियं दिस्वा, अब्भुतं लोमहंसनं ।
नागपुप्फं गहेत्वान, गतमग्गम्हि ओकिरिं ॥
४३. "सतसहस्सितो कप्पे, यं पुप्फं ओकिरिं अहं ।
तेन चित्तप्पसादेन, दुग्गतिं नुपपज्जहं ॥
४४. "एकत्तिसे^५ कप्पसते^६ राजा आसि^६ महारहो^६ ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
४५. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा नागपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. वसतो—सो; वसति—स्या० । २. वेहासये—सी०; वेहायसे—स्या० ।
३-३. धूमाति०—सी०; दीपोपज्जलिते—स्या० । ४. मम—सी० । ५-५. एकत्तिसे इतो
कप्पे—स्या० । ६-६. आसि महारहो—सी०, स्या० ।

९. पुन्नागपुप्फियत्थेरअपदानं

४६. “काननं वनमोगय्ह, वसामि लुद्धको अहं ।
पुन्नागं पुप्फितं दिस्वा, बुद्धसेट्ठं अनुस्सरिं ॥
४७. “तं पुप्फं ओचिनित्वान, सुगन्धं गन्धितं^१ सुभं^२ ।
थूपं करित्वा पुलिने, बुद्धस्स अभिरोपयिं ॥
४८. “द्वेनवुते इतो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।
दुर्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
४९. “एकमिह नवुते कप्पे, एको आसिं तमोनुदो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महब्बलो ॥
५०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

R. 180

B. 199

5

इत्थं सुदं आयस्मा पुन्नागपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. कुमुददायकत्थेरअपदानं

५१. “हिमवन्तस्साविहूरे, महाजातस्सरो अहु ।
पदुमुप्पलसञ्छन्नो, पुण्डरीकसमोत्थटो^३ ॥
५२. “कुकुत्थो^३ नाम नामेन, तत्थासि सकुणो तदा ।
सीलवा बुद्धिसम्पन्नो^४, पुञ्जापुञ्जेसु कोविदो ॥
५३. “पदुमुत्तरो लोकविद्, आहुतीनं पटिग्गहो ।
जातस्सरस्साविहूरे, सञ्चरित्थ महामुनि ॥
५४. “जलजं कुमुदं छेत्वा^५ उपनेसि महिसिनो ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, पटिग्गहि महामुनि ॥

10

15

१-१. गन्धगन्धिकं—स्या० । २. पुण्डरीकसमोहितो—स्या० । ३. कुक्कटो—स्या० ।

४. वत्तसम्पन्नो—स्या० । ५. भेत्वा—स्या० ।

५५. "तच्च^१ दानं ददित्वान^२, सुकमूलेन चोदितो ।
कप्पानं सतसहस्सं, दुग्गतिं नुपपज्जहं ॥

५६. "सोळ्सेतो कप्पसते, आसुं वरुणनामका ।
अट्ट एते जनाधिपा^३, चक्कवत्ती महब्बला ॥

५७. "पटिसम्भिदा चतस्सो^४ पे^० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कुमुददायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुदानं

बन्धुजीवो^५ तम्बपुप्फी, वीथिकक्कारुपुप्फियो ।

मन्दारवो कदम्बी च, सूलको^६ नागपुप्फियो ।

पुत्तागो कोमुदी गाथा, छप्पञ्जास^७ पकित्तिता ति ॥

बन्धुजीवकवग्गो सोळ्समो ।

१. तं—सी० । २. अदादित्वाहं—सी०; ददित्वाहं—स्या० । ३. जनातत्य—
सी०, स्या० । ४. बन्धुजीव—स्या० । ५. सूलको—सी० । ६. छप्पञ्जासा—स्या० ।

१७. सुपारिचरियवग्गो

१. सुपारिचरियत्थेरअपदानं

१. "पदुमो नाम नामेन, द्विपदिन्दो नरासभो ।
पवना अभिनिक्खम्म, धम्मं देसेति^१ चक्खुमा ॥
२. "यक्खानं समयो आसि, अविदूरे महेसिनो ।
येन किञ्चेन सम्पत्ता, अज्झापेक्खसु तावदे ॥
३. "बुद्धस्स गिरमज्जाय, अमतस्स च^२ देसनं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, अप्फोटेत्वा^३ उपट्ठहि ॥
४. "सुचिण्णस्स फलं पस्स, उपट्ठानस्स सत्थुनो ।
तिसकप्पसहस्सेसु, दुग्गातिं नुपपब्बहं ॥
५. "ऊर्तत्तिसे कप्पसते, समलङ्कतनामको ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्तो महब्बलो ॥
६. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 201

5

10

इत्थं सुदं आयस्मा सुपारिचरियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. कणवेरपुण्णियत्थेरअपदानं

७. "सिद्धत्थो नाम भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
पुरक्खतो सावकेहि, नगरं पटिपज्जथ ॥
८. "रज्जो अन्तेपुरे आसि, गोपको अभिसम्मतो ।
पासादे उपविट्ठोहं, अद्दसं लोकनायकं ॥

R. 182

15

१. देसेसि—सी० । २. व—स्या० । ३. अप्फोटेत्वा—सी० ; अप्पोटेत्वा—स्या० ।

B. 202

8

९. “कणवेरं गहेत्वान्, भिक्खुसङ्घे समोकिरि ।
बुद्धस्स विसुं कत्वान्, ततो भिय्यो समोकिरि ॥
१०. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं^१ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
११. “सत्तासीतिमिहो कप्पे, चतुरासुं महिद्विका ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
१२. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कणवेरपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. खज्जकदायकथेरअपदानं

10

15

१३. “तिस्सस्स खो भगवतो, पुब्बे फलमदासहं ।
नाल्लिकेरञ्च पादासिं, खज्जकं अभिसम्मत्तं ॥
१४. “बुद्धस्स तमहं दत्त्वा, तिस्सस्स तु महेसिनो ।
मोदामहं कामकामी^२, उपपज्जिं^३ यमिच्छकं^३ ॥
१५. “द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, यं दानमदादिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
१६. “इतो तेस्सकप्पमिह, राजा इन्दसमो अहु ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
१७. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा खज्जकदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. ०रोपयि—स्या० । २-२, कामकारी, उपपज्जं—सी० । ३, गच्छन्तो—स्या० ।

४. देसपूजकत्थेरअपदानं

१८. "अत्थदस्सी तु भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
अब्भुग्गत्त्वान वेहासं, गच्छते अनिलञ्जसे ॥ R. 183
१९. "यम्हि देसे ठितो सत्था, अब्भुग्गच्छि महामुनि ।
ताहं देसं अपूर्जेसि, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥ B. 203
२०. "अट्ठारसे कप्पसते, अद्दसं यं महामुनिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, देसपूजायिदं फलं ॥ 5
२१. "एकादसे कप्पसते, गोसुजातसनामको ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
२२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा देसपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. कणिकारछत्तियत्थेरअपदानं^१

२३. "वेस्सभू नाम सम्बुद्धो, लोकजेट्ठो नरासभो ।
दिवाविहाराय मुनि, ओगाहयि^२ महावनं ॥ 10
२४. "कणिकारं ओचिन्तिवा, छतं कत्वानहं तदा ।
पुप्फच्छदनं कत्वान, बुद्धस्स अभिरोपयि ॥
२५. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥ 15
२६. "इतो वीसतिकप्पम्हि, सोण्णाभा अट्ठ खत्तिया ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महव्वला ॥
२७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कणिकारछत्तियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. कणिकारच्छदनित्थेर०—सी० ; कणिकारच्छदनियत्थेर०—स्या० । २. ओगाहित्थ—सी० ।

६. सप्पिदायकत्थेरअपदानं

B. 204,
R. 184

२८. “फुस्सो नामासि^१ भगवा, आहुतीनं पटिग्गहो ।
गच्छते वीथियं^२ वीरो, निब्बापेन्तो महाजनं ॥
२९. “अनुपुब्बेन भगवा, आगच्छि मम सन्तिकं ।
ततो^३ तं पत्तं^३ पग्गय्ह, सप्पितेलमदासहं ॥
३०. “द्वेनवुते इतो कप्पे, यं सप्पिमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सप्पिदानस्सिदं फलं ॥
३१. “छप्पञ्जासे इतो कप्पे, एको आसि^४ समोदको ।
सत्तस्तनसम्पन्नो, चक्कवती महब्बलो ॥
३२. “पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे० कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सप्पिदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. यूथिकपुप्फियत्थेरअपदानं^१

३३. “चन्दभागानदीतीरे, अनुसोतं वजामहं ।
सयम्भुं अहसं तत्थ, सालराजं व फुल्लितं ॥
३४. “पुप्फं यूथिकमादाय, उपगच्छिं महामुनिं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, बुद्धस्स अभिरोपयिं ॥
३५. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३६. “सत्तसट्ठिम्हितो कप्पे, एको सामुद्धरो अहु ।
सत्तस्तनसम्पन्नो, चक्कवती महब्बलो ॥
३७. “पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे० कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा यूथिकपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. नामाय—सी०, रो० । २. वीथिया—स्या० । ३-३ ततोहं पत्त—सी०, स्या० ।
४. आसि—सी०, स्या० । ५. यूथिका०—सी० ; युथिक०—स्या० ।

८. दुस्सदायकथेरअपदानं

३८. "तिवरायं पुरे रम्मे, राजपुत्तोसहं^१ तदा ।
पण्णाकारं लभित्वान, उपसन्तस्सदासहं ॥
३९. "अधिवासेसि भगवा, वत्थं हत्थेन आमसि ।
सिद्धत्थो अधिवासेत्वा, वेहासं नभमुग्गमि ॥
४०. "बुद्धस्स गच्छमानस्स, दुस्सा धावन्ति पच्छतो ।
तत्थ चित्तं पसादेसि, बुद्धो नो अग्गपुग्गलो ॥
४१. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं दुस्समददि तदा ।
दुग्गाति नाभिजानामि, दुस्सदानस्सिदं फलं ॥
४२. "सत्तसट्ठिम्हितो कप्पे, चक्कवत्ती तदा अहु ।
परिसुद्धो ति नामेन, मनुजिन्दो महब्बलो ॥
४३. "पटिसम्भदा चतस्सो^२ पे०^३ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 205,
R. 185

5

10

इत्थं सुदं आयस्मा दुस्सदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. समादपकथेरअपदानं

४४. "नगरे बन्धुमतिया, महापूगगणो अहु ।
तेसाहं पवरो आसि, मम बद्धचरा^२ च^३ ते ॥
४५. "सब्बे ते सन्निपातेत्वा, पुञ्जकम्मे समादयिं^३ ।
माळं^४ कस्साम^५ सद्धस्स, पुञ्जक्खेतं अनुत्तरं ॥
४६. "साधू ति ते पटिस्सुत्वा, मम छन्दवसानुगा ।
निट्ठापेत्वा च तं माळं, विपस्सिस्स अदम्हसे ॥

15

१. राजपुत्तो अहं—सी०, स्या० । २-२. पट्टचरा व—स्या० । ३. समादयिं—स्या० ।

४. माळं—सी० । ५. करिस्साम—स्या० ।

B. 206

5

४७. "एकनवुतितो कप्पे, यं माळमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, माळदानस्सिदं फलं ॥
४८. "एकूनसत्ततिकप्पे^१, एको आसि जनाधिपो ।
आदेय्यो^२ नाम नामेन, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
४९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा समादपको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. पञ्चङ्गुलियत्थेरअपदानं

R. 186

10

५०. "तिस्सो नामासि भगवा, लोकजेट्ठो^३ नरासभो ।
पविसति^४ गन्धकुटिं, विहारकुसलो^५ मुनि" ॥
५१. "सुगन्धमालमादाय,^६ अगमासिं जिनन्तिकं ।
अपसट्ठो च^७ सम्बुद्धे, पञ्चङ्गुलिमदासहं ॥
५२. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं गन्धमभिरोर्पयि ।
दुग्गतिं नाभिजानाभि, पञ्चङ्गुलिस्सिदं^८ फलं ॥
५३. "द्वेसत्ततिम्हितो कप्पे, राजा आसिं सयम्पभो^९ ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
५४. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पञ्चङ्गुलियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. एकूनसट्टिकप्पमिह—सी०, स्या० । २. आवेलो—स्या० । ३. लोकनागो—स्या० ।
४. पविसन्तं—सी०, स्या० । ५-५. विहारकुसलं मुनिं—सी०, स्या० ।
६. सुगन्धमाल्यमादाय—स्या० । ७. व—सी० । ८. पञ्चङ्गुलियिदं—सी० ।
९. सरम्पको—स्या० ।

तस्सुद्दानं

सुपारिचरि^१ कणवेरी, खज्जको देसपूजको ।

कणिकारो सप्पिददो, यूथिको^२ दुस्सदायको ।

माळो च पञ्चङ्गुलिको, चतुपञ्चास गाथका ति ॥

सुपारिचरियवग्गो सत्तरसमो ।

---

१. सुपारिचारी—सो० ; सुपाचरि—स्या० । २. युथिको—स्या० ।

१८. कुमुदवग्गो

१. कुमुदमालियत्थेरअपदानं

B. 207

१. "पव्वते हिमवन्तम्हि, महाजातस्सरो अहु ।
तत्थजो रक्खसो आसिं, घोररूपो महव्वलो ॥

R. 187 5

२. "कुमुदं पुप्फते^१ तत्थ, चक्कमतानि जायरे ।
ओचिनामि च तं^२ पुप्फं, बलिनो^३ समित्तं^३ तदा ॥

३. "अत्थदस्सी तु भगवा, द्विपदिन्दो नरासभो ।
पुप्फसङ्कोचितं^४ दिस्वा, आगच्छि मम सन्तिकं^५ ॥

४. "उपागतञ्च सम्बुद्धं, देवदेवं नरासभं ।
सव्वञ्च पुप्फं पग्गय्ह, बुद्धस्स अभिरोपयिं ॥

10

५. "यावता^६ हिमवन्तन्ता, परिसा सा^६ तदा अहु ।
तावच्छदनसम्पन्नो, अगमासि तथागतो ॥

६. "अट्टारसे कप्पसते, यं पुप्फमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

७. "इतो पन्नरसे कप्पे, सत्ताहेसुं जनाधिपा ।
सहस्सरथनामा ते, चक्कवती महव्वला ॥

15

८. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कुमुदमालियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. पुप्फितं—स्या० ।

२. चहं—स्या० ।

३-३. फलिनो समित्तं—स्या० ।

४. पुप्फं सङ्कोचितं—सी०, स्या० ।

५. सन्तिके—स्या० ।

६-६. हिमवन्तस्मि, याव

माला—स्या० ।

२. निस्सेणिदायकत्थेरअपदानं^१

९. “कोण्डञ्चस्स भगवतो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
आरोहत्थाय पासादं, निस्सेणी कारिता मया ॥
१०. “तेन चित्तप्पसादेन, अनुभोत्वान सम्पदा ।
घारेमि अन्तिमं देहं, सम्मासम्बुद्धसासने ॥
११. “एकर्त्तिसम्हि कप्पानं, सहस्सम्हि तयो अहु^३ ।
सम्बहुला नाम राजानो, चक्कवत्ती महब्बला ॥
१२. “पटिसम्भदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. 208

5

इत्थं सुदं आयस्मा निस्सेणिदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. रत्तिपुष्पियत्थेरअपदानं^३

R. 188

१३. “मिगलुट्ठको पुरे आसि, अरञ्जे कानने अहं ।
विर्पास्सि अद्दसं बुद्धं, देवदेवं नरासभं ॥
१४. “रत्तिकं पुष्पितं दिस्वा, कुटजं धरणीरुहं ।
समूलं पग्गहेत्वान, उपनेसि महेसिनो ॥
१५. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुष्पमभिरोपयिं ।
दुग्गाति नाभिजानामि, पुष्पदानस्सिदं फलं ॥
१६. “इतो च अट्टमे कप्पे, सुप्पसन्नसनामको ।
सत्तरतनसम्पन्नो, राजाहोसिं महब्बलो ॥
१७. “पटिसम्भदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

15

इत्थं सुदं आयस्मा रत्तिपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. निस्सेणी०—स्या० । २. महा—सी०, स्या० । ३. रत्तिपुष्पिय०—स्या० ।

४. उदपानदायकत्थेरअपदानं

१८. "विपस्सिनो भगवतो, उदपानो कतो मया ।

पिण्डपातञ्च दत्तवान^१, निव्यादेसिमहं^२ तदा ॥

१९. "एकनव्रतितो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, उदपानस्सिदं फलं ॥

२०. "पटिसम्भिदा चतस्सो^३ पे०^४ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उदपानदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. सीहासनदायकत्थेरअपदानं

२१. "निव्वुते लोकनाथमिह, पदुमुत्तरनायके ।

पसन्नचित्तो सुमनो, सीहासनमदासहं ॥

२२. "बहूहि^१ गन्धमालेहि, दिट्ठधम्मसुखावहे^२ ।

तत्थ पूजञ्च^३ कत्तवान^४, निव्वायति बहुज्जनो ॥

२३. "पसन्नचित्तो सुमनो, वन्दित्वा बोधिमुत्तमं ।

कप्पानं सतसहस्सं, दुग्गतिं नुपपज्जहं^५ ॥

२४. "पन्नरससहस्समिह, कप्पानं अट्ठ आसु ते ।

सिलुच्चयसनामा च, राजानो चक्कवतिनो ॥

२५. "पटिसम्भिदा चतस्सो^६ पे०^७ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सीहासनदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. गहेत्तवान—स्या० । २. निव्यातेसि अहं—सी० । ३. पदूत—सी० । ४. परलोक-
सुखावहो—स्या० । ५-५. पूजं करित्तवान—सी०, स्या० । ६. नुपपज्जहं—सी०, स्या० ।

६. मग्गदत्तिकत्थेरअपदानं

२६. “अनोमदस्सी भगवा, द्विपदिन्दो नरासभो ।
दिट्ठधम्मसुखत्थाय, अब्भोकासम्हि चङ्कमि ॥
२७. “उद्धते पादे पुप्फानि, सोभं मुद्धनि तिट्ठरे ।
पसन्नचित्तो सुमनो, वन्दित्वा पुप्फमोकिरि ॥
२८. “वीसकप्पसहस्सम्हि, इतो पञ्च जना अहुं ।
पुप्फच्छदनिया नाम, चक्कवत्ती महब्बला ॥
२९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. 210

5

इत्थं सुदं आयस्मा मग्गदत्तिको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. एकदीपियत्थेरअपदानं

३०. “पदुमुत्तरस्स मुनिनो, सल्ले^१ बोधिमुत्तमे ।
पसन्नचित्तो सुमनो, एकदीपं अदासहं ॥
३१. “भवे निब्बत्तमानम्हि, निब्बत्ते पुञ्ञसञ्चये ।
दुग्गाति नाभिजानामि, दीपदानस्सिदं फलं ॥
३२. “सोळ्से कप्पसहस्से, इतो ते चतुरो जना ।
चन्दभा नाम नामेन, चक्कवत्ती महब्बला ॥
३३. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा एकदीपियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

नवमं भाणवारं ।

१. सल्ले—सी०; सल्ले—स्या० ।

८. मणिपूजकत्थेरअपदानं

R. 190

३४. "ओरेन हिमवन्तस्स, नदिका सम्पवत्तथ ।
तस्सा चानुपखेत्तम्हि^१, सयम्भू वसते तदा ॥

B. 211

३५. "मणिं पग्गय्ह पल्लङ्कं, साधुचित्तं मनोरमं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, बुद्धस्स अभिरोपयिं ॥

5

३६. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं मणिं अभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

३७. "इतो च द्वादसे कप्पे, सतरंतीसनामका ।
अट्ठ ते आसुं राजानो, चक्कवती महब्बला ॥

३८. "पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे^३ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा मणिपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. तिकिच्छुकत्थेरअपदानं

10

३९. "नगरे बन्धुमत्तिया, वेज्जो आसिं सुसिक्खितो ।
आतुरानं सदुक्खानं^३, महाजनसुखावहो ॥

४०. "व्याधितं समणं दिस्वा, सीलवन्तं महार्जुतिं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, भेसज्जमर्दादि तदा ॥

15

४१. "अरोगो आसि तेनेव, समणो संवुत्तिन्द्रियो ।
असोको नाम नामेन, उपट्ठाको विपस्सिनो ॥

४२. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं ओसधमदासहं^३ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, भेसज्जस्स इदं फलं ॥

१. चा नूपखेत्तम्हि—स्या० । २. सुदुक्खानं—स्या० । ३. ओसधमदासहं—स्या० ।

४३. "इतो च अट्टमे कप्पे, सब्बोसधसनामको ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
४४. "पटिसम्भदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तिकिच्छको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. सङ्घुपट्टाकत्थेरअपदानं

४५. "वेस्सभुम्हि भगवति, अहोसारामिको^१ अहं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, उपाट्ठि सङ्घमुत्तमं ॥
४६. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, उपट्ठानस्सिदं फलं ॥
४७. "इतो ते सत्तमे कप्पे, सत्तेवासुं समोदका^२ ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
४८. "पटिसम्भदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 212,
R. 191

5

10

इत्थं सुदं आयस्मा सङ्घुपट्टाको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुद्धानं

कुमुदो अथ निस्सेणी, रत्तिको उदपानदो ।
सीहासनी मग्गददो^३, एकदीपी मणिप्पदो ।
तिकिच्छको उपट्ठाको, एकपञ्चास^४ गाथका ति ॥
कुमुदवग्गो अट्ठारसमो ।

१. आसि आरामिको—स्या० । २. समोत्थका—स्या० । ३. मग्गप्पदो—स्या० ।

४. एकूनपञ्चास—सी०, स्या० ।

१९. कुटजपुष्पिवग्गो

१. कुटजपुष्पियत्थेरअपदानं

B. 213

१. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, सतरंसि^१ व उगगतं^१ ।
दिसं अनुविलोकेत्तं, गच्छन्तं अनिलञ्जसे ॥
२. "कुटजं पुष्पितं दिस्वा, संवित्थतसमोत्थतं^२ ।
ख्खतो ओचिनित्वान, फुस्सस्स अभिरोपयिं ॥
३. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं पुष्पमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
४. "इतो सत्तरसे कप्पे, तयो आसुं^३ सुपुष्पिता ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवती महब्बला ॥
५. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिक्ता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा कुटजपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. बन्धुजीवकत्थेरअपदानं

R 192

६. "सिद्धत्थो^१ नाम सम्बुद्धो, सयम्भू सन्नि वण्णितो ।
समार्धो सो समापन्नो, निसीदि पब्बतन्तरे ॥
७. "जातस्सरे गवेसन्तो, दकजं पुष्पमुत्तमं ।
बन्धुजीवकपुष्फानि, अद्दसं समनन्तरं ॥

१-१. सतरंसीव उत्तमं—स्या० । २. संवित्थकसमोत्थकं—स्या० । ३. आसि—
सी०, स्या० । ४. सोभितो—स्या० ।

८. “उभो हत्थेहि पग्गय्ह, उपागच्छिं महामुनिं ।
 पसन्नचित्तो सुमनो, सिद्धत्थस्साभिरोपयिं ॥
९. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयिं ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं^१ फलं ॥
१०. “इतो चातुद्दसे^२ कप्पे, एको आसिं जनाधिपो ।
 समुद्दकप्पो नामेन, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
११. “पटिसम्भिदा चतस्सो^३ पे^० कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

5 B. 214

इत्थं सुदं आयस्मा बन्धुजीवको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. कोटुम्बरियत्थेरअपदानं

१२. “कणिकारं व जोतन्तं, निसिन्नं पव्वतन्तरे ।
 अप्पमेय्यं व उदधिं^३, वित्थतं धरणिं यथा ॥
१३. “पूजितं^४ देवसङ्घेन, निसभाजानियं यथा ।
 हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, उपागच्छिं^५ नरुत्तमं ॥
१४. “सत्तपुप्फानि पग्गय्ह, कोटुम्बरसमाकुलं ।
 बुद्धस्स अभिरोपेसिं, सिखिनो लोकबन्धुनो ॥
१५. “एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयिं^६ ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१६. “इतो वीसति कप्पमिह, महानेलसनामको ।
 एको आसिं^७ महातेजो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
१७. “पटिसम्भिदा चतस्सो^३ पे^० कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा कोटुम्बरियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. पुप्फपूजायिदं—सी० । २. चतुद्दसे—सी०, स्या० । ३. उदधितं—स्या० ।
 ४. परेतं—सी०; पुरेतं—स्या० । ५. उपगच्छि—सी०; उपगच्छि—स्या० ।
 ६. ०मभिपूजयि—सी० । ७. आसिं—सी०, स्या० ।

४. पञ्चहत्थियत्थेरअपदानं

R. 193

१८. "तिस्सो नामासि भगवा, लोकजेद्वो नरासभो ।
पुरक्खतो सावकेहि, रथियं पटिपज्जथ ॥

B. 215

१९. "पञ्च उप्पलहत्था च, चातुरा ठपिता^१ मया ।
आहुतिं दातुकामोहं, पग्गण्हिं^२ वतसिद्धिया^३ ॥

5

२०. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, गच्छन्तं अन्तरापणे ॥
बुद्धरंसीहि^४ फुट्ठोस्मि^५, पूजेसि द्विपदुत्तमं ॥

२१. "द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयि^६ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

10

२२. "इतो तेरसकप्पमिह, पञ्च सुसभसम्मता ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवती महव्वला ॥

२३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पञ्चहत्थियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. इसिमुग्गदायकत्थेरअपदानं

२४. "उदेन्तं सतरंसिं व, पीतरंसिं व^१ भाणुमं ।
ककुधं विलसन्तं व, पदुमुत्तरनायकं ॥

२५. "इसिमुग्गानि^२ पिसित्वा,^३ मधुखुदे अनीलके ।
पासादेव^४ ठितो सन्तो, अदासि लोकवन्धुनो ॥

15

१. चतुरो—सी० ; चतुओद्वपिता—स्या० । २-२. पुत्तोमिह हितसिद्धिया—स्या० ।

३-३. बुद्धरंस्याभिपुट्ठोमिह—सी० । ४. ०मभिरपयि—सी०, स्या० । ५. सीतरंसीव—सी० ;

पीतरंसीव—स्या० । ६-६. इसि मुग्गानि पिसित्वा—सी० ; इसिमुग्गं निमन्तेत्वा—स्या० ।

७. पासादेपि—स्या० ।

२६. "अट्टसतसहस्सानि, अहेसुं बुद्धसावका ।
सब्बेसं पत्तपूरेन्तं,^१ ततो चापि^२ बहुत्तरं ॥
२७. "तेन चित्तप्पसादेन, सुक्कमूलेन चोदितो ।
कप्पानं सतसहस्सं, दुग्गतिं नुपपज्जहं ॥
२८. "चत्तालीसम्हि सहस्से, कप्पानं अट्ठत्तिस्स ते ।
इसिमुग्गसनामा^३ ते, चक्कवत्ती महब्बला ॥
२९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5 R. 194

B. 216

इत्थं सुदं आयस्मा इसिमुग्गदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. बोधिउपट्टाकत्थेरअपदानं*

३०. "नगरे रम्मवतिया, आसि मुरजवादको ।
निच्चुपट्टानयुत्तोम्हि, गतोहं बोधिमुत्तमं ॥
३१. "सायं पातं उपट्ठित्वा, सुक्कमूलेन चोदितो ।
अट्टारसकप्पसते, दुग्गतिं नुपपज्जहं ॥
३२. "पन्नरसे" कप्पसते, इतो आसि जनाधिपो ।
मुरजो^४ नाम नामेन, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
३३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा बोधिउपट्टाको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. पत्तपूरंतं—सी० । २. वापि—स्या० । ३. महिसमन्तनामा—स्या० ।

४. बोधि उपट्टायक०—स्या० । ५. पञ्चदसे—सी०, स्या० । ६. दमथो—स्या०

७. एकचिन्तिकत्थेरअपदानं

३४. "यदा देवो देवकाया, चवते आयुसङ्ख्या ।
तयो सद्वा निच्छरन्ति, देवानं अनुमोदतं ॥
३५. 'इतो भो सुगतिं गच्छ, मनुस्सानं सहव्यतं ।
मनुस्सभूतो सद्धम्मे, लभ सद्धं अनुतरं ॥
३६. 'सा ते सद्वा निविट्ठास्स,^१ मूलजाता पतिट्ठिता ।
यावजीवं असंहीरा,^२ सद्धम्मे सुप्पवेदिते^३ ॥
३७. 'कायेन कुसलं कत्वा, वाचाय कुसलं बहुं ।
मनसा कुसलं कत्वा, अब्बापज्जं^४ निरूपधिं ॥
३८. 'ततो ओपधिकं पुञ्जं, कत्वा दानेन तं बहुं ।
अज्जेपि मच्चे सद्धम्मे, ब्रह्मचरिये निवेसय' ॥
३९. "इमाय अनुकम्पाय, देवा^५ देवं यदा^६ विदू ।
चवन्तं^७ अनुमोदन्ति, एहि देव^८ पुनप्पुनं^९ ॥
४०. "संवेगो^{१०} मे तदा आसि,^{११} देवसङ्घे समागते ।
कंसु नाम अहं योनिं, गमिस्सामि इतो चुतो ॥
४१. "मम संवेगमज्जाय, समणो भावितिन्द्रियो ।
ममुद्धरितुकामो सो, आगच्छि मम सन्तिकं ॥
४२. "सुमनो नाम नामेन, पदुमुत्तरसावको ।
अत्थधम्मानुसासित्वा, संवेजेसि ममं तदा ॥
४३. "तस्साहं वचनं सुत्वा, बुद्धे चित्तं पसारियि ।
तं धीरं अभिवादेत्वा^{१२}, तत्थ कालंकतो अहं ॥

१. निविट्ठास्सं—सी० ; निविट्ठस्स—स्या० ।

२. असंहीरा—स्या०

३. सुप्पवेदिते—स्या० ।

४. अब्बापज्जं—स्या० ।

५-५. देव देवं यथा—स्या०

६. भवन्तं—स्या० । ७-७. देवपुरं पुन—सी० ।

८-८. संवेगोहं तदा आसि—स्या०

९. अभिवादेत्वापि सम्बुद्धं—स्या० ।

४४. "उपपज्जि^१ स^१ तत्थेव, सुक्कमूलेन चोदितो ।
कप्पानं सतसहस्सं, दुग्गतिं नुपपज्जहं ॥
४५. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा एकचिन्तिको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. तिकण्णिपुप्फियत्थेरअपदानं

४६. "देवभूतो अहं सन्तो, अच्छराहि पुरक्खतो ।
पुब्बकम्मं सरित्त्वान, बुद्धसेट्ठं अनुस्सरिं ॥
४७. "तिकण्णिपुप्फं पग्गह्, सकं चित्तं पसादयिं^२ ।
बुद्धमिह अभिरोपेसिं, विपस्सिमिह नरासभे ॥
४८. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
४९. "तेसत्ततिमिहतो कप्पे, चतुरासुं रमुत्तमा ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवती महव्वला ॥
५०. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

B. 218

10

इत्थं सुदं आयस्मा तिकण्णिपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. एकचारियत्थेरअपदानं

५१. "तावत्तिसेसु देवेषु, महाघोसो तदा अहु ।
बुद्धो च लोके निव्वाति, मयश्चम्ह सरागिनो ॥
५२. "तेसं संवेगजातानं, सोकसल्लसमज्झिनं ।
सबलेन उपत्थद्धो, अगमं बुद्धसन्तिकं ॥

R. 196

15

१-१. उपपज्जिस्सं—सो० । २. पसादिय—सो० ।

५३. "मन्दारवं गहेत्वान, सङ्गीति^१ अभिनिम्मितं ।
परिनिब्बुतकालम्हि^२, बुद्धस्स अभिरोपयिं ॥
५४. "सब्बे देवानुमोदिंसु, अच्छरायो च मे तदा ।
कप्पानं सतसहस्सं, दुग्गतिं नुपपज्जहं ॥
५५. "सट्ठिकप्पसहस्सम्हि, इतो सोळस ते जना ।
महामल्लजना नाम, चक्कवत्ती महब्बला ॥
५६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा एकचारियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. तिवण्टिपुण्डियत्थेरअपदानं

B. 219

५७. "अभिभूतं^३ पनिज्झन्ति^३, सब्बे सङ्गम्म ते मम^४ ।
तेसं निज्जायमानानं, परिळाहो अजायथ ॥
५८. "सुनन्दो नाम नामेन, बुद्धस्स सावको तदा ।
धम्मदस्सिस्स मुनिनो, आगच्छि मम सन्तिकं ॥
५९. "ये मे बद्धचरा" आसुं, ते मे पुप्फं अदुं तदा ।
ताहं पुप्फं गहेत्वान, सावके अभिरोपयिं ॥
६०. "सोहं कालंकतो तत्थ, पुनापि उपपज्जहं ।
अट्टारसे कप्पसते, विनिपातं न गच्छहं^५ ॥
६१. "तेरसेतो कप्पसते, अट्टासुं धूमकेतुनो ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
६२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

R. 197

इत्थं सुदं आयस्मा तिवण्टिपुण्डियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. सङ्गीतं—सी० । २. परिनिब्बाणकालम्हि—सी० ; परिनिब्बानकालम्हि—स्या० ।
३-३. अभिभूतोपनिज्झन्ति—सी० । ४. अभिभु धेरं पनिज्झाम, सब्बे सङ्गम्म ते मयं—स्या० ।
५. पट्टचरा—स्या० । ६. गच्छहं—स्या० ।

तस्सुदानं

कुटजो^१ बन्धुजीवी च, कोटुम्बरिकहत्थियो ।

इसिमुग्गो च बोधि च, एकचिन्ती तिकण्णको ।

एकचारि तिवण्ठि च, गाथा द्वासट्ठि^२ कित्तिता ति^३ ॥

कुटजपुण्ड्रियवग्गो एकनवीसतिमो ।

१. कुटजा—स्या० । २-२. सट्ठो पकित्तिताति—स्या० ।

२०. तमालपुष्पियवग्गो

१. तमालपुष्पियत्थेरअपदानं

B. 220

5

10

१. "बुल्लासीतिसहस्सानि, थम्भा सोवणया अहू ।
देवलट्ठिपटिभागं, विमानं मे सुनिम्मितं ॥
२. "तमालपुष्पं पग्गय्ह, विप्पसन्नेन चेतसा ।
बुद्धस्स अभिरोपयि^१, सिखिनो लोकबन्धुनो ॥
३. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं कम्ममकरि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
४. "इतो वीसतिमे कप्पे, चन्दतित्तो ति एक्को ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
५. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तमालपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. तिणसन्धारकत्थेरअपदानं

R. 198

६. "यदा^२ वनवासी^३ इसि, तिणं लायति^४ सत्थुनो ।
सब्बे पदक्खिणावट्ठा^५, पथव्या^६ निपत्तिमु ते ॥
७. "तमहं तिणमादाय, सन्धारि धरणुत्तमे ।
तीणेव तालपत्तानि, आहरित्वानहं तदा ॥

१. अभिरोपेसि—सी०, स्या० । २-२. यं दायवासिको—सी०, रो० ; यदा वनवासिको—स्या० । ३. लायामि—स्या० । ४. पदक्खिणा वत्ता—सी०, स्या० । ५. पुथव्या—सी० ; पठव्या—स्या० ।

८. "तिणेन^१ छदनं कत्वा, सिद्धत्थस्स अदासहं ।
सत्ताहं धारयुं तस्स^२, देवमानुससत्थुनो^३ ॥
९. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं तिणं अर्दाद तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, तिणदानस्सिदं फलं ॥
१०. "पञ्चसट्ठिम्हितो कप्पे, चत्तारोसुं महद्धना ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
११. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5 B. 221

इत्थं सुदं आयस्मा तिणसन्धारको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. खण्डफुल्लियत्थेरअपदानं^४

१२. "फुस्सस्स खो भगवतो, थूपो आसि महावने ।
कुञ्जरेहि तदा भिन्नो, परूळ्हो^५ पादपो^६ तहिं ॥
१३. "विसमञ्च समं कत्वा, सुधापिण्डं अदासहं ।
तिलोकगरुनो तस्स, गुणेहि परितोसितो ॥
१४. "द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सुधापिण्डस्सिदं फलं ॥
१५. "सत्तसत्ततिकप्पम्हि, जितसेनासुं सोळ्ळस ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
१६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा खण्डफुल्लियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. तिदण्डे—स्या० । २. तत्थ—स्या० । ३. देवमानुससासत्थुनो—स्या० ।

४. खण्डफुल्लिय०—सी०, स्या० । ५-५. परूळ्हपादपो—सी० ; संरूळ्हो पादपो—स्या० ।

४. असोकपूजकत्थेरअपदानं

- R. 199 १७. "तिवरायं^१ पुरे रम्मे, राजुय्यानं अहु तदा ।
उय्यानपालो तत्थासिं, रञ्जो बद्धचरो अहं ॥
- B. 222 १८. "पदुमो नाम नामेन, सयम्भू सप्पभो^२ अहु ।
निसिन्नं पुण्डरीकम्हि, छाया न जहि तं मुनिं ॥
- ६ १९. "असोकं पुप्फितं दिस्वा, पिण्डभारं सुदस्सनं ।
बुद्धस्स अभिरोपेसिं, जलजुत्तमनामिनो ॥
- २० "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२१. "सत्तत्तिसम्हितो^३ कप्पे, सोळ्ळस अरणज्जहा^४ ।
१० सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवती महब्बला ॥
२२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा असोकपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. अङ्गोलकत्थेरअपदानं

२३. "अङ्गोलं पुप्फितं दिस्वा, मालावरं^५ सकोसकं^६ ।
ओचिनित्वान तं पुप्फं, अगमं बुद्धसन्तिकं ॥
२४. "सिद्धत्थो तम्हि समये, पतिलीनो महामुनि ।
१५ मुहुत्तं पटिमानेत्वा, गुहायं पुप्फमोकिरिं ॥
२५. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुप्फदानस्सिदं^७ फलं ॥

१. तिवरायं—स्या० । २. सप्पभो—स्या० । ३. सत्तत्तिसम्हितो—सी०, स्या० ।
४. अरणज्जहा—सी० । ५-५. मालावरसमोगतं—स्या० । ६. बुद्धपूजायिदं—सी०, स्या० ।

२६. "छतिसम्हि इतो कप्पे, आसेको देवगजितो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
२७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अङ्गोलको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. किसलयपूजकथेरअपदानं

२८. "नगरे द्वारवतिया, मालावच्छो ममं अहु ।
उदपानो च तत्थेव, पादपानं विरोहनो ॥
२९. "सबलेन उपत्थद्धो, सिद्धत्थो अपराजितो ।
ममानुकम्पमानो सो, गच्छते अनिलञ्जसे ॥
३०. "अञ्चं किञ्चि न पस्सामि, पूजायोगं महेसिनो ।
असोकं पल्लवं दिस्वा, आकासे उक्खिपिं अहं ॥
३१. "बुद्धस्स ते किसलया, गच्छतो यन्ति पच्छतो ।
ताहं^१ दिस्वान संविजिं,^२ अहो बुद्धस्सुळारता ॥
३२. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, पल्लवं अभिरोपयिं ।
दुग्गातिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३३. "सत्तत्तिसे^३ इतो कप्पे, एको एकस्सरो^३ अहु ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
३४. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 223,
R. 200

5

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा किसलयपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१-१. सोहं दिस्वान तं इद्धि—सी० । २. सत्तवीसे—सी०, स्या० । ३. एकस्सरो—सी० ।

७. तिन्दुकदायकत्थेरअपदानं

३५. "गिरिदुग्गचरो आसि, मक्कटो थामवेगिको ।
फलिनं तिन्दुकं दिस्वा, बुद्धसेट्ठं अनुस्सारि ॥
३६. "निक्खमित्वा कतिपाहं, विचिर्नि लोकनायकं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, सिद्धत्थं तिभवन्तगुं ॥
३७. "मम सङ्कप्पमज्जाय, सत्था लोके अनुत्तरो ।
खीणासवसहस्सेहि, आगच्छि मम सन्तिकं ॥
३८. "पामोज्जं^१ जनयित्वान, फलहत्यो उपागमिं ।
पटिग्गहेसि भगवा, सब्बज्जू वदतं वरो ॥
३९. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं फलं अददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
४०. "सत्तपज्जासकप्पमिह, उपनन्दसनामको ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महब्बलो ॥
४१. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तिन्दुकदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. मुट्ठिपूजकत्थेरअपदानं^२

४२. "सुमेधो नाम भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
पच्छिमे अनुकम्पाय, पधानं पदही^३ जिनो ॥
४३. "तस्स चङ्कममानस्स, द्विपदिन्दस्स तादिनो ।
गिरिनेलस्स पुष्फानं, मुट्ठि बुद्धस्स रोपयि ॥
४४. "तेन चित्तप्पसादेन, सुक्कमूलेन चोदितो ।
तिसकप्पसहस्सानि, दुग्गतिं नुपपज्जहं ॥

१. पामुज्जं—स्या० । २. गिरिनेलमुट्ठी—स्या० । ३. पदहि—स्या० ।

४५. "तेवीसतिकप्पसते, सुनेलो नाम खत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, एको आसिं महव्वलो ।
४६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा मुट्ठिपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. किंकणिकपुष्पियत्थेरअपदानं

४७. "सुमङ्गलो ति नामेन, सयम्भू अपराजितो ।
पवना निक्खमित्वान, नगरं पाविसि जिनो ॥ 5
४८. "पिण्डचारं चरित्वान, निक्खम्म नगरा मुनि । B. 225
कतकिच्चो व सम्बुद्धो, सो वसी वनमन्तरे ॥
४९. "किंकणिपुष्फं^१ पग्गह्, बुद्धस्स अभिरोपयिं । R. 202
पसन्नचित्तो सुमनो, सयम्भुस्स महेसिनो ॥
५०. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं पुष्फमभिरोपयिं । 10
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
५१. "छल्लासीतिम्होतो कप्पे, अपिलासिसनामको^२ ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
५२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा किंकणिकपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. यूथिकपुष्पियत्थेरअपदानं^३

५३. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, आहुतीनं पटिग्गहो । 15
पवना निक्खमित्वान, विहारं याति चक्खुमा ॥

१. तिकिण्डपुष्फं—रो० । २. अपिलापियनामको—सी० ; ३. पसेलासनामको—स्या० ।

३. यूथिकापुष्पिय०—सी० ।

५४. "उभो हत्थेहि पग्गह, यूथिकं पुप्फमुत्तमं ।
बुद्धस्स अभिरोपयि, मेत्तचित्तस्स तादिनो ॥
५५. "तेन चित्तप्पसादेन, अनुभोत्वान सम्पदा ।
कप्पानं सतसहस्सं, दुग्गतिं नुपपज्जहं ॥
५६. "इतो पञ्चासकप्पेसु, एको आसि जनाधिपो ।
समित्तनन्दनो नाम, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
५७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा यूथिकपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुद्धानं

B. 226

10

तमालतिणसन्धारो^१ खण्डफुल्लि असोकियो ।
अङ्गोलकी^२ किसलयो, तिन्दुको नेलपुप्फियो ।
किक्कणिको^३ यूथिको च गाथा पञ्चास अट्ट चाति ॥

तमालपुप्फियवग्गो वीसतिमो ।

अथ वग्गुद्धानं

R. 203

भिक्षादायी^४ परिवारो, सेरेय्यो सोभितो तथा ।
छत्तञ्च^५ बन्धुजीवी च^६, सुपारिचरियोपि च ॥
कुमुदो कुटजो चैव, तमालि दसमो कतो ।
छसतानि च गाथानि^६, छसट्ठि च ततुत्तरि ॥

भिक्षावग्गदसकं ।

दुतियसत्तकं समत्तं ।

१. तमाली०—सी० ; तमालि०—स्या० । २. अङ्गोलको—स्या० । ३. तिकण्डिको—स्या० । ४. भिक्षादायि—स्या० । ५-५. छत्तो च बन्धुजीवो च—सी० ; छत्तो च बन्धुजीवि च—स्या० । ६. गाथानं—सी०, स्या० ।

२१. कणिकारपुष्पियवग्गो

१. कणिकारपुष्पियत्थेरअपदानं

१. "कणिकारं पुष्पितं दिस्वा, ओचिनित्वानहं तदा ।
तिस्सस्स अभिरोपेसि, ओघतिण्णस्स तादिनो ॥
२. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं पुष्पमभिरोपयि ।
दुग्गति नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३. "पञ्चत्तिसे इतो कप्पे, अरुणपाणी ति^१ विस्सुतो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
४. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 227

5

इत्थं सुदं आयस्मा कणिकारपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. मिनेलपुष्पियत्थेरअपदानं

५. "सुवण्णवण्णो भगवा, सतरंसी पतापवा^२ ।
चङ्कमनं समारुळ्हो, मेत्तचित्तो सिखीसभो^३ ॥
६. "पसन्नचित्तो सुमनो, वन्दित्वा^४ आणमुत्तमं ।
मिनेलपुष्पं पग्गह, बुद्धस्स अभिरोपयि ॥
७. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयि ।
दुग्गति नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

10

R. 204

१. अरुणपालोति—स्या० । २. पभावरो—स्या० । ३. सिखिसतो—स्या० ।

४. थोमेत्वा—स्या० ।

८. "एकूनतिसकप्पम्हि, सुमेघघननामको^१ ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महव्वलो ॥
९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 228

इत्थं सुदं आयस्मा मितेलपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. किङ्कणिपुप्फियत्थेरअपदानं^२

१०. "कञ्चनग्घयसङ्कासो, सब्बञ्जू लोकनायको ।
ओदकं दहमोग्गह^३, सिनायि लोकनायको ॥
११. "पग्गह^४ किङ्कणि^५ पुप्फं, विपस्सिस्साभिरोपयिं ।
उदग्गचित्तो सुमनो, द्विपदिन्दस्स तादिनो ॥
१२. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१३. "सत्तवीसतिकप्पम्हि, राजा भीमरथो^६ अहु ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महव्वलो ॥
१४. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा किङ्कणिपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. तरणियत्थेरअपदानं

१५. "अत्थदस्सी तु भगवा, द्विपदिन्दो नरासभो ।
पुरस्खतो सावकेहि, गङ्गातीरमुपागमि ॥
१६. "समतित्ति^१ काकपेय्या, गङ्गा आसि दुरुत्तरा ।
उत्तारयि भिक्खुसङ्घं, बुद्धं च द्विपदुत्तमं ॥

15

१. सुमेघयसनामको—सी० । २. किङ्कणिक०—सी० ; किङ्कणिक०—स्या० ।
३. दहमोग्गह—सी० । ४. किङ्कणि—सी० । ५. भीमरथो—स्या० । ६. समतित्तिका
—सी० ।

१७. "अट्ठास्से कप्पसते, यं कम्ममकारि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, तरणाय इदं फलं ॥

B. 229

१८. "तेस्सेतो कप्पसते, पञ्च सब्बो भवा^१ अहुं ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥

R. 205

१९. "पच्छिमे^२ च भवे अस्मि, जातोहं ब्राह्मणे कुले ।
सद्धिं तीहि सहायेहि, पब्बजि सत्थु सासने^३ ॥

5

२०. "पटिसम्भिदा चतस्सो^४ पे०^५ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तरणियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. निग्गुण्डिपुप्फियत्थेरअपदानं

२१. "विपस्सिस्स भगवतो, आसिमारामिको अहं ।
निग्गुण्डिपुप्फं पग्गय्ह, बुद्धस्स अभिरोपयि ॥

२२. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयि^३ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

10

२३. "पञ्चवीसे^४ इतो कप्पे, एको आसि जनाधिपो ।
महापतापनामेन, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

२४. "पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे०^६ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा निग्गुण्डिपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. सम्भोगवा—सी० । २-२. स्या०, पोत्थके नत्थि । ३. पुप्फमभिरोपयि—स्या० ।

४. पञ्चविसे—सी०, स्या० ।

६. उदकदायकत्थेरअपदानं

२५. "भुञ्जन्तं समणं दिस्वा, विप्पसन्नमनाविलं ।
घटेनोदकमादाय, सिद्धत्थस्स अदासहं ॥
२६. "निम्मलो होमहं अन्नं, विमलो खीणसंसयो ।
भवे निब्बत्तमानम्हि, फलं निब्बत्तते मम^१ ॥
२७. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, उदकं यमदासहं^२ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, दकदानस्सिदं फलं ॥
२८. "एकसट्ठिम्हितो कप्पे, एको व विमलो अहु ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
२९. "पटिसम्भिदा चतस्सो^३ पे०^४ कतं बुद्धस्स सासनं^५ ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उदकदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. सललमालियत्थेरअपदानं

३०. "कणिकारं व जोतन्तं, निसिन्नं पव्वतन्तरे ।
ओभासेन्तं दिसा सब्बा, सिद्धत्थं नरसारथिं ॥
३१. "धनुं अवेज्झं^३ कत्वान, उमुं सन्नग्गहं^४ तदा ।
पुप्फं सवण्टं छेत्वान, बुद्धस्स अभिरोपयिं ॥
३२. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३३. "एकपञ्चासितो कप्पे, एको आसिं^५ जुत्तिन्धरो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
३४. "पटिसम्भिदा चतस्सो^३ पे०^४ कतं बुद्धस्स सासनं^५ ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सललमालियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. सुभं—सो० । २. यं तदा अदं—सो०; अददि तदा—स्या० । ३. अवेज्झं—स्या० ।
४. सन्वायहं—स्या० । ५. आसि—स्या० ।

८. कोरण्डपुष्पियत्थेरअपदानं

३५. "अक्कन्तञ्च पदं दिस्वा, चक्कालङ्कारभूसितं ।
पदेनानुपदं यन्तो, विपस्सिस्स महेसिनो ॥
३६. "कोरण्डं पुष्पितं दिस्वा, समूलं पूजितं मया ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, अवन्दिं पदमुत्तमं ॥
३७. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयिं ।
दुग्गातिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं^३ फलं ॥
३८. "सत्तपञ्जासकप्पमिह, एको वीतमलो अहुं^३ ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
३९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 231

5

इत्थं सुदं आयस्मा कोरण्डपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. आधारदायकत्थेरअपदानं

४०. "आधारकं मया दिन्नं, सिखिनो लोकबन्धुनो ।
धारेमि पथविं सब्बं, केवलं वसुधं इमं ॥
४१. "किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
धारेमि अन्तिमं, देहं सम्मासम्बुद्धसासने ॥
४२. "सत्तवीसे इतो कप्पे, अहेसुं चतुरो जना ।
समन्तवरणा^४ नाम, चक्कवत्ती महब्बला ॥
४३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10 R. 207

15

इत्थं सुदं आयस्मा आधारदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. पदमुत्तम—सी० ।

२. पदपूजायिदं—सी० ।

३. अहुं—स्या० ।

४. समस्तवरणा—सी० ; समन्तवरणा—स्या० ।

१०. पापनिवारिद्यत्थेरपदानं^१

B. 232

४४. "तिस्सस्स तु^२ भगवतो, देवदेवस्स तादिनो ।
एकच्छतं मया दिन्नं, विप्पसन्नेन चेतसा ॥
४५. "निवुतं होति मे पापं, कुसलस्सुपसम्पदा^३ ।
आकासे छतं धारेन्ति, पुब्बकम्मस्सिदं फलं ॥
४६. "चरिमं वत्तते मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
धारेमि अन्तिमं देहं, सम्मासम्बुद्धसासने ॥
४७. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं छत्तमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, छत्तदानस्सिदं फलं ॥
४८. "द्वेसत्ततिम्हितो कप्पे, अट्ठासिंसु जनाधिपा ।
महानिदाननामेन, राजानो चक्कवत्तिनो ॥
४९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मां पापनिवारियो^४ थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुदानं

R. 208

कणिकारो मिनेलञ्च^५, किङ्कणि तरणेन^६ च ।
निग्गुण्डिपुप्फी दकदो,^७ सललो च कुरण्डको ।
आधारको^८ पापवारी^९, अट्ठतालोस गायका ति ॥

कणिकारपुप्फियवग्गो एकवीसतिमो ।

१. वातातपनिवारिद्यत्थेरपदानं—सी० । २. हि—स्या० । ३. कुसलस्सुपसम्पदा—
स्या० । ४. वातातपनिवारियो—सी० । ५. मिनेलीच—सी० । ६. तारणेन—स्या० ।
७. निग्गुण्डिपुप्फं—स्या० । ८-८. तपवारी—सी० ; आधारदानं पापञ—स्या० ।

२२. हत्थिवग्गो

१. हत्थिदायकत्थेरअपदानं

१. "सिद्धत्थस्स भगवतो, द्विपदिन्दस्स तादिनो ।
नागसेट्ठो मया दिन्नो, ईसादन्तो उरुब्बहवा^१ ॥
२. "उत्तमत्थं अनुभोमि, सन्तिपदमनुत्तरं ।
नागदानं^२ मया दिन्नं, सब्बलोकहितेसिनो ॥
३. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं नागमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, नागदानस्सिदं फलं ॥
४. "अट्ठसत्ततिकप्पमिह, सोळ्सासिंसु खत्तिया ।
समन्तपासादिका नाम, चक्कवत्ती महब्बला ॥
५. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं^३ ॥

B. 233

5

10

इत्थं सुदं आयस्मा हत्थिदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. पानधिदायकत्थेरअपदानं

६. "आरञ्जिकस्स^४ इसिनो, चिररत्ततपस्सिनो^५ ।
बुद्धस्स^६ भावितत्तस्स, अदासि पानधि अहं ॥
७. "तेन कम्मेन द्विपदिन्द, लोकजेट्ठ नरासभ ।
दिब्बयानं^७ अनुभोमि, पुब्बकम्मस्सिदं फलं ॥

१. उरुब्बहवो—स्या० । २. अगगदानं—सी० । ३. दानं—सी० ।

४-५. अरञ्जिकस्स भायिनो, मेत्तचित्ततपस्सिनो—स्या० । ५. धम्मस्स—स्या० ।

६. सब्बं यानं—सी० ।

R. 209

८. "चतुन्नवुते इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पानधिस्स इदं फलं ॥

B. 234

९. "सत्तसत्तितो कप्पे, अट्ठ आसिंसु खत्तिया ।
सुयाना नाम नामेन, चक्कवत्ती महब्बला ॥

5

१०. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पानधिदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. सच्चसञ्जकत्थेरअपदानं

११. "वेस्सभू तम्हि^१ समये^१, भिक्खुसङ्घपुरक्खतो ।
देसेति अरियसच्चानि, निब्बापेन्तो महाजनं ॥

१२. "परमकारुञ्जपत्तोम्हि, समिति अगमासहं ।
सोहं निसिन्नको सन्तो, धम्ममस्सोसि सत्थुनो ॥

10

१३. "तस्साहं धम्मं सुत्वान, देवलोकं अगच्छहं ।
तिसकप्पानि देवेसु, अर्वासि तत्थहं पुरे ॥

१४. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं सञ्जमल्लभि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सच्चसञ्जायिदं फलं ॥

१५. "छब्बीसम्हि इतो कप्पे, एको आसिं जनाधिपो ।
एकफुसितनामेन^२, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

15

१६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सच्चसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. एकसञ्जकत्थेरअपदानं

१७. "दुमग्गे पंसुकूलिकं, लग्गं दिस्वान सत्थुनो ।
अञ्जलिं पग्गहेत्वान, पसुकूलं अवन्दहं ॥
१८. "एकत्तिंसे इतो कप्पे, यं सञ्जमलभिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१९. "पञ्चवीसे इतो कप्पे, एको आसिं जनाधिपो ।
अमिताभो ति नामेन, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
२०. "पटिसम्भिदा चतस्सो पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5 B. 236,
R. 210

इत्थं सुदं आयस्मा एकसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. रंसिसञ्जकत्थेरअपदानं

२१. "उदेन्तं सतरंसिं व, पीतरंसिं व^१ भाणुमं ।
व्यग्धूसभं व^२ पवरं, सुजातं पव्वतन्तरे ॥
२२. "बुद्धस्स आनुभावो सो, जलते पव्वतन्तरे ।
रसे चित्तं पसादेत्वा, कप्पं सग्गम्हि मोदहं ॥
२३. "अवसेसेसु कप्पेसु, कुसलं चरितं मया ।
तेन चित्तप्पसादेन, बुद्धानुस्सतियापि च ॥
२४. "त्तिसकप्पसहस्सेतो, यं सञ्जमलभिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धसञ्जायिदं^३ फलं ॥
२५. "सत्तपञ्जासकप्पम्हि, एको आसिं जनाधिपो ।
सुजातो नाम नामेन, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
२६. "पटिसम्भिदा चतस्सो पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा रंसिसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. सन्धितत्थेरअपदानं

२७. “अस्सत्थे हरितोभासे, संविरुब्बहम्मिह पादपे ।

एकं बुद्धगतं सञ्जं, अलभिंहं^२ पतिस्सतो ॥

B. 236

२८. “एकत्तिसे इतो कप्पे, यं सञ्जमलभिं तदा ।

तस्सा सञ्जाय वाहसा, पत्तो मे आसवक्खयो ॥

5

२९. “इतो तेरसकप्पम्मिह, धनिद्वो^३ नाम खत्तियो ।

सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

R. 211

३०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सन्धितो^४ थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. तालवण्टदायकत्थेरअपदानं

३१. “तालवण्टं मया दिन्नं, तिस्सस्सादिच्चबन्धुनो” ।

गिम्हनिब्बापनत्थाय, परिळाहोपसन्तिया ॥

10

३२. “सन्निब्बापेमि रागग्गिं, दोसग्गिञ्च तदुत्तरिं ।

निब्बापेमि च मोहग्गिं, ताळवण्टस्सिदं फलं ॥

३३. “किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।

धारेमि अन्तिमं देहं, सम्मासम्बुद्धसासने ॥

15

३४. “द्वेण्वुते इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, तालवण्टस्सिदं फलं ॥

३५. “तेसद्विम्मिह इतो कप्पे, महानामसनामको^५ ।

सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

३६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तालवण्टदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. सण्ठितत्थेरापदानं—सी० ।

२. अलभिस्सं—सी० ; अलभित्थं—स्या० ।

३. धनिद्वो—स्या० ।

४. सण्ठितो—सी० ।

५. तिस्सस्स दिव्वचक्खुनो—स्या० ।

६. महारामसनामको—स्या० ।

८. अकन्तसञ्जकत्थेरअपदानं

३७. "कुसाटकं गहेत्वान्, उपज्झायस्सहं^१ पुरे^२ ।
मन्तञ्च अनुसिक्खामि, गन्थादोसस्स^३ पत्तिया ॥
३८. "अद्दसं विरजं बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ।
उसभं पवरं अग्गं, तिस्सं बुद्धं गणुत्तमं^३ ॥
३९. "कुसाटकं पत्थरितं, अकमन्तं नरुत्तमं ।
समुग्गतं महावीरं, लोकजेट्ठं नरासभं ॥
४०. "दिस्वा तं लोकपज्जोतं, विमलं चन्दसन्निभं ।
अवन्दिं सत्थुनो पादे, विप्पसन्नेन चेतसा ॥
४१. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं अदासिं कुसाटकं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कुसाटकस्सिदं फलं ॥
४२. "सत्तत्तिसे इतो कप्पे, एको आसिं जनाधिपो ।
सुनन्दो नाम नामेन, चक्खवत्ती महब्बलो ॥
४३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 237

5

R. 212

10

इत्थं सुदं आयस्मा अकन्तसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. सप्पिदायकत्थेरअपदानं

४४. "निसिन्नो पासादवरे, नारीगणपुरक्खतो ।
व्याघितं समणं दिस्वा, अभिनामेसहं^४ घरं ॥
४५. "उपविट्ठं महावीरं, देवदेवं नरासभं ।
सप्पितेलं मया दिन्नं, सिद्धत्थस्स महेसिनो ॥
४६. "पस्सद्वदरथं दिस्वा, विप्पसन्नमुखिन्द्रियं ।
वन्दित्वा सत्थुनो पादे, अनुसंसावयिं पुरे ॥

15

१-१. उपज्झायस्सपाखे—स्या० । २. कण्डभेदस्स—सी० ; गण्डभेदस्स—स्या० ।

३. गजुत्तमं—स्या० । ४. अतिनामेसहं—स्या० ।

B. 238

5

४७. "दिस्वा मं सुप्पसन्नत्तं^१, इद्धिया पारमिज्झतो ।
नभं अब्भुग्गमी धीरो,^२ हंसराजा व अम्बरे ॥

४८. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं दानमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सप्पितेलस्सिदं फलं ॥

४९. "इतो सत्तरसे कप्पे, जुत्तिदेवसनामको^३ ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

५०. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सप्पिदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. पापनिवारियत्थेरअपदानं

10

५१. "पियदस्सिस्स भगवतो, चङ्कमं सोधितं मया ।
नळ्ळेहि पटिच्छन्नं, वातापनिवारणं ॥

५२. "पापं विवज्जनत्थाय, कुसलस्सुपसम्पदा ।
किलेसानं पहानाय, पर्दाहं सत्थु सासने ॥

५३. "इतो एकादसे कप्पे, अग्गिदेवो ति^४ विस्सुतो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

५४. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पापनिवारियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुदानं

15

हत्थि पानधि सच्चञ्च, एकसज्जि च रंसिको^५ ।

सन्धितो तालवण्टं^६ च, तथा अक्कन्तसज्जको ।

सप्पि पापनिवारी च चतुप्पज्जास गाथका ति ॥

हत्थिवग्गो बावीसत्तिमो ।

१. सुप्पसन्नत्तं—स्या० ।

२. धीरो—स्या० ।

३. जुत्तिदेव०—स्या० ।

४. अग्गितेजोति—स्या० ।

५. रंसियो—सी०, स्या० ।

६. तालवण्टि—सी०, स्या० ।

२३. आलम्बणदायकवग्गो^१

१. आलम्बणदायकत्थेरअपदानं

१. "अत्थदस्सिस्स^२ भगवतो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
आलम्बणं मया दिन्नं, द्विपदिन्दस्स तादिनो ॥
२. "धरणि पटिपज्जामि, विपुलं सागरप्परं ।
पाणेषु च इस्सरियं, वत्तेमि वसुधाय च ॥
३. "किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४. "इतो द्वेसट्ठिकप्पम्हि, तयो आसिसु खत्तिया ।
एकापस्सितनामा^३ ते, चक्कवत्ती महब्बला ॥
५. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सक्खिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 239

६

10

इत्थं सुदं आयस्मा आलम्बणदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. अजिनदायकत्थेरअपदानं

६. "एकत्तिसे इतो कप्पे, गणसत्थारको^४ अहं ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ॥
७. "चम्मखण्डं मया दिन्नं, सिखिनो लोकबन्धुनो ।
तेन कम्मेन द्विपदिन्द^५, लोकजेट्ट नरासभ ॥

१. आलम्बणदायकवग्गो—सी०, स्या० । २. अत्थदस्सी—सी० ।

३. एकादस्सितनामा—सी० । ४-४. गणसत्था अहो सहं—सी० ; गणसत्थारको—स्या० ।

५. द्विपदिन्द—स्या० ।

B. 214

८. "सम्पत्तिं अनुभोत्वान, किलेसे द्वापयिं अहं ।
घारेमि अन्तिमं देहं, सम्मासम्बुद्धसासने ॥

९. "एकत्तिसे इतो कप्पे, अजिनं यं अदासहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, अजिनस्स इदं फलं ॥

8

१०. "इतो पञ्चमके^१ कप्पे, राजा आसिं सुदायको ।
सत्तस्तनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

B. 240

११. "पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे०^३ कतं बुद्धस्स सासनं^४ ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अजिनदायको धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. धेरतनियत्थेरअपदानं^५

१२. "मिगलुद्धो^६ पुरे आसि, अरञ्जे कानने अहं ।
अदसं विरजं बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ॥

10

१३. "मंसपेसि मया दिन्ना, विपस्सिस्स महेसिनो ।
सदेवकस्मिं लोकस्मिं, इस्सरं कारयामहं ॥

१४. "इमिना मंसदानेन, रतनं निब्बत्तते मम ।
दुवेमे स्तना लोके, दिट्ठधम्मस्स पत्तिया ॥

15

१५. "तेहं सब्बे अनुभोमि^७, मंसदानस्स सत्तिया^८ ।
गतञ्च मुदुकं मय्हं, पञ्जा निपुणवेदनी^९ ॥

१६. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं मंसमर्दादि तदा^{१०} ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, मंसदानस्सिदं फलं ॥

१. पञ्चासके—स्या० । २. धेरतनियत्थेर०—सी० । ३. मिगलुद्धो—स्या० ।

४. अतिभोमि—स्या० । ५. पत्तिया—स्या० । ६. निपुणवेदिनी—सी०, स्या० ।

७. अहं—सी० ।

१७. "इतो चतुत्थके कप्पे, एको आसिं जनाधिपो ।
महारोहितनामो सो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
१८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा द्वेरतनियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।
दसमं भाणवारं ।

४. आरक्खदायकत्थेरअपदानं

१९. "सिद्धत्थस्स भगवतो, वेदि^१ कारापिता^१ मया ।
आरक्खो च मया दिन्नो, सुगतस्स महेसिनो ॥ 5
२०. "तेन कम्मविसेसेन, न पस्सिं^२ भयभेरवं । B. 241
कुहिञ्चि उपपन्नस्स, तासो मय्हं न विज्जति ॥
२१. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं वेदि कारयिं पुरे^३ । R. 215
दुग्गतिं नाभिजानामि, वेदिकाय इदं फलं ॥
२२. "इतो छट्ठमिह कप्पमिह, अपस्सेनसनामको । 10
सत्त रतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
२३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा आरक्खदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. अव्याधिकत्थेरअपदानं

२४. "विपस्सिस्स भगवतो, अग्गिसालं अदासहं ।
व्याधिकानञ्च^४ आवासं, उण्होदकपटिग्गहं ॥
२५. "तेन कम्मेनयं मय्हं, अत्तभावो सुनिम्मितो । 15
व्याघाहं नाभिजानामि, पुञ्चकम्मस्सिदं फलं ॥

१-१. वेदिका कारिता—स्या० । २. पस्से—सी०, स्या० । ३. अहं—सी० ।

४. व्याधितानं च—सी० ।

२६. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं सालमर्दादि तदा ।
दुग्गाति नाभिजानामि, अग्गिसालायिदं फलं ॥
२७. "इतो च सत्तमे^१ कप्पे, एकोसि^२ अपराजितो^३ ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
२८. "पटिसम्भिदा चतस्सो^४ पे०^५ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अब्याधिको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. अङ्कोलपुष्पियत्थेरअपदानं

B. 242

२९. "नारदो इति मे नामं, कस्सपो इति मं विदू ।
अद्दसं समणानग्गं, विपस्सिं देवसक्कतं ॥
३०. "अनुव्यञ्जनधरं बुद्धं, आहुतीनं, पटिग्गहं ।
अङ्कोलपुष्पं^३ पग्गय्ह, बुद्धस्स अभिरोपयि ॥
३१. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयि ।
दुग्गाति नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३२. "चतुसत्तत्तितो कप्पे, रोमसो नाम खत्तियो ।
आमुक्कमालाभरणो^४, सयोग्गबलवाहनो ॥
३३. "पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे०^६ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

R. 216

इत्थं सुदं आयस्मा अङ्कोलपुष्पियो^७ थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. सत्तमेके—सी० । २-२. एको आसि नाराविपो—स्या० । ३. वकुलपुष्पं—
स्या० । ४. आमुत्त०—सी०, स्या० । ५. वकुलपुष्पियो—स्या० ।

७. सोवण्णवटंसकियत्थेरअपदानं

३४. "उय्यानभूमिं निव्यन्तो, अद्दसं लोकनायकं ।
वटंसकं गहेत्वान, सोवण्णं साधुनिम्मितं ॥
३५. "सीघं ततो^१ समोद्ध^२, हत्थिक्खन्धगतो अहं ।
बुद्धस्स अभिरोपेसि, सिखिनो लोकबन्धुनो ॥
३६. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुप्फपूजायिदं^३ फलं ॥
३७. "सत्तवीसे इतो कप्पे, एको आसिं जनाधिपो ।
महापतापनामेन, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
३८. "पटिसम्भिदा चतस्सो^४ पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

६

B. 243

इत्थं सुदं आयस्मा सोवण्णवटंसकियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

८. मिञ्जवटंसकियत्थेरअपदानं

३९. "निब्बुते लोकनाथमिह, सिखिमिह वदतं वरे ।
वटंसकेहि आकिण्णं, बोधिपूजं अकासहं ॥
४०. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पूजमकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बोधिपूजायिदं फलं ॥
४१. "इतो छब्बीसतिकप्पे, अहुं^४ मेघब्भनामको ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
४२. "पटिसम्भिदा चतस्सो^४ पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

१०

१५

इत्थं सुदं आयस्मा मिञ्जवटंसकियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. गतो—स्या० ।

२. समोद्ध—सी० ।

३. बुद्धपूजायिदं—सी०, स्या० ।

४. अहुं—स्या० ।

९. सुकतावेळियत्थेरअपदानं

R, 217

४३. "असितो नाम नामेन, मालाकारो अहं^१ तदा ।

आवेळं पग्गहेत्वान, रञ्जो दातुं वजामहं ॥

४४. "असम्पत्तोम्हि^२ राजानं, अहंसं सिखिनायकं ।

हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, बुद्धस्स अभिरोपयि ॥

5

४५. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

B. 214

४६. "पञ्चवीसे इतो कप्पे, राजाहोसिं^३ महब्बलो ।

वेभारो नाम नामेन, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

४७. "पटिसम्भिदा चतस्सो^४ पे०^५ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सुकतावेळियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. एकवन्दनियत्थेरअपदानं*

10

४८. "उसभं पवरं वीरं, वेस्सभुं विजिताविनं ।

पसन्नचित्तो सुमनो, बुद्धसेट्ठमवन्दहं ॥

४९. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, वन्दनाय इदं फलं ॥

५०. "चतुवीसतिकप्पम्हि", विकतानन्दनामको ।

15

सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

५१. "पटिसम्भिदा चतस्सो^४ पे०^५ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा एकवन्दनियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. अहुं—सी० ।

२. असम्पत्तम्हि—सी० ।

३. होमि—स्या० ।

४. एकवन्दनियत्थेरापदानं—सी० ।

५. चतुवीसम्हि०—स्या० ।

तस्सुद्दानं

आलम्बणञ्च अजिनं, मंसदारखदायको ।

अव्याधि अङ्गोलं^१ सोणं, मिञ्जआवेळ्वन्दनं ।

पञ्चपञ्चास गाथायो, गणिता अत्यदस्सिभि ॥

आलम्बदायकवग्गो तेवीसत्तिमो ।

२६१

२४. उदकासनवग्गो

१. उदकासनदायकत्थेरअपदानं

B. 245,
R. 218

5

१. "आरामद्वारा निक्खम्म, फलकं सन्थरिं अहं ।
उदकञ्च उपट्ठासिं, उत्तमत्थस्स पत्तिया ॥
२. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, आसने चोदके फलं ॥
३. "इतो पन्नरसे कप्पे, अभिसामसमव्हयो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
४. "पटिसम्भिदा चतस्सो विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उदकासनदायकोत्थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. भाजनपालकत्थेरअपदानं

10

५. "नगरे बन्धुमतिया, कुम्भकारो अहं तदा ।
भाजनं अनुपालेसिं, भिक्खुसङ्घस्स तावदे ॥
६. "एकनवुत्तितो कप्पे, भाजनं अनुपालयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, भाजनस्स इदं फलं ॥

१. भाजनदायकत्थेरअपदानं—सी०, स्या० ।

७. "तेपञ्चासे इतो कप्पे, अनन्तजालिनामको^१ ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा भाजनपालको^२ थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. सालपुण्णियत्थेरअपदानं

९. "अरुणवतिया नगरे, अहोसिं पूपिको^३ तदा^३ । B. 246
मम द्वारेण गच्छन्तं, सिखिनं अद्दसं जिनं ॥ 5
१०. "बुद्धस्स पत्तं पग्गय्ह, सालपुण्णं अदासहं ।
सम्मगतस्स बुद्धस्स, विप्पसन्नेन चेतसा ॥
११. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुण्णमभिदासहं^४ । R. 219
दुग्गतिं नाभिजानामि, सालपुण्णस्सिदं फलं ॥
१२. "इतो चुद्दसकप्पम्हि, अहोसिं अमितञ्जलो । 10
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
१३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सालपुण्णियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. किलञ्जदायकत्थेरअपदानं

१४. "तिवरायं पुरे रम्मे, नळ्ळारो अहं तदा ।
सिद्धत्थे लोकपज्जोते, पसन्ना जनता तहिं ॥
१५. "पूजत्थं लोकनाथस्स, किलञ्जं परियेसति । 15
बुद्धपूजं करोन्तानं, किलञ्जं अददिं अहं ॥

१. अनन्तजालिनामको—स्या० । २. भाजनदायको—सी०, स्या० ।

३-३. ०अहं—सी० ; पूपिको—स्या० । ४-४. यं सज्जकमदासहं—सी० ।

१६. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यं कम्ममकारि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, किलञ्जस्स इदं फलं ॥
१७. "सत्तसत्ततिकप्पम्हि, राजा आसिं^१ जलद्धरो^२ ।
सत्तरत्तनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
१८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा किलञ्जदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. वेदिकारकत्थेरापदानं^३

B. २४७

B. २४७

B. २२० १०

१९. "विपस्सिनो भगवतो, बोधिया पादपुत्तमे ।
पसन्नचित्तो सुमनो, कारेसि वेदिकं अहं ॥
२०. "एकनवुतितो कप्पे, कारेसिं वेदिकं अहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, वेदिकाय इदं फलं ॥
२१. "इतो एकादसे कप्पे, अहोसिं सूरियस्समो^४ ।
सत्तरत्तनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
२२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा दुस्सदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. आसि—स्या० । २. जुतिन्धरो—सी० । ३. वेदिदायकत्थेरापदानं—स्या० ।
४. सूरियस्समो—सी० ।

६. वण्णकारत्थेरअपदानं

२३. “नगरे अरुणवतिया, वण्णकारो अहं तदा ।
चेतिये दुस्सभण्डानि, नानावण्णं रजेसहं^१ ॥
२४. “एकत्तिंसे इतो कप्पे, यं वण्णं रजयिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, वण्णदानस्सिदं फलं ॥
२५. “इतो तेवीसतिकप्पे, वण्णसमसनामको^२ ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
२६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

5

इत्थं सुदं आयस्मा वण्णकारो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. पियालपुष्पियत्थेरअपदानं

२७. “मिगलुद्धो पुरे आसिं, अरञ्जे कानने अहं ।
पियालं पुष्पितं दिस्वा, गतमग्गे खिपिं अहं ॥
२८. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. 248

10

इत्थं सुदं आयस्मा पियालपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. रजेसहं—स्या० । २. चन्दुपम०—सी० ; चन्दसम०—स्या० ।

८. अम्बयागदायकत्थेरअपदानं

R. 221

३०. "सके सिप्पे अपत्थद्धो, अगमं काननं अहं ।
सम्बुद्धं यत्तं दिस्वान, अम्बयागं अदासहं ॥
३१. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, अम्बयागस्सिदं फलं ॥
३२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

इत्थं सुदं आयस्मा अम्बयागदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. जगतिकारकत्थेरअपदानं

३३. "निब्बुते लोकनाथम्हि, अत्थदस्सि नरुत्तमे ।
जगती कारिता मय्हं, बुद्धस्स थूपमुत्तमे ॥
३४. "अट्टारसे कप्पसत्ते, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, जगतिया इदं फलं ॥
३५. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 249 10

इत्थं सुदं आयस्मा जगतिकारको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. वासिदायकत्थेरअपदानं

३६. "कम्ममारोहं पुरे आसिं, तिवरायं पुरुत्तमे ।
एका वासि मया दिन्ना, सयम्भुं अपराजितं ॥
३७. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं वासिमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, वासिदानस्सिदं फलं ॥
३८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

15

इत्थं सुदं आयस्मा वासिदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुद्दानं

उदकासनभाजनं^१, सालपुष्पी किलञ्जको^१ ।

R. 222

वेदिका वण्णकारो च, पियालअम्बयागदो ।

जगती वासिदाता^२ च, गाथा तिस च अट्ठ च ॥

उदकासनवग्गो चतुवीसत्तिमो ।

१-१. उदकासनि भाजनियो सालपुष्पी किलञ्जदो—स्या० । २. वासिदायी—स्या० ।

२५. तुवरदायकवग्गो^१

१. तुवरदायकत्थेरअपदानं^२

B. 250

१. "मिगलुद्धो पुरे आसि, अरञ्जे कानने अहं ।
भरित्वा^३ तुवरमादाय^३, सङ्घस्स अर्दादि अहं ॥
२. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं दानमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, तुवरस्स इदं फलं ॥
३. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तुवरदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. नागकेसरियत्थेरअपदानं

४. "धनुं अद्वेज्झं कत्वान, वनमज्झोर्गाह अहं ।
केसरं ओगतं^४ दिस्वा, पतपत्तं^४ समुट्ठितं ॥
५. "उभो हत्थेहि पग्गय्ह, सिरे कत्वान अञ्जलि ।
बुद्धस्स अभिरोपेसि, तिस्सस्स लोकवन्धुनो ॥
६. "द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

१. तुवरयादिवग्गो—स्या० । २. तुवरद्विदायकत्थेरअपदानं—स्या० । ३-३. तं
दिस्वा रुधिरमादाय—स्या० । ४. ओसटं—सी० ; ओसरं—स्या० । ५. पब्बमग्गं—स्या० ।

७. "तेसत्ततिम्हि^१ कप्पम्हि^२, सत्त केसरनामका^३ ।
 सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
 ८. "पटिसम्भिदा चतस्सो^४ पे^५ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा नागकेसरियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. नल्लिनकेसरियत्थेरअपदानं

९. "जातस्सरस्स वेमज्जे, वसामि जलकुक्कुटो ।
 अद्दसाहं^३ देवदेवं, गच्छन्तं अनिलञ्जसे ॥
 १०. "तुण्डेन केसरि^४ गय्ह, विप्पसन्नेन चेतसा ।
 बुद्धस्स अभिरोपेसिं, तिस्सस्स लोकबन्धुनो ॥
 ११. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयि ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
 १२. "तेसत्ततिम्हि कप्पम्हि, सत्त केसरनामका^५ ।
 सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
 १३. "पटिसम्भिदा चतस्सो^६ पे^७ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 261,
R. 223

5

10

इत्थं सुदं आयस्मा नल्लिनकेसरियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. विरवपुष्पियत्थेरअपदानं^८

१४. "खीणासवसहस्सेहि, नित्याति लोकनायको ।
 विरवपुष्पमादाय^९, बुद्धस्स अभिरोपयि ॥

१-१. सत्तसत्ततिमे कप्पे—स्या० । २. समोवखाणनामको—स्या० । ३. अय-
 द्दसं—सी० स्या० । ४. केसरं—स्या० । ५. सत्तपत्तसनामको—सी०, स्या० ।
 ६. विरवपुष्पियं—सी०, स्या० । ७. विरवपुष्पं पगगय्ह—सी०, स्या० ।

१५. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयि ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
 १६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा विरवपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. कुटिधूपकत्थेरअपदानं

B. 252

5

१७. "सिद्धत्थस्स भगवतो, अहोसि कुटिगोपको ॥
 कालेन कालं धूपेसि, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥
 १८. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं कम्ममकर्रि तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, धूपदानस्सिदं फलं ॥
 १९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

R. 224

इत्थं सुदं आयस्मा कुटिधूपको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. पत्तदायकत्थेरअपदानं

10

२०. "परमेन दमथेन, सिद्धत्थस्स महेसिनो ।
 पत्तदानं मया दिन्नं, उज्जुभूतस्स तादिनो ॥
 २१. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं दानमर्दादि तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, पत्तदानस्सिदं फलं ॥
 २२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पत्तदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. धातुपूजकथेरअपदानं

२३. "निब्रुते लोकनाथम्हि, सिद्धत्थम्हि नरुत्तमे ।
एका धातु मया लद्धा, द्विपदिन्दस्स तादिनो ॥
२४. "ताहं धातुं गहेत्वान, बुद्धस्सादिच्चबन्धुनो ।
पञ्चवस्से परिचरि, तिठुन्तं व नरुत्तमं ॥
२५. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यं धातुं^१ पूजयि तदा^२ ।
दुर्गाति नाभिजानामि, धातुपट्टहने फलं ॥
२६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5 B. 258

इत्थं सुदं आयस्मा धातुपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. सत्तलिपुष्पपूजकथेरअपदानं^३

२७. "सत्त सत्तलिपुष्फानि, सीसे कत्वानहं तदा ।
बुद्धस्स अभिरोपेसि, वेस्सभुम्हि नरुत्तमे ॥
२८. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुष्फमभिपूजयि^३ ।
दुर्गाति नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं^४ फलं ॥
२९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

R. 225

इत्थं सुदं आयस्मा सत्तलिपुष्पपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१-१. धातुमभिपूजयि—स्या० । २. सत्तलिपुष्पयत्येरापदानं—सी० ;
सत्तसत्तलिपुष्फ०—स्या० । ३. पुष्फमभिरोपयि—सी० । ४. पुष्पपूजायियं—सी०, स्या० ।

९. बिम्बिजालियत्थेरअपदानं^१

३०. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सयम्भू अग्गपुग्गलो ।
चतुसच्चं पकासेति, दीपेति^२ अमतं पदं ॥
३१. "बिम्बिजालकपुप्फानि, पुथु कत्वानहं तदा ।
बुद्धस्स अभिरोपेसिं, द्विपदिन्दस्स तादिनो ॥
३२. "अट्ठसट्ठिम्हितो कप्पे, चतुरो किञ्जकेसरा ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
३३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा बिम्बिजालियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. उद्दालकदायकत्थेरअपदानं^३

३४. "ककुधो नाम नामेन, सयम्भू अपराजितो ।
पवना निक्खमित्वान, अनुप्पत्तो महानदि ॥
३५. "उद्दालकं गहेत्वान, सयम्भुस्स अदासहं ।
संयतस्सुजुभूतस्स, पसन्नमानसो^४ अहं^५ ॥
३६. "एकतिंसे इतो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुप्फदानस्सिदं फलं ॥
३७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उद्दालकदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. बिम्बिजालपुप्फियत्थेरापदानं—स्या० । २. दीपेति—स्या० । ३. उद्दालकदायक०—
सी०, स्या० । ४-४. पसन्नमानसो तदा—सी० ; पसन्नमनसो तदा—स्या० ।

तस्सुद्दानं

तुवरनागनळिना,^१ विरवी^१ कुटिधूपको ।

R. 226

पत्तो धातुसत्तलियो, बिम्बि उद्दालकेन च ।

सत्तर्तिसति गाथायो, गणितायो विभाविभि ॥

तुवरदायकवग्गो पञ्चवीसतिमो ।

१-१. तुवरद्विनागपुळिना विरवि—स्या० ।

२६. थोमकवग्गो

१. थोमकत्थेरअपदानं

B. 255

१. "देवलोके ठितो सन्तो, विपस्सिस्स महेसिनो ।
धम्मं सुणित्वा^१ मुदितो, इमं वाचं अभासहं ॥
२. 'नमो ते पुरिसाजञ्ज, नमो ते पुरिसुत्तम ।
बहुज्जनं^२ तारयसि, देसेन्तो अमतं पदं' ॥
३. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं वाचमभणिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, थोमनाय इदं फलं ॥
४. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा थोमको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. एकासनदायकत्थेरअपदानं

५. "विजहित्वा देववण्णं सभरियो इधागमिं ।
अधिकारं कत्तुकामो, बुद्धसेट्ठस्स सासने ॥
६. "देवलो नाम नामेन, पदुमुत्तरसावको ।
तस्स भिक्खा मया दिन्ना, विप्पसन्नेन चेतसा ॥
७. "सतसहस्सितो कप्पे, यं कम्ममर्कारि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पिण्डपातस्सिदं फलं ॥
८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा एकासनदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. चितकपूजकत्येरअपदानं

९. “आनन्दो नाम सम्बुद्धो, सयम्भू अपराजितो ।
अरञ्जे परिनिब्बायि, अमनुस्समिह कानने ॥
१०. “देवल्लोका इधागन्त्वा, चितं कत्वानहं तदा ।
सरीरं तत्थ झार्पेसि, सक्कारञ्च अकासहं ॥
११. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं कम्ममर्कारि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१२. “पटिसम्भिदा चतस्सो”पे०”कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. 256,
R. 227

5

इत्थं सुदं आयस्मा चितकपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. तिचम्पकपुष्पियत्येरअपदानं

१३. “हिमवन्तस्साविदूरे, विकतो^१ नाम पब्बतो ।
तस्स वेमज्जे वसति, समणो भावितिन्द्रियो ॥
१४. “दिस्वान तस्सोपसमं, विप्पसन्नेन चेतसा ।
तोणि चम्पकपुष्फानि, गहेत्वान समोकिरिं ॥
१५. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुष्फमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१६. “पटिसम्भिदा चतस्सो”पे०”कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा तिचम्पकपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. सत्तपाटलियत्थेरअपदानं

१७. "कणिकारं व जोतन्तं, निसिन्नं पव्वतन्तरे ।
सत्त पाटलिपुष्फानि, बुद्धस्स अभिरोपयिं ॥
१८. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं पुष्फमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सत्तपाटलियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. उपाहनदायकत्थेरअपदानं

२०. "अहोसिं चन्दनो नाम, सम्बुद्धस्सत्रजो तदा ।
एकोपाहनो मया दिन्नो, बोधिं सम्पज्ज मे तुवं ॥
२१. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं^१ पानधिं^१ ददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, उपाहनस्सिदं फलं ॥
२२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उपाहनदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. मञ्जरिपूजकत्थेरअपदानं

२३. "मञ्जरिकं करित्वान्, रथियं पटिपज्जहं ।
अद्दसं समणानग्गं, भिक्खुसङ्घपुरक्खतं ॥
२४. "पसन्नचित्तो सुमनो, परमाय च पीतिया ।
उभो हत्थेहि पग्गय्ह, बुद्धस्स अभिरोपयिं ॥

२५. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, पुप्फपूजायिदं फलं ॥
२६. "इतो तेसत्ततिकप्पे, एको आसिं महीपति ।
 जोतियो नाम नामेन, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
२७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 268

5

इत्थं सुदं आयस्मा मञ्जरिपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. पण्णदायकत्थेरअपदानं

२८. "पब्बते हिमवन्तम्हि, वाकचीरधरो अहं ।
 अलोणपण्णभक्खोम्हि, नियमेसु च संवुतो ॥
२९. "पातरासे अनुप्पत्ते, सिद्धत्थो उपगच्छि मं ।
 ताहं बुद्धस्स पादासिं, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥
३०. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यं पण्णमददिं तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, पण्णदानस्सिदं फलं ॥
३१. "सत्तवीसतिकप्पम्हि, राजा आसिं सदत्थियो^१ ।
 सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
३२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10 R. 229

इत्थं सुदं आयस्मा पण्णदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. कुटिदायकत्थेरअपदानं

३३. "विपिनचारी सम्बुद्धो, रुक्खमूले वसी तदा ।
 पण्णसालं करित्वान, अदासि अपराजिते ॥
३४. "एकनवुतितो कप्पे, यं पण्णकुटिकं अदं^२ ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, कुटिदानस्सिदं फलं ॥

15

B. 259

३५. "अट्टवीसे^१ इतो कप्पे, सोळसासिंसु राजानो^२ ।
सब्बत्थ अभिवस्सी ति, वुच्चरे चक्खवत्तिनो ॥
३६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कुटिदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. अग्गपुप्फियत्थेरअपदानं^३

३७. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, निसिन्नं पव्वतन्तरे ।
ओभासयन्तं रंसेन^४, सिखिनं सिखिनं यथा ॥
३८. "अग्गजं पुप्फमादाय, उपागच्छि^५ नरुत्तमं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, बुद्धस्स अभिरोपयि ॥
३९. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
४०. "पञ्चवीसतिकप्पमिह, अहोसि^६ अमितोगतो^७ ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्खवत्ती महव्वलो ॥
४१. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

R. 230

इत्थं सुदं आयस्मा अग्गपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुद्दानं

- थोमकेकासनचित्तकं,^८ चम्पको सत्तपाटलि ।
पानधि^९ मज्झरी पण्णं^{१०}, कुटिदो अग्गपुप्फियो ।
गाथायो गणिता^{१०} चेत्य, एकतालीसमेव चाति ॥

15

थोमकवग्गो छव्वीसतिमो ।

१. अट्टत्तिसे—स्या० । २. राजिनो—सी०, स्या० । ३. अग्गजपुप्फिय०—सी० ।
४. रंसिया—स्या० । ५. उपगच्छि—सी० ; उपगच्छि—स्या० । ६-६. ० अमितव्हयो—
सी० ; अहोसि मित्तघातको—स्या० । ७. थोमको भिक्खचित्तकं—स्या० । ८. पाहनो—
सी० ; पादु—स्या० । ९. मज्जरि पण्णं च—स्या० । १०. भणिता—सी० ।

२७. पदुमुखिपवग्गो^१

१. आकासुक्खिपियत्थेरअपदानं

१. "सुवण्णवण्णं सिद्धत्थं, गच्छन्तं अन्तरापणे ।
जलजग्गे दुवे गय्ह, उपागच्छिं नरासभं ॥
२. "एकञ्च पुप्फं पादेसु, बुद्धसेट्ठस्स निक्खिपिं ।
एकञ्च पुप्फं पगय्ह, आकासे उक्खिपिं अहं ॥
३. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुप्फदानस्सिदं फलं ॥
४. "इतो छत्तिंसकप्पम्हि,^२ एको आसिं महीपति^३ ।
अन्तलिक्खकरो^४ नाम, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
५. "पटिसम्भिदा चतस्सो विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 260

5

10

इत्थं सुदं आयस्मा आकासुक्खिपियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. तेलमक्खियत्थेरअपदानं

६. "सिद्धत्थम्हि भगवति, निब्बुतम्हि नरासभे ।
बोधिा वेदिकायाहं, तेलं मक्खेसि" तावदे ॥
७. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यं तेलं मक्खयिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, मक्खनाय इदं फलं ॥

१. पदुमुखेप वग्गो—स्या० । २. वत्तिंसकप्पम्हि—सी०, स्या० । ३. महीपति—स्या० ।

४. अन्तलिक्खकरो—सी० । ५. मक्खेसि—सी० ।

R. 231

८. "चतुर्वीसे इतो कप्पे, सुच्छवि नाम खत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तेलमक्खियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. अड्डचन्दियत्थेरअपदानं

B. 261

5

१०. "तिस्सस्स खो भगवतो, बोधिया पादपुत्तमे ।
अड्डचन्दं मया दिन्नं, धरणीरुहपादपे ॥
११. "द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, यं चन्दमभिरोर्पयि^१ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बोधिपूजायिदं फलं ॥
१२. "पञ्चवीसे इतो कप्पे, देवलो नाम खत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
१३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा अड्डचन्दियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. पदीपदायकत्थेरअपदानं^२

१४. देवभूतो अहं सन्तो, ओरुट्ठ पथवि तदा ।
पदीपे पञ्च पादासिं, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥
१५. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं^३ पदीपमदं^३ तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, दीपदानस्सिदं फलं ॥

१. यं पुष्प०—सी० । २. अपण्णदीपिय०—सी० ; दीपदायक०—स्या० । ३-३. यं दीपमददि—स्या० ।

१६. "पञ्चपञ्चासके कप्पे, एको आसिं महीपति ।

समन्तचक्खुनामेन, चक्खवत्ती महब्बलो ॥

१७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पदीपदायको^१ थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. बिळालिदायकत्थेरअपदानं^२

१८. "हिमवन्तस्साविदूरे, रोमसो नाम पब्बतो ।

R. 232

तम्हि पब्बतपादम्हि, समणो भावितिन्द्रियो ॥

5

१९. "बिळालियो^३ गहेत्वान, समणस्स अदासहं ।

B. 262

अनुमोदि महावीरो, सयम्भू अपराजितो ॥

२०. "बिळाली ते मम^४ दिन्ना, विप्पसन्नेन चेतसा ।

भवे निब्बत्तमानम्हि, फलं निब्बत्ततं तव ॥

२१. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यं बिळालिमदासहं ।

10

दुग्गतिं नाभिजानामि, बिळालिया इदं फलं ॥

२२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा बिळालिदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. मच्छदायकत्थेरअपदानं

२३. "चन्दभागानदीतीरे, उक्कुसो आसहं^५ तदा ।

महत्तं मच्छं पग्गह्, सिद्धत्थमुनिनो^६ अदं ॥

१. अपण्णदीपियो—सी० । २. विलालि०—सी० ; बिळालि०—स्या० । ३. विला-
लिके—सी० । ४. ममं—सी० । ५. अहोसिं—स्या० । ६. सिद्धत्थस्स०—स्या० ।

२४. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यं मच्छमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, मच्छदानस्सिदं फलं ॥

२५. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा मच्छदायको धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. जवहंसकत्थेरअपदानं

२६. "चन्दभागानदीतीरे, आसिं वनचरो तदा ।
सिद्धत्थं अद्दसं बुद्धं, गच्छन्तं अनिलञ्जसे ॥

२७. "अञ्जलिं पग्गहेत्वान, उल्लोकेन्तो^१ महामुनिं ।
सकं चित्तं पसादेत्वा, अवन्दिं^२ नायकं अहं^३ ॥

२८. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यमवन्दिं नरासभं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, वन्दनाय इदं फलं ॥

२९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा जवहंसको धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. सल्लपुप्फियत्थेरअपदानं^३

३०. "चन्दभागानदीतीरे, अहोसिं किन्नरो तदा ।
विपस्सिं अद्दसं बुद्धं, रंसिजालसमाकुलं ॥

३१. "पसन्नचित्तो सुमनो, परमाय च प्रीतिया ।
पग्गय्ह सल्लं पुप्फं, विपस्सिं^४ ओकिरिं अहं ॥

१. ओलोकेन्तो—स्या० । २-२. अभिवन्दि लोकनायकं—स्या० । ३. सल्ल-
पुप्फि०—सो० ; सल्लपुप्फि०—स्या० । ४. विपस्सिस्स—स्या० ।

३२. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सल्लपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. उपागतासयत्थेरअपदानं

३४. "हिमवन्तस्स वेमज्जे, सरो आसि सुनिम्मितो ।
 तत्थाहं रक्खसो आसि, हेठसीलो^१ भयानको ॥
३५. "अनुकम्पको कारुणिको, विपस्सी लोकनायको ।
 ममुद्धरितुकामो सो, आगच्छि मम सन्तिकं^२ ॥
३६. "उपागतं महावीरं, देवदेवं नरासभं ।
 आसया अभिनिक्खम्म, अवादि सत्थुनो अहं ॥
३७. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं वदि पुरिसुत्तमं ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, वन्दनाय इदं फलं ॥
३८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

10 B. 264

इत्थं सुदं आयस्मा उपागतासयो^३ थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. तरणियत्थेरअपदानं

३९. "सुवण्णवण्णो सम्बुद्धो, विपस्सी दक्खिणारहो ।
 नदीतीरे ठितो सत्था, भिक्खुसङ्घपुरक्खतो ॥

R. 234

१. हेठसीलो—स्या० । २. सन्तिके—सो०, स्या० । ३. उपागतहासनियो—स्या० ।

४०. "नावा न विज्जते तत्थ, सन्तारणी महणवे ।
नदिया अभिनिक्खम्म, तारेसिं लोकनायकं ॥
४१. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं तारेसिं नरुत्तमं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, तरणाय^१ इदं फलं ॥
४२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं"॥

इत्थं सुदं आयस्मा तरणियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुद्दानं

उक्खिपी तेलचन्दी च, दीपदो च विञ्जलिदो ।
मच्छो जवो सञ्जलदो, रक्खसो तरणो दस ।
गाथायो चेत्य सङ्घाता, तालीसं^२ चेकमेव^३ चाति ॥

पटुमुक्खिपवग्गो सत्तवीसतिमो ।

१. तारणाय—स्या० । २-२ तालीस एकमेव—सी० ; तालीसमेकमेव—स्या० ।

२८. सुवण्णविब्बोहनवग्गो

१. सुवण्णविब्बोहनियत्थेरअपदानं

१. “एकासनं अहमदं, पसन्नो सेहि पाणिभि ।
विब्बोहनञ्च^१ पादासिं, उत्तमत्थस्स पत्तिया ॥
२. “एकनवुतितो कप्पे, विब्बोहनमदासहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, विब्बोहनस्सिदं फलं ॥
३. “इतो तेसट्ठिमे कप्पे, असमो नाम खत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
४. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. 265

5

इत्थं सुदं आयस्मा सुवण्णविब्बोहनियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

२. तिलमुट्ठिदायकत्थेरअपदानं^२

५. “मम सङ्कप्पमञ्जाय, सत्था लोकग्गनायको ।
मनोमयेन कायेन, इद्धिया उपसङ्कमि ॥
६. “सत्थारं उपसङ्कन्तं, वन्दित्वा पुरिसुत्तमं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, तिलमुट्ठिमदासहं ॥
७. “एकनवुतितो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, तिलमुट्ठियिदं फलं ॥

B. 235

10

१. विम्बोहनञ्च—सी०, रो० । २. तिलमुट्ठियत्थेरअपदानं—स्या० ।

८. “इतो सोळसकप्पम्हि, तन्तिसो^१ नाम खत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवती महब्बलो ॥
९. “पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे०^३ कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तिलमुट्ठिदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

३. चङ्कोटकियत्थेरअपदानं

B. 266

६

१०. “महासमुदं निस्साय, वसती^२ पब्बतन्तरे ।
पच्चुगन्त्वान कत्वान, चङ्कोटकमदासहं^३ ॥
११. “सिद्धत्थस्स महेसिनो, सब्बसत्तानुकम्पिनो^४ ।
पुण्फचङ्कोटकं दत्वा, कप्पं सग्गम्हि मोदहं ॥
१२. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, चङ्कोटकमदं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, चङ्कोटकस्सिदं फलं ॥
१३. “पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे०^३ कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा चङ्कोटकियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. अब्भञ्जनदायकत्थेरअपदानं

R. 236

१४. “कोण्डञ्जस्स भगवतो, वीतरागस्स तादिनो ।
आकाससमचित्तस्स^१, निप्पपञ्चस्स^२ ज्ञायिनो ॥

१. नन्दियो—सी० ; गन्धियो—स्या० । २. वसते—सी० । ३. चङ्कोटक०—सी० ।

४. सयम्भुस्सानुकम्पिनो—स्या० । ५-५. अक्कसस्सचित्तस्स निप्पपञ्चस्स—स्या० ।

१५. "सब्बमोहातिवत्तस्स,   सब्बलोकहितेसिनो ।
अब्भञ्जनं मया दिन्नं, द्विपदिन्दस्स तादिनो^१ ॥
१६. "अपरिमेय्ये इतो कप्पे, अब्भञ्जनमदं^२ तदा^३ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, अब्भञ्जनस्सिदं फलं ॥
१७. "इतो पन्नरसे कप्पे, चिरप्पो^३ नाम खत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
१८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अब्भञ्जनदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. एकञ्जलिकथेरअपदानं*

१९. "उदुम्बरे वसन्तस्स, नियते पण्णसन्थरे ।
बुत्थोकासो मया दिन्नो, समणस्स महिसिनो ॥
२०. "तिस्सस्स द्विपदिन्दस्स, लोकनाथस्स तादिनो ।
अञ्जलिं पग्गहेत्वान, सन्थारिं पुप्फसन्थरं ॥
२१. "द्वेनबुत्ते इतो कप्पे, यं करिं पुप्फसन्थरं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सन्थरस्स इदं फलं ॥
२२. "इतो चुद्दसकप्पमिह, अहोसिं मनुजाधिपो ।
एकअञ्जलिको नाम, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
२३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 267

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा एकञ्जलिको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. सत्थुनो—सी० । २-२. अब्भञ्जनमदासहं—स्या० । ३. विरप्पो—स्या० ।
४. एकञ्जलियत्थेरअपदानं—सी०, स्या० ।

६. पोत्थकदायकत्थेरअपदानं^१

R. 237

२४. “सत्थारं धम्ममारब्भ, सङ्खञ्चापि महेसिनं^२ ।
पोत्थदानं मया दिन्नं, दक्खिण्ये अनुत्तरे ॥

२५. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पोत्थदानस्सिदं फलं ॥

5

२६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पोत्थकदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. चित्तकपूजकत्थेरअपदानं

२७. “चन्दभागानदीतीरे, अनुसोतं वजामहं ।
सत्त मालुवपुष्फानि, चित्तमारोपयिं^३ अहं ॥

B. 268

२८. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, चित्तकं यमपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, चित्तपूजायिदं फलं ॥

10

२९. “सत्तसट्ठिम्हितो कप्पे, पटिजग्गसनामका^४ ।
सत्तरतनसम्पन्ना^५, सत्तासुं चक्कवत्तिनो^६ ॥

३०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा चित्तकपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. पोत्थदायक०—स्या० । २. महेसिनो—सी०, स्या० । ३. चित्तमारोपयिं—सी० ;
चित्तमारोपयिं—स्या० । ४. पटिजग्गसनामको—स्या० । ५-५. सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती
महब्बलो—स्या० ।

८. आलुवदायकत्थेरअपदानं

३१. "पव्वते हिमवन्तम्हि, महासिन्धु सुदस्सना^१ ।
तत्थद्दसं वीतरागं, सुप्पभासं^२ सुदस्सनं ॥
३२. "परमोपसमे युतं, दिस्वा विम्हितमानसो ।
आलुवं तस्स पादासिं, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥
३३. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं ^३फलमर्दादि तदा^३ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, आलुवस्स इदं फलं ॥
३४. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

६

इत्थं सुदं आयस्मा आलुवदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. एकपुण्डरीकत्थेरअपदानं

३५. "रोमसो नाम नामेन, सयम्भू सुव्वतो^४ तदा ।
पुण्डरीकं मया दिन्नं, विप्पसन्नेन चेतसा ॥
३६. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, पुण्डरीकमर्दं^५ तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुण्डरीकस्सिदं फलं ॥
३७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

R. 238

10

B. 269

इत्थं सुदं आयस्मा एकपुण्डरीको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. सुदस्सनो—स्या० ।

२. सप्पभासं—सी० ; सम्पभासं—स्या० ।

३-३. यमालुवमर्दं तदा—सी० ; यं आलुवमदासहं—स्या० । ४. पुण्डरीक०—स्या० ।

५. सप्पभो—स्या० । ६. पुण्डरीकमर्दादि—स्या० ।

१०. तरणीयत्थेरअपदानं

३८. “महापथम्हि विसमे, सेतु कारापितो^१ मया ।
तरणत्थाय लोकस्स, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥
३९. “एकनवुत्तितो कप्पे, यो^२ सेतु कारितो^३ मया ।
दुग्गति नाभिजानामि, सेतुदानस्सिदं फलं ॥
४०. “पञ्चपञ्चासितो कप्पे, एको आसि समोगघो^४ ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
४१. “पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे० कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तरणीयो धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुदानं

सुवण्णं तिलमुट्ठि च, चङ्कोटम्भञ्जनञ्जली ।
पोत्थको चित्तमालुवा,^५ एकपुण्डरी सेतुना ।
द्वेचत्तालीस गाथायो, गणितायो विभाविभी ति ॥

सुवण्णविब्बोहनवग्गो अट्ठवीसतिमो ।

एकादसमं भाणवारं ।

१. कारापितं—स्या० । २. सी०, पोत्थके नत्थि; यं—स्या० । ३. कारितं—स्या० ।

४. ०गतो—स्या० । ५. चित्तमालुवो—सी०, स्या० ।

२९. पण्णदायकवग्गो

१. पण्णदायकत्थेरअपदानं

१. "पण्णसाले निसिन्नोम्हि, पण्णभोजनभोजनो ।
उपविट्ठञ्च मं सन्तं, उपागच्छि महाइसि^१ ॥
२. "सिद्धत्थो लोकपज्जोतो, सब्बलोकतिकिच्छको ।
तस्स पण्णं मया दिन्नं, निसिन्नं^२ पण्णसन्थरे ॥
३. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं पण्णमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पण्णदानस्सिदं फलं ॥
४. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं^३ ॥

B. 270,
R. 239

5

इत्थं सुदं आयस्मा पण्णदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. फलदायकत्थेरअपदानं

५. "सिनेहसमसन्तो सो, धरणीसम^३ सादिसो ।
बुट्ठहित्वा समाधिम्हा, भिक्खाय ममुपट्ठितो ॥
६. "हरीतकं^४ आमलकं, अम्बजम्बुविभीतकं^५ ।
कोलं भल्लातकं बिल्लं^६, फारुसकफलानि च ॥
७. "सिद्धत्थस्स महेसिस्स, सब्बलोकानुकम्पिनो ।
तञ्च सब्बं मया दिन्नं, विप्पसन्नेन चेतसा ॥

10

१. महामुनि—सो० । २. निसिन्नस्स—स्या० । ३. धरणीधर—सो०, स्या० ।

४. हरीतकि—स्या० । ५. अम्बं जम्बुं विभेदकं—स्या० । ६. बेल्लं—स्या० ।

८. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं फलं अर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥

९. “सत्तपञ्चासितो कप्पे, एकज्झो नाम खत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

B. 271 5

१०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा फलदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. पच्चुग्गमनियत्थेरअपदानं

R. 240

११. “सोहं यथा वनचरं, निसभाजानियं यथा ।
ककुधं विलसन्तं व, आगच्छन्तं नरासभं ॥

१२. “सिद्धत्थं लोकपज्जोतं, सब्बलोकतिकिच्छकं ।
अकासिं पच्चुग्गमनं, विप्पसन्नेन चेतसा ॥

10 १३. “चतुन्नवुतितो कप्पे, पच्चुग्गच्छिं नरासभं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पच्चुग्गमने इदं फलं ॥

१४. “सत्तत्तिसे^१ इतो कप्पे, एको आसिं जनाधिपो ।
सपरिवारो ति^२ नामेन, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

१५. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पच्चुग्गमनियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. सत्तत्तिसे—सी०, स्या० । २. परिवारो ति—स्या० ।

४. एकपुष्पियत्थेरअपदानं

१६. “दक्खिणम्हि दुवारम्हि, पिसाचो आसहं तदा ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, पीतरंसिं व^१ भाणुमं ॥
१७. “विपस्सिस्स नरगस्स, सब्बलोकहितेसिनो ।
एकपुष्पं मया दिन्नं, द्विपदिन्दस्स तादिनो ॥
१८. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुष्पमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१९. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं”॥

5

B. 272

इत्थं सुदं आयस्मा एकपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. मघवपुष्पियत्थेरअपदानं

२०. “नम्मदानदिया तीरे, सयम्भू अपराजितो ।
समार्धि सो समापन्नो, विप्पसन्नो अनाविलो ॥
२१. “दिस्वा पसन्नसुमनो, सम्बुद्धं अपराजितं ।
ताहं मघवपुष्पेन, सयम्भुं पूजयि तदा ॥
२२. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२३. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं”॥

10

R. 241

इत्थं सुदं आयस्मा मघवपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. उपट्टाकदायकत्थेरअपदानं^१

२४. "रथियं पटिपज्जन्तं, आहुतो नं पटिग्गहं ।
द्विपदिन्दं^२ महानागं, लोकजेट्ठं नरासभं ॥
२५. "पक्कोसापिय तस्साहं, सब्बलोकहितेसिनो ।
उपट्टाको मया दिन्नो, सिद्धत्थस्स महेसिनो ॥
२६. "पटिग्गहेत्वा^३ सम्बुद्धो, निव्यादेसि^४ महामुनि ।
उट्ठाया आसना तम्हा, पक्कामि पाचिनामुखो ॥
२७. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, उपट्टाकमदं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, उपट्टानस्सिदं फलं ॥
२८. "सत्तपज्जासितो कप्पे, बलसेनसनामको ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
२९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उपट्टाकदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. अपदानियत्थेरअपदानं

३०. "अपदानं सुगतानं, कित्तरिय्हं महेसिनं" ।
पादे च सिरसा वन्दि, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥
३१. "द्वेनवुत्ते इतो कप्पे, अपदानं पक्कित्तरिय्हं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कित्तनाय इदं फलं ॥
३२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अपदानियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. उपट्टाकदायकत्थेरअपदानं—स्या० । २. द्विपदिन्दं—सी०, स्या० । ३. पटिग्ग-
हेत्वा—स्या० । ४. निव्यादेसि—सी०, स्या० । ५. महेसिनो—सी० ।

८. सत्ताहपब्बजितत्थेरअपदानं

३३. "विपस्सिस्स भगवतो, सङ्खो सक्कतमानितो ।
व्यसनं^१ मे अनुप्पत्तं, जातिभेदो पुरे अहु ॥
३४. "पब्बज्जं उपगन्त्वान, व्यसनुपसमायहं ।
सत्ताहाभिरतो तत्थ, सत्थुसासनकम्यता ॥
३५. "एकनवुत्तितो कप्पे, यमहं पब्बजि तदा ।
दुग्गाति नाभिजानामि, पब्बज्जाय इदं फलं ॥
३६. "सत्तसट्ठिम्हि^२तो कप्पे, सत्त आसुं महीपती ।
सुनिक्खमा ति^३ आयन्ति^३, चक्कवत्ती महब्बला ॥
३७. "पटिसम्भिदा चतस्सो^४पे०^४कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

R. 242

5

B. 274

इत्थं सुदं आयस्मा सत्ताहपब्बजितो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. बुद्धपट्टायिकत्थेरअपदानं

३८. "वेटम्भिनी ति^१ मे नामं, पितुसन्तं ममं तदा ।
मम हत्थं गहेत्वान, उपानयि महामुनि ॥
३९. "इमेमं उद्दिसिस्सन्ति^२, बुद्धा लोकग्गनायका ।
तेहं उपट्ठि^३ सक्कच्चं, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥
४०. "एकत्तिसे इतो कप्पे, बुद्धे उपट्ठहि^४ तदा ।
दुग्गाति नाभिजानामि, उपट्ठानस्सिदं फलं ॥

10

15

१. व्यसनं—सी० । २-२. सुनेक्खम्माति भायन्ति—स्या० । ३. वेटम्बरीति—

सी० ; वेघम्भिनीति—स्या० ।

४. उद्दिसियन्ति—स्या० ।

५. उपट्ठि—स्या० ।

६. परिवारि—सी०, स्या० ।

४१. "तेवोसम्हि इतो कप्पे, चतुरो आसु खत्तिया ।
समणुपट्टाका नाम, चक्कवत्ती महब्बला ॥

४२. "पटिसम्भिदा चतस्सो पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा बुद्धपट्टायिको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. पुब्बङ्गमियत्थेरअपदानं^१

R. २४३

5

४३. "बुल्लासीतिसहस्सानि, पब्बजिम्ह अकिञ्चना ।
तेसं पुब्बङ्गमो आसि, उत्तमत्थस्स पत्तिया ॥

B. २७६

४४. "सरागा सभवा^२ चेते, विप्पसन्नमनाविला^३ ।
उपट्ठहिंसु सक्कचं, पसन्ना सेहि पाणिभि ॥

४५. "खीणासवा वन्तदोसा, कतकिञ्चा अनासवा ।
फरिसु मेत्तचित्तेन, सयम्भू अपराजिता ॥

10

४६. "तेसं उपट्ठहित्वान, सम्बुद्धानं पतिस्सतो ।
मरणञ्च अनुप्पत्तो^४, देवत्तञ्च अगम्हसे ॥

४७. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं सीलमनुपालयि ।
दुग्गति नाभिजानामि, सञ्जमस्स इदं फलं ॥

४८. "पटिसम्भिदा चतस्सो पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पुब्बङ्गमियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुद्धानं

15

पण्णं फलं पच्चुग्गमं^५, एकपुप्फि च मघवा^६ ।

उपट्टाकापदानञ्च, पब्बज्जा^७ बुद्धुपट्टाको^८ ।

पुब्बङ्गमो च गाथायो, अट्टतालीस कित्तिता ॥

पण्णदायकवग्गो एकूनत्तिसत्तिमो ।

१. पुब्बङ्गमनियत्थेर०—स्या० । २. समोहा—स्या० । ३. विप्पसन्नमनाविलं—
सी०, स्या० । ४. अनुप्पत्ता—स्या० । ५. उग्गमियो—सी०, स्या० । ६. माघवो—स्या० ।
७-७. पब्बज्जा च उपट्ठितं—स्या० ।

३०. चितकपूजकवग्गो

१. चितकपूजकत्थेरअपदानं

१. "अजितो नाम नामेन, अहोसि ब्राह्मणो तदा ।
आहुतिं यिट्ठकामोहं, नानापुप्फं समानयिं ॥
२. "जलन्तं चितकं दिस्वा, सिखिनो लोकबन्धुनो ।
तच्च पुप्फं समानेत्वा, चितके ओकिरि अहं ॥
३. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
४. "सत्तवीसे इतो कप्पे, सत्तासुं मनुजाधिपा ।
सुपज्जलितनामा ते, चक्कवत्ती महब्बला ॥
५. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिज्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 276

5 R. 244

10

इत्थं सुदं आयस्मा चितकपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. पुप्फधारकत्थेरअपदानं

६. "वाकचीरधरो आसिं, अजिनुत्तरवासनो ।
अभिज्जा पञ्च निब्बत्ता^१, चन्दस्स परिमज्जको ॥
७. "विर्पास्स लोकपज्जोतं, दिस्वा अभिगतं ममं^२ ।
पारिच्छत्तकपुप्फानि, धारेसिं सत्थुनो अहं ॥
८. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं^३ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, धारणाय इदं फलं ॥

15

१. निब्बत्तो—स्या० । २. मम—सी० । ३. ० मभिधारयि—सी०, स्या० ।

९. “सत्तासीतिम्हितो कप्पे, एको आसिं महीपति ।
समन्तधारणो^१ नाम, चक्कवती महब्बलो ॥

B. 277

१०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पुप्फधारको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. छत्तदायकत्थेरअपदानं

११. “पुत्तो मम पब्बजितो, कासायवसनो तदा ।
सो च बुद्धत्तं^२ सम्पत्तो, निब्बुतो लोकपूजितो ॥

5

१२. “विचिनन्तो सकं पुत्तं, अगमं^३ पच्छतो अहं^४ ।
निब्बुतस्स महन्तस्स, चित्तकं अगमासहं ॥

१३. “पग्गय्ह अञ्जलिं तत्थ, वन्दित्वा चित्तकं अहं ।
सेतच्छत्तञ्च पग्गय्ह, आरोपेसिं अहं तदा ॥

10

१४. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं छत्तमभिरोपयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, छत्तदानस्सिदं फलं ॥

R. 245

१५. “पञ्चवीसे इतो कप्पे, सत्त आसुं जनाधिपा ।
महारहसनामा ते, चक्कवती महब्बला ॥

१६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा छत्तदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. समन्तधारणो—स्या० ।

२. बुद्धत्तं—स्या० ।

३. आरामं—स्या० ।

४. ममं—स्या० ।

४. सद्वसज्जकत्थेरअपदानं

१७. "अतुगातम्हि आदिच्चे, पनादो^१ विपुलो अहु ।
बुद्धसेट्ठस्स लोकम्हि, पातुभावो महेसिनो ॥
१८. "घोसमस्सोसहं^२ तत्थ, न च पस्सामि तं जिनं ।
मरणं^३ च अनुप्पत्तो^३, बुद्धसज्जमनुस्सरि ॥
१९. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं सज्जमर्लाभि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२०. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 278

5

इत्थं सुदं आयस्मा सद्वसज्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. गोसीसनिक्खेपकत्थेरअपदानं

२१. "आरामद्वारा निक्खम्म, गोसीसं सन्थतं मया ।
अनुभोमि सकं कम्मं, पुब्बकम्मस्सिदं फलं ॥
२२. "आजानिया^४ वातजवा, सिन्धवा सीघवाहना ।
अनुभोमि सब्बमेतं, गोसीसस्स इदं फलं ॥
२३. "अहोकारं परमकारं, सुखेत्ते सुकतं मया ।
सङ्खे कतस्स कारस्स, न अज्जं कलमग्घति ॥
२४. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं सीसं सन्थरि अहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सन्थरस्स इदं फलं ॥

10

15

१. पनादो—स्या० । २. सहं—सी०, स्या० । ३-३ मरणे च अनुप्पत्ते—सी० ।

४. आजानीया—सी० ।

२५. "पञ्चसत्ततिकप्पम्हि, सुप्पतिट्ठितनामको^१ ।
एको आसि महातेजो, चक्खवत्ती महब्बलो ॥
२६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा गोसीसनिकखेपको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. पादपूजकत्थेरअपदानं^२

B. 279,
R. 246

5

२७. "पब्बते हिमवन्तम्हि, अहोसि किन्नरो तदा ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, पीतरंसिं व^३ भाणुमं ॥
२८. "उपेतं^४ तमहं^५ बुद्धं, विपस्सिं लोकनायकं ।
चन्दनं तगरश्चापि,^६ पादे ओसिञ्चहं तदा ॥
२९. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पादं अभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पादपूजायिदं फलं ॥
३०. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा पादपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. देसकित्तकत्थेरअपदानं^७

३१. "उपसालकनामोहं^८, अहोसिं ब्राह्मणो तदा ।
काननं वनमोगाळहं^९, लोकजेट्ठं^{१०} नरासभं ॥
३२. "दिस्वान वन्दि^{११} पादेसु, लोकाहुत्तिपटिग्गहं ।
पसन्नचित्तं मं जत्वा, बुद्धो अन्तरघायथ ॥

१. सुपतिट्ठित०—स्या० । २. पदपूजक०—स्या० । ३. पीतरंसोव—स्या० ।
४-४. उपेतोपि तदा—स्या० । ५. तगरं वापि—स्या० । ६. देसकित्तकत्थेरापदानं—स्या० ।
७. उपसाल्हकनामोहं—सी० ; उपसाल्हकनामोहं—स्या० । ८-८. वनमोगळ लोकनायकं—
स्या० । ९. वन्दि—स्या० ।

३३. "कानना अभिनिक्खम्म, बुद्धसेट्ठमनुस्सरिं ।
तं देसं कित्तयित्वान, कप्पं सग्गम्हि मोदहं ॥
३४. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं देसमभिकित्तयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कित्तनाय इदं फलं ॥
३५. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

इत्थं सुदं आयस्मा देसकित्तकों थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. सरणगमनियत्थेरअपदानं

३६. "पब्बते हिमवन्तम्हि, अहोसिं लुद्धको तदा^१ ।
विर्पास्सि अद्दसं बुद्धं, लोकजेट्ठं नरासभं ॥
३७. "उपासित्वान सम्बुद्धं, वेय्यावच्चमकासहं ।
सरणं च उपागच्छिं, द्विपदिन्दस्स तादिनो ॥
३८. "एकनवुतितो कप्पे, सरणं^२ उपगच्छहं^२ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सरणागमनप्फलं^३ ॥
३९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

३६. ३६
B. 280

10 B. 247

इत्थं सुदं आयस्मा सरणगमनियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. अहं—सी० । २-२ यं सरणं अगच्छहं—स्या० । ३. सरणाय इदं फलं—स्या० ।

६. अम्बपिण्डयत्थेरअपदानं

४०. "रोमसो नाम नामेन, दानवो इति विस्सुतो ।

अम्बपिण्डी^१ मया दिन्ना,^२ विपस्सिस्स महेसिनो ॥

४१. "एकनवुत्तितो कप्पे, यमम्बमददिं तदा ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, अम्बदानस्सिदं फलं ॥

४२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अम्बपिण्डयो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. अनुसंसावकत्थेरअपदानं

४३. "पिण्डाय चरमानाहं, विपस्सिमद्दसं जिनं ।

उल्लुङ्गभिक्षं^३ पादासिं, द्विपदिन्दस्स^३ तादिनो ॥

४४. "पसन्नचित्तो सुमनो, अभिवादेसहं तदा ।

अनुसंसावयिं बुद्धं, उत्तमत्थस्स पत्तिया ॥

४५. "एकनवुत्तितो कप्पे, अनुसंसावयिं अहं ।

दुग्गतिं नाभिजानामि, अनुसंसावना फलं ॥

४६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अनुसंसावको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुदानं

चित्तकं पारिच्छतो च^३, सद्गोसीससन्थरं ।

पादो^४ पदेसं सरणं, अम्बो संसावको पि च ।

अट्टतालीस^५ गाथायो, गणितायो विभावहि ॥

चित्तकपूजकवग्गो तिसतिमो ।

१-१. अम्बपिण्डी मया दिन्ना—स्या० ।

२-२. उल्लुङ्गभिक्षं पादासिं दिप-

दिन्दस्स—सी० ; उल्लुङ्गभिक्षं अदासिं दिपदिन्दस्स—स्या० । ३. पारिच्छतं च—स्या० ।

४. पादो—सी०, स्या० । ५. सत्ततालीस—स्या० ।

अथ वग्गुद्दानं

कणिकारो हत्थिददो, आलम्बणुदकासनं ।
 तुवरं थोमको चेव, उक्खेपं सीसुपधानं ॥
 पण्णदो चितपूजी च, गाथायो चेव सब्बसो ।
 चत्तारि च सतानीह, एकपञ्चासमेव च ॥
 पञ्चवीससता सब्बा, द्वासत्तति तदुत्तरि ।
 तिसत्तं^१ अपदानानं^१ गणिता अत्थदस्सिभि ॥

R. 248

5

कणिकारवग्गदसकं ।

ततियसत्तकं समत्तं ।

३१. पदुमकेसरवग्गो

१. पदुमकेसरियत्थेरअपदानं

B. 282

१. "इसिसङ्घे अहं पुब्बे, आसिं मातङ्गवारणो ।
महेसीनं पसादेन, पद्मकेसरमोकिरिं^२ ॥
२. "पच्चेकजिनसेट्ठेसु, धुतरागेसु तादिसु ।
तेसु चित्तं पसादेत्वा, कप्पं सग्गमिह मोदहं ॥
३. "एकनवुतितो कप्पे, केसरं ओकिरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
४. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पदुमकेसरियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. सब्बगन्धियत्थेरअपदानं

R. 249

५. "गन्धमालं मया दिन्नं, विपस्सिस्स महेसिनो ।
अदासिं उजुभूतस्स, कोसेय्यवत्थमुत्तमं ॥
६. "एकनवुतितो कप्पे, यं वत्थमददिं^३ पुरे^३ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, गन्धदानस्सिदं फलं ॥
७. "इतो पन्नरसे कप्पे, सुचेल्लो^४ नाम खत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
८. "पटिसम्भिदा चतस्सो... पे०... कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सब्बगन्धियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. पदुमकेसरिय वग्गो—स्या० । २. पदुमकेसरमोकिरिं—स्या० । ३-३. गन्धमददिं तदा—
स्या० । ४. सुचेलो—सी० ; सुवेलो—स्या० ।

३. परमन्नदायकत्थेरअपदानं

B. 283

९. “कणिकारं व^१ जोतन्तं, उदयन्तं व भाणुमं ।
विपस्सिं अद्दसं बुद्धं, लोकजेट्ठं नरासभं ॥
१०. “अञ्जलिं पग्गहेत्वान, अभिनेसिं^२ सकं धरं ।
अभिनेत्वान सम्बुद्धं, परमन्नमदासहं ॥
११. “एकनवुतितो कप्पे, परमन्नमदिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, परमन्नस्सिदं फलं ॥
१२. “पटिसम्भिदा चतस्सो^३ पे^० कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

5

इत्थं सुदं आयस्मा परमन्नदायको धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. धम्मसज्जकत्थेरअपदानं

१३. “विपस्सिनो भगवतो, महाबोधिमहो अहु ।
स्खलद्वस्सेव^३ सम्बुद्धो^३, लोकजेट्ठो^५ नरासभो^५ ॥
१४. “भगवा तम्हि समये, भिक्खुसङ्घपुरक्खतो ।
चतुसच्चं पकासेति, वाचासभिमुदीरयं ॥
१५. “सङ्घित्तेन च देसेन्तो, वित्थारेन च देसयं^६ ।
विवदृच्छदो सम्बुद्धो, निब्बापेस्सि महाजनं ॥
१६. “तस्साहं धम्मं सुत्वान, लोकजेट्ठस्स तादिनो ।
वन्दित्वा सत्थुनो पादे, पक्कामिं^६ उत्तरामुखो ॥
१७. “एकनवुतितो कप्पे, यं धम्ममसुणिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, धम्मसवस्सिदं^७ फलं ॥

10

15

१. कणिकारव—सी० । २. अतिनेसि—सी० । ३-३. स्खलद्वेयेव सम्बुद्धे—सी० ।

४-४. लोकजेट्ठे नरासभे—सी० । ५. देसयि—स्या० । ६. पक्कामि—स्या० ।

७. धम्मसवनस्सिदं—सी० ; धम्मस्सवनस्सिदं—स्या० ।

B. 281

१८. "तेतिसंमिह इतो कप्पे, एको आसिं महीपति ।
सुतवा नाम नामेन, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
१९. "पटिसंमिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा धम्मसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. फलदायकत्थेरअपदानं

R. 250

5

10

२०. "भागीरथीनदीतीरे^१, अहोसि अस्समो तदा ।
तमहं अस्समं^२ गर्च्छि^३, फलहत्थो अपेक्खवा^३ ॥
२१. "विर्पास्स तत्थ अद्विक्खं, पीतरसिं व भाणुमं ।
यं मे अत्थि फलं सब्बं, अदासिं सत्थुनो अहं ॥
२२. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं फलं अर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
२३. "पटिसंमिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा फलदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. सम्पसादकत्थेरअपदानं^४

२४. "नमो ते बुद्ध वीरत्थु, विप्पमुत्तोसि सब्बधि ।
व्यसनंमिह^५ अनुप्पतो, तस्स मे सरणं भव' ॥
२५. "सिद्धत्थो तस्स व्याकासि^६, लोके अप्पटिपुग्गलो ।
महोदधिसमो सङ्घो, अप्पमेय्यो अनुत्तरो ॥

१. भागीरथीनदीतीरे—स्या०, रो० । २-२ अस्समार्गच्छि—स्या० । ३. अपेक्खवा—
सी० ; असेक्खवा—स्या० । ४. सम्पसादिक०—स्या० । ५. व्यसनं हि—सी० ।
६. व्याकासि—सी० ।

२६. 'तत्थ त्वं विरजे खेत्ते, अनन्तफलदायके ।
सङ्घे चित्तं पसादेत्वा^१, सुवीजं वाप^२ रोपय' ॥
२७. "इदं वत्थान सव्वञ्जू, लोकजेट्ठो नरासभो ।
ममेव अनुसासित्वा, वेहासं^३ नभमुग्गमि^४ ॥
२८. "अचिरं गतमतम्हि, सव्वञ्जुम्हि नरासभे ।
मरणं समनुप्पत्तो, तुसितं उपपज्जहं ॥
२९. "तदाहं विरजे खेत्ते, अनन्तफलदायके ।
सङ्घे चित्तं पसादेत्वा, कप्पं सग्गम्हि मोदहं ॥
३०. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, पसादमल्लमि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पसादस्स इदं फलं ॥
३१. "पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे^६ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 385

5

10

इत्थं सुदं आयस्मा सम्पसादको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. आरामदायकस्थैरअपदानं

३२. "सिद्धत्थस्स भगवतो, आरामो रोपितो मया^७ ।
सन्दच्छायेसु^८ खखेसु, उपासन्तेसु पक्खिसु ॥
३३. "अहसं विरजं बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ।
आरामं अभिनामेसि, लोकजेट्ठं नरासभं ॥
३४. "हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, फलं पुप्फमदासहं^९ ।
ततो जातप्पसादो व^{१०}, तं वनं^{११} परिणामयि ॥
३५. "बुद्धस्स यमिदं दासि, विप्पसन्नेन चेतसा ।
भवे निव्वत्तमानम्हि, निव्वत्तति फलं मम ॥

R. 251

15

१. पसादेहि—सी० स्या० ।

२. चापि—सी० ; सुवीजंवापि—स्या० ।

३-३. वेहासतल मुग्गमि—स्या० ।

४. मम—स्या० ।

५. सीतच्छायेसु—स्या० ।

६. पुप्फं च दासहं—सी०, स्या० ।

७. ०दोच—सी०, स्या० ।

८. तं दारं—स्या० ।

३६. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं आराममदं^१ तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, आरामस्स इदं फलं ॥
३७. "सत्तत्तिसे इतो कप्पे, सत्तासुं मुदुसीतला ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
३८. "पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे०^३ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 286 5

इत्थं सुदं आयस्मा आरामदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. अनुलेपदायकत्थेरअपदानं

३९. "अत्थदस्सिस्स मुनिनो, अद्दसं सावकं अहं ।
नवकम्मं करोन्तस्स, सीमाय उपगच्छहं ॥
४०. "निट्ठिते नवकम्मे च, अनुलेपमदासहं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, पुञ्ञक्खित्ते अनुत्तरे ॥
४१. "अट्ठारसे कप्पसते, यं कम्ममकर्णि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, अनुलेपस्सिदं फलं ॥
४२. "पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे०^३ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा अनुलेपदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. बुद्धसञ्जकत्थेरअपदानं^१

४३. "उदेन्तं सतरंसि व, पीतरंसि व भाणुमं ।
वनन्तरगतं सन्तं, लोकजेट्ठं नरासभं ॥
४४. "अद्दसं सुपिनन्तेन, सिद्धत्थं लोकनायकं ।
तत्थ चित्तं पसादेत्वा, सुगतिं उपपज्जहं ॥

R. 252

15

१. यमारामं ददि—सी० । २. बुद्धसञ्जकत्थेर०—स्या० ।

४५. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं सञ्जमलभिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धसञ्जायिदं फलं ॥
४६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 287

इत्थं सुदं आयस्मा बुद्धसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. पद्भारदायकस्थेरअपदानं

४७. "पियदस्सिनो भगवतो, पद्भारो सोधितो मया ।
घटकञ्च उपट्ठासि, परिभोगाय तादिनो ॥ 5
४८. "तं मे बुद्धो वियाकासि, पियदस्सी महामुनि ।
सहस्सकण्डो सतभेण्डु^१, धजालु हरितामयो ॥
४९. "निब्बत्तिस्सति सो यूपो, रतनञ्च अनप्पकं ।
पद्भारदानं दत्त्वान, कप्पं सग्गम्हि मोदहं ॥
५०. "इतो वार्त्तिसकप्पम्हि^२, सुसुद्धो^३ नाम खत्तियो । 10
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
५१. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पद्भारदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुद्धानं

- केसरं गन्धमन्नं च, धम्मसञ्जी^४ फलेन च ।
पसादारामदायी च, लेपको बुद्धसञ्जको^५ ।
पद्भारदो च गाथायो, एकपञ्चास कित्तिता ॥ 15
पदुमकेसरवग्गो एकत्तिसत्तिमो ।

१. सतगेण्डु—स्या० । २. वत्तिस०—सी०, स्या० । ३. सुबुद्धो—स्या० ।

४. धम्मसञ्जा—स्या० । ५. बुद्धसञ्जको—स्या० ।

३२. आरक्खदायकवग्गो

१. आरक्खदायकत्थेरअपदानं

B. 288,
R. 253

६

१. “धम्मदस्सिस्स मुनिनो, वति कारापिता मया ।
आरक्खो च मया दिन्नो, द्विपदिन्दस्स तादिनो ॥
२. “अट्टारसे कप्पसते, यं कम्ममकरिं तदा ।
तेन कम्मविसेसेन^१, पत्तो मे आसवक्खयो ॥
३. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा आरक्खदायको धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. भोजनदायकत्थेरअपदानं

10

४. “सुजातो साललट्ठी व, सोभञ्जनमिवुग्गतो ।
इन्दलट्ठिरिवाकासे^२, विरोचति सदा जिनो ॥
५. “तस्स देवातिदेवस्स, वेस्सभुस्स महेसिनो ।
अदासि^३ भोजनमहं, विप्पसन्नेन चेतसा ॥
६. “तं मे बुद्धो अनुमोदि, सयम्भू अपराजितो ।
भवे निब्बत्तमानम्हि, फलं निब्बत्तनु तव ॥
७. “एकत्तिसे इतो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, भोजनस्स इदं फलं ॥

१. कम्मावसेसेन—स्या० । २. इन्दलट्ठिरिवा कासे—स्या० । ३. अदासि—सो०,
स्या० ।

८. "पञ्चवीसे इतो कप्पे, एको आसि अमित्तको^१ ।

सत्तरतनसम्पत्तो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥

९. "पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे०^३ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा भोजनदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. गतसञ्जकत्थेरअपदानं

१०. "आकासे व पदं नत्थि, अम्बरे अनिलञ्जसे ।

B. 289

सिद्धत्थं जिनमर्द्विक्ख, गच्छन्तं तिदिवङ्गणे^४ ॥

5

११. "अनिलेनेरितं दिस्वा, सम्मासम्बुद्धचीवरं ।

वित्ति^५ ममाहु तावदे^६, दिस्वान गमनं मुनि^७ ॥

१२. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं सञ्जमल्लभि तदा ।

R. 254

दुग्गात्ति नाभिजानामि, बुद्धसञ्जायिदं फलं ॥

१३. "पटिसम्भिदा चतस्सो^८ पे०^९ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा गतसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. सत्तपटुमियत्थेरअपदानं

१४. "नदीकूले वसामहं, नेसादो नाम ब्राह्मणो ।

सतपतेहि पुप्फेहि, सम्मज्जित्वान अस्समं ॥

१५. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, सिद्धत्थं लोकनायकं ।

दिस्वा नभेन^{१०} गच्छन्तं, हासो मे उदपज्जथ^{११} ॥

१. अमित्तभो—सी० । २. तिदिवङ्गणं—स्या० । ३-३. वित्ति मे

तावदे जाता—सी० ; वित्ति मे पाटुणा ताव—स्या० । ४. मुने—सी०, स्या० ।

५. वनेन—स्या ० । ६. उपपज्जथ—सी०, स्या० ।

१६. "पञ्चुगमत्त्वान् सम्बुद्धं, लोकजेदं नरासभं ।
अस्समं अतिनामेत्वा, जलजगोहि ओकिरि ॥
१७. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यं^१ पुप्फमभिरोपरि^१ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१८. "इतो ते सत्तमे कप्पे, चतुरो पादपावरा ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
१९. "पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे^३ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

B. 290

इत्थं सुदं आयस्मा सत्तपदुमियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. पुप्फासनदायकत्थेरअपदानं

२०. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, पीतरंसि व^२ भाणुमं ।
अविदूरेण गच्छन्तं, सिद्धत्थं अपराजितं ॥
२१. "तस्स पञ्चुगमित्वान्, पवेसेत्त्वान् अस्समं ।
पुप्फासनं मया दिन्नं, विप्पसन्नेन चेतसा ॥
२२. "अञ्जलिं पग्गहेत्त्वान्, वेदजातो तदा अहं ।
बुद्धे चित्तं पसादेत्वा, तं कम्मं परिणामयि ॥
२३. "यं मे अत्थि कतं पुज्जं, सयम्भुम्हपराजिते^३ ।
सब्बेन तेन कुसलेन, विमलो होमि सासने ॥
२४. "चतुन्नवुतितो कप्पे, पुप्फासनमदं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुप्फासनस्सिदं फलं ॥
२५. "पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे^३ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

B. 255

15

इत्थं सुदं आयस्मा पुप्फासनदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१-१. यं पुप्फमभिपूजयि—स्या० ।

२. सतरंसिव—सो०; सतरंसिव—स्या० ।

३. सयम्भुं अपराजितं—स्या० ।

६. आसनसन्धविकत्थेरअपदानं

२६. "चेतियं उत्तमं नाम, सिखिनो लोकबन्धुनो ।
अरञ्जे इरीणे वने^१, अन्धाहिण्डामहं^२ तदा ॥
२७. "पवना निक्खमन्तेन^३, दिट्ठं सीहासनं मया ।
एकंसं अञ्जलिं कत्वा, सन्धविं^४ लोकनायकं ॥
२८. "दिवसभागं थवित्वान, बुद्धं लोकगनायकं ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, इमं वाचं उदीरयिं ॥
२९. 'नमो ते पुरिसाजञ्ज, नमो ते पुरिसुत्तम ।
सब्बञ्जूसि महावीर, लोकजेट्ठ नरासभ' ॥
३०. "अभित्थवित्वा सिखिनं, निमित्तकरणेनहं ।
आसनं अभिवादेत्वा, पक्कामिं उत्तरामुखो ॥
३१. "एकत्तिंसे इतो कप्पे, यं थविं^५ वदतं वरं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, थोमनाय इदं फलं ॥
३२. "सत्तवीसे इतो कप्पे, अतुला^६ सत्त आसु^७ ते ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
३३. "पटिसम्भिदा चतस्सो^८ पे०^९ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5 B. 291

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा आसनसन्धविको^{१०} थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. सहस्रञ्जकत्थेरअपदानं

३४. "सुदस्सनो महावीरो, देसेति^१ अमतं पदं ।
परिवृतो सावकेहि, वसतिघरमुत्तमे ॥

R. 256

१. आसनत्थविकत्थेरअपदानं—सी०, स्या० । २-२. इरीणे०—सी० ; इरीणे
विवने अन्वा हिण्डामहं—स्या० । ३. निक्खमित्वान—सी० । ४. थविस्सं—सी० ।
५. संथवि—सी० । ६. अतुल्या—सी०, स्या० । ७. अस्सु—सी० । ८. आसन-
त्थविको—सी०, स्या० । ९. देसेन्तो—सी० ।

३५. "ताय वाचाय मधुराय, सङ्गण्हाति^१ महाजनं ।
घोसो च विपुलो आसि, आसीसो^२ देवमानुसे ॥
३६. "निग्घोससद्दं सुत्वान, सिद्धत्थस्स महेसिनो ।
सद्दे चित्तं पसादेत्वा, अवन्दिं लोकनायकं ॥
३७. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं सञ्जमलभिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धसञ्जायिदं फलं ॥
३८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

B. 292

इत्थं सुदं आयस्मा सदसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. तिरंसियत्थेरअपदानं

३९. "केसरिं अभिजातं व, अग्गिक्खन्धं व पब्बते ।
ओभासेत्तं दिसा^३ सब्बा^३, सिद्धत्थं पब्बतन्तरे ॥
४०. "सुरियस्स^४ च आलोकं, चन्दालोकं तथेव च ।
बुद्धालोकं च दिस्वान, वित्ति^५ मे उदपज्जथ^६ ॥
४१. "तयो आलोके दिस्वान, सम्बुद्धं^६ सावकुत्तमं ।
सकंसं अजिनं कत्वा, सन्थविं लोकनायकं ॥
४२. "तयो हि आलोककरा, लोके लोकतमोनुदा ।
चन्दो च सूरियो चा पि, बुद्धो च लोकनायको ॥
४३. "ओपम्मं^७ उपदस्सेत्वा, कित्तितो मे महामुनि ।
बुद्धस्स वण्णं कित्तेत्वा, कप्पं सग्गम्हि मोदहं ॥
४४. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं बुद्धमभिकित्ति^८यि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कित्तनाय इदं फलं ॥

15

१. सङ्गण्हन्ते—सी० । २. आसीसो—सी० । ३-३. दिसासिन्नं—स्या० ।
४. सूरियस्स—म० । ५-५. पीति मे उपपज्जथ—स्या० । ६. बुद्धञ्च—सी० ।
७. उपम्मं—स्या० ।

४५. "एकसट्ठिम्हितो कप्पे, एको ज्ञाणधरो^१ अहु ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महव्वलो ॥
४६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

R. 257

इत्थं सुदं आयस्मा तिरंसियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. कन्दलिपुष्पियत्थेरअपदानं^२

४७. "सिन्धुया नदिया तोरे, अहोसि कस्सको तदा ।
परकम्मायने युत्तो, परभत्तं अपस्सितो ॥
४८. "सिन्धुं अनुचरन्तोहं, सिद्धत्थं जिनमद्दसं ।
समाधिना निसिन्नं व^३, सत्तपत्तं व^३ पुष्पितं ॥
४९. "सत्त कन्दलिपुष्फानि, वण्टे छेत्वानहं तदा ।
मत्थके अभिरोपेसि, बुद्धस्सादिच्चवन्धुनो ॥
५०. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, अनुकूले समाहितं ।
तिघापभिन्नमातङ्गं^४, कुञ्जरं व दुरासदं ॥
५१. "तमहं उपगन्त्वान, निपकं भावितिन्द्रियं ।
अज्जलि पग्गहेत्वान, अर्वादि सत्थुनो अहं ॥
५२. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं पुष्पमभिरोपयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
५३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 293

5

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा कन्दलिपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. ज्ञाणधरो—स्या० । २. नालिपुष्पियत्थेर०—स्या० । ३-३. निसिन्नं च
सत्तपत्तं व—स्या० । ४. तिघापभिन्नं मातङ्गं—स्या० ।

१०. कुमुदमालियत्थेरअपदानं

५४. "उसभं पवरं वीरं, महेसिं विजिताविनं ।
विपस्सिनं महावीरं, अभिजातं व केसरिं ॥
५५. "रथियं पटिपज्जन्तं, आहुतीनं पटिग्गहं ।
गहेत्वा कुमुदं मालं, बुद्धसेट्ठं समोकिरिं ॥
- R. 258 5 ५६. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
- B. 294 ५७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कुमुदमालियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुदानं

- आरक्खदो भोजनदो, गतसज्जी पदुमियो^१ ।
पुप्फासनी सन्थविको, सद्दसज्जी तिरंसियो^२ ।
कन्दलिको कुमुदी च^३, सत्तपज्जास गाथका ति ॥
- 10 आरक्खदायकवग्गो वत्तिसत्तिमो^४ ।

१. पदुमिको—स्या० । २. तिरंसिको—सी० । ३. चेव—स्या० । ४. वत्तिस
तिमो—सी० ; वत्तिसो—स्या० ।

३३. उमापुण्ड्रियवग्गो^१

१. उमापुण्ड्रियत्थेरअपदानं

१. "समाहितं समापन्नं, सिद्धत्थमपराजितं ।
समाधिना उपविट्ठं, अद्दसाहं^२ नरुत्तमं ॥
२. "उमापुण्ड्रं गहेत्वान, बुद्धस्स अभिरोपयिं ।
सब्बपुण्ड्रा^३ एकसीसा, उट्ठं वण्टा^४ अधोमुखा ॥
३. "सुचित्ता विय तिट्ठन्ते, आकासे पुण्ड्रसन्थरा^५ ।
तेन चित्तप्पसादेन, तुसितं उपपज्जहं ॥
४. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यं पुण्ड्रमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
५. "पञ्चपञ्जासितो कप्पे, एको आसिं^६ महीपति ।
समन्तच्छदनो^७ नाम, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
६. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

B. 295

5

10

इत्थं सुदं आयस्मा उमापुण्ड्रियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. पुलिनपूजकत्थेरअपदानं

७. "ककुधं विलसन्तं व, निसभाजानियं यथा ।
ओसाधि व^८ विरोचन्तं, ओभासन्तं नरासभं ॥
८. "अञ्जलिं पग्गहेत्वान, अर्वान्द सत्थुनो अहं ।
सत्थारं परिवण्णेसि, एककम्मेन तोसयि^९ ॥

R. 259

15

१. उम्मापुण्ड्रियवग्गो—सी०, स्या० । २. अद्दसाहिं—स्या० । ३. सब्बपुण्ड्रा—सी० स्या० ।

४. उट्ठवण्टा—सी० । ५. पुण्ड्रसन्थरे—सी० । ६. असिं—स्या० । ७. समन्तच्छदनो—सी० ।

८. ओसधीव—स्या० । ९. तोसितो—सी० ।

B. 296

९. "सुसुद्धं पुलिनं गय्ह^१, गतमग्गे समोकिरिं ।
उच्छङ्गेन गहेत्वान, विपस्सिस्स महेसिनो ॥
१०. "ततो उपड्डुपुलिनं, विप्पसन्नेन चेतसा ।
दिवाविहारे ओसिच्चिं, द्विपदिन्दस्स तादिनो ॥
११. "एकनवुतितो कप्पे, पुलिनं यमसिच्चहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुलिनस्स इदं फलं ॥
१२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पुलिनपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. हासजनकत्थेरअपदानं

१३. "दुमग्गे पंसुकूलकं^२, लगं दिस्वान सत्थुनो ।
अञ्जलिं पगहेत्वान, भिय्यो उच्चारितं मया ॥
१४. दूरतो पन^३ दिस्वान^३, हासो मे उदपज्जथ ।
अञ्जलिं पगहेत्वान, भिय्यो चित्तं पसादयिं ॥
१५. "एकनवुतितो कप्पे, यं सञ्जमलभिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धसञ्जायिदं फलं ॥
१६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा हासजनको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. गय्हं—स्या० । २. पंसुकूलकं—स्या० । ३-३. पतिदिस्वान—सो०, स्या० ।

४. यज्जसामिकत्थेरअपदानं

१७. "जातिया सत्तवस्सोहं, अहोसिं मन्तपारगू ।
कुलवत्तं^१ अधारेसिं, यज्जो उस्साहितो^२ मया ॥
१८. "चुल्लासीतिसहस्सानि, पसू हज्जन्ति मे तदा ।
सारथम्भुपनीतानि^३, यज्जत्थाय उपट्ठिता ॥
१९. "उक्कामुखपहट्ठो व, खदिरङ्गारसन्निभो ।
उदयन्तो व सूरियो, पुण्णमाये व^४ चन्दिमा ॥
२०. "सिद्धत्थो सब्बसिद्धत्थो, तिलोकमहितोहितो ।
उपगन्त्वान सम्बुद्धो, इदं वचनमब्रवि ॥
२१. 'अहिंसा सब्बपाणीनं', कुमार मम रुचति ।
थेय्या च अतिचारा च, मज्जपाना च आरति ॥
२२. 'रति च समचरियाय, बाहुसच्चं कतज्जुता ।
दिट्ठे धम्मे परत्थ च, धम्मा एते पसंसिया ॥
२३. 'एते धम्मे भावयित्वा, सब्बसत्तहिते रतो ।
बुद्धे चित्तं पसादेत्वा, भावेहि मग्गमुत्तमं' ॥
२४. "इदं वत्वान सब्बज्जू, लोकजेट्ठो नरासभो ।
ममेवं अनुसासित्वा, वेहासं उग्गतो गतो ॥
२५. "पुब्बे चित्तं विसोधेत्वा, पच्छा चित्तं पसार्दयि ।
तेन चित्तप्पसादेन, तुसितं उपपज्जहं ॥
२६. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यदा चित्तं पसार्दयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धसज्जायिदं फलं ॥
२७. "पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा यज्जसामिको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. कुलवंसं—सी०, स्या० । २. उस्सापितो—स्या० । ३. सारस्मिहि
उपनीतानि—स्या० । ४. पुण्णमासेव—सी० । ५. सब्बापाणानं—सी०, स्या० ।

५. निमित्तसञ्जकत्थेरअपदानं

R. 261

२८. “चन्दभागानदीतीरे, वसामि अस्समे अहं ।
सुवण्णमिगमद्दक्खिं, चरन्तं विपिते^१ अहं ॥

B. 298

२९. “मिगे चित्तं पसादेत्वा, लोकजेट्ठं अनुस्सरिं ।
तेन चित्तप्पसादेन, अञ्जे बुद्धे अनुस्सरिं ॥

5

३०. “अब्भतीता च ये बुद्धा, वत्तमाना अनागता ।
एवमेव^२ विरोचन्ति, मिगराजा व ते तयो ॥

३१. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं सञ्जमलभिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धसञ्जायिदं फलं ॥

10

३२. “सत्तवीसे इतो कप्पे, एको आसिं महीपति ।
अरञ्जसत्थो^३ नामेन, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

३३. “पटिसम्भिदा चतस्सो^४ पे० कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा निमित्तसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. अन्नसंसावकत्थेरअपदानं

३४. “सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, गच्छन्तं अन्तरापणे ।
कञ्चनग्घयसङ्कासं, वात्तिसवरलक्खणं ॥

15

३५. “सिद्धत्थं सब्बसिद्धत्थं, अनेजं^१ अपराजितं ।
सम्बुद्धं अतिनामेत्वा, भोजयिं तं महामुनिं ॥

३६. “मुनि कारुणिको लोके, ओभासयि ममं तदा ।
बुद्धे चित्तं पसादेत्वा, कप्पं सग्गम्हि मोदहं ॥

१. विवने—स्या० । २. एवमेव—सी०, स्या० । ३. अरञ्जसत्तो—सी०, स्या० ।

४. अनेजं—स्या० ।

३७. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं दानमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, भिक्खादानस्सिदं^१ फलं ॥
३८. "पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे^३ कतं बुद्धस्स सासनं^४ ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अन्नसंसावको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. निग्गुण्डिपुप्फियत्थेरअपदानं

३९. "यदा देवो देवकाया, चवते^१ आयुसङ्ख्या ।
तयो सद्दा निच्छरन्ति, देवानं अनुमोदतं ॥
४०. 'इतो भो सुर्गतिं गच्छ, मनुस्सानं सहव्यतं ।
मनुस्सभूतो सद्धम्मे, लभ सद्धं अनुत्तरं ॥
४१. 'सा ते सद्धा निविट्ठास्स^२, मूलजाता पतिट्ठिता ।
यावजीवं असंहीरा^३, सद्धम्मे सुप्पवेदिते^४ ॥
४२. 'कायेन कुसलं कत्वा, वाचाय कुसलं बहु ।
मनसा कुसलं कत्वा, अब्यापज्जं निरुपधि ॥
४३. 'ततो ओपधिकं पुञ्चं, कत्वा दानेन तं बहु ।
अञ्चेपि मच्चे^५ सद्धम्मे, ब्रह्मचरिये निवेसय' ॥
४४. "इमाय अनुकम्पाय, देवादेवं^६ यदा^७ विदू^८ ।
चवन्तं अनुमोदन्ति, एहि देव^९ पुनप्पुनं^{१०} ॥
४५. "संवेगो^{११} मे^{१२} तदा आसि^{१३}, देवसङ्घे समागते ।
कंसु^{१४} नाम अहं योनिं, गमिस्सामि इतो चुतो ॥

B. 299,
R. 262

5

10

15

१. भिक्खादानस्सिदं—स्या० । २. चवती—सी; चवति—स्या० । ३. निवि-
ट्ठस्स—स्या० । ४. असंहिरा—स्या० । ५. सुप्पवेदिते—स्या० । ६. पवरे—स्या० ।
७-७. देवदेवं यथा—स्या० । ८. विदुं—सी० । ९-९. देवपुरं पुन—सी० । १०-१०. संवि-
ग्गोहं—स्या० । ११. आसि—स्या० । १२. किमु—सी० ।

४६. "मम संवेगमञ्जाय, समणो भावितिन्द्रियो ।
ममुद्वरितुकामो सो, आगच्छि मम सन्तिकं ॥

४७. "सुमनो नाम नामेन, पदुमुत्तरसावको ।
अत्थधम्मानुसासित्वा, संवेजेसि ममं तदा ॥

द्वादसमं भाणवारं ।

5

४८. "तस्साहं वचनं सुत्वा, बुद्धे चित्तं पसादयिं ।
तं धीरं अभिवादेत्वा, तत्थ कालंकतो अहं ॥

४९. "उपपज्जिस्सं^१ तत्थेव, सुक्कमूलेन चोदितो ।
वसन्तो मातुकुच्छिम्हि, पुन धारेति^२ मातुया ॥

10

५०. "तम्हा काया चवित्वान, तिदसे उपपज्जहं ।
एत्थन्तरे न पस्सामि, दोमनस्समहं तदा ॥

B. 300,
R. 263

५१. "तावतिंसा चवित्वान, मातुकुच्छिं समोक्कमिं ।
निक्खमित्वान कुच्छिम्हा, कण्हसुक्कं^३ अजानहं ॥

५२. "जातिया^४ सत्तवस्सो व^५, आरामं पाविसिं अहं ।
गोतमस्स भगवतो, सक्कपुत्तस्स तादिनो ॥

15

५३. "वित्थारिके^६ पावचने, बाहुजञ्जम्हि सासने ।
अद्दसं सासनकरे^७, भिक्खवो तत्थ सत्थुनो ॥

५४. "सावत्थि नाम नगरं, राजा तत्थासि कोसलो ।
रथेन नागयुत्तेन, उपेसि बोधिमुत्तमं ॥

20

५५. "तस्साहं नागं दिस्वान, पुब्बकम्मं अनुस्सरिं ।
अञ्जलिं पग्गहेत्वान, समयं अगमासहं ॥

५६. "जातिया सत्तवस्सो व, पब्बजिं अनगारियं ।
यो सो बुद्धं उपट्ठासि, आनन्दो नाम सावको ॥

५७. "गतिमा धितिमा चेव, सतिमा च बहुस्सुतो ।
रञ्जो चित्तं पसादेन्तो, निथ्यादेसि महाजुति ॥

१. उपपज्जिस्स—म० । २. धारेतु—स्या० । ३. किञ्चिदुक्कं—स्या० ।

४-४, जातिया सत्तवस्सेन—स्या० । ५, वित्थारिके—सी० । ६, सासनकरे—स्या० ।

५८. "तस्साहं धम्मं सुत्वान, पुब्बकम्मं अनुस्सरिं ।
तत्थेव ठितको सन्तो, अरहत्तमपापुणिं ॥
५९. "एकंसं चीवरं कत्वा, सिरे कत्वान अञ्जलिं ।
सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, इमं वाचं उदीरयिं ॥
६०. "पदुमुत्तरबुद्धस्स, द्विपदिन्दस्स^१ सत्थुनो^१ । ६
निग्गुण्डिपुप्फं पग्गह, सीहासने ठपेसहं ॥
६१. "तेन कम्मेन द्विपदिन्द, लोकजेट्ठ नरासभ ।
पत्तोम्हि अचलं ठानं, हित्वा जयपराजयं ॥
६२. "पञ्चवीससहस्सम्हि, कप्पानं मनुजाधिपा ।
अब्बुदनिरब्बुदानि, अट्ठट्ठासिसु खत्तिया ॥ १०
६३. "पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे०^३ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा निग्गुण्डिपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. सुमनावेलियथेरअपदानं^३

६४. "वेस्सभुस्स भगवतो, लोकजेट्ठस्स तादिनो । B. 301.
R. 264
सब्बे जना समागम्म, महापूजं करोन्ति ते ॥
६५. "सुधाय पिण्डं कत्वान, आवेळं सुमनायहं ।
सीहासनस्स पुरतो, अभिरोपेसहं तदा ॥ १५
६६. "सब्बे जना समागम्म, पेक्खन्ति पुप्फमुत्तमं ।
केनिदं पूजितं पुप्फं, बुद्धसेट्ठस्स तादिनो ॥
६७. "तेन चित्तप्पसादेन, निम्मानं उपपज्जहं ।
अनुभोमि^३ सकं कम्मं, पुब्बे सुकतमत्तनो ॥

१-१. दिपदिन्दस्स०—सी० ; दिपदिन्दस्स तादिनो—स्या० । २. सुमनावेलियथेरा-
पदानं—सी० । ३. अनुभोमि—सी० ।

६८. “यं यं योनुपपज्जामि, देवतं अथ मानुसं ।
सब्बेसानं पियो होमि, पुप्फपूजायिदं फलं ॥

६९. “नाभिजानामि कायेन, वाचाय उद चेतसा ।
संयतानं तपस्सीनं, कतं अक्कोसितं^१ मया ॥

७०. “तेन सुचरित्तेनाहं, चित्तस्स पणिधीहि च ।
सब्बेसं पूजितो होमि, अनक्कोसस्सिदं फलं ॥

७१. “इतो एकादसे कप्पे, सहस्सारोसि खत्तियो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥

७२. “पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे०^३ कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सुमनावेळ्ळियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. पुप्फच्छत्तियत्थेरअपदानं

७३. “सिद्धत्थस्स भगवतो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
सच्चं पकासयन्तस्स, निब्बापेन्तस्स पाणिनो ॥

७४. “जलजं आहरित्वान, सतपतं मनोरमं ।
पुप्फस्स छतं कत्वान, बुद्धस्स अभिरोपयि ॥

७५. “सिद्धत्थो च लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
भिक्खुसङ्घे ठितो सत्था, इमं^३ गाथं^३ अभासथ ॥

७६. “यो मे चित्तं पसादेत्वा, पुप्फच्छतं अधारयि^३ ।
तेन चित्तप्पसादेन, दुग्गातिं सो न गच्छति” ॥

७७. “इदं वत्वान सम्बुद्धो, सिद्धत्थो लोकनायको ।
उय्योजेत्वान परिसं, वेहासं नभमुग्गमि ॥

* “एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयि ।

दुग्गातिं नाभिजानामि बुद्धपूजायिदं फलं ति” अयं गाथा सो०, स्या०, पोत्थकेसु
अधिको दिस्सति । १. उपट्ठाहितं—स्या० । २. इमा गाथा—सी० । ३. अधारयि—सी०, स्या० ।

७८. "बुद्धिते नरदेवमिह, सेतच्छत्तम्पि बुद्धिहि ।
पुरतो बुद्धसेट्ठस्स, गच्छति छत्तमुत्तमं ॥
७९. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं छत्तं अभिरोपयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पुप्फच्छत्तस्सिदं फलं ॥
८०. "चतुसत्ततिकप्पमिह, अट्ठ जलसिखा अहू^१ ।
सत्तरतनसम्पन्ना, चक्कवत्ती महब्बला ॥
८१. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कत्तं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पुप्फछत्तियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. सपरिवारछत्तदायकत्थेरअपदानं

८२. "पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
आकासे जलवुट्ठी व, वस्सते^२ धम्मबुद्धिया ॥
८३. "तमद्दसासिं सम्बुद्धं, देसेन्तं अमत्तं पदं ।
सकं चित्तं पसादेत्वा, अगमासिं सकं घरं ॥
८४. "छत्तं अलङ्कृतं गय्ह, उपगच्छिं^३ नरुत्तमं ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, आकासे उक्खिपिं अहं ॥
८५. "सुसङ्गहितयानं व, दन्तो व सावकुत्तमो ।
उपगन्त्वान सम्बुद्धं, मत्थके सम्पत्तिट्ठहि ॥
८६. "अनुकम्पको कारुणिको, बुद्धो लोकगगनायको ।
भिक्षुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
८७. 'येन छत्तमिदं दिन्तं, अलङ्कृतं मनोरमं ।
तेन चित्तप्पसादेन, दुग्गतिं सो न गच्छति ॥
८८. 'सत्तक्खत्तुञ्च देवेसु, देवरज्जं करिस्सति ।
वात्तिंसक्खत्तुञ्च राजा^४, चक्कवत्ती भविस्सति ॥

10

B. 303

15

20 B. 266

१. अहु—स्या० । २. वस्सति—सी० । ३. उपगच्छि—स्या० । ४-४. वत्तिंसक्खत्तुं
राजा च—सी० ; वत्तिंसक्खत्तु राजा च—स्या० ।

८९. 'कप्पसतसहस्समिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोतेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
९०. 'तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो' ॥
९१. "बुद्धस्स गिरमञ्जाय, वाचासभिमुदीरितं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, भिय्यो हासं जनेसहं ॥
९२. "जहित्वा मानुसं योनिं, दिव्वं^१ योनिं^१ समज्झगं ।
विमानमुत्तमं मय्हं, अब्भुगतं मनोरमं ॥
९३. "विमाना निक्खमन्तस्स, सेतच्छतं धरीयति ।
तदा सञ्जं पटिलभिं,^२ पुब्बकम्मस्सिदं फलं ॥
९४. "देवलोका चवित्वान, मनुस्सतं च आगमिं ।
छतिसक्खतुं चक्कवत्ती, सत्तकप्पसतमिहतो ॥
९५. "तम्हा काया चवित्वान, आगच्छिं तिदसं पुरं ।
संसरित्वानुपुब्बेन, मानुसं पुनरागमिं ॥
९६. "ओक्कन्तं मातुकुच्छिं मं, सेत्तच्छतं अवारयुं ।
जातिया सत्तवस्सोहं, पब्बजिं अनगारियं ॥
९७. "सुनन्दो नाम नामेन, ब्राह्मणो मन्तपासू ।
फलिकं छत्तमादाय, सावकग्गस्स सो तदा^३ ॥
९८. "अनुमोदि महावीरो, सारिपुत्तो महाकथी ।
सुत्वानुमोदनं तस्स, पुब्बकम्ममनुस्सरिं ॥
९९. "अञ्जलिं पग्गहेत्वान, सकं चित्तं पसादयिं ।
सरित्वा पुरिमं कम्मं, अरहत्तमपापुणिं ॥
१००. "उट्ठाया आसना तम्हा, सिरे कत्वान अञ्जलिं ।
सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, इमं वाचं उदीरियिं ॥

B. ३०४

२०

१-१. देवयोनिं—सी०; दिव्वयोनिं—स्या० ।

३. अदा—सी०, स्या० ।

२. पटिलभामि—स्था० ।

१०१. “सतसहस्सितो कप्पे, बुद्धो लोके अनुत्तरो^१ ।
पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ॥
१०२. “तस्स छत्तं मया दिन्नं, विचित्तं समलङ्कितं ।
उभो हत्थेहि पग्गण्हि, सयम्भू अग्गपुग्गलो ॥
१०३. “अहो बुद्धो अहो धम्मो, अहो नो सत्थुसम्पदा ।
एकच्छत्तस्स दानेन, दुग्गतिं नुपपज्जहं^२ ॥
१०४. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
सब्बासवे परिज्जाय, विहरामि अनासवो ॥
१०५. “पटिसम्भिदा चत्तस्सो^३ पे० कत्तं बुद्धस्स सासनं” ॥

5 R. 267

इत्थं सुदं आयस्मा सपरिवारछत्तदायको थ्येरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

तस्सुदानं

उमापुप्फञ्च पुलिनं, हासो यज्जो निमित्तको ।
संसावको निग्गुण्डी च, सुमनं^३ पुप्फछत्तको ।
सपरिवारछत्तो च, गाथा सत्तसत्तुत्तरा ति ॥

10

उमापुप्फियवग्गो तेत्तिसत्तिमो^४ ।

१. अनुत्तरे—सी० । २. नुपपज्जहं—सी०, स्या० । ३. सुमना—स्या० ।
४. उम्मा०—सी० ; उम्मापुप्फियवग्गो तेत्तिसो—स्या० ।

३४. गन्धादकवग्गो

१. गन्धधूपियत्थेरअपदानं

B. 305

१. "सिद्धत्थस्स भगवतो, गन्धधूपं अदासहं ।
सुमनेहि पटिच्छन्नं, बुद्धानुच्छविकञ्च तं ॥
२. "कञ्चनग्घिय सङ्कासं, बुद्धं लोकगनायकं ।
इन्दीवरं व जलितं, आदितं व हुतासनं ॥
३. "व्यग्घुसभं व पवरं^१, अभिजातं व केसरिं ।
निसिन्नं समणानग्गं^२, भिक्खुसङ्घपुरक्खतं ॥
४. "दिस्वा चित्तं पसादेत्वा, पग्गहेत्वान अञ्जलिं ।
वन्दित्वा सत्थुनो पादे, पक्कामिं उत्तरामुखो ॥
५. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यं गन्धमदादिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, गन्धपूजायिदं फलं ॥
६. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्टिमे ।
छळभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा गन्धधूपियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. उदकपूजकत्थेरअपदानं

15

७. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, गच्छन्तं अनिलञ्जसे ।
घटासनं व जलितं, आदितं व हुतासनं ॥
८. "पाणिना उदकं गय्ह, आकासे उक्खपिं अहं ।
सम्पटिच्छि महावीरो, बुद्धो कारुणिको इसि ॥

१. परमं—स्या० । २. समनानग्ग—सी० ।

९. “अन्तलिक्खे ठितो सत्था, पदुमुत्तरनामको ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, इमं गायमभासथ ॥
१०. ‘इमिना दकदानेन, पीतिउप्पादनेन च ।
कप्पसतसहस्सम्पि, दुग्गतिं नुपपज्जसि’ ॥
११. “तेन कम्मेन द्विपदिन्द^१, लोकजेट्ठ नरासभ ।
पत्तोम्हि अचलं ठानं, हित्वा जयपराजयं ॥
१२. “सहस्सराजनामेन, तयो च चक्कवत्तिनो ।
पञ्चसट्ठिकप्पसते, चातुरन्ता^२ जनाधिपा ॥
१३. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

5 B. 306

इत्थं सुदं आयस्मा उदकपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. पुत्रागपुष्पियत्थेरअपदानं

१४. “काननं वनमोग्गह^३, वसामि लुद्धको अहं ।
पुत्रागं पुष्पितं दिस्वा, बुद्धसेट्ठं अनुस्सरि ॥
१५. “तं पुष्पं ओचिनित्त्वान, सुगन्धं गन्धितं सुभं ।
थूपं कत्वान^४ पुलिने, बुद्धस्स अभिरोपयि ॥
१६. “द्वेनवुते इतो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१७. “एकम्हि नवुते कप्पे, एको आसि^५ तमोनुदो ।
सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
१८. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा पुत्रागपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. द्विपदिन्द—सी०, स्या० । २. चातुरन्तो—स्या० । ३. वनमोग्गहं—स्या० ।

४. करित्वा—सी० । ५. आसि—स्या० ।

४. एकदुस्सदायकत्थेरअपदानं

१९. "नगरे हंसवतिया, अहोसिं तिणहारको ।
तिणहारेन जीवामि, तेन पोसेमि दारके ॥
- B. ३०७ २०. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
तमन्धकारं नासेत्वा, उप्पज्जि लोकनायको ॥
२१. "सके घरे निसीदित्वा, एवं चिन्तेसहं तदा ।
बुद्धो लोके समुप्पन्नो, देय्यधम्मो च नत्थि मे ॥
२२. 'इदं मे साटकं एकं, नत्थि मे कोचि दायको ।
दुक्खो निरयसम्फस्सो, रोपयिस्सामि दक्खिणं' ॥
२३. "एवाहं चिन्तयित्वान, सकं चित्तं पसादयिं ।
१० एकं दुस्सं गहेत्वान, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ॥
२४. "एकं दुस्सं ददित्वान, उक्कुट्ठिं सम्पवत्तयिं ।
यदि बुद्धो तुवं वीर, तारेहि मं महामुनि ॥
२५. "पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
मम दानं पकितेन्तो, अका मे अनुमोदनं ॥
२६. 'इमिना एकदुस्सेन, चेतनापणिधीहि च ।
१५ कप्पसतसहस्सानि, विनिपातं न गच्छति ॥
२७. 'छत्तिंसक्खत्तुं^१ देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ।
तेत्तिंसक्खत्तुं^२ राजा च, चक्कवत्ती भविस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असह्खियं^३ ॥
२८. 'देवलोके मनुस्से वा, संसरन्तो तुवं भवे ।
२० रूपवा गुणसम्पन्नो, अनवक्कन्तदेहवा ।
अक्खोभं अमितं दुस्सं, लभिस्ससि^४ यदिच्छकं^५ ॥
२९. "इदं वत्वान सम्बुद्धो, जलजुत्तमनामको ।
नभं अब्भुग्गमी धीरो, हंसराजा व अम्बरे ॥

१. छत्तिंसक्खत्तु—स्या० । २. तेत्तिंसक्खत्तु—स्या० । ३. असह्खियं—स्या० ।
४-४. भविस्सति यदिच्छकं—स्या० ।

३०. “यं यं योनुपपज्जामि, देवतं अथ मानुसं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, एकदुस्सस्सिदं फलं ॥
३१. “पदुद्वारे पदुद्वारे, दुस्सं निव्वत्तते ममं ।
हेट्ठा दुस्सम्हि तिट्ठामि, उपरि^१ छदनं^२ मम ॥
३२. “चक्कवाळमुपादाय, सकाननं सपव्वतं ।
इच्छमानो चहं^३ अज्ज, दुस्सेहि^३ छादयेय्यहं^३ ॥
३३. “तेनेव एकदुस्सेन, संसरन्तो भवाभवे ।
सुवण्णवण्णो हुत्वान, संसरामि भवाभवे ॥
३४. “विपाकं एकदुस्सस्स, नज्झगं कत्थचिक्खयं ।
अयं मे अन्तिमा जाति, विपच्चति इधापि मे ॥
३५. “सतसहस्सितो कण्णे, यं दुस्समर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, एकदुस्सस्सिदं फलं ॥
३६. “किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
३७. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

5

B. 308

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा एकदुस्सदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. फुसितकम्पियत्येरअपदानं^४

३८. “विपस्सी नाम सम्बुद्धो, लोकजेट्ठो नरासभो ।
खीणासवेहि सहितो, सङ्घारामे वसी तदा ॥
३९. “आरामद्वारा निक्खम्म, विपस्सी लोकनायको ।
सह सतसहस्सेहि, अट्ट खीणासवेहि सो ॥

R. 268

१-१. उपरिच्छदनं—सी० । २. च तं—सी० । ३-३. दुस्सेहच्छादयेय्यहं—सी० ।

४. फुसितकम्पियत्येरापदानं—स्या० ।

B. 309

6

10

15

20

R. 269

४०. "अजिनेन निवत्थोहं, वाकचीरघरो पि च ।
कुसुमोदकमादाय,^१ सम्बुद्धं उपसङ्कमिं ॥

४१. "सकं चित्तं पसादेत्वा, वेदजातो कतञ्जली ।
कुसुमोदकमादाय, बुद्धमब्भुक्किरिं अहं ॥

४२. "तेन कम्मेन सम्बुद्धो, जलजुत्तमनामको ।
मम कम्मं पकित्तेत्वा, अगमा येन पत्थितं ॥

४३. "फुसिता^२ पञ्चसहस्सा, येहि पूजेसहं जिनं ।
अड्डुतेय्यसहस्सेहि, देवरज्जं अकारयिं ॥

४४. "अड्डुतेय्यसहस्सेहि, चक्कवत्ती अहोसहं ।
अवसेसेन कम्मेन, अरहत्तमपापुणिं ॥

४५. "देवराजा यदा होमि^३, मनुजाधिपती यदा^४ ।
तमेव नामधेय्यं मे फुसितो नाम होमहं^५ ॥

४६. "देवभूतस्स सन्तस्स, अथापि मानुसस्स वा ।
समन्ता व्यामतो^६ मय्हं, फुसितं व^७ पवस्सति ॥

४७. "भावा उग्घाटिता मय्हं, किलेसा झापिता मम ।
सब्बासवपरिक्खीणो, फुसितस्स इदं फलं ॥

४८. "चन्दनस्सेव मे^८ काया^९, तथा गन्धो पवायति ।
सरोरतो^{१०} मम^{११} गन्धो, अड्डुकोसे पवायति ॥

४९. "दिब्बगन्धं सम्पवन्तं, पुञ्जकम्मसमज्झिनं ।
गन्धं घत्वान जानन्ति, फुसितो आगतो इध ॥

५०. "साखापलासकट्टानि, तिणानि पि च सब्बसो ।
मम सङ्कप्पमज्जाय, गन्धो सम्पज्जते खणे ॥

१. कुसुम्भोदकं—सी०, स्या० । २. फुसिता—स्या० । ३. होसि—स्या० ।
४. तदा—स्या० । ५. होसहं—स्या० । ६. व्यामतो—सी० । ७. फुसितं पि—स्या० ।
८-९. मे वस्सो—स्या० । १०-११. सारोरिको ममं—सी० ; सारोरिको—स्या० ।

५१. "सतसहस्रितो कप्पे, चन्दनं अभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फुसितस्स इदं फलं ॥
५२. "पटिसम्भदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा फुसितकम्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. पद्मपुराणअपदानं

५३. "पदुमुत्तरभगवतो, लोकजेट्टस्स तादिनो ।
विपिने^१ चेतियं आसि, वाळमिगसमाकुले ॥ 5
५४. "न कोचि विसहि गन्तुं, चेतियं अभिवन्दितुं ।
तिणकट्टलतोनद्धं, पलुगं आसि चेतियं ॥ B. 310
५५. "वनकम्मिको तदा आसि, पितुमातुमतेनहं^२ ।
अहसं विपिने थूपं, लुगं तिणलताकुलं ॥
५६. "दिस्वानाहं बुद्धथूपं, गरुचितं उपट्ठहि ।
बुद्धसेट्टस्स थूपोयं, पलुगो अच्छी^३ वने ॥ 10
५७. "नच्छत्रं नप्पतिरूपं, जानन्तस्स गुणागुणं ।
बुद्धथूपं असोधेत्वा, अज्जं कम्मं पयोजये ॥
५८. "तिणकट्टञ्च वल्लिञ्च, सोधयित्वान् चेतिये ।
वन्दित्वा अट्ठ वारानि, पटिकुटिको अगच्छहं ॥ 15
५९. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापाणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तार्वतिसमगच्छहं ॥
६०. "तत्थ मे सुकतं ब्यम्हं, सोवण्णं सपभस्सरं^४ ।
सट्ठियोजनमुब्बिद्धं^५, तिसयोजनवित्थतं ॥
६१. "तिसतानि च वारानि, देवरज्जमकारयि ।
पञ्चवीसतिक्खतुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥ 20

१. पवने—स्या० । २. पितुपेतामहेनहं—सी० ; पितापेतामहेनहं—स्या० ।

३. अच्छति—स्या० । ४. सणभस्सरं—सी०, स्या० । ५. ०मुब्बेधं—सी० ।

R. 270

६२. "भवाभवे संसरन्तो, महाभोगं लभामहं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, सोधनाय इदं फलं ॥

६३. "सिविका^१ हत्थिखन्धेन^२, विपिने गच्छतो मम ।
यं यं दिसाहं गच्छामि, सरणं सम्पते^३ वनं ॥

६४. "खाणुं वा कण्टकं वापि, नाहं पस्सामि चक्खुना ।
पुञ्जकम्मेन संयुत्तो, सयमेवापनीयरे ॥

६५. "कुट्टं गण्डो किलासो च, अपमारो वितच्छिका ।
दददु कच्छु^४ च मे नत्थि, सोधनाय इदं फलं ॥

10

६६. "अञ्जम्पि मे अच्छरियं, बुद्धथूपस्स^५ सोधने^६ ।
नाभिजानामि मे काये, जातं पिळ्ळकविन्दुकं ॥

B. 311

६७. "अञ्जम्पि मे अच्छरियं, बुद्धथूपमिह सोधिते ।
दुवे भवे संसरामि, देवत्ते अथ मानुसे ॥

६८. "अञ्जम्पि मे अच्छरियं, बुद्धथूपमिह सोधिते ।
सुवण्णवण्णो सब्बत्थ, सप्पभासो भवामहं ॥

15

६९. "अञ्जम्पि मे अच्छरियं, बुद्धथूपमिह सोधिते ।
अमनापं विवज्जति^६, मनापं उपतिट्ठति ॥

७०. "अञ्जम्पि मे अच्छरियं, बुद्धथूपमिह सोधिते ।
विमुदं होति मे चित्तं, एकगं सुसमाहितं ॥

७१. "अञ्जम्पि मे अच्छरियं, बुद्धथूपमिह सोधिते ।
एकासने निसीदित्वा, अरहत्तमपापुणि ॥

20

७२. "सतसहस्सितो कप्पे, यं कम्ममकारि तदा ।
दुग्गाति नाभिजानामि, सोधनाय इदं फलं ॥

७३. "पटिसम्भिदा चतस्सो^७ पे०^८ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पभङ्करो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. सिविया—स्या० । २. हत्थिखन्धेन—सी० । ३. सम्पज्जे—सी०, स्या० ।

४. कण्डु—स्या० । ५-५. बुद्धथूपमिह सोधिते—स्या० । ६. विवज्जति—स्या० ।

७. तिणकुटिदायकत्थेरअपदानं

७४. "नगरे बन्धुमतिया, अहोसिं परकम्मिको ।
परकम्मायने युत्तो, परभत्तं अपस्सितो ॥
७५. "रहोगतो निसीदित्वा, एवं चिन्तेसहं तदा ।
बुद्धो लोके समुप्पन्नो, अधिकारो च नत्थि मे ॥
७६. "कालो^१ मे गतिं^२ सोधेतुं, खणो मे पटिपादितो ।
दुक्खो निरयसम्फस्सो, अपुञ्जानं हि पाणिनं ॥
७७. "एवाहं चिन्तयित्वान, कम्मसामि उपागमि ।
एकाहं कम्मं याचित्वा, विपिनं पारिवसि अहं ॥
७८. "तिणकट्टं च वल्लि च, आहरित्वानहं तदा ।
तिदण्डके ठपेत्त्वान, अकं तिणकुटि अहं ॥
७९. "सङ्खस्सत्थाय कुटिकं, निव्यादेत्त्वान^३ तं अहं ।
तदहेयेव आगन्त्वा, कम्मसामि^३ उपागमि ॥
८०. "तेन कम्मेन सुकतेन, तावतिसमगच्छहं ।
तत्थ मे सुकतं व्यम्हं, कुटिकाय^४ सुनिम्मितं^५ ॥
८१. "सहस्सकण्डं^६ सतभेण्डु^७, धजालु हरितामयं^८ ।
सतसहस्सनिव्यूहा, व्यम्हे पातुभविंसु मे ॥
८२. "यं यं योनुपपज्जामि, देवतं अथ मानुसं ।
मम सङ्कप्पमज्जाय, पासादो उपतिट्ठति ॥
८३. "भयं वा छम्भिततं वा, लोमहंसो न विज्जति ।
तासं मम न जानामि, तिणकुटिकायिदं फलं ॥
८४. "सीहव्यग्धा च दीपो^९ च, अच्छकोकतरच्छका^{१०} ।
सब्बे मं परिवज्जेन्ति^{११}, तिणकुटिकायिदं फलं ॥

5 R. 271

B. 312

10

15

20

१-१. कालो गतिं मे—सी०, स्या० । २. निव्यादेत्त्वान—सी० । ३. कम्मा-
सामि—स्या० । ४-४. तिणकुटिकाय निम्मितं—सी०, स्या० । ५-५. सहस्सकण्डो सत-
भण्डु—स्या० । ६. हरितामयो—सी०, स्या० । ७. दीपि—स्या० । ८. ०तरच्छयो—स्या० ।
९. परिवज्जन्ति—स्या० ।

८५. "सरीसपा^१ च भूता च, अहो कुम्भण्डरक्खसा ।
ते पि मं परिवज्जेन्ति, तिणकुटिकायिदं फलं ॥
८६. "न पापमुपिनस्सापि,^२ सरामि दस्सनं मम ।
उपट्ठिता सति मय्हं, तिणकुटिकायिदं फलं ॥
८७. "तायेव तिणकुटिकाय, अनुभोत्वान सम्पदा ।
गोतमस्स भगवतो, धम्मं सच्छिक्खरि अहं ॥
८८. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं कम्ममर्कारि तदा ।
दुग्गति नाभिजानामि, तिणकुटिकायिदं फलं ॥
८९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तिणकुटिदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. उत्तरेय्यदायकत्थेरअपदानं

९०. "नगरे हंसवतिया, अहोसि ब्राह्मणो तदा ।
अज्झायको^३ मन्तधरो, तिण्णं वेदान पारगू ॥
९१. "पुरक्खतो ससिस्सेहि, जातिमा^४ च सुसिक्खितो ।
तोयाभिसेचनत्थाय, नगरा निक्खामि तदा ॥
९२. "पटुमुत्तरो नाम^५ जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
खीणासवसहस्सेहि, पाविसी नगरं जिनो ॥
९३. "सुचारुरूपं दिस्वान, आनेज्झकारितं^६ विय ।
परिवुतं अरहन्तेहि, दिस्वा चित्तं पसार्दयि ॥
९४. "सिरिस्मि^७ अज्जलि कत्वा, नमस्सित्वान सुब्बतं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, उत्तरोयमदामहं ॥

१. सिरिसपा—सी०, स्या० ।

२. न पापमुपिनस्साहं—सी०, स्या० ।

३. अज्झायिको—स्या० ।

४. जातिमो—स्या० ।

५-५. लोकविदू—स्या० ।

६. अनेज०—सी०; अनेज्ज०—स्या० ।

७. सिरिसि—सी०, स्या० ।

९५. "उभो हत्येहि पग्गय्ह, साटकं उक्खिपिं अहं ।
यावता बुद्धपरिसा, ताव छादेसि साटको" ॥
९६. "पिण्डचारं चरन्तस्स, महाभिक्षुगणादिनो ।
छदं^२ करोन्तो अट्ठासि, हासयन्तो ममं तदा ॥
९७. "घरतो निक्खमन्तस्स, सयम्भू अग्गपुग्गलो ।
वीथियं व^३ ठितो^३ सत्था, अका मे^४ अनुमोदनं ॥
९८. "पसन्नचित्तो सुमनो, यो मे अदासि^५ साटकं ।
तमहं कित्तिस्सामि, सुणोथ^६ मम भासतो ॥
९९. 'तिसं कप्पसहस्सानि, देवलोके रमिस्सति ।
पञ्जासक्खतुं देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ॥
१००. 'देवलोके वसन्तस्स, पुञ्जकम्मसमङ्गिनो ।
समन्ता योजनसतं, दुस्सच्छन्नं भविस्सति ॥
१०१. 'छतिसक्खतुं राजा च, चक्कवत्ती भविस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥
१०२. 'भवे संसरमानस्स, पुञ्जकम्मसमङ्गिनो ।
मनसा पत्थितं सब्बं, निव्वत्तिस्सति तावदे ॥
१०३. 'कोसेय्यकम्बलियानि^७, खोमकप्पासिकानि च ।
महग्घानि च दुस्सानि, पटिलच्छतियं नरो ॥
१०४. 'मनसा पत्थितं सब्बं, पटिलच्छतियं नरो ।
एकदुस्सस्स विपाकं, अनुभोस्सति सब्बदा ॥
१०५. 'सो पच्छा पब्बजित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
गोतमस्स भगवतो, धम्मं सच्छि करिस्सति' ॥
१०६. "अहो मे सुकतं कम्मं, सब्बञ्जुस्स महेसिनो ।
एकाहं साटकं दत्त्वा, पत्तोमिह अमतं पदं ॥
१०७. "मण्डपे रुक्खमूले वा, वसतो सुञ्जके घरे ।
धारेति दुस्सच्छदनं, समन्ता व्यामतो मम ॥

B. 314

R. 273

20

25

१. सटकं—स्या० । २. छादं—स्या० । ३-३. वीथियं ठितको—स्या० ।

४. अकासि—स्या० । ५. पादासि—सी०, स्या० । ६. सुणाथ—स्या० ।

७. कोसेय्यकम्बलीयानो—सी० ; कोसेय्यकम्बलानि च—स्या० ।

१०८. “अविञ्जतं निवासेमि, चीवरं पच्चयञ्चहं ।
लाभी^१ अन्नस्स पानस्स, उत्तरेय्यस्सिदं फलं ॥

१०९. “सतसहस्सितो कप्पे, यं कम्ममर्कारं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, वत्थदानस्सिदं फलं ॥

११०. “पटिसम्भिदा चतस्सो^२ पे^३ कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उत्तरेय्यदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. धम्मसवनियत्थेरअपदानं^४

१११. “पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
चतुसच्चं पकासेन्तो, सन्तारेसि बहु^५ जन^६ ॥

११२. “अहं तेन समयेन, जटिलो उग्गतापनो ।
धुनन्तो वाकचीरानि, गच्छामि अम्बरे तदा ॥

११३. “बुद्धसेट्ठस्स उपरि, गन्तुं न विसहामहं ।
पक्खी व सेलमासज्ज^७, गमनं न लभामहं” ॥

B. 315 ११४. “न मे इदं भूतपुब्बं, इरियस्स विकोपनं ।
दके यथा उम्मुज्जित्वा, एवं गच्छामि अम्बरे ॥

R. 274 ११५. “उच्चारभूतो मनुजो^८, हेट्ठासीनो भविस्सति ।
हन्द मेनं^९ गवेसिस्सं, अपि अत्थं लभेय्यहं ॥

११६. “ओरोहन्तो अन्तलिक्खा, सद्दमस्सोसि सत्थुनो ।
अनिच्चतं कथेन्तस्स, तमहं उग्गाहि तदा ॥

११७. “अनिच्चसञ्जमुग्गय्ह, अगमासि ममस्समं ।
यावतायुं वसित्वान, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥

१. लाभिहि—स्या० ।

२. धम्मस्सव०—स्या० ।

३-३ बहुजनं—स्या० ।

४. सेलमापज्ज—स्या० ।

५. लभि तदा—सी०, स्या० ।

६. मनुजो व—स्या० ।

७. मेतं—स्या० ।

११८. “चरिमे वत्तमानम्हि, तं धम्मसवनं^१ सरि ।
तेन कम्मेन सुकतेन, तार्वतिसमगच्छहं ॥
११९. “तिस कप्पसहस्सानि, देवलोके रमि अहं ।
एकपञ्चासक्खतुं च, देवरज्जमकारयि ॥
१२०. “एकसत्तवक्खतुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥ ५
१२१. “पितुगेहे निसीदित्वा, समणो भावितिन्द्रियो ।
गाथाय परिदीपेन्तो, अनिच्चतमुदाहरि^२ ॥
१२२. “अनुस्सरामि तं सज्जं, संसरन्तो भवाभवे ।
न कोटि पटिविज्झामि, निब्बानं अच्युतं पदं ॥ १०
१२३. “अनिच्चा वत सङ्खारा, उप्पादवयधम्मिनो ।
उप्पज्जित्वा निरुज्झन्ति, तेसं वूपसमो सुखो ॥
१२४. “सह गाथं सुणित्वान, पुब्बकम्मं अनुस्सरि ।
एकासने निसीदित्वा, अरहत्तमपापुणि ॥
१२५. “जातिया सत्तवस्सोहं, अरहत्तमपापुणि ।
उपसम्पादयि बुद्धो, गुणमञ्जाय चक्खुमा ॥ १५
१२६. “दारको व अहं सन्तो, करणीयं समारपयि ।
किं मे करणीयं अज्ज, सक्कपुत्तस्स सासने ॥ B. ३१६
१२७. “सतसहस्सितो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सद्धम्मसवने फलं ॥ २०
१२८. “पटिसम्मिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा धम्मसवनियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. उक्खित्तपदुमियत्थेरअपदानं

R. 275

१२९. "नगरे हंसवतिया, अहोसिं मालिको तदा ।
ओगाहेत्वा^१ पदुमसरं, सतपत्तं^२ ओचिनामहं ॥

१३०. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
सह सतसहस्सेहि, सन्तचित्तेहि तादिभि ॥

१३१. "खीणासवेहि सुद्धेहि, छळभिञ्जेहि ज्ञायिभि^३ ।
मम बुद्धिं समन्वेसं, आगच्छि मम^४ सन्तिकं^५ ॥

१३२. "दिस्वानहं देवदेवं, सयम्भुं लोकनायकं ।
वण्टे छेत्वा सतपत्तं, उक्खिपिमम्बरे तदा ॥

10

१३३. "यदि बुद्धो तुवं वीर^५, लोकजेट्ठो नरासभो ।
सयं गत्वा सतपत्ता, मत्थके धारयन्तु ते ॥

१३४. "अधिट्ठहि महावीरो, लोकजेट्ठो नरासभो ।
बुद्धस्स आनुभावेन, मत्थके धारयिंसु ते ॥

१३५. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥

B. 317 15

१३६. "तत्थ मे सुकतं व्यम्हं, सतपत्तं ति बुच्चति ।
सट्ठियोजनमुब्बिद्धं, तिसंयोजनवित्थतं ॥

१३७. "सहस्सक्खतुं देविन्दो, देवरज्जमकारयिं ।
पञ्चसत्ततिक्खतुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥

20

१३८. "पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
अनुभोमि सकं कम्मं, पुब्बे सुकतमत्तनो ॥

१३९. "तेनेवेकपदुमेन, अनुभोत्वान सम्पदा ।
गोतमस्स भगवतो, धम्मं सच्छिकरिं अहं ॥

१४०. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥

१. आगाहित्वा—सी० ।

२. सतपत्ते—सी०; सत्तपत्ते—स्या० ।

३. सो तदा—सी० ।

४-४. मम सन्तिके—सी०; पुरिसुत्तमो—स्या० ।

५. वीर—स्या० ।

१४१. "सतसहस्सितो कप्पे, यं पुष्फमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, एकपदुमस्सिदं फलं ॥

१४२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 276

इत्थं सुदं आयस्मा उक्खित्तपदुमियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुद्दानं

गन्धघूपो^१ उदकं च, पुन्नाग एकदुस्सका^१ ।

फुसितो च पभङ्करो, कुटिदो उत्तरीयको ॥

सवनी^२ एकपदुमी,^२ गाथायो सब्बपिण्डता^३ ।

एकं गाथासतञ्चैव, चतुतालीसमेव च ॥

गन्धोदकवग्गो चतुत्तिसत्तिमो ।

5

१-१. गन्धोदकं पूजनी च, पुन्नागं एकदुस्सिका—स्या० । २-२. सवनं एकपदुमि—स्या० ।

३. तत्त्वपिण्डता—सी० ।

३५. एकपदुमियवग्गो

१. एकपदुमियत्थेरअपदानं

B 318

5

10

15

R. 277

१. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
भवाभवे विभावेन्तो, तारेसि^१ जनतं बहू ॥
२. "हंसराजा तदा होमि, दिजानं पवरो अहं ।
जातस्सरं समोगय्ह, कीळामि हंसकोळितं ॥
३. "पदुमुत्तरो लोकविद्, आहुतीनं पटिग्गहो ।
जातस्सरस्स उपरि, आगच्छि तावदे जिनो ॥
४. "दिस्वानहं देवदेवं, सयम्भुं लोकनायकं ।
वण्ठे छेत्वान पदुमं, सतपत्तं मनोरमं ॥
५. "मुखतुण्डेन पग्गय्ह, पसत्तो^२ लोकनायके^३ ।
उक्खिपित्वान गगणे, बुद्धसेट्ठं अपूजयिं ॥
६. "पदुमुत्तरो लोकविद्, आहुतीनं पटिग्गहो ।
अन्तलिक्खे ठितो सत्था, अका मे^३ अनुमोदनं ॥
७. 'इमिना एकपदुमेन, चेतनापणिधीहि च ।
कप्पानं सतसहस्सं, विनिपातं न गच्छसि' ॥
८. "इदं वत्वान सम्बुद्धो, जलजुतमनामको ।
मम कम्मं पकित्तेत्वा, अगमा येन पत्थितं ॥
९. "सतसहस्सितो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

१. तारेति—स्या० । २-२. विप्पसन्नेन चेतसा—स्या० । ३. आकासि—स्या० ।

१०. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्टिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा एकपटुमियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. तीणुप्पलमालियत्थेरअपदानं^१

११. "चन्दभागानदीतीरे, अहोसिं वानरो तदा ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, निसिन्नं पव्वतन्तरे ॥
१२. ओभासेन्तं दिसा सब्बा, सालराजं व फुल्लितं ।
लक्खणव्यञ्जनूपेतं,^२ दिस्वा अतमनो अहुं ॥
१३. "उदग्गचित्तो सुमनो, पीतिया हट्टमानसो ।
तीणि उप्पलपुप्फानि, मत्थके अभिरोपयिं ॥
१४. "पुप्फानि अभिरोपेत्वा, विपस्सिस्स महेसिनो ।
सगारवो भवित्वानं^३, पक्कामि उत्तरामुखो ॥
१५. "गच्छन्तो पटिकुटिको, विप्पसन्नेन चेतसा ।
सेलन्तरे पतित्वानं^४, पापुणि जीवितक्खयं ॥
१६. तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तार्वतिसमगच्छहं ॥
१७. "सतानं^५ तीणिक्खत्तुं च, देवरज्जं अकारयिं ।
सतानं पञ्चक्खत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥

B. 319

5

10

15

१. तिउप्पल०—सी० । २. लक्खणव्यञ्जनेतं—सी० ; लक्खणव्यञ्जनुपेतं—स्या० ।

३. गमित्वानं—सी० । ४. पपतित्वा—स्या० । ५. सतानि—सी० ।

१८. एकनवुतितो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयि ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१९. "पटिसम्भिदा चतस्सो" पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तीणुप्पलमालियो^१ धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति।

३. धजदायकत्थेरअपदानं

२०. "तिस्सो नाम अहु सत्था, लोकजेट्ठो नरासभो ।
 तयोपधिक्खये^२ दिस्वा, धजं आरोपितं मया ॥
२१. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
 जहित्वा मानुसं देहं, तार्वतिसमगच्छहं ॥
२२. "सतानं तीणिक्खत्तुं च, देवरज्जं अकारयि ।
 सतानं पञ्चक्खत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥
२३. "पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं^३ ।
 अनुभोमि सकं कम्मं, पुब्बे सुकतमत्तनो ॥
२४. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, धजदानस्सिदं फलं ॥
२५. "इच्छमानो चहं अज्ज, सकाननं सपव्वतं ।
 खोमदुस्सेन छादेय्यं, तदा मय्हं कते फलं ॥
२६. "पटिसम्भिदा चतस्सो" पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा धजदायको धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. तिउप्पलमालियो—सी० । २. तस्सोपधिक्खये—सी० । ३. असङ्खियं—स्या० ।

४. तिकिङ्कणिपूजकत्थेरअपदानं^१

२७. "हिमवन्तस्साविदूरे, भूतगणो नाम पब्बतो ।
तत्थद्दसं पंसुकूलं दुमग्गम्हि विलगितं ॥
२८. "तीणि किङ्कणिपुप्फानि, ओचिनित्वानहं तदा ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, पंसुकूलं अपूजयिं ॥
२९. "एकत्तिसे^२ इतो कप्पे, यं कम्ममर्करि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, तिण्णं पुप्फानिदं फलं ॥
३०. "पटिसम्भिदा चतस्सो^३ पे^० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा तिकिङ्कणिपूजको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

5

५. नळागारिकत्थेरअपदानं

३१. "हिमवन्तस्साविदूरे, हारितो नाम पब्बतो ।
सयम्भू नारदो नाम, ख्वखमूले वसी तदा ॥
३२. "नळागारं करित्वान, तिणेन छादयिं अहं ।
चङ्कमं सोधयित्वान, सयम्भुस्स अदासहं ॥
३३. "चतुद्दससु^४ कप्पेसु, देवलोके रमिं अहं ।
चतुसत्ततिक्खतुं च, देवरज्जं अकारयिं ॥
३४. "चतुसत्ततिक्खतुं^५ च, चक्कवत्ती^६ अहोसहं ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥
३५. "उब्बिद्धं भवनं मय्हं, इन्दलट्ठी व उग्गतं ।
सहस्सथम्भं अतुलं, विमानं सपभस्सरं^७ ॥

B. 321

10

R. 279

15

१. तीणिकिङ्कणि—स्या० । २. एकत्तिसे—सी०, स्या० । ३. चतुद्दसेसु—स्या० ।

४. सत्तसत्तति०—सी०, स्या०, रो० । ५. चक्कवत्ति—स्या० । ६. सपभस्सरं—स्या० ।

३६. “द्वे^१ सम्पत्ती अनुभोत्वा^१, सुक्कमूलेन चोदितो ।
गोतमस्स भगवतो, सासने पव्वजिं अहं ॥

३७. “पधानपहित्तोमिह, उपसन्तो निरूपधि ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥

३८. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा नळागारिको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. चम्पकपुष्पियत्थेरअपदानं

३९. “हिमवन्तस्साविदूरे, जापलो^२ नाम पव्वतो ।
बुद्धो सुदस्सनो नाम, विहासि पव्वतन्तरे ॥

४०. “पुष्पं हेमवन्तं^३ गय्ह, गच्छं वेहायसेनहं^४ ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, ओघतिण्णमनासवं ॥

४१. “सत्त चम्पकपुष्फानि, सीसे कत्वानहं तदा ।
बुद्धस्स अभिरोपेसिं, सयम्भुस्स महेसिनो ॥

४२. “एकत्तिसे^५ इतो कप्पे, यं पुष्फमभिरोपयिं^६ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

४३. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा चम्पकपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

B. 322 10

R. 280

१-१. द्वे सम्पत्ति अनुभोत्वा—स्या० । २. चापलो—सी० ; छापलो—स्या० ।
३. हेमवतं—सी० ; हेमवण्णं—स्या० । ४. वेहासयेनहं—सी० । ५. एकनवुत्ते—रो० ।
६. पुष्फमभिपूजयि—सी०, स्या० ।

७. पदुमपूजकत्थेरअपदानं

४४. "हिमवन्तस्साविदूरे, रोमसो नाम पब्बतो ।
बुद्धो पि^१ सम्भवो^२ नाम, अब्भोकासे वसी तदा ॥
४५. "भवना निक्खमित्वान, पदुमं धारयि अहं ।
एकाहं धारयित्वान, पुन भवनुपागमि ॥
४६. "एकनवुतितो कप्पे, यं पुप्फमभिरोपयि ।
दुग्गति नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
४७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

इत्थं सुदं आयस्मा पदुमपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।
तेरसमं भाणवारं ।

८. तिणमुट्टिदायकत्थेरअपदानं

४८. "हिमवन्तस्साविदूरे, लम्बको नाम पब्बतो ।
उपतिस्सो नाम सम्बुद्धो, अब्भोकासम्हि चङ्कमि ॥
४९. "मिगलुद्धो^३ तदा^३ आसिं, अरञ्जे कानने अहं ।
दिस्वान तं देवदेवं, सयम्भुं अपराजितं ॥
५०. "विप्पसन्नेन चित्तेन, तदा तस्स महेसिनो ।
निसीदनत्थं बुद्धस्स, तिणमुट्टिमदासहं ॥
५१. "दत्तवान देवदेवस्स, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, पक्कामिं^३ उत्तरामुखो ॥
५२. "अचिरं गतमतं मं, मिगराजा अपोथयि^४ ।
सीहेन पोथितो^४ सन्तो, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥

10 B. 323

15

१-१. बुद्धो च सोभितो—स्या० । २-२. मिगलुद्धो पुरे—स्या० । ३. पक्कामि—स्या० ।

४. अहेठयि—सी०, स्या० । ५. पातितो—सी०, स्या० ।

५३. "आसन्ने मे कतं कम्मं, बुद्धसेट्ठे अनासवे ।
सुमुत्तो सरवेगो व, देवलोकं अगच्छहं ॥
५४. "यूपो तत्थ सुभो आसि, पुञ्चकम्माभिनिम्मितो ।
सहस्सकण्डो सतभेण्डु,^१ धजालु हरितामयो ॥
५५. "पभा निद्धावते तस्स, सतरंसी व उग्गतो ।
आकिण्णो देवकञ्जाहि, आमोदि कामकामहं ॥
५६. "देवलोका चवित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
आगन्त्वान मनुस्सत्तं, पत्तोमिह आसवक्खयं ॥
५७. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, निसीदनमदासहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, तिणमुट्ठियिदं फलं ॥
५८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा तिणमुट्ठिदायको धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. तिन्दुकफलदायकत्थेरअपदानं

५९. "कणिकारं व जोतन्तं, निसिन्नं पव्वतन्तरे ।
अदसं विरजं बुद्धं, ओघतिण्णमनासवं ॥
६०. "तिन्दुकं सफलं दिस्वा, भिन्दित्वान सकोसकं^२ ।
पसन्नचित्तो सुमनो, सयम्भुस्स मदासहं^३ ॥
६१. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं फलमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
६२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा तिन्दुकफलदायको धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. सत्तगण्डु—स्या० । २. सकोटकं—सी०; सकोटिकं—स्या० । ३. वेस्सभुस्स अदासहं—सी०, स्या० ।

१०. एकञ्जलियत्थेरअपदानं

६३. “रोमसो^१ नाम सम्बुद्धो, नदीकूले वसी तदा ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, पीतरांसि व^२ भाणुमं ॥
६४. “उक्कामुखपहट्ठं व, खदिरङ्गारसन्निभं ।
ओसाधि^३ व विरोचन्तं^३, एकञ्जलिमकासहं ॥
६५. “चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं अञ्जलिमकासहं ।
दुग्गति नाभिजानामि, अञ्जलिया इदं फलं ॥
६६. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

६

इत्थं सुदं आयस्मा एकञ्जलियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुदानं

- पदुमी उप्पलमाली, धजो किङ्कणिकं^४ नळं^५ ।
चम्पको पदुमो^५ मुट्ठि, तिन्दुकेकञ्जली तथा ।
छ च सट्ठि च गाथायो, गणितायो विभाविभि ॥

१०

एकपदुमियवग्गो^६ पञ्चत्तिसत्तिमो^६ ।

१. रेवतो—सी०, स्या० । २. पीतरंसीव—स्या० । ३-३. ओसाधी विय रोचन्तं—स्या० । ४-४. किङ्कणिको नळो—सी० । ५. पदुम—स्या० । ६-६. एकपदुमवग्गो पञ्चत्तिसो—स्या० ।

३६. सदसञ्जकवग्गो^१

१. सदसञ्जकत्थेरअपदानं

B. 325,
R. 282

१. "मिगलुद्धो पुरे आसि, अरञ्जे कानने अहं ।
तत्थद्दसासिं सम्बुद्धं, देवसङ्घपुरक्खतं ॥
  २. "चतुसच्चं पकासेन्तं, उद्धरन्तं महाजनं ।
अस्सोसिं मधुरं वाचं, करवीकरुदोपमं ॥
  ३. "ब्रह्मसरस्स मुनिनो, सिखिनो लोकबन्धुनो ।
घोसे चित्तं पसादेत्वा, पत्तोम्हि आसवक्खयं ॥
  ४. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं कम्ममकर्रि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पसादस्स इदं फलं ॥
  ५. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
- इत्थं सुदं आयस्मा सदसञ्जको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. यवकलापियत्थेरअपदानं

६. "नगरे अरुणवतिया, आसि यवसिको तदा ।
पत्थे दिस्वान सम्बुद्धं, यवकलाप^२ सन्थरि^३ ॥
७. "अनुकम्पको कारुणिको, सिखी लोकगनायको ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, निसीदि यवसन्थरे ॥
८. "दिस्वा निसिन्नं विमलं, महाझारियि विनायकं ।
पामोज्जं जनयित्वान, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥

१. सदसञ्जकवग्गो—स्या० । २-२. यवकलापमवत्थरि—सी० ; ०अपत्थरि—स्या० ।

९. “एकत्तिसे इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, यवत्थरे^१ इदं फलं ॥
१०. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. 326,

इत्थं सुदं आयस्मा यवकलापियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. किंसुकपूजकत्थेरअपदानं

११. “किंसुकं पुप्फितं दिस्वा, पग्गहेत्वान अञ्जलिं ।
 बुद्धं सरित्वा सिद्धत्थं, आकासे अभिपूजयिं ॥
१२. “चतुन्नवुतितो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१३. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

R. 283

इत्थं सुदं आयस्मा किंसुकपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. सकोसककोरण्डदायकत्थेरअपदानं

१४. “अक्कन्तं च पदं दिस्वा, सिखिनो लोकबन्धुनो ।
 एकंसं अजिनं कत्वा, पदसेट्ठं अवन्दहं ॥
१५. “कोरण्डं पुप्फितं दिस्वा, पादपं धरणीरुहं ।
 सकोसक^२ गहेत्वान, पदचक्कं^३ अपूजयिं ॥
१६. “एकत्तिसे इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, पदपूजायिदं^४ फलं ॥

10

१. यवत्थारे—सी० । २. सकोदकं—सी०, स्या० । ३. पदेचक्कं—सी०, स्या० ।

४. बुद्धपूजायिदं—स्या० ।

१७. "पटिसम्भिदा चतस्सो"पे०"कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सकोसककोरण्डदायको^१ थेरो इमा
गाथायो अभासित्था ति ।

५. दण्डदायकत्थेरअपदानं

B. ३२७

१८. "काननं वनमोग्गह^२, वेळुं छेत्वानहं तदा ।
आलम्बनं करित्वान^३, सङ्खस्स अददं अहं ॥

४

१९. "तेन चित्तप्पसादेन, सुब्बते अभिवादिय ।
आलम्बनम्मि दत्त्वान, पक्कामिं उत्तरामुखो ॥

२०. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं दण्डमर्ददि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, दण्डदानस्सिदं फलं ॥

२१. "पटिसम्भिदा चतस्सो"पे०"कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा दण्डदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. अम्बयागुदायकत्थेरअपदानं

R. २३४

१०

२२. "सतरंसी नाम सम्बुद्धो, सयम्भू अपराजितो ।
बुद्धित्वा समाधिम्हा, भिक्खाय ममुपागमि ॥

२३. "पच्चेकबुद्धं दिस्वान, अम्बयागुं अदासह^४ ।
विप्पसन्नमनं तस्स, विप्पसन्नेन चेतसा ॥

१. सकोटक०—सी०, स्या० । २. वनमोग्गह—स्या० । ३. गहेत्वान—सी०, स्या० ।
४. अदापयि—स्या० ।

२४. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यं कम्ममर्करि तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, अम्बयागुयिदं फलं ॥
 २५. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अम्बयागुदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. सुपुटकपूजकत्थेरअपदानं^१

२६. "दिवाविहारा निक्खन्तो, विपस्सी लोकनायको ।
 भिक्खाय विचरन्तो सो, मम सन्तिकुपागमि ॥ 5
 २७. "ततो पतीतो^२ सुमनो, बुद्धसेट्ठस्स तादिनो । B. 328
 लोणसुपुटकं दत्त्वा, कप्पं सग्गम्हि मोदहं ॥
 २८. "एकनवुतितो कप्पे, यं पुटकमदासहं ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, पुटकस्स इदं फलं ॥
 २९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥ 10

इत्थं सुदं आयस्मा सुपुटकपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. मञ्जुदायकत्थेरअपदानं^३

३०. "विपस्सिनो भगवतो, लोकजेट्ठस्स तादिनो ।
 एकं मञ्जु^४ मया दिन्नं^५, पसन्नेन सपाणिना ॥
 ३१. "हत्थियानं अस्सयानं, दिव्वयानं समज्झगं ।
 तेन मञ्जुकदानेन, पत्तोम्हि आसवक्खयं ॥

१. पुटकपूजकत्थेर०—स्या० । २. पीतितो—स्या० । ३. वञ्जुदायक०—स्या० ।

४. मञ्जु—सी०, रो० । ५. दिन्नो—स्या० ।

R. 285

३२. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं मञ्चमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, मञ्चदानस्सिदं फलं ॥
३३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा मञ्चदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. सरणगमनियत्थेरअपदानं^१

३४. "आरुहिम्ह^२ तदा नावं, भिक्खु चाजीवको चहं ।
नावाय भिज्जमानाय, भिक्खु मे सरणं अदा ॥
३५. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यञ्च मे सरणं अदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सरणागमने फलं ॥
३६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सरणगमनियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. पिण्डपातिकत्थेरअपदानं

३७. "तिस्सो नामासि सम्बुद्धो, विहासि विपिने तदा ।
तुसिता हि इधागन्त्वा, पिण्डपातं अदासहं ॥
३८. "सम्बुद्धमभिवादेत्वा, तिस्सं नाम महायसं ।
सकं चित्तं पसादेत्वा, तुसितं अगमासहं ॥

१. सरणागम०—सो०, स्या० । २. आरुहिम्हा—स्या० ।

३९. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
 दुग्गतिं नाभिजानामि, पिण्डपातस्सिदं फलं ॥
४०. "पटिसम्भिदा चतस्सो पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पिण्डपातिको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुद्धानं

सद्दसञ्जी यवसिको, किसुकोरण्डपुप्फियो ।
 आलम्बनो अम्बयागु, सुपुटी^१ मञ्चदायको^१ । ६
 सरणं पिण्डपातो च, गाथा तालीसमेव च ॥
 सद्दसञ्जकवग्गो छत्तिंसतिमो ।

३७. मन्दारवपुष्पियवग्गो

१. मन्दारवपुष्पियत्थेरअपदानं^१

B. ३००,
R. २८६

5

१. "तावतिंसा इधागन्त्वा, मङ्गलो नाम माणवो ।
मन्दारवं गहेत्वान, विपस्सिस्स महेसिनो ॥
२. "समाधिना निसिन्नस्स, मत्थके धारयिं अहं ।
सत्ताहं धारयित्वान, देवलोकं पुनागमिं ॥
३. "एकनवुतितो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयिं^२ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
४. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्टिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा मन्दारवपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. कक्कारुपुष्पियत्थेरअपदानं

10

५. "यामा देवा इधागन्त्वा, गोतमं सिरिवच्छसं^३ ।
कक्कारुमालं^४ पग्गय्ह, बुद्धस्स अभिरोपयिं ॥
६. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं बुद्धमभिपूजयिं^५ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कक्कारुपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. पठमं मन्दारवपुष्पियत्थेरअपदानं—स्या० ।

२. यं बुद्धं अभिपूजयिं—स्या० ।

३. सिरिवच्छसं—स्या० । ४. कक्कारुपुष्पं—सी०, स्या० । ५. यं पुष्पं अभिपूजयिं—स्या० ।

३. भिसमुळालदायकत्थेरअपदानं

८. "फुस्सो नामासि सम्बुद्धो, सब्बधम्मान पारगू ।
विवेककामो सब्बञ्जू^१, आगञ्छि मम सन्तिके ॥
९. "तस्मिं चित्तं पसादेत्वा, महाकारुणिके जिने ।
भिसमुळालं पग्गट्ठह, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ॥
१०. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं भिसमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, भिसदानस्सिदं फलं ॥
११. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 331

5 R. 267

इत्थं सुदं आयस्मा भिसमुळालदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. केसरपुष्पियत्थेरअपदानं

१२. "विज्जाधरो तदा आसिं, हिमवन्तमिह पव्वते ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, चङ्कमन्तं महायसं ॥
१३. "तोणि केसरपुष्फानि^२, सीसे कत्वानहं तदा ।
उपसङ्कम्म सम्बुद्धं, वेस्सभुं अभिपूजयिं ॥
१४. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१५. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा केसरपुष्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. अङ्गोलपुष्पियत्थेरअपदानं

B. 332

5

१६. "पदुमो नाम सम्बुद्धो, चित्तकूटे वसी तदा ।
दिस्वान तं अहं बुद्धं, सयम्भुं अपराजितं^१ ॥
१७. "अङ्गोलं पुष्पितं दिस्वा, ओचिनित्वानहं तदा ।
उपगन्त्वान सम्बुद्धं, पूजयि^२ पदुमं जिनं ॥
१८. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयि^३ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१९. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा अङ्गोलपुष्पियो धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. कदम्बपुष्पियत्थेरअपदानं

10

R. 288

२०. "सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, गच्छन्तं अन्तरापणे ।
कञ्चनग्घियसङ्कासं, वातिसवरलक्खणं^४ ॥
२१. "निसज्ज पासादवरे, अहसं लोकनायकं ।
कदम्बपुष्पं पग्गय्ह, विपस्सिं अभिपूजयिं ॥
२२. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं बुद्धमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा कदम्बपुष्पियो धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. उपगच्छहं—सी०; उपगच्छहं—स्या० । २. पूजेसि—स्या० । ३. यं कम्म-
मकरि तदा—स्या० । ४. वतिसं—सी०; वतिसं—स्या० ।

७. उद्दालकपुष्पियत्थेरअपदानं^१

२४. "अनोमो^२ नाम सम्बुद्धो, गङ्गाकूले वसी तदा ।
उद्दालकं गहेत्वान, पूजयि अपराजितं ॥
२५. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 333

5

इत्थं सुदं आयस्मा उद्दालकपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. एकचम्पकपुष्पियत्थेरअपदानं

२७. "उपसन्तो च सम्बुद्धो, वसती पब्बतन्तरे ।
एकचम्पकमादाय, उपगच्छि नरुत्तमं ॥
२८. "पसन्नचित्तो सुमनो, पच्चेकमुनिमुत्तमं ।
उभो हत्थेहि पग्गय्ह, पूजयि अपराजितं ॥
२९. "पञ्चसट्ठिम्हितो^३ कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३०. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा एकचम्पकपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. उद्दालकपुष्पि०—सी० । २. सुजातो—स्या० । ३. एकत्तिसे इतो—सी०, स्या० ।

९. तिमिरपुष्पियत्थेरअपदानं

३१. "चन्दभागानदीतीरे, अनुसोतं वजामह' ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, सालराजं व फुल्लितं' ॥
३२. "पसन्नचित्तो सुमनो, पच्चेकमुनिमुत्तमं ।
गहेत्वा तिमिरं पुष्पं, मत्थके ओकिरिं अहं ॥
३३. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
३४. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तिमिरपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. सळलपुष्पियत्थेरअपदानं

३५. "चन्दभागानदीतीरे अहोसिं किन्नरो तदा ।
तत्थद्दसं^३ देवदेवं, चङ्कमन्तं नरासभं ॥
३६. "ओचिनित्वान सळलं, पुष्पं बुद्धस्सदासहं^३ ।
उपसिङ्घि महावीरो, सळलं^४ देवगन्धिकं ॥
३७. "पटिगगहेत्वा सम्बुद्धो, विपस्सो लोकनायको ।
उपसिङ्घि महावीरो, पेक्खमानस्स मे सतो" ॥
३८. "पसन्नचित्तो सुमनो, वन्दित्वा द्विपदुत्तमं ।
अञ्जलिं पगगहेत्वान, पुन पब्बतमारुहिं ॥
३९. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
४०. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सळलपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. पुष्पितं—स्या० ।

२. अद्दसं—स्या० ।

३. बुद्धसेट्ठस्स०—स्या० ।

४. सळलं—सी० ; सळलं—स्या० ।

५. तदा—स्या० ।

तस्सुद्दानं

मन्दारवञ्च कक्कारु, भिसकेसरपुप्फियो ।
 अङ्गोलको कदम्बी च, उद्दाली^१ एकचम्पको ।
 तिमिरं सल्लञ्चेव गाथा तालीसमेव च ॥
 मन्दारवपुप्फियवग्गो सत्तत्तिसत्तिमो ।

३८. बोधिवन्दनवग्गो

१. बोधिवन्दकत्थेरअपदानं

B. ३३५,
R. २९०

१. "पाटलिं हरितं^१ दिस्वा, पादपं धरणीरुहं ।
एकंसं अञ्जलिं कत्वा, अवन्दिं पाटलिं अहं ॥
२. "अञ्जलिं पग्गहेत्वान, गरुं कत्वा न मानसं ।
अन्तोसुद्धं बहिंसुद्धं, सुविमुत्तमनासवं ॥
३. "विर्पास्स लोकमहितं, करुणायाणसागरं ।
सम्मखा विय सम्बुद्धं, अवन्दिं पाटलिं अहं ॥
४. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं बोधिमभिवन्दहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, वन्दनाय इदं फलं ॥
५. "पटिसम्भदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्ज्या सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा बोधिवन्दको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. पाटलिपुप्फियत्थेरअपदानं

६. "विपस्सी नाम भगवा, सयम्भू अगगुग्गलो ।
पुरक्खतो ससिस्सेहि, पाविसि बन्धुमं जिनो ॥
७. "तीणि पाटलिपुप्फानि, उच्छङ्गे ठपितानि मे ।
सीसं न्हायितुकामो व^२, नदीतित्थं^३ अगच्छहं ॥
८. "निक्खम्म बन्धुमतिया, अद्दसं लोकनायकं ।
इन्दीवरं व जलितं, आदितं व हुतासनं ॥

१. जलितं—स्या० । २. नहातु०—सी०; ०कामोहं—स्या० । ३. नदीतीरं—स्या० ।

९. “व्यग्घूसभं व पवरं, अभिजातं व केसरि ।
गच्छन्तं समणानगं, भिक्खुसङ्घपुरक्खतं ॥
१०. “तस्मिं पसन्नो सुगते, किलेसमलघोवने ।
गहेत्वा तीणि पुप्फानि, बुद्धसेट्ठं अपूजयि ॥
११. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१२. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. ३२६

५

इत्थं सुदं आयस्मा पाटलिपुप्फियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. तिणुप्पलमालियत्थेरअपदानं^१

१३. “चन्दभागानदीतीरे, अहोसि वानरो तदा ।
अट्ठसं विरजं बुद्धं, निसिन्नं पब्बतन्तरे ॥
१४. “ओभासेन्तं दिसा सब्बा, सालराजं व फुल्लितं ।
लक्खणव्यञ्जनूपेतं, दिस्वानत्तमनो अहं ॥
१५. “उदग्गचित्तो सुमनो, पीतिया हट्ठमानसो ।
तीणि उप्पलपुप्फानि, मत्थके अभिरोपयिं ॥
१६. “पूजयित्वान पुप्फानि, फुस्सस्साहं^२ महेसिनो ।
सागरवो भवित्वान, पक्कामिं उत्तरामुखो ॥
१७. “गच्छन्तो पटिकुटिको, विप्पसन्नेन चेतसा ।
सेलन्तरे पतित्वान, पापुणिं जीवितक्खयं ॥
१८. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा पुरिमं जातिं, तावतिसमगच्छहं ॥

R. २९१

१०

१५

१. ति उप्पल०—सी०; तीणुप्पल०—स्या० । २. फुस्सस्सापि—स्या० ।

१९. "सतानं तीणिव्वत्तुं च, देवरज्जमकारयिं ।
सतानं पञ्चव्वत्तुं च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥
२०. "द्वेनवुते इतो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२१. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 337 5

इत्थं सुदं आयस्मा तीणुप्पलमालियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. पट्टिपुण्डियत्थेरअपदानं^१

२२. "यदा निब्बायि सम्बुद्धो, महेसी पदुमुत्तरो ।
समागम्म जना सब्बे, सरीरं नीहरन्ति ते ॥
२३. "नीहरन्ते सरीरम्हि, वज्जमानासु भेरिसु ।
पसन्नचित्तो सुमनो, पट्टिपुण्णं अपूजयिं ॥
२४. "सतसहस्सितो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सरीरपूजिते^२ फलं ॥
२५. "किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
२६. "स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स^३ सन्तिके ।
तिस्रो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

15

R. 292

इत्थं सुदं आयस्मा पट्टिपुण्डियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. पत्तिपुण्डिय०—स्या० । २. सरीरेपूजिते—स्या० । ३. बुद्धसेट्टस्स—सी० ।

५. सत्तपण्णियत्येरअपदानं

२८. "सुमनो नाम सम्बुद्धो, उप्पज्झि लोकनायको ।
पसन्नचित्तो सुमनो, सत्तपण्णिमपूजयिं ॥
२९. "सतसहस्सितो कप्पे, सत्तपण्णिमपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सत्तपण्णिपूजायिदं^१ फलं ॥
३०. "किलेसा झापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
३१. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5 B. 338

इत्थं सुदं आयस्मा सत्तपण्णियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. गन्धमुद्रियत्येरअपदानं

३३. "चित्ते करीयमाने,^२ नानागन्धे समाहते^३ ।
पसन्नचित्तो सुमनो, गन्धमुद्रिमपूजयिं ॥
३४. "सतसहस्सितो कप्पे, चित्तकं यं अपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, चित्तपूजायिदं फलं ॥
३५. "किलेसा झापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
३६. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा गन्धमुद्रियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. सत्तपण्णिस्सिदं—सी० । २. कयिरमाने—स्या० । ३. समागते—स्या० ।

७. चित्तकपूजकत्थेरअपदानं

३८. "परिनिब्बुते भगवति, जलजुत्तमनामके ।
आरोपितम्हि चित्तके, सालपुष्फमपूजयिं ॥
३९. "सतसहस्सितो कप्पे, यं पुष्फमभिपूजयिं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, चित्तपूजायिदं फलं ॥
४०. "किलेसा झापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
४१. स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 339 5

R. 293

इत्थं सुदं आयस्मा चित्तकपूजको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. सुमनतालवण्टियत्थेरअपदानं

४३. "सिद्धत्थस्स भगवतो, तालवण्टमदासहं ।
सुमनेहि पटिच्छन्नं, धारयामि महारहं ॥
४४. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, तालवण्टमदासहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, तालवण्टस्सिदं फलं ॥
४५. "किलेसा झापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
४६. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४७. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा सुमनतालवण्टियो थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

९. सुमनदामियत्थेरअपदानं

४८. "सिद्धत्थस्स भगवतो, न्हातकस्स तपस्सिनो ।
कत्वान सुमनदामं, धारयिं पुरतो ठितो ॥
४९. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं^१ दामं धारयिं तदा^१ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, सुमनधारणे^२ फलं ॥
५०. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
५१. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

B. 340

इत्थं सुदं आयस्मा सुमनदामियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. कासुमारिफलदायकत्थेरअपदानं

५३. "कणिकारं व जोतन्तं, निसिन्नं पब्बतन्तरे ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, लोकजेट्ठं नरासभं ॥
५४. "पसन्नचित्तो सुमनो, सिरे कत्वान अञ्जलिं ।
कासुमारिफलं गय्ह, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ॥
५५. "एकत्तिंसे इतो कप्पे, यं फलमददिं अहं^३ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
५६. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
५७. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

R. 2९4

10

15

इत्थं सुदं आयस्मा कासुमारिफलदायको थेरो इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

१-१. यं दाममभिधारयि—सी०; यं दामं अभिपूजयि—स्या० । २. सुमनः०—सी०;
सुमनदामस्सिदं—स्या० । ३. तदा—सी०, स्या० ।

तस्सुदानं

बोधि पाटलि, उप्पली पट्टि च सत्तपण्णियो ।

गन्धमुट्ठि च चित्तको, तालं सुमनद्रामको ।

कासुमारिफली चेव^१, गाथा एकूनसट्ठिका^२ ॥

बोधिवन्दनवग्गो अट्ठत्तिसत्तिमो ।

३९. अवटफलवग्गो^१

१. अवटफलदायकत्थेरअपदानं

१. "सतरंसि नाम भगवा, सयम्भू अपराजितो ।
विवेककामो सम्बुद्धो, गोचरायाभिनिकखमि ॥
२. "फलहृत्यो अहं दिस्वा, उपगच्छिं नरासभं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, अवटं^२ अर्दादि फलं ॥
३. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं फलमर्दादिं अहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
४. "किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
५. "स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
६. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्टिमे ।
छल्लभिज्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. ३४१

५

१०

R. २९५

इत्थं सुदं आयस्मा अवटफलदायको थ्येरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. लवुजदायकत्थेरअपदानं

७. "नगरे बन्धुमतिया, आसिं आरामिको तदा ।
अद्दसं विरजं बुद्धं, गच्छन्तं अनिलज्जसे ॥
८. "लवुजस्स फलं गय्ह, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ।
आकासे ठितको सन्तो, पटिगण्हि^३ महायसो ॥

१५

१. अम्बटफलवग्गो—स्या० ।

२. अवटं—सी० ; अम्बटं—स्या० ।

३. पटिगण्हि—स्या० ।

B. 842

5

९. "वित्तिसञ्जननं^१ मय्हं, दिट्ठधम्मसुखावहं ।
फलं बुद्धस्स दत्तवान, विप्पसन्नेन चेतसा ॥
१०. "अधिगच्छिं तदा पीतिं, विपुलञ्च सुखुत्तमं ।
उप्पज्जते व रतनं, निब्बत्तस्स तहिं^२ तहिं ॥
११. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं फलमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
१२. "किलेसा झापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
१३. स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१४. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा लबुजदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. उदुम्बरफलदायकत्थेरअपदानं

10

15

१५. "विनतानदिया^३ तीरे, विहासि पुरिसुत्तमो ।
अदसं विरजं बुद्धं, एकगं सुसमाहितं ॥
१६. "तस्मिं पसन्नमानसो^४, किलेसमलधोवने ।
उदुम्बरफलं गय्ह, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ॥
१७. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं फलमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
१८. "किलेसा झापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
१९. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२०. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उदुम्बरफलदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. पीतिसञ्जननं—स्या० ।

२. यहिं—स्या० ।

३. विनगा०—स्या० ।

४. पसन्नमानसो—सी० ।

४. पिलक्खफलदायकत्थेरअपदानं^१

२१. “वनन्तरे^२ बुद्धं दिस्वा^३, अत्थदस्सिं महायसं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, पिलक्खस्साददिं^४ फलं^५ ॥
२२. “अट्टारसे कप्पसते, यं फलमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
२३. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं^६...पे०...विहरामि अनासवो ॥
२४. “स्वागतं वत मे आसि^७...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२५. “पटिसम्भिदा चतस्सो^८...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. 343,
R. 29C

5

इत्थं सुदं आयस्मा पिलक्खफलदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. फारुसदायकत्थेरअपदानं^१

२६. “सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, आहुतीनं पटिग्गहं ।
रथियं पटिपज्जन्तं, फारुसफलमदासहं ॥
२७. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं फलमददिं अहं ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
२८. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं^२...पे०...विहरामि अनासवो ॥
२९. “स्वागतं वत मे आसि^३...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३०. “पटिसम्भिदा चतस्सो^४...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा फारुसफलदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. मिलक्खु०—स्या० । २. वनन्ते—सी० । ३. दिस्वान—सी० । ४-४. पिलक्खस्स फलं अदं—सी० ; मिलक्खुस्स फलं अदं—स्या० । ५. फारुसफल०—सी०, स्या० ।

६. वल्लिफलदायकत्थेरअपदानं

B. 344

३१. "सब्बे जना समागम्म, अगमिसु^१ वनं तदा ।
फलमन्वेसमाना ते, अलभिसु फलं तदा ॥
३२. "तत्थद्दसारिं सम्बुद्धं, सयम्भुं अपराजितं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, वल्लिफलमदासहं ॥
३३. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं फलमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
३४. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
३५. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३६. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

R. 297

इत्थं सुदं आयस्मा वल्लिफलदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. कदलिफलदायकत्थेरअपदानं

10

३७. "कणिकारं व जलितं, पुण्णमायेव^२ चन्दिमं ।
जलन्तं दीपस्खलं व, अद्दसं लोकनायकं ॥
३८. "कदलिफलं पग्गय्ह, अदासि सत्थुनो अहं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, वन्दित्वान अपक्कमि ॥
३९. "एकत्तिसे इतो कप्पे, यं फलमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
४०. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
४१. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

15

इत्थं सुदं आयस्मा कदलिफलदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. पनसफलदायकत्येरअपदानं

४३. "अज्जुनो नाम सम्बुद्धो, हिमवन्ते वसी तदा ।
चरणेन च सम्पन्नो, समाधिकुसलो मुनि ॥
४४. "कुम्भमतं गहेत्वान, पनसं जीवजीवकं ।
छत्तपण्णे ठपेत्वान, अदासिं सत्युनो अहं ॥
४५. "एकतिंसे^१ इतो कप्पे, यं फलमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, फलदानस्सिदं फलं ॥
४६. "किलेसा झापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
४७. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

B. 345

5

इत्थं सुदं आयस्मा पनसफलदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. सोणकोटिवीसत्येरअपदानं

४९. "विपस्सिनो पावचने, एकं लेणं मया कतं ।
चातुद्दिसस्स सङ्खस्स, बन्धुमाराजधानिया ॥
५०. "दुस्सेहि भूमिं लेणस्स, सन्थरित्वा परिच्चजिं ।
उदग्गचित्तो सुमनो, अकासिं पणिधिं तदा ॥
५१. "आराधयेय्यं^२ सम्बुद्धं, पब्बज्जञ्च लभेय्यहं ।
अनुत्तरञ्च निब्बानं, फुसेय्यं सन्तिमुत्तमं ॥
५२. "तेनेव सुक्कमूलेन, कप्पे^३ नवुति संसरिं ।
देवभूतो मनुस्सो च^४, कतपुञ्जो विरोचहं ॥

10 R. 298

15

१. एकनवुते—सो०, स्या० । २. आराधेय्यं—स्या० । ३. कप्पं—सी० ।

४. वा—सी० ।

B. 846

५३. "ततो कम्मावसेसेन, इध पच्छिमके भवे ।
चम्पायं अग्गसेट्ठिस्स, जातोमिह एकपुत्तको ॥
५४. "जातमत्तस्स मे सुत्वा, पितु छन्दो अयं अहु ।
ददामहं कुमारस्स, वीसकोटी अनूनका ॥
५५. "चतुरङ्गुला च मे लोमा, जाता पादतले उभो ।
सुखुमा मुदुसम्फस्सा, तूलापिचुसमा^१ सुभा ॥
५६. "अतीता नवुत्ति कप्पा, अयं एको च उत्तरि^२ ।
नाभिजानामि निक्खित्ते, पादे भूम्या^३ असन्थत्ते ॥
५७. "आराधितो मे सम्बुद्धो, पब्बजिं अनगारियं ।
अरहत्तञ्च मे पत्तं, सीतिभूतोमिह निब्बुतो ॥
५८. "अग्गो आरद्धवीरियानं, निद्दिट्ठो सब्बदस्सिना ।
खीणासवोमिह^४ अरहा, छळभिञ्जो महिद्धिको ॥
५९. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं दानमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, लेणदानस्सिदं फलं ॥
६०. "किलेसा झापिता मय्हं^५ पे० विहरामि अनासवो ॥
६१. "स्वागतं वत मे आसि पे० कतं बुद्धस्स सासनं ॥
६२. "पटिसम्भिदा चतस्सो पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥
६३. "थेरो कोटिवीसो सोणो, भिक्खु सङ्घस्स अगगतो ।
पञ्चं पुट्ठो वियाकासि, अनोतत्ते^६ महासरे" ति ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सोणो कोटिवीसो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. तूलपिचुसमा—सी०; तुलापिचुसमा—स्या० । २. उत्तरि—स्या० । ३. भुम्मे—
स्या० । ४. खीणासवो च—सी०, स्या० । ५. कोटिवीसो—स्या० । ६. अनोतत्त—स्या० ।

१०. पुब्बकम्मपिलोतिकबुद्धअपदानं^१

६४. "अनोत्तसरासन्ने, रमणीये सिलातले ।
नानारतनपज्जोते, नानागन्धवनन्तरे ॥
६५. "महता भिक्खुसङ्घेन, परेतो लोकनायको ।
आसीनो व्याकरो तत्थ, पुब्बकम्मानि अत्तनो ॥
६६. "सुणाय^२ भिक्खवो मय्हं, यं कम्मं पकतं मया ।
पिलोतिकस्स कम्मस्स, बुद्धत्ते पि विपच्चति^३ ॥

R. 299

S B. 347

(१)

६७. "मुनालि नामहं^४ धुत्तो, पुब्बे अञ्जासु जातिसु ।
पच्चेकबुद्धं सुरभिं^५, अब्भाचिक्खि अद्दसकं ॥
६८. "तेन कम्मविपाकेन, निरये संसरि चिरं ।
बहूवस्ससहस्सानि, दुक्खं वेदेसि वेदनं ॥
६९. "तेन कम्मावसेसेन, इध पच्छिमके भवे ।
अब्भक्खानं मया लद्धं, सुन्दरिकाय कारणा ॥

10

(२)

७०. "सब्बाभिभुस्स बुद्धस्स, नन्दो नामासि सावको ।
तं अब्भक्खाय^६ निरये, चिरं संसरितं मया ॥

१. पुब्बकम्मपिलोतिकापदानं—सी० ; पुब्बकम्मपिलोतिनाम बुद्धापदानं—स्या० ।

२-२. सुणाय भिक्खवे मय्हं, यं कम्मं पकतं मया ।

एकं अरठिग्रकं भिक्खुं, दिस्वा दिन्नं पिलोतिकं ॥

पत्थितं पठमं बुद्धं, बुद्धत्थाय मया तदा ।

पिलोतिकस्स कम्मस्स, बुद्धत्तेपि विपच्चति ॥

गोपालको पुरे आसि, गावि पाजेति गोचरं ।

पिवन्ति उदकं आविलं, गावि दिस्वा निवारयि ॥

तेन कम्मविपाकेन, इध पच्छिमके भवे ।

पियासितो यदिच्छकं, न हि पातुं लभामहं ॥ स्या० ।

३. पुनालिनामहं—स्या० । ४. सरभुं; सरभि—रो० ।

५. अब्भाचिक्खाय—स्या० ।

७१. "दसवस्ससहस्सानि, निरये संसरि चिरं ।
मनुस्सभावं^१ लद्धाहं, अब्भक्खानं बहुं लभि ॥
७२. "तेन कम्मावसेसेन, चिञ्चमानविका ममं ।
अब्भाचिक्खि^२ अभूतेन, जनकायस्स अगगतो^३ ॥

(३)

- 5 ७३. "ब्राह्मणो सुतवा आसि, अहं सक्कतपूजितो ।
महावने पञ्चसते, मन्ते वाचेमि माणवे ॥
- B. ३४८ ७४. "तत्थागतो इसि भीमो, पञ्चाभिञ्जो महिद्विको ।
तं चाहं आगतं दिस्वा, अब्भाचिक्खि अदुसकं ॥
- 10 ७५. "ततोहं अवचं सिस्से, कामभोगी अयं इसि ।
मय्हम्पि भासमानस्स, अनुमोदिसु माणवा ॥
७६. "ततो माणवका सब्बे, भिक्खमानं^४ कुले कुले ।
महाजनस्स आहंसु, कामभोगी अयं इसि ॥
- R. ३०० ७७. "तेन कम्मविपाकेन, पञ्च भिक्खुसता इमे ।
अब्भक्खानं लभुं सब्बे, सुन्दरिकाय कारणा ॥

(४)

- 15 ७८. "वेमातुभातरं पुब्बे, धनहेतु हनि अहं ।
पक्खिपि गिरिदुग्गस्मि^५, सिलाय च अर्पिसयिं ॥
७९. "तेन कम्मविपाकेन, देवदत्तो सिलं खिपि ।
अङ्गुदुं पिसयी पादे, मम पासाणसक्खरा ॥

(५)

८०. "पुरेहं दारको हुत्वा, कीळमानो महापथे ।
पच्चेकवुद्धं दिस्वान, मग्गे सकलिकं खिपि^६ ॥
- 50 ८१. "तेन कम्मविपाकेन, इध पच्छिमके भवे ।
वधत्थं मं देवदत्तो, अभिमारे^७ पयोजयि ॥

१. ० लाभं—स्या० । २. अब्भक्खासि—सी० । ३. आगता—स्या० । ४. भिक्खमाना—
स्या० । ५. गिरिदुग्गेषु—स्या०, रो० । ६. दहि—स्या० । ७. अतिमारे—स्या० ।

(६)

८२. "हत्थारोहो पुरे आसिं, पच्चेकमुनिमुत्तमं ।
पिण्डाय विचरन्तं तं^१, आसादेसिं गजेनहं ॥
८३. "तेन कम्मविपाकेन, भन्तो नाळागिरी गजो ।
गिरिव्वजे पुरवरे, दारुणो समुपागमि^२ ॥

(७)

८४. "राजाहं पत्थिवो^३ आसिं, सत्तिया^४ पुरिसं^५ हनिं ।
तेन कम्मविपाकेन, निरये पच्चिसं भुसं ॥
८५. "कम्मूनो तस्स सेसेन, इदानि^६ सकलं मम ।
पादे छविं पक्कपेसि^७, न हि कम्मं विनस्सति ॥

5 B. 349

(८)

८६. "अहं केवट्टगामस्मिं, अहुं केवट्टदारको ।
मच्छके घातिते दिस्वा, जनयिं सोमनस्सकं ॥
८७. "तेन कम्मविपाकेन, सीसदुक्खं अहू मम ।
सब्बे सक्का च हर्ज्जिमु^८, यदा हनि विटट्ठभो^९ ॥

10

(९)

८८. "फुस्सस्साहं पावचने, सावके परिभासयिं ।
यवं खादथ भुञ्जथ, मा च भुञ्जथ सालयो^{१०} ॥
८९. "तेन कम्मविपाकेन, तेमासं खादितं यवं ।
निमन्तितो ब्राह्मणेन, वेरञ्जायं वसिं^{११} तदा ॥

15 R. 301

१. पि—सी० । २. मं उपागमि—सी० । ३. पत्तिको—स्या० । ४. सत्तिना—
सी० । ५. पुरिसे—स्या० । ६. सोदानि—स्या० । ७. पक्कोपेसि—सी० ।
८-८. सक्केसु हब्बमानेसु—स्या०, रो० । ९. विट्टट्ठभो—सी० ; विट्टट्ठभो—स्या० ।
१०. सालियो—सी०, स्या० । ११. वसं—सी० ।

(१०)

९०. "निब्वुद्धे वत्तमानम्हि, मल्लपुत्तं निहेठयिं^१ ।
तेन कम्मविपाकेन, पिट्ठिदुक्खं अहू^२ मम^३ ॥

(११)

९१. "तिकिच्छको अहं आसिं, सेट्ठिपुत्तं विरेचयिं ।
तेन कम्मविपाकेन, होति पक्खन्दिका^३ मम ॥

(१२)

९२. "अवचाहं जोतिपालो, सुगतं कस्सपं तदा ।
कुतो नु बोधि मुण्डस्स^४, बोधि परमदुल्लभा ॥

B. 350

९३. "तेन कम्मविपाकेन, अचरिं दुक्करं बहुं ।
छब्बस्सानुख्वेळायं, ततो बोधिमपापुणि ॥

10

९४. "नाहं एतेन मग्गेन, पापुणि बोधिमुत्तमं ।
कुम्मग्गेन^५ गवेसिस्सं, पुब्बकम्मेन वारितो^६ ॥

९५. "पुञ्ञपापपरिक्खीणो, सब्बसन्तापवञ्जितो ।
असोको अनुपायासो, निब्बायिस्समनासवो ॥

९६. "एवं जिनो वियाकासि, भिक्खुसङ्घस्स अगतो^७ ।
सब्बाभिञ्जाबलप्पत्तो, अनोतत्ते महासरे^८ ति ॥

15

इत्थं सुदं भगवा अत्तनो पुब्बचरितं कम्मपिलोतिकं^९ नाम
बुद्धापदानधम्मपरियायं^१ अभासित्था ति ।

१. निसेधयिं—स्या० । २-२. ममं अहु—सी० । ३. पक्खन्दिकं—स्या० ।

४. मण्डस्स—स्या० । ५. कुम्मग्गेन—स्या० । ६. चोदितो—स्या० । ७. अत्यतो—स्या० ।

८. पुब्बकम्मपिलोकं—सी० ; पुब्बकम्मपिलोति—स्या० । ९. सी० पोत्यके नरिथ ।

तस्सुद्दानं

अवटं लवुजश्चेव, उदुम्बरपिलक्खु च ।
 फारु वल्ली च कदली, पनसो कोटिवीसको^१ ॥
 पुब्बकम्मपिलोति च, अपदानं महेसिनो ।
 गाथायो एकनवुति, गणितायो विभाविभि ॥

अवटफलवग्गो^२ एकूनचत्तालीसमो ।

चुद्दसमं भाणवारं ।

१. कोटिवीसको—स्या० । २. अवण्टफल—सी०; अम्बटफल—स्या० ।

४०. पिलिन्दवच्छवगो

१. पिलिन्दवच्छत्येरपदानं

B. 351,
R. 302

१. "नगरे हंसवतिया, आसि दोवारिको अहं ।
अक्खोभं^१ अमितं भोगं, घरे सन्निचितं मम ॥
२. "रहो गतो निसिदित्वा, पहंसित्वान^२ मानसं^३ ।
निसज्ज पासादवरे, एवं चिन्तेसहं तदा ॥
३. 'बहू^३ मेधिगता^३ भोगा, फीतं अन्तेपुरं मम ।
राजा पि सन्निमन्तेसि^४, आनन्दो पथविस्सरो^५ ॥
४. 'अयञ्च बुद्धो उप्पन्नो, अधिच्चुप्पत्तिको मुनि ।
संविज्जन्ति च मे भोगा, दानं दस्सामि सत्थुनो ॥
५. 'पट्टमेन राजपुत्तेन, दिन्नं दानवरं जिने ।
हत्थिनागे च पल्लङ्के, अपस्सेनञ्चनप्पकं ॥
६. 'अहम्मि दानं दस्सामि, सङ्घे गणवरुत्तमे^६ ।
अदिन्नपुब्बमञ्जेसं^७, भविस्सं आदिकम्मिको ॥
७. 'चिन्तेत्वाहं बहुविधं, यागे यस्स सुखंफलं ।
परिक्खारदानमद्दक्खि, मम सङ्कप्पपूरणं ॥
८. 'परिक्खारानि दस्सामि, सङ्घे गणवरुत्तमे ।
अदिन्नपुब्बमञ्जेसं, भविस्सं आदिकम्मिको' ॥
९. "नळ्कारे उपागम्म, छत्तं कारेसि^८ तावदे ।
छत्तसत्तसहस्सानि, एकतो सन्निपातयिं ॥
१०. "दुस्ससत्तसहस्सानि, एकतो सन्निपातयिं ।
पत्तसत्तसहस्सानि, एकतो सन्निपातयिं ॥

१. अक्खोभं—स्या० । २-२. सम्पहंसित्वमानसं—सी० । ३-३. बहू
मेधिगता—स्या० । ४. मं निमन्तेसि—स्या० । ५. पठविस्सरो—सी०, स्या० ।
६. गुणवरुत्तमे—रो० । ७. अदिन्नपुब्बं दानवरं—स्या० । ८. कारेसि—सी० ।

११. "वासियो सत्थके चापि, सूचियो नखछेदने^१ ।
हेट्ठाछत्ते ठपापेसि^२, कारेत्वा तदनुच्छवे ॥
१२. "विधूपने तालवण्ठे^३, मोरहत्थे च चामरे ।
परिस्सावने तेलधारे^४, कारयिं तदनुच्छवे ॥
१३. "सूचिघरे अंसवद्धे^५, अथोपि कायबन्धने ।
आधारके च सुकते, कारयिं तदनुच्छवे ॥
१४. "परिभोगभाजने च, अथोपि लोहथालके ।
भेसज्जे पूरयित्वान, हेट्ठाछत्ते ठपेसहं ॥
१५. "वचं उसीरं लट्ठिमधुं, पिप्फली मरिचानि च ।
हरीतकिं सिङ्गीवेरं, सब्बं पूरेसि भाजने ॥
१६. "उपाहना^६ पादुकायो, अथो उदकपुच्छने ।
कत्तरदण्डे सुकते, कारयिं तदनुच्छवे ॥
१७. "ओसधञ्जननाली च^७, सलाका धम्मकुत्तरा ।
कुञ्चिका पञ्चवण्णेहि, सिब्विते कुञ्चिकाघरे ॥
१८. "आयोगे धूमनेत्ते च, अथोपि दीपधारके ।
तुम्बके च करण्डे च, कारयिं तदनुच्छवे ॥
१९. "सण्डासे पिप्फले चेव, अथोपि मलहारके^८ ।
भेसज्जथविके चेव, कारयिं तदनुच्छवे ॥
२०. "आसन्दियो पीठके च, पल्लङ्के चतुरोमये ।
तदनुच्छवे कारयित्वा, हेट्ठाछत्ते ठपेसहं ॥
२१. "उण्णाभिसी^९ तूलभिसी, अथोपि पीठिकाभिसी^९ ।
विम्बोहने^{१०} च सुकते, कारयिं तदनुच्छवे ॥

B. 352

5

R. 303

10

15

20

१. नखछेदके—सी० । २. लगापेसि—सी० । ३. तालपण्णे—स्या० ।

४. तेलघरे—सी० । ५. अंसवद्धे—सी० ; अंसवद्धे—स्या० । ६. उपाहने—सी० ।

७. ओसधं अज्जापि च—स्या० । ८. मलहारिके—स्या० । ९-९. उण्णभिसि तुलभिसि,

अथोपि पीठिकाभिसि—स्या० । १०. विम्बोहने—स्या० ।

B. 353 5

२२. "कुरुविन्दे मधुसित्ये, तेलं हृत्थप्पतापकं ।
सिपाटिफलके^१ सुची^१, मञ्चं अत्थरणेन च ॥

२३. "सेनासने पादपुञ्छे, सयनासनदण्डके ।
दन्तपोणे च आटली,^२ सीसालेपनगन्धके ॥

२४. "अरणी^३ फलपोठे^४ च, पत्तपिधानथालके ।
उदकस्स कटच्छू^५ च, चुण्णकं रजनम्बणं^६ ॥

२५. "सम्मज्जनं^७ उदपत्तं^८, तथा वस्सिकसाटिकं ।
निसीदनं कण्डुच्छादि, अथ अन्तरवासकं ॥

10

२६. "उत्तरासङ्गसङ्घाटी, नत्थुकं मुखसोधनं ।
बिलङ्गलोणं^९ पहतं च,^६ मधुञ्च दधिपानकं ॥

२७. "धूपं^७ सित्थं पिलोतिञ्च, मुखपुञ्छनमुत्तकं ।
दातब्बं नाम यं अत्थि, यञ्च कप्पति सत्थुनो ॥

R. 304

२८. "सब्बमेतं समानेत्वा, आनन्दं उपसङ्कमिं ।
उपसङ्कम्म राजानं, जनेतारं महेसिनो^{१०} ।

15

सिरसा अभिवादेत्वा, इदं वचनमब्रविं ॥

२९. 'एकतो जातसंवद्धा, उभिन्नं एकतो मनं^{११} ।
साधारणा सुखदुक्खे, उभो च अनुवत्तका ॥

३०. 'अत्थि चेतसिकं दुक्खं, तवाधेय्यं अरिन्दम ।
यदि सक्कोसि तं दुक्खं, विनोदेय्यासि खत्तिय ॥

20

३१. 'तव दुक्खं मम^{१२} दुक्खं, उभिन्नं^{१३} एकतो मनो^{१४} ।
निट्ठितन्ति विजानाहि,^{१५} ममाधेय्यं^{१६} सचे तुवं ॥

३२. 'जानाहि खो^{१७} महाराज, दुक्खं मे दुब्बिनोदयं ।
पहुं^{१८} समानो गज्जस्सु, एकं^{१९} ते दुच्चजं वरं^{२०} ॥

१-१. सिपेटिफलकं सुचि—स्या० । २. कथलि—स्या० । ३. अरणि—स्या० ।
४. पलालपोठे—सी० । ५. कटच्छू—स्या० । ६. रजनम्बणं—सी० । ७-७. सम्मुञ्जन
उदवत्थं—स्या० । ८-८. बिलङ्गलोणभूतञ्च—स्या० । ९. पुष्प—स्या० । १०. महे-
सिनं—सी०; महायसं—स्या० । ११. यसो—स्या० । १२. ममं—सी० । १३. अभिन्नं—
स्या० । १४. मनं—सी०, स्या० । १५-१५. विजानासि, तं मोचेय्य—स्या० । १६. मे—सी० ।
१७. बहुं—स्या० । १८. सतं—स्या० । १९. धनं—स्या० ।

३३. 'यावता विजिते अत्थि, यावता मम जीवितं ।
एतेहि यदि ते अत्थो, दस्सामि अविकम्पितो ॥
३४. 'गज्जितं खो तथा देव, मिच्छा तं बहु गज्जितं ।
जानिस्सामि तुवं अज्ज, सब्बधम्ममे पतिट्ठितं ॥
३५. 'अतिबाह्वं निपीळेसि, ददमानस्स मे सतो ।
किं ते' मे पीळित्तेनत्थो,' पत्थितं ते कथेहि मे ॥
३६. 'इच्छामहं महाराज, बुद्धसेट्ठं अनुत्तरं ।
भोजयिस्सामि सम्बुद्धं, वज्जं मे माहु जीवितं ॥
३७. 'अज्जं तेहं वरं दम्मि, मा याचित्थो^३ तथागतं^३ ।
अदेय्यो कस्सचि बुद्धो, मणि जोतिरसो यथा ॥
३८. 'ननु ते गज्जितं देव, याव जीवितमत्तनो^३ ।
जीवितं ददमानेन, युत्तं दातुं तथागतं ॥
३९. 'ठपनीयो महावीरो, अदेय्यो कस्सचि जिनो ।
न मे पटिस्सुतो बुद्धो, वरस्सु अमितं धनं ॥
४०. 'विनिच्छयं पापुणाम,^४ पुच्छिस्साम^५ विनिच्छये ।
यथासण्ठं^६ कथेस्सन्ति, पटिपुच्छाम तं तथा ॥
४१. 'रज्जो हत्थे गहेत्वान, अगमासिं विनिच्छयं ।
पुरतो अक्खदस्सानं, इदं वचनमब्रविं ॥
४२. 'सुणन्तु मे अक्खदस्सा, राजा वरमदासि मे ।
न किञ्चि ठपयित्वान, जीवितम्पि पवारयि^७ ॥
४३. 'तस्स मे वरदिन्नस्स, बुद्धसेट्ठं वरिं अहं ।
सुदिन्नो होति मे बुद्धो, छिन्दथ^८ संसयं मम ॥
४४. 'सोस्साम^९ तव वचनं, भूमिपालस्स राजिनो ।
उभिन्नं वचनं सुत्वा, छिन्दिस्सामेत्य संसयं ॥

5 B. 354

10

15

R. 305

20

१-१. सल्लपितेनत्थो—स्या० ; सल्लपितेनत्थो—रो० । २-२. अयाचितो तथागतो—स्या० ।

३. जीवितमत्थिकं—स्या० । ४-४. पापपुणामि, पुच्छिस्सामि—स्या० । ५. यथासन्तं—सी० ; यथासण्ठं—स्या०, रो० । ६. पवारयि स्या० । ७. अथवा—सी० । ८. सुस्साम—स्या० ।

B. 355

5

10

15

20

25

४५. 'सब्वं देव तया दिन्नं, इमस्स सब्बगाहिकं' ।
न किञ्चि ठपयित्वान, जीवितम्पि पवारयि ॥
४६. 'किञ्छप्पत्तोव हुत्वान, याची वरमनुत्तरं ।
इमं सुदुक्खितं गत्वा, अदासिं सब्बगाहिकं ॥
४७. 'पराजयो तुवं^१ देव, अस्स देय्यो तथागतो ।
उभिन्नं संसयो छिन्नो, यथासण्ठम्हि^२ तिट्ठथ ॥
४८. 'राजा तत्थेव ठत्वान, अक्खदस्सेतदब्रवि ।
सम्मा मय्हम्पि देय्याथ, पुन बुद्धं लभामहं ॥
४९. 'पूरेत्वा तव सङ्कप्पं, भोजयित्वा तथागतं ।
पुन देय्यासि सम्बुद्धं, आनन्दस्स यसस्सिनो' ॥
५०. "अक्खदस्सेभिवादेत्वा, आनन्दश्चापि^३ खत्तियं ।
तुट्ठो पमुदितो हुत्वा, सम्बुद्धमुपसङ्कमि ॥
५१. "उपसङ्कम्म सम्बुद्धं, ओघतिण्णमनासवं ।
सिरसा अभिवादेत्वा, इदं वचनमब्रवि ॥
५२. 'वसीसतसहस्सेहि, अधिवासेहि चक्खुम ।
हासयन्तो मम चित्तं, निवेसनमुपेहि मे' ॥
५३. "पटुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, अधिवासेसि चक्खुमा ॥
५४. "अधिवासनमञ्जाय, अभिवादिय सत्थुनो ।
हट्ठो उदग्गचित्तोहं, निवेसनमुपागमि ॥
५५. "मित्तामच्चे समानेत्वा, इदं वचनमब्रवि ।
'सुदुल्लभो मयालद्धो, मणि जोतिरसो यथा ॥
५६. 'केन तं पूजयिस्साम', अप्पमेय्यो अनूपमो ।
अतुलो असमो धीरो, जिनो अप्पटिपुग्गलो ॥
५७. 'तथासमसमो चेव, अदुतियो नरासभो ।
दुक्करं अधिकारं हि, बुद्धानुच्छविकं मया ॥

१. सब्बगाहितं—स्या० ।

२. तवं—सी० ।

३. यथासन्तम्हि—सी० ।

४. आनन्दम्पि—स्या० । ५. पूजयिस्सामि—स्या० ।

५८. 'नानापुण्णे समानेत्वा, करोम पुण्णमण्डपं ।
बुद्धानुच्छविकं एतं, सब्बपूजा भविस्सति' ॥ R. 306
५९. "उण्णलं पदुमं वापि, वस्सिकं अधिमुत्तकं ।
चम्पकं नागपुण्णञ्च, मण्डपं कारयिं अहं ॥ B. 358
६०. "सतासनसहस्सानि, छत्तच्छायाय पञ्चपिं । 5
पच्छिमं आसनं मय्हं, अधिकं सतमग्घति ॥
६१. "सतासनसहस्सानि, छत्तच्छायाय पञ्चपिं ।
पटियादेत्वा अन्नपानं, कालं आरोचयिं अहं ॥
६२. "आरोचितमिह कालमिह, पदुमुत्तरो महामुनि ।
वसीसतसहस्सेहि, निवसनमुपेसि मे ॥ 10
६३. "धारेन्तं उपरिच्छत्तं, सुफुल्लपुण्णमण्डपे ।
वसीसतसहस्सेहि, निसीदि पुरिसुत्तमो ॥
६४. 'छत्तसतसहस्सानि, सतसहस्समासनं ।
कप्पियं अनवज्जञ्च, पटिगण्हाहि चक्खुम' ॥
६५. "पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो । 15
ममं तारेतुकामो सो, सम्पटिच्छि महामुनि ॥
६६. "भिक्खुनो एकमेकस्स, पच्चेकं पत्तमदासहं^१ ।
जहिंसु सुम्भकं^२ पत्तं, लोहपत्तं अधारयुं ॥
६७. "सत्तरत्तिन्दिवं बुद्धो, निसीदि पुण्णमण्डपे ।
बोधयन्तो बहू सत्ते, धम्मचक्रं पवत्तयि ॥ 20
६८. "धम्मचक्रं पवत्तेन्तो, हेट्ठतो पुण्णमण्डपे ।
चुल्लासीतिसहस्सानं, धम्माभिसमयो अहु ॥
६९. "सत्तमे दिवसे पत्ते, पदुमुत्तरो महामुनि ।
छत्तच्छायायमासीनो^३, इमा गाथा अभासथ ॥
७०. 'अनूनकं दानवरं, यो मे पादासि माणवो । 25
तमहं कित्तिस्सामि, सुनाथ^४ मम भासतो ॥

१. पत्तदासहं—सी०, स्या० ।

२. पुब्बकं—सी०; सम्भतं—स्या० ।

३. ०निसिन्नो—स्या० । ४. सुनोथ—सी० ।

B. 357

७१. हत्थि अस्सा रथा पत्ती, सेना च चतुरङ्गिनी ।
परिवारेस्सन्तिमं^१ निच्चं, सब्बदानस्सिदं फलं ॥

B. 357

७२. हत्थियानं अस्सयानं, सिविका सन्दमानिका ।
उपट्टिस्सन्तिमं निच्चं, सब्बदानस्सिदं फलं ॥

5

७३. सट्ठि रथसहस्सानि, सब्बालङ्कारभूसिता ।
परिवारेस्सन्तिमं निच्चं, सब्बदानस्सिदं फलं ॥

R. 307

७४. सट्ठि तूरियसहस्सानि, भेरियो समलङ्कता ।
वज्जयिस्सन्तिमं निच्चं, सब्बदानस्सिदं फलं ॥

७५. छळासीतिसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
विचित्तवत्थाभरणा, आमुक्कमणिकुण्डला^२ ॥

10

७६. अळारपम्हा^३ हसुला, सुसज्जा तनुमज्झिमा ।
परिवारेस्सन्तिमं निच्चं, सब्बदानस्सिदं फलं ॥

७७. तिसकप्पसहस्सानि, देवलोके रमिस्सति ।
सहस्सकखतुं देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ॥

15

७८. सहस्सकखतुं राजा च, चक्कवत्ती भविस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असह्वियं^४ ॥

७९. देवलोके वसन्तस्स, पुज्जकम्मसमङ्गिनो ।
देवलोकपरियन्तं^५, रतनछतं धरिस्सति^६ ॥

८०. इच्छिस्सति यदा^७ छायं^८, छदनं दुस्सपुप्फजं ।
इमस्स चित्तमज्जाय, निबद्धं छादयिस्सति ॥

20

८१. देवलोका चवित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
पुज्जकम्मेन संयुत्तो, ब्रह्मबन्धु भविस्सति ॥

८२. कप्पसतसहस्समिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोतेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

25

८३. सब्बमेतं अभिज्जाय, गोतमो सक्कपुङ्गवो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, एतदग्गे ठपेस्सति ॥

१. ०तं—स्या० । २. आमुत्तमणिकुण्डला—सी०, स्या० । ३. आळारमुत्ता—
स्या० । ४. असह्वियं—स्या० । ५. नेवलोकानुपरियन्ते—स्या० । ६. धरीयति—सी० ।
७-७. यदा वायं—स्या० । ८. निबद्धं—स्या० ।

८४. पिलिन्दवच्छनामेन, हेस्सति सत्थुसावको ।
देवानं असुरानञ्च, गन्धब्बानञ्च सकतो ॥
८५. भिक्खुनं भिक्खुनीनञ्च, गिहीनञ्च तथेव सो ।
पियो हुत्वान सब्बेसं, विहरिस्सतिनासवो' ॥
८६. "सतसहस्से कतं कम्मं, फलं दस्सेसि मे इध ।
सुमुत्तो सरवेगो व, किलेसे ज्ञापयी' मम' ॥
८७. "अहो मे सुकतं कम्मं, पुब्बक्खेत्ते अनुत्तरे ।
यत्थ कारं करित्वान, पत्तोम्हि अचलं पदं ॥
८८. "अनूनकं दानवरं, अदासि यो हि माणवो ।
आदिपुब्बज्जमो आसि, तस्स दानस्सिदं फलं ॥
८९. "छत्ते^१ च सुगते दत्त्वा^२, सङ्खे गणवरुत्तमे ।
अट्टानिसंसे अनुभोमि, कम्मणुच्छविके मम ॥
९०. "सीतं उण्हं न जानामि, रजोजल्लं न लिम्पति ।
अनुपद्दवो अनीति च, होमि अपचितो सदा ॥
९१. "सुखुमच्छविको होमि, विसदं होति^३ मानसं ।
छत्तसतसहस्सानि, भवे संसरतो मम ॥
९२. "सब्बालङ्कारयुत्तानि, तस्स कम्मस्स वाहसा ।
इमं जातिं ठपेत्वान, मत्थके धारयन्ति मे ॥
९३. "कस्मा^४ इमाय जातिया, नत्थि मे छत्तधारणा ।
मम सब्बं कतं कम्मं, विमुत्तिछत्तपत्तिया ॥
९४. "दुस्सानि सुगते दत्त्वा, सङ्खे गणवरुत्तमे ।
अट्टानिसंसे अनुभोमि, कम्मणुच्छविके मम ॥
९५. "सुवण्णवण्णो विरजो, सप्पभासो पतापवा ।
सिनिद्धं होति मे गतं, भवे संसरतो मम ॥
९६. "दुस्ससतसहस्सानि, सेता पीता च लोहिता ।
धारेन्ति मत्थके मय्हं, दुस्सदानस्सिदं फलं ॥

B. 353

5

10

R. 308

15

20

B. 359

25

१-१. भापयिस्सति—सी० ; भापयि अहं—स्या० । २-२. उत्ते सुगते दत्त्वान—
सी०, स्या० । ३. होमि—स्या० । ४. तस्मा—स्या० ।

९७. "कोसेय्यकम्बलियानि, खोमकप्पासिकानि च ।
सब्बत्थ पटिलभामि, तेसं निस्सन्दतो अहं ॥
९८. "पत्ते सुगते दत्त्वान, सङ्घे गणवरुत्तमे ।
दसानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥
९९. "सुवण्णथाले मण्णथाले, रजते पि च थालके ।
लोहितङ्गमये^१ थाले, परिभुञ्जामि सब्बदा ॥
१००. "अनुपद्दो अनीति च होमि अपचितो सदा ।
लाभी अन्नस्स पानस्स, वत्थस्स सयनस्स च ॥
१०१. "न विनस्सन्ति मे भोगा, ठितचित्तो भवामहं ।
धम्मकामो सदा होमि, अप्पक्खेसो अनासवो ॥
१०२. "देवलोके मनुस्से वा, अनुबन्धा इमे गुणा ।
छाया यथापि ख्वस्स^२, सब्बत्थ न जहन्ति मं ॥
१०३. "चित्तबन्धनसम्बद्धा, सुकता वासियो बहू ।
दत्त्वान बुद्धसेट्ठस्स, सङ्घस्स च तथेवहं ॥
१०४. "अट्टानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ।
सूरो होमविसारी च, वेसारज्जेसु पारमी ॥
१०५. "धित्तिवीरियवा^३ होमि, पग्गहीतमनो सदा ।
किलेसच्छेदनं जाणं, सुखुमं अतुलं सुचिं ।
सब्बत्थ पटिलभामि, तस्स निस्सन्दतो अहं^४ ॥
१०६. "अकक्खे अफस्से, सुघोते^५ सत्थके बहू ।
पसन्नचित्तो दत्त्वान, बुद्धे सङ्घे तथेव च ॥
१०७. "पञ्चानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ।
कल्याणमित्तं^६ वीरियं, खन्ति च मेत्तसत्थकं ॥
१०८. "तण्हासल्लस्स छिन्नत्ता, पञ्चासत्थं अनुत्तरं ।
वजिरेन समं जाणं, तेसं निस्सन्दतो लभे ॥

१. लोहितङ्गमये—सी०, स्या० । २. रूपस्स—स्या० । ३. धित्तिवीरियवा—स्या० ।
४. मम—स्या०, रो० । ५. अघोते—स्या० । ६. कल्याणचित्तं—सी० ।

१०९. "सूचियो सुगते दत्त्वा, सङ्खे गणवरुत्तमे ।
पञ्चानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥
११०. "न संसयो कङ्खच्छेदो, अभिरूपो च भोगवा ।
तिक्खपञ्चो सदा होमि, संसरन्तो भवाभवे ॥
१११. "गम्भीरं निपुणं ठानं, अत्थं जाणेन पस्सयि ।
वजिरग्गसमं जाणं, होति मे तमघातनं ॥ ५
११२. "नखच्छेदने सुगते, दत्त्वा सङ्खे गणुत्तमे ।
पञ्चानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥
११३. "दासिदासे^१ गवस्से च, भत्तके नाटके^२ बहू ।
न्हापिते भत्तके सूदे, सब्बत्थेव लभामहं ॥ १०
११४. "विधूपने सुगते दत्त्वा, तालवण्टे^३ च सोभणे ।
अट्टानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥
११५. "सीतं उण्हं न जानामि, परिळाहो न विज्जति ।
दरथं नाभिजानामि, चित्तसन्तापनं मम ॥
११६. "रागग्गि दोसमोहग्गि, मानग्गि दिट्ठिअग्गि च ।
सब्बग्गी निब्बुता^४ मय्हं, तस्स निस्सन्दतो मम ॥ १५ B. 361
११७. "मोरहत्थे चामरियो, दत्त्वा सङ्खे गणुत्तमे ।
उपसन्तकिलेसोहं, विहरामि अनङ्गणो ॥
११८. "परिस्सावने सुगते, दत्त्वा^५ धम्मकरुत्तमे^६ ।
पञ्चानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥ R. 310
११९. "सब्बेसं समतिक्कम्म, दिब्बं आयुं लभामहं ।
अप्पसय्हो सदा होमि, चोरपच्चत्थिकेहि वा ॥
१२०. "सत्थेन वा विसेन वा, विहेसम्मि न कुब्बते ।
अन्तरामरणं नत्थि, तेसं निस्सन्दतो मम ॥
१२१. "तेलघारे^६ सुगते दत्त्वा, सङ्खे गणवरुत्तमे ।
पञ्चानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥ २० २५

१. दासदासी—स्या० । २. आरक्खके—सी० । ३. तालपण्णे—स्या० ।

४. निब्बुतो—स्या० । ५-५. दत्त्वा सुकते धम्मकुत्तरे—स्या० । ६. तेलघरे—सी० ।

१२२. "सुचारूपो सुभदो^१, सुसमुग्गतमानसो ।
अविक्खित्तमनो^२ होमि, सब्बारक्खेहि रक्खितो ॥
१२३. "सूचिघरे सुगते दत्त्वा, सङ्खे गणवरत्तमे ।
तीणानिसंसे अनुभोमि, कम्ममानुच्छविके मम ॥
- 5 १२४. "चेतोसुखं कायसुखं, इरियापथजं सुखं ।
इमे गुणे पटिलभे^३, तस्स निस्सन्दतो अहं ॥
१२५. "अंसबद्धे जिने दत्त्वा, सङ्खे गणवरत्तमे ।
तीणानिसंसे अनुभोमि, कम्ममानुच्छविके मम ॥
- B. 362 १२६. "सद्धम्मे गाधं^४ विन्दामि, सरामि दुत्तियं भवं ।
10 सब्बत्थ सुच्छवी होमि, तस्स निस्सन्दतो अहं ॥
१२७. "कायबन्धे जिने दत्त्वा, सङ्खे गणवरत्तमे ।
छानिसंसे अनुभोमि, कम्ममानुच्छविके मम ॥
१२८. "समाधीसु न कम्पामि, वसी होमि समाधिसु ।
अभेज्जपरिसो होमि, आदेय्यवचनो सदा ॥
- 15 १२९. "उपट्टितसति होमि, तासो मय्हं न विज्जति ।
देवलोके मनुस्से वा, अनुबन्धा इमे गुणा ॥
१३०. "आधारके जिने दत्त्वा, सङ्खे गणवरत्तमे ।
पञ्चवण्णेहि^५ दायादो^६, अचलो होमि केनचि ॥
- R. 311 १३१. "ये केचि मे सुता धम्मा, सतिआणप्पबोधना ।
20 धता मे न विनस्सन्ति, भवन्ति सुविनिच्छिता ॥
१३२. "भाजने परिभोगे च, दत्त्वा बुद्धे गणुत्तमे ।
तीणानिसंसे अनुभोमि, कम्ममानुच्छविके मम ॥
१३३. "सोण्णमये^६ मणिमये, अथोपि फलिकामये ।
लोहितङ्गमये चेव, लभामि भाजने अहं ॥
- 25 १३४. "भरिया दासदासी च, हत्थिस्सरथपत्तिके ।
इत्थी पतिव्वता चेव, परिभोगानि सब्बदा ॥

१. सुगदो—सी० । २. अविक्खेपमनो—स्या० । ३. पटिलभामि—सी०, स्या० ।

४. चेतोनाणं च—सी०; गाव्हं—स्या० । ५-५. पञ्चवण्णे भयाभावो—स्या० ।

६. सोवण्णमये—स्या० ।

१३५. "विज्जा मन्तपदे चेव, विविधे आगमे बहू ।
सब्बं सिपपं निसामेमि, परिभोगानि सब्बदा ॥
१३६. "थालके सुगते दत्त्वा, सङ्खे गणवरुत्तमे ।
तीणानिसंसे अनुभोमि, कम्मणुच्छविके मम ॥
१३७. "सोण्णमये मणिमये, अथोपि फलिकामये ।
लोहितङ्गमये चेव, लभामि थालके अहं ॥
१३८. "असत्थके^१ फलमये, अथो पोक्खरपत्तके ।
मधुपानकसङ्खे च, लभामि थालके अहं ॥
१३९. "वत्ते गुणे पटिपत्ति^२, आचारकिरियासु च ।
इमे गुणे पटिलभे, तस्स निस्सन्दतो अहं ॥
१४०. "भेसज्जं सुगते दत्त्वा, सङ्खे गणवरुत्तमे ।
दसानिसंसे अनुभोमि, कम्मणुच्छविके मम ॥
१४१. "आयुवा बलवा धोरो^३, वण्णवा यसवा सुखी ।
अनुपद्दवो अनीति च, होमि अपचितो^४ सदा ।
न मे पियवियोगत्थि, तस्स निस्सन्दतो मम ॥
१४२. "उपाहने जिने दत्त्वा, सङ्खे गणवरुत्तमे ।
तीणानिसंसे अनुभोमि, कम्मणुच्छविके मम ॥
१४३. "हत्थियानं अस्सयानं, सिविका^५ सन्दमानिका^६ ।
सट्ठिसत्तसहस्सानि^७, परिवारेन्ति मं सदा ॥
१४४. "मणिमया तम्बमया^८, सोण्णरजतपादुका ।
निब्बत्तन्ति पदुद्वारे, भवे संसरतो मम ॥
१४५. "नियामं^९ सति धावन्ति^९, आगुआचारसोधनं^९ ।
इमे गुणे पटिलभे, तस्स निस्सन्दतो अहं ॥
१४६. "पादुके सुगते दत्त्वा, सङ्खे गणवरुत्तमे ।
इद्धिपादुकमारुह, विहरामि यदिच्छकं^{१०} ॥

5 B. 363

10

15

20

R. 312

25

१. अस्सत्थके—सी० ; अस्सट्ठके—स्या० । २. पटिपत्ति—स्या० । ३. धोरो—
सी० । ४. अपचितो—सी० । ५-५. सिविकं सन्दमानिकं—स्या० । ६. सट्ठिरथ-
सहस्सानि—स्या० । ७. कम्बलिका—सी० । ८-८. नियमं पटिधावन्ति—सी० रो० ;
नियमं पटिधावन्ति—स्या० । ९. आचारगुणसोधनं—सी०, स्या० । १०. यथिच्छकं—स्या० ।

B. 364

१४७. "उदकपुच्छनचोले^१, दत्त्वा बुद्धे गणुत्तमे^२ ।
पञ्चानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥

१४८. "सुवण्णवण्णो विरजो, सप्पभासो पतापवा ।
सिनिद्धं होति मे गतं, रजोजल्लं न लिम्पति ॥
इमे गुणे पटिलभे, तस्स निस्सन्दतो अहं ॥

5

१४९. "कत्तरदण्डे सुगते, दत्त्वा सङ्घे गणुत्तमे ।
छानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥

१५०. "पुत्ता मय्हं बहू होन्ति, तासो मय्हं न विज्जति ।
अप्पसय्हो सदा होमि, सब्बारक्खेहि रक्खितो ।
खलितम्पि^३ न जानामि, अभन्तं मानसं मम ॥

10

१५१. "ओसवं अञ्जनं दत्त्वा, बुद्धे^३ सङ्घे गणुत्तमे^३ ।
अट्टानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥

१५२. "विसालनयनो होमि, सेतपीतो च लोहितो ।
अनाविलपसन्नक्खो, सब्बरोगविवज्जितो ॥

15

१५३. "लभामि दिब्बनयनं, पञ्चाचक्खुं अनुत्तरं ।
इमे गुणे पटिलभे, तस्स निस्सन्दतो अहं ॥

१५४. "कुञ्चिके सुगते दत्त्वा, सङ्घे गणवरुत्तमे ।
धम्मद्वारविवरणं, लभामि जाणकुञ्चिकं ॥

१५५. "कुञ्चिकानं घरे दत्त्वा, बुद्धे सङ्घे गणुत्तमे ।
द्वानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ।

20

अप्पकोधो अनायासो^४, संसरन्तो भवे अहं ॥
१५६. "आयोगे सुगते दत्त्वा, सङ्घे गणवरुत्तमे ।

B. 365

पञ्चानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥
१५७. "समाधीसु न कम्पामि, वसी होमि समाधिसु ।

25

अभेज्जपरिसो होमि, आदेय्यवचनो सदा ।
जायति भोगसम्पत्ति, भवे संसरतो मम ॥

१-१. उदपुच्छनचोले०—सी० ; मुखपुच्छनं सुगते दत्त्वा संघे गणवरुत्तमे—स्या० ।

२. खलितं मं—सी० । ३-३. संघे गणवरुत्तमे—स्या० । ४. अनुपायासो—स्या० ।

१५८. “धूमनेते जिने दत्त्वा, सङ्घे गणवरुत्तमे ।
तीणानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥

१५९. “सति मे उज्जुका होति, सुसम्बन्धा च न्हारवो^१ ।
लभामि दिव्वनयनं^२, तस्स निस्सन्दतो अहं ॥

१६०. “दीपधारे^३ जिने दत्त्वा, सङ्घे गणवरुत्तमे ।
तीणानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥

१६१. “जातिमा अङ्गसम्पन्नो, पञ्चवा बुद्धसम्मतो^४ ।
इमे गुणे पटिलभे, तस्स निस्सन्दतो अहं^५ ॥

१६२. “तुम्बके च करण्डे च, दत्त्वा बुद्धे गणुत्तमे ।
दसानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥

१६३. “सुगुतो^६ सुखसमङ्गी, महायसो^७ तथागति ।
विपत्तिविगतो^८ सुखुमालो, सब्बीतिपरिवज्जितो ॥

१६४. “विपुले च गुणे लाभी, समाव^९ चलना मम ।
सुविज्जितउब्बेगो, तुम्बके च करण्डके ॥

१६५. “लभामि चतुरो वण्णे, हत्थिस्सरत्तनानि च ।
तानि मे न विनस्सन्ति, तुम्बदाने^{१०} इदं फलं ॥

१६६. “मलहरणियो^{११} दत्त्वा, बुद्धे सङ्घे गणुत्तमे ।
पञ्चानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥

१६७. “सब्बलक्खणसम्पन्नो, आयुपञ्चासमाहितो ।
सब्बायासविनिवुत्तो, कायो मे होति सब्बदा ॥

१६८. “तणुधारे^{१२} सुनिसिते, सङ्घे दत्त्वान पिप्फले ।
किलेसकन्तनं आणं, लभामि अतुलं सुचि ॥

१६९. “सण्डासे सुगते दत्त्वा, सङ्घे गणवरुत्तमे ।
किलेसभञ्जनं^{१३} आणं, लभामि अतुलं सुचि ॥

R. 313

5

10

15

B. 366

20

१. न्हारवो—सी०; न्हारवो—स्या० । २. दिव्वनयनं—स्या० । ३. दीपदाने—सी०;
दीपदाने—स्या० । ४. बुद्धिसम्मतो—सी० । ५. मम—स्या० । ६. सदागुत्तो—सी०;
तदागुत्तो—स्या० । ७. महायसवा—सी०, स्या० । ८. विभक्तिगत्तो—स्या० । ९. सम्मान—
स्या० । १०. तुम्बकारे—स्या० । ११. अङ्गनान्णियो—सी०; हत्थिललङ्गके—
स्या०, रो० । १२. तणुधारे—सी०, स्या० । १३. किलेसलुञ्जनं—सी०, स्या०, रो० ।

R. 314 5

१७०. "नत्थुके सुगते दत्त्वा, सङ्घे गणवरुत्तमे ।
अट्टानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥

१७१. "सद्धं^१ सीलं हिरिश्चापि, अथ ओत्तप्पियं गुणं ।
सुतं चागञ्च खन्तिञ्च^२, पञ्चं मे अट्ठमं गुणं ॥

१७२. "पीठके सुगते दत्त्वा, सङ्घे गणवरुत्तमे ।
पञ्चानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥

१७३. "उच्चे कुले पजायामि, महाभोगो भवामहं ।
सब्बे मं अपचायन्ति, किति अब्भुग्गता मम ॥

१७४. "कप्पसत्तसहस्सानि, पल्लङ्का चतुरस्सका ।
परिवारेन्ति मं निच्चं, संविभागरतो अहं ॥

10

B. 367

१७५. "भिसियो सुगते दत्त्वा, सङ्घे गणवरुत्तमे ।
छानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥

१७६. "समसुगतोपचितो, मुदुको चारुदस्सनो ।
लभामि आणपरिवारं, भिसिदानस्सिदं फलं ॥

15

१७७. "तूलिका विकतिकायो, कट्टिस्सा^३ चित्तका बहू ।
वरपोत्थके कम्बले च, लभामि विविधे अहं ॥

१७८. "पावारिके^४ च मुदुके, मुदुकाजिनवेणियो ।
लभामि विविधत्थारे^५, भिसिदानस्सिदं फलं ॥

१७९. "यतो सरामि अत्तानं, यतो पत्तोस्मि विञ्चुत्तं ।
अतुच्छो ज्ञानमञ्चोम्हि, भिसिदानस्सिदं फलं ॥

20

१८०. "विम्बोहने^६ जिने दत्त्वा, सङ्घे गणवरुत्तमे ।
छानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥

१८१. "उण्णिके पदुमके च, अथो लोहितचन्दने ।
विम्बोहने उपाधेमि^७, उत्तमङ्गं सदा मम ॥

25

१८२. "अट्ठङ्गिके मग्गवरे, सामञ्जे चतुरो फले ।
तेसु आणं उप्पादेत्वा^८, विहरे निच्चकालिकं^९ ॥

१. सद्धा—स्या० २. खन्ति च—सी०, स्या० । ३. कट्टिस्सा—सी०; कटिस्सा—
स्या० । ४. पावारिके—स्या० । ५. विविधट्ठाने—स्या० । ६. विम्बोहने—सी० ।
७. उपधेमि—सी०; उपाधेमि—स्या० । ८. उपनेत्वा—सी० । ९. सब्बकालिकं—सी० ।

१८३. "दाने दमे संयमे च, अप्पमज्झासु रूपिसु ।
तेसु आणं उप्पादेत्वा, विहरे सब्बकालिकं ॥
१८४. "वत्ते गुणे पटिपत्ति, आचारकिरियासु च ।
तेसु^१ आणं उप्पादेत्वा^१, विहरे सब्बदा अहं ॥
१८५. "चङ्कमे वा पधाने वा, वीरिये^२ बोधिपक्खिये^३ ।
तेसु आणं उप्पादेत्वा, विहरामि यदिच्छकं ॥
१८६. "सीलं समाधि पज्जा च, विमुत्ति च अनुत्तरा ।
तेसु आणं उप्पादेत्वा, विहरामि सुखं अहं ॥
१८७. "फलपीठे^४ जिने दत्वा, सङ्खे गणवरुत्तमे ।
द्वानिसंसे अनुभोमि, कम्मणुच्छविके मम ॥
१८८. "सोणमये मणिमये, दन्तसारमये बहू ।
पल्लङ्कसेट्ठे विन्दामि, फलपीठस्सिदं फलं ॥
१८९. "पादपीठे जिने दत्वा, सङ्खे गणवरुत्तमे ।
द्वानिसंसे अनुभोमि, कम्मणुच्छविके मम ।
लभामि बहुके याने, पादपीठस्सिदं फलं ॥
१९०. "दासी दासा च भरिया, ये चञ्जे अनुजीविनो ।
सम्मा परिचरन्ते मं^५, पादपीठस्सिदं फलं ॥
१९१. "तेलअब्भञ्जने^६ दत्वा, सङ्खे गणवरुत्तमे ।
पञ्चानिसंसे अनुभोमि, कम्मणुच्छविके मम ॥
१९२. "अव्याधिता रूपवता, खिप्पं धम्मसिन्तिता ।
लाभिता अन्नपानस्स, आयुपञ्चमकं मम ॥
१९३. "सप्पितेलञ्च दत्वान, सङ्खे गणवरुत्तमे ।
पञ्चानिसंसे अनुभोमि, कम्मणुच्छविके मम ॥
१९४. "थामवा रूपसम्पन्नो, पहट्ठतनुजो सदा ।
अव्याधि विसदो^७ होमि^७, सप्पितेलस्सिदं फलं ॥

B. 368,
R. 315

10

15

20

25

१-१. आणं उपदहित्वान—सी० । २. वीरिये—सी०, स्या० । ३. बोधिपक्खिके
—स्या० । ४. पलल पिट्ठे—सी० । ५. व—स्या० । ६. तेलानब्भञ्जने—सी० ।
७-७. च सदा होमि—स्या० ।

B. ३६९

१९५. "मुखसोधनकं^१ दत्वा, बुद्धे सङ्घे गणुत्तमे^१ ।

पञ्चानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥

१९६. "विसुद्धकण्ठो मधुरस्सरो,^२ काससासविवञ्चितो ।

उप्पलगन्धो मुखतो, उपवायति मे सदा ॥

5

१९७. "दधि दत्तवान् सम्पन्नं, बुद्धे सङ्घे गणुत्तमे ।

भुञ्जामि अमत्तं भत्तं^३, वरं कायगतासति ॥

१९८. "वण्णगन्धरसोपेतं, मधुं दत्वा जिने गणे ।

अनूपमं अतुलियं^४, पिवे मुत्तिरसं अहं^५ ॥

R. ३१६

१९९. "यथाभूतं रसं दत्वा, बुद्धे सङ्घे गणुत्तमे ।

10

चतुरो फले अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥

२००. "अन्नं पानञ्च दत्तवान्, बुद्धे सङ्घे गणुत्तमे ।

दसानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥

२०१. "आयुवा बलवा धीरो, वण्णवा यसवा सुखी ।

लाभी अन्नस्स पानस्स, सूरौ पञ्चाणवा सदा^६ ।

15

इमे गुणे पटिलभे, संसरन्तो भवे अहं ॥

२०२. "धूपं^७ दत्तवान् सुगते, सङ्घे गणवह्त्तमे ।

दसानिसंसे अनुभोमि, कम्मानुच्छविके मम ॥

२०३. "सुगन्धदेहो यसवा, सीघपञ्जो च कितिमा ।

तिक्खपञ्जो भूरिपञ्जो, हासगम्भीरपञ्जवा ॥

B. ३७०

20

२०४. "वेपुल्लजवनपञ्जो^८, संसरन्तो भवाभवे ।

तस्सेव वाहसा दानि, पत्तो सन्तिमुखं सिवं ॥

२०५. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।

नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥

२०६. "स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ॥

25

तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१-१. मुखसोधनं दत्तवान् संघे गणवह्त्तमे—स्या० । २. मधुरसरो—सी० ;
 मधुस्सरो—स्या० । ३. वित्तं—सी० । ४-४. अनञ्जम्पि लभामि विमुत्तिरसं—स्या० ।
 ५. तथा—स्या० । ६. धूमं—सी० । ७. वेपुल्लजवनसप्पञ्जो—स्या० ।

२०७. “पटिसम्भदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्टिमे ।
छत्रभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पिलिन्दवच्छो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. सेलत्थेरअपदानं

२०८. “नगरे हंसवतिया, वोथिसामी अहोसहं ।

मम आती समानेत्वा, इदं वचनमब्रवी ॥

२०९. ‘बुद्धो लोके समुप्पन्नो, पुञ्जक्खेतो’ अनुत्तरो’ ।

आसि^२ सो^३ सब्बलोकस्स, आहुतीनं पटिग्गहो ॥

२१०. ‘खत्तिया नेगमा चेव, महासाला च ब्राह्मणा ।

पसन्नचित्ता सुमना, पूगधम्मं अकंसु ते ॥

२११. ‘हत्थारोहा अनीकट्ठा, रथिका पत्तिकारका ।

पसन्नचित्ता सुमना, पूगधम्मं अकंसु ते ॥

२१२. ‘उग्गा च राजपुत्ता च, वेसियाना च ब्राह्मणा ।

पसन्नचित्ता सुमना, पूगधम्मं अकंसु ते ॥

२१३. ‘आळारिका^३ कप्पका^३ च, न्हापका मालकारका ।

पसन्नचित्ता सुमना, पूगधम्मं अकंसु ते ॥

२१४. ‘रजका पेसकारा च, चम्मकारा^५ च न्हापिता^५ ।

पसन्नचित्ता सुमना, पूगधम्मं अकंसु ते ॥

२१५. ‘उसुकारा भमकारा, चम्मकारा च^५ तच्छका ।

पसन्नचित्ता सुमना, पूगधम्मं अकंसु ते ॥

१-१. पुञ्जक्खेतं अनुत्तरं—सी० । २-२. आसीसो—सी० ; आधारो—रो० ।

३-३. आळारिका च सूदा—स्या० । ४-४. तुन्नवाया च न्हापिका—स्या० । ५. चम्मिका
चेव—सी० ।

२१६. 'कम्मारा सोणकारा च, तिपुलोहकरा तथा ।
पसन्नचित्ता सुमना, पूगधम्मं अकंसु ते ॥
२१७. 'भतका चेटका चेव, दासकम्मकरा बहू ।
यथासकेन थामेन, पूगधम्मं अकंसु ते ॥
२१८. 'उदहारा कट्टहारा, कस्सका^१ तिणहारका ।
यथासकेन थामेन, पूगधम्मं अकंसु ते ॥
२१९. 'पुण्फिका मालिका चेव, पणिका फलहारका ।
यथासकेन थामेन, पूगधम्मं अकंसु ते ॥
२२०. 'गणिका कुम्भदासी च, पूविका मच्छिकापि च ।
यथासकेन थामेन, पूगधम्मं अकंसु ते ॥
२२१. 'एथ^२ सब्बे समागत्वा, गणं बन्धाम एकतो ।
अधिकारं करिस्साम, पुञ्जक्खेत्ते अनुत्तरे' ॥
२२२. "ते मे सुत्वान वचनं, गणं बन्धिसु तावदे ।
उपट्टानसालं सुकतं, भिक्खुसङ्घस्स कारयुं ॥
२२३. "निट्ठापेत्त्वान तं सालं, उदग्गो तुट्ठमानसो ।
परेतो तेहि सब्बेहि, सम्बुद्धमुपसङ्कमि ॥
२२४. "उपसङ्कम्म सम्बुद्धं, लोकनाथं नरासभं ।
वन्दित्वा सत्थुनो पादे, इदं वचनमब्रवी ॥
२२५. "इमे तीणि सता वीर, पुरिसा एकतो गणा ।
उपट्टानसालं सुकतं, निव्यादेन्ति^३ तुवं^४ मुनि ॥
२२६. "भिक्खुसङ्घस्स पुरतो, सम्पाटिच्छत्व चक्खुमा ।
तिण्णं सतानं पुरतो, इमा गाथा अभासथ ॥
२२७. 'तिसतापि च जेट्ठो च, अनुवर्त्तिसु एकतो ।
सम्पत्ति हि^५ करित्वान, सब्बे अनुभविस्सथ ॥
२२८. 'पच्छिमे भवे सम्पत्ते, सीतिभावमनुत्तरं ।
अजरं अमरं^६ सन्तं^६, निब्बानं फस्सयिस्सथ^७ ॥

१. कसिका—स्या० । २. एते—स्या० । ३. निव्यादेन्ति—सी० । ४. तवं—
सी०; तव—स्या० । ५. सम्पत्तीहि—स्या० । ६-६. अमरं खेमं—स्या० ।
७. पस्सयिस्सथ—स्या० ।

२२९. “एवं बुद्धो वियाकासि, सब्बञ्जू^१ समणुत्तरो^१ ।
बुद्धस्स वचनं सुत्वा, सोमनस्सं पवेदयिं ॥
२३०. “तिस कप्पसहस्सानि, देवलोके रमि अहं ।
देवाधिपो पञ्चसतं, देवरज्जमकारयि ॥
२३१. “सहस्सक्खतुं राजा च, चक्कवत्ती अहोसहं ।
देवरज्जं^३ करोन्तस्स, महादेवा अवन्दिसुं^३ ॥
२३२. “इध मानुसके रज्जं^३, परिसा होन्ति बन्धवा ।
पच्छिमे भवे सम्पत्ते, वासेट्ठो नाम ब्राह्मणो ॥
२३३. “असीतिकोटि निचयो, तस्स पुत्तो अहोसहं ।
सेलो इति मम नामं, छळङ्गे पारमि गतो ॥
२३४. “जङ्घाविहारं विचरं, ससिस्सेहि पुरक्खतो ।
जटाभारिकभरितं^४, केणियं नाम तापसं ॥
२३५. “पटियत्ताहुति दिस्वा, इदं वचनमब्रवि ।
‘आवाहो वा विवाहो वा, राजा वा ते निमन्तितो’ ॥
२३६. “आहुतिं यिट्ठुकामोहं, ब्राह्मणे देवसम्मते ।
न निमन्तेमि राजानं, आहुती मे न विज्जति ॥
२३७. “न चत्थि मय्हमावाहो, विवाहो मे न विज्जति ।
सकयानं नन्दिजननो, सेट्ठो लोके सदेवके ॥
२३८. “सब्बलोकहितत्थाय^५, सब्बसत्तसुखावहो ।
सो मे निमन्तितो अज्ज, तस्सेतं पटियादनं ॥
२३९. “तिम्बरूसकवण्णाभो, अप्पमेय्यो अनूपमो ।
रूपेनासदिसो बुद्धो, स्वातनाय निमन्तितो ॥
२४०. “उक्कामुखपहट्ठो व^६, खदिरङ्गारसन्निभो ।
विज्जूपमो महावीरो, सो मे बुद्धो^७ निमन्तितो ॥
२४१. “पब्बतगगे यथा अच्चि^८, पुण्णमायेव चन्दिमा ।
नळगिगवण्णसङ्कासो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥

5

10

15

20

B. 373

25

१-१. सब्बञ्जूतमनुत्तरो—स्या० । २-२. पदेसरज्जं विपुलं गणनातो असङ्ख्यं—स्या० ।
३. रज्जे—सी०, स्या० । ४. जटाभारभरितं पि—स्या० । ५. सब्बलोकहितत्थासि—स्या० ।
६. च—स्या० । ७. नागो—स्या० । ८. अगिग—स्या० ।

R. 319

5

10

15

२४२. "असम्भीतो भयातीतो, भवन्तकरणो मुनि ।
सीहूपमो महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥

२४३. "कुसलो बुद्धधम्मोहि", अपसय्हो परेहि सो ।
नागूपमो महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥

२४४. सद्धम्माचारकुसलो^१, बुद्धनागो असादिसो ।
उसभूपमो महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥

२४५. "अनन्तवण्णो अमितयसो, विचित्तसब्बलक्खणो ।
सक्कूपमो महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥

२४६. "वसी गणी पतापी च, तेजस्सी^३ च दुरासदो ।
ब्रह्मूपमो महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥

२४७. "पत्तधम्मो^४ दसबलो, बलातिबलपारगो^५ ।
घरणूपमो महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥

२४८. "सीलवीचिसमाकिण्णो^६, धम्मविज्जाणखोभितो ।
उदधूपमो महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥

२४९. "दुरासदो दुप्पसहो, अचलो उगगतो ब्रह्मा ।
नेरूपमो महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥

२५०. "अनन्तज्जाणो असमसमो^७, अतुलो अगगतं गतो ।
गगनूपमो महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥

पन्नरसमं भाणवारं ।

२५१. "पतिट्ठा भयभीतानं, ताणो सरणगामिनं ।
अस्सासको महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥

२५२. "आसयो बुद्धिमन्तानं, पुञ्चवखेतं सुखेसिनं ।
रतनाकरो महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥

२५३. "अस्सासको वेदकरो, सामञ्जफलदायको ।
मेघूपमो महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥

१. बुद्धधम्मो—स्या० । २. सद्धम्मपारकुसलो—स्या० । ३. तेजसी—स्या० ।
४. महग्गधम्मो—स्या० । ५. बलातिबलपारगु—सी०, स्या० । ६. सीलवीचि-
समाकिण्णो—स्या० । ७. असमो—स्या० ।

B. 374

२५४. "लोकचक्खु^१ महातेजो^२, सब्बतमविनोदको ।
सूरियूपमो महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥
२५५. "आरम्मणविमुत्तीसु, सभावदस्सको^३ मुनि ।
चन्द्रूपमो महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥
२५६. "बुद्धो समुस्सितो लोके, लक्खणेहि अलङ्कितो ।
अप्पमेय्यो महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥
२५७. "यस्स ज्ञाणं अप्पमेय्यं, सीलं यस्स अनूपमं ।
विमुत्ति असदिसा यस्स, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥
२५८. "यस्स धीति असदिसा, थामो यस्स अचिन्तियो ।
यस्स परक्कमो जेट्ठो^४, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥
२५९. "रागो दोसो च मोहो च, विसा सब्बे समूहता ।
अगदूपमो महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥
२६०. "क्केसब्बाधिबहुदुक्खं^५, सब्बतमविनोदको^६ ।
वेज्जूपमो^७ महावीरो, सो मे बुद्धो निमन्तितो ॥
२६१. "बुद्धो ति भो यं^८ वदेसि, घोसोपेसो^९ सुदुल्लभो ।
बुद्धो^{१०} बुद्धो ति सुत्वा^{११}, पीति मे उदपज्जथ^{१२} ॥
२६२. "अब्भन्तरं अगण्हन्तं, पीति मे बहि निच्छरे ।
सोहं पीतिमनो सन्तो, इदं वचनमब्रवी ॥
२६३. 'कहं नु खो सो भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
तत्थ गत्वा नमस्सिस्सं, सामञ्जफलदायकं' ॥
२६४. "पग्गय्ह दक्खिणं बाहुं, वेदजातो कतञ्जली ।
आचिक्खि^{१३} मे धम्मराजं, सोकसल्लविनोदनं ॥
२६५. 'उदेन्तं महामेघं, नीलं अञ्जनसन्निभं ।
सागरं विय दिस्सन्तं, पस्ससेतं महावनं ॥

६

१०

R. 320

१५

२०

B. 375

१-१. लोके समुस्सितो वीरो—स्या०, रो० । २. सभावदस्सको—स्या०; सभावसको—
रो० । ३. जेट्ठो—स्या० । ४. किलेसब्बाधि०—सी०; किलेसब्बाधि बहुदुक्खा—स्या० ।
५. विनोदको—सी०; ओसयीव विनोदको—स्या० । ६. विज्जूपमो—स्या०, रो० ।
७. घोसं—स्या० । ८. घोसोपेसो—स्या० । ९-९. बुद्धोति घोसनं सुत्वा—स्या० ।
१०. उपपज्जथ—सी०, स्या० । ११. अचिक्खि—स्या० ।

२६६. 'एत्थ सो वसते बुद्धो, अदन्तदमको मुनि ।
विनयन्तो च वेनेय्ये, बोधेन्तो बोधिपक्खिये ॥
२६७. 'पिपासितो व उदकं, भोजनं व जिघच्छित्तो' ।
गावी यथा वच्छिगिद्धा, एवाहं विचिन्ति जिनं ॥
२६८. 'आचारउपचारञ्जू, धम्मानुच्छविसंवरं' ।
सिक्खापेमि^३ सके सिस्से, गच्छन्ते जिनसन्तिकं ॥
२६९. 'दुरासदा भगवन्तो, सीहा व एकचारिनो ।
पदे पदं^४ निक्खिपन्ता, आगच्छेय्याथ माणवा ॥
२७०. 'आसीविसो' यथा घोरो, मिगराजा व केसरी ।
मत्तो व कुञ्जरो दन्ती^५, एवं बुद्धा दुरासदा ॥
२७१. 'उक्कासितञ्च खिपितं, अज्झुपेक्खियं' माणवा ।
पदे पदं निक्खिपन्ता, उपेथ बुद्धसन्तिकं ॥
२७२. 'पटिसल्लानगरुका, अप्पसद्दा दुरासदा ।
दुरूपसङ्कमा बुद्धा, गरू होन्ति सदेवके ॥
२७३. 'यदाहं पञ्चं पुच्छामि, पटिसम्मोदयामि वा ।
अप्पसद्दा तदा होथ, मुनिभूता व^६ तिट्ठथ ॥
२७४. 'यं सो देसेति सम्बुद्धो,^७ खेमं निब्बानपत्तिया ।
तमेवत्थं निसामेथ, सद्धम्मसवनं^८ सुखं^९ ॥
२७५. "उपसङ्कम्म सम्बुद्धं, सम्मोदि मुनिना अहं ।
तं कथं वीतिसारेत्वा, लक्खणे उपधारयि ॥
२७६. "लक्खणे द्वे च^{१०} कङ्खामि^{११}, पस्सामि तिसलक्खणे ।
कोसोहितवत्थगुहं,^{१२} इद्धिया दस्सयी मुनि ॥
२७७. "जिह्वं निन्नामयित्वान, कण्णसोते च नासिके ।
पटिमसि^{१३} नलाटन्तं, केवलं छादयी जिनो ॥

R. 321

20

१. जिघच्छित्तो—स्या० । २. धम्मानुच्छविसंवरं—सी० । ३. सिक्खापेसि—स्या० ।
४. पादे पादं—स्या० । ५. असीविसो—स्या० । ६. दन्तो—स्या० । ७. अज्झु-
पेक्खाय—स्या० । ८. यमहं—स्या० । ९. मुनीभूताव—स्या० । १०. सद्धमं—
सी०, स्या० । ११-११. सद्धम्मस्सवनं सुभं—स्या० । १२-१२. व०—सी; न दक्खामि—स्या० ।
१३. कोसोहितवत्थगुहं—स्या० । १४. पटिमस्स—स्या० ।

२७८. "तस्साहं लक्खणे दिस्वा, परिपुण्णे सब्बज्जने ।
बुद्धो ति निट्ठं गत्त्वान, सह सिस्सेहि पब्बजि ॥
२७९. "सतेहि तीहि सहितो, पब्बजि अनगारियं ।
अद्धमासे असम्पत्ते, सब्बे पत्ताम्ह^१ निब्बुत्ति ॥
२८०. "एकतो कम्मं कत्त्वान, पुञ्जक्खत्ते अनुत्तरे ।
एकतो संसरित्वान, एकतो विनिवत्तयुं ॥
२८१. "गोपानसियो दत्त्वान, पूगधम्मे वसि^२ अहं ।
तेन कम्मेन सुकतेन, अट्ठ हेतू लभामहं ॥
२८२. "दिसासु पूजितो होमि, भोगा च अमिता मम ।
पतिट्ठा होमि सब्बेसं, तासो मम न विज्जति ॥
२८३. "व्याधयो मे न विज्जन्ति, दीघायुं पालयामि च ।
सुखमच्छविको होमि, आवासे^३ पत्थिते वसे^३ ॥
२८४. "अट्ठ गोपानसी दत्त्वा, पूगधम्मे वसि अहं ।
पटिसम्भिदारहत्तञ्च, एतं मे अपरट्ठमं ॥
२८५. "सब्बवोसितवोसानो, कतकिच्चो अनासवो ।
अट्ठगोपानसी नाम, तव पुत्तो महामुनि ॥
२८६. "पञ्च थम्भानि दत्त्वान, पूगधम्मे वसि अहं ।
तेन कम्मेन सुकतेन, पञ्च हेतू लभामहं ॥
२८७. "अचलो होमि मेत्ताय, अनूनङ्गो^४ भवामहं^५ ।
आदेय्यवचनो होमि, न धंसेमि यथा अहं ॥
२८८. "अभन्तं होति मे वित्तं, अखिलो^५ होमि कस्सचि ।
तेन कम्मेन सुकतेन, विमलो होमि सासने ॥
२८९. "सगारवो सप्पतिस्सो, कतकिच्चो अनासवो ।
सावको ते महावीर, भिक्खु तं वन्दते मुनि ॥
२९०. "कत्त्वा सुकतपल्लङ्कं, सालायं पञ्जपेसहं ।
तेन कम्मेन सुकतेन, पञ्च हेतू लभामहं ॥

5

10

15

20

R. 322

25

१. पत्ताम्ह—स्या० । २. वसी—सी० । ३-३. आवासे पत्थिते वसे—स्या० ।

४-४. अनून भोगवामहं—स्या० । ५. अचलो—रो० ।

B. 377

२९१. "उच्चे कुले पजायित्वा,^१ महाभोगो भवामहं ।
सब्बसम्पत्तिको होमि, मच्छेरं मे न विज्जति ॥
२९२. "गमने पत्थिते मय्हं, पल्लङ्को उपतिट्ठति ।
सह पल्लङ्कसेट्ठेन, गच्छामि मम पत्थितं ॥
२९३. "तेन पल्लङ्कदानेन, तमं सब्बं विनोदयि ।
सब्बाभिज्जावलप्पत्तो, थेरो वन्दति तं मुनि^२ ॥
२९४. "परकिच्च-त्तकिच्चानि, सब्बकिच्चानि सार्धयि ।
तेन कम्मेन सुकतेन, पार्विसि अभयं पुरं ॥
२९५. "परिनिट्ठितसालमिह,^३ परिभोगमदासहं ।
तेन कम्मेन सुकतेन, सेट्ठत्तं अज्झपागतो ॥
२९६. "ये केचि दमका लोके, हत्थिअस्से दमेन्ति ये^४ ।
करित्वा^५ कारणा नाना, दारुणेन दमेन्ति ते ॥
२९७. "न हेवं त्वं महावीर, दमेसि नरनारियो ।
अदण्डेन असत्थेन, दमेसि उत्तमे दमे ॥
२९८. "दानस्स वण्णे कित्तेन्तो, देसनाकुसलो मुनि ।
एकपञ्चं कथेन्तो व^६, बोधेसि तिसते मुनि ॥
२९९. "दन्ता मयं सारथिना, सुविमुत्ता अनासवा ।
सब्बाभिज्जावलपत्ता, निब्बुता उपधिवक्खये ॥
३००. "सतसहस्सितो कण्णे, यं दानमर्दादि तदा ।
अतिक्कन्ता भया सब्बे, सालादानस्सिदं^७ फलं ॥
३०१. "किलेसा झापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
३०२. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३०३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सेलो सपरिसो^८ भगवतो सन्तिके^९ इमा गाथायो
अभासित्था ति ।

१. पज यामि—स्या० । २. मुने—स्या० । ३. ते—स्या० । ४. कारेत्वा—स्या० ।
५. कथेन्तो च—स्या० । ६. सालादानस्सिदं—स्या० । ७-७. थेरो—सी० ।

३. सम्बन्धकित्तिक्त्थेरअपदानं

३०४. "कणिकारं व जलितं^१, दीपस्त्वं व उज्जलं^२ ।
ओसधि व विरोचन्तं, विज्जुतं^३ गगने^३ यथा ॥
३०५. "असम्भीतं अनुत्तासि^४, मिगराजं व केसरी ।
आणालोकं पकासेन्तं, मद्दन्तं तित्थिये गणे ॥
३०६. "उद्धरन्तं इमं लोकं, छिद्दन्तं सब्बसंसयं ।
गज्जन्तं^५ मिगराजं व, अद्दसं लोकनायकं ॥
३०७. "जटाजिनधरो आसि, ब्रह्मा^६ उज्जु पतापवा ।
वाकचीरं गहेत्वान, पादमूले अपत्थरि^७ ॥
३०८. "काळानुसारियं गय्ह, अनुलिम्पि तथागतं ।
सम्बुद्धमनुलिम्पेत्वा^८, सन्थवि लोकनायकं ॥
३०९. "समुद्धरसिमं लोकं, ओघत्तिण्ण^९ महामुनि ।
आणालोकेन जोतेसि, नावटं^{१०} आणमुत्तमं ॥
३१०. "धम्मचक्कं पवत्तेसि, मद्दसे परतित्थिये ।
उसभो जितसङ्गामो, सम्पक्कम्पेसि मेदिनि^{११} ॥
३११. "महासमुद्दे ऊमियो^{१२}, वेलन्तम्हि पभिज्जरे ।
तथेव तव आणम्हि, सब्बदिट्ठी पभिज्जरे^{१३} ॥
३१२. "सुखुमच्छिकजालेन, सरम्हि सम्पतानिते ।
अन्तोजालिकता^{१४} पाणा, पीळिता होन्ति तावदे ॥
३१३. "तथेव तित्थिया लोके, पुथुपासण्डनिस्सिता^{१५} ।
अन्तोआणवरे तुय्हं, परिवत्तन्ति मारिस ॥

B. ३७८,
R. ३२३

६

१०

१५

२०

१. जोतन्तं—सी० । २. जोतितं—स्या० । ३-३. विज्जुव०—स्या० ; विज्जुं
अवगधने—रो० । ४. अनुत्तासि—सी०, स्या० । ५. असम्भीतं—स्या० । ६. ब्रह्मा—स्या० ।
७. अवत्थरि—स्या० । ८. सम्बुद्धं उपलिम्पित्वा—स्या० । ९. ओघत्तिण्णौ—स्या० ।
१०. पवरं—स्या० ; वजिर—रो० । ११. मेदिनि—सी० । १२. उम्मीव—स्या० ।
१३. पभिज्जति—स्या० । १४. ०जालगता—सी० ; ०जालिगता—स्या० । १५. मुब्बहा
सच्चविनिस्सटा—स्या० ।

B. 379

R. 324 5

10

15

20

३१४. "पतिट्टा^१ वुहृतं ओघे, त्वं हि नाथो अबन्धुनं ।
भयट्टितानं^२ सरणं, मुत्तित्थीनं परायणं^३ ॥
३१५. "एकवीरो^४ असदिसो, मेत्ताकरुणसञ्चयो^५ ।
असमो^६ सुसमो सन्तो^७, वसी तादी जितञ्जयो^८ ॥
३१६. "धीरो विगतसम्मोहो, अनेजो^९ अकथंकथी ।
तुसितो^{१०} वन्तदोसोसि, निम्मलो संयतो^{११} सुचि ॥
३१७. "सङ्गातिगो^{१२} हतमदो^{१३}, तेविज्जो तिभवन्तगो ।
सीमातिगो धम्मगरु, गतत्थो^{१४} हितवब्भुतो^{१५} ॥
३१८. "तारको त्वं यथा नावा, निधीवस्सासकारको ।
असम्भीतो यथा सीहो, गजराजा व दप्पितो^{१६} ॥
३१९. "थोमेत्वा दसगाथाहि, पदुमुत्तरं महायसं^{१७} ।
वन्दित्वा सत्थुनो पादे, तुण्ही अट्टासहं तदा ॥
३२०. "पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
भिक्खुसङ्घे ठितो सत्था, इमा गाथा अभासथ ॥
३२१. 'यो मे सीलञ्च आणञ्च^{१८}, सद्धम्मञ्चापि वण्णयि^{१९} ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
३२२. सट्ठि^{२०} कप्पसहस्सानि, देवलोके रमिस्सति ।
अञ्जे देवेभिभवित्वा^{२१}, इस्सरं कारयिस्सति ॥
३२३. सो पच्छा पब्बजित्वान, सुक्कमूलेन चोदितो ।
गोतमस्स भगवतो, सासने पब्बजिस्सति ॥
३२४. पब्बजित्वान कायेन, पापकम्मं विवज्जिय ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो' ॥

१. पतिट्टाव—स्या० । २-२. भयट्टितानं सरणो मुत्तित्थीनं परायणो—स्या० ।
३. एकवीरो—स्या० । ४. ०सञ्जुतो—स्या० । ५-५. सुसीलो असमो सन्तो—
सी०; पञ्चवायुत्तचागो च—स्या० । ६. गुणालयो—स्या० । ७. अनेजो—स्या० ।
८. वुसितो—सी०; तुस्सितो—स्या० । ९. पयतो—सी० । १०-१०. सङ्गातीतो
गतमदो—स्या०, रो० । ११-११. कतत्थो हितवप्पयो—सी०; ततत्थो हितवप्पको—स्या० ।
१२. दम्मितो—स्या०, रो० । १३. महापुनि—स्या० । १४-१४. ०धम्मं चापि
पक्कित्तयो—सी०; पञ्चं च धम्मं चापि पक्कित्तयि—स्या० । १५. सट्ठो—स्या० ।
१६. ०अभिभोत्वा—सी० ।

३२५. "यथापि^१ मेघो थनयं, तप्पेति मेदिनि^२ इमं ।
तथेव त्वं महावीर, धम्मेन तप्पयी ममं ॥
३२६. "सीलं पञ्चञ्च धम्मञ्च, थवित्वा लोकनायकं ।
पतोम्हि परमं सन्ति^३, निब्बानं पदमच्चुतं ॥
३२७. "अहो नूनं^४ स भगवा, चिरं तिट्ठेय्य चक्खुमा ।
अञ्जातञ्च विजानेय्युं, फुसेय्युं^५ अमतं पदं ॥
३२८. "अयं मे पच्छिमा जाति, भवा सब्बे समूहता ।
सब्बासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥
३२९. "सतसहस्सितो कप्पे, यं बुद्धमभियोमयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, कित्तनाय इदं फलं ॥
३३०. "किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
सब्बासवा परिकखीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
३३१. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३३२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5 B. 380

10

R. 325

इत्थं सुदं आयस्मा सब्बकित्तिको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. मधुदायकत्थेरअपदानं

३३३. "सिन्धुया नदिया तीरे, सुकतो अस्समो मम ।
तत्थ वाचेमहं सिस्से, इतिहासं सलक्खणं ॥
३३४. "धम्मकामा विनीता ते, सोतुकामा सुसासनं ।
छळङ्गे पारमिप्पता, सिन्धुकूले वसन्ति ते ॥
३३५. "उप्पातगमने^६ चेव, लक्खणेसु च कोविदा ।
उत्तमत्थं गवेसन्ता, वसन्ति विपिने^७ तदा ॥

15

8

20

१. यथा च—स्या० । २. मेदिनि—स्या० । ३. सन्तं—स्या० । ४. अपि नूनं—
रो० । ५. पस्सेय्यं—स्या० । ६. उप्पादागमने—स्या० । ७. पवने—सो०, स्या० ।

३३६. "सुमेधो नाम सम्बुद्धो, लोके उप्पज्जि तावदे ।
अम्हाकं अनुकम्पन्तो, उपागच्छि विनायको ॥
३३७. "उपागतं महावीरं, सुमेधं लोकनायकं ।
तिणसन्थारकं कत्वा, लोकजेट्टस्सदासहं ॥
- B. 981 5 ३३८. "विपिनातो मधुं गय्ह, बुद्धसेट्टस्सदासहं ।
सम्बुद्धो परिभुञ्जित्वा, इदं वचनमब्रवि ॥
३३९. 'यो तं अदासि मधुं मे, पसन्नो सेहि पाणिभि ।
तमहं कित्तिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
३४०. इमिना मधुदानेन, तिणसन्थारकेन च ।
10 तिस कप्पसहस्सानि, देवलोके रमिस्सति ॥
३४१. तिस कप्पसहस्समिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन^१, सत्था लोके भविस्सति ॥
३४२. तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो ॥
- 15 ३४३. देवलोका इधागन्त्वा, मातुकुच्छि^२ उपागते^३ ।
मधुवस्सं^३ पवस्सित्थ, छादयं मधुना मंहि^४ ॥
३४४. "मयि^५ निक्खन्तमत्तमिह, कुच्छिया^५ च सुदुत्तरा ।
तत्रापि मधुवस्सं मे, वस्सते निच्चकालिकं ॥
- R. 326 ३४५. "अगारा अभिनिक्खम्म, पब्बाजि अनगारियं ।
20 लाभो अन्नस्स पानस्स, मधुदानस्सिदं फलं ॥
३४६. "सब्बकामसमिद्धोहं, भवित्वा देवमानुसे ।
तेनेव मधुदानेन, पत्तोमिह आसवक्खयं ॥
३४७. "बुद्धमिह देवे चतुरङ्गुले तिणे,
सम्पुप्फिते^६ धरणीरुहे सञ्छन्ने^६ ।
25 सुञ्जे घरे मण्डपक्खमूलके,
वसामि निच्चं सुखितो अनासवो ॥

१. नामेन—सी०, स्या० । २-२. मातुकुच्छिद्वापागतो—स्या० । ३. मधुवस्सो—स्या० ।
४. मम—स्या०, रो० । ५. कुम्भिया—स्या०, रो० । ६. सुपुप्फिते—स्या० ।
७. वप्पदैसे—स्या० ।

३४८. "मज्झे^१ महन्ते होने च^२, भवे^३ सब्बे अतिक्रमि^३ ।
अज्ज मे आसवा खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
३४९. "तिस कप्पसहस्समिह, यं दानमर्दादि तदा ।
दुग्गाति नाभिजानामि, मधुदानस्सिदं फलं ॥
३५०. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
सब्बासवा परिकखीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
३५१. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३५२. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5 B. 382

इत्थं सुदं आयस्मा मधुदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. पदुमकूटागारियत्थेरअपदानं

- ३५३ "पियदस्सी नाम भगवा, सयम्भू लोकनायको ।
विवेककामो सम्बुद्धो, समाधिकुसलो मुनि ॥
३५४. "वनसण्डं समोगय्ह, पियदस्सी महामुनि ।
पंसुकूलं पत्थरित्वा, निसीदि पुरिसुत्तमो ॥
३५५. "मिगलुद्धो पुरे आसि, अरज्जे^३ कानने अहं ।
पसदं मिगमेसन्तो. आहिण्डामि अहं तदा ॥
- ३५६ "तत्थदसासि सम्बुद्धं, ओघतिण्णमनासवं ।
पुप्फितं सालराजं व, सतरंसि व उग्गतं ॥
३५७. "दिस्वानहं^४ देवदेवं, पियर्दास्सि महायसं ।
जातस्सरं समोगय्ह, पदुमं आहारि तदा ॥

10

15

१-१. मज्जे मय्हं भवा अस्सु—स्या०, रो० । २-२. ये भवे समतिक्रमि—स्या०, रो० ।

३. विपिने—सी०; इरिने—स्या० । ४. दिस्वानाहं—स्या० ।

R. 327

B. 383

३५८. "आहरित्वान पदुमं, सतपत्तं मनोरमं ।
कूटागारं करित्वान, छादयि पदुमेनहं ॥
३५९. "अनुकम्पको कारुणिको, पियदस्सी महामुनि ।
सत्तरत्तिन्दिवं^१ बुद्धो, कूटागारे वसी जिनो ॥
३६०. "पुराणं छड्डयित्वान, नवेन छादयि अहं ।
अज्जलिं पग्गहेत्वान, अट्ठासि तावदे अहं ॥
३६१. "बुद्धित्वा समाधिम्हा, पियदस्सी महामुनि ।
दिसं^२ अनुविलोकेन्तो, निसीदि लोकनायको ॥
३६२. "तदा सुदस्सनो नाम, उपट्ठाको महिद्धिको ।
चित्तमञ्जाय बुद्धस्स, पियदस्सिस्स सत्थुनो ॥
३६३. "असीतिया सहस्सेहि, भिक्खूहि परिवारितो ।
वनन्ते सुखमासीनं, उपेसि लोकनायकं ॥
३६४. "यावता वनसण्डम्हि, अधिवत्था च देवता ।
बुद्धस्स चित्तमञ्जाय, सब्बे सन्निपतुं तदा ॥
३६५. "समागतेसु यक्खेसु, कुम्भण्डे सहरक्खसे ।
भिक्खुसङ्घे च सम्पत्ते, गाथा पब्बाहरी^३ जिनो ॥
३६६. 'योमं सत्ताहं पूजेसि, आवासं च अकासि मे ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
३६७. सुदुद्दसं सुनिपुणं, गम्भीरं सुप्पकासितं ।
जाणेन कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
३६८. चतुद्दसानि कप्पानि, देवरज्जं करिस्सति ।
कूटागारं महन्तस्स^४, पद्मपुप्फेहि^५ छादितं ॥
३६९. आकासे धारयिस्सति, पुप्फकम्मस्सिदं^६ फलं ।
चतुब्बीसे^७ कप्पसते, वोकिण्णं संसरिस्सति ॥
३७०. तत्थ पुप्फमयं व्यम्हं, आकासे धारयिस्सति ।
यथा पदुमपत्तम्हि, तोयं न उपलिम्पति ॥

१. सत्तरत्तिदिवे—स्या० । २. दिसा—सी०, स्या० । ३. माब्बाहरी—सी०;
सब्बाहरी—स्या० । ४. महन्तस्स—सी०, स्या० । ५. पदुमपुप्फेहि—सी०, स्या० ।
६. पुप्फकम्मस्सिदं—स्या० । ७. चतुब्बीसे—स्या० ।

३७१. तथेवीमस्स आणम्हि, किलेसा नोपलिम्परे ।
मनसा विनिवहेत्वा, पञ्च नीवरणे अयं ॥
३७२. चित्तं जनेत्वा नेक्खम्मे^१, अगारा पब्बजिस्सति ।
ततो पुप्फमये^२ व्यम्हे, धारेन्ते^३ निक्खमिस्सति ॥
३७३. ख्खमूले वसन्तस्स, निपकस्स सतीमतो ।
तत्थ पुप्फमयं व्यम्हं, मत्थके धारयिस्सति ॥
३७४. चीवरं पिण्डपातं च, पच्चयं सयनासनं ।
दत्तवान^४ भिक्खुसङ्घस्स, निब्बायिस्सतिनासवो^५ ॥
३७५. “कूटागारेन चरता^६, पब्बज्जं अभिनिक्खामि^७” ।
ख्खमूले वसन्तम्पि^८, कूटागारं धरीयति ॥
३७६. “चीवरे पिण्डपाते च, चेतना मे न विज्झति ।
पुञ्जकम्मेन संयुत्तो, लभामि परिनिट्ठितं ॥
३७७. “गणनातो असङ्खेय्या, कप्पकोटी बहू मम ।
रित्तका ते अतिक्कन्ता, पमुत्ता^९ लोकनायका ॥
३७८. “अट्टारसे कप्पसते, पियदस्सी विनायको ।
तमहं पयिरुपासित्वा, इमं योनिं उपागतो ॥
३७९. “इधं^{१०} पस्सामि^{११} सम्बुद्धं, अनोमं नाम चक्खुमं ।
तमहं उपगन्त्वान, पब्बजि अनगारियं ॥
३८०. “दुक्खस्सन्तकरो बुद्धो, मग्गं मे देसयी जिनो ।
तस्स धम्मं सुणित्वान, पत्तोम्हि अचलं पदं ॥
३८१. “तोसयित्वान सम्बुद्धं, गोतमं सक्कपुङ्गवं ।
सब्बासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥
३८२. “अट्टारसे कप्पसते, यं बुद्धमभिपूजयिं ।
दुग्गातिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

5

B. 384

10

R. 328

15

20

१. निक्खम्मे—स्या० । २-२. पुप्फमयं व्यम्हं, धारेन्तं—स्या० । ३. ददित्वा—
स्या० । ४. चरणा—सी०, रो०; चरित्ते—स्या० । ५. अभिनिक्खामि—स्या० ।
६. वसन्तम्हि—सी० । ७. सुमुत्ता—स्या० । ८-८. इधं पस्सामि—सी०; तमदस्सामि—स्या० ।

३८३. "किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
सब्बासवा परिकखीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
३८४. "स्वागतं वत मे आसि" पे० "कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३८५. "पटिसम्भिदा चतस्सो" पे० "कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पदुमकूटागारियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. बाकुलत्थेरअपदानं

B 385 5

३८६. "हिमवन्तस्साविदूरे, सोभितो नाम पव्वतो ।
अस्समो सुकतो मय्हं, सकसिस्सेहि मापितो ॥

३८७. "मण्डपा च बहू तत्थ, पुप्फिता सिन्दुवारका^२ ।
कपित्था च बहू तत्थ, पुप्फिता^३ जीवजीवका^३ ॥

10

३८८. "निग्गुण्डियो बहू तत्थ, बदरामलकानि^४ च ।
फारुसका अलाबू च, पुण्डरीका च पुप्फिता ॥

R. 829

३८९. "आळका^५ बेलुवा तत्थ, कदली मातुलुङ्गका ।
महानामा बहू तत्थ, अज्जुना च पियङ्गुका ॥

15

३९०. "कोसम्भा सलला^६ निम्बा^६, निग्गोधा च कपित्थना ।
एदिसो अस्समो मय्हं, ससिस्सोहं तर्हि वसि ॥

३९१. "अनोमदस्सी भगवा, सयम्भू लोकनायको ।
गवेसं पटिसल्लानं, ममस्सममुपागमि ॥

३९२. "उपेतम्हि^७ महावीरे, अनोमदस्सिमहायसे^७ ।
खणेन लोकनाथस्स, वाताबाधो समुट्ठहि ॥

१. वक्कुलत्थेरापदानं - सो०, स्या० । २. सिन्दुवारिता - स्या० । ३-३. चम्पका नागकेतका - स्या० । ४. बदरामलकापि - स्या० । ५. अळका - स्या० । ६-६. ०सल्लानीपा - सी० ; कोसुम्भा सल्लानीपा - स्या० ; कोसुम्भा० - रो० । ७-७. उपेतञ्च महावीर अनोमदस्सि महायसं - स्या० ।

३९३. “विचरन्तो अरञ्जमिह, अदसं लोकनायकं ।
उपगन्त्वान् सम्बुद्धं, चक्रुर्मन्तं महायसं ॥
३९४. “इरियञ्चापि^१ दिस्वान्, उपलक्खेसहं तदा ।
असंसयं^२ हि बुद्धस्स, व्याधि नो उदपज्जथ ॥
३९५. “खिण्णं अस्सममार्गाञ्छ, मम सिस्सान सन्तिके ।
भेसज्जं कत्तुकामोहं, सिस्से^३ आमन्तायि तदा ॥
३९६. “पटिस्सुणित्वान्^४ मे वाक्यं, सिस्सा सब्बे सगारवा ।
एकज्जं सन्निपत्तिं सु, सत्थुगारवता मम ॥
३९७. “खिण्णं पब्बतमारुह, सब्बोसधमहासहं^५ ।
पानीययोगं^६ कत्वान्, बुद्धसेट्ठस्सदासहं ॥
३९८. “परिभुत्ते महावीरे, सब्बञ्जुलोकनायके ।
खिण्णं वातो वूपसमि, सुगतस्स महेसिनो ॥
३९९. “पस्सद्वं दरथं दिस्वा, अनोमदस्सी महायसो ।
सकासने निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
४००. ‘यो मे पादासि’ भेसज्जं, व्याधि च समयी मम ।
तमहं कित्तिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
४०१. ‘कप्पसतसहस्सानि, देवलोके रमिस्सति ।
वादिते तूरिये तत्थ, मोदिस्सति सदा अयं ॥
४०२. ‘मनुस्सलोकमागन्त्वा, सुक्कमूलेन चोदितो ।
सहस्सक्खत्तुं राजा च, चक्कवत्ती भविस्सति ॥
४०३. ‘पञ्चपञ्चासकप्पमिह, अनोमो^७ नाम खित्तियो ।
चातुरन्तो विजितावी, जम्बुमण्डस्स^८ इस्सररो ॥
४०४. ‘सत्तरतनसम्पन्नो, चक्कवत्ती महब्बलो ।
तार्वत्तिसेपि^९ खोभेत्वा, इस्सरं कारयिस्सति ॥

5

10

B. 396

15

20

१. इरियापयञ्च—स्या० । २. निस्संसयं—स्या० । ३. सिस्सं—स्या० ।

४. पटिस्सुणित्वा—सी० ; पटिस्सुणित्वान्—स्या० । ५. सब्बोसधमकासहं—स्या० ।

६. पानीययोगं—सी० । ७. अदासि—स्या० । ८. अनोमि—स्या० । ९. जम्बु-

दीपस्स—स्या० । १०. तार्वत्तिसेहि—स्या० ।

R. 330

४०५. 'देवभूतो मनुस्सो वा, अप्पावाधो भविस्सति ।
परिग्गहं^१ विवग्जेत्वा, व्याधिं^२ लोके तरिस्सति ॥

४०६. 'अपरिमेय्ये इतो कप्पे, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

४०७. 'तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो ॥

४०८. 'किलेसे ज्ञापयित्वान, तण्हासीतं तरिस्सति ।
वाकुलो^३ नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको ॥

४०९. 'इदं सब्बं अभिञ्जाय, गोतमो सक्कपुङ्गवो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, एतदग्गे ठपेस्सति' ॥

४१०. "अनोमदस्सी भगवा, सयम्भू लोकनायको ।
विवेकानुविलोकेन्तो, ममस्सममुपागमि ॥

B. 387

४११. "उपागतं महावीरं, सब्बञ्जुं लोकनायकं ।
सब्बोसधेन तप्पोसि, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥

४१२. "तस्स मे सुकतं कम्मं, सुखेते बीजसम्पदा ।
खेपेतुं नेव सक्कोमि, तदा हि सुकतं मम ॥

४१३. "लाभा मम सुलद्धं मे, योहं अट्ठक्खि नायकं ।
तेन कम्मावसेसेन, पत्तोम्हि अचलं पदं ॥

४१४. "सब्बमेतं^४ अभिञ्जाय, गोतमो सक्कपुङ्गवो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, एतदग्गे ठपेसि मं ॥

४१५. "अपरिमेय्ये इतो कप्पे, यं कम्ममकारि तदा ।
दुग्गातिं नाभिजानामि, भेसन्नस्स इदं फलं ॥

४१६. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
सब्बासवा^५ परिक्खीणा^५ नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

१. परिदाहं—स्या० । २. व्याधि—सी० । ३. वक्कुलो सी०, स्या० ।
४-४. सब्बासव परिक्खीणो—स्या० ।

४१७. "स्वागतं वत मे आसि" पे० "कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४१८. "पटिसम्भदा चतस्सो" पे० "कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा बाकुलो^१ थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ॥

७. गिरिमानन्दत्थेरअपदानं

४१९. "भरिया मे कालङ्कता,^२ पुत्तो सीवथिकं गतो ।

माता^३ पिता मता भाता, एकचित्तम्हि^४ ड्य्हरे ॥

४२०. "तेन सोकेन सन्तत्तो, किसो पण्डु अहोसहं ।

चित्तक्खेपो^५ च^६ मे आसि, तेन सोकेन अट्ठितो" ॥

४२१. "सोकसल्लपरेतोहं,^७ वनन्तमुपसङ्कमि ।

पवत्तफलं भुञ्जित्वा, ख्वमूले वसामहं ॥

४२२. "सुमेधो नाम सम्बुद्धो, दुक्खस्सन्तकरो जिनो ।

ममुद्धरितुकामो सो, आगच्छि मम सन्तिकं^८ ॥

४२३. "पदसहं सुणित्वान, सुमेधस्स महेसिनो ।

पग्गहेत्वानहं सीसं, उल्लोकेसि^९ महामुनि ॥

४२४. "उपागते^{१०} महावीरे,^{११} पीति मे उदपज्जथ ।

तदासिमेकग्गमनो, दिस्वा तं लोकनायकं ॥

४२५. "सति पटिलभित्वान, पण्णमुट्ठिमदासहं ।

निसीदि भगवा तत्थ, अनुकम्पाय चक्खुमा ॥

४२६. "निसज्ज तत्थ भगवा, सुमेधो लोकनायको ।

धम्मं मे कथयी बुद्धो, सोकसल्लविनोदनं ॥

१. वक्कुलो—सी०, स्या० । २. कालकता—सी० । ३-३. माता पिता च भाता च
एकचित्तकम्हि—सी० ; माता पिता च भाता च०—स्या० । ४-४. चित्तुक्खेपञ्च—स्या० ।
५. अट्ठितो—स्या० । ६. ० परेतोपि—स्या० । ७. सन्तिके—सी०, स्या० ।
८. ओल्लोकेसि—स्या० । ९-९. उपगच्छि महावीरो—सी० ; उपगच्छि महावीरो—स्या० ।

४२७. 'अनव्हिता' ततो आगुं^२, अननुञ्जाता^३ इतो गता ।
यथागता तथा गता, तत्थ का परिदेवना ॥
४२८. 'यथापि पथिका' सत्ता, वस्समानाय बुद्धिया ।
सभण्डा^४ उपगच्छन्ति, वस्सस्सापतनाय^५ ते ॥
४२९. 'वस्से च ते ओरमिते, सम्पयन्ति यदिच्छकं ।
एवं माता पिता तुय्हं, तत्थ का परिदेवना ॥
४३०. 'आगन्तुका पाहुनका, चलितेरितकम्पिता^६ ।
एवं माता पिता तुय्हं, तत्थ का परिदेवना ॥
४३१. 'यथापि उरगो जिण्णं, हित्वा गच्छति सं तचं ।
एवं माता पिता तुय्हं, सं तनुं इध हीयरे'^७ ॥
४३२. "बुद्धस्स गिरमञ्जाय, सोकसल्लं विवर्जयि ।
पामोज्जं^८ जनयित्वान, बुद्धसेट्ठं अवन्दहं^९ ॥
४३३. "वन्दित्वान महानागं, पूजयि^{१०} गिरिमञ्जरि^{१०} ।
दिब्बगन्धं^{११} सम्पवन्तं^{११}, सुमेधं लोकनायकं ॥
४३४. "पूजयित्वान सम्बुद्धं, सिरे कत्वान अञ्जलि ।
अनुस्सरं गुणग्गानि, सन्थवि लोकनायकं ॥
४३५. "नित्तिण्णोसि^{१२} महावीर, सब्बञ्जु लोकनायक^{१३} ।
सब्बे सत्ते उद्धरसि^{१४}, आणेन त्वं महामुने ॥
४३६. "विमतिं द्वेब्बहकं वापि, सञ्छिन्दसि महामुने^{१५} ।
पटिपादेसि मे मग्गं, तव आणेन चक्खुम ॥
४३७. "अरहा वसिपत्ता^{१६} च, छल्लभिञ्जा महिद्धिका ।
अन्तल्लिक्खचरा धीरा, परिवारेन्ति तावदे ॥

१. अनव्हिता—स्या० । २-२. आगा नानुञ्जाता—स्या० । ३. पत्तिका—स्या० ।
४. सभत्ते—स्या० । ५. वस्साय०—स्या० । ६. चलितेरितकम्पिका—स्या० । ७. हिद्यरे—स्या० ।
८. पामुज्जं—स्या० । ९. अवन्दहं—सी० । १०-१०. गिरिमञ्जरिमपूजयि—सी०, स्या० ।
११-११. दिब्बगन्धेन सम्पन्नं—सी०, स्या० । १२. नित्तिण्णोसि—सी० ; वितण्णोसि—स्या० ।
१३. लोकनायको—स्या०, रो० । १४. उद्धरेसि—स्या० । १५. महामुनि—सी० ।
१६. सिद्धिपत्ता—सी०, स्या० ।

४३८. "पटिपन्ना च सेखा च, फलट्टा सन्ति सावका ।
सूरोदयेव पदुमा, पुष्फन्ति तव सावका ॥
४३९. "महासमुद्रोवक्खोभो^१, अतुलोपि^२ दुरुत्तरो ।
एवं आणेन सम्पन्नो, अप्पमेय्योसि चक्खुम ॥
४४०. "वन्दित्वाहं लोकजिनं, चक्खुमन्तं महायसं । 5
पुथु^३ दिसा^३ नमस्सन्तो, पटिकुटिको अगञ्छहं ॥
४४१. "देवलोका चवित्वान, सम्पजानो पतिस्सतो ।
ओक्कमि मातुया कुञ्छि, सन्धावन्तो भवाभवे ॥
४४२. "अगारा अभिनिक्खम्म, पब्बजि अनगारियं ।
आतापी निपको ज्ञायी^३, पटिसल्लानगोचरो ॥ 10
४४३. "पधानं पदहित्वान, तोसयित्वा महामुनि ।
चन्दोवब्भघना मुत्तो, विचरामि अहं सदा ॥
४४४. "विवेकमनुयुत्तोमिह, उपसन्तो निरूपधि ।
सब्बासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥
४४५. "तिस कप्पसहस्समिह, यं बुद्धमभिपूजयिं । 15
दुर्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
४४६. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
सब्बासवा परिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
४४७. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४४८. "पटिसम्भदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥ 20 B. 390

इत्थं सुदं आयस्मा गिरिमानन्दो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

20 B. 390

१-१. यथा समुद्रो अक्खोभो, अतुलो च—सी० । २-२. चतुर्दिसा—स्या० ।

३. चापि—स्या० ।

८. सल्लमण्डपियत्थेरअपदानं

- R. 333 ४४९. "निब्बुते ककुसन्धमिह, ब्राह्मणमिह वुसीमति^१ ।
गहेत्वा सल्लं मालं, मण्डपं कारयि अहं ॥
४५०. "तार्वतिसगतो सन्तो, लभामि व्यम्हमुत्तमं ।
अञ्जे देवेतिरोचामि^२, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥
४५१. "दिवा वा यदि वा रत्ति, चङ्कमन्तो ठितो चहं ।
छन्नो सल्लपुप्फेहि, पुञ्जकम्मस्सिदं फलं ॥
४५२. "इमस्मियेव कप्पमिह, यं बुद्धमभिपूजयि ।
दुग्गातिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
४५३. "किलेसा झापिता मय्हं^३ पे० विहरामि अनासवो ॥
- 10 ४५४. "स्वागतं वत मे आसि^४ पे० कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४५५. "पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे० कतं बुद्धस्स सासनं ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सल्लमण्डपियो धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. सब्बदायकत्थेरअपदानं

४५६. "महासमुदं ओगय्ह, भवनं मे सुनिम्मितं ।
सुनिम्मिता पोक्खरणी, चक्कवाकपकूजिता^१ ॥
४५७. "मन्दालकेहि सञ्छन्ना, पदुमुप्पलकेहि च ।
15 नदी च सन्दते तत्थ, सुपतित्था मनोरमा ॥
- B 391 ४५८. "मच्छकच्छपसञ्छन्ना, नानादिजसमोत्थता^२ ।
मयूरकोञ्चाभिहदा, कोकिलादीहि वग्गुहि ॥

१. वुसीमते—स्या० । २. देवेअभिभोमि—स्या० । ३. चक्कवाकूपकूजिता—सी;
चक्कवाकूप कूजिता—स्या० । ४. नानादिजसमोत्थता—स्या० ।

४५९. "पारेवता रविहंसा च^१, चक्कवाका नदीचरा ।
दिन्दिभा साळिका चेत्य, पम्मका^२ जीवजीवका ॥
४६०. "हंसाकोञ्चापि^३ नदिता^३, कोसिया पिङ्गला^४ बहू ।
सत्तरतनसम्पन्ना, मणिमुत्तिकवालुका ॥
४६१. "सब्वसोणमया रुक्खा, नानागन्धसमेरिता ।
उज्जोतेन्ति दिवारत्तिं, भवनं सब्वकालिकं ॥
४६२. "सट्ठि तूरियसहस्सानि, सायं पातो पवज्जरे ।
सोळसित्थिसहस्सानि, परिवारेन्ति मं सदा ॥
४६३. "अभिनिकखम्म भवना, सुमेधं लोकनायकं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, वन्दयि^५ तं महायसं ॥
४६४. "सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, ससङ्घं^६ तं निमन्तयिं ।
अधिवासेसि सो धीरो, सुमेधो लोकनायको ॥
४६५. "मम धम्मकथं कत्वा, उय्योजेसि महामुनि ।
सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, भवनं मे उपागमि ॥
४६६. "आमन्तयिं परिजनं, सब्वे सन्निपताथ वो ।
पुब्बण्हसमयं बुद्धो, भवनं आगमिस्सति ॥
४६७. "लाभा अम्हं सुलद्धं^७ नो, ये वसाम तवन्तिके ।
मयम्पि बुद्धसेट्ठस्स, पूजं कस्साम सत्थुनो ॥
४६८. "अन्नपानं पट्टपेत्वा, कालं आरोचयिं अहं ।
वसोसतसहस्सेहि, उपेसि लोकनायको ॥
४६९. "पञ्चङ्गिकेहि^८ तूरियेहि^८, पच्चुग्गमनमकासहं ।
सब्वसोणमये^९ पीठे, निसीदि पुरिसुत्तमो ॥
४७०. "उपरिच्छदनं आसि, सब्वसोणमयं तदा ।
बीजनियो^{१०} पवायन्ति, भिक्खुसङ्घस्स अन्तरे ॥

६

R. 334

10

15

20

१. सी०, स्या० पोत्यकेसु नत्वि । २. पम्पका—सी०; चप्पका—स्या० ।

३-३. कोञ्चाभिनदिता—सी०; कोञ्चाभिनदिका—स्या० । ४. सिङ्गला—स्या० ।

५. वन्दिय—स्या० । ६. ससिस्सं—स्या०, रो० । ७. सुलद्धा—स्या० ।

८-८. ०तूरियेहि—सी०; सङ्गीतेहि तूरियेहि—स्या० । ९. सब्वसोवणमये—सी० ।

१०. बीजनियो—सी०, स्या० ।

B. ३९२

४७१. "पहूतेनन्नपानेन, भिक्खुसङ्घमतप्पयि ।
पच्चेकदुस्सयुगळे, भिक्खुसङ्घस्सदासहं ॥

४७२. "यं वदन्ति सुमेधो ति, लोकाहुतिपटिग्गहं^१ ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥

५ ४७३. 'यो मे^२ अन्नेन^३ पानेन, सब्बे इमे च तप्पयि^३ ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥

४७४. अट्टारसे कप्पसते, देवलोके रमिस्सति ।
सहस्सक्खत्तुं राजा च, चक्कवत्ती भविस्सति ॥

४७५. उपपज्जति^४ यं योनिं, देवतं अथ मानुसं ।
१० सब्बदा सब्बसोवण्णं, छदनं धारयिस्सति ॥

४७६. तिस कप्पसहस्समिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोतेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

R. ३:५

४७७. तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मित्तो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो ॥

१५ ४७८. भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, सीहनादं नदिस्सति ।
चित्तके छतं धारेन्ति, हेट्ठा छत्तमिह ड्य्हथ^५ ॥

४७९. "सामञ्जं मे अनुप्पत्तं, किलेसा ज्ञापिता मया" ।
मण्डपे ख्खमूले वा, सन्तापो मे न विज्जति ॥

४८०. "तिस कप्पसहस्समिह, यं दानमर्दादि तदा ।
२० दुग्गतिं नाभिजानामि, सब्बदानस्सिदं फलं ॥

४८१. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं" पे० "विहरामि अनासवो ॥

४८२. "स्वागतं वत मे आसि" पे० "कतं बुद्धस्स सासनं ॥

४८३. "पटिसम्भदा चतस्सो" पे० "कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा सब्बदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. ० पटिगाहो—स्या० । २. मं—सो० । ३-३. ० तप्पयि—सी० ; अन्नञ्च
पानञ्च सब्बमेतेन तप्पयि—स्या० । ४. उपगच्छति—सी० । ५. मम—सी० ।

१०. अजितत्थेरअपदानं

४८४. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।

अज्झोगाहेत्वा^१ हिमवन्तं, निसीदि लोकनायको ॥

४८५. "नाहं अदक्खिं^२ सम्बुद्धं, नपि सहं सुणोमहं ।

मम भक्खं^३ गवेसन्तो, आहिण्डामि वने अहं^४ ॥

४८६. "तत्थदस्सासिं^५ सम्बुद्धं, द्वत्तिसवरलक्खणं ।

दिस्वान वित्तिमापज्जिं,^६ सत्तो को नामयं भवे ॥

४८७. "लक्खणानि विलोकेत्वा, मम विज्जं अनुस्सरिं ।

सुतं हि मेतं बुद्धानं,^७ पण्डितानं सुभासितं ॥

४८८. "तेसं यथा तं वचनं, अयं बुद्धो भविस्सति ।

यन्नूनाहं^८ सक्करेय्यं, गतिं मे सोधयिस्सति ॥

४८९. "खिप्पं अस्सममागत्वा, मधुतेलं गहिं अहं ।

कोलम्बकं गहेत्वान, उपगच्छिं विनायकं^९ ॥

४९०. "तिदण्डके गहेत्वान, अब्भोकासे ठपेसहं ।

पदीपं पज्जलित्वान, अट्टक्खतुं अवन्दहं ॥

४९१. "सत्तरत्तिन्दिवं बुद्धो, निसीदि पुरिसुत्तमो ।

ततो रत्था विवसाने, बुद्धासि लोकनायको ॥

४९२. "पसन्नचित्तो सुमनो, सब्बरत्तिन्दिवं^{१०} अहं ।

दीपं बुद्धस्स पादासिं, पसन्नो सेहि पाणिभि ॥

४९३. "सब्बे^{११} वना गन्धमया,^{१२} पब्बते गन्धमादने ।

बुद्धस्स आनुभावेन, आगच्छुं^{१३} बुद्धसन्तिकं^{१४} ॥

४९४. "ये केचि पुप्फगन्धासे, पुप्फिता धरणीरूहा ।

बुद्धस्स आनुभावेन, सब्बे सन्निपतुं तदा ॥

B. 398

5

10

15 R. 336

20

१. अज्झोगाहेत्वा—सी०, स्या० । २. अदक्खि—स्या० । ३. भिक्खं—स्या० ।

४. तदा—सी० । ५. तत्थ दस्सामि—स्या० । ६. चित्तमापज्जि—सी० ;

चित्तमापज्जि—स्या० । ७. बुद्धानं—स्या० । ८. यन्नूनतं—स्या० । ९. नरासभं—सी० ।

१०. सत्तरत्तिन्दिवं—सी० । ११-१२. सब्बेगन्धा वनमया—स्या० । १३-१४. उपगच्छुं

तदाजिनं—सी० ; आगच्छुं बुद्धसन्तिके—स्या० ।

४९५. "यावता हिमवन्तमिह, नागा च गरुडा उभो ।
धम्मञ्च सोतुकामा ते, आगच्छुं बुद्धसन्तिकं ॥
४९६. "देवलो नाम समणो, बुद्धस्स अग्गसावको ।
वसीसतसहस्सेहि, बुद्धसन्तिकुपागमि ॥
४९७. "पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
४९८. 'यो मे दीपं पदीपेसि, पसन्नो सेहि पाणिभि ।
तमहं कित्तिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
४९९. 'सट्ठि कप्पसहस्सानि, देवलोके रमिस्सति ।
सहस्सक्खतुं राजा च, चक्कवत्ती भविस्सति ॥

सोळसमं भाणवारं ।

५००. 'छत्तिस्सक्खतुं देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ।
पथवियं सत्तसतं, विपुलं रज्जं करिस्सति ॥
५०१. 'पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
इमिना दीपदानेन, दिव्वचक्खु भविस्सति ॥
५०२. 'समन्ततो अट्ठकोसं^१, पस्सिस्सति अयं सदा ।
देवलोका चवन्तस्स, निव्वत्तन्तस्स जन्तुनो ॥
५०३. 'दिवा वा यदि वा रत्ति, पदीपं धारयिस्सति ।
जायमानस्स सत्तस्स^२, पुञ्जकम्मसमङ्गिनो ॥
५०४. 'यावता नगरं आसि^३, तावता जोतयिस्सति ।
उपपज्जति यं योनिं, देवतं अथ मानुसं ॥
५०५. 'अस्सेव दीपदानस्स, अट्ठदीपफलेन हि^४ ।
न जयिस्सन्तिमं^५ जन्तू^६, दीपदानस्सिदं फलं ॥
५०६. 'कप्पसतसहस्समिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोतेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
५०७. 'तस्स धम्मेसु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
सब्बासवे परिज्जाय, निव्वायिस्सतिनासवो ॥

१. अट्ठकोसं—सी० स्या० । २. सत्तस्स—स्या०, रो० । ३. होति—सी० ।
४. च—स्या० । ५-५. उपट्ठिस्सन्तिमं जन्तुं—स्या० ।

५०८. 'तोसयित्वान सम्बुद्धं, गोतमं सकयपुङ्गवं ।
अजितो नाम नामेन, हेस्सति सत्थु सावको' ॥
५०९. "सट्ठि कप्पसहस्सानि, देवलोके रमिं अहं ।
तत्रापि मे दीपसतं, जोतते निच्चकालिकं^१ ॥
५१०. "देवलोके मनुस्से वा, निद्धावन्ति पभा मम ।
बुद्धसेट्ठं सरित्वान, भिय्यो हासं जनेसहं ॥
५११. "तुसिताहं चवित्वान, ओक्कमिं मातुकुच्छियं^२ ।
जायमानस्स सन्तस्स, आलोको विपुलो अहु ॥
५१२. "अगारा अभिनिक्खम्म, पव्वजिं अनगारियं ।
बावरिं उपसङ्कम्म, सिस्सतं अज्झपागमिं ॥
५१३. "हिमवन्ते वसन्तोहं, अस्सोसिं लोकनायकं ।
उत्तमत्थं गवेसन्तो, उपगच्छिं विनायकं ॥
५१४. "दन्तो बुद्धो दमेतावी^३, ओघतिण्णो निरूपधि ।
निब्बानं कथयी बुद्धो, सब्बदुक्खप्पमोचनं ॥
५१५. "तं मे आगमनं सिद्धं, तोसितोहं महामुनिं ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५१६. "सतसहस्सितो कप्पे, यं दीपमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, दीपदानस्सिदं फलं ॥
५१७. "किलेसा झापिता मय्हं^४ पे० विहरामि अनासवो ॥
५१८. "स्वागतं वत मे आसिं^५ पे० कतं बुद्धस्स सासनं ॥
५१९. "पटिसम्भिदा चतस्सो^६ पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

10

15

20

इत्थं सुदं आयस्मा अजितो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुदानं

B. 396

R. 338

पिलिन्दवच्छो सेलो च, सब्बकित्ती^१ मधुंददो^१ ।
 कूटागारी बाकुलो च, गिरि सळलसव्हयो ॥
 सब्बदो अजितो चेव, गाथायो गणिता इह^२ ।
 सतानि पञ्च गाथानं, वीसति च तदुत्तरी ति ॥
 पिलिन्दवच्छवगो^३ चत्तालीसमो^३ ।

अथ वग्गुदानं

5

पदुमारक्खदो चेव, उमा^४ गन्धोदकेन च ।
 एकपद्म^५ सहसञ्जी, मन्दारं बोधिवन्दको ॥
 अवटञ्च^६ पिलिन्दि^६ च, गाथायो गणिता इह^७ ।
 चतुसत्तति गाथायो, एकादस सतानि च ॥
 पदुमवग्गदसकं ।
 चतुत्थसत्तकं समत्तं ।

१-१. सब्बकित्ति मधुंददो—स्या० । २. विसा—स्या० । ३-३. पिलिन्दवच्छवगो चत्तालीसतमो—सी ; पिलिन्दवग्गो चत्तालीसो—स्या० । ४. उम्मा—सी०, स्या० ।
 ५. एकपद्म—स्या० । ६-६. अवटञ्च पिलिन्दी—सी० ; अम्बटञ्च पिलिन्दी—स्या० ।
 ७. पिच—सी०, स्या० ।

४१. मेत्तेय्यवग्गो

१. तिस्समेत्तेय्यत्थेरअपदानं

B. 397

१. "पब्भारकूटं निस्साय, सोभितो नाम तापसो ।
पवत्तफलं भुञ्जित्वा, वसति पब्बतन्तरे ॥
२. "अग्गिं^२ दाहं आहरित्वा, उज्जालेसिं^३ अहं तदा ।
उत्तमत्थं गवेसन्तो, ब्रह्मलोकूपपत्तिया ॥
३. "पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
ममुद्धरितुकामो सो, आगच्छि मम सन्तिके ॥
४. "किं करोसि महापुञ्ज, देहि मे अग्गिदारुक्कं ।
अहमग्गिं परिचरे, ततो मे सुद्धि होहिति^४ ॥
५. "सुभद्दको त्वं मनुजे^५, देवते त्वं पजानसि ।
तुवं अग्गिं परिचर, हन्द ते अग्गिदारुक्कं ॥
६. "ततो कट्ठं गहेत्वान, अग्गिं उज्जालयी जिनो ।
न तत्थ कट्ठं पज्झायि, पाटिहेरं^६ महेसिनो ॥
७. "न ते अग्गि पज्जलति, आहुती ते न विज्जति ।
निरत्थकं वत्तं^७ तुय्हं, अग्गिं परिचरस्सु मे ॥
८. "कीदिसो सो^८ महावीर, अग्गि तव पवुच्चति ।
मय्हम्पि कथयस्सेतं, उभो परिचरामसे ॥
९. "हेतुधम्मनिरोधाय, किलेससमणाय^९ च^९ ।
इस्सामच्छरियं हित्वा, तयो एते ममाहुती ॥
१०. "कीदिसो त्वं महावीर, कथं गोत्तोसि मारिस ।
आचारपटिपत्ति ते, वाब्बहं खो मम रुच्चति ॥

६

१०

१६

२०

१. मेत्तेय्यत्थेरअपदानं—सी० । २. अग्गि—स्या०, रो० । ३. उज्जालेसि—स्या० ।
४. होहिति—सी० । ५. मनुजे—स्या०, रो० । ६. पाटिहीरं—सी० । ७. वत्तं—स्या० ।
८. ते—स्या० । ९-९. किलेससमणाय च—स्या०, रो० ।

B. 398

5

10

15

20

25

११. "खत्तियमिह कुले जातो, अभिञ्जापारमं गतो ।
सब्बासवपरिक्खीणो, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

१२. "यदि बुद्धोसि सब्बञ्जु, पभङ्कर तमोनुद ।
नमस्सिस्सामि तं देव, दुक्खस्सन्तकरो^१ तुवं ॥

१३. "पत्थरित्वाजिनचम्मं, निसीदनमदासहं ।
निसीद नाथ^२ सब्बञ्जु, उपट्ठिस्सामहं तुवं ॥

१४. "निसीदि भगवा तत्थ, अजिनमिह सुवित्थते ।
निमन्तयित्वा सम्बुद्धं, पब्बतं अगमासहं ॥

१५. "खारिभारञ्च पूरेत्वा, तिन्दुकफलमाहारिं ।
मधुना योजयित्वान, फलं बुद्धस्सदासहं ॥

१६. "मम निज्झायमानस्स, परिभुञ्जि तदा जिनो ।
तत्थ चित्तं पसादेसिं,^३ पेक्खन्तो लोकनायकं ॥

१७. "पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
ममस्समे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥

१८. 'धो मं^४ फलेन तप्पेसि, पसन्नो सेहि पाणिभि ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥

१९. पञ्चवीसतिक्खतुं सो, देवरज्जं करिस्सति ।
सहस्सक्खतुं राजा च, चक्कवत्ती भविस्सति ॥

२०. तस्स सङ्कप्पमञ्जाय, पुब्बकम्मसमज्झिनो ।
अन्नं पानञ्च वत्थञ्च, सयनञ्च महारहं ॥

२१. पुञ्जकम्मेन संयुत्ता, निब्बत्तिस्सन्ति तावदे ।
सदा पमुदितो^५ चायं, भविस्सति अनामयो ॥

२२. उपज्जति यं योनिं, देवतं अथ मानुसं ।
सब्बत्थ सुखितो हुत्वा, मनुस्सत्तं गमिस्सति^६ ॥

२३. अज्झायको मन्तघरो, तिण्णं वेदान पारगू ।
सम्बुद्धं उपगन्त्वान, अरहा सो भविस्सति^७ ॥

१. दुक्खस्सन्तकरो—स्या० । २. तत्थ—स्या०, रो० । ३. पसादेसि—स्या० ।

४. मे—स्या० । ५. सम्मुदितो—स्या० । ६. भविस्सति—स्या० ।

२४. “यतो सरामि अत्तानं, यतो पत्तोस्मि विञ्चुतं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, फलदानस्सिदं फलं ॥

२५. “वरधम्ममनुप्पत्तो, रागदोसे समूहनिं ।
सब्बासवपरिक्खीणो, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

२६. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥

5 B. 390

२७. “स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२८. “पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छळभिञ्जा सच्छिकता, कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

10

इत्थं सुदं आयस्मा तिस्समेत्तेय्यो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

२. पुण्यकथेरअपदानं

२९. “पब्भारकूटं निस्साय, सयम्भू अपराजितो ।
आवाधिको^१ च सो^२ बुद्धो, वसति पब्बतन्तरे ॥

३०. “मम अस्समसामन्ता, पनादो आसि तावदे ।
बुद्धे निब्बायमानमिह, आलोको उदपज्जथ^३ ॥

३१. “यावता वनसण्डास्मि, अच्छकोकतरच्छका^४ ।
वाळा च^५ केसरी सब्बे, अभिगज्जिसु^६ तावदे ॥

15

३२. “उप्पातं तमहं दिस्वा, पब्भारं^७ अगमासहं ।
तत्थद्दस्सासिं सम्बुद्धं, निब्बुतं अपराजितं ॥

१-१. आवाधिको गरु—सी० ।

२. आसि तावदे—स्या०, रो० ।

३. ० तरच्छयो—स्या० । ४. व्यग्धा च—सी०; वाळा च—स्या० । ५. अभिगुज्जिसु—

स्या० । ६. पब्बतं—सी० ।

३३. "सुफुल्लं सालराजं व, सतरंसिं व^१ उगातं ।
वीतच्चिकं व^२ अङ्गारं, निब्बुतं अपराजितं ॥
३४. "तिणं कट्ठञ्च पूरेत्वा, चित्तकं तत्थकासहं ।
चित्तकं सुकतं कत्वा, सरीरं झापयिं अहं ॥
- 5 ३५. "सरीरं झापयित्वान, गन्धतोयं समोकिरिं ।
अन्तलिकखे ठितो यक्खो, नाममग्गहि तावदे ॥
- B. 400 ३६. "यं^३ पूरितं^३ तया किच्चं, सयम्भुस्स महेसिनो ।
पुण्णको नाम नामेन, सदा^४ होहि तुवं^५ मुने ॥
३७. "तम्हा काया चवित्वान, देवलोकं अगच्छहं ।
10 तत्थ दिब्बमयो गन्धो, अन्तलिकखा^६ पवस्सति^७ ॥
३८. "तत्रापि नामधेय्यं मे, पुण्णको ति अहू तदा ।
देवभूतो मनुस्सो वा, सङ्कप्पं पूरयामहं ॥
३९. "इदं पच्छिमकं मय्हं, चरिमो वत्तते^८ भवो ।
इधापि पुण्णको नाम, नामधेय्यं पकासति ॥
- 15 ४०. "तोसयित्वान सम्बुद्धं, गोतमं सक्कपुङ्गवं ।
सब्बासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥
४१. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं कम्ममकरिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, तनुकिच्चस्सिदं फलं ॥
४२. "किलेसा झापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
- 20 ४३. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
४४. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा पुण्णको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. सतरंसोव—सी, सश० । २. वीतचित्तं—स्या० । ३-३. तं पूरितं—स्या० ।
४-४. यदा होसि तुवं—स्या० । ५-५. अन्तलिकखे पवायति—सी० । ६. वत्तती—सी०, स्या० ।

३. मेत्तगुत्थेरअपदानं

४५. "हिमवन्तस्साविदूरे, असोको नाम पब्बतो ।
तत्थासि अस्समो मय्हं, विस्सकम्मेन^१ मापितो ॥
४६. "सुमेधो नाम सम्बुद्धो, अगो कारुणिको मुनि ।
निवासयित्वा पुब्बण्हे, पिण्डाय मे^२ उपागमि ॥
४७. "उपागतं महावीरं, सुमेधं लोकनायकं ।
पग्गय्ह सुगतपत्तं^३, सप्पितेलं^४ अपूरयिं^५ ॥
४८. "दत्त्वानहं बुद्धसेट्ठे, सुमेधे लोकनायके ।
अञ्जलिं पग्गहेत्त्वान, भिय्यो^६ हासं जनेसहं ॥
४९. "इमिना सप्पिदानेन, चेतनापणिधीहि च ।
देवभूतो मनुस्सो वा, लभामि^७ विपुलं सुखं ॥
५०. "विनिपातं विवज्जेत्वा, संसरामि भवाभवे ।
तत्थ चित्तं पणिधित्वा, लभामि अचलं पदं ॥
५१. "लाभा तुय्हं सुलद्धं ते, यं मं अट्ठक्ख ब्राह्मण ।
मम दस्सनमागम्म, अरहत्तं^८ भविस्सति^९ ॥
५२. "विस्सत्थो^{१०} होहि मा भायि, अधिगन्त्वा महायसं ।
ममं हि सप्पिं दत्त्वान, परिमोक्खसि जातिया ॥
५३. "इमिना सप्पिदानेन, चेतनापणिधीहि च ।
देवभूतो मनुस्सो वा, लभसे^{११} विपुलं सुखं ॥
५४. "इमिना सप्पिदानेन^{१२}, मेत्तचित्तवताय च ।
अट्टारसे कप्पसते, देवलोके रमिस्ससि^{१३} ॥
५५. "अट्ठतिसतिक्खत्तुं च^{१४}, देवराजा भविस्ससि ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असाह्वियं ॥

5 B. 401

10

15

20

१. विसुकम्मेन—सी०, स्या० । २. मं—सी० । ३. सुगतं पत्तं—सी० ; सुभक्तं पत्तं—रो० । ४-५. सप्पि तेलेन पूरयिं—सी० । ५. भोयो—सी० ; भोय्यो—रो० । ६. लभाम सी० । ७-८. अरहा त्वं भविस्ससि—सी०, रो० ; अरहत्तं गमिस्ससि—स्या० । ९. विसट्ठो—स्या०, रो० । १०. लभामि—स्या० । ११. अधिकारेण—स्या० । १२. रमिस्सति—स्या० । १३. अट्टारस च तिक्खत्तुं—स्या० ; अट्टारसे चक्खत्तुं च—रो० । १४. अट्ठतिसतिक्खत्तुं—स्या० ; अट्टारसे चक्खत्तुं च—रो० ।

५६. "एकपञ्चासकृतुं च, चक्रवर्ती भविस्ससि ।
चातुरन्तो विजितावी, जम्बुमण्डस्स^१ इस्सरो ॥
५७. "महासमुदोवक्खोभो^२, दुद्धरो पथवी यथा ।
एवमेव च ते भोगा, अप्पमेय्या भविस्सरे ॥
५८. "सट्ठिकोटी हिरञ्जस्स, चजित्वा^३ पब्बजिं अहं ।
किं कुसलं गवेसन्तो, बावरिं उपसङ्कमिं ॥
५९. "तत्थ मन्ते अधीयामि, छळङ्गं नाम लक्खणं ।
तमन्धकारं विधमं, उप्पज्जि त्वं महामुनि ॥
६०. "तव दस्सनकामोहं, आगतोमिह महामुनि ।
तव धम्मं सुणित्वान, पत्तोमिह अचलं पदं ॥
६१. "तिसकप्पसहस्समिह, सर्पिं बुद्धस्सदासहं ।
एत्थन्तरे नाभिजाने, सर्पिं विञ्चापितं मया ॥
६२. "मम सङ्कप्पमञ्जाय, उप्पज्जति यदिच्छकं^४ ।
चित्तमञ्जाय निब्बत्तं, सब्बे सन्तप्पयामहं ॥
६३. "अहो^५ बुद्धा अहो धम्मा^६, अहो नो सत्थु सम्पदा ।
थोकं हि सर्पि दत्त्वान, अप्पमेय्यं लभामहं ॥
६४. "महासमुदे उदकं, यावता नेरुप्पस्सतो ।
मम सर्पि उपादाय, कल भागं न हेस्सति^७ ॥
६५. "यावता चक्रवाळस्स, करियन्तस्स^८ रासितो ।
मम^९ निब्बत्तवत्थानं^{१०}, ओकासो सो न सम्मति ॥
६६. "पब्बतराजा हिमवा, पवरोपि सिलुच्चयो ।
ममानुलित्तगन्धस्स, उपनिधिं^{११} न हेस्सति ॥
६७. "वत्थं गन्धं च सर्पि च, अञ्जं च^{१२} दिट्ठधम्मिकं ।
असङ्खतञ्च निब्बानं, सप्पिदानस्सिदं फलं ॥

१. जम्बुसण्डस्स—सी०, रो० । २. ० अक्खोभो—स्या० । ३. चत्त्वान—सी० ;
दत्त्वान—स्या०, रो० । ४. ययिच्छकं—स्या० । ५-५. अहो बुद्धो अहो धम्मो—सी० ।
६. एस्सति—सी० ; हिस्सति—स्या० । ७. कारयन्तस्स—स्या० ; कयिरन्तस्स—रो० ।
८-८. मया निवत्थवत्थानं—रो० । ९. उपनिधिं—सी, स्या० ; उपनीयं—रो० ।
१०. वा—स्या० ।

६८. "सतिपट्टानसयनो, समाधिज्ञानगोचरो ।
 बोज्झङ्गभोजनो^१ अज्ज, सप्पिदानस्सिदं फलं ॥
 ६९. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं^२ पे० विहरामि अनासवो ॥
 ७०. "स्वागतं वत मे आसि^३ पे० कतं बुद्धस्स सासनं ॥
 ७१. "पटिसम्भिदा चतस्सो^४ पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

६

इत्थं सुदं आयस्मा मेत्तगू थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

४. धोतकत्थेरअपदानं

७२. "गङ्गा भागीरथी^१ नाम, हिमवन्ता पभाविता ।
 हंसवतिया द्वारेन, अनुसन्दति तावदे ॥
 ७३. "सोभितो नाम आरामो, गङ्गाकूले सुमापितो ।
 तत्थ पदुमुत्तरो बुद्धो, वसते लोकनायको ॥
 ७४. "तिदसेहि यथा इन्दो, मनुजेहि पुरक्खतो ।
 निसीदि तत्थ भगवा, असम्भीतो व केसरी ॥
 ७५. "नगरे हंसवतिया, वसामि^२ ब्राह्मणो अहं ।
 छळङ्गो नाम नामेन, एवंनामो महामुनि ॥
 ७६. "अट्टारस्स सिस्ससता, परिवारेन्ति मं तदा ।
 तेहि सिस्सेहि समितो, गङ्गातीरं उपागमिं ॥
 ७७. "तत्थद्दसासिं समणे, निक्कुहे धोतपापके ।
 भागीरथिं तरन्तेहं^३, एवं चिन्तेसि तावदे ॥
 ७८. "सायं^४ पातं^५ तरन्तामे, बुद्धपुत्ता महायसा ।
 विहेसयन्ति अत्तानं, तेसं अत्ता विहज्जति ॥

B. 403

10

15

१. ० जननो—स्या० । २. भागीरथी—स्या० । ३. अहोसि—स्या० ।

४. तरन्तोहं—स्या०, रो० । ५. सायपातं—रो० ।

७९. "सदेवकस्स लोकस्स, बुद्धो अगो पवुच्चति ।
नत्थि मे दक्खिणे कारं, गतिमग्गविसोधनं ॥
८०. "यनून बुद्धसेट्ठस्स, सेतुं गज्जाय कारये ।
कारापेत्वा इमं कम्मं^१, सन्तरामि इमं भवं ॥
८१. "सतसहस्सं दत्तवान्, सेतुं कारापयि अहं ।
सद्दहन्तो कतं कारं, विपुलं मे भविस्सति ॥
८२. "कारापेत्तवान् तं सेतुं, उपोसि लोकनायकं ।
सिरसि अज्जलि कत्वा, इमं^२ वचनमब्रवीं ॥
८३. 'सतसहस्सस्स^३ वयं^३, दत्त्वा^४ कारापितो मया ।
तवत्थाय महासेतुं^५, पटिग्गण्ह महामुने ॥
८४. "पदुमुत्तरो लोकविद्, आहुतीनं पटिग्गहो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
८५. 'यो मे सेतुं अकारेसि, पसन्नो सेहि पाणिभि ।
तमहं कित्तियिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
८६. दरितो^६ पब्बततो^७ वा, स्वखतो पतितोपियं ।
चुतोपि लच्छती^८ ठानं^८, सेतुदानस्सिदं फलं ॥
८७. विरुब्बहमूलसन्तानं, निग्रोधमिव मालुतो ।
अमित्ता नप्पसहन्ति, सेतुदानस्सिदं फलं ॥
८८. नास्स चोरा पसहन्ति, नातिमज्जन्ति खत्तिया ।
सब्बे तरिस्सतामित्ते, सेतुदानस्सिदं फलं ॥
८९. अब्भोकासगतं सन्तं, कठिनातपतापितं ।
पुज्जकम्मेन संयुतं, न भविस्सति वेदना ॥
९०. देवलोके मनुस्से वा, हत्थियानं सुनिम्मितं ।
तस्स सङ्कप्पमज्जाय, निब्बत्तिस्सति तावदे ॥
९१. सहस्सस्सा वातजवा, सिन्धवा सीघवाहना ।
सायं पातं उपेस्सन्ति, सेतुदानस्सिदं फलं ॥

१. सेतुं—स्या० ।

२. इदं—सी० ।

३-३. सतं सहस्सं सवयं—स्या० ।

४. कत्वा—सी०, रो० ।

५. महासेतुं—स्या० ।

६. दालितो—रो० ।

७. पब्बततो—

सी०, स्या० ।

८-८. लच्छतिट्टानं—स्या० ।

९२. आगन्त्वान् मनुस्सत्तं, सुखितोयं भविस्सति ।
वेहासं^१ मनुजस्सेव, हत्थियानं भविस्सति ॥
९३. कप्पसतसहस्सम्हि, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोत्तेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
९४. तस्स धम्मेसु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो ॥
९५. "अहो मे सुकतं कम्मं, जलजुत्तमनामके ।
तत्थ कारं करित्वान, पत्तोहं आसवक्खयं ॥
९६. "पधानं पहितत्तोम्हि, उपसन्तो निरूपधि ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
९७. "किलेसा झापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
९८. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
९९. "पटिसम्भदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

10

B. 405

इत्थं सुदं आयस्मा धोतको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

५. उपसीवत्थेरअपदानं

१००. "हिमवन्तस्साविदूरे, अनोमो नाम पब्बतो ।
अस्समो सुकतो मय्हं, पण्णसाला सुमापिता ॥
१०१. "नदी च सन्दती तत्थ, सुपत्तित्था मनोरमा ।
अनूपत्तित्थे जायन्ति, पदुमुप्पलका बहू ॥
१०२. "पाठीना पावुसा मच्छा, बलजा मुञ्जरोहिता ।
मच्छकच्छपसञ्छन्ना, नदिका सन्दते तदा ॥

15

१. इहापि—सी०, स्या०, रो० ।

१०३. "तिमिरा पुष्पिता तत्थ, असोका खुदमालका ।
पुन्नागा^१ गिरिपुन्नागा^१, सम्पवन्ति ममस्समं ॥
१०४. "कुटजा पुष्पिता तत्थ, तिणसूलवनानि च ।
साला च सळला^२ तत्थ, चम्पका पुष्पिता बहू ॥
१०५. "अञ्जुना अतिमुत्ता^३ च, महानामा च पुष्पिता ।
असना मधुगन्धी च, पुष्पिता ते ममस्समे ॥
१०६. "उद्दालका पाटलिका, यूथिका च पियङ्गुका ।
बिम्बजालकसञ्छन्ना, समन्ता अङ्गुयोजनं ॥
१०७. "मातङ्गारा^४ सत्तलियो, पाटली सिन्दुवारका^५ ।
अङ्गोलका बहू तत्थ, तालकुट्टि^६ च पुष्पिता ।
सेलेय्यका बहू तत्थ, पुष्पिता मम अस्समे ॥
१०८. "एतेसु पुष्पजातेसु^७, सोभन्ति पादपा बहू ।
समन्ता तेन गन्धेन, वायते मम^८ अस्समो^८ ॥
१०९. "हरीतका आमलका, अम्बजम्बुविभीतका^९ ।
कोला भल्लातका बिल्ला^{१०}, फारुसकफलानि च ॥
११०. "तिन्दुका च पियाला च, मधुका कासुमारयो^{११} ।
लवुजा पनसा तत्थ, कदली बदरीफला^{१२} ॥
१११. "अम्बाटका बहू तत्थ, वल्लिकारफलानि च ।
बीजपूरसपारियो^{१३}, फलिता मम अस्समे ॥
११२. "आळका इसिमुग्गा च, ततो मोदफला^{१४} बहू ।
अवटा पक्कभरिता, पिलक्खुदुम्बरानि^{१५} च ॥
११३. "पिप्पिली^{१६} मरीचा तत्थ, निग्रोधा च कपित्थना ।
उदुम्बरका बहवो, कण्डुपण्णा^{१७} च हरियो^{१७} ॥

१. पुन्नावा गिरिपुन्नावा—स्या० ।

२. सलला—सी०; सलळा—स्या० ।

३. अधिमुत्ता—स्या० । ४. मातङ्गवा—सी०; मातकरा—स्या०; मातङ्गावा—रो० ।

५. सिन्दुवारिता—स्या० । ६. तालकुटा—सी०; तालकुटा—स्या०; तालकुट्टा—रो० ।

७. पुष्पमानेसु—सी०, रो० । ८-८. मम अस्सम—स्या० । ९. अम्बाजम्बु

विभीतका—सी०; विभेदका—स्या० । १०. बेल्गा—स्या० । ११. कासुमारियो—सी०,

कासमारियो—स्या० । १२. चन्दरीफला—स्या०, रो० । १३. चिरसंस्तरपाका च—स्या०;

पिटपा च सपाका च—रो० । १४. सोरफला—स्या० । १५. मिलक्खु—स्या० ।

१६. विप्पिली—सी०, स्या० । १७-१७. कण्डुपक्का च पारियो—सी०, स्या०, रो० ।

११४. "एते चञ्जे च बहवो, फलिता अस्समे मम ।
पुप्फुक्खापि बहवो, पुप्फिता मम अस्समे ॥

११५. "आलुवा च कळम्बा^१ च, बिलाली^२ तक्कलानि च ।
आलका तालका चेव, विज्जन्ति अस्समे मम ॥

११६. "अस्समस्साविदूरे मे, महाजातस्सरो अहु ।
अच्छोदको सीतजलो, सुपतित्थो मनोरमो ॥

११७. "पदुमुप्पला बहू तत्थ, पुण्डरीकसमायुता ।
मन्दालकेहि सञ्छन्ना, नानागन्धसमेरिता^३ ॥

११८. "गम्भं गण्हन्ति पदुमा, अञ्जे पुप्फन्ति केसरी ।
ओपुप्फपत्ता तिट्ठन्ति, पदुमाकण्णिका बहू ॥

११९. "मधु भिसम्हा सवति, खीरं सप्पि मुलाळिभि ।
समन्ता तेन गन्धेन, नानागन्धसमेरिता^४ ॥

१२०. "कुमुदा अम्बगन्धि च, नयिता दिस्सरे बहू ।
जातस्सरस्सानुकूलं, केतका पुप्फिता बहू ॥

१२१. "सुफुल्ला बन्धुजीवा च, सेतवारी सुगन्धिका ।
कुम्भिला^५ सुसुमारा^६ च, गहका तत्थ जायरे ॥

१२२. "उग्गाहका अजगरा, तत्थ जातस्सरे बहू ।
पाठीना पावुसा मच्छा, बलजा मुञ्जरोहिता ॥

१२३. "मच्छकच्छपसञ्छन्ना, अथो पपटकाहि^७ च ।
पारेवता रविहंसा, कुकुत्था^८ च नदीचरा ॥

१२४. "दिन्दिभा^९ चक्कवाका च, पम्पका^{१०} जीवजीवका ।
कलन्दका उक्कुसा च, सेनका उद्धरा बहू ॥

१२५. "कोट्टका सुकपोता च, तुलिया चमरा बहू ।
कारेनियो^{११} च तिलका, उपजीवन्ति तं सरं ॥

१. कदम्बा—स्या० । २. बिलाली—सी० । ३. नानागन्धसमेरिता—स्या० ।

४. नानागन्ध समोहिता—स्या० । ५-५. कुम्भीला सुसुमारा—सी०, स्या० ।

६. पम्पटकेहि—सी० ; सपटकेहि—स्या० ; पप्पटकेही—रो० । ७. कुक्कुत्थका—स्या० ;

कुत्थका—रो० । ८. टिट्ठिभा—रो० । ९. चप्पका—स्या० । १०. कासेनिया—स्या० ।

१२६. "सीहा व्यग्धा च दीपी च, अच्छकोकतरच्छका^१ ।
वानरा किन्नरा चैव, दिस्सन्ति मम अस्समे ॥
१२७. "तानि गन्धानि घायन्तो, भक्खयन्तो फलानहं ।
गन्धोदकं पिवन्तो च, वसामि मम अस्समे ॥
१२८. "एणीमिगा वराहा च, पसदा खुद्दरूपका ।
अग्गिका जोतिका चैव, वसन्ति मम अस्समे ॥
१२९. "हंसा कोश्चा मयूरा च, सालिकापि^२ च कोकिला ।
मज्जारिका^३ बहू तत्थ, कोसिका पोट्टुसीसका ॥
१३०. "पिसाचा दानवा चैव, कुम्भण्डा रक्खसा बहू ।
गरुळा पन्नगा चैव, वसन्ति मम अस्समे ॥
१३१. "महानुभावा इसयो, सन्तचित्ता समाहिता ।
कमण्डलुधरा सब्बे, अजिनुत्तरवासना^४ ।
जटाभारभरिता व^५, वसन्ति मम अस्समे ॥
१३२. "युगमत्तञ्च पेक्खन्ता, निपका सन्तदुत्तिनो ।
लाभालाभेन सन्तुट्ठा, वसन्ति मम अस्समे ॥
१३३. "वाकचीरं धुनन्ता ते, फोटेन्ताजिनचम्मक^६ ।
सबलेहि उपत्थद्वा, गच्छन्ति अम्बरे तदा^७ ॥
१३४. "न ते दकं आहरन्ति, कट्ठं वा अग्गिदाखकं ।
सयञ्च उपसम्पन्ना, पाटिहीरस्सिदं^८ फलं^९ ॥
१३५. "लोहदोणि गहेत्वान, वनमज्जे वसन्ति ते ।
कुञ्जरा व महानागा, असम्भीता व^{१०} केसरी ॥
१३६. "अज्जे गच्छन्ति गोयानं, अज्जे पुब्बविदेहकं^{११} ।
अज्जे च उत्तरकुरं^{१२}, सकं बलमवस्सिता^{१३} ॥

१. अच्छयो—स्या० । २. सहितापि—स्या०, रो० । ३. मज्जरिका—सी०, स्या०, रो० । ४. अजिनुत्तरवासिनो—स्या०, रो० । ५. ते जटाभार भरिता—सी०, रो० ; भरिता च—स्या० । ६. पोटेन्ता—स्या० । ७. सदा—सी० । ८. न वो—स्या० । ९. सप्पटिहिरस्सिदं फलं—स्या० । १०. अर्धम्भीताव—स्या० । ११. पुब्बविदेहनं—स्या०, रो० । १२. उत्तरकुरं—सी० । १३. बलमपस्विता—स्या०, रो० ।

१३७. "ततो पिण्डं आहरित्वा, परिभुञ्जन्ति एकतो ।
सब्बेसं पक्कमन्तानं, उग्गतेजान तादिनं ॥
१३८. "अजिनचम्मसद्देन, वनं सद्दायते तदा ।
एदिसा ते महावीर, सिस्सा उग्गतपा मम ॥
१३९. "परिवुतो अहं तेहि, वसामि मम अस्समे ।
तोसिता सककम्मेन, विनीतापि समागता ॥
१४०. "आराधयिसु मं एते, सककम्माभिलासिनो ।
सीलवन्तो च निपका, अप्पमञ्जासु कोविदा ॥
१४१. "पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
समयं संविदित्वान, उपगच्छि विनायको ॥
१४२. "उपगन्त्वान सम्बुद्धो, आतापी निपको मुनि ।
पत्तं पग्गय्ह सम्बुद्धो, भिक्खाय ममुपागमि^१ ॥
१४३. "उपागतं महावीरं, जलजुत्तमनायकं^२ ।
तिणसन्थरं^३ पञ्जापेत्वा, सालपुण्फेहि ओर्किरि ॥
१४४. "निसादेत्वान^४ सम्बुद्धं, हट्ठो संविग्गमानसो ।
खिप्पं पब्बतमारुह, अगळुं^५ अग्गाहि अहं ॥
१४५. "कुम्भमतं गहेत्वान, पनसं देवगन्धिकं ।
खन्वे आरोपयित्वान, उपगच्छि विनायकं ॥
१४६. "फलं बुद्धस्स दत्तवान, अगळुं अनुलिम्पहं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, बुद्धसेट्ठं अवन्दिहं ॥
१४७. "पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
इसिमज्जे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
१४८. 'यो मे फलं च अगळुं, आसनं च अदासि मे ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
१४९. 'गामे वा यदि वा रज्जे, पब्भारेसु गुहासु वा ।
इमस्स चित्तमञ्जाय, निब्बत्तिस्सति भोजनं ॥

5

10

15 B. 409

20

25

१. समुपागमि—स्या० । २. जलजुत्तमनायकं—स्या० । ३. तिणसन्थरं—स्या० ।

४. निसीदेत्वान—सी ; निसीदित्वान—स्या०, रो० । ५. अगळुं—सौ० ।

१५०. 'देवलोके मनुस्से वा, उपपन्नो अयं नरो ।
भोजनेहि च वत्थेहि, परिसं तप्पयिस्सति ॥

१५१. 'उपपज्जति यं योनिं, देवतं अथ मानुसं ।
अक्खोभभोगो हुत्वान, संसरिस्सतियं नरो ॥

१५२. 'तिस कप्पसहस्सानि, देवलोके रमिस्सति ।
सहस्सक्खतुं राजा च, चक्कवत्ती भविस्सति ॥

१५३. 'एकसत्ततिक्खतुं च, देवरज्जं करिस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥

१५४. 'कप्पसतसहस्समिह, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोतेन, सत्था लोके भविस्सति ॥

१५५. 'तस्स धम्मेसु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो* ।
सब्बासवे परिञ्जाय, विहरिस्सतिनासवो ॥

१५६. "सुलद्धलाभो लद्धो मे, योहं अद्दक्खि' नायकं ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥

B. 410 15

१५७. "गामे वा यदि वा रज्जे, पब्भारेसु गुहासु वा ।
मम सङ्कप्पमञ्जाय, भोजनं होति मे सदा ॥

१५८. "किलेसा झापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥

१५९. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥

१६०. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उपसीवो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

*. उपसीवो नाम नामेन, हेस्सति सत्थुसावको इति अधिको पाठो स्या० पोत्यके दिस्सति ।
१. अद्दक्खि—सी०, स्या० ।

६. नन्दकथेरअपदानं

१६१. "मिगलुद्धो पुरे आसि, अरञ्जे कानने अहं ।
पसदं मिगमेसन्तो, सयम्भुं अद्दसं अहं" ॥
१६२. "अनुरुद्धो नाम सम्बुद्धो, सयम्भू अपराजितो ।
विवेककामो सो धीरो, वनमज्झोगही तदा ॥
१६३. "चतुदण्डे गहेत्वान्, चतुट्ठाने ठपेसहं ।
मण्डपं सुकतं कत्वा, पद्मपुण्फेहि^३ छादयिं ॥
१६४. "मण्डपं छादयित्वान्, सयम्भुं अभिवादयिं ।
धनुं तत्थेव निक्खिप्प, पव्वजिं अनगारियं ॥
१६५. "नचिरं^३ पव्वजितस्स^३, व्याधि मे उदपब्बथ ।
पुव्वकम्मं सरित्वान्, तत्थ कालङ्कतो अहं ॥
१६६. "पुव्वकम्मेन संयुत्तो, तुसितं अगमासहं ।
तत्थ सोण्णमयं व्यम्हं, निव्वतति यदिच्छकं ॥
१६७. "सहस्सयुतं हयवाहिं^४, दिव्वयानमधिट्ठितो ।
आरुहित्वान्^५ तं यानं, गच्छामहं यदिच्छकं ॥
१६८. "ततो मे निव्वयमानस्स, देवभूतस्स मे सतो ।
समन्ता योजनसतं, मण्डपो मे धरीयिति ॥
१६९. "सयनेहं^६ तुवट्ठामि, अच्छन्ने^७ पुण्फसन्त्ये ।
अन्तलिक्खा च पट्टुमा, वस्सन्ते^८ निच्चकालिकं ॥
१७०. "मरीचिके फन्दमाने, तप्पमाने च आतपे ।
न मं तापेति^९ आतापो^९, मण्डपस्स इदं फलं ॥
१७१. "दुग्गतिं समतिक्कन्तो, अपाया पिहिता मम ।
मण्डपे ख्खमूले वा, सन्तापो मे न विज्जति ॥
१७२. "महीसञ्चं अधिट्ठाय, लोणतोयं तरामहं ।
तस्स मे सुकतं कम्मं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

६

10

15 B. 411

20

१. जिनं—सी० । २. पट्टुमपुण्फेहि—स्या० । ३-३. पव्वजितस्स अचिरं—सी० ।

४. हायवाहि—स्या० । ५. आरोहित्वान—स्या० । ६. सयनेसो—स्या० । ७. अच्छन्तं—सी०; अच्छन्त—रो० । ८. वस्सन्ति—सी० । ९-९. तपति आतपो—स्या० ।

१७३. "अपथम्पि^१ पथं कत्वा, गच्छामि अनिलङ्घसे ।
अहो मे सुकतं कम्मं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१७४. "पुब्बेनिवासं जानामि, दिव्वचक्खु विसोधितं ।
आसवा मे परिकखीणा, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१७५. "जहिता पुरिमा जाति, बुद्धस्स ओरसो अहं ।
दायादोमिह च सद्धम्मे, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१७६. "आराधितोमिह सुगतं, गोतमं सकयपुङ्गवं ।
धम्मधजो^२ धम्मदायादो, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१७७. "उपट्ठित्वान सम्बुद्धं, गोतमं सकयपुङ्गवं ।
पारङ्गमनियं मगं, अपुच्छि लोकनायकं ॥
१७८. "अज्झिट्ठो कथयी बुद्धो, गम्भीरं निपुणं पदं ।
तस्साहं धम्मं सुत्वान, पत्तोमिह आसवक्खयं ॥
१७९. "अहो मे सुकतं कम्मं, परिमुत्तोमिह जातिया ।
सब्बासवपरिकखीणो, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
१८०. "किलेसा झापिता मय्हं^३ पे० विहरामि अनासवो ॥
१८१. "स्वागतं वत मे आसि^३ पे० कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१८२. "पटिसम्भिदा चतस्सो^३ पे० कतं बुद्धस्स सासनं ॥

B. 412

इत्थं सुदं आयस्मा नन्दको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

७. हेमकत्थेरअपदानं

१८३. "पब्भारकूटं निस्साय, अनोमो नाम तापसो ।
अस्समं सुकतं कत्वा, पण्णसाले वसी^३ तदा ॥
१८४. "सिद्धं तस्स तपो कम्मं, सिद्धिपत्तो सके बले ।
सकसामञ्जविक्कन्तो, आतापी निपको मुनि ॥

१. अब्भमिह—स्या० । २. धम्मधरो—स्या० । ३. वसि—स्या० ।

१८५. "विसारदो ससमये, परवादे च कोविदो ।
पट्टो भूमन्तलिक्खम्हि, उप्पातम्हि च कोविदो ॥
१८६. "वीतसोको निरारम्भो, अप्पाहारो अलोलुपो ।
लाभालाभेन सन्तुट्ठो, ज्ञायी ज्ञानरतो मुनि ॥
१८७. "पियदस्सी नाम सम्बुद्धो, अगो कारुणिको मुनि । 5
सत्ते तारेतुकामो सो, करुणाय फरी तदा ॥
१८८. "बोधनेय्यं जनं दिस्वा, पियदस्सी महामुनि ।
चक्कवालसहस्सम्पि,^१ गत्वा ओवदते^२ मुनि ॥
१८९. "ममुद्धरितुकामो सो, ममस्सममुपागमि । 10
न दिट्ठो मे जिनो पुब्बे, न सुतो पि च कस्सचि ॥
१९०. "उप्पाता^३ सुपिना मय्हं, लक्खणा सुप्पकासिता ।
पट्टो भूमन्तलिक्खम्हि, नक्खत्तपदकोविदो ॥
१९१. "सोहं बुद्धस्स सुत्वान, तत्थ चित्तं पसादयि ।
तिट्ठन्तो^४ वा निसिन्नो वा, सरामि निच्चकालिकं ॥
१९२. "मयि" एवं सरन्तम्हि,^५ भगवा पि अनुस्सरि । 15
बुद्धं अनुस्सरन्तस्स, पीति मे होति तावदे ॥
१९३. "कालञ्च पुनरागम्म, उपेसि मं महामुनि । B. 413
सम्पत्ते पि न जानामि, अयं बुद्धो महामुनि ॥
१९४. "अनुकम्पको कारुणिको, पियदस्सी महामुनि ।
सज्झानापेसि अत्तानं, 'अहं बुद्धो सदेवके' ॥ 20
१९५. "सज्झानित्वान सम्बुद्धं, पियदास्स महामुनि ।
सकं चित्तं पसादेत्वा, इदं वचनमब्रवि ॥
१९६. 'अञ्जे^६ पीठे च पल्लङ्के, आसन्दीसु निसीदरे ।
तुवम्पि सब्बदस्सावी^७, निसीद रतनासने^८ ॥
१९७. "सब्बरतनमयं पीठं, निम्मनित्वान तावदे । 25
पियदस्सिस्स मुनिनो, अदासि^९ इद्धिनिम्मितं ॥

१. चक्कवालसहस्सम्हि—स्या० । २. ओवादको—स्या० । ३. उप्पादा—स्या० ।

४. भुजन्तो—सी०, रो० । ५-५. माम एवं सरन्तस्स—स्या० । ६. सब्बे—स्या० ।

७. सब्बदयावी—स्या० । ८. रुचिरासने—स्या० । ९. आसनं—स्या० ।

१९८. "रतने च" निसिन्नस्स, पीठके इद्धिनिम्मि ते ।
कुम्भमतं जम्बुफलं, अदासि तावदे अहं ॥
१९९. "मम हासं जनेत्वान, परिभुञ्जि महामुनि ।
तदा चित्तं पसादेत्वा, सत्थारं अभिवादयि ॥
२००. "पियदस्सो तु भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
रतनासनमासीनो^१, इमा गाथा अभासथ ॥
२०१. 'यो मे रतनमयं पीठं, अमतं च फलं अदा ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
२०२. 'सत्तसत्तति कप्पानि, देवलोके रमिस्सति ।
पञ्चसत्ततिक्खत्तुं च, चक्खवत्ती भविस्सति ॥
२०३. 'द्वितिसक्खत्तुं देविन्दो, देवरब्भं करिस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥
२०४. सोण्णमयं रूपिमयं, पल्लङ्कं सुकतं बहुं ।
लोहितङ्गमयश्चेव, लच्छति रतनामयं ॥
२०५. चङ्कुमन्तप्पि^२ मनुजं^३, पुञ्चकम्मसमङ्गिनं ।
पल्लङ्कानि अनेकानि, परिवारेस्सरे^४ तदा^५ ॥
२०६. कूटागारा च पासादा, सयनं च महारहं ।
इमस्स चित्तमञ्जाय, निब्बत्तिस्सन्ति तावदे ॥
२०७. सट्ठि नागसहस्सानि, सब्बालङ्कारभूसिता ।
सुवण्णकच्छा मातङ्गा, हेमकप्पनवाससा^६ ॥
२०८. आरुह्हा गामणीयेहि, तोमरङ्कुसपाणिभि ।
इमं^७ परिचरिस्सन्ति, रत्नपीठस्सिदं^८ फलं ॥
२०९. सट्ठि अस्ससहस्सानि, सब्बालङ्कारभूसिता ।
आजानीया व^९ जातिया, सिन्धवा सीघवाहिनो^{१०} ॥

१. व—स्या० । २. रतनासनमासीनो—स्या० । ३-३. चङ्कुमन्तप्पि मनुजं—स्या० ।
४-४. परिवारिस्सरे तदा—सी०; परिवारिस्सरे सदा—स्या० । ५. हेमकप्पनिवासना—
सी०; हेमकप्पनिवाससा—स्या० । ६. तेषिं—स्या० । ७. रतनपीठस्सिदं—सी०, स्या० ।
८. आजानीया च—स्या० । ९. सीघवाहना—स्या० ।

२१०. आरुञ्जहा गामणीयेहि, इल्लियाचापधारिभि^१ ।
तेपिमं परिचरिस्सन्ति, रत्नपीठस्सिदं फलं ॥

२११. सट्ठि रथसहस्सानि, सब्बालङ्कारभूसिता ।
दीपा अथोपि वेयग्धा, सन्नद्धा उस्सितद्वजा ॥

२१२. आरुञ्जहा गामणीयेहि, चापहत्येहि वम्मिभि ।
परिवारेस्सन्तिमं निच्चं, रत्नपीठस्सिदं फलं ॥

5

२१३. सट्ठि धेनुसहस्सानि, दोहञ्जा^२ पुङ्गवूसभे^३ ।
वच्छके जनयिस्सन्ति, रत्नपीठस्सिदं फलं ॥

२१४. सोळसिथिसहस्सानि, सब्बालङ्कारभूसिता ।
विचित्तवत्थाभरणा, अमुक्कमणिकुण्डला^४ ॥

10

२१५. अळारमम्हा^५ हसुला, सुसञ्जा तनुमज्झिमा ।
परिवारेस्सन्तिमं निच्चं, रत्नपीठस्सिदं फलं ॥

२१६. अट्टारसे कप्पसते, गोतमो नाम चक्खुमा ।
तमन्धकारं विधमित्वा^६, बुद्धो लोके भविस्सति ॥

२१७. तस्स दस्सनमागम्म, पब्बजिस्सतिकिञ्चनो ।
तोसयित्वान सत्थारं, सासनेभिरमिस्सति ॥

15

२१८. तस्स धम्मं सुणित्वान, किलेसे घातयिस्सति^७ ।
सब्बासवे परिञ्जाय, निब्बायिस्सतिनासवो^८ ॥

२१९. "वीरियं मे धुरधोरय्हं, योगक्खेमाधिवाहनं ।
उत्तमत्थं पत्थयन्तो^९, सासने विहरामहं ॥

B. 415

20

२२०. "इदं पच्छिमकं मय्हं, चरिमो वत्तते भवो ।
सब्बासवा^{१०} परिकखीणा^{११}, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥

२२१. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं^{१२} पे० विहरामि अनासवो ॥

१. चापहत्येहि वम्मिहि—सी० ; चापहत्येहि वम्मिभि—स्या० । २-२. गावी सुपुङ्ग
वुसभा—स्या० । ३. अमुत्तमणिकुण्डला—सी०, स्या० । ४. आळारमम्हा—सी० ;
आलारमुखा—स्या० । ५. विधंसित्वा—स्या० । ६. भापयिस्सति—स्या० ।
७. पट्टयानो—स्या० । ८-८. सब्बासव परिकखीणो—सी०, स्या० ।

२२२. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥

२२३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा हेमको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

सत्तरसमं भाणवारं ।

८. तोदेय्यत्थेरअपदानं

२२४. "राजा^१ अजितञ्जयो^२ नाम, केतुमतीपुरुत्तमे ।

सूरो विक्रमसम्पन्नो, पुरमज्झावसी तदा ॥

२२५. "तस्स रज्जो पमत्तस्स, अटवियो^३ समुट्ठुं ।

ओत्तारा^४ तुण्डिका चेव, रट्ठं विद्धंसयुं तदा ॥

२२६. "पच्चन्ते कुपिते^५ खिप्पं, सन्निपातेसिरिन्दमो ।

भटे चेव बलत्थे च, अरिं निग्गाहयि तदा ॥

२२७. "हत्थारोहा अनीकट्ठा, सूरा च चम्मयोधिनो^६ ।

धनुग्गहा च उग्गा^७ च, सब्बे सन्निपतुं तदा ॥

२२८. "आळारिका च कप्पका, न्हापका मालकारका ।

सूरा विजितसङ्गामा, सब्बे सन्निपतुं तदा ॥

२२९. "खग्गहत्था च पुरिसा, चापहत्था च वम्मिनो ।

लुद्धा^८ विजितसङ्गामा, सब्बे सन्निपतुं तदा ॥

२३०. "तिघापभिन्ना^९ मातङ्गा, कुञ्जरा सद्विहायना ।

सुवण्णकच्छालङ्कारा, सब्बे सन्निपतुं तदा ॥

२३१. "खमा सीतस्स उण्हस्स, उक्कारुहरणस्स च ।

योधाजीवा कतकम्मा, सब्बे सन्निपतुं तदा ॥

१-१. राजासि विजयो—सी० ; राजा विजितजयो—स्या० । २. रट्ठविसा—स्या० ।

३. उत्तरा स्या० ; ओत्तरा रो० । ४. कुपिते—स्या० । ५. वम्मयोधिनो—स्या० ।

६. रथिका—स्या० । ७. लुद्धा—स्या० । ८. तिघपभिन्ना—स्या० ।

२३२. "सहस्रं भेरिसदं, अथो उतुज^१ सदकं ।
एतेहि ते हासयन्ता, सब्बे सन्निपतुं तदा ॥
२३३. "तिसूलकोन्तिमन्तेहि,^२ कवचतोमरेहि^३ च ।
कोट्टेन्तानं^४ निपातेन्ता,^५ सब्बे सन्निपतुं तदा ॥
२३४. "किमेवातिनिसामेत्वा,^६ सराजा अजितञ्जयो^७ ।
सट्ठि पाणसहस्सानि, सूले उत्तासयिं तदा ॥
२३५. "सदं मानुसकाकंसु, अहो राजा अधम्मिको ।
निरये पच्चमानस्स, कदा अन्तो भविस्सति ॥
२३६. "सयनेहं तुवट्टेन्तो, पस्सामि^८ निरये तदा ।
न सुपामि दिवारत्ति, सूलेन तज्जयन्ति मं ॥
२३७. "किं पमादेन रज्जेन, वाहनेन^९ बलेन च ।
न ते प्होन्ति धारेतुं, तापयन्ति^{१०} ममं सदा ॥
२३८. "किं मे पुत्तेहि दारेहि, रज्जेन सकलेन च ।
यंनून पब्बजेय्याहं, गतिमग्गं विसोधये ॥
२३९. "सट्ठि नागसहस्सानि, सब्बालङ्कारभूसिते ।
सुवण्णकच्छे मातङ्गे, हेमकप्पनवाससे^{११} ॥
२४०. "आरुब्बहे गामणीयेहि, तोमरङ्कुसपाणिभि ।
सङ्गामावचरे ठाने,^{१२} अनपेक्खो विहायहं ।
सककम्मेन सन्तत्तो, निक्खामि अनगारियं ॥
२४१. "सट्ठि अस्ससहस्सानि, सब्बालङ्कारभूसिते ।
आजानीये व जातिया, सिन्धवे^{१३} सीघवाहने ॥
२४२. "आरुब्बहे गामणीयेहि, चापहृत्येहि वम्मिभि ।
पहारेत्त्वानं^{१४} ते सब्बे, निक्खामि अनगारियं ॥

८

10

15

20

B. 417

१. उद्व—सी०; उद्वट—स्या० । २. तिसूलकोन्तिमन्तेहि—सी० । ३. कवचेहि
तोमोहि—सी०; धनुहि तोमरेहि—स्या० । ४-४. कोट्टयन्ता निवत्तेन्ता—स्या० ।
५. कवचानिवासेत्वा—स्या०, रो० । ६. अजिनं जिनो—सी०; अजितजिनो—स्या० ।
७. सयामि—सी० । ८. वाहनेन—स्या० । ९. तापयन्ति—सी०, स्या० ।
१०. हेमकप्पनिवासने—सी०; हेमकप्पनिवाससे—स्या० । ११. धाने—सी० ।
१२. सिन्धवा—स्या० । १३. पहायित्वान—सी०, रो०; छड्डयित्वान—स्या० ।

२४३. "सट्ठि रथसहस्सानि, सब्बालङ्कारभूसिते ।
दीपे अथोपि वेयग्घे, सन्नद्धे उस्सितद्धजे ।
ते सब्बे परिहारेत्वा,^१ पब्बजि अनगारियं ॥
२४४. "सट्ठि धेनुसहस्सानि, सब्बा कंसूपधारणा ।
तायोपि^२ छट्ठयित्वान, पब्बजि अनगारियं ॥
२४५. "सट्ठि इत्थिसहस्सानि, सब्बालङ्कारभूसिता ।
विचित्तवत्थाभरणा, आमुक्कमणिकुण्डला ॥
२४६. "अठारपम्हा हसुला, सुसज्जा तनुमज्झिमा ।
ता हित्वा कन्दमानायो, पब्बजि अनगारियं ॥
- १० २४७. "सट्ठि गामसहस्सानि, परिपुण्णानि सब्बसो ।
छट्ठयित्वान तं रज्जं, पब्बजि अनगारियं ॥
२४८. "नगरा निक्खमित्वान, हिमवन्तमुपागमिं ।
भागीरथीनदीतीरे, अस्समं मापयिं अहं ॥
२४९. "पण्णसालं करित्वान, अग्यागारं अकासहं ।
१५ आरद्धविरियो पहितत्तो, वसामि अस्समे अहं ॥
२५०. "मण्डपे रुक्खमूले वा, सुज्जागारे च^३ ज्ञायतो ।
न तु विज्जति तासो मे, न पस्से भयभेरवं ॥
२५१. "सुमेधो नाम सम्बुद्धो, अगो काण्णिको मुनि ।
आणालोकेन जोतन्तो,^४ लोके उप्पज्जि तावदे ॥
- २० २५२. "मम अस्समसामन्ता, यक्खो आसि महिद्धिको ।
बुद्धसेट्ठमिह उप्पन्ने, आरोचेसि ममं तदा ॥
२५३. "बुद्धो लोके समुप्पन्नो, सुमेधो नाम चक्खुमा ।
तारेति^५ जनतं सब्बं, तम्मि सो तारयिस्सति ॥
२५४. "यक्खस्स वचनं सुत्वा, संविग्गो आसि तावदे ।
२५ बुद्धो बुद्धो ति चिन्तेन्तो अस्समं पटिसामयिं ॥

B. 418

१. परिवज्जेत्वा—स्या०; परिहृत्यित्वा—तो० ।

२. गावियो—स्या० ।

३. व—सी०, स्या० । ४. जोतेन्तो—स्या० । ५. तारेसि—स्या० ।

२५५. "अग्निगदारं च छडुत्वा, संसामेत्वान सन्थतं ।
अस्समं अभिवन्दित्वा, निक्खमिं विपिना' अहं ॥
२५६. "ततो चन्दनमादाय, गामा गामं पुरा पुरं ।
देवदेवं गवेसन्तो, उपगच्छिं विनायकं ॥
२५७. "भगवा तम्मिह समये, सुमेधो लोकनायको ।
चतुसच्चं पकासेन्तो, बोधेति जनतं ब्रह्म ॥
२५८. "अञ्जलिं पग्गहेत्वान, सीसे कत्वान चन्दनं^१ ।
सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, इमा गाथा अभासहं^२ ॥
२५९. 'वस्सिके पुप्फमानम्मिह^३, सन्तिके उपवायति ।
त्वं वीर गुणगन्धेन, दिसा सब्बा पवायसि ॥
२६०. 'चम्पके नागवनिके^४, अतिमुत्तककेतके ।
सालेसु पुप्फमानेसु, अनुवातं पवायति ॥
२६१. 'तव^५ गन्धं सुणित्वान^६, हिमवन्ता इधागमिं ।
पूजेमि तं महावीर, लोकजेट्ठ महायस' ॥
२६२. "वरचन्दनेनानुलिप्पिं, सुमेधं लोकनायकं ।
सकं चित्तं पसादेत्वा, तुण्ही अट्ठासि तावदे ॥
२६३. "सुमेधो नाम भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
भिक्षुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
२६४. 'यो मे गुणे^७ पकित्तेसि, चन्दनं च अपूजयि ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
२६५. आदेय्यवाक्यवचनो, ब्रह्मा उज्जु पतापवा ।
पञ्चवीसतिकप्पानि, सप्पभासो भविस्सति ॥
२६६. छब्बीसतिकप्पसते, देवलोके रमिस्सति ।
सहस्सक्खत्तु राजा च, चक्कवत्ती भविस्सति ॥
२६७. तेत्तिसक्खत्तु देविन्दो, देवरज्जं करिस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असह्वियं ॥

४

10

15

20

१. पवना—स्या०, रो० । २. वन्दनं—स्या० । ३. अभासय—स्या०, रो० ।

४. पुप्फमानस्मि—स्या० । ५. नागमलिके—स्या० । ६-६, तं गन्धं धायित्वान—स्या० ।

७. गुणं—स्या० ।

२६८. ततो चुतोयं मनुजो, मनुस्सत्तं गमिस्सति ।
 पुञ्जकम्मेन संयुत्तो, ब्रह्मबन्धु भविस्सति ॥
२६९. अज्झायको मन्तधरो, तिण्णं वेदान पारगू ।
 तिलक्खणेन^१ सम्पन्नो, बावरी नाम ब्राह्मणो ॥
२७०. तस्स सिस्सो भवित्वान, हेस्सति मन्तपारगू ।
 उपगन्त्वान सम्बुद्धं, गोतमं सकयपुङ्गवं ॥
२७१. पुच्छित्वा निपुणे पञ्हे, भावयित्वान^२ अञ्जसं^३ ।
 सब्बासवे परिञ्जाय, विहरिस्सतिनासवो^३ ॥
२७२. "तिविधग्गि निब्बुता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
 सब्बासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥
२७३. "किलेसा झापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
२७४. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२७५. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तोदेय्यो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. जतुकण्णित्थेरअपदानं^४

२७६. "नगरे हंसवतिया, सेट्ठिपुत्तो अहोसहं ।
 समप्पितो कामगुणे, परिचारेमहं तदा ॥
२७७. "ततो" पासादमारुह, महाभोगे^५ वलञ्जको^५ ।
 तत्थ नच्चेहि गोतेहि, परिचारेमहं तदा ॥
२७८. "तूरिया आहता मय्हं, सम्मताळसमाहिता ।
 नच्चन्ता^६ इत्थियो सब्बा, हरन्तियेव मे मनो ॥

B. 420

१. तीणिक्खण—स्या० । २-२. हासयित्वान मानसं—स्या० । ३. निब्बायिस्सति०—सी० ; विहरामि०—स्या० । ४. जतुकण्णित्थेरअपदानं—स्या० । ५. तयो—सी०, स्या० । ६-६. उब्बिद्धागेहलब्धका—सी० । ७. रजन्ती—स्या० ।

२७९. "चेलापिका^१ लामणिका^२ कुञ्जवासी^३ तिमज्झिका^३ ।
लङ्घिका सोकज्झायी च, परिवारेन्ति मं सदा ॥
२८०. "वेताळिनो कुम्भथूनी, नटा च नच्चका बहू ।
नटका नाटका चेव, परिवारेन्ति मं सदा ॥
२८१. "कप्पका न्हापका सूदा, मालाकारा सुपासका^४ ।
जल्ला मल्ला च^५ ते सब्बे^६, परिवारेन्ति मं सदा ॥
२८२. "एतेसु कीळमानेसु, सिक्खिते कतुपासने ।
रत्तिन्दिवं न जानामि, इन्दो व त्तिदसङ्गणे^७ ॥
२८३. "अट्टिका पथिका^८ सब्बे, याचका वरका^९ बहू ।
उपगच्छन्ति ते निच्चं, भिक्खयन्ता ममं घरं ॥
२८४. "समणा ब्राह्मणा चेव, पुञ्जक्खेत्ता अनुत्तरा ।
वड्ढयन्ता ममं पुञ्जं, आगच्छन्ति ममं घरं ॥
२८५. "पटगा^{१०} लटुका^{१०} सब्बे, निगण्ठा पुप्फसाटका ।
तेदण्डिका एकसिखा, आगच्छन्ति ममं घरं ॥
२८६. "आजीवका^{११} विलुत्तावी, गोधम्मा^{१२} देवधम्मिका ।
रजोजल्लधरा एते, आगच्छन्ति ममं घरं ॥
२८७. "परित्ता^{१३} सन्तिपत्ता^{१३}, कोधपुग्गनिका^{१४} बहू ।
तपस्सी^{१५} वनचारो च, आगच्छन्ति ममं घरं ॥
२८८. "ओडुका^{१६} दमिळा चेव, साकुळा मलवाळका^{१७} ।
सवरा^{१८} योनका चेव, आगच्छन्ति ममं घरं ॥
२८९. "अन्धका^{१९} मुण्डका सब्बे, कोटला^{२०} हनुविन्दका^{२०} ।
आरावचीनरट्टा च, आगच्छन्ति ममं घरं ॥

5

10

15

20

B. 421

१. चेलावका—स्या० ; वेलामिका—रो० । २. वामनिका—स्या०, रो० ।
३-३. कुञ्जवासीहिमज्झिता—स्या० ; कुञ्जवा सीहिमज्झिका—रो० । ४. सुमापका—सी० ।
५-५. ति सब्बेव—सी० । ६. त्तिदसेपुरे—स्या० । ७. कपणा—स्या० । ८. चरका—
स्या०, रो० । ९. पटका—सी०, स्या० । १०. लटुका—सी० । ११. आजीविका—
स्या० । १२. गोतमा—स्या० । १३-१३. परिवत्तका सिद्धिपत्ता—सी०, स्या०, रो० ।
१४. कोण्डपुग्गनिका—सी० ; कोण्डपुग्गलिका—रो० । १५. तपसी—स्या० । १६. अन्धका—
स्या० । १७. मलयालका—सी०, रो० ; मलयालका—स्या० । १८. सवरा—सी० ।
१९. गन्धका—स्या० । २०-२०. कोलका सानुविन्दका—सी०, रो० ; कुटुला—स्या० ।

२९०. "अलसन्दका पल्लवका, धम्मरा^१ निग्गमानुसा^१ ।
गेहिका^२ चेतपुत्ता च, आगच्छन्ति ममं घरं ॥
२९१. "माधुरका कोसलका, कलिङ्गा^३ हत्थिपोरिका ।
इसिण्डा मक्कला चेव, आगच्छन्ति ममं घरं ॥
२९२. "चेलावका आरब्भा^४ च, ओघुब्हा^५ मेघला बहू ।
खुद्दका सुद्दका चेव, आगच्छन्ति ममं घरं ॥
२९३. "रोहणा^६ सिन्धवा चेव, चितका एककणिका ।
सुरट्ठा अपरन्ता च, आगच्छन्ति ममं घरं ॥
२९४. "सुप्पारका कुमारा^७ च, मल्लसोवण्णभूमिका^८ ।
वज्जीतङ्गा^९ च ते सब्बे, आगच्छन्ति ममं घरं ॥
२९५. "नळकारा पेसकारा, चम्मकारा च तच्छका ।
कम्मारा^{१०} कुम्भकारा च, आगच्छन्ति ममं घरं ॥
२९६. "मणिकारा लोहकारा, सोण्णकारा च दुस्सिका ।
तिपुकारा च ते सब्बे, आगच्छन्ति ममं घरं ॥
२९७. "उसुकारा भमकारा, पेसकारा च गन्धिका ।
रजका तुन्नवाया च, आगच्छन्ति ममं घरं ॥
२९८. "तेलिका कट्टहारा च, उदहारा च पेस्सिका ।
सूपिका^{११} सूपरक्खा^{११} च, आगच्छन्ति ममं घरं ॥
२९९. "दोवारिका अनीकट्ठा, बन्धिका^{१२} पुप्फछट्ठका ।
हत्थारुहा हत्थिपाला, आगच्छन्ति ममं घरं ॥
३००. "आनन्दस्स^{१३} महारज्जो^{१३}, ममत्थस्स^{१४} अदासहं ।
सत्तवण्णेन रतनेन, ऊत्तं^{१५} पूरयामहं ॥

B. 422

१-१. बब्बरा भग्नकास्ता—सी० ; पब्बता नग्गमारुहा—स्या० । २. रोहिता—
सी० ; बाहिका—स्या०, रो० । ३. कासिका—सी०, स्या० । ४. अरम्मा—सी०, रो० ;
बाहिका—स्या० । ५. ओक्कला—सी० ; ओभासा—स्या० । ६. रोहका—स्या० ।
७. किकुमार—सी०, रो० । ८. मलया सोण्णभूमिका—सी०, स्या०, रो० ।
९. वज्जीतारा—सी० ; वज्जीहारा—स्या०, रो० । १०. कम्मकारा—स्या० ।
११-११. सुपिका सरदक्खा—स्या० । १२. बन्धिका—सी० ; गन्धिका—स्या० ;
सन्धिका—रो० । १३-१३. आनन्दस्स नाम रज्जो—स्या० ; अरिन्दम नाम रज्जो—रो० ।
१४. पमत्तस्स—सी०, रो० ; समग्गस्स—स्या० । १५. ऊत्तं—सी०, स्या०, रो० ।

३०१. "ये मया कित्तिता सब्बे, नानावण्णा बहू जना ।
तेसाहं चित्तमञ्जाय, तप्पाय रतनेनहं^१ ॥
३०२. "वग्गूसु भासमानासु^२, वज्जमानासु भेरिसु ।
सङ्खेसु धमयन्तेसु, सकगेहे रमामहं ॥
३०३. "भगवा तम्हि समये, पदुमुत्तरनायको ।
वसीसतसहस्सेहि^३, परिकखीणासवेहि सो ॥
३०४. "भिकखुहि सहितो वीथि, पटिपज्जित्थ चक्खुमा ।
ओभासेन्तो दिसा सब्बा, दीपस्खो व जोतति ॥
३०५. "वज्जन्ति भेरियो सब्बा, गच्छन्ते लोकनायके ।
पभा निद्धावते तस्स, सतरंसी व उग्गतो ॥
३०६. "कवाटन्तरिकायापि, पविट्ठेन च रस्मिना^४ ।
अन्तोघरेसु विपुलो, आलोको आसि तावदे ॥
३०७. "पभं दिस्वान बुद्धस्स, पारिसब्बे अवोचहं ।
निस्संसयं बुद्धसेट्ठो, इमं वीथिमुपागतो ॥
३०८. "खिप्पं ओरुह्ण पासादा, अगमिं अन्तरापणं^५ ।
सम्बुद्धं अभिवादेत्वा, इदं वचनमब्रविं ॥
३०९. 'अनुकम्पतु मे बुद्धो, जलजुत्तमनायको ।
वसीसतसहस्सेहि, अधिवासेसि सो मुनि' ॥
३१०. "निमन्तेत्वान^६ सम्बुद्धं, अभिनेसि सकं घरं ।
तत्थ अन्नेन पानेन, सन्तप्पेसि महामुनि ॥
३११. "भुत्तावि^७ कालमञ्जाय, बुद्धसेट्ठस्स तादिनो ।
सतङ्गिकेन^८ तूरियेन^९, बुद्धसेट्ठं उपट्ठाहि ॥
३१२. "पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
अन्तोघरे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
३१३. 'यो मं तूरियेहुपट्ठासि, अन्नपानञ्च दासि मे ।
तमहं कित्थिस्सामि, सुणाय मम भासतो ॥

६

10

15

20

25

B. 423

१. रतनेनपि—स्या० । २. भासमानेसु—स्या० । ३. सह सतसहस्सेहि—स्या० ।

४. रंक्षिना—सी० । ५. अन्तरापणं—स्या० । ६. निमन्तयित्वा—सी० ;

निमन्तयित्वान—स्या० । ७. भुत्तावी—स्या० । ८-८. सङ्गीतेन तूरियेन—स्या० ।

३१४. प॒हूतभक्खो हु॒त्वान्, स॒हिरज्जो स॒भोजनो ।
च॒तुदी॒पे^१ ए॒करज्जं, का॒रयि॒स्सति॑यं न॒रो ॥
३१५. प॒ञ्चसी॒ले स॒मादा॒य, द॒सक॒म्मप॒ये ततो^२ ।
स॒मादा॒य प॒वते॒न्तो^३, प॒रिसं सि॒क्खाप॒यिस्स॑ति^४ ॥
३१६. तू॒रिय॒सत॒सह॒स्सानि॑, भे॒रियो^५ स॒मल॒ङ्कता ।
वज्ज॒यिस्स॑न्ति॒मं नि॒च्चं, उ॒पट्ठान॑स्सि॒दं फ॒लं ॥
३१७. ति॒सक॒प्पस॒हस्सा॑नि, दे॒वलो॒के र॒मिस्स॑ति ।
च॒तुस॒ट्ठिक्ख॑तुं दे॒विन्दो, दे॒वरज्जं क॒रिस्स॑ति ॥
३१८. च॒तुस॒ट्ठिक्ख॑तुं रा॒जा, च॒क्कव॑त्ती भ॒विस्स॑ति ।
प॒देस॒रज्जं वि॒पुलं, ग॒णना॒तो अ॒सिद्धि॑यं ॥
३१९. क॒प्पस॒तस॒हस्स॑मि॒ह, ओ॒क्काक॒कुल॑स॒म्भवो ।
गो॒तमो नाम गो॒त्तेन॑, स॒त्था लो॒के भ॒विस्स॑ति ॥
३२०. उ॒पप॒ज्जति॑ यं यो॒निं, दे॒वतं अथ॑ मा॒नुसं ।
अ॒नूत॒भोगो हु॒त्वान्, म॒नुस्स॑त्तं ग॒मिस्स॑ति ॥
३२१. अज्झा॒यको भ॒वित्वा॑न्, ति॒ण्णं वे॒दान पा॒रगू ।
उ॒त्तम॑त्थं ग॒वेस॑न्तो, च॒रिस्स॑ति मा॒हि इ॒मं^६ ॥
३२२. सो प॒च्छा प॒व्वजि॑त्वान्, सु॒क्कमू॒लेन॑ चो॒दितो ।
गो॒तम॑स्स भ॒गव॑तो, सा॒सने॒भिर॑मिस्स॑ति ॥
३२३. आ॒राध॒यित्वा॑न् स॒म्बुद्धं, गो॒तमं स॒कय॑पु॒ङ्गवं ।
कि॒लेसे ज्ञा॒पयि॑त्वान्, अ॒रहा॑यं भ॒विस्स॑ति^१ ॥
३२४. “वि॒पिने व्य॒ग्धरा॑जा व, मि॒गरा॑जा व के॒सरी ।
अ॒भीतो वि॒हरा॑मज्ज, स॒कय॑पु॒त्तस्स सा॒सने ॥
३२५. “दे॒वलो॒के म॒नुस्से वा, द॒लिहे दु॒ग्गति॑मि॒ह वा ।
नि॒व्वत्ति॑ मे न प॒स्सामि॑, उ॒पट्ठान॑स्सि॒दं फ॒लं ॥
३२६. “वि॒वेक॑म॒नुयु॑त्तोमि॒ह, उ॒पस॑न्तो नि॒रूप॑धि ।
ना॒गो व ब॑न्धनं छे॒त्वा, वि॒हरा॑मि अ॒नास॑वो ॥

१. चतुदीपे—स्या० । २. रतो—स्या० । ३. पवत्तन्तो—स्या० । ४. सिक्ख-
पेस्सति—स्या० । ५. नारियो—सी०, स्या० । ६. तदा—स्या० ।

३२७. “किलेसा झापिता मय्हं” पे० “विहरामि अनासवो ॥

३२८. “स्वागतं वत मे आसि” पे० “कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३२९. “पटिसम्भिदा चतस्सो” पे० “कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा जतुकणित्थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ॥

१०. उदेनत्थेरअपदानं

३३०. “हिमवन्तस्साविदूरे, पदुमो नाम पव्वतो ।

अस्समो सुकतो मय्हं, पण्णसाला सुमापिता ॥

३३१. “नदियो सन्दरे तत्थ, सुपतित्था मनोरमा ।

अच्छोदका सीतजला, सन्दरे^१ नदियो सदा ॥

३३२. “पाठीना पावुसा मच्छा, बलजा^२ मुञ्जरोहिता ।

सोभेन्ता^३ नदियो एते, वसन्ति नदिया सदा^४ ॥

३३३. “अम्बजम्बूहि सञ्छन्ना, करेरितिलका तथा ।

उद्दालका पाटलियो, सोभेन्ति मम अस्समं ॥

३३४. “अङ्गोलका बिम्बजाला, मायाकारी^५ च पुष्पिता ।

गन्धेन उपवायन्ता, सोभेन्ति मम अस्समं ॥

३३५. “अतिमुत्ता^६ सत्तलिका, नागा साला च पुष्पिता ।

दिब्बगन्धं^७ सम्पवन्ता, सोभेन्ति मम अस्समं ॥

३३६. “कोसम्बा सळला नीपा, अट्टङ्गारि^८ च पुष्पिता^९ ।

दिब्बगन्धं सम्पवन्ता, सोभेन्ति मम अस्समं ॥

३३७. “हरीतका आमलका, अम्बजम्बुविभीतका ।

कोला भल्लातका बिल्ला, फलानि बहु अस्समे ॥

१. सुन्दरा—सी० । २. बलजा—स्या० । ३. सोभन्ति—स्या० । ४. तदा—स्या० ।

५. मायाहरा—स्या० । ६. अतिमुत्ता—स्या० । ७. दिब्बगन्धा—सी० ; दिब्बा गन्धा—स्या० ।

८-९. अट्टङ्गा च सुपुष्पिता—सी० ; हत्यपाता०—स्या० ; कट्टङ्गा च सुपुष्पिता—सी० ।

B. 425

३३८. "कलम्बा कन्दली तत्थ, पुप्फन्ति मम अस्समे ।
दिब्बगन्धं सम्पवन्ता, सोभेन्ति मम अस्समं ॥
३३९. "असोकपिण्डिवारी^१ च^२, निम्बख्खा च पुप्फिता ।
दिब्बगन्धं सम्पवन्ता, सोभेन्ति मम अस्समं ॥
३४०. "पुत्तागा गिरिपुत्तागा, तिमिरा तत्थ पुप्फिता ।
दिब्बगन्धं सम्पवन्ता, सोभेन्ति मम अस्समं ॥
३४१. "निग्गुण्डी सिरिनिग्गुण्डी, चम्पख्खेत्य पुप्फिता ।
दिब्बगन्धं सम्पवन्ता, सोभेन्ति मम अस्समं ॥
३४२. "अविदूरे पोक्खरणी, चक्कवाकूपकूजिता ।
मन्दालकेहि सञ्छन्ता, पदुमुप्पलकेहि च ॥
३४३. "अच्छेदका सीतजला, सुपतित्था मनोरमा ।
अच्छा फलिकसमाना, सोभेन्ति मम अस्समं ॥
३४४. "पदुमा पुप्फरे तत्थ, पुण्डरीका च उप्पला ।
मन्दालकेहि सञ्छन्ता, सोभेन्ति मम अस्समं ॥
३४५. "पाठीना पावुसा मच्छा, बलजा मुञ्जरोहिता ।
विचरन्ता व ते तत्थ, सोभेन्ति मम अस्समं ॥
३४६. "कुम्भीला सुसुमारा च, कच्छपा च गहा बहू ।
ओगहा^३ अजगरा च, सोभेन्ति मम अस्समं ॥
३४७. "पारेवता रविहंसा, चक्कवाका नदीचरा ।
दिन्दिभा सालिका चेत्य^४, सोभेन्ति मम अस्समं ॥
३४८. "नयिता अम्बगन्धी च, केतका तत्थ पुप्फिता ।
दिब्बगन्धं सम्पवन्ता, सोभेन्ति मम अस्समं ॥
३४९. "सीहा व्यग्घा च दीपी च, अच्छकोकतरच्छका ।
अनुसञ्चरन्ता पवने, सोभेन्ति मम अस्समं ॥
३५०. "जटाभारेण भरिता, अजिनुत्तरवासना^४ ।
अनुसञ्चरन्ता पवने, सोभेन्ति मम अस्समं ॥

१-१. असोकपिण्डी च वरी—सी०, स्या०; असोकपिण्डि च वारी—रो० ।
२. ओगुहा—सी० । ३. वेव—स्या० । ४. अजिनुत्तरवासना—सी०; अचिनुत्तर
वासिनो—स्या० ।

३५१. "अजिनानिधरा एते,^१ निपका सन्तवुत्तिनो ।
अप्पाहारा व ते सब्बे, सोमेन्ति मम अस्समं ॥
३५२. "खारिभारं^२ गहेत्वान, अज्झोग्य्ह वनं तदा ।
मूलफलानि भुञ्जन्ता, वसन्ति अस्समे तदा^३ ॥
३५३. "न ते दाहं आहरन्ति, उदकं पादधोवनं ।
सब्बेसं आनुभावेन, सयमेवाहरीयति ॥
३५४. "चुल्लासीतिसहस्सानि, इसयेत्थ समागता ।
सब्बेव झायिनो एते, उत्तमत्थगवेसका^४ ॥
३५५. "तपस्सिनो ब्रह्मचारी, चोदेन्ता^५ अप्पनाव ते ।
अम्बरावचरा सब्बे, वसन्ति अस्समे तदा ॥
३५६. "पञ्चाहं सन्निपतन्ति, एकग्गा सन्तवुत्तिनो ।
अञ्जोञ्जं^६ अभिवादेत्वा, पक्कमन्ति दिसामुखा ॥
३५७. "पदुमुत्तरो नाम जिनो, सब्बधम्मान पारगू ।
तमन्धकारं विधमं, उप्पज्जि तावदे जिनो ॥
३५८. "मम अस्समसामन्ता, यक्खो आसि महिद्धिको ।
सो मे संसित्थ सम्बुद्धं, जलजुत्तमनायकं ॥
३५९. "एस बुद्धो समुप्पन्नो, पदुमुत्तरो महामुनि ।
खिप्पं गन्त्वान सम्बुद्धं, पयिरूपासं^७ मारिस ॥
३६०. "यक्खस्स वचनं सुत्वा, विप्पसन्नेन चेतसा ।
अस्समं संसामेत्त्वान, निक्खामि विपिना तदा ॥
३६१. "चेत्थेव डय्हमानमिह, निक्खमित्त्वान अस्समा ।
एकरत्ति निवासेत्वा,^८ उपगच्छि विनायकं ॥
३६२. "पदुमुत्तरो लोकविद्, आहूतीनं पटिग्गहो ।
चतुसच्चं पकासेत्तो, देसेसि अमतं पदं ॥
३६३. "सुफुल्लं पदुमं ग्य्ह, उपगत्वा महेसिनो ।
पसन्नचित्तो सुमनो, बुद्धस्स अभिरोपयि^९ ॥

5

10

15

20

25

१. एके—स्या० । २. खारि काजं—स्या० । ३. सदा सी० । ४. उत्तमत्थं
गवेसिनो—स्या० । ५. चोदेन्त—सी० ; चोदेन्तो—स्या० । ६. अञ्जमञ्जं—स्या० ।
७. पयिरूपासय—सी० ; पयिरूपाससु—स्या० । ८. निवसित्वा—सी० ; निवासित्वा—
स्या० । ९. अभिवादयि—स्या० ।

B. 427

३६४. "पूजयित्वान् सम्बुद्धं, जलजुत्तमनायकं ।
एकसं अजिनं कत्वा, सन्ध्यावि लोकनायकं ॥
३६५. "येन आणेन सम्बुद्धो, वसतीह अनासवो ।
तं आणं कित्तिस्सामि, सुणाय मम भासतो ॥
३६६. "संसारसोतं छिन्दित्वा, तारेसि सब्बपाणिनं^१ ।
तव धम्मं सुणित्वान्, तण्हासोतं तरन्ति ते ॥
३६७. "तुवं सत्था च केतु च, धजो यूपो च पाणिनं ।
परायणो पतिट्ठा^२ च,^३ दीपो च द्विपदुत्तम^४ ॥
३६८. "यावता गणिनो लोके, सत्थवाहा पवुच्चरे ।
तुवं अग्गोसि सब्बञ्जु, तव अन्तोगघाव ते ॥
३६९. "तव आणेन सब्बञ्जु, तारेसि जनतं बहुं ।
तव दस्सनमागम्म, दुक्खस्सन्तं करिस्सरे ॥
३७०. "ये केचिमे गन्धजाता, लोके वायन्ति चक्खुम ।
तव गन्धसमो नत्थि, पुञ्जक्खेते महामुने ॥
३७१. "तिरच्छानयोनिं निरयं, परिमोचेसि^५ चक्खुम^६ ।
असङ्खतं पदं सन्तं, देसेसि त्वं महामुने" ॥
३७२. "पदुमुत्तरो लोकविदू आहुतीनं पटिग्गहो ।
भिकवुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
३७३. 'यो मे आणं अपूजेसि, पसन्नो सेहि पाणिभि ।
तमहं कित्तिस्सामि, सुणाय मम भासतो ॥
३७४. 'तिसकप्पसहस्सानि, देवलोके रमिस्सति ।
सहस्सक्खतुं राजा च, चक्कवत्ती भविस्सति' ॥
३७५. "सुलद्धलामं^६ लद्धोम्हि, तोसयित्वान् सुब्बतं ।
सब्बासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥
३७६. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥

१. सब्बपाणिनो—सी० । २-२. पतिट्ठासि—स्या० । ३. द्विपदुत्तम—सी०, रो० ;
द्विपदुत्तमो—स्या० । ४-४. परिमोचेहि चक्खुमा—स्या० । ५. महामुनि—स्या० ।
६. सुलद्धलामो—स्या० ।

३७७. “स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥

३७८. “पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

B. 428

इत्थं सुदं आयस्मा उदेनो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

तस्सुदानं

मेत्तेय्यो पुण्णको थेरो, मेत्तगू धोतको पि^१ च ।

उपसिवो च नन्दो च, हेमको सत्तमो तर्हि ॥

तोदेय्यो जतुकण्णी च, उदेनो च महायसो ।

5

तीणि गाथासतानेत्य, असीति तीणि चुत्तरि ॥

मेत्तेय्यवग्गो एकचत्तालीसमो ।

४२. भद्रालिवग्गो

१. भद्रालित्थेरअपदानं

B. 429

१. "सुमेधो नाम सम्बुद्धो, अगो कारुणिको मुनि ।
विवेककामो लोकग्गो, हिमवन्तमुपागमि ॥
२. "अज्झोगाहेत्वा^१ हिमवं^२, सुमेधो लोकनायको ।
पल्लङ्कं आभुजित्वान, निसीदि पुरिसुत्तमो^३ ॥
३. "समाधिं सो समापन्नो, सुमेधो लोकनायको ।
सत्तरत्तिन्दिवं बुद्धो, निसीदि पुरिसुत्तमो ॥
४. "खारिभारं^४ गहेत्वान, वनमज्झोगाहि अहं ।
तत्थद्दसारिं सम्बुद्धं, ओघतिण्णमनासवं ॥
५. "सम्मज्जनिं गहेत्वान, सम्मज्जित्वान अस्समं ।
चतुदण्डे ठपेत्वान^५, अकारिं मण्डपं तदा ॥
६. "सालपुष्पं आहरित्वा^६, मण्डपं छादयिं अहं ।
पसन्नचित्तो सुमनो, अभिवन्दि^७ तथागतं^८ ॥
७. "यं वदन्ति सुमेधो ति, भूरिपञ्चं सुमेधसं ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
८. 'बुद्धस्स गिरमञ्जाय, सब्बे देवा समागमुं ।
असंसयं बुद्धसेट्ठो, धम्मं देसेति चक्खुमा ॥
९. 'सुमेधो नाम सम्बुद्धो, आहुतीनं पटिग्गहो ।
देवसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥

१-१. अज्झोगाहेत्वा—सी०; अज्झोगाहेत्वा हिमवन्तं—स्या० । २. पुरिसा-
सभो—स्या० । ३. खारिकाजं—सी०, स्या० । ४. यम्भित्वान—सी० ।
५. गहेत्वान—स्या० । ६-६. अवन्दि लोकनायकं—स्या० ।

१०. यो मे सत्ताहं मण्डपं, धारयी सालच्छादितं^१ ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाय मम भासतो ॥
११. देवभूतो मनुस्सो वा, हेमवण्णो भविस्सति ।
पहूतभोगो हुत्वान, कामभोगी भविस्सति ॥
१२. सट्ठि नागसहस्सानि, सब्बालङ्कारभूसिता ।
सुवण्णकच्छा मातङ्गा, हेमकप्पनवाससा ॥
१३. आरुब्हा गामणीयेहि, तोमरङ्कुसपाणिभि ।
सायं^२ पातो^३ उपट्ठानं, आगमिस्सन्तिमं^४ नरं ।
तेहि नागेहि परिवुतो, रमिस्सति अयं नरो ॥
१४. सट्ठि अस्ससहस्सानि, सब्बालङ्कारभूसिता ।
आजानीया व जातिया, सिन्धवा सीघवाहिनो ॥
१५. आरुब्हा गामणीयेहि, इल्लियाचापधारिभि^५ ।
परिवारेस्सन्तिमं निच्चं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१६. सट्ठि रथसहस्सानि, सब्बालङ्कारभूसिता ।
दीपा अथोपि वेयग्घा, सन्नद्धा उस्सितद्धजा ॥
१७. आरुब्हा गामणीयेहि, चापहत्थेहि वम्मिभि^६ ।
परिवारेस्सन्तिमं निच्चं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१८. सट्ठि गामसहस्सानि, परिपुण्णानि सब्बसो ।
पहूतधनधञ्जानि, सुसमिद्धानि सब्बसो ।
सदा पातुभविस्सन्ति, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१९. हत्थी अस्सा रथा पत्ती, सेना च चतुरङ्गिणी ।
परिवारेस्सन्तिमं निच्चं, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
२०. अट्टारसे^७ कप्पसते,^८ देवलोके रमिस्सति ।
सहस्सकखत्तुं राजा च, चक्कवत्ती भविस्सति ॥
२१. सतानं तीणिक्खत्तुं च, देवरज्जं करिस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असिङ्खियं ॥

5 B. 430

1)

15

20

25

१. सालच्छादनं—स्या० । २-२. सायपातो—रो० । ३. आगच्छिस्सन्तिमं—स्या० ।

४. इन्दियाचापधारिभि—स्या० ।

५. चम्मिभि—स्या० ।

६-६. अट्टारसं

कप्पसतं—रो० ।

२२. तिसकप्पसहस्सम्हि, ओक्काककुलसम्भवो ।
गोतमो नाम गोतेन, सत्था लोके भविस्सति ॥
२३. तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
सब्बासवे परिञ्जाय, विहरिस्सतिनासवो' ॥
२४. "तिसकप्पसहस्सम्हि, अद्दसं लोकनायकं ।
एत्थन्तरमुपादाय, गर्वोसि अमतं पदं ॥
२५. "लाभा मय्हं सुलद्धं मे, यमहञ्जासि' सासनं ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
२६. "नमो ते पुरिसाजञ्ज, नमो ते पुरिसुत्तम ।
तव आणं^१ पकितेत्वा,^२ पत्तोम्हि अचलं^३ पदं ॥
२७. "यं यं योनुपपज्जामि, देवतं अथ मानुसं ।
सब्बत्थ सुखितो होमि, फलं मे आणकित्तने ॥
२८. "इदं पच्छिमकं मय्हं, चरिमो वत्तते^४ भवो ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
२९. "किलेसा झापिता मय्हं, भवा सब्बे समूहता ।
नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ॥
३०. "स्वागतं वत मे आसि, मम बुद्धस्स सन्तिके ।
तिस्सो विज्जा अनुप्पत्ता, कतं बुद्धस्स सासनं ॥
३१. "पटिसम्भिदा चतस्सो, विमोक्खा पि च अट्ठिमे ।
छल्लभिञ्जा सच्छिक्कता, कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा भद्दालित्थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. यमहं जामि—स्या० । २-२. आणं पटिकित्तेत्वा—स्या० । ३. अमतं—स्या० ।
४. वत्तती—स्या० ।

२. एकछत्तिथ्येअपदानं

३२. “चन्दभागानदीतीरे, अस्समो सुकतो मम ।
सुसुद्धपुलिनाकिण्णो, पन्नसाला सुमापिता ॥
३३. “उत्तानकूला नदिका, सुपत्तिथा मनोरमा ।
मच्छकच्छपसम्पन्ना, सुसुमारनिसेविता^१ ॥
३४. “अच्छा दीपी च मयूरा, करवीका च सालिका ।
कूजन्ति^२ सब्बदा एते, सोभयन्ता ममस्समं ॥
३५. “कोकिला मञ्जुभाणी च, हंसा च मधुरस्सरा ।
अभिकूजन्ति ते तत्थ, सोभयन्ता ममस्समं ॥
३६. “सीहा व्यग्घा वराहा च, अच्छकोकतरच्छका^३ ।
गिरिदुग्गम्हि नादेन्ति, सोभयन्ता ममस्समं ॥
३७. “एणीमिगा च सरभा, भेरण्डा सूकरा बहू ।
गिरिदुग्गम्हि नादेन्ति, सोभयन्ता ममस्समं ॥
३८. उद्दालका चम्पका च, पाटली सिन्दुवारका^४ ।
अतिमुत्ता^५ असोका च, सोभयन्ति^६ ममस्समं^७ ॥
३९. “अङ्गोला यूथिका चैव, सत्तली^८ बिम्बजालिका ।
कणिकारा^९ च पुप्फन्ति, सोभयन्ता ममस्समं^{१०} ॥
४०. “नागा साला च सळ्ळा, पुण्डरीकेत्थ पुप्फिता ।
दिब्बगन्धं सम्पवन्ता, सोभयन्ति ममस्समं ॥
४१. “अज्जुना^१ असना चेत्य, महानामा च पुप्फिता ।
साला च कङ्कुपुप्फा च, सोभयन्ति ममस्समं ॥
४२. “अम्बा जम्बू च तिलका, निम्बा^{१०} च सालकल्याणी ।
दिब्बगन्धं सम्पवन्ता, सोभयन्ति ममस्समं ॥

5 B. 432

10

15

20

१. सुसुमार०—सी०, स्या० । २. कूजन्ति—स्या० । ३. वक०—सी०, रो०;
वका कोकतरच्छयो—स्या० । ४. सिन्दुवारिका—सी०, स्या० । ५. अतिमुत्तं—स्या० ।
६-६. पुप्फन्ति मम अस्समे—सी०, रो०; सोभयन्ता०—स्या० । ७. सत्तपण्णा—स्या० ।
८-८. कणिका कणिकारा च, पुप्फन्ति मम अस्समे—सी०, स्या०, रो० । ९. असट्ठा—स्या० ।
१०. नीपा—स्या० ।

४३. "असोका च कपिट्टा च, गिरिमालेत्य^१ पुष्पिता ।
दिव्वगन्वं सम्पवन्ता, सोभयन्ति ममस्समं ॥
४४. "कदम्बा कदली चेव, इसिमुग्गा च रोपिता ।
धुवं फलानि धारेन्ति, सोभयन्ता ममस्समं ॥
- 5 ४५. "हरीतका आमलका, अम्बजम्बुविभीतका^२ ।
कोला भल्लातका विल्ला, फलिनो मम अस्समे ॥
- B. 433 ४६. "अविदूरे पोक्खरणी, सुपतित्था मनोरमा ।
मन्दालकेहि सञ्छन्ता, पदुमुप्पलकेहि च ॥
४७. "गब्भं गणहन्ति पदुमा, अञ्जे पुष्पन्ति केसरी ।
10 ओपत्तकण्णिका चेव, पुष्पन्ति मम अस्समे ॥
४८. "पाठीना पावुसा मच्छा, बलजा मुञ्जरोहिता ।
अच्छोदकम्हि विचरं, सोभयन्ति ममस्समं ॥
४९. "नयिता अम्बगन्धी च, अनुकूले च केतका ।
दिव्वगन्वं सम्पवन्ता, सोभयन्ति ममस्समं ॥
- 15 ५०. "मधु भिसम्हा^३ सवति^३, खीरसप्पि मुञ्जालिभि ।
दिव्वगन्वं सम्पवन्ता, सोभयन्ति ममस्समं ॥
५१. "पुलिना सोभना तत्थ, आकिण्णा जलसेविता ।
ओपुप्फा पुष्पिता सेन्ति^४, सोभयन्ता^४ ममस्समं ॥
५२. "जटाभारेन भरिता, अजिनुत्तरवासना ।
20 वाकचीरधरा सब्बे, सोभयन्ति ममस्समं ॥
५३. "युगमत्तमपेक्खन्ता, निपका सन्तवुत्तिनो ।
कामभोगे^५ अनपेक्खा, वसन्ति मम अस्समे ॥
५४. "परुहकच्छनखलोमा, पङ्कदन्ता रजस्सिरा ।
रजोजल्लधरा सब्बे, वसन्ति मम अस्समे ॥
- 25 ५५. "अभिञ्जापारमिप्पत्ता, अन्तलिकखचरा^६ च ते^६ ।
उग्गच्छन्ता नभं एते, सोभयन्ति ममस्समं ॥

१. भगिनिमालेत्य—सी०, रो० ; भगिनिमाला च—स्या० । २. अम्बाजम्बू०—
सी० ; अम्बाजम्बूविभेदका—स्या० । ३-३. मधुभिसेहि सवन्ति—स्या० । ४-४. सेता
सोभयन्ति—स्या० । ५. कामभोगे—स्या०, रो० । ६-६. अन्तलिकखचरा व ते—स्या० ।

५६. "तेहि सिस्सेहि परिवुतो, वसामि विपिने तदा ।
रत्तिन्दिवं न जानामि^१, सदा ज्ञानसमप्पितो^२ ॥
५७. "भगवा तम्हि समये, अत्थदस्सी महामुनि ।
तमन्धकारं नासेन्तो, उप्पज्जि लोकनायको ॥
५८. "अथ अञ्जतरो सिस्सो, आगच्छि मम सन्तिकं^३ ।
मन्ते अज्जेतुकामो सो, छल्लङ्गं नाम लक्खणं ॥
५९. "बुद्धो लोके समुप्पन्नो, अत्थदस्सी महामुनि ।
चतुसच्चं पकासेन्तो, देसेति अमतं पदं ॥
६०. "तुट्ठहट्ठो पमुदितो, धम्मन्तरगतासयो^४ ।
अस्समा अभिनिक्खम्म, इदं वचनमब्रवी ॥
६१. 'बुद्धो लोके समुप्पन्नो, द्वित्तिसवरलक्खणो ।
एथ सब्बे गमिस्साम, सम्मासम्बुद्धसन्तिकं^५ ॥
६२. "ओवादपटिकरा^६ ते, सधम्मं पारमि गता ।
साधू ति सम्पटिच्छिमु, उत्तमत्यगवेसका ॥
६३. "जटाभारभरिता ते, अजिनुत्तरवासना^७ ।
उत्तमत्थं गवेसन्ता, निक्खमिमु^८ वना^९ तदा ॥
६४. "भगवा तम्हि समये, अत्थदस्सी महायसो ।
चतुसच्चं पकासेन्तो, देसेति^{१०} अमतं पदं ॥
६५. "सेतच्छतं गहेत्वान, बुद्धसेट्ठस्स धारयि ।
एकाहं धारयित्वान, बुद्धसेट्ठं अवन्दहं^{११} ॥
६६. "अत्थदस्सी तु भगवा, लोकजेट्ठो नरासभो ।
भिक्खुसङ्घे निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
६७. 'यो मे छतं अधारेसि, पसन्नो सेहि पाणिभि ।
तमहं कित्तिस्सामि, सुणाथ मम भासतो ॥
६८. इमस्स जायमानस्स, देवत्ते अथ मानुसे ।
धारेस्सति^{१२} सदा छतं, छत्तदानस्सिदं फलं ॥

६

B. 434

10

15.

20

25

१-१. जानाम भानरति समप्पितो—स्या० । २. सन्तिके—स्या० । ३. धम्मन्तर-
गतासयो—स्या० । ४. ओवादपटिकारा—स्या०, रो० । ५. अजिनुत्तरवासिनो—सी०, स्या० ।
६-६. निक्खमुं पवना—रो० । ७. देसेसि—स्या० । ८. अवन्दहं—स्या० ।
९. धारिस्सन्ति—स्या० ।

B. 435

६९. सत्तसत्ततिकप्पानि, देवलोके रमिस्सति ।
सहस्सक्खतुं राजा च, चक्खवत्ती भविस्सति ॥
७०. सत्तसत्ततिकप्पतुं च, देवरज्जं करिस्सति ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ॥
७१. अट्टारसे कप्पसते, गोतमो सक्कपुङ्गवो ।
तमन्धकारं नासेन्तो, उप्पज्जिस्सति चक्खुमा ॥
७२. तस्स धम्मेषु दायादो, ओरसो धम्मनिम्मितो ।
सब्बासवे परिञ्चाय, विहरिस्सतिनासवो' ॥
७३. "यतो अहं कम्ममकं, छत्तं बुद्धस्स धारयं' ।
एत्थन्तरे न जानामि, सेतच्छत्तं अधारितं ॥
७४. "इदं पच्छिमकं मय्हं, चरिमो वत्तते भवो ।
छत्तधारणमज्जापि^३, वत्तते निच्चकालिकं ॥
७५. "अहो मे सुकतं कम्मं, अत्थदस्सिस्स तादिनो ।
सब्बासवा परिक्खीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
७६. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
७७. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
७८. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा एकछत्तियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

३. तिणसूलकल्लादनियत्थेरअपदानं

७९. "जार्ति जरं च मरणं, पच्चवेक्खि अहं तदा ।
एको^३ अभिनिक्खम्म, पब्बजि अनगारियं ॥
८०. "चरमानोनुपुब्बेन, गङ्गातीरं उपागमि ।
तत्थदसार्सि पथवि, गङ्गातीरे समुन्नतं^४ ॥

१. धारयि—स्या०, रो० । २. छत्तधारणमज्जापि—स्या० । ३. एकतो—सो० ।
४. सपुण्णकं—स्या० ।

८१. "अस्समं तत्थ मापेत्वा, वसामि अस्समे^१ अहं^२ ।
सुकतो^३ चङ्कमो मय्हं, नानादिजगणायुतो ॥
८२. "ममुपेत्ति च विस्सत्था^४, कूजन्ति च मनोहरं ।
रममानो^५ सह तेहि, वसामि अस्समे अहं ॥
८३. "मम अस्समसामन्ता, मिगराजा चतुक्कमो ।
आसया अभिनिक्खम्म, गज्जि सो असनी^६ विय ॥
८४. "नदिते मिगराजे च, हासो मे उदपज्जथ ।
मिगराजं गवेसन्तो, अहसं लोकनायकं ॥
८५. "दिस्वानाहं देवदेवं, तिस्सं लोकगनायकं ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, पूजयि नागकेसरं ॥
८६. "उग्गच्छन्तं व सूरियं, सालराजं व पुप्फितं ।
ओसधि व^७ विरोचन्तं, सन्थवि लोकनायकं ॥
८७. 'तव आणेन सब्वञ्जु, मोचेसिमं^८ सदेवकं ।
तव^९ आराधयित्वान, जातिया परिमुच्चरे ॥
८८. 'अदस्सनेन सब्वञ्जु, बुद्धानं सब्वदस्सिनं ।
पतन्तिवोचिनिरयं, रागदोसेहि ओफुटा^{१०} ॥
८९. 'तव दस्सनमागम्म, सब्वञ्जु लोकनायक ।
पमुच्चन्ति भवा सब्बा^{११}, फुसन्ति अमतं पदं ॥
९०. 'यदा बुद्धा चक्खुमन्तो, उप्पज्जन्ति पभङ्कुरा ।
किलेसे झापयित्वान, आलोकं दस्सयन्ति ते' ॥
९१. "कित्तयित्वान सम्बुद्धं, तिस्सं लोकगनायकं ।
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन, तिणसूलं अपूजयि ॥
९२. "मम सङ्कप्पमञ्जाय, तिस्सो लोकगनायको ।
सकासने निसीदित्वा, इमा गाथा अभासथ ॥
९३. 'यो मं पुप्फेहि छादेसि, पसन्नो सेहि पाणिभि ।
तमहं कित्तयिस्सामि, सुणाय मम भासतो ॥

B. 436

10

15

20

25

१-१. मम अस्समे—स्या० । २. सुकतो—स्या० । ३. सत्ता—स्या० ।

४. रम्ममानो—स्या० । ५. मेदिनी—रो० । ६. ओसधीव—स्या० । ७. जोतेसि
तुवं—स्या० । ८. ओत्थटा—स्या० । ९. सब्वे—सी०, स्या० ।

९४. पञ्चवीसतिक्खत्तुं सो^१, देवरज्जं करिस्सति ।

पञ्चसत्ततिक्खत्तुं च, चक्कवत्ती भविस्सति ॥

९५. पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।

तस्स कम्मनिस्सन्देन^२, पुप्फानं पूजनाय च^३ ॥

९६. सीसंन्हातो^४ चयं पोसो, पुप्फमाकङ्खते यदि^५ ।

पुञ्जकम्मेन संयुत्तं^६, पुरतो पातुभविस्सति ॥

B. 437

९७. यं यं इच्छति कामेहि, तं तं पातुभविस्सति ।

सङ्कप्पं परिपूरेत्वा, निब्बायिस्सतिनासवो^७ ।

अद्वारसमं भाणवारं ।

९८. “किलेसे झापयित्वान, सम्पजानो पतिस्सतो ।

१० एकासने निसीदित्वा, अरहत्तमपापुणि ॥

९९. “चङ्कमन्तो निपज्जन्तो, निसिन्नो उद^८ वा^९ ठितो ।

बुद्धसेट्ठं सरित्वान, विहरामि अहं सदा^{१०} ॥

१००. “चीवरे पिण्डपाते च, पच्चये सयनासने ।

तत्थ मे ऊनता नत्थि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

१०१. “सो दानि पत्तो अमत्तं, सन्तं पदमनुत्तरं ।

सब्बासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥

१०२ “द्वेनवुते इतो कप्पे, यं पुप्फमभिपूजयि^{११} ।

दुर्गाति नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥

१०३. “किलेसा झापिता मय्हं^{१२} पे^{१३} विहरामि अनासवो ॥

१०४. “स्वागतं वत मे आसि^{१४} पे^{१५} कत्तं बुद्धस्स सासनं ॥

१०५. “पटिसम्भिदा चतस्सो^{१६} पे^{१७} कत्तं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा तिणसूलकछादनियो धेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. च—स्या० । २. कम्मस्स निसन्दो—सी०, स्या०, रो० । ३. सो—स्या०, रो० ।

४-४. सायं पातो चयं पोसो, पुप्फेहि मं अच्चादयि—स्या० । ५. संयुत्तो—सी०, स्या०, रो० ।

६-६. अथ वा—स्या० । ७. तदा—स्या० । ८. यं बुद्धभिपूजयि—स्या० ।

४. मधुमंसदायकत्थेरअपदानं

१०६. “नगरे बन्धुमतिया, सूकरिको अहोसहं ।
उक्कोटं^१ रन्धयित्वान,^२ मधुमंसम्हि^३ ओकिरि ॥
१०७. “सन्निपातं अहं गत्वा, एकं पतं गहेसहं^४ ।
पूरयित्वान तं पतं, भिक्खुसङ्घस्सदासहं ॥
१०८. “योत्थं^५ थेरतरो भिक्खु, नित्थादेसि^६ मम^७ तदा ।
इमिना पत्तपूरेन, लभस्सु^८ विपुलं सुखं ॥
१०९. “दुवे^९ सम्पत्तियो भुत्वा, सुक्कमूलेन चोदितो ।
पच्छिमे वत्तमानम्हि, किलेसे ज्ञापयिस्सति ॥
११०. “तत्थ चित्तं पसादेत्वा, तार्वत्तिसमगच्छहं ।
तत्थ भुत्वा पिवित्वा च, लभामि विपुलं सुखं ॥
१११. “मण्डपे स्खलमूले वा, पुब्बकम्मं अनुस्सारि ।
अन्नपानाभिवस्सो मे, अभिवस्सति^{१०} तावदे ॥
११२. “इदं पच्छिमकं मय्हं, चरिमो वत्तते भवो ।
इधापि अन्नपानं मे, वस्सते सब्बकालिकं ॥
११३. “तेनेव मधुदानेन,^{११} सन्धावित्वा भवे अहं ।
सब्बासवे परिञ्जाय, विहरामि अनासवो ॥
११४. “एकनवुत्तितो कप्पे, यं दानमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, मधुदानस्सिदं फलं ॥
११५. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं^{१२} पे०^{१३} विहरामि अनासवो ॥
११६. “स्वागतं वत मे आसि^{१४} पे०^{१५} कतं बुद्धस्स सासनं ॥
११७. “पटिसम्भिदा चतस्सो^{१६} पे०^{१७} कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

इत्थं सुदं आयस्मा मधुमंसदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१-१. उक्कोटकं रन्धयित्वा—सी०, स्या० । २. मधुमंसम्हि—स्या० ; मधुसप्पिम्हि—
रो० । ३. अहं गहि—स्या० । ४. यो बुद्ध—स्या० । ५-५. नित्थादेमि अहं—स्या० ।
६. लभस्सं—स्या० । ७. द्वे—सी० । ८. अतिवस्सति—स्या० । ९. मंसदानेन—सी०, रो० ।

५. नागपल्लवत्थेरअपदान^१

११८. "नगरे बन्धुमतिया, राजुय्याने वसामहं ।
मम अस्समसामन्ता, निसीदि लोकनायको ॥
११९. "नागपल्लवमादाय, बुद्धस्स अभिरोपयि ।
पसन्नचित्तो सुमनो, सुगतं अभिवादयि ॥
१२०. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं^२ पल्लवमपूजयिं^३ ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१२१. "किलेसा झापिता मय्हं...पे०...विहरामि अनासवो ॥
१२२. "स्वागतं वत मे आसि...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१२३. "पटिसम्भिदा चतस्सो...पे०...कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा नागपल्लवो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

६. एकदीपियत्थेरअपदानं

१२४. "परिनिव्वुते^३ सुगते, सिद्धत्थे लोकनायके ।
सदेवमानुसा सब्बे, पूजेन्ति द्विपदुत्तमं ॥
१२५. "आरोपिते च चित्तके, सिद्धत्थे लोकनायके ।
यथासकेन थामेन, चित्तं पूजेन्ति सत्थुनो ॥
१२६. "अविदूरे चित्तकस्स, दीपं उज्जालयि अहं ।
याव उदेति सूरियो, दीपं मे ताव उज्जलि^४ ॥
१२७. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिधीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तार्वतिसमगच्छहं ॥
१२८. "तत्थ मे सुकतं व्यम्हं, एकदीपो ति^५ आयति" ।
दीपसतसहस्सानि, व्यम्हे पज्जलरे मम ॥

१. नागपल्लवत्थेरअपदान—सी०, स्या० ।

२-२. यं पल्लवमभिपूजयि—स्या० ।

३. परिनिव्वुतम्ह—सी०; परिनिव्वुतम्ह—स्या० । ४. पज्जलि—स्या० । ५-५. एकदीपान्ति भायति—स्या० ।

१२९. "उदयन्तो व सूरियो, देहो मे जोतते' सदा ।
सम्पभाहि सरीरस्स, आलोको होति मे सदा ॥
१३०. "तिरोकुट्टं^१ तिरोसेलं, समतिग्गय्ह पब्बतं ।
समन्ता योजनसतं, पस्सामि चक्खुना अहं ॥
१३१. "सत्तसत्ततिक्खतुं च, देवलोके रमि अहं ।
एकतिसतिक्खतुं च, देवरज्जमकारियि ॥
१३२. "अट्टवीसतिक्खतुं च, चक्खवत्ती अहोसहं ।
पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असह्वियं ॥
१३३. "देवलोका चवित्वान, निब्बत्ति^२ मातुकुच्छियं ।
मातुकुच्छिगतस्सापि, अक्खि मे न निमीलति^३ ॥
१३४. "जातिया चतुवस्सोहं, पब्बजि अनगारियं ।
अड्डमासे असम्पत्ते, अरहत्तमपापुणिं ॥
१३५. "दिब्बचक्खुं विसोधेसिं, भवा सब्बे समूहता ।
सब्बे किलेसा सञ्छिन्ना, एकदीपस्सिदं फलं ॥
१३६. "तिरोकुट्टं तिरोसेलं, पब्बतञ्चापि केवलं ।
समतिक्कम्म पस्सामि, एकदीपस्सिदं फलं ॥
१३७. "विसमा मे समा होन्ति, अन्धकारो न विज्जति ।
नाहं पस्सामि तिमिरं, एकदीपस्सिदं फलं ॥
१३८. "चतुन्नवुतितो कप्पे, यं दीपमर्दादि तदा ।
दुर्गाति नाभिजानामि, एकदीपस्सिदं^४ फलं ॥
१३९. "किलेसा झापिता मय्हं^५ पे० विहरामि अनासवो ॥
१४०. "स्वागतं वत मे आसि^५ पे० कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१४१. "पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

5

B. 440

10

15

20

इत्थं सुदं आयस्मा एकदीपियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१. जलते—स्या० । २. तिरोकुट्टं—सी०, स्या० ।

३. निब्बत्ति—स्या० ।

४. विनस्सति—स्या० । ५. दीपदानस्सिदं—सी० ।

७. उच्छङ्गपुष्पियत्थेरअपदानं

१४२. "नगरे बन्धुमतिथा, अहोसि मालिको तदा ।
उच्छङ्गं पूरयित्वान, अगमं अन्तरापणं ॥
१४३. "भगवा तम्हि समये, भिक्खुसङ्घपुरक्खतो ।
महता आनुभावेन, निर्याति लोकनायको ॥
१४४. "दिस्वान लोकपज्जोतं, विपरिस्स लोकतारणं ।
पुष्पं पग्गह् उच्छङ्गा, बुद्धसेट्ठं अपूर्जयि ॥
१४५. "एकनवुत्तितो कप्पे, यं पुष्पमभिपूजयि ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, बुद्धपूजायिदं फलं ॥
१४६. "किलेसा झापिता मय्हं पे० विहरामि अनासवो ॥
१४७. "स्वागतं वत मे आसि पे० कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१४८. "पटिसम्भिदा चतस्सो पे० कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा उच्छङ्गपुष्पियो थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

८. यागुदायकत्थेरअपदानं

१४९. "अतिथिं मे गहेत्वान^१, अगच्छि^२ गामकं तदा ।
सम्पुण्णनदिकं दिस्वा सङ्घारामं उपागमि ॥
१५०. "आरञ्जका धुतधरा, झायिनो लूखचीवरा ।
विवेकाभिरता धीरा, सङ्घारामे वसन्ति ते ॥
१५१. "गतिं तेसं उपच्छिन्ना, सुविमुत्तान तादिनं ।
पिण्डाय ते न गच्छन्ति, ओरुद्धनदिताय हि^३ ॥
१५२. "पसन्नचित्तो सुमनो, वेदजातो कतञ्जली ।
तण्डुलं मे^४ गहेत्वान^५, यागुदानं अदासहं ॥

१-१. बुद्धसेट्ठं अपूर्जयि—स्या० । २-२. गहेत्वा आगच्छि—स्या० । ३. ओरुद्ध-
नदिकार्यति—स्या० । ४-४. पग्गहेत्वान—स्या० ।

१५३. "पञ्चन्नं^१ यागुं दत्वान, पसन्नो सेहि पाणिभि ।
सककम्माभिरद्धोहं, तावतिसमगच्छहं ॥
१५४. "मणिमयञ्च मे व्यम्हं, निव्वत्ति^२ त्तिदसे गणे ।
नारीगणेहि सहितो,^३ मोदामि व्यम्हमुत्तमे ॥
१५५. "तित्तिसक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जमकारियं ।
तिसक्खत्तुं चक्खवत्ती, महारज्जमकारियं ॥
१५६. "पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
देवलोके मनुस्से वा, अनुभोत्वा सयं^४ अहं ॥
१५७. "पच्छिमे भवे सम्पत्ते, पब्बजिं अत्तगारियं ।
सह ओरोपिते केसे, सब्बं सम्पटिविज्झहं ॥
१५८. "खयतो वयतो चापि, सम्मसन्तो कळेवरं^५ ।
पुरे सिक्खापदादाना,^६ अरहत्तमपापुणिं ॥
१५९. "सुदिन्नं मे दानवरं, वाणिज्जं^७ सम्पयोजितं^८ ।
तेनेव यागुदानेन, पत्तोम्हि अचलं पदं ॥
१६०. "सोकं परिद्वं ब्याधिं, दरथं चित्ततापनं ।
नाभिजानामि उप्पन्नं, यागुदानस्सिदं फलं ॥
१६१. "यागुं सङ्खस्स दत्वान, पुञ्चक्खेत्ते अनुत्तरे ।
पञ्चानिसंसे अनुभोमि, अहो यागुसुयिट्ठता ॥
१६२. "अव्याधिता रूपवता, खिप्पं धम्मनिसन्तिता^९ ।
लाभिता अन्नपानस्स, आयु पञ्चमकं मम ॥
१६३. "यो कोचि वेदं जनयं, सङ्खे यागुं ददेय्य सो ।
इमानि पञ्च ठानानि, पटिगण्हेय्य पण्डितो ॥
१६४. "करणीयं^{१०} कतं सब्बं, भवा उग्घाटिता मया ।
सब्बासवा परिकखीणा, नत्थि दानि पुनब्भवो ॥
१६५. "सो अहं विचरिस्सामि, गामा गामं पुरा पुरं ।
नमस्समानो सम्बुद्धं, धम्मस्स च सु धम्मतं^{११} ॥

B. 442

5

10

15

20

25

१. पचन्नं—स्या० । २. निव्वत्तं—स्या० । ३. सहितो—स्या० । ४. यसं—सी०, स्या० ।

५. कळेवरं—सी० । ६. सिक्खपदानेन—स्या० । ७-७. सुप्पयोजितं—सी० ; पाणिजं सुप्पयोजितं—स्या० । ८. धम्मं निवुज्झिता—स्या० । ९-९. इमे द्वेगाथायो—सी०, पोत्वके नत्थि ।

B. 443

१६६. "तिसकप्पसहस्समिह, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, यागुदानस्सिदं फलं ॥
१६७. "किलेसा ज्ञापिता मय्हं^१ पे०^२ विहरामि अनासवो ॥
१६८. "स्वागतं वत मे आसि^३ पे०^४ कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१६९. "पटिसम्भिदा चतस्सो^५ पे०^६ कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा यागुदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

९. पत्थोदनदायकत्थेरअपदानं

१७०. "वनचारी पुरे आसि, सततं वनकम्मिको ।
पत्थोदनं गहेत्वान, कम्मन्तं अगमासहं ॥
१७१. "तत्थइसासि सम्बुद्धं, सयम्भुं अपराजितं ।
वना पिण्डाय निक्खन्तं, दिस्वा चित्तं पसार्दयि ॥
१७२. "परकम्मायने युत्तो, पुञ्चञ्च मे न विज्जति ।
अयं पत्थोदनो अत्थि, भोजयिस्सामहं^१ मुनि ॥
१७३. "पत्थोदनं गहेत्वान, सयम्भुस्स अदासहं ।
मम निज्झायमानस्स, परिभुञ्जि तदा^२ मुनि ॥
१७४. "तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिघोहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तावतिसमगच्छहं ॥
१७५. "छत्तिसक्खत्तुं^३ देविन्दो, देवरज्जमकारयिं ।
तेत्तिसक्खत्तुं राजा च, चक्कवती^४ अहोसहं^५ ॥
१७६. "पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
सुखितो यसवा होमि, पत्थोदनस्सिदं फलं ॥
१७७. "भवा भवे संसरन्तो, लभामि अमितं धनं ।
भोगे मे ऊनता नत्थि, पत्थोदनस्सिदं फलं ॥

१. भोजयिस्सामि मं—स्या० । २. महा—स्या० । ३. द्वितिसक्खत्तुं—स्या० ।
४-४, चक्कवत्ति भविस्सति—स्या० ।

१७८. “नदीसोतपटिभागा, भोगा निव्वतरे मम ।
परिमेतुं न सक्कोमि, पत्थोदनस्सिदं फलं ॥
१७९. “इमं खाद इमं भुञ्ज, इमम्हि सयने सय ।
तेनाहं सुखितो होमि, पत्थोदनस्सिदं फलं ॥
१८०. “चतुन्नवुत्तितो” कप्पे, यं दानमर्दादि तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, पत्थोदनस्सिदं फलं ॥
१८१. “किलेसा ज्ञापिता मय्हं” पे० “विहरामि अनासवो ॥
१८२. “स्वागतं वत मे आसि” पे० “कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१८३. “पटिसम्भिदा चतस्सो” पे० “कतं बुद्धस्स सासनं” ॥

5

इत्थं सुदं आयस्मा पत्थोदनदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

१०. मञ्जुदायकत्थेरअपदानं

१८४. “परिनिव्वुते कारुणिके, सिद्धत्थे लोकनायके ।
वित्थारिके पावचने, देवमानुससक्कते^१ ॥
१८५. “चण्डालो आसहं तत्थ, आसन्दिपीठकारको ।
तेन कम्मेन जीवामि, तेन पोसेमि दारके ॥
१८६. “आसन्दिं सुकतं कत्वा, पसन्नो सेहि पाणिभि ।
सयमेवुपगन्त्वान, भिक्खुसङ्घस्सदासहं ॥
१८७. “तेन कम्मेन सुकतेन, चेतनापणिघीहि च ।
जहित्वा मानुसं देहं, तार्वतिसमगच्छहं ॥
१८८. “देवलोकगतो सन्तो, मोदामि तिदसे गणे ।
सयनानि महग्धानि, निव्वत्तन्ति यदिच्छकं^३ ॥

10

15

१. एकनवुते इतो—स्या० । २. देवमानुससक्कते—स्या० । ३. यदिच्छकं—स्या० ।

B. 445

१८९. "पञ्चासक्खत्तुं देविन्दो, देवरज्जमकारयि ।
असीतिक्खत्तुं राजा च, चक्कवत्ती अहोसहं ॥
१९०. "पदेसरज्जं विपुलं, गणनातो असङ्खियं ।
सुखितो यसवा होमि, मञ्चदानस्सिदं फलं ॥
१९१. "देवलोका चवित्वान, एमि चे मानुसं भवं ।
महारहा सुसयना, सयमेव भवन्ति मे ॥
१९२. "अयं पच्छिमको मय्हं, चरिमो वत्तते भवो ।
अज्जापि सयने^१ काले^२, सयनं उपतिट्ठति^३ ॥
१९३. "चतुन्नवुत्तितो कप्पे, यं दानमददिं तदा ।
दुग्गतिं नाभिजानामि, मञ्चदानस्सिदं फलं ॥
१९४. "किलेसा झापिता मय्हं" पे० "विहरामि अनासवो ॥
१९५. "स्वागतं वत मे आसि" पे० "कतं बुद्धस्स सासनं ॥
१९६. "पटिसम्भिदा चतस्सो" पे० "कतं बुद्धस्स सासनं" ॥

इत्थं सुदं आयस्मा मञ्चदायको थेरो इमा गाथायो अभासित्था ति ।

भद्दालिवग्गो वाचत्तालीसमो^४ ।

तस्सुदानं

15

भद्दाली एकछत्तो च, तिणसूलो च मंसदो ।
नागपल्लविको^५ दीपी^३, उच्छङ्गि यागुदायको ॥
पत्थोदनी^४ मञ्चददो, गाथायो गणिता चिहं^६ ।
द्वेसतानि च गाथानं, गाथा चेका तदुत्तरि ॥

१-१. सयनकाले—स्या० । २. उपतिट्ठहि—स्या० । ३-३. नागपल्लविको दीपं—स्या० ।

४. पत्थोदनि—स्या० । ५. विसा—स्या० । ६. द्वाचत्तालीसमो—सी०, स्या० ।

विसेसपदानं

अनुक्रमणिका

अ

अग्गपुग्गलो, सयम्भू	१३१, २७२, ३२७, ३३७
अग्गसावको, तिस्सो	१२०
— देवलो	१२६, ४२२
— निसभो	८७
— सिखिनो	१५२
अग्गिदेवो	२५४
अग्गिनिब्बापनो	१८६
अग्गिसालं	४६
अङ्कोला	१८
अङ्गीरससनामको	१२४
अङ्गुलिमालके	५६
अजितजयो, राजा	४४४
अजितो, ब्राह्मणो	२६७
— सत्थुसावको	४२३
अज्जुनो, सम्बुद्धो	३७३
अज्जसो, खत्तियो	५३
अट्टगोपानसी	४०३
अट्टानिसंसे	३६२
अट्ठिमे, विमोक्खा	३, ७, ३६, ४१, ४३, ४४, ५७, ५८, ६०
अतिमुत्ता	१८
अत्थदस्सी, भगवा	१०३, ११८, १३६ ....
— महामुनि	११८, १६६
अनन्तजालिनामको	२६३
अनन्तदस्सी, भगवा	११३
अनुरुद्धो, सम्बुद्धो	४३६
अनोमदस्सी, भगवा	२५, २६, ३८, १३८, २२५, ४१२, ४१४
— महामुनि	६०, १११, १३८
— सत्था	२६

अनोमो, तापसो	४४०
— पब्बतो	४३३
— सम्बुद्धो	३५६
अन्तलिक्खकरो, चक्कवत्ती	२७६
अपस्सेनसनामको	२५७
अपाटलि, पुष्पं	१४१
अभिभू, भिक्खु	१५२
अभिवस्सी, चक्कवत्तिनो	२७८
अभिसम्मतनामको	८५, १४५
अभिसामसमब्ध्यो	२६२
अमितजलो	२६३
अमिताभो, चक्कवत्ती	२५१
अमितोगतो	२७८
अमिततापनो, चक्कवत्ती	१६८
अम्बरंससनामा, चक्कवत्ती	१६५
अरुअसत्थो, चक्कवत्ती	३२०
अरहा, राहुलो	७१
अरुणवतिया, नगरे	२६३, २६५, ३५०
असितो, मालाकारो	२६०
असोको, उपट्टाको	२२६
— पब्बतो	४२६
अस्सजि, ब्राह्मणो	२६
— सावको	३६, ३७

आ

आनन्दो	३८०, ३८२
— उपट्टाको	६२
— धम्माराक्खो	५३
— सावको	३२२
आरामो, सोभनो	४६, ४७
आरावचीनरट्टा	४४६

इ

इन्दनामा
इन्द्रियेषु, पञ्चसु
इसिमुग्गसनामा, चक्रवर्ती

ई

ईती

उ

उगगतो, चक्रवर्ती
उत्तमं नाम, चैतियं
उदकमाळकं
उदकसेचना
उदायी, सत्थु सावको
उदेनो, खत्तियो
उढालका
उपचेला
उपट्टाको, असोको
— आनन्दो
— वरुणो
उपतिस्सो, सम्बुद्धो
उपवानो, सत्थु सावको
उपसन्तो, सम्बुद्धो
उपसेनो, सत्थु सावको
उपालि, सत्थु सावको
उब्बिद्धो, खत्तियो

ए

एकअजलिको, चक्रवर्ती
एकज्झो नाम, खत्तियो
एकफुसितनामेन, चक्रवर्ती
एकसिखा, बुद्धसावका
एकापस्सितनामा, चक्रवर्ती

ओ

ओक्काको, राजा
ओभासो, खत्तियो

क

ककुवो, सयम्भू
कचानो, ब्रह्मबन्धु
कत्तरदण्डे
कन्दलि
कम्मपिलोतिकं, बुद्धापदानधम्मपरियायं
करवीका
कस्सपं, सुगतं
कस्सपो
काहणिको, मुनि
किज्जेसरा
कुक्कुट्यो, सकुणो
कुक्कुटो, पव्वतो
कुटजा
कुण्डधानो, सावको
केणियं नाम, तापसं
केतका
केसरनामका
केसवो
कोटला
कोण्डञ्जो
कोलितो, पोरोहिचो
— ब्रह्मबन्धु
कोळिया, जातिया

ख

खण्डो, विपस्सिग्गसावको
खत्तियो, अज्झो
— उदेनो
— उब्बिद्धो
— एकज्झो
— ओभासो
— चन्दनो
— चम्मको
— चरणो

खतियो, चिरप्पो	२८७
- तन्तिसो	२८६
- तारको	६१
- देवलो	२८०
- धनिटो	२५२
- पुण्णको	१३२
- मेघसब्धयो	१२६
- रेणु	१७०
- रोमसो	२५८
- वरुणो	६६
- विमलो	७१
- सन्निव्वापको	१६६
- सहस्रारोसि	३२४
- सुचेळो	३०४
- सुच्छवि	२८०
- सुनेलो	२४१
- सुमित्तो	१६७
- सुसुद्धो	३०६

ग

गङ्गा, नदी	३२, ६०, ४३१
गणसत्वारको	२५५
गण्डो	१२
गतिपच्छेदनो	१८६
गिरसारो	१८६
गोतमो, बुद्धसावको	४५
- भगवा	६६, ७१, १०४
- पब्बतो	१६०
- सक्थपुङ्गवो	३७, ३८६, ४६४
- सत्था	४६, ४८, ५८ ....
गोधुका	१८
गोसुजातसनामको	२१७

घ

घतासनसनामा	१८३
------------	-----

च

चतस्सो, पटिसम्भिदा	३७, ३६, ४१
चतुरङ्गिनी, सेना	२६, ४७, ३८६, ४५६
चतुरो, वेदिका जाला	२
चतुसच्चं	१३०
चन्दनो, खतियो	५४
- सम्बुद्धस्सत्रजो	२७६
चन्दभागानशीतीरे	६३, १५०, १६४ ....
चन्दभागिका, नदी	३२
चन्दाभा, चक्रवर्त्ती	२२५
चन्दवर्तिया, नगरे	८७, ६०
चम्मको, खतियो	६१
चरणो, खतियो	१६०
चित्तकूटे	५६
चिरप्पो, खतियो	२८७
चूळचुन्दो, सत्थु सावको	१२२
चेतियं, उत्तमं नाम	३१३
चेळनामका	६७
चेळाव	६७

छ

छळङ्गो	४३१
छळङ्गं, लक्खणं	४६३
छानिसंसे	३६०, ३६२

ज

जटिलो, कोसियो	७८
जन्ताघरं	४६
जलजुलमनामको	७३, ३३२
जापलो, पब्बतो	३४६
जिनो, पदुमुत्तरो	८२
- सुनन्दं कित्तयी	४५
जुतिदेवसनामको	२५४
जेतवने	१, ६
जोतियो, चक्रवर्त्ती	२७७

त

तन्त्रिसो, खत्तियो	२८६
तापसो, अनोमो	४४०
- सुनन्दो	४५, ४६
- सुरवि	२१, २५
- सोभितो	४२५
तारको, खत्तियो	६१
तार्वतिसं	६०, ३२२
तिचीवरं	३
तिणसुलिका	१८
तिष्णं, वेदानं	४४, ४५
तिमिरपुष्पं	१५०
तिलका	१८
तिवरायं, पुरे	२१६, २६३
तिस्सो, भगवा २१६, २२०, २३०, २४८, २८०	
- लोकगनायको	१४४, ४६५
- लोकबन्धु	२६८, २६९
- विज्जा	३७, ६३, १६२
- सत्त्वा	१५१, ३४४
- सम्बुद्धो	३५४
तीणानिसंसे	३६०, ३६१, ३६३
तीरे, विनतानदिया	३७०
- सिन्धुया नदिया	३१५
तुसिता	७१, ६६, १००, ११०

थ

थूपसोखसनामका	२०२
थेरो, वायस्मा अकन्तसञ्जको	२५३
- अग्नपुष्फियो	२७८
- अङ्गोलको	२३६
- अङ्गोलपुष्फियो	२५८, ३५८
- अजितो	४२३
- अजिनदायको	२५६
- अञ्जासिकोण्डञ्जो	५६
- अङ्गुचन्दियो	२८०
- अतिष्ठतियो	२०१
- अत्यसन्दस्सको	१६७

थेरो, वायस्मा अधिमुत्तो	१०५
- अधोपुष्फियो	१५२
- अनुरद्धो	४३
- अनुलेपदायको	२०४, ३०८
- अनुसंसावको	३०२
- अन्नसंसावको	६२, ३२१
- अपदानियो	२६४
- अम्भजनदायको	२८७
- अब्याधिको	२५८
- अम्बदायको	१३६
- अम्बपिण्डियो	३०२
- अम्बयागदायको	२६६
- अवटफलदायको	३६६
- अवोपुष्फियो	१३४
- असनबोधियो	१३२
- असोकपूजको	२३८
- आकासुक्खिपियो	२७६
- आधारदायको	२४७
- आनन्दो	६३
- आयागदायको	१०६
- आरक्खदायको	२५७, ३१०
- आरामदायको	३०८
- आलम्बणदायको	२५५
- आलुवदायको	२८६
- आसनसन्धिविको	३१३
- आसनपट्टाहको	१६६
- उक्खित्तपट्टिमियो	३४१
- उच्छङ्गपुष्फियो	४७०
- उत्तरेय्यदायको	३३८
- उत्तियो	६४
- उदकदायको	२४६
- उदकपूजको	१६७, ३२६
- उदकासनदायको	२६२
- उदपानदायको	२२४
- उदुम्बरफलदायको	३७०
- उदेनो	४५७

थेरो, आयस्मा उद्दालकदायको	२७२	थेरो, आयस्मा कप्परुक्खियो	१०८
- उद्दालकपुप्फियो	३५६	- कामुमारफलदायको	३६७
- उपट्टाकदायको	२६४	- काळुदायी	१०२
- उपवानो	८७	- किङ्कणिपुप्फियो	२४४
- उपसीवो	४३८	- किलजदायको	२६४
- उपसेनो, वज्जन्तपुत्तो	७३	- किसलयपूजको	२३६
- उपागतासयो	२८३	- किंसुकपूजको	३५१
- उपालि	१११	- कुटजपुप्फियो	२२८
- उपाहनदायको	२७६	- कुटिदायको	२७८
- उप्पलहृत्थियो	१६५	- कुटिधूपको	२७०
- उमापुप्फियो	२०३, ३१७	- कुण्डधानो	६८
- एकअञ्जलिको	२८७	- कुमुददायको	२१४
- एकचम्पकपुप्फियो	३५६	- कुमुदमालियो	२२२, ३१६
- एकचारियो	२३४	- कुसुमासनियो	१८७
- एकचिन्तितो	२३३	- केसरपुप्फियो	३५७
- एकछत्तियो	४६४	- कोट्टुम्बरियो	२२६
- एकञ्जलिको	६५, ३४६	- कोरण्डपुप्फियो	२४७
- एकदीपियो	२२५, ४६६	- खजकदायको	२१६
- एकदुस्सदायको	३३१	- खण्डफुल्लियो	२३७
- एकपदुमियो	३४३	- खदिरवानियो, रेवतो	६१
- एकपसादनियो	१६८	- खोमदायको	६६
- एकपुण्डरीको	२८६	- गण्ठिपुप्फियो	१६०
- एकपुप्फियो	२६३	- गतसञ्जको	१५१
- एकवन्दनियो	२६०	- गन्धपूजियो	३२८
- एकसञ्जको	१४३, २५१	- गन्धमालियो	१६०
- एकासनदायको	२७४	- गन्धमुट्टियो	३६५
- एकासनियो	१७४	- गन्धोदकियो	१२६, १८४
- ओपवग्गो	१२७	- गिरिमानन्दो	४१७
- कक्कारुपुप्फपूजको	२१०	- गोसीसनिक्खेपको	३००
- कक्कारुपुप्फियो	३५६	- चङ्कोटकियो	२८६
- कणवेरुपुप्फियो	२१६	- चन्दनपूजको	१६४
- कणिकारछत्तियो	२१७	- चम्पकपुप्फियो	१६७, ३४६
- कणिकारुपुप्फियो	२४३	- चितकपूजको	१७६, २७५, २८८, २६७, ३६६
- कदम्बपुप्फियो	२११, ३५८	- चुन्दो	१२२
- कदलिफलदायको	३७२	- चूळपन्थको	६६
- कन्दलिपुप्फियो	३१५		

घेरो, आयस्मा छत्तदायको	२६८	घेरो, आयस्मा दण्डदायको	३५२
- जगतिकारको	२६६	- दुस्सदायको	२६४
- जतुकर्ण	४५३	- देसकित्तको	३०१
- जवहंसको	२८२	- देसपूजको	२१७
- जातिपूजको	१७६	- द्वेस्तनियो	२५७
- ज्ञाणसञ्जको	१६५, १८६	- धजदायको	१२६, ३४४
- ठितञ्जलियो	१४६	- धम्मचक्रिको	१०७
- तमालपुष्फियो	२३६	- धम्मसञ्जको	३०६
- तम्बपुष्फियो	२०६	- धम्मसवनिथो	३३६
- तरणियो	२४५, २४८, २६०	- पातुपूजको	२७१
- तालवण्टदायको	२५२	- धूपदायको	६३
- तिकर्णपुष्फियो	२३३	- धोतको	४३३
- तिकिङ्कणपूजको	३४५	- नन्दको	४४०
- तिकिच्छको	२२७	- नन्दो	६७
- तिचम्पकपुष्फियो	२७५	- नल्लमालियो	१६८
- तिणकुटिदायको	३३६	- नल्लितकेसरियो	२६६
- तिणमुट्टिदायको	३४८	- नागकेसरियो	२६६
- तिणसन्धरदायको	१४४	- नागपल्लवो	४६८
- तिणसन्धारको	२३७	- नागपुष्फियो	२१२
- तिणमूलकछादनियो	४६६	- नागसमालो	१४१
- तिणमूलको	२१२	- निग्गुण्डपुष्फियो	२४५, ३२४
- तिणुप्लमालियो	३४४, ३६४	- निपन्नञ्जलिको	१५२
- तिन्दुकदायको	२४०	- निमित्तसञ्जको	३२०
- तिन्दुकफलदायको	३४८	- निस्सेणदायको	२२३
- तिपदुमियो	१४६	- पञ्चागमनियो	१३४
- तिपुष्फियो	१६०	- पञ्चुग्गमनियो	२६२
- तिमिरपुष्फियो	१५०, ३६०	- पञ्चुपट्टानसञ्जको	१७६
- तिरंसियो	३१४	- पञ्चङ्गुलियो	२२०
- तिलमुट्टिदायको	२८६	- पञ्चदीपको	१२८
- तिवण्टपुष्फियो	२३४	- पञ्चसीलसमादानियो	६१
- तिसरणगमनियो	८६	- पञ्चहृत्थियो	११६, २३०
- तिस्सभेत्तेय्यो	४२७	- पट्टिपुष्फियो	३६४
- तुवरदायको	२६८	- पण्णदायको	२७७, २६१
- तेलमक्खियो	२८०	- पत्थोदतदायको	४७३
- तोदेय्यो	४४८	- पदपूजको	१६६, १६०
- थम्भारोपको	२०२	- पदसञ्जको	१४१

घेरो, आयस्मा पदीपदायको	२८१
- पदुमकूटागारियो	४१२
- पदुमकेसरियो	३०४
- पदुमच्छदनियो	११७
- पदुमपुष्पियो	१५५
- पदुमपूजको	३४७
- पदुमो	१३०
- पनसफलदायको	३७३
- पम्भारदायको	३०६
- पम्भङ्को	३३४
- परणसादको	१३५
- परमभद्रदायको	३०५
- पल्लङ्कदायको	२०६
- पाटलिपुष्पियो	३६३
- पादपूजको	३००
- पानधिदायको	२५०
- पापनिवारियो	२४८, २५४
- पायसदायको	१८४
- पिण्डपातिको	३५५
- पिण्डोलभारद्वाजो	६०
- पियालपुष्पियो	२६५
- पियालफलदायको	१६६
- पिलम्बदायको	३६१
- पिलिन्दवच्छो	७०, ३६७
- पुष्पको	४२८
- पुष्पो, मन्ताणिपुत्तो	४४
- पुन्नागपुष्पियो	२१३, ३२६
- पुष्पचङ्कोटियो	१४०
- पुष्पच्छदनियो	१६५
- पुष्पछत्तियो	३२५
- पुष्पधूपियो	१८३
- पुष्पधारको	२६८
- पुष्पासनदायको	३१२
- पुष्पङ्गमियो	२६६
- पुलिनपूजको	६३, ३१८
- पोत्यदायको	२८८

घेरो, आयस्मा फलदायको	१५४, १८८, २०५,
	२६२, ३०६
- फासफलदायको	३७१
- वन्धुजीवको	२०८, २२६
- बाकुलो	४१५
- विम्बजालियो	२७२
- विळालिदायको	१७०, २८१
- बुद्धसञ्जको	१४२, ३०६
- बुद्धपट्टाको	१६३
- बुद्धपट्टायिको	२६६
- बोधिउपट्टाको	२३१
- बोधिवन्दको	३६२
- भद्रालि	४६०
- भद्रियो, काळिगोवाय पुत्तो	११५
- भाजनपालको	२६३
- भिक्षदायको	१६४
- भिसदायको	१३६
- भिसालुवदायको	१४३
- भिसमुळालदायको	३५७
- भोजनदायको	३११
- मग्गदत्तिको	२२५
- मग्गदायको	२०५
- मग्गसञ्जको	१७८
- मधवपुष्पियो	२६३
- मच्छदायको	२८२
- मञ्जदायको	३५४, ४७४
- मञ्जरिपूजको	२७७
- मणिपूजको	२२६
- मधुदायको	४०६
- मधुपिण्डको	१६१
- मधुमंसदायको	४६७
- मन्दारवपुष्पपूजको	२११
- मन्दारवपुष्पियो	३५६
- महाकचानो	१०१
- महाकस्तपो	४१
- महापरिवारको	१७१

धेरो, आयस्मा महाभोगल्लानो	३६
- मिजवटंसकियो	२५६
- मिनेलपुण्फियो	२४४
- मुट्टिपुण्फियो	१६६
- मुट्टिपूजको	२४१
- मेत्तगु	४३१
- मोघराजो	१०४
- यञ्जसामिको	३१६
- यवकलापियो	३५१
- यागुदायको	४७२
- यूथिकपुण्फियो	२१८, २४२
- रट्टपालो	७४
- रत्तिपुण्फियो	२२३
- रहोसञ्जको	१६६
- राहुलो	७२
- रेणुपूजको	१७०
- रंसिसञ्जको	२५१
- लब्धुजदायको	३७०
- लसुणदायको	१०५
- वटंसकियो	२०६
- वण्णकारो	२६५
- वर्यदायको	१३८
- वल्लिफलदायको	३७२
- वासिदायको	२६६
- विष्णुपनदायको	१३३
- विवरपुण्फियो	२७०
- वीथिसम्मजको	२१०
- वेदिकारको	२०२
- वेय्यावच्चको	१६२
- सकचिन्तनियो	१३३
- सकोसककोरण्डदायको	३५३
- सहस्रपट्टाको	२२७
- सच्चसञ्जको	२५०
- सतरंसि	१२४
- सत्तपण्णियो	३६५
- सत्तपदुमियो	३१२

धेरो, आयस्मा सत्तपाटलियो	२७६
- सत्तलिपुण्फपूजको	२७१
- सत्ताहपब्बजितो	२६५
- सदसञ्जको १५४, २६६, ३१४, ३५०	
- सन्धितो	२५२
- सन्निट्ठापको	११६
- सर्परिवारखत्तदायको	३२७
- सर्परिवारासनो	१२८
- सर्परिवारियो	२०३
- सप्पिदायको	२१८, २५४
- सब्बकित्तिको	४०७
- सब्बगन्धियो	३०४
- सब्बदायको	४२०
- सम्पदायको	३०७
- सयनदायको	११७, १२५
- सरणगमनियो	१७३, ३०१, ३५४
- सललमालियो	२४६
- सल्लपुण्फियो	२८३, ३६०
- सल्लमण्डपियो	४१८
- सागतो	६६
- सारिपुत्तो	३७
- सालपुण्फदायको	१६६
- सालपुण्फियो	२६३
- सीहासनदायको	६५, २२४
- सुकतावेळियो	२६०
- सुचिन्तिको	१५८
- सुचिन्तितो	१३७
- सुदस्सनो	१६३
- सुधापिण्डियो	१५७
- सुपारिचारियो	२१५
- सुपुटकपूजको	३५३
- सुभदो	१२०
- सुभूति	८२
- सुमङ्गलो	७७, १७२
- सुमनतालवण्णियो	३६६
- सुमनदामियो	३६७

पेरो, आयस्मा	सुमनावेलियो	३२४	धम्मसेनापति, सारिपुत्तो	५२
- सुमनो		१३६	धम्ममारक्खो, आनन्दो	५३
- सुवण्णपुण्ड्रियो		१७५	धीमा	१२१
- सुवण्णबिम्बोहनियो		२८५	धुत्तो, मुनाळि	३७५
- सूचिदायको	१४५, १५६			
- सेनासनदायको	१६२			
- सेरेय्यको	१८१			
- सोणो, कोटिवीसो	३७४			
- सोणो, कोळिविसो	११३			
- सोपाको	७५			
- सोवण्णवटंसकियो	२५६			
- हत्थिदायको	२४६			
- हासजनको	३१८			
- हेमको	४४४			
	द			
दण्डसेनो	१३१			
दसानिसंसे	३६१, ३६३			
दानवो	३०२			
दीघायुनामका	१३७			
दुज्जयो, मनुजाधिपो	१२१			
देवगन्धसनामा	१६०			
देवदत्तो	५६, ३७६			
देवराजा, वरुणो	१७४			
देवलो, अगसावको	४२२			
- खत्तियो	२८०			
- पटुमुत्तरसावको	२७४			
- सम्भुद्धो	५४			
देविन्दो	८२			
द्वानिसंसे	३६२, ३६५			
द्वारवतिया, नगरे	२३६			
	ध			
धञ्जवतिया, नगरे	१८७			
धनिट्टो, खत्तियो	२५२			
धम्मवस्सिस्स, मुनिनो	३१०			
			न	
			नगरे, अरुणवतिया	२६३, २६५, ३५०
			- चन्दवतिया	८७, ६०
			- द्वारवतिया	२३६
			- धञ्जवतिया	१८७
			- बन्धुमतिया	६५, २१६, २२६ ....
			- रम्मणे	४१
			- रम्मवतिया	२३१
			- रेणुवतिया	७१
			- सावत्थिया	३२२
			- हंसवतिया	४५, ८५, १४६ ....
			- हंससब्बहे	४५
			नदिया तीरे, विनता	४०७
			- सिन्धुया	१६३
			नदी, गङ्गा	३२
			- चन्दभागिका	३२
			- मही	३२
			- यमुना	३२
			- सरयू	३२
			- सिन्धु	३२, ३१५, ४०७
			नन्दो, सावको	३७५
			नम्मदानदिया तीरे	२६३
			नागपुन्नागकेतका	१८
			नागराजा, वरुणो	३८
			नामेनगिसमा, चक्रवर्त्ती	१८३
			नारदो	१६८, २५८
			- सयम्भू	३४५
			नाळगिरि, गजो	३७७
			निगुण्डी	४५४
			निसभो, पम्बतो	७८
			- सावको	२६, ६०

नीपा	१८	परिसुद्धो	२१६
नीवरणे, पञ्च	४११	पाठीना	१८, १६
नेमिसम्मतनामका	१७५	पादपुच्छनि	६८
नेसादो, ब्राह्मणो	३११	पावुसा	१८, १६
प		पासादो, सुदस्सो	७१
पचेकबुद्धा	६, १७	पियदस्सी, भगवा ७६, २५४, ३०६, ४०६	....
पञ्च, नीवरणे	४११	— महामुनि	३०६
पञ्चानिसंसे	३८६, ३६२, ३६३, ३६५	पिलिन्दवच्छो, सत्थुसावको	३८७
पटिजग्गसनामका	२८८	पुण्णको	४२८
पटिसम्भिता, चतस्सो ३७, ३६, ४१, ४३	....	— खत्तियो	१३२
पदविक्रमनो	१८६	पुष्फच्छदनिया, चक्कवत्ती	२२५
पटुमुत्तरनामको	४५	पुरे, तिवरायं	२१६
पटुमुत्तरसम्बुद्धं	५७	पूगधम्मं	३६७, ३६८
पटुमुत्तरो	४०, ५६, ६६	पोरोहिबो, कोलितो	५३
— जिनो	१६२, २०२, २१२	फ	
— महामुनि	६२, ६७	फलं, अग्गिसालायिदं	२५८
पटुमो, चक्कवत्ती	६०, ३३८	— अजिनस्स इदं	२५६
— पब्बतो	४५३	— अज्जलिया इदं	३४६
— सम्बुद्धो	३५८	— अज्जलिस्स इदं	६५, १४६
पटुमं नाम चेतियं	१००	— अनकोसस्सिदं	३२४
पब्बतो, अनोमो	४३३	— अनुलेपस्सिदं	३०८
— असोको	४२६	— अनुसंसावना	३०२
— कुक्कुटो	१८२, २११	— अम्भज्जस्सिदं	२८७
— गोतमो	१६०	— अम्बदानस्सिदं	३०२
— जापलो	३४६	— अम्बयागस्सिदं	२६६
— निसभो	७८	— अम्बयागुयिदं	३५३
— पटुमो	४५३	— आमण्डस्स इदं	११६
— भूतगणो	२११, ३४५	— आयागस्स इदं	१०६
— रोमसो	२८१, ३४७	— आरामस्स इदं	३०८
— लम्बको	१८, ३४७	— आलुवस्स इदं	२८६
— वसभो	१६५	— आसने चोदके	२६२
— विकतो	२७५	— उत्तरेय्यस्सिदं	३३८
— सोमितो	४१२	— उपट्ठानस्सिदं	१६३, २२७, २६४ ...
— हारितो	३४५	— उपाहनस्सिदं	२७६
परिव्वाजा, बुद्धसावका	४५		

फलं, एकत्रयम्भस्सिदं	६६	फलं, दण्डदानस्सिदं	३५२
- एकदीपस्सिदं	४६६	- दानस्सिदं	३८७
- एकदुस्सिदं	३३१	- दीपदानस्सिदं ४२, १२८, २२५, २८० ...	
- एकपदुमस्सिदं	३४१	- दुस्सदानस्सिदं	१५६, २१६, ३८७
- एकभिक्षायिदं	१४३	- देसपूजायिदं	२१७
- कण्णस्सिदं	१०७	- धजदानस्सिदं	८६, ८७, २०६, ३४४
- कित्तनाय इदं	२६४, ३०१, ३१४	- धम्मचक्रस्सिदं	१०७
- किलजस्स इदं	२६४	- धम्मसवस्सिदं	३०५
- कुटिदानस्सिदं	२७७	- धानुपट्टहने	२७१
- कुसाटकस्सिदं	२५३	- धारणाय इदं	२६७
- खोमदानस्सिदं	६५	- धूपदानस्सिदं	६२, २७०
- गन्धदानस्सिदं	३०४	- नागदानस्सिदं	२४६
- गन्धपूजायिदं	३२८	- पच्चुग्गमने इदं	२६२
- गन्धालेपस्सिदं	७०	- पञ्चङ्गुलिस्सिदं	२२०
- गोसीसस्स इदं	२६६	- पञ्चसीलानिदं	६१
- चङ्कुमस्स इदं	११८	- पटिसङ्खारस्सिदं	१५७
- चङ्कुटकस्सिदं	२८६	- पण्णदानस्सिदं	२७७, २६१
- चित्तपूजायिदं	१७६, २८८, ३६५, ३६६	- पत्तदानस्सिदं	२७०
- छत्तदानस्सिदं	२४८, २६८, ४६३	- पत्त्योदनस्सिदं	४७२, ४७३
- जगतिया इदं	२६६	- पदपूजायिदं	३५१
- जातिपूजायिदं	१७६	- पदसञ्जायिदं	१४१
- ज्ञाणयवनायिदं	३६	- पञ्चजाय इदं	२६५
- ज्ञाणपूजायिदं	१६६	- परमत्रस्सिदं	३०५
- ज्ञाणसञ्जायिदं	१६५, १८६, १६६	- पसादस्स इदं	३०७, ३५०
- तरणाय इदं	६४, २४५, २८४	- पाटिहीरस्सिदं	४३६
- तालवण्टस्सिदं	२५२, ३६६	- पादपीठस्सिदं	३६५
- तिणकुटिकायिदं	३३५, ३३६	- पादपूजायिदं	३००
- तिणदानस्सिदं	२३७	- पानधिस्स इदं	२५०
- तिणमुट्टियिदं	३४८	- पायसस्स इदं	१८४
- तिपदुमानिदं	१४८	- पिण्डपातस्सिदं	२७४, ३५५
- तिलमुट्टियिदं	२८५	- पिलक्खस्स	३७१
- तुम्बदाने इदं	३६३	- पीठदानस्सिदं	१५८
- तुवरस्स इदं	२६८	- पुञ्जकम्मस्सिदं ४१, ६६, ७०, १०५	
- धूपपूजायिदं	२०१, २०३	- पुटकस्स इदं	३५३
- धोमनाय इदं	१३५, १८५, २७४, ३१३	- पुण्डरीकस्सिदं	२८६
- दकदानस्सिदं	२४६	- पुष्पकम्मस्सिदं	४१०

फलं, पुष्पच्छतस्सिदं	३२५
- पुष्पदानस्सिदं	७५, १६५, १८७ ....
- पुष्पपूजायिदं	१३३, १३४, १४५ ....
- पुष्पानिदं	३४५
- पुष्पासनस्सिदं	३१२
- पुष्पकम्मस्सिदं	१६१, २०३, २४८ ....
- पुलिनदानस्सिदं	६३
- पुलिनस्स इदं	३१८
- पोत्यदानस्सिदं	२८८
- फलकस्स इदं	२०५
- फलदानस्सिदं	१५४, १६६, २१६ ....
- फलपीठस्सिदं	३६५
- फुसितस्स इदं	३३२, ३३३
- बिम्बोहृत्स्सिदं	२८५
- बिडालिया इदं	२८१
- बुद्धपूजायिदं	२६, ११६, ११७ ....
- बुद्धसञ्जायिदं	१४२, २५१, ३०६ ....
- बुद्धानुस्सतिया	८१, ८२
- बोधिपूजायिदं	१६०, २०६, २५६, २८०
- बोधिरूपस्सिदं	१३१
- बोधिसिञ्जायिदं	१५५
- भक्तदानस्सिदं	७७
- भाजनस्स इदं	२६२
- भिक्षुदानान्स्सिदं	६२, १६४, ३२१
- भिसदानस्सिदं	१३६, ३५७
- भिसिदानस्सिदं	३६४
- भेसज्जस्स इदं	२२६, ४१४
- भोजनस्स इदं	३१०
- मक्खनाय इदं	२७६
- मग्गदानस्सिदं	२०४
- मच्छदानान्स्सिदं	२८२
- मञ्चदानान्स्सिदं	४७४
- मण्डपस्स इदं	४३६
- मधुदानान्स्सिदं	१६१, ४०८, ४०९, ४६७
- माळदानान्स्सिदं	२२०
- मंसदानान्स्सिदं	२५६

फलं, यवत्यरे इदं	३५१
- यागुदानान्स्सिदं	४७१, ४७२
- रत्नपीठस्सिदं	४४२, ४४३
- रंसिसञ्जायिदं	१५३
- लसुणस्स इदं	१०५
- लेणदानान्स्सिदं	३७४
- वण्णदानान्स्सिदं	२६५
- वत्थदानान्स्सिदं	१३८, ३३८
- वन्दनाय इदं	१५२, २६०, २८२, २८३, ३६२
- वासिदानान्स्सिदं	२६६
- वेदिकाय इदं	२५७, २६४
- वेय्यावचस्सिदं	१६२
- सङ्खारामस्सिदं	४७, ४८
- सच्चसञ्जायिदं	२५०
- सञ्जमस्स इदं	२६६
- सत्तपण्णपूजायिदं	३६५
- सद्धम्मसवने	३३६
- सत्थरस्स इदं	१४४, १६२, २८७
- सप्पितेलस्सिदं	२५४, ३६५
- सप्पिदानान्स्सिदं	२१८, ४३०
- सब्बदानान्स्सिदं	३८६, ४२०
- सयनस्स इदं	११७, १२५
- सरणागमनस्स इदं	३०१
- सरणागमने	३५४
- सरीरपूजिते	३६४
- सालादानान्स्सिदं	४०४
- सीहासनान्स्सिदं	१६६
- सुधापिण्डस्सिदं	२३७
- सुमनधारणे	३६७
- सूचिदानान्स्सिदं	१५६
- सेतुदानान्स्सिदं	२६०, ४३०
- सोधनाय इदं	३३४
फलिका	२
फुसितो	३३२
फुस्तो, भगवा	२१८, २३७
- सम्बुद्धो	३५७

ब		भगवा, गौतमो	१२६
बन्धुमत्तिया, नगरे	६५, २१६, २२६	- तिस्रो	२२०, २३०
बन्धुमाराजधानिया	३७३	- पदुमुत्तरो	७०, ७३
बलजा	१८, १६	- पियदस्सी	४०६, ४४२
बलसेनसनामको	२६४	- विपस्सी	६३, १७१, १७५, १८७, ३६२
बाकुलो, सत्थु सावको	४१४	- सिद्धत्थो	६५, ७५, ६२, ११७, १२१, २१५
बावरो, ब्राह्मणो	४३०, ४४८	- सुमेधो	२४०, ४४७
बिम्बिजाला	१८	भगिनीमाला	१८
बुद्धसावका, एकसिद्धा	४५	भद्वियो, सत्थु सावको	११५
- गौतमा	४५	भागीरथी	२७, ६०, ३०६, ४३१
- परिब्बाजा	४५	भूतगणो, पब्बतो	२११, ३४५
बुद्धापदानवम्मपरियायं, कम्मपिलोतिकं	३७८	भूतविज्जामु	४६
बुद्धापदानियं	८		
बुद्धो, सम्भवो	३४७	म	
- सुदस्सनो	३४६	मग्गुरा	१६
ब्रह्मवने	६५	मङ्गलो, मानवो	३५६
ब्रह्मबन्धु, कच्चानो	१००	मन्ताणिपुत्तो पुण्णो, सत्थु सावको	४६
- कोलितो	३६	मसारगल्लमया	२, ८३
- रेवतो	६१	महादुन्दुभिनामा	१७३
ब्राह्मणी, सारिया	२७	महानागो, सक्कपुत्तो	११६
ब्राह्मणो, अस्सजि	२६	महानामसनामको	२५२
- नेसादो	३११	महानेलसनामको	२२६
- बावरो	४३०, ४४८	महापतापनामेन, चक्कवत्ती	२४५
- वासेट्ठो	३६६	महामल्लजना, चक्कवत्ती	२३४
- सज्जयो	२६	महामुनि, दीघदस्सी	५६
- सुजातो	४५	महारहसनामा, चक्कवत्ती	२६८
- सुनन्दो	१६५, ३२६	महारोहितनामो, चक्कवत्ती	२५७
- सुवच्छो	२१२	मही, नदी	३२
- सोभितो	६८	मातङ्गवारणो	३०४
		मातुया नामगोत्तेन	२७
भ		मालाकारो, सुमनो	१३६
भगवा, अत्यदस्सी	१३६, १३८, १६४ ...	मालुतो, चक्कवत्ती	१६८
- अनन्तदस्सी	११३	मिगकेतुसनामको	१४६
- अनोमदस्सी	२६, १३८, २२५, ४१२, ४१४	मुदुसीतला	३०८
		मुनाळि, धुत्तो	३७५

सतरंसी, भगवा	३६६	सम्बुद्धो, देवलो	५४
सतरंसीसनामका	२२६	- पदुमो	३५८
सत्तनङ्गलकोपुष्पे	१५१	- फुत्सो	३५७
सत्या, गोतमो	३६, ४६, ४८, ४२०	- वेत्सभू	२१७
सत्यु सावको, अजितो	४२३	- सतरंसी	३५२
- उदायी	१-२	- सुमेधो	११६
- उपवानो	८६	सम्भवो, बुद्धो	३४७
- उपसेनो	७३	सयम्भू, अग्गपुग्गलो	७२, ७३, ७६ ....
- उपालि	४८	- नारदो	३४५
- चूळचुन्दो	१२२	- लोकनायको	४०६
- पिलिन्दवञ्छो	३८७	सरभू, नदी	३२
- बाकुलो	४१४	सरस्सती, नदी	३२
- भद्वियो	११५	सहस्सारो, खत्तियो	३२४
- मोघराजा	१०४	सळला	१८
- रटुपालो	७४	सागरो, सावको	१७८
- सागतो	६६	सारिपुत्तो	२७, ५२, ३२३
- सुभूति	८१	सारिया, ब्राह्मणो	२७
- सोभितो	१६२	सालवने	१२०
सदत्तियो	२७७	सार्वत्थि, नगरं	८८, ३२२
सन्निव्वापको, खत्तियो	१६६	सिखिनो, लोकबन्धुनो	१३६, १४१, १७६ ....
सपरिवारो, चक्रवर्त्तो	२६२	सिद्धत्थो	६३, ६४, १०६, १०७, २१५
सव्वधनो, राजा	२०४	सिन्धु, नदी	३२, ३१५, ४०७
समणुपट्टाका, चक्रवर्त्ती	२६६	सिरिकं, नागं	५४
समन्तछदनो, चक्रवर्त्ती	३१७	सिरिनिग्गुण्डी	४५३
समन्तधारणो, चक्रवर्त्ती	२६८	सुचारुदस्सना	१३४
समन्तनेमिनामेन	१३२	सुचेळा	१०८
समन्तपासादिका, चक्रवर्त्ती	२४६	सुचेळो, खत्तियो	३०४
समलङ्कृतनामको	२१५	सुच्छवि, खत्तियो	२८०
समितो, चक्रवर्त्ती	१७७	सुजातो, चक्रवर्त्ती	२५१
समित्तनन्दनो, चक्रवर्त्ती	२४२	- ब्राह्मणो	४५
समुद्दकण्णो, चक्रवर्त्ती	२२६	सुतवा, चक्रवर्त्ती	३०६
समोगधो	२६०	सुदस्सना	२८६
सम्बुद्धो, अनोमो	३५६	सुदस्सनो, उपट्टाको	४१०
- उपतिस्सो	३४७	- पासादो	७१
- उपसन्तो	३५६	- बुद्धो	३४६
- तिस्सो	३५४	- महावीरो	३१३

सुदस्सनो, मालाकारो	१६६	सुयामा, चक्रवर्ती	२५०
सुदायको, राजा	२५६	सुर्चि, तापसो	२१, २५
सुधापिण्डो	१५७	सुवच्छो, ब्राह्मणो	२१२
सुनन्दो, चक्रवर्ती	२५३	सुवर्णवर्णो, सम्बुद्धो	१६४, १६७, १७० ....
— तापसो	४५, ४६	सुसुद्धो, क्षत्रियो	३०६
— ब्राह्मणो	१६५, ३२६	सूरियस्समो	२६४
— सावको	२३४	सेना, चतुरङ्गिनी	२६, ४७, ३६६
सुनिकलमा, चक्रवर्ती	२६५	सेलो	३६६
सुनेलो, क्षत्रियो	२४१	सोभनो, आरामो	४६, ४७, ४३१
सुपारिचरिया	१७६	सोभितो, तापसो	४२५
सुप्पतिट्ठितनामको	३००	— पब्बतो	४१२
सुप्पबुद्धो, नायको	२०५	— ब्राह्मणो	६८
सुबाहू, क्षत्रिया	१७४	सोमदेवसनामका	२०३
सुब्बतो, चक्रवर्ती	१६८	संगुला	१६
सुभट्टको	४२५		
सुमङ्गलो, राजा	१८८		
— सयम्भू	२४१		
सुमननामका	६५		
सुमनो, प्रदुमुत्तरसावको	२३२, ३२२		
— मालाकारो	१३६		
सुमित्तो, क्षत्रियो	१६७		
सुमेधो, लोकनायको	४३, ६६		

ह

हनुविन्दका	४४६
हारितो, पब्बतो	३४५
हिमवन्ते, नगुत्तमे	१३८
हंसवर्तिया, नगरे	४५, ८५, १४६ ...
हंससब्धं, नगरं	४५

गाथायो

अ

अकक्खे अफस्से	३८८	अग्गजं पुप्फमादाय	२७८
अकन्तञ्च पदं दिस्वा	१४१, २४७, ३५१	अग्गिक्खन्धो व जलितो	४०
अक्कोसित्वान समणे	६७	अग्गिदारं च छड्ढेत्वा	४४७
अक्खदस्सेभिवादित्वा	३८४	अग्गिनिब्बापनो नाम	१८६
अगारा अभिनिक्खम्म	७५, ४०८, ४१७	अग्गिपाकी अनग्गी च	२२
अगारा निक्खमित्वान	६१	अग्गिहुत्तञ्च मे अत्थि	१८८
अगारिको भवित्वान	७८	अग्गि दारं आहरित्वा	४२५
अगारं वसुमानोपि	७६	अग्गो आरद्धविरियानं	३७४
		अग्घापेत्वा वातजवं	१२६

अग्निधयं सुकतं कत्वा	४०	अट्ट कप्पानि देवेसु	१०६
अङ्कूलका विम्बजाला	४५३	अट्ट गोप.नसी दत्त्वा	४०३
अङ्कूला युयिका चेव	४६१	अट्टङ्गिके मग्गवरे	३६४
अङ्कूलं पुप्फितं दिस्वा	२३८, ३५८	अट्टन्तं पयिरुपासतं	७६
अङ्गीरसो महानागो	११३	अट्टपञ्चासकप्पमिह	६१
अचलो होमि मेत्ताय	४०३	अट्टपञ्चासकत्तुं च	६२
अचिरं गतमत्तमिह	३०७	अट्टवीसतिकत्तुं च	४२, १२७
अचिरं गतमतं मं	१५०, ३४७	अट्टवीसे इतो कप्पे	२७८
अचिरं गते पूगगणे	६५	अट्टवीसे कप्पसते	१२६
अचयेन अहोरत्तं	४५	अट्टसट्ठिमिहो कप्पे	२७२
अच्छा दीपी मयूरा च	४६१	अट्टसट्ठिसहस्सानि	२०६
अच्छेरं लोके उपपन्नं	१४७	अट्टसत्ततिकप्पमिह	२४६
अच्छोदका सीतजला	४५४	अट्टानतं सङ्गणिकारतस्स	१३
अजगरो मं पीळेसि	१५२	अट्टानिसंसे अनुभोमि	३८८
अजितो नाम नामेन	२६७	अट्टारसञ्च खत्तुं सो	११०
अजिनचम्मसहेन	४३७	अट्टारससहस्सानि	७४
अजिनानिधरा एते	४५५	अट्टारस सिस्ससता	४३१
अजिनेन निवत्थोहं	१०६, ३३२	अट्टारसे कप्पसते	७७, १०५, २६६ ....
अज्ज मे घम्मपत्तस्स	१४८	अट्टासीतिमिहो कप्पे	१८६
अजापि मं महावीर	५५	अट्टुतेय्यसहस्सेहि	३३२
अज्जुना अतिमुत्ता च	४३४	अट्टे कुले अभिजातो	१०१
अज्जुना असना चेत्य	४६१	अतिथि मे गहेत्वान	४७०
अज्जुनो नाम सम्बुद्धो	३७३	अतिवाहं निपोळेसि	३८३
अज्जेव दानि पब्बजा	१२०	अतिमुत्ता असोका च	१८
अज्जायको भवित्वान	४५२	अतिमुत्ता सत्तलिका	४५३
अज्जायको मन्तवरो	२६, ४४, ४५, १०४	अतोता नवुति कप्पा	३७४
अज्झट्ठो कययी बुद्धो	४४०	अतीते च भवे सब्बे	१५६
अज्झोगाहेत्वा हिमवं	२३, ४५८	अतीते सब्बबुद्धे च	३
अज्जलि पग्गहेत्वान	७६, १११, १५०	अत्तकारमयं एतं	२६
अज्जम्पि मे अच्छरियं	३३४	अत्थदस्सिमिह सुगते	१७६
अज्जे अभिञ्जा अपेत्ति	४	अत्थदस्सिस्स भगवतो	२५५
अज्जे गच्छन्ति गोयानं	२२, ४३६	अत्थदस्सिस्स मुनिनो	११८, ३०८
अज्जे पीठे च पल्लङ्के	४४१	अत्थदस्सो जिनवरो	१७२
अज्जे पुप्फन्ति पदुमा	१६	अत्थदस्सो तु भगवा	१०३, १३६, १३८, १६४ ...
अज्जं किञ्चि न पस्सामि	२३६	अत्थि चेतसिकं दुक्खं	३८२
अज्जं तेहं वरं दम्मि	३८३	अथ अज्जतरो सिस्सो	४६३

अथहंसं सक्यमुनि	४६	अनुभोमि फलं इदं	१६५
अथहंसासि सम्बुद्धं	७६	अनुमोदि महावीरो	७२, ७३, ३२६
अथ बुद्धापदानानि	१	अनुरुद्धो नाम सम्बुद्धो	४३६
अदन्तदमनं वीरं	१४७	अनुसिद्धा महावीर	३४
अदस्सनेन सम्बुद्धो	४६५	अनुस्सरामि तं सत्तं	३३६
अदेयवाक्यवचनो	४४७	अनुस्सरित्वा सम्बुद्धं	१७७
अहंसं विरजं बुद्धं	१३४, १४६, २५६, ३०७	अनूनकं दानवरं	३८५, ३८७
अहंसं सुपिन्तेन	३०८	अनेकसतकत्तुं च	१२६
अद्धा पसंसाम सहायसम्पदं	१२	अनेकसतसहस्सा	६३
अद्धिका पथिका सब्बे	४४६	अनोतत्तसरासने	३७५
अघने अद्धिकजने	७	अनोमदस्सिस्स मुनिनो	२६, ६०, १११, २०४
अघिगच्छि तदा पीति	३७०	अनोमदस्सी, भगवा	२३, २६, ३८, १३८
अघिट्ठहि महावीरो	१८१, ३४०	अनोमो नाम सम्बुद्धो	३५६
अधिवासनमञ्जाय	४७, ३८४	अन्तलिक्खे ठितो सत्था	२६, १०३, १६७, ३२६
अधिवासेसि भगवा	२१६, २२५	अन्धका मुण्डका सब्बे	४४६
अधिवासेसि सो धीरो	४२	अन्नपानं पट्टपेत्वा	४१६
अनन्तगाणो असमसमो	४००	अन्नं पानञ्च दत्त्वान	३६६
अनन्तदस्सो भगवा	११३	अपथम्पि पथं कत्वा	४४०
अनन्तरं इतो कप्पे	१८७	अपदानं सुगतानं	२६४
अनन्तवण्णो अमितयसो	४००	अपरिमेयसीलेसु	६१
अनब्हिता ततो आगुं	४१६	अपरिमेयुपादाय	४८, ५१
अनिच्चसञ्जमुग्गह	३३८	अपरिमेय्ये इतो कप्पे	२७, ३८, ३६ ...
अनिच्चा वत सङ्गारा	७५, ३३६	अपरिमेय्ये कतं कम्मं	२८, ३५
अनिलजसासङ्खुब्भो	१३५	अपरियोसितसङ्कप्पो	३१
अनिलेतेरितं दिस्वा	३११	अपाटलि अहं पुप्फं	१४१
अनुकम्पको कारुणिको	२८३, ३२५, ४१०	अप्पमादरतं दिस्वा	८०
अनुकम्पतु मे बुद्धो	४५१	अप्पिच्छा निपका एते	२१
अनुकम्प महावीर	४२	अप्पिच्छा निपका धीरा	३१
अनुकम्पाय मे सत्था	६८	अब्भतीता च ये बुद्धा	५६, ३२०
अनुकम्पं उपादाय	१५१	अब्भन्तरं अगण्हन्तं	४०१
अनुगगतमिह आदिच्चे	२६६	अब्भुगगन्त्वान सम्बुद्धं	११०
अनुपद्दवो अनीति च	३८८	अब्भोकासगतं सन्तं	४३२
अनुपुब्बविहारस्स	३५	अब्बाधिता रूपवता	३६५, ४७१
अनुपुब्बेन भगवा	२१८	अमन्तं होति मे चित्तं	४०३
अनुव्यअनघरं बुद्धं	२५८	अभिगन्त्वान सम्बुद्धो	५८
अनुभोत्वान सम्पत्ति	१७६	अभिज्जापारमिप्पत्ता	२१, ४६२

अभित्यवित्वा सिखिनं	३१३	अविब्रतं निवासेमि	३३८
अभिनिक्लम्भ भवना	४१६	अविदूरे चितकस्स	४६८
अभिभूतं पतिञ्जन्ति	२३४	अविदूरे पोक्खरणी	४५४, ४६२
अभिभू नाम सो भिक्खु	१५२	अविदूरे हिमवन्तस्स	१३८
अभिभोन्ति न तस्साभा	८५	असक्खरा अपञ्जारा	१८
अभिरूह महावीर	६४	असङ्गतं गवेसन्तो	२८
अभिवादिय सम्बुद्धं	१०३	असत्थके फलमये	३६१
अभिवादेत्त्वान सम्बुद्धं	१६४	असनो नामधेय्येन	१३१
अभिसम्मत्तको गट्ठ	८५	असम्पत्तोमिह राजानं	२६०
अभीतरूपो तत्वासि	५६	असम्भीतो भयातीतो	४००
अभीतरूपं सीहं व	१४०	असम्भीतं अनुत्ताप्ति	४०५
अमतं मयाधिगतं	३०	असितो नाम नामेन	२६०
अम्बजम्बूहि सङ्खला	४५३	असीतिकप्पेनन्तयसो	१३३
अम्बा जम्बू च तिलका	४६१	असीतिकोटि निचयो	३६६
अम्बाटका बहू तत्थ	४३४	असीतकोटि छड्डेत्वा	२७, ८१, ८६
अम्बा साला च तिलका	१८	असीतिकस्सत्तुं देविन्दो	८२, ८८
अयञ्च पाठिको भिक्खु	४६	असीतिया सहस्सेहि	४१०
अयञ्च बुद्धो उप्पन्नो	३८०	असोकपिण्डवारो च	४५४
अयं नागो महावीरो	२४	असोका च कपिट्ठा च	४६२
अयं नु खो महावीरो	१६८	असोकं पुप्फितं दिस्वा	२३८
अयं भागीरथी गङ्गा	२७	अस्मिमानं न पस्सामि	३६
अयं मे पच्छिमा जाति	४०७	अस्सत्थे हीरतोभासे	२५२
अरञ्जवनमोग्गट्ठ	७७	अस्स पुञ्जविपाकेन	१०२
अरञ्जे कुटिकं कत्वा	११५	अस्समस्साविदूरमिह	२०, ४३५
अरणी फलपीठे च	३८२	अस्समा अभिनिक्लम्भ	१८२
अरहा वसिपत्ता च	४१६	अस्समं तत्थ मापेत्वा	४६५
अरुणवतिया नगरे	२६३	अस्ससिस्सति अस्सत्थो	१५०
अरुणवा सत्त जना	१३८	अस्सासको वेदकरो	४००
अरोगो आसि तेनेव	२२६	अस्सेव दीपदानस्स	४२२
अलङ्कृतो परिसाहि	६६	अहमिपि कारं कस्सामि	८५
अलसन्दका पल्लवका	४५०	अहमिपि दानं दस्सामि	११४, ३८०
अल्लवत्था अल्लसिरा	५५	अहमिपि पुब्बबुद्धेसु	१
अवचाहं जोतिपालो	३७८	अहमिपि हिमवन्तमिह	६७, १५२
अवज्झा पारिचरिया	५०	अहिंसा सब्बपाणीनं	३१६
अवसेसेसु कप्पेसु	१३७, २५१	अहोकारं परमकारं	२६६
अविजानिबुत्ते लोके	१०३	अहो नूनं स भगवा	४०७

अहो बुद्धा अहो धम्मा	४३०
अहो बुद्धो अहो धम्मो	१२६, १७१, १७७
अहो मे सुकतं कम्मं	२८, ३३७, ३८७,
अहोसि चन्दनो नाम	२७६
अहं केवट्टगामस्मि	३७७
अहं च परिप्पा चैव	१०७
अहं तेन समयेन	३३८
अळारपम्हा हसुला	२७, ४८, ८६
अंसबद्धे जिने दत्त्वा	३६०

आ

आकासे धारयिस्सति	४१०
आकासे व पदं नत्वि	३११
आकासे सेट्ठं कप्पामि	१२५
आकासो मितितुं सक्का	२५
आगच्छन्ते च पटुमे	१३०
आगन्तुका पाहुनिका	४१६
आगन्त्वान च सम्बुद्धो	६१
आगन्त्वान मनुस्सत्तं	४३३
आचारउपचारञ्जू	४०२
आजानिया वातजवा	२६६
आजोवका विलुत्तावी	४४६
आतापी निपको चापि	६२, ६३
आदियामे नमस्सामि	६३
आधारके जिने दत्त्वा	३६०
आधारकं मया दिन्नं	२४७
आनन्दस्स महारञ्जो	४५०
आनन्दो नाम सम्बुद्धो	२७५
आबाधा मे न विज्जन्ति	१२६
आमन्तना होति सहायमज्जे	११
आमन्तयि परिजनं	४१६
आयन्तु मे सिस्सगणा	१६०
आयामतो चतुब्बीसं	४१
आयामतो पञ्चसत्तं	४१
आयामेन चतुब्बीस	६४
आयुवा बलवा वीरो	३६१, ३६६
आयोगे धूमनेत्ते च	३८१

आयोगे सुगते दत्त्वा	३६२
आरक्खत्वाय भण्डस्स	५२
आरक्खं पट्टपेत्वान	४७
आरञ्जका धुतघरा	४७०
आरञ्जकस्स इसिनो	२४६
आरञ्जिका धुतरता	३१
आरद्धविरियो परमत्त्वपत्तिया	१५
आरद्धविरियो पहित्तो	३६, ७५, ११३, १२३
आरद्धो च अयं पण्हो	११६
आरम्मणविमुत्तोसु	४०१
आराधयित्वा सम्बुद्धं	२८, ८१, ८६
आराधयिसु मं एते	४३७
आराधयेय्यं सम्बुद्धं	३७३
आराधितो मे सम्बुद्धो	३७४
आराधितोमिह सुगतं	४४०
आरामद्वारा निक्खम्म	६२, २६२, २६६, ३३१
आरुहिम्ह तदा नावं	३५४
आरुह्वा गामणीयेहि	४४२, ४४३, ४४५, ४५६
आरोचितमिह कालमिह	३८५
आरोपिता च ते पुष्पा	११६
आरोपिते च चित्ते	११७, ४६८
आलुवा च कळम्बा च	२०, ४३५
आवासं अभिसम्भोसि	१५२
आसनं पञ्चपेत्वान	१८७
आसन्दियो पीठके च	४७, ३८१
आसन्दि सुकतं कत्वा	४७३
आसन्ने मे कतं कम्मं	३४८
आसयानुसयं वत्त्वा	३४
आसयो बुद्धिमन्तानं	४००
आसादितो मया बुद्धो	५४
आसावती नाम लता	५०
आसीविसो यथा घोरो	४०२
आसीविसं व कुपितं	५४
आहरित्वान पटुमं	४१०
आहुतिं यिट्ठुकामोहं	७६, ३६६
आळका इसिमुग्गा च	१६, ४३४

आळका बेळुवा तत्व	४१२	इतो सत्तसते कपे	१८८
आळारिका कपका च	३६७, ४४४	इतो सोळसकपमिह	२८६
इच्छमानो वहं अज्ज	३४४	इदं पच्छिमकं मरुहं	३६, ४६०
इच्छामहं महाराज	३८३	इदं मे अमितं भोगं	४६
इच्छिस्सति यदा छायां	३८६	इदं मे आसनं वीर	८०
इदं कन्तं पियं लोके	१०१	इदं मे साटकं एकं	३३०
इतो अट्टमके कपे	६०, १५१	इदं वत्तवान ते देवा	६८
इतो एकादसे कपे	१०७, २५४, २६४, ३२४	इदं वत्तवान सम्बुज्जू	७५, ३०७, ३१६
इतो गन्त्वा अयं पोसो	६२	इदं वत्तवान सम्बुद्धो	५५, ८१, १२७ ...
इतो चतुत्यके कपे	१४२, २५७	इदं सब्बं अभिञ्जाय	४१४
इतो च सत्तमे कपे	१०८, २५८	इद्धिपादेसु कुसला	३२
इतो चुतो अयं पोसो	११६, १२१	इद्धि वीमंसमाना ते	२१
इतो चुट्टसकपमिह	२६३, २८७	इध पस्सामि सम्बुद्धं	४११
इतो छट्ठमिह कपमिह	२५७	इध मानुसके रज्जं	३६६
इतो छत्तिंसकपमिह	२७६	इन्दनीलं महानीलं	८३
इतो छब्बीसतिकपे	२५६	इमस्मि भट्ठके कपे	७०
इतो ततियके कपे	१४३	इमस्मियेव कपमिह	४१८
इतो तेरसकपमिह	१६३, २५२	इमस्स जायमानस्स	४६३
इतो तेवीसतिकपे	२६५	इमस्स मच्चुकाळमिह	११२
इतो तेसट्ठिकपमिह	१४५	इमा गाथा धवित्तवान	२५
इतो तेसट्ठिमे कपे	२८५	इमाय अनुकम्पाय	२३२, ३२१
इतो तेसत्ततिकपे	२७७	इमाय पुप्फपूजाय	१३६
इतो ते सत्तमे कपे	३१२	इमाहि चतुगाथाहि	१३५
इतो दुतियके कपे	५३, १४४	इमाहि तीहि गाथाहि	१६७
इतो द्वेसट्ठिकपमिह	२५५	इमिना एकदुस्सेन	३३०
इतो नवुतिकपमिह	१८६	इमिना एकपदुमेन	३४२
इतो पञ्चमके कपे	१५२, २५६	इमिना दकदानेन	१६७, ३२६
इतो पञ्चसते कपे	४४	इमिना पुलिनदानेन	११८
इतो पत्तरसे कपे	१४१, २६२, २८७, ३०४	इमिना फलदानेन	१८८
इतो वात्तिंसकपमिह	३०६	इमिना बीजनिदानेन	१२३, १६८
इतो भो सुगतिं गच्छ	२३२, ३२१	इमिना मधुदानेन	४०८
इतो वीसकपसते	११६	इमिना मंसदानेन	२५६
इतो वीसतिकपमिह	१३४	इमिनारामदानेन	४७
इतो सत्तमके कपे	१४१	इमिना वत्थदानेन	१३७
इतो सत्तरसे कपे	२५४	इमिना सण्णिदानेन	४२६
		इमिना सुघकम्मेन	२०४

इमे तीणि सता वीर	३६८	उद्दालका चम्पका च	४६१
इमेमं उद्दिस्तिस्ति	२६५	उद्दालका पाटालिका	४३४
इमं खाद इमं भुज	४७३	उद्दालकं गहेत्त्वान	२७२
इरियञ्चापि दिस्वान	४१३	उद्धतविसो व सप्पो	३६
इसिमुग्गानि पिसित्वा	२३०	उद्धते पादे पुष्फानि	२२५
इसिसङ्गे अहं पुब्बे	३०४	उद्धरन्तं इमं लोकं	४०५
इसीनं सीलगन्धेन	२३	उद्दालका च कुटजा	१६
		उपगन्तवान सम्बुद्धं	४२, ४३७
		उपट्टहि त्वं बोधिं	१७४
ईतो च गण्डो च उपद्दवो च	१२	उपट्टहि महावीरं	१२२
		उपट्टानफलं पस्स	१६३
		उपट्टितसति होमि	३६०
		उपट्टितवान सम्बुद्धं	४४०
उक्कामुखपहट्टो व	३१६, ३४६, ३६६	उपट्टुदुस्सं दत्तवान	१५८
उक्कासितञ्च क्षिपितं	४०२	उपतिस्ससदिसेहेव	३४
उग्गय्ह तीणि सरणे	८७	उपपज्जति यं योनिं	४२६, ४३८, ४५२
उग्गा च राजपुत्ता च	३६७	उपपज्जि स तत्थेव	२३३, ३२२
उग्गाहका अजगरा	४३५	उपपन्नस्स देवतं	४२
उच्चतो पञ्चरत्नं	११८	उपरिच्छदनं आसि	४१६
उच्चं कुले पजायित्वा	३६४, ४०४	उपवत्तने सालवने	१२०
उट्ठाय अभिनिक्खम्म	७४	उपविट्ठं महावीरं	३८, १२४, २५३
उट्ठाय आसना तम्हा	३२६	उपसङ्कम्म सम्बुद्धं	३६८, ४०२
उण्णाभिस्सो तुलभिस्सो	३८१	उपसन्तो च सम्बुद्धो	३५६
उण्णिके पदुमके च	३६४	उपसालकनामोहं	३००
उत्तमत्थं अनुभोमि	२४६	उपसेनो ति नामेन	७३
उत्तमे दमथे दन्तो	११३	उपागतञ्च सम्बुद्धं	२२२
उत्तरासङ्गसङ्काटो	३८२	उपागतं महानागं	११५
उत्तरित्वान नदिकं	२०४	उपागतं महावीरं	२८३, ४०८, ४१४
उत्तानकूला नदिका	१८, ४६१	उपागते च सम्बुद्धे	६४
उदकपुब्बनचोळे	३६२	उपासित्वान सम्बुद्धं	३०१
उदकोरोहणा केचि	२२	उपाहना पादुकायो	३८१
उदग्गचित्ता जनता	४०	उपाहने जिने दत्त्वा	३६१
उदग्गचित्तो सुमनो	१७५, १७६	उपेतम्हि महावीरे	४१२
उदयन्तो व सूरियो	४६६	उपेतं तमहं बुद्धं	३००
उदहारा कट्टहारा	३६८	उपज्जति यं योनिं	४२०
उदुम्बरे वसन्तस्स	२८७	उपलं पदुमं वापि	३८५
उदेन्तं व महामेघं	४०१		
उदेन्तं सतरंस्सि व	२०६, २५१		

उष्पातगमने चैव	४०७	एकवीसतिक्खत्तुञ्च	७२
उष्पाता सुपिना मय्हं	४४१	एकसट्ठिम्हितो कप्पे	३१५
उष्पातेसु निमित्तेसु	२१, ५२	एकसत्ततिक्खत्तुं च	३३६, ४३८
उष्पाते सुपिने चापि	२३	एका च कञ्जा व्याघोहि	११३
उष्पातं तमहं दिस्वा	४२७	एकादसञ्चक्खत्तुं सो	६७
उब्बिद्धं भवनं तस्स	१२१, १२६	एकारसे कप्पसते	१६५
उब्बिद्धं सेलमारुह	१२४	एकासनं अहमदं	२८५
उभिनं देवराजूनं	१७३	एकाहं अभिनिक्खम्म	१८२
उभो कूलेसु नदिया	१८	एकं दुस्सं ददित्वान	३३०
उभो पि पव्वजिस्साम	३१	एकंसं अजिनं कत्वा	१०६
उभो हत्थेहि पग्गय्ह	६७, १२२, २६८	एकंसं चीवरं कत्वा	६८, ३२३
उमापुष्पं गहेत्वान	३१७	एणीमिगा च सरभा	४६१
उय्यानभूमि निव्यन्तो	२५६	एणीमिगा वराहा च	४३६
उय्योजिता मया चेते	११४	एतादिसे व्यम्हवरे	१४८
उसभं पवरं वीरं	१३५, २६०, ३१६	एतासं सन्दमानानं	३२
उसुकारा भमकारा	३६७, ४५०	एतिस्सा पुष्पजूजाय	१६६
उळारभूतो मनुजो	३३८	एते चञ्जे च बहवो	४३५
उळारो भगवा हेसो	८५	एते वम्मे भावयित्वा	३१६
ए		एतेन मंसदानेन	१३७
		एतेनेव उपायेन	११६
एकचानं च वमनं	५६	एते सब्बे अतिकम्म	५३
एकञ्च पुष्पं पादेसु	२७६	एतेसु कीळमानेसु	४४६
एकतालीसकप्पम्हि	११६	एतेसु पुष्पजातेसु	४३४
एकतालीसितो कप्पे	१८४	एतेसं पक्कमन्तानं	२२
एकतो कम्मं कत्वान	४०३	एतेसं पटिषो नत्थि	५६
एकतो जातसम्बद्धा	३८२	एतेहज्जेहि सम्पन्नो	५२
एकस्तिसे इतो कप्पे	१०६, १३४, १३६	एत्तके लोकघातुम्हि	७
एकत्थम्भं ममं देव	६५	एत्थ सो वसते बुद्धो	४०२
एकनवुत्तितो कप्पे	६५, १०५, १३३	एथ सब्बे समागन्त्वा	३६८
एकपञ्चासकप्पम्हि	१६०	एथ सिस्सा गमिस्साम	१८२
एकपञ्चाससहस्से	१२६	एदिसा ते महावीर	३२
एकपञ्चासितो कप्पे	११७	एवम्पि नगरं मय्हं	४१
एकमन्तं निसीदित्वा	१६६	एवाहं चिन्तयित्वान	४६, ८०, १४७
एकम्हि नवुत्ते कप्पे	३२६	एवाहं तत्थ वारेमि	७६
एकवीरो असदिसो	४०६	एवं अचिन्तिया बुद्धा	८
एकवीसतिकप्पम्हि	६६, ७१	एवं कित्तिपि सम्बुद्धो	४६

एवं जिनो वियाकासि	३७८	कणवेरं गहेत्वान	२१६
एवं ति ते पटिस्सुत्वा	१६०	कणिकारपुष्पं दिस्वा	७२, २४४
एवं दुतीयेन सहा ममस्स	१२	कणिकारा कणिका च	१६
एवं बुद्धो वियाकासि	३६६	कणिकारं ओचिनित्वा	२१७
एवं मे विहरन्तस्स	८०	कणिकारं व जलितं	३७२, ४०५
एवं विहरमानोहं	६६	कणिकारं व जोतन्तं	१६७, २२६, २४६
एवं सब्बज्जसम्पन्ने	२१	कतज्जली नमस्सन्ति	४६
एवं समनुसासित्वा	१६०	कत्तरदण्डे सुगते	३६२
एस बुद्धो समुप्पन्नो	४५५	कत्वा दृळ्हमधिष्ठानं	८
एसेव धम्मो यदि तावदेव	३०	कत्वान हम्मियं तत्थ	४०

ओ

ओक्कन्तं मातुकुञ्छि मं	३२६	कदम्बा कदली चेव	४६२
ओक्काकं तोसयित्वान	११२	कदम्बं पुष्पितं दिस्वा	२११
ओक्खित्तचक्खु न च पादलोलो	१४	कदलिलफलं पग्गय्ह	३७२
ओचिनित्वान सळलं	३६०	कपि अहं तदा आसिं	१३८
ओहुका दमिळा चेव	४४६	कप्पका न्हापका सूदा	४४६
ओततं वित्थतं मय्हं	१७६	कप्पमिहं चुदसे आसुं	१३६
ओपम्मं उपदस्सेत्वा	३१४	कप्पस्सत्ता बहू अत्थि	३
ओभासेन्तं दिसा सब्बा	१६४, ३४३, ३६३	कप्पसतसहस्समिहं	४६, ४८, ५८
ओरुय्ह हत्थिस्सन्धमहा	६२	कप्पसतसहस्सानि	२७, ३६४, ४१३
ओरेन हिमवन्तस्स	२२६	कप्पानं सतसहस्सं	१२६
ओरोपयित्वा गिहिब्बज्जनानि	११	कर्णं वा ते कित्तयन्ता	३५
ओरोपितो च मे भारो	३५	कम्पला दुकूला चीना	३
ओरोहन्तो अन्तलिक्खा	३३८	कम्मारो सोणकारो च	३६८
ओरोहित्वान आकासा	१६४	कम्ममरोहं पुरे आसिं	१५६, २६६
ओलोकमया पदुमा	२	कम्मुनो तस्स सेसेन	३७७
ओवादपटिकारा ते	४६३	करणीयं कतं सब्बं	४७१
ओसघजननाली च	३८१	करसेट्ठेन पग्गय्ह	१३०
ओसघं अज्जनं दत्त्वा	३६२	करेन च परामट्ठो	१३६
ओहारयित्वा गिहिब्बज्जनानि	१४	कलम्बा कन्दली तत्थ	४५४

क

ककुधो नाम नामेन	२७२	कत्सपस्स च बुद्धस्स	१२०
ककुधं विलसन्तं व	३१७	कहं नु खो सो भगवा	४०१
कञ्चनग्घयसङ्कासो	१२१, १५६, २४४, ३२८	कानना अभिनिक्खम्म	३०१
कटञ्जुभिक्खं पादासिं	१६४	काननं वनमोग्गय्ह	१४२, १६८, २१३

कामा हि चित्रा मधुरा मनोरमा	१२	कुदालपिटकमादाय	२०४
कायबन्धे जिने दत्ता	३६०	कुमुदा अम्बगन्धि च	४३५
कायेन कुसलं कत्वा	२३२, ३२१	कुमुदं पुष्पते तत्त्व	२२२
काये विसं न कमति	१०६	कुम्भण्डा च समागन्त्वा	८४
कारयिस्सति इस्सरियं	६०	कुम्भमत्तं गहेत्वा	३७३, ४३७
कारापेत्वा न तं सेतुं	४३२	कुम्भीला मकरा चेत्य	१८
कालञ्च पुनरागम्भ	४४१	कुम्भीला सुसुमारा च	१६, ४५४
कालेन कालमागन्त्वा	२०१	कुशविन्दे मधुसित्ये	३८२
कालो मे गतिं सोचेतुं	३३५	कुसलो बुद्धचम्मेहि	४००
काळानुसारियं गय्ह	४०५	कुसाटकं पत्थरितं	२५३
किकीव अण्डं रक्खेय्य	७१	कुसुमोदकमादाय	१५५
किच्छणत्तोव हुत्वा	३८४	कूटागारसहस्सानि	४०
कित्तियित्वा न सम्बुद्धो	४६५	कूटागारा च पासादा	४४२
किन्नरा वानरा चैव	२०	कूटागारे च पासादे	४६
किन्नु सोचसि मा भायि	१७८	कूटागारेन चरता	४११
किमेवा ति निसामेत्वा	४४५	केतका कन्दलि चैव	१८
किलेसा भापिता मय्हं	३७, ५७	केतकं पुष्पितं दिस्वा	१६३
किलेसे भापयित्वा	१६२	केन तं पूजयिस्साम	३८४
किक्कणपुष्पं पगय्ह	२४१	केसरि अभिजातं व	३१४
किं करोसि महापुञ्ज	४२५	कोकिला मञ्जुभाणी च	४६१
किं पमादेन रज्जेन	४४५	कोटिसतसहस्सियो	१४८
किं मे इमेहि पुष्फेहि	१४६	कोट्टका सुकपोता च	४३५
किं मे पुत्तेहि दारेहि	४४५	कोण्डञ्जस्स भगवतो	२२३, २८६
किसुकं पुष्पितं दिस्वा	३५१	को नु खो भगवा हेतु	२६
कीतो सतसहस्सेन	४७	कोरण्डं पुष्पितं दिस्वा	२४७, ३५१
कीदिसो त्वं महावीर	४२५	कोलितो इद्धिया सेट्ठो	३१
कीदिसो सो महावीर	४२५	कोसज्जं भयतो दिस्वा	८
कीदिसं ते महावीर	३०	कोसम्भा सल्लला नीपा	२०, ४१२ ४५३
कोळमाना च ते सिस्सा	२२	कोसिका पोट्टसीसा च	२०
कुक्कुत्थका कुळीरका	१६	कोसियो नाम नामेन	७८
कुक्कुत्थो नाम नामेन	२१३	कोसेय्यकम्बलियानि	३३७, ३८८
कुञ्चिकानं घरे दत्वा	३६२	क़ेसव्याधिबहुदुक्ख	४०१
कुञ्चिके सुगते दत्वा	३६२		
कुटजा पुष्पिता तत्त्व	४३४		
कुटजं पुष्पितं दिस्वा	२३८		
कुट्टं गण्डो किलासो च	३३४		

स्व

खगहत्था च पुरिस्सा ४४४
खज्जं भोज्जं सायनीयं ३

खणन्तालु कलम्बानि	१६६	गन्धब्बा च समागन्त्वा	८४
खण्डो नामासि नामेन	१४३	गन्धमालं मया दिन्नं	३०४
खत्तियमिह कुले जातो	४२६	गन्धा च पब्बतेय्या मे	१०६
खत्तिया नेगमा चेव	३६७	गन्धोदकञ्च पगग्ह	१८४
खत्तियो नीहरित्वा	११३	गब्भं गण्हन्ति पदुमा	१६, ४३५, ४६२
खत्तिया अविविहाय	५६	गमने पत्थिते मग्हं	४०४
खमस्सु त्वं महावीर	५५	गम्भीरे उट्ठिता ऊमी	३३
खमा सीतस्स उण्हस्स	४४४	गम्भीरं निपुणं अत्थं	१०४
खयतो वयतो चापि	४७१	गम्भीरं निपुणं ठानं	३८६
खानुं वा कण्टकं वापि	३३४	गच्छा च समागन्त्वा	८३
खारिभारञ्च पूरेत्वा	४२६	गच्छो यथा ओपतति	४६
खारिभारं गहेत्वा	४५५, ४५८	गवेसमानो पत्सेय्य	४६
खारियो पूरयित्वा	१०५	गामे वा यदि वा रज्जे	४३७, ४३८
खिहुा रती होति सहायमज्जे	११	गिरिदुग्गचरो आसि	१३६, २४०
खिड्डं रतिं काममुखं च लोके	१४	गिरिसारो ति नामेन	१८६
खिप्पं अस्सममार्गञ्छि	४१३	गोचरं सब्बबुद्धानं	४
खिप्पं अस्सममार्गन्त्वा	४२१	गोपानसियो दत्त्वा	४०३
खिप्पं ओरुह पासादा	४५१		
खिप्पं पब्बतमारुह	४१३		
खीणासवसहस्सेहि	३८, ७०, १०६, २६६	घरतो निक्खमन्तस्स	३३७
खीणासवा वन्तदोसा	२६६	घोसमस्सोहं तत्त्व	२६६
खीणासवेहि सुद्धेहि	२६, ३४०		
खेपेत्वा पापकं कम्मं	१३८		

घ

च

ग

गङ्गा भागीरथी नाम	६०, ४३१	चक्रवर्त्तिस्स सन्तस्स	८७
गच्छन्तो पटिकुटिको	३४३, ३६३	चक्रवाळपरियन्ता	३४
गज्जतो ते महावीर	३४	चक्रवाळमुपादाय	३३१
गज्जितं खो तथा देव	३८३	चङ्कमन्तो निपज्जन्तो	४६६
गगनातो असङ्खेय्या	४११	चङ्कमन्तं पि मनुजं	४४२
गणिका कुम्भदासी च	३६८	चङ्कमित्वा सन्मुद्धो	१६५
गणिका लासिका चेव	५	चङ्कमे वा पधाने वा	३६५
गतमग्गं गवेसन्ता	२०६	चङ्कोटेकं ठपेत्वा	१४०
गति तेसं उपच्छिन्ना	४७०	चण्डालो आसहं तत्त्व	४७३
गतिपच्छेदनो नाम	१८६	चतुसत्ततिकत्तुं च	३४५
गतिमा धितिमा चेव	३२२	चतुत्तिसहस्समिह	१२७
		चतुत्तिसत्ततिकत्तुं च	६२
		चतुत्तिसे कप्पसते	१२८

चतुर्दशसंख्यत्तुं च	१०४	चरिमे वत्तमानमिह	८८
चतुर्दशसु कथ्येसु	३४५	चरिमो वत्तते मय्हं	१३६
चतुर्दशानि कप्पानि	४१०	चरिमं वत्तते मय्हं	७३, १६६, २४८
चतुर्दशे कप्पसते	१६४	चातुर्दशमिह कप्पमिह	१३५
चतुर्दशा पोक्खरअओ	५	चातुर्दसो अप्पटिघो च होति	११
चतुर्धमपि दीपानं	१५७	चातुर्दसं नमस्सित्वा	५६
चतुर्धवुत्तमादाय	१६५	चारुवण्णोव सोभामि	१०७
चतुर्धवुत्तितो कप्पे	६४, ६६, ७५	चित्ते करीयमाने	३६५
चतुर्धवुत्तितो कप्पे	७३, ७४	चित्तमिह पूजं कत्थान	१७६
चतुर्धवुत्तितो कप्पे	१४६	चित्तञ्च सुविमुत्तं मे	१२२
चतुर्धवुत्तितो कप्पे	८४	चित्तवन्धनसम्बद्धा	३८८
चतुरङ्गुला च मे लोमा	३७४	चित्तं जनेत्वा नेक्खम्मे	४११
चतुर्वीसतिकप्पमिह	२६०	चिन्तेत्वाहं बहुविधं	३८०
चतुर्वीससहस्सानि	२१	चिरम्पि गम्भं धारेन्ति	५०
चतुर्वीसे इतो कप्पे	२८०	चीवरे पिण्डपाते च	४११, ४६६
चतुर्धवुत्तितो कप्पे	४५	चीवरं पिण्डपातञ्च	४११
चतुर्धवुत्तितो कप्पे	१३०	उत्तुपपातकुसलो	५३
चतुर्धवुत्तितो कप्पे	३५०	उल्लासीतिसहस्सानि	२५, १५१, २६६
चतुर्धवुत्तितो कप्पे	७१	चेतियं उत्तमं नाम	३१३
चतुर्धवुत्तितो कप्पे	४५२	चेतोमुखं कायमुखं	३६०
चतुर्धवुत्तितो कप्पे	३२५	चेलापिका लामणिका	४४६
चतुर्धवुत्तितो कप्पे	११४, १२१	चेलावका आरब्भा च	४५०
चतुर्धवुत्तितो कप्पे	१३१, २५८	चेलेव डग्गमानमिह	४५५
चत्तारिससहस्सानि	१४७		
चत्तारीसमिह एकूने	१६०		
चत्तारीसमिहतो कप्पे	१४३		
चत्तारीससहस्समिह	१८३		
चन्दनस्सेव मे काया	३३२		
चन्दनं पूरयित्वा	११६		
चन्दभागानदीतीरे	६३, २८१, २८२		
चन्दं व विमलं सुद्धं	२०८		
चम्पका सल्लला नीपा	१८		
चम्पके नागवनिक्के	४४७		
चम्मखण्डं मया दित्तं	२५५		
चरणेन च सम्पन्नो	५४		
चरमानोनुपुब्बेन	४६४		
		छ	
		छत्तसत्तसहस्सानि	३८५
		छत्तं अलङ्कृतं गय्ह	३२५
		छत्ता तिठ्ठन्तु रतना	४
		छत्तिसक्खत्तुं देविन्दो	३३०
		छत्तिसक्खत्तुं राजा च	३३७, ४२२
		छत्ते च सुगते दिस्वा	३८७
		छप्पञ्जासमिह कप्पमिह	१५०
		छब्बीसतिकप्पमिह	१३६
		छब्बीसमिह इतो कप्पे	२५०
		छवालातूपमो त्वंसि	७६

छवालातं यथा कटुं
छस्सीतिसहस्सानि

ज

जङ्घा मणिमया आसि
जङ्घाविहारं विचरं
जटाजिनधरो आसि
जटाभारभरिता ते
जटाभारेन भरितो
जन्ताधरं अग्गिसालं
जलजं आहरित्वान
जलजं कुमुदं छेत्वा
जलन्तं चित्तकं दिस्वा
जलन्तं दीपस्सुखं व
जहिता पुरिमा जाति
जहित्वा गस्सवण्णं
जहित्वा मानुसं योनिं
जातमत्तस्स मे सुत्वा
जातमत्तो च सम्बुद्धो
जातरूपं यथा कूटं
जातस्सरस्स वेमञ्जे
जातस्सरे गवेसन्तो
जातिपुण्णं गहेत्वान
जातिमा अङ्गसम्पन्नो
जातिया चतुवस्सोहं
जातिया पञ्चवस्सेन
जातिया सत्तमे वस्से
जातिया सत्तवस्सोहं
जाति जरं च मरणं
जानाहि खो महाराज
जायन्तस्स विपस्सिस्स
जायमाने विपस्सिम्हि
जिगुच्छिस्सन्ति तं विग्गू
जिग्गं निन्नामयित्वान

झ

झायो झानरता धीरा

७८
४८, ३८६

२८, ४५४, ४६२

१२४, १३१, १५१

२१, ३१

आणम्हि पूजं कत्वान
आणे उपनिधा अत्थि
आणे उपनिधा अस्स
आणे चित्तं पसादेत्वा
आतिमित्ते समानेत्वा

ठपनीयो महावीर
ठानचङ्कमिनो केचि

डग्गमानो तीहग्गीहि

तञ्च अच्छरियं दिस्वा
तञ्च दानं ददित्वान
तञ्च दुस्सं पटिग्गय्ह
तञ्च सब्बं सुणिस्साम
तणुधारे सुनिसिते
तण्हक्खयं पत्थयमण्णमत्तो
तण्हासल्लस्स छिन्नत्ता
ततो ओपधिकं पुब्बं
ततो उपड्डुपुलिनं
ततो कटुं गहेत्वान
ततो कम्मावसेसेन
ततो चन्दनमादाय
ततो पतीतो सुमनो
ततो परं उपादाय
ततो पासादमारुह
ततो पिण्डं आहरित्वा
ततो माणवका सब्बे
ततो मे असनीपातो
ततो मे निव्यमानस्स
ततो मं वननिरतं
ततो सत्तमके वस्से

ज

ठ

ड

त

१६३
१८८
१६७
१८६
४०

३८३
२२

३५

१७१, १८१, १८३, २१२

२३२, ३२१

५८

ततो सा पुष्पकञ्चुका	१८१	तदा सोपगतो सन्तो	११६
ततोहं अवचं सिस्ते	३७६	तदाह सव्वञ्जुवरो महेसी	१, ६
तत्थ चित्तं पसादेत्वा	४०, ८५, १५०	तदाहं विरजे खेत्ते	३०७
तत्थ त्वं विरजे खेत्ते	३०७	तपस्सिनो ब्रह्मचारो	४५५
तत्थइसासिं समणं	८८, ४३१	तप्पिता परमन्नेन	४
तत्थइसासिं सम्बुद्धं	३७२, ४०६, ४२१	तमइसासिं सम्बुद्धं	२४, २६, ६८
तत्थ पत्तं गणेतवान्	१३०	तमहं उपगन्तवान्	३१५
तत्थ पुष्पमयं व्यम्हं	४१०	तमहं तिणमादाय	२३६
तत्थ भुत्वा पिबित्वा च	४१	तमालपुष्पं पगग्ह	२३६
तत्थ मन्ते अधीयामि	४३०	तम्पि सका असेसेन	२७
तत्थ मे अहु सङ्कप्पो	४६	तम्हा काया चवित्त्वान्	६४, ११३, ३२२
तत्थ मे सुकतं व्यम्हं	३३३, ३४०	तम्हासनमिह आसीनो	१२७
तत्थ रज्जं करित्त्वा	७०	तमिह न्हत्वा पित्वा च	१४४
तत्थ रूपियभूमियं	२	तयो आलोके दिस्वान्	३१४
तत्थागतो इसि भीमो	३७६	तयो माणवका आसुं	१६७
तत्थापि भवनं मय्हं	६६	तयो हि आलोककरा	३१४
तत्थाहं अज्जलिं कत्वा	१४६	तव गन्धं सुणित्त्वा	४०
तत्रापि नामधेय्यं मे	४२८	तव ज्ञाणेन सव्वञ्जु	४५६, ४६५
तत्रापि व्यम्हं पवरं	११२	तव दस्सनकामोहं	४३०
तथागतं जेतवने वसन्तं	१, ६	तव दस्सनमागम्म	४६५
तथा पञ्चमिया भूमि	८३	तव दुक्खं मम दुक्खं	३८२
तथा समसमो चैव	३८४	तव सुद्धेन ज्ञाणेन	२५
तथैव जटिला तम्पि	७६	तसन्ति तित्थिया सव्वे	३४
तथैव तित्थिया लोके	२६, ३३, ४०५	तस्मिं चित्तं पसादेत्वा	३५७
तथैव त्वं महावीर	३२, ३३, ३४	तस्मिं पसन्नमनसो	३७०
तथैव बहुका सत्ता	३३	तस्मिं पसन्नो सुगते	३६३
तथैव भद्दे कप्पे	४१	तस्मिं महाकारुणिके	६२
तथैवहि महावीर	२५	तस्स कञ्चनवणस्स	१४४
तथैवायं पिण्डपातो	१२७	तस्स चङ्कुममानस्स	२४०
तथैवायं सारिपुत्तो	२७	तस्स छत्तं मया दिन्नं	३२७
तथैवाहं महावीर	३१, ४८, ४६, ५०	तस्स दस्सनमागम्म	४४३
तथैविमे चतुब्बण्णा	३२	तस्स देवातिदेवस्स	३१०
तथैवीमस्स ज्ञाणमिह	४११	तस्स धम्मेषु दायादो	२७, ४३, ४८
तदापि मं महावीर	५५	तस्स धम्मं सुणित्त्वा	४४३
तदा विपस्सी भगवा	१८७	तस्स पच्चुग्गमित्त्वा	३१२
तदा सुदस्सनो नाम	४१०	तस्स मे वरदिन्नस्स	३८३

तस्स रज्जो अहं पुत्तो	५४	तिक्किच्छको अहं आसि	३७८
तस्स रज्जो पमत्तस्स	४४४	तिट्ठन्तु सोण्णपल्लङ्का	५
तस्स सङ्कप्पमग्गाय	४२६	तिणकट्टं च वल्लि च	३३३, ३३५
तस्स सिस्सो भवित्वान	४४८	तिणसन्धारका नाम	१६२
तस्स हीनेन मनसा	१२०	तिणसूलं गहेत्वान	२११
तस्साहं धम्ममग्गाय	७२	तिणेन छदनं कत्वा	२३६
तस्साहं धम्मं सुत्वान	१७५, २५०, ३०५	तिणं कट्टं च पुरेत्वा	४२८
तस्साहं नागं दिस्वान	३२२	तिथिये निह्नित्वान	५२
तस्साहं लक्खणे दिस्वा	४०२	तिथिये सम्पमद्दामि	३५
तस्साहं वचनं सुत्वा	२३२, ३२२	तिदण्डके गहेत्वान	४२१
तस्साहं बाहसा अज्ज	३६	तिदसा सो चवित्वान	५८, ६१
तं धूपं ओचिन्तित्वान	२१३	तिदसेहि यथा इन्दो	४३१
तं देवा पयिरूपासन्ति	५०	तिघग्गो निब्बुता मग्गं	१७४
तं पुष्पं ओचिन्तित्वान	३२६	तिघापभिन्ना मातङ्गा	४४४
तं मे आगमनं सिद्धं	४२३	तिघापभिन्नं मातङ्गं	७६
तं मे बुद्धो अनुमोदि	३१०	तिन्दुकानि पियालानि	२०, ४३४
तं मे बुद्धो वियाकासि	६६, ७३, १३८, ३०६	तिन्दुकं सफलं दिस्वा	३४८
तं विग्गू पवदिस्सन्ति	७६	तिमिरा पुप्फिता तत्थ	४३४
तं वो वदामि भद्दन्ते	३६	तिम्बह्मसकवण्णाभो	८०, ३६६
तं सब्बं अनुमोदित्वा	११०	तियोजनसहस्सम्हि	५५
तानि गन्धानि धायन्तो	४३६	तिरच्छानयोनि निरयं	४५६
ताय वाचाय मधुराय	३१४	तिरोकुट्टं तिरोसेलं	१२८, ४६६
तायेव तिणकुटिकाय	३३६	तिवरायं निवासोहं	१६५
तारको त्वं यथा नावा	४०६	तिवरायं पुरे रम्मे	२१६, २३८, २६३
तालवण्टं मया दिन्नं	२५२	तिविघग्गि निब्बुता मग्गं	४४८
ताव अच्चुग्गतो नेह	२५	तिसतानि च वारानि	३३३
तार्वतिसगतो सन्तो	४१८	तिसता पि च जेट्ठो च	३६८
तार्वतिसा इधायन्त्वा	३५६	तिसूलकोन्तिमन्तेहि	४४५
तार्वतिसा चवित्वान	३२०	तिस्सस्स खो भगवतो	२१६, २८०
तार्वतिसेमु देवेसु	२३३	तिस्सस्स तु भगवतो	२४८
तामु तास्वेव भूमीसु	३	तिस्सस्स द्विपदिन्दस्स	२८७
तासो मग्गं समुप्पन्नो	१७७	तिस्सस्स लोकनाथस्स	१५७
ताहं दिसं नमस्सिस्सं	१८२	तिस्सस्साहं भगवतो	१३१, १५८
ताहं धम्मं सुणित्वान	४४	तिस्सो तदा सो सम्बुद्धो	१३१
ताहं धातुं गहेत्वान	२७१	तिस्सो नाम अहु सत्त्वा	३४४
तिक्किण्णपुष्पं पग्गग्गह	२३३	तिस्सो नामासि भगवा	२२०, २२६

तिस्रो नामासि सम्बुद्धो	३५४	तेन कम्मेन सम्बुद्धो	३३२
तिसकप्पसहस्सम्हि	७०, ११६, १४४	तेन कम्मेन सुकतेन	६, ८२, ९६
तिसकप्पसहस्सानि	४८, ५८, ८६	तेन कम्मेनहं अज्ज	१६६
तिसकप्पसहस्सेतो	२५१	तेन कम्मेनहं वीर	५५
तिसकप्पानि देविन्दो	४२, १००, १३०	तेन कालेन ये कैचि	८५
तिसकप्पानि देवेसु	१३१	तेन चित्तप्पसादेन	४२, ६६, ६६
तिसम्बलुं च देविन्दो	६०	तेन द्वारेन पविसित्वा	३
तिसतिमे इतो कप्पे	६३	तेन पल्लङ्कदानेन	४०४
तीणि कप्पानि देवेसु	११८	तेन यानेनयं पोसो	११२
तीणि किङ्कणिपुप्फानि	३४५	तेन सयनदानेन	१२५
तीणि केसरपुप्फानि	३५७	तेन सुचरितेनाहं	३२४
तीणि पाटलपुप्फानि	३६२	तेन सोकेन सन्ततो	४१५
तीणि सिस्ससहस्सानि	१६५	तेनेव एकदुस्सेन	३३१
तीहि विजाहि सम्पन्नं	१०४	तेनेव मधुदानेन	४६७
तुट्ठहट्ठो पमुदितो	४६३	तेनेव सम्बोधिमुखेन धीरा	१
तुण्डेन केसरि गय्ह	२६६	तेनेव सुकमूलेन	१८८, १९५, ३७३
तुम्बके च करण्डे च	३६३	तेनेव सूचिदानेन	१४४
तुवं चक्खुसि सब्बेसं	१०३	तेनेव संवेगमुखेन धीरा	६
तुवं देवेसु सब्बञ्जु	१८३	तेनेवासनिवेगेन	१२५
तुवं सत्या च केतु च	२४, ४५६	तेनेवेकपदुमेन	३४०
तुसिता सो चवित्तवान	७१	तेपग्ग्रासे इतो कप्पे	२६३
तुसिता हि इधागन्त्वा	५८	ते पि मं परिवारेन्ति	४५
तुसिता हि चवित्तवान	६६, १००, ११०	ते मे धम्मं पवेच्छिमु	६५
तूरियसत्तसहस्सानि	४५२	ते मे पुट्ठा वियाकंमु	६२, १८२
तूरिया ब्राह्मता मय्हं	४४८	ते मे सरीरं ज्ञापेत्वा	१८३
तूलिका विकटिकायो	३६४	ते मे सुत्तान वचनं	३६८
ते जटाखारिमरिता	२३	तेलजम्भज्जे दत्त्वा	३६५
ते तादिसे पूजयतो	१५७	तेलघारे सुगते दत्त्वा	३८६
तेत्तिसम्हि इतो कप्पे	३०६	तेलिका कट्टुहारा च	४५०
तेत्तिसे वत्तमानम्हि	१५५	तेविज्जा छट्ठभिग्ग्रा च	३२
तेन कम्मविपाकेन	३७५	तेविज्जो इद्धिपत्तोम्हि	८६
तेन कम्मविसेसेन	२५७	तेवीसम्हि इतो कप्पे	२६६
तेन कम्मावसेसेन	१२८	तेसट्ठिम्हि इतो कप्पे	२५२
तेन कम्मेन द्विपदिन्द	१३४, १६७, २४६	तेसत्ततिम्हि कप्पम्हि	२६६
तेन कम्मेन भगवा	६८	तेसत्ततिम्हितो कप्पे	६५, १३२
तेन कम्मेनयं मय्हं	२५७	तेसाहं वचनं सुत्वा	१८२

तेसं उज्जोतमानानं	४१	दससहाविवित्तं तं	७१
तेसं उपट्टुहित्वान	२६६	दससु लोकधातुसु	२६
तेसं पजा भविस्सन्ति	११३	दानस्स वण्णे कित्तेन्तो	४०४
तेसं यथा तं वचनं	४२१	दाने दमे संयमे च	३६५
तेसं संवेगजातानि	२३३	दारको व अहं सन्तो	३३६
तेसं हासपरेतानं	५८, ५९	दासिदासे गवस्से च	३८६
तेहि सिस्सेहि परिबुतो	२३, ३२, ४६३	दासी दासा च भरिया	३६५
तेहं अरब्भे दिस्वान	६५	दिट्ठीविमूकानि उपातिवत्तो	१३
तेहं सब्बे अनुभोमि	२५६	दिट्ठो अहं धम्मवरं	५०
तोसयिञ्चापि सम्बुद्धं	१०२	दिन्दिभा चकवाका च	४३५
तोसयित्वान सम्बुद्धं	४११, ४२३, ४२८	दिब्बगन्धं पवायन्तं	१२१
तोसितो मे महावीरो	१०१	दिब्बगन्धं सम्पवन्तं	३३२
तोसितोहं अस्सजिना	३०	दिब्बचक्खु विमुद्धं मे	३६
		दिब्बचक्खुं विसोर्धेसि	४६६
थ		दिब्बवत्थसमा हुत्वा	३
थामवा रूपसम्पन्नो	३६५	दिवसभागं धवित्वान	३१३
थालके सुगते दत्ता	३६१	दिवा वा यदि वा रत्ति	७६, १००, ४१८, ४२२
धूपं कलान पुलिनं	१३३	दिवाविहारा निक्खन्तो	३५३
धोमेत्वा दसगाथाहि	४०६	दिसा दसविधा लोके	७
द		दिसासु पूजितो होमि	८८, ४०३
दके अग्निं न सण्ठाति	५५	दिसोदिसं पक्कमन्ति	२२
दक्खिणमिहं दुवारमिहं	२६३	दिस्वा चित्तं पसादेत्वा	३२८
दत्ता दातव्वकं दानं	७	दिस्वा तं लोकपज्जोतं	२५३
दत्तान देवदेवस्स	३४७	दिस्वा तं सुकतं कम्मं	२०४
दत्तानहं बुद्धसेट्ठे	४२६	दिस्वा नभे चक्कुमन्तं	८०
दधि दत्तान सम्पन्नं	३६६	दिस्वान तस्सोपसमं	२७५
दन्ता मयं सारथिना	४०४	दिस्वान लोकपज्जोतं	४७०
दन्तो दन्तपरिक्किणो	६६	दिस्वान वन्दि पादेसु	३००
दन्तो दन्तपरिवारो	७६	दिस्वानहं देवदेवं	२४, ३४०, ३४२, ४०६
दन्तो बुद्धो दमेतावी	४२३	दिस्वानहं बुद्धधूपं	३३३
दन्था मय्हं गतो आसि	६८	दिस्वानहं बुद्धसेट्ठं	१८६
दमेन उत्तमेनाहं	१३६	दिस्वा निसिन्नं विमलं	३५०
दरितो पञ्चततो वा	४३२	दिस्वा पसन्नमुमनो	३६३
दस अट्ठ चक्खत्तुं सो	७७, १०२	दिस्वा मे चित्तमुप्पज्जि	२६
दसवस्ससहस्सानि	३७६	दिस्वा मं सुप्पसन्नतं	२५४
		दिस्वा सुवण्णस्स पभस्सरानि	१२

दीपधारे जिने दत्ता	३६३	देवा सत्तहि रत्नेहि	८३
दुक्खस्सन्तकरो बुद्धो	४११	देवेहि ठपितो यक्खो	८५
दुग्गतिं समतिकन्तो	४३६	दीवारिका अनीकट्ठा	४५०
दुज्जयो नाम नामेन	१२१	द्वित्तिसक्खत्तुं देविन्दो	४४२
दुमग्गे पब्बतग्गे वा	५	द्विन्नम्मि यक्खराज्जनं	१७३
दुमग्गे पंसुकूलिकं	१४२, २५१, ३१८	द्विपदाधिपती नाम	१४५
दुरासदा भगवन्तो	४०२	द्वेनघुते इतो कप्पे	१३१, १४१, १४२
दुरासदो दुप्पसहो	४००	द्वे भातरो भविस्सन्ति	६८
दुल्लब्धं वत मे आसि	१७८	द्वे सम्पत्ती अनुभोत्वा	६६, ७५, ११२
दुवे भवे पजानामि	६		
दुवे सम्पत्तियो भुत्वा	४६७		
दुस्सज्झहा पब्बजिता पि एके	११		
दुस्ससतसहस्सानि	३८०, ३८७	धनुं अद्वेज्जं कत्वान	२४६, २६८
दुस्सानि सुगते दत्ता	३८७	धम्मकामा विनीता ते	४०७
दुस्सेहि भूमि लेणस्स	३७३	धम्मकायं च दीपेन्तं	१६७
दूरतो पन दिस्वान	३१८	धम्मचक्कं पवत्तेत्तो	३८५
दूरतो व ममं दिस्वा	३०	धम्मचक्कं पवत्तेसि	४०५
देय्यधम्मो च मे नत्थि	६०, १६२	धम्मदस्सिस्स मुनिनो	३१०
देवदत्ते च वधके	५६	धम्ममेधेन वस्सन्ते	७
देवपुत्तो अहं सन्तो	२१०	धम्मराजं उपगम्म	१२०
देवभूतस्स सन्तस्स	३३२	धम्मविधिं ठपेत्वान	१६२
देवभूतो अहं सन्तो	२३३, २८०	धम्मागदं गवेसन्तो	४६
देवभूतो मनुस्सो वा	४१४, ४५०	धम्मोसधं पिवित्वान	४६
देवराजा यदा होमि	३३२	धरणिम्मि सुगम्भीरं	३६
देवराजेन पत्तब्बं	४८	धरणिं पटिपज्जामि	२५५
देवलोकगतो सन्तो	८८, ४७३	धातियो मं उपट्ठन्ति	१७६
देवलोका इधागन्त्वा	२७५, ४०८	धातु आवेणिका नत्थि	८३
देवलोका चवित्वान	५८, ७४, ८६	धारेतुं पयवि सक्का	२४
देवलोके ठितो सन्तो	२७४	धारेन्तं उपरिच्छत्तं	३८५
देवलोके मनुस्से वा	४६, ३३०, ३८८	धितिवीरियवा होमि	३८८
देवलोके वसन्तस्स	३३७, ३८६	धीरो विगतसम्मोहो	४०६
देवलो नाम नामेन	१२६, २७४	धूपं दत्तवान सुगते	३६६
देवलो नाम समणो	४२२	धूपं सित्थं पिलोत्तञ्च	३८२
देवा तत्थ समागन्त्वा	८३	धूमनेत्ते जिने दत्ता	३६३
देवानं अधिको होमि	६		
देवानं गिरमञ्जाय	५८	न कोचि विसहि गन्तुं	३३३

ध

न

नखच्छेदने सुगते	३८६	नयिता अम्बगन्धी च	१६, ४५४, ४६२
नगरा अभिनिकस्वम्	१७१	नरा नागा च गन्धवा	५
नगरा निक्खमित्तवान	८८, ४४६	नव पुत्ते जनेत्वान	११२
नगरे अरुणवतिया	२६५, ३५०	न विनस्सन्ति मे भोगा	३८८
नगरे चन्दवतिया	८७, ६०	न संसयो कल्लच्छेदो	३८६
नगरे द्वारवतिया	२३६	न हेवं त्वं महावीर	३४, ४०४
नगरे घञ्जवतिया	१८७	नळकारा पेसकारा	४५०
नगरे बन्धुमतिया	६५, २१६, २६५	नळकारे उपागम्म	३८०
नगरे रम्मवतिया	२३१	नळमालं गहेत्वान	१६७
नगरे हंसवतिया	४५, ८५, १४६	नळागारं करित्वान	३४५
नगरं रेणुवती नाम	७१	नागपल्लवमादाय	४६८
न चत्थि मग्गमावाहो	३६६	नागसत्तसहस्सानि	५४
नचिरं पब्बजितस्स	४३६	नागा तत्थ समागन्त्वा	८३
नच्छन्नं नप्पतिरूपं	३३३	नागा साला च सळला	४६१
न ते अग्गि पज्जलति	४२५	नागो व यूयानि विवज्जयित्वा	१३
न ते दकं आहरन्ति	४३६	नागं रुण्णमनं दिस्वा	५४
न ते दाहं आहरन्ति	४५५	नादेन्तो पब्बतं सेलं	७
न ते पस्सन्ति तं यक्खं	८५	नानापुप्फे समानेत्वा	३८५
न ते बीजं पवपन्ति	६६	नानावण्णेहि पुप्फेहि	१११
नत्थि बाहिरके सुद्धि	२८	नाभिजानामि कायेन	३२४
नत्थुके सुगते दत्त्वा	३६४	नारदो इति मे नामं	१६८, २५८
नदिया पारिमे तीरे	६४	नावा न विज्जते तत्थ	२८४
नदियो सन्दरे तत्थ	४५३	नास्स चोरा पसहन्ति	४३२
नदीकूले वसामहं	३११	नाहं अट्ठिक्खि सम्बुद्धं	४२१
नदी च सन्दती तत्थ	४३३	नाहं एतेन मग्गेन	३७८
नदीसोतपटिभागा	४७३	नाहं कोपेमि आजीवं	७८
ननु ते गज्जितं देव	३८३	निक्खन्तेनानुपब्बजि	५८
न नं बहूनेकसता	२	निक्खमित्वा अगारम्हा	७१
न पापसुपिनस्सापि	३३६	निक्खमित्वा कतिपाहं	२४०
नमस्समानो अट्ठासि	८१	निक्खमित्वान कुच्छिम्हा	१३०
न मे इदं भूतपुब्बं	३३८	निक्खम्म बन्धुमतिया	३६२
न मे सुतो वा दिट्ठो वा	८०	निग्गहे पटिकम्मे च	५१
नमो ते पुरिसाजञ्ज	७६, १७२, १८६	निग्गुण्डियो बहू तत्थ	४१२
नमो ते बुद्ध वीरत्थु	३०६	निग्गुण्डो सिरिनिग्गुण्डो	४५४
न मं मित्ता अमित्ता वा	७०	निग्घातत्थं अमित्तानं	५२
नम्मदानदिया तीरे	२६३	निग्घोससदं सुत्तवान	३१४

निद्रापितो मयारामो	४७	नेमित्तानं सुणित्वान	१७६
निद्रापेत्त्वान तं पुष्पं	१२१	नो चे तं निज्झापेस्साम	५४
निद्रापेत्त्वान तं सालं	३६८	नो चे लभेय निपकं सहायं	१२
निद्रिते नवकम्मे च	३०८	न्हानकाले च बोधिया	१२५
नित्तिण्णोसि महावीर	४१६		
निब्बत्तिस्सति ते व्यम्हं	६१		
निब्बत्तिस्सति योनिंम्ह	१२१		
निब्बत्तिस्सति सो दूपो	३०६		
निब्बायन्ते च सम्बुद्धे	११८		
निब्बुतत्तं महानागं	१६१		
निब्बुते ककुसन्धम्हि	४१८		
निब्बुते च महावीरे	२०२		
निब्बुते लोकनाथम्हि	६४, १०४, १०६		
निब्बुते लोकमहिते	२०३		
निब्बुद्धे वत्तमानम्हि	३७८		
निमन्तेत्त्वान सम्बुद्धं	३८, ४५१		
निमन्तेत्वा भिक्षुसङ्घं	१०४		
निम्मलो होमहं अज्ज	२४६		
नियामं सति धावन्ति	३६१		
निरया सो चवित्वान	३६		
निरुत्तिया सुकुसलो	५१		
निस्सोलुपो निष्कुट्टो निप्पिपासो	१३		
निवुत्तं होति मे पापं	२४८		
निसज्ज तत्थ भगवा	४१५		
निसज्ज पासादवरे	१८४, ३५८		
निसभो नाम समणो	८७		
निसादेत्त्वान सम्बुद्धं	४३७		
निसिन्नो पासादवरो	२५३		
निसिन्नो भगवा तत्थ	१६८		
निसिन्नं कालमञ्जाय	४७		
निसीदि भगवा तत्थ	८१, ४२६		
निस्सेर्णि मापयित्वान	२०१		
नीला पीता लोहितका	२		
नीहरन्ते सरीरम्हि	३६४		
नेका सन्वी सुविभत्ता	३		
नेमित्ता च वियाकंसु	१७६		
		प	
		पकासिते पावचने	६०, ६८
		पक्कोसापिय तस्साहं	२६४
		पक्खिजातो तदा आसि	१३७
		पक्खिजातो वियाकासे	१५२
		पग्गय्ह अज्जलि तत्थ	२६८
		पग्गय्ह किङ्कणि पुष्पं	२४४
		पग्गय्ह तीणि सरणे	८६
		पग्गय्ह दक्खिणं बाहुं	४०१
		पचन्ते कुपिते सिप्पं	४४४
		पच्चुग्गन्त्वान सम्बुद्धं	११४, ३१२
		पच्चेकजिनसेट्ठेसु	३०४
		पच्चेकबुद्धानं समागतानं	६
		पच्चेकबुद्धान सुभासितानि	१७
		पच्चेकबुद्धेनेकसते	३
		पच्चेकबुद्धेहि जिनेहि भासिता	१७
		पच्चेकबुद्धं दिस्वान	३५२
		पच्चेकं बुद्धसेट्ठस्स	८४
		पच्छिमे भवे सम्पत्ते	२७, २६, ८८, ३६८
		पञ्च उप्पलहत्थ्या च	२३०
		पञ्च उप्पलहत्थ्यानि	११६, १८७
		पञ्च कप्पसहस्सम्हि	६७, १२५
		पञ्चङ्गिकेहि तूरियेहि	४१६
		पञ्च थम्भानि दत्त्वान	४०३
		पञ्चन्नं यागुं दत्त्वान	४७१
		पञ्चपञ्चासकप्पम्हि	४१३
		पञ्चपञ्चासके कप्पे	२८१
		पञ्चपञ्चासक्खत्तुं च	३८
		पञ्चपञ्चासितो कप्पे	२६०, ३१७
		पञ्चवीसतिकप्पम्हि	६६, २७८
		पञ्चवीसतिकप्पानि	६८

पञ्चवीसतिकस्तुं च	११०, ४२६	पण्णतालीसितो कप्पे	१७०
पञ्चवीससहस्रमिह	३२३	पण्णवीसतितो कप्पे	१३२
पञ्चवीसे इतो कप्पे	२५१, २६०, ३८०	पण्णसाले निसिन्नमिह	२६१
पञ्चसट्ठिमिहो कप्पे	३५६	पण्णसालं करित्वान	४०६
पञ्चसत्ततिकप्पमिह	३००	पतिट्ठा बुद्ध्यतं ओघे	४०६
पञ्चसत्ततिकस्तुं च	८८, ६०, १०२	पतितपत्तानि गण्हेत्वा	१२८, १६०
पञ्चसिस्ससहस्रानि	१८२	पत्तधम्मो दसबलो	४००
पञ्चसीलानि गोपेत्वा	६१	पतिट्ठा भयभीतानं	४००
पञ्चसीले समादाय	४५२	पत्तेन पत्तसब्बन्ने	१४८
पञ्चानिसंसे अनुभोमि	३८८	पत्ते सुगते दत्तवान	३८८
पञ्चाहं सन्निपतन्ति	४५५	पत्थरित्वाजिनचम्मं	४२६
पञ्चेव सतकस्तुं च	१०४	पत्थोदनं गहेत्वान	४७२
पञ्जाय अगो निक्खितो	५२	पथव्या पब्बते चेव	६, ७
पञ्जासकस्तुं देविन्दो	७४	पथव्या रज्जं तिसतं	१२१
पञ्जासे कप्पसहस्से	१६२	पथवियं पतिट्ठाय	३२
पटगा लट्ठका सब्बे	४४६	पथवीकम्पका एते	२२
पटिग्गिण्ह महावीरो	१०३	पथवीदुन्दुभि नाम	१८६
पटिग्गहेत्वान सम्बुद्धो	१११	पथवोसदिसो त्वंसि	३२
पटिग्गहेत्वा भगवा	६७	पदको वेत्थ्याकरणो	१८७
पटिग्गहेत्वा सब्बञ्ज	१६७	पदविक्रमनो नाम	१८६
पटिग्गहेत्वा सम्बुद्धो	४७, २६४, ३६०	पदसहं सुणित्वान	४१५
पटिग्गहेत्सि भगवा	११७, ११८, १८४	पदोपदानं पादासि	१२८
पटिपन्ना च सेखा च	४१७	पदुट्ठचित्तो मनुजो	१७३
पटिपन्ना फलट्ठा च	३१	पदुद्दारे पदुद्दारे	३३१
पटियत्ताहुति दिस्वा	३६६	पदुमपुष्पं गहेत्वान	१५५
पटिसन्धि न पत्तामि	५०	पदुमा पुष्परे तत्थ	४५४
पटिसम्भिदमनुप्पत्तं	१०२	पदुमाभासनामा च	१५५
पटिसम्भिदा चतस्सो	३७, ३६, ४१, ४३	पदुमुत्तरजायस्स	१००
पटिसल्लानगरुका	४०२	पदुमुत्तरबुद्धस्स	५०, १०१, १२३
पटिसल्लानं भानमरिच्चमानो	१५	पदुमुत्तरभगवतो	३३३
पटिस्सुणित्वान मे वाक्यं	४१३	पदुमुत्तरसम्बुद्धं	५०, ११४
पठमा कञ्चनमया	८२	पदुमुत्तरस्स मुत्तिनो	२२५
पठमा वेळुरिया भूमि	२	पदुमुत्तरो नाम जिनो	५६, ६७, ८२
पठमं सरणं गच्छि	१७३	पदुमुत्तरो नायको	६०
पठवियं पतिट्ठाय	३१	पदुमुत्तरो लोकाविद्	४४, ४७, ५६
पण्णते परिपुच्छित्वा	८	पदुमुत्तपलसब्बन्ना	२०

पटुमुप्पला बहू तत्थ	४३५	पराजयो तुवं देव	३८४
पटुमेन राजपुत्तेन	३८०	परिक्खारानि दस्सामि	३८०
पटुमो नाम नामेन	२१५, २३८	परिगहे निसीदित्वा	१७२
पटुमो नाम सम्बुद्धो	३५८	परित्तका सन्तिपत्ता	४४६
पदेनानुपदायन्तं	१६४	परिनिट्ठितसालम्हि	४०४
पदेसरज्जं विपुलं	८१, ८२	परिनिव्वुते कारुणिके	४७३
पदेसरज्जं सहस्सं	११५	परिनिव्वुते भगवति	२०१, ३६६
पदं अनुपदञ्चापि	५१	परिपुष्णानि गोपेत्वा	६१
पधानपहितत्तोम्हि	१२६, ३४६	परिव्वाजा एकसिखा	४५
पधानपहितत्तोसि	११०	परिभुजित्वा सम्बुद्धो	६७
पधानपहितत्तो सो	६०, ६३, ७४	परिभुजि महावीरो	१०१, १६६
पधानं पदहित्वान	४१७	परिभुत्ते महावीरे	४१३
पन्ये दिस्वान कासारं	५६	परिभोगभाजने च	३८१
पन्नगं सो गहेत्वान	४६	परिव्रुतो अहं तेहि	४३७
पन्नरससहस्सम्हि	१८१	परिस्सावने सुगते	३८६
पब्बजित्वान कायेन	६६, १५५, ४०६	परुल्लहकच्छनखलोमा	२२, ४६२
पब्बजित्वान त्वं तत्थ	६७	पल्लङ्केन निसज्जाय	२१
पब्बज्जं उपगन्त्वान	२६५	पवत्तिं धम्मचक्कं	२८, ३६
पब्बतग्गे यथा अचि	३६६	पवना निक्खमन्तेन	३१३
पब्बतराजा हिमवा	४३०	पवनं काननं दिस्वा	१३३
पब्बते सुगतं दिस्वा	१५३	पवाळंसा पवाळवण्णा	२
पब्बते हिमवन्तम्हि	१५३, १५४, १८८	पविवेकमनुयुत्तो	३६, ६८
पब्बाजिता च ते सब्बे	११२	पसदञ्च मिगं हन्त्वा	१३६
पब्भारकूटं निस्साय	४२५, ४२७, ४४०	पसादा च वराहा च	२०
पब्भारं सोधयन्तस्स	७५	पसन्नचित्तो सुमनो	६४, ७६, ११५
पभा निग्गच्छते तस्स	७१	पसन्नचित्तं दिस्वान	६६
पभा निद्धावते तस्स	३४८	पसन्नमानसं दिस्वा	११६
पभा पकित्तिता मय्हं	७	पसन्नमुखनेत्तोसि	३०
पभासति इदं व्यम्हं	२०५	पसन्नमुखवण्णोम्हि	२०४
पभं दिस्वान बुद्धस्स	४५१	पस्सद्वं दरथं दिस्वा	२५३, ४१३
पमादं भयतो दिस्वा	८	पहाय पञ्चावरणानि चेतसो	१५
परकम्मायने पुत्तो	२०८, ४७२	पहीनसब्बावरणा जनिन्दा	१७
परकिच्चत्तकिच्चानि	४०४	पहूतभक्खो हुत्वान	४५२
परमकारुण्यपत्तोम्हि	२५०	पहूतेनन्नपानेन	४२०
परमेन दमथेन	२७०	पाकारं परिखञ्चापि	५१
परमोपसमे युत्तं	२८६	पाटलि अभिवादेत्वा	१६०

पाटलि हरितं दिस्वा	३६२	पुच्छित्वा निपुणे पठ्हे	४४८
पाठीना पावुसा मच्छा	१८, १९, ४३३, ४६२	पुञ्जकम्माभिनिव्वत्ता	४१
पाणिना उदकं गृह्	१६७, ३२८	पुञ्जकम्मेन संयुत्ता	४२६
पातरासे अनुप्यत्ते	२७७	पुटके सत्त पुफ्फानि	१९६
पातो व सन्निपतित्वा	२२	पुटकं पूरयित्वा	१०३
पादपीठे जिने दत्त्वा	३९५	पुत्ता मय्हं बहू होन्ति	३९२
पादुके सुगते दत्त्वा	३९१	पुत्तो मम पब्बजितो	२९८
पादे पादं निक्खिपन्नन्ता	२३	पुत्तं च दारं पितरं च मातरं	१४
पापमित्तोपनिस्साय	३९	पुनापि तुसिते काये	११९
पापं विवज्जनत्वाय	२५४	पुन्नागा गिरिपुन्नागा	१९, ४५४
पापं सहायं परिवज्जयेथ	१३	पुफ्फच्छत्तं गहेत्वा	६७
पामोज्जं जनयित्वा	२४०	पुफ्फन्तु पादपा सब्बे	५
पारावतो तदा आसि	१९९	पुफ्फानि अभिरोपेत्वा	३४३
पारेवता रविहंसा	१९, ४५४	पुफ्फानं पुफ्फमानानं	२३
पावारिके च मुदुके	३९४	पुफ्फाभिकिण्णा सुचित्ता	५
पासादा सिक्का चेव	२०५	पुफ्फासने निसीदित्वा	७४
पासादिको इरियति	२९	पुफ्फासनं पञ्जपेत्वा	८०
पासादेवं गुणं रम्मं	१६२	पुफ्फिका मालिका चेव	३९८
पिण्डचारं चरन्तस्स	३३७	पुफ्फितं पादपं दिस्वा	१३१, २०८
पिण्डचारं चरित्वा	२४१	पुफ्फेहि धूपं कत्वा	१८३
पिण्डपातं चरन्तस्स	२९	पुफ्फं वृथिकमादाय	२१८
पिण्डपातञ्च पादासि	७२	पुफ्फं हेमन्वतं गृह्	३४६
पिण्डाय चरमानाहं	३०२	पुब्बकम्मेन संयुत्तो	१२०, ४३९
पितु अत्थाय सो बुद्धो	४५	पुब्बे चित्तं विसोषेत्वा	३१९
पितुगेहे निसीदित्वा	३३९	पुरक्खतो ससिस्सेहि	३३६
पिपासितो व उदकं	४०२	पुरक्खत्तं सावकेहि	१७०
पिप्फली मरीचा तत्थ	४३४	पुरतो पेसेन्ति खारि	२२
पियदस्सिस्स भगवतो	२५४, ३०९	पुराणं छड्डयित्वा	४१०
पियदस्सी च भगवा	७६, ४४२	पुरेहं दारको हुत्वा	३७६
पियदस्सी नाम भगवा	४०९	पुलिना सोभना तत्थ	४६२
पियदस्सी नाम सम्बुद्धो	४४१	पूजत्वं लोकनाथस्स	२६३
पियालफलमादाय	१९९	पूजयित्वा पुफ्फानि	३६३
पिलिन्दवच्छन्नामेन	१८७	पूजयित्वा तं बुद्धं	२४, ४१६
पिसाचा दानवा चेव	४३६	पूजारहे पूजयतो	१५७
पीठके सुगते दत्त्वा	३९४	पूजितं रेवसङ्गेन	२२९
पीठं बुद्धस्स दत्त्वा	१५८	पूरेत्वा तव सङ्कप्पं	३८४

पेसेत्वा सिरिकं नागं
पोक्खरवनं पविट्ठो
पोराणकवंसधरो

फ

फलपीठे जिने दत्त्वा
फलहत्यो अहं दिस्वा
फलं बुद्धस्स दत्त्वा
फलं मूलञ्च पणञ्च
फुसिता पञ्चसहस्सा
फुस्सस्स खो भगवतो
फुस्सस्साहं पावचने
फुस्सो नामासि भगवा
फुस्सो नामासि सम्बुद्धो

ब

बन्धुजीवकपुप्फानि
बहुस्सुतो च मेघावी
बहुस्सुतो घम्मधरो
बहुस्सुतं घम्मधरं भजेय
बहू नावा समानेत्वा
बहू भेघिगता भोगा
बहूहि गन्धमालेहि
बिब्बोहने जिने दत्त्वा
बिम्बजालकपुप्फानि
बिळालियो गहेत्वा
बिळाली ते मम दिन्ना
बीर्जनि पग्गहेत्वा
बुद्धसेट्ठस्स उपरि
बुद्धस्स आनुभावो सो
बुद्धस्स गच्छमानस्स
बुद्धस्स गिरमब्बाय
बुद्धस्स तमहं दत्त्वा
बुद्धस्स ते किसलया
बुद्धस्स पत्तं पग्गह
बुद्धस्स यमिदं दासि

६५

५४ बुद्धानुभावं कित्तेत्वा १७७
१५५ बुद्धा पक्केबुद्धा च ४
५३ बुद्धा पि बुद्धे पुच्छन्ति ४
बुद्धो ति भो यं वदेसि ४०१
बुद्धो लोके समुप्पन्नो ८७, ८९, १८२, ४४६, ४६३
बुद्धो समुस्सितो लोके ४०१
बुद्धं उपगतं दिस्वा ७५
बोधनेट्ठं जनं दिस्वा ४४१
व्यग्घूसभं व पवरं १६०, ३२८, ३६३
व्याधयो मे न विज्जन्ति ४०३
व्याधितं समणं दिस्वा २२६
व्यामप्पभो जिनवरो १८२
ब्रह्मासरस्स मुनिनो ३५०
ब्राह्मञ्जकुलसम्भूतो ४१
ब्राह्मणो सुतवा आसि ३७६

भ

२०८ भगवन्तं ज़ुतिमन्तं ७६
३६ भगवा चानुकम्पो मे ११०
५३ भगवा तत्थ आगच्छि ६८
१३ भगवा तम्मिह समये २५, ६८, १८३
६० भजन्ति सेवन्ति च कारणत्वा १६
३८० भतका चेटका चैव ३९८
२२४ भयं वा छम्भितत्तं वा ३३५
३९४ भरिया दासदासी च ३९०
२७२ भरिया मे कालङ्कता ४१५
२८१ भवता अभिनिक्खम्म १७१
१२३ भवता ओरुहित्वान १७७
३३८ भवता निक्खमित्वान ३४७
२५१ भवने उपविट्ठोहं १७५, १७६
२१९ भवनं परिवारेत्वा १४८
५९, ८७, २१५ भवन्तु चेळविताना ४
२१६ भवा भवे संसरन्तो ८१, ८२, ३३४, ४७२
२३९ भवे निव्वत्तमानम्मिह १३८, २०३, २२५
२६३ भवे सातं न बिन्दामि ४९
३०७ भवे संसरमानस्स ३३७

भागीरथीनदीतीरे
भाजने परिभोगे च
भातरं मे उपद्रुत्वा
भावा उग्रातिता मय्दं
भावेहि बुद्धानुस्सर्ति
भिक्षुनो एकमेकस्स
भिक्षुसङ्घस्स पुरतो
भिक्षुसङ्घे निसीदित्वा
भिक्षूनं भिक्षुनीनञ्च
भिक्षूनं सतसहस्रं
भिक्षूहि सहितो वीधिं
भित्तिखीले नागदन्ते
भिसमुल्लालं गणित्वा
भिसालुवञ्च पादासिं
भिसियो सुगते दत्त्वा
भुजन्तं समणं दिस्वा
भुत्तावि कालमञ्जाय
भेरियो सब्बा वज्जन्तु
भेसज्जं सुगते दत्त्वा
भोजनं विविधं सेट्ठं

म

मच्चुकाले च सम्पत्ते
मच्छकच्छपसञ्ज्झा
मज्जे महन्ते हीने च
मज्जरिकं करित्वान
मज्जेट्टकं लोहितकं
मणिकारा लोहकारा
मणिमया च पल्लङ्का
मणिमया तम्बमया
मणिमयं च मे व्यम्हं
मणि पगग्रहं पल्लङ्कं
मणीहि परिवारेत्वा
मण्डपा च बहू तत्थ
मण्डपे खम्भूले वा
मण्डपं छादयित्वान

१२४, २२७, ४४६, ४६७

३०६ मधु भिसम्हा सवति
३६० मनसा दानं मया दिन्नं
१२२ मनसा पत्थितं सब्बं
३३२ मनुस्सलोकमागन्त्वा
८१ मनोमयेसु कायेसु
३८५ मन्दारवं गहेत्वान
३६८ मन्दालकेहि सञ्छन्ना
५३, ८१, ४२० मम अस्समसामन्ता
३८७ मम उगगजनं सुत्वा
११४ मम कम्मं कयेत्तस्स
४५१ मम कम्मं सरित्त्वान
१४८ ममञ्च शुणमञ्जाय
१३६ ममत्तो होति यो रञ्जो
१४२ मम धम्मकथं कत्वा
३६४ मम निज्झायमानस्स
२४६ मम सङ्कप्पमञ्जाय
१८७, ४५१ मम सब्बं अभिञ्जाय
५ मम संवेगमञ्जाय
३६१ मम हासं जनेत्त्वान
६ ममुद्धरितुकामो सो
ममुपेन्ति च विस्सत्था
ममेव अनुवत्तेन्ति
मयाम्पि धूपं कस्साम
४१८, ४३५ मया उक्खित्तमत्तम्हि
४०६ मयि एवं सरन्तम्हि
२७६ मयि निक्खन्तमत्तम्हि
२ मय्हं सङ्कप्पमञ्जाय
४५० मरीचिके फन्दमाने
६४ मलहरणियो दत्त्वा
३६१ महत्ता कंसपातिया
४७१ महत्ता भिक्षुसङ्घेन
२२६ महन्तधम्मा बहुधम्मकाया
२०२ महन्धकारपहिता
४१२ महाजना समागम्म
१२४, २२७, ४४६, ४६७ महादुन्दुभिनामा च
४३६ महानुभावा इत्थो

१६१, ४३५, ४६२
६
३३७
१००, ११८, ४१३
६६
२३४
४१८
४४६, ४५५, ४६५
६४
१४८
३७, ५३
११०
५२
४१६
४२६
५८, ६२, ७६
११५
२३२, ३२२
४४२
४४१
४६५
६६
८४
१४७
४४१
४०८
१७३
४३६
३६३
१८३
३७५
१६
८७, ६०
८२
१७३
४३६

महापर्याम्ह विसमे	२६०
महारह्मि सयने	४
महारहं व्यम्हं सेट्टं	११२
महावित्थारिकं नाम	१४७
महासमुद्वे उदकं	२५, ४३०
महासमुद्वे ऊमियो	२८, ४०५
महासमुद्वेवक्खोभो	१२४, ४१७
महासमुद्वं ओगय्ह	४१८
महसमुद्वं निस्साय	२८६
महीसब्बं अधिट्ठाय	४३६
महे पवत्तमानम्ह	२०३
मातग्गारा सत्तलियो	४३४
मातुया नाम गोत्तेन	२७
माधुरका कोसलका	४५०
मा नो पमत्ता अस्सुम्ह	८३, ८४
मा मे कदाचि पापिच्छो	३६
मालाहत्थं गहेत्वा	१६८
मा वो खणं विराधेय्य	५६
मिगराजा तदा आसि	१६८
मिगराजा यथा सीहो	३४
मिगलुहो पुरे आसि	१६०, २५६, २६५
मिगे चित्तं पसादेत्वा	१२०
मिगो अरब्बम्ह यथा अबद्धो	११
मित्तामच्चे समानेत्वा	३८४
मित्ते सुहज्जे अनुकम्पमानो	१०
मुखतुण्डेन पग्गय्ह	३४२
मुखसोधनकं दत्त्वा	३६६
मुनाळि नामहं धुत्तो	३७५
मुनि कारुणिको लोके	३२०
मेत्तचित्तो कारुणिको	१६८
मेत्ताविहारिणो एते	२२
मेत्तं उपेक्खं करुणं विमुत्ति	१६
मोरहल्ले चामरियो	३८६
मोहन्यकारपक्खन्दो	१०६
मंसपेसि मया दिन्ना	२५६

य

यक्खस्स वचनं सुत्वा	४४६, ४५५
यक्खा तत्थ समागन्त्वा	८४
यक्खानं समयो आसि	२१५
यतो अहं कम्ममकं	४६४
यतो सरामि अत्तानं	३६४, ४२७
यथा अत्यङ्गते सूरिये	१०६
यथा च भूमि अवला	५५
यथाण्डजा च संसेदा	१०६
यथापि उदके जाता	३३
यथापि उरगो जिण्णं	४१६
यथापि चन्दो विमलो	३२
यथापि पथिका सत्ता	४१६
यथापि पटुमं जलजं	३३
यथापि पटुमं नाम	५०
यथापि व्याधितो पोसो	२८
यथापि भट्ठके खेत्ते	१२७
यथापि मेघो वनयं	४०७
यथापि रम्मके मासे	३३
यथापि राजा बलवा	५१
यथापि सेलो हिमवा	३३
यथापि बलाकयोनिम्ह	५०
यथा भूतद्वित्तो पोसो	४६
यथाभूतं रसं दत्त्वा	३६६
यथा मे कायो निब्बाति	१६८
यथा विसादो पुरिसो	४६
यथासकेन धामेन	३५, ८६
यथा समुद्वो उदधीनमग्गो	१६२
यथा सारत्थिको पोसो	२६
यथा सूचिघरे सूची	४१
यथा सूलावुत्तो पोसो	४८
यथोदयन्तो आदिच्चो	१०६
यदा कुप्पन्ति इसयो	५५
यदा तुवं सक्क्यमुनि	५०
यदा देवो देवकाया	२३२, ३२१
यदा निब्बायि सम्बुद्धो	३६४

यदा बुद्धो चक्खुमन्तो	४६५	ये केचि गणिनो लोके	३४
यदा वनवासी इसि	२३६	ये केचि दमका लोके	४०४
यदा विपस्सी लोकगो	१७६	ये केचि पाणभूतत्थि	१०६
यदाहं पण्हं पुच्छामि	४०२	ये केचि पादपा सब्बे	६८
यदिच्छामि अहं वस्सं	१०६	ये केचि पुप्फगन्धासे	४२१
यदि बुद्धो तुवं वीर	३४०	ये केचि मनुजा दिस्वा	१४७
यदि बुद्धोसि सब्बञ्जू	४२६	ये केचिमे गन्धजाता	४५६
यदि रूपिनी भवेय्य	३६	ये केचि मे सुता धम्मा	३६०
यन्नुताहं उत्तमत्थं	२६	ये च एतरहि अत्थि	३
यमहं पठमं दिस्वा	३६	ये च स्त्रीणासवा तत्थ	६६
यमहं फलमदासि	१५४	ये च सन्ति समितारो	६७
यमिह देसे ठितो सत्त्वा	२१७	ये धम्मा हेतुप्पभवा	३०
यस्मा देवा इधागन्त्वा	३५६	येन छत्तमिदं दिन्नं	३२५
यस्मिञ्च जायमानस्मि	१८५	येन आणेन पत्तोसि	२५, १६३
यस्स आणं अप्पमेय्यं	४०१	येन आणेन सम्बुद्धो	२४, ४५६
यस्स धीति असादिसा	४०१	येनायं अज्जलो दिन्नो	१२४
यस्स सद्धा तथागते	१३४	येनायं जोतिता सेय्या	७०
यागुं सङ्गस्स दत्तान	४७१	येनायं रोपिता बोधि	१३१
यानकारो पुरे आसि	२०५	येनिदं आसनं दिन्नं	१००, ११४
यावता गणिनो लोके	४५६	येनिदं धवितं आणं	१०४, ११०
यावता चक्कवाळस्स	४३०	येनिदं पदुमं खित्तं	१३०
यावता देवता भुम्मा	१००	येनिदं पदुमं दिन्नं	५६
यावता नगरं आसि	१६५, ४२२	ये मया कित्तिता सब्बे	४५१
यावता बुद्धखेत्तमिह	५, ३१, ३५, ५३	ये मे वद्धचरा आसुं	२३४
यावता बुद्धखेत्तेसु	२	ये सत्ता सञ्जिनो अत्थि	५
यावता बुद्धभणितं	५३	येसं कतं सुविदितं	६
यावता बोधिया मूले	५७	येसं च चेतना अत्थि	१०३
यावता रूपिनो सत्ता	१०३	येसं सोतावधानत्थि	५५, ८६
यावता वनसण्डमिह	४१०, ४२३	यो कोचि मनुजो भारं	३५
यावता विजिते अत्थि	३८३	यो कोचि विनये पण्हं	५३
यावता हिमवन्तन्ता	२२२	यो कोचि वेदं जनयं	४७१
यावता हिमवन्तमिह	४२२	योजनं तेपि वड्डेसुं	८४
युगमत्तञ्च पेक्खन्ता	४३६	यो तं अदासि मधुं मे	४०८
युगमत्तमपेक्खन्ता	४६२	योत्थ येरतरो भिक्खु	४६७
यूया विनिस्सटो सन्तो	७६	यो पुप्फमभिरोपेसि	१०२
यूपो तत्थ सुभो आसि	३४८	यो मे अन्नेन पानेन	४२०

यो मे आचरियो आसि	३७	यं सो देसेति सम्बुद्धो	४०२
यो मे गुणे पकित्तसि	४४७		
यो मे चित्तं पसादेत्वा	३२४	र	
यो मे छत्तं अघारेसि	४६३		
यो मे आणं पकित्तसि	४५६	रजका पेसकारा च	३६७
यो मे दीपं पदीपेसि	४२२	रजनीये न रज्जन्ति	२१
यो मे पच्छिमके काले	११६	रज्जसे रज्जनीये च	७८
यो मे पादासि भेसज्जं	४१३	रज्जो अन्तेपुरे आसि	२१५
यो मे फलं च अगळुं	४३७	रज्जो हत्थे गहेत्वान	३८३
यो मे रतनमयं पीठं	४४२	रतनपज्जलो नाम	१८६
यो मे सत्ताहं मण्डपं	४५६	रतनामयद्यत्तं च	१००
यो मे सीलञ्च आणञ्च	४०६	रतने च निसिन्नस्स	४४२
यो मे सेतुं अकारेसि	४३२	रति च समचरियाय	३१६
यो मं तुरियेहुपट्टासि	४५१	रत्तिकं पुष्पितं दिस्वा	२२३
यो मं पुष्पेन पूजेसि	२६	रत्तिन्दिवं न जानामि	२३
यो मं पुष्पेहि छादेसि	४६५	रथियं पटिपज्जन्तं	२६४, ३१६
यो मं फलेन तप्पेसि	४२६	रथियं पटिपन्नस्स	६५
यो मं सत्ताहं पूजेसि	४१०	रथेसु गेधं अकरं अलोलो	१५
यो सो छत्तमघारेसि	६२	रहोगतो निसीदित्वा	८७, ३३५, ३८०
यो सो आणं पकित्तसि	१६२	रागग्गि दोसमोहग्गि	३८६
यो सो तारेसि सम्बुद्धं	६१	रागरत्तो सुखसीलो	६७
यो सो बुद्धस्स पादासि	४७	रागूपसंहितं चित्तं	७८
यो सो बुद्धं अपूजेसि	१४७	रागो दोसो च मोहो च	१०२, ४०१
यो सो बुद्धं उपट्टासि	६७	रागं च दोसं च पहाय मोहं	१६
यो सो सङ्घं अपूजेसि	३८	राजा तत्थेव ठत्थान	३८४
यो सो सङ्घं अभोजेसि	७६	राजा वातसमो नाम	१८६
यो सो हट्ठेन चित्तेन	१११	राजा विलोकनो नाम	१८६
यो सो हासं जनेत्थान	६६	राजा सब्बघनो नाम	२०४
यं किञ्चि कुसलं कम्मं	५	राजाहं पत्थिवो आसि	३७७
यं नूनं बुद्धसेट्ठस्स	४३२	रक्खमूले निसिन्नोहं	१५१
यं मे अत्थि कत्तं पुठ्ठं	३१२	रक्खमूले वसन्तस्स	४११
यं मे अत्थि सके गेहे	७६, १८७	रूपदक्खो अहं अज्ज	५१
यं यं इच्छति कामेहि	४६६	रोमसो नाम नामेन	२८६, ३०२
यं यं योनिं संसरति	६८	रोमसो नाम सम्बुद्धो	३४६
यं यं योनुपपज्जामि	३६, ६६, ६२	रोहणा सिन्धवा चैव	४५०
यं वदन्ति सुमेधो ति	४२०, ४५८	रंस्या चित्तं पसादेत्वा	१५३

ल

लक्ष्मणानि विलोकेत्वा
लक्षणे इतिहासे च
लक्षणे द्वे च कङ्क्षामि
लक्ष्मे ठपियमानमिह
लबुजस्स फलं गच्छ
लभामि चतुरो वण्णे
लभामि दिव्वनयनं
लाभा अमहं सुलद्धं नो
लाभा तेसं सुलद्धं च
लाभा मय्हं सुलद्धं मे
लाभालाभे न सज्जन्ति
लाभालाभे सुखे दुक्खे
लोकचक्खु महातेजो
लोकानुकम्पाय इमानि तेसं
लोहदोणि गहेत्त्वान

४२१
२१
४०२
२५, २८
३६६
३६३
३६२
४१६
१२७
४६०
५६
८
४०१
१७
४३६

व

वग्गुसु भासमानासु
वचं उत्तीरं लट्ठिमधुं
वजिरगसमं आणं
वज्जमानेसु तूरेसु
वज्जमानेसु भेरीसु
वट्ठकीहि कथापेत्वा
वण्टे छेत्त्वान पुप्फानि
वण्णगन्धरसोपेतं
वत्तन्ते चरिमे चित्ते
वत्ते गुणे पटिपत्ति
वत्थं गन्धं च सर्पिं च
वनकम्मिको तदा आसि
वनचारी पुरे आसि
वनन्तरे बुद्धं दिस्वा
वनसण्डं समोगय्ह
वन्दित्वान अहं बोधिं
वन्दित्वान महानागं

३६१, ३६५

४५१
३८१
१५६
३८
६६
१०६
१६५
३६६
६०
४३०
३३३
४७२
३७१
४०६
२०६
४१६

वन्दित्वा सत्थुनो पादे
वन्दित्वाहं लोकजिनं
वमनं पटिपन्नानं
वरचन्दनेनानुलिम्पि
वरमंसानि पग्गय्ह
वरुणो नाम नामेन
वरुणो नामुपट्ठाको
वसामि राजायतने
वसी गणी पतापी च
वसीसतसहस्सेहि
वसुधा यथापमेय्या
वस्ससतसहस्सेहि
वस्सिके पुप्फमानमिह
वस्सूपनायिके काले
वस्से च ते ओरमिते
वाकचीरघरो आसि
वाकचीरं धुनन्ता ते
वादितेन च नच्चेन
वायमित्वानयं पोसो
वासियो सत्यके चापि
विचरन्तो अरुअम्मिह
विचित्तयम्मं सुकतं
विचिन्तो सकं पुत्तं
विजने पत्तसेय्यमिह
विजहिस्वा देववण्णं
विज्जाधरा देवता च
विज्जाधरो तदा आसि
विज्जा मन्तपदे चेव
वितता मत्त्यदामेहि
वितिण्णकल्लो सम्भुद्धो
वित्ति ममाहु तावदे
वित्तिसज्जननं मय्हं
वित्थारिके पावचने
वित्थारिके बाहुजग्गे
विघ्नूपने तालवण्टे
विघ्नूपने सुगते दत्वा

१६०, १६१
४१७
५६
४४७
१३६
३८, १७४
२६
१७६
४००
३८४
१३५
८८, ६०
४४७
६०
४१६
२६७
४३६
१७४
११६
३८१
४१३
२
२६८
६०
२७४
२३
३५७
३६१
४
१२१
१६१
३७०
३२२
४५
३८१
३८६

विनतानदिया तीरे	१८३, ३७०	विसाणेन तिणं गय्ह	१४४
विनये खन्धके चापि	५१	विसारदो ससमये	४४१
विनये पारमिप्पत्तो	५१, ५७	विसालनयो होमि	३६२
विनये पारमि पत्तो	४८	विसालमाले आसीनो	१६७
विनयो आसयो मय्हं	५७	विसिट्टमधुनादेन	७
विनिच्छयं पापुणित्वा	३८३	विसुद्धकण्ठो मधुरस्सरो	३६६
विनिपातं अगन्त्वान	१२१	विसुद्धकेलासनिभो	८०
विनिपातं विवज्जेत्वा	४२६	विसुद्धसीला सुविसुद्धपञ्जा	१६
विपस्सिनो पावचने	३७३	विसुद्धानं अयं वासो	७८
विपस्सिस्स नरगस्स	१०५, २६३	विस्सत्थो होहि मा भायि	४२८
विपस्सिस्स भगवतो	६३, १५४, १६२	विहारो अभिनिक्खम्म	१३३
विपस्सि लोकपज्जोतं	२६७	वीतसोको निरारम्भो	४४१
विपस्सि तत्थ अट्ठिञ्च	३०६	वीसकप्पसहस्समिह	१८३
विपस्सि लोकमहितं	३६२	वुट्ठमिह चतुरङ्गुलमिह	११३
विपस्सी नाम भगवा	१७१, १७५, ३६२	वुट्ठमिह देवे चतुरङ्गुले तिणे	४०८
विपस्सी नाम सम्भुद्धो	३३१	वुट्ठहिंत्वा समाधिम्हा	४१०
विपाकं एकदुस्सस्स	३३१	वुट्ठिते नरदेवमिह	३२५
विपिट्ठिकत्त्वान सुखं च दुक्खं	१५	वुट्ठितं कालमञ्जाय	६७
विपिनचारो सम्भुद्धो	२७७	वुट्ठो च गोतमो वुद्धो	११०
विपिनातो मधुं गय्ह	४०८	वेट्ठिम्भनी ति मे नाम	२६५
विपिने कानने दिस्वा	१६१	वेताळिनो कुम्भधूनी	४४६
विपिने व्यग्घराजा व	४५२	वेदियो सत्त कत्त्वान	८४
विपुले च गुणे लाभो	३६३	वेपुल्लजवनपञ्जो	३६६
विप्पसन्नेन चित्तेन	३४७	वेमज्झमिह च तस्सासि	१६०
विमति द्वेळ्हकं वापि	४१६	वेमातुभातरं पुब्बे	३७६
विमाना निक्खमन्तस्स	३२६	वेस्सभुमिह भगवति	२२७
विमुत्तिपुप्फं एसन्तो	३१	वेस्सभुस्स भगवतो	३२३
विरियं मे धुरधोरय्हं	६१, ७४, ६८	वेस्सभू तमिह समये	२५०
विरुद्धो ये पावचने	८५	वेस्सभू नाम नामेन	१३६
विरुद्धमूलसन्तानं	४३२	वेस्सभू नाम सम्भुद्धो	२१७
विरोचेन्तो गन्धकुटि	७०	वेस्सवणो इघागमो	१७७
विवादं भयतो दिस्वा	८	वेहासमिह चङ्कमति	२१२
विवेकमनुयुत्तोमिह	११५, ४१७, ४५२	वंसो विसालो व यथा विसत्तो	१०
विवेकमनुयुत्तोहं	६४, १३१		
विसमञ्च समं करवा	२३७		
विसमा मे समा होन्ति	४६६		

स

सककम्माभिरुद्धोहं

१०२, १७४

सकिं पीतं हलाहलं	५६	सट्टि नागसहस्सानि	४४२, ४४५, ४५६
सके घरे निसीदित्वा	३३०	सट्टि रथसहस्सानि	३८६, ४४३, ४४५, ४५६
सके सिस्से अपरत्यदो	२६६	सण्डासे पिप्फले चेव	३८१
सकं चित्तं पसादेत्वा	१२३, १४४, १६८	सण्डासे सुगते दत्त्वा	३६३
सकं दिट्ठि जहित्वान	७५	सतपत्तद्धत्तं पग्गय्ह	६८
सक्का समुद्दे उदकं	२४	सतरंसि नाम भगवा	३६६
सक्यपुत्तो महानागो	११६	सतरंसि व जोतन्तो	१७२
सक्यान् कुलकेतुस्स	६२	सतरंसो नाम सम्बुद्धो	३५२
सक्यान् नन्दजननो	५३	सतसहस्सपल्लङ्कं	११४
सगारवो सप्पतिस्सो	४०३	सतसहस्सस्स वयं	४३२
सह्वरित्वान कुसलं	१७६	सतसहस्सा तेविज्जा	१६७
सह्वसदं भेरिसदं	४४५	सतसहस्सितो कप्पे	६३, ७२, ८२
सह्वित्तेन च देसेन्तो	३०५	सतसहस्सुपादाय	५०, ५३
सह्वित्तेनपि देसेमि	४४	सतसहस्से कतं कम्मं	६१, ८६
सह्वित्तेन सुणित्वान	४४	सतसहस्सेनावासं	४७
सङ्गणियं गणं हित्वा	३८	सतसहस्सं ते धीरा	६२
सङ्गातिगो हतमदो	४०६	सतसहस्सं दत्त्वा	४३२
सङ्गामसीसे नागोव	१७३	सतानं तीणिकखत्तुं च	३४३, ३४४, ३६४
सङ्को एसो परित्तमेय सोल्यं	१४	सतासनसहस्सानि	३८५
सङ्गस्सत्थाय कुटिकं	३३५	सतिपट्टानकुसला	३२
सचक्खु नाम नामेन	१७८	सतिपट्टानमट्टालं	५२
सचे तं पापुणन्ति	३३	सतिपट्टानसयनो	४३१
सचे लभेय निपकं सहायं	११	सति मे उज्जुका होति	३६३
सचे वसेय्य आगारं	७१	सति पटिलभित्वान	४१५
सचे हि कोवि देवो वा	३५	सतेहि तीहि सहितो	४०३
सज्जनित्वान सम्बुद्धं	४४१	सतं कञ्जासहस्सानि	६४
सञ्जापेत्त्वान जनतं	१७३	सत्त कन्दलपुष्पानि	३१५
सट्ठि अस्ससहस्सानि	४४२, ४४५, ४४६	सत्त कप्पसहस्समिह	६७
सट्ठि इत्थिसहस्सानि	४४६	सत्तक्खत्तुं च देविन्दो	६४
सट्ठिकप्पसहस्समिह	४१, १२३, १४४	सत्तक्खत्तुं च देवेषु	३२५
सट्ठिकप्पसहस्सानि	४०६, ४२२, ४२३	सत्त चम्पकपुष्पानि	३४६
सट्ठिकोटो हिरञ्जस्स	४३०	सत्ततालीसतो कप्पे	११७
सट्ठि गामसहस्सानि	४४६, ४५६	सत्ततिसे इतो कप्पे	२५३, २६२, ३०८
सट्ठि तुरियसहस्सानि	२६, ४८, ८६	सत्तनङ्गलकीपुष्फे	१५१
सट्ठि तुरियसहस्सेहि	१०७	सत्तपञ्जासकप्पमिह	६१, १३८, २५१
सट्ठि धेनुसहस्सानि	४३३, ४४५	सत्तपञ्जासितो कप्पे	२६२, २६४

सत्त पुष्फानि पग्गय्ह	१५२, २२६	सन्ति अब्बेपि निप्पूहा	४०
सत्तमे दिवसे पत्ते	३८५	सन्ति आरब्भका नागा	६३
सत्तयोजनमुब्बिद्धो	८५	सन्तिन्द्रिया सन्तमना समाधो	१७
सत्तयोजनिकं आसि	१२०	सन्दालयित्वान संयोजनानि	१४
सत्तरतनसम्पन्नो	४१, १०६, १३३	सन्निपातं अहं गत्वा	४६७
सत्त रत्तिन्दिवं बुद्धो	४५, ३८५, ४२१	सन्निब्बापेमि रागग्गि	२५२
सत्तरसे इतो कप्पे	६५	सपत्तमारो भगवा	१२६
सत्तवीसतिक्खत्तुं सो	७७	सप्पितेलं च दत्तवान	३६५
सत्तवीसे इतो कप्पे	२५६, २६७, ३१३, ३२०	सबलेन उपत्थद्धो	२३६
सत्तसट्ठिम्हितो कप्पे	२८८, २६५	सबलेहि परेतोहं	५४
सत्तसत्ततिकप्पम्हि	२६४	सब्बकामसमिद्धोहं	४०८
सत्तसत्ततिकप्पसते	१३६	सब्बमेतं अभिञ्जाय	२८, ४८, ३८६, ४१४
सत्तसत्तति कप्पानि	४४२, ४६३	सब्बमेतं समानेत्वा	३८२
सत्तसत्ततिक्खत्तुञ्च	३८, ११२, ४६३	सब्बमोहातिवत्तस्स	२८७
सत्तसत्ततितो कप्पे	२५०	सब्बम्हि लोकम्हि ममं ठपेत्वा	६
सत्त सत्तलिपुष्फानि	२७१	सब्बरतनमयं पोठं	४४१
सत्तासीतिम्हितो कप्पे	१८६, २६८	सब्बलक्खणसम्पन्नो	३६३
सत्ताहं अभिनिक्खम्म	५८	सब्बलोकम्हि ये सत्ता	६
सत्ताहं छदनं आसि	२१०	सब्बलोकहितत्थाय	३६६
सत्ताहं पटिसल्लानं	६७	सब्बवोसितवोसानो	४०२
सत्तुकञ्च बद्धकञ्च	११४	सब्बसोणमया रुक्खा	४१६
सत्थवाहोसि सप्पञ्जो	६६	सब्बाभिभुस्स बुद्धस्स	३७५
सत्थारं उपसङ्कन्तं	२८५	सब्बालङ्कारयुत्तानि	३८७
सत्थारं धम्ममारब्भ	२८८	सब्बासु भवयोनीसु	११५
सत्थुकप्पं सविनयं	५७	सब्बेकंसु बुद्धयूपं	८४
सत्थेन वा विसेन वा	३८६	सब्बे जना समागम्म	३२३, ३७२
सदा खन्ता महावीरा	५५	सब्बे ते सन्निपातेत्वा	२१६
सदानुच्छविका एते	२३	सब्बे देवा अत्तमना	६७, १७३
सदेवकस्स लोकस्स	२५, ४३२	सब्बे देवा तुट्ठमना	५७
सदेवमानुसा सब्बे	५५	सब्बे देवानुमोदिसु	२३४
सद्दं मानुसकाकंसु	४४५	सब्बे देवा समागच्छुं	१६८
सद्धम्माचारकुसलो	४००	सब्बे मिगा उत्तसन्ति	३४
सद्धम्मे गाधं विन्दामि	३६०	सब्बे वना गन्धमया	४२१
सद्धायाहं पब्बजितो	११०	सब्बे सङ्गम्म मन्तेत्वा	६५
सद्धं सीलं हिरिञ्चापि	३६४	सब्बे सिस्से समानेत्वा	१८२
सघजं पडुमं गय्ह	१३०	सब्बेसु भूतेसु निधाय दण्डं	१०

सब्बेसं चित्तमञ्जय	३४	सम्मुखा विय सम्बुद्धं	१२६
सब्बेसं समतिकम्म	३८६	सयनेहं तुवट्टामि	१६२, ४३६
सब्बं मणिमयं धूपं	८३	सयनेहं तुवट्टेत्तो	४४५
सब्बं देव तया दिन्नं	३८४	सयमेव बुद्धानं महाइसीनं	६
सब्बं मणिमयं आसि	८३	सयम्भुं तं विमानेत्वा	५६
समणा ब्राह्मणा चैव	४४६	सयं कम्मं करित्वान	७६
समत्तिं काकपेय्या	२४४	सरागवत्थुसु विरागसब्बी	१०
समन्तगन्धनामामुं	१६६	सरागा सभवा चेते	२६६
समन्ततो अट्टकोसं	४२२	सरीरकिच्चं कत्वान	८२
समन्ता योजनसतं	४२	सरीरं भापयित्वान	४२८
समसत्तितो कप्पे	६५	सरीसपा च भूता च	३३६
समसुगतोपचितो	३६४	ससागरन्ता पथवी	५४
समागता बहू बुद्धा	८	सह गाथं सुणित्वान	३३६
समागतेसु यक्खेसु	४१०	सह सुत्वानहं सीलं	६०
समाधिना निसिन्नस्स	३५६	सहस्सकण्डं सतभेण्डु	३३५
समाधिम्हा बुद्धहित्वा	२३	सहस्सकखत्तुं चक्खवत्ती	४८
समाधिम्ह सुकुसलो	३५	सहस्सकखत्तुं देविन्दो	२७, ३४०
समाधि सो समापन्नो	४५८	सहस्सकखत्तुं राजा च	८६, ३८६, ३६६
समाधीसु न कम्पामि	३६०, ३६२	सहस्सयुत्तं हयवाहिं	४०, ४३६
समापत्तीनं कुसलो	३६	सहस्सराजनामेन	१६७, ३२६
समाहितं समापन्नं	३१७	सहस्सलोकं आणेन	४३
समुद्धरिसमं लोकं	२४, १०३, ४०५	सहस्सवट्ठि पादासिं	४२
समे चित्तप्पसादाम्हि	१७८	सहस्सस्सा वातजवा	४३२
समोचाना च राजानो	१३६	सहस्सारानि चक्कानि	२४
सम्पत्तियो दुवे भुत्वा	१४८	सललं पुप्फितं दिस्वा	२०५
सम्पत्तिं अनुभोत्वान	१२६, २५६	साखापलासकट्टानि	३३२
सम्पुण्णो तिसकप्पाम्हि	१४०	साखं सालस्स भञ्जित्वा	१६८
सम्बहुला नाम राजानो	२२३	सागरस्स वचो सुत्वा	१७८
सम्बुद्धमभिवादेत्वा	३५४, ४१६	सा ते सद्धा निविट्ठास्स	२३२, ३२१
सम्बुद्धं अभिनामेत्वा	६२	सातं तत्थ व विन्दामि	५४
सम्बोधिं बुद्धसेट्ठानं	१	साधू ति ते पटिस्सुत्वा	३१, ४०, २१६
सम्मज्जनं उदपत्तं	३८२	सामञ्जं मे अनुपपत्तं	४२०
सम्मज्जनिं गहेत्वान	२४, ४५८	सामणेरो व सो सन्तो	१२२
सम्मज्जित्वान तं बोधिं	२०६	सायं पातं उपट्ठित्वा	२३१
सम्मतो मनुजानं सो	४५	सायं पातञ्च पस्सामि	१६६
सम्मा धम्मं भावेत्वान	८६	सायं पातं तरन्तामे	४३१

सालपुष्पं आहरित्वा	४५८	सिस्सेहि सम्परिबुतो	१०३
सावकगुणेनपि फुस्सेन	३६	सोधं ततो समारुह	२५६
सावकेन हि पत्तब्धं	३६	सीतं उण्हं न जानामि	३८७, ३८६
सावकेहि परिबुतो	६८	सीतं च उण्हं च खुदं पिपासं	१३
सावको ते महावीर	२६	सीलवा वतसम्पन्नो	२१
सावत्थि नाम नगरं	३२२	सीलवीचिसमाकिण्णो	४००
सासने ते पतिट्ठाप	३५	सीलं पाकारकं तत्थ	५२
सासने दिब्बमानमिह	७३	सीलं पञ्जञ्च धम्मञ्च	४०७
सासनेन विरुद्धानं	५६	सीलं समाधि पञ्जा च	३६५
सासितो लोकनाथेन	८१	सीसंहातो चयं पोसो	४६६
सिखिनो तत्थ नचन्तु	५	सीहराजा व सम्भीता	२३, ८०
सिखिस्स गिरमञ्जाय	१३३	सीहा व्यग्घा च दीपो च	२०, ३३५, ४३६, ४५५
सिखि तिलोकसरणं	१४०	सीहा व्यग्घा वराहा च	४६१
सिङ्गीनिक्खसवण्णाभो	८०	सीहासने च वस्सन्ते	६४
सिङ्घाटकं चचरञ्च	५१	सीहो यथा दाठबली पसरुह	१६
सिद्धत्वमिह भगवति	२७६	सीहो व सदेसु असन्तसन्तो	१५
सिद्धत्वस्स नरगस्स	१५७	सीहं यथा वनचरं	२६२
सिद्धत्वस्स भगवतो	६५, ६२, १०६	सुखमुच्छविको होमि	३८७
सिद्धत्वस्स महेस्सिस्स	२८६, २६१	सुखमच्छिकजालेन	२५, १०३, ४०५
सिद्धत्यो च लोकविदू	३२४	सुगतानुगतं मग्गं	१५१
सिद्धत्यो तमिह समये	६३, २३८	सुगन्धदेहो यसवा	३६६
सिद्धत्यो तस्स व्याकासि	३०६	सुगन्धमालमादाय	२२०
सिद्धत्यो नाम भगवा	२१५	सुगुत्तो सुखसमञ्जी	३६३
सिद्धत्यो लोकपज्जोतो	२६१	सुगोपितं मे सरणं	८६
सिद्धत्यो सब्बसिद्धत्यो	३१६	सुचारुदस्सना नाम	१३४
सिद्धत्यं लोकपज्जोतं	६२, २६२	सुचारुरूपो सुभदो	३६०
सिद्धत्यं सब्बसिद्धत्यं	३२०	सुचारुरूपं दिस्वान	३३६
सिद्धं तस्स तपो कम्मं	४४०	सुचिण्णस्स फलं पस्स	२१५
सिनेस्समसन्तो सो	२६१	सुचिण्णं मे पञ्चसीलं	६१
सिन्धुया नदिया तीरे	१३४, ३१५, ४०७	सुचिता विद्य तिट्ठन्ते	३१७
सिन्धु सरस्सती चेव	३२	सुजातो साललट्ठी व	३१०
सिन्धु अनुचरन्तोहं	३१५	सुज्जतं अनिमित्तं च	५१, ५२
सिया नु खो तव एतं	७६	सुज्जप्पणिधि च तथा निमित्तं	१६
सिरस्मि अज्जलि कत्वा	३३६	सुणन्तु मे अक्खदस्सा	३८३
सिविका हत्थिस्सन्धेन	३३४	सुणाथ भिक्खवो मरुहं	३७५
सिस्से तदा समानेत्वा	१६०	सुत्तन्तं अभिघम्मं च	५२

सुत्वान मुनिनो वाक्यं	३०	सुवण्णवण्णो सब्बत्थ	८८
सुदस्सनो ति नामेन	१६६	सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं	६२, १४५, १५३
सुदस्संनो नाम पासादो	७१	सुवण्णवण्णं सिद्धत्वं	२७६
सुदस्सनो महावीरो	३१३	सुविनीता च ते सिस्सा	३१
सुदिट्ठो वत मे बुद्धो	१४८	सुविभत्ता घरमुत्ता	२
सुदिन्नं मे दानवरं	४७१	सुसङ्गहितयानं व	३२५
सुदुद्दसं सुनिपुणं	४१०	सुसुद्धं पुलिनं गग्ग	३१८
सुधाय पिण्डं कत्तवान्	३२३	सूचिघरे अंसबद्धे	३८१
सुधोतं रज्जेनाहं	८५	सूचिघरे सुगते दत्त्वा	३६०
सुनन्दो नाम नामेन	१६५, २३२, २३४	सूचियो सुगते दत्त्वा	३८६
सुपुप्फितो सालराजा	३३	सेट्ठिपुत्तो तदा आसि	१४५
सुप्पारका कुमारा च	४५०	सेतच्छत्तोपसोभितो	७३
सुफुल्ला बन्धुजीवा च	४३५	सेतच्छत्तं गहेत्त्वान्	४६३
सुफुल्लो सालराजा व	८०	सेनासने पादपुण्ड्रे	३८२
सुफुल्लं पदुमं गग्ग	५६, १०१, ४५५	सेरेय्यकं गहेत्त्वान्	१८१
सुफुल्लं सालराजं व	४२८	सो अहं विचिरिस्सामि	५७, ४७१
सुबाहू नाम नामेन	१७४	सोकसल्लपरेतोहं	४१५
सुभद्वको त्वं मनुजे	४२५	सो च पच्छा पब्बजितो	१२२
सुभानुरूपो आयासि	३०	सो चे पूजेय्य सम्बुद्धं	१७८
सुमङ्गलो ति नामेन	२४१	सोणमये मणिमये	३०६, ३६१, ३६५
सुमनो नाम नामेन	११६, ३२२	सोणमया रूपिमया	६४, ७१, ४४२
सुमनो नाम सम्बुद्धो	३६५	सोतापन्ना च विमला	३२
सुमेखलो कोसियो च	५४	सो दानि पत्तो अमतं	५६, ४६६
सुमेघस्स भगवतो	६६, २०५	सो पच्छा पब्बजित्वान्	३६, ६१, ७४
सुमेघो नाम नामेन	२०६	सोभनं नाम आरामं	४६
सुमेघो नाम भगवा	२४०, ४४७	सोभन्ति एसिका थम्भा	३
सुमेघो नाम सम्बुद्धो	४३, ११६, ४०८, ४१५	सोभितो नाम आरामो	४३१
सुमेघं भगवन्ताहं	४२	सोभितो नाम नामेन	६८
सुरियस्स च आलोकं	३१४	सो मे कथेसि आनन्द	८६
सुलढलाभो लढो मे	४३८	सो मे पुट्ठो कथी सब्बं	३०
सुलढलाभं लढोमिह	४५६	सो मे पुट्ठो वियाकासि	३०
सुवच्छो नाम नामेन	२१२	सोस्साम तव वचनं	३८३
सुवण्णच्छदनं आसि	१७५	सोहं अट्टारसवस्सो	६८
सुवण्णथाले मणिथाले	३८८	सोहं कालङ्कतो तत्थ	२३४
सुवण्णवण्णो भगवा	२४४	सोहं चित्तं पसादेत्त्वा	१७१
सुवण्णवण्णो विरजो	३८७, ३६२	सोहं पणामितो सन्तो	६८

सोहं बुद्धस्स सुत्थान	४४१	हत्थारोहा अनीकट्ठा	३६७, ४४४
सोहं विस्सज्जिते पग्गे	३०	हत्थारोहो पुरे आसि	३७७
सोहं सुत्थान सरणं	८८	हत्थिक्खन्धगतो आसि	६२
सोळसासिमु राजानो	१६६, १७५	हत्थियानं अस्सयानं	६४, ३५३, ३८६, ३९१
सोळसिथिसहस्सानि	२७, ११२, ४४३	हत्थी अस्सा रथा पत्ती	२६, ४७, ८६, ४५६
सोळसेतो कप्पसते	१७२	हत्थेहि तमहं गय्हे	६६
संकित्तेन्तो च सब्बेसं	६१	हरीतका आमलका	२०, ३८६, ४३४, ४५३, ४६२
संखित्तपुच्छितं पग्गं	१०१	हासयित्वान सम्बुद्धो	११६
संखित्तेन पि पुच्छन्ते	१०१	हित्वा मानुसकं योगं	१०४
संवुत्ता छसु द्वारेसु	२१	हिमवन्तमुपादाय	२७
संवुत्तो पातिमोक्खम्हि	११०, १२८	हिमवन्तस्स वेमज्जे	२८३
संवेगो मे तदा आसि	२३२, ३२१	हिमवन्तस्साविदूरे	१८, ७८, १०५
संवेजयित्वा जनतं	१८५	हिमवन्ते वसन्तोहं	४२३
संसग्गजातस्स भवन्ति स्नेहा	१०	हिमवा वापरिमेय्यो	१३५
संसारसोतं सच्छिन्दि	४६	हेतुधम्मनिरोधाय	४२५
संसारसोतं छिन्दित्वा	४५६	हेमजालेन सञ्छन्ना	२
स्वागतं वत मे आसि	३७, ५७, ६३	हेमासने निसीदित्वा	१००
स्वाहं धम्मं गवेसन्तो	३०	हंसराजा तदा होमि	३४२
ह		हंसा कोञ्चापि नदिता	४१६
हट्ठो हट्ठेन चित्तेन	१४५, ३०७	हंसा कोञ्चा मयूरा च	२०, ४३६

उपमायो

अग्गिक्खन्धो व जलितो, किसुको इव फुल्लितो	४०	असम्भीतो यथा सीहो, गजराजा व दप्पितो	४०६
अग्गोव दङ्गं अनिवत्तमानो	१४	आदाय विहरामेतं, गरुडो पन्नगं यथा	५०
अङ्गीरसो महानागो, अभिजातो व केसरी	११३	आसीविसो यथा घोरो, मिगराजा व केसरी	४०२
अञ्जसालेहि परिवुत्तो, सालराजा व सोमति	३३	आसीविसं व कुपितं, अग्गिक्खन्धं व आगतं	५४
अट्टिता रागदोसेन, कद्दमे कुमुदं यथा	३३	इन्दलट्ठो व आकासे, ओभासेति चतुद्दिसा	४०
अत्थं तुम्हं पवक्खामि, यथा दिट्ठं पदं मम	५५	इन्दीवरं व जलितं, आदित्तं व हुतासनं	२४, १५६
अदेय्यो कस्सचि बुद्धो, मणि जोतिरसो यथा	३८३	उग्गच्छन्तो व सूरियो, जोतिस्सति महब्बलो	६१
अनिलज्जासङ्गुब्भो, यथाकासो अर्साह्वयो	१३५	उग्गतेजा दुण्णसहा, सागरो व अल्लोभिया	२२
अण्णमेय्यं व उदधिं, वित्थतं धरणिं यथा	२२६	उदयन्तो व सूरियो, पुण्णमायेव चन्दिमा	३१६
अभीतरूपं सीहं व, गरुडगं व पक्खिनं	१४०	उदेन्तं व महामेघं, नीलं अज्जनसन्निभं	४०१
असह्ज्जेतेन रितासे, सारेन कदली यथा	२६	उदेन्तं सतरंसि व, पीतरंसि व भाणुमं	२०६, २३०

उद्धतविसो व सण्णो, छिन्नविसाणो व उसभो	३६	तम्पि सक्का असेसेन, सङ्ख्खानुं गणना यथा	२७
एको चरे मातङ्गख्खेव नागो	१२	तारको त्वं यथा नावा, निधोवस्सासकारको	४०६
एवमेवं विरोचन्ति, मिगराजा व ते तयो	३२०	तिदसेहि यथा इन्दो, मनुजेहि पुरस्खतो	४३१
ओभासेति दिसा सब्बा, सतरंसीव उग्गतो	८४	तिघापभिन्नमातङ्गं, कुजरं व दुरासदं	३१५
ओभासेन्तो दिसा सब्बा, दीपरुक्खो व जोतति	४५१	तिघापभिन्नमातङ्गं, कुजरं व महेसिनं	१८१
ओभासेन्तं दिसा सब्बा, उळुराजं व पूरितं १६४, १७०		दके यथा उम्मुज्जित्वा, एवं गच्छामि अम्बरे	३३८
ककुधं विलसन्तं व, निसभाजानियं यथा	३१७	दन्तो व दन्तदमथो, उपसन्तोसि ब्राह्मण	३०
ककुधं विलसन्तं व, पदुमुत्तरनायकं	२३०	दिवा वा यदि वा रत्ति, सतरंसी व उग्गतो	१००
कणिकारं व जलितं, दीपरुक्खं व उज्जलं	४०५	दुरासदा व्यग्घारिव, आगच्छन्ति ममन्तिके	२३
कणिकारं व जलितं, पुण्णमायेव चन्दिमं	३७२	दुरासदा भगदन्तो, सोहा व एकचारिनो	४०२
कणिकारं व जोतन्तं, उदयन्तं व भाणुमं	३०५	नभं अब्भुग्गमी धीरो, हंसराजा व अम्बरे ११०, २५४	
कणिकारं व जोतन्तं, निसिन्नं पव्वतन्तरे १६६, २२६		नभं अब्भुग्गमी धीरो, हंसराजा व अम्बरे ७५, ८१	
कदम्बं पुप्फितं दिस्वा, दीपराजं व उग्गतं	२११	नागो व बन्धनं छेत्वा, विहरामि अनासवो ३७, १३१	
काका सेना व विबभन्ता, मिगराजा यथा मिगा	३४	नागो व यूथानि विवज्जयित्वा	१३
किकीव अण्डं रक्खेय्य, चामरो विय वालधि	७१	निक्खित्तमानदण्णो व, उपेमि गरुगारवेन गणं	३६
कुजरा व महानागा, असम्भीता व केसरी	४३६	निब्बायि अनुपादानो, दीपो व तेलसङ्ख्ख्या	१२०
केसरि अभिजातं व, अग्गिक्खन्धं व पव्वते	३१४	निब्बुत्तं महानागं, निसभाजानियं यथा	१६१
खेळपिण्णव भोगमिह, पेमं मय्हं न विज्जति	७४	निसीदि तत्थ भगवा, असम्भीतो व केसरी	८१
गज्जन्तं मिगराजं व, अहंसं लोकनायकं	४०५	नोपलिम्पसि लोकेन, तोयेन पदुमं यथा	३३
गळ्ळो यथा ओपतति, पन्नगं भक्खमत्तनो	४६	पक्खी व सेलमासज्ज, गमनं न लभामहं	३३८
गावो यथा वच्छगिद्धा, एवाहं विचिन्नि जिनं	४०२	पदुमं व तोयेन अलिम्पमानो	१५
गिरिदुग्गचरो आसि, अभिजातो व केसरी	१३६	पन्नरसे यथा चन्दं, निर्यन्तं लोकनायकं	२०६
घतासनं व जलितं, आदित्तं व हुतासनं	१६७	पव्वतग्गे यथा अच्चि, पुण्णमायेव चन्दिमा	३६६
चन्दं व विमलं सुद्धं, विप्पसन्नमनाविलं	२०८	पभा निग्गच्छते तस्स, उग्गच्छत्तेव सूरिये	७१
छत्रालातं यथा कट्ठं, न क्वचि किच्चकारकं	७८	पभा निद्धावते तस्स, सतरंसी व उग्गतो ३४८, ४५१	
जलति अग्गिक्खन्धो व, भिक्खुसङ्घपुरस्खतो	१२४	पभा निद्धावते तुय्हं, सूरियोदयने यथा	६६
जलन्तं दीपरुक्खं व, विज्जुतं गगने यथा	२४	परिमुत्ति गवेसामि, यथापि राजदण्डतो	४६
जलिस्वा अग्गिक्खन्धो व, सम्बुद्धो परिनिब्बुतो	८२	परिवारेन्ति सम्बुद्धं, छाया व अनपायिनी	६२
जातरूपं यथा कूटं, नेव क्षायति कत्थचि	७६	परिळाहेन डय्हामि, मच्छो व बळिसादको	५४
जालं व भेत्वा सलिलम्बुचारी	१४	पसन्नमुखनेतोसि, मुनिभावो व दिस्सति	३०
जियुच्छिस्सन्ति तं विड्ढू, असुचि नागरिको यथा	७६	व्यग्घूसभं व पवरं, अभिजातं व केसरि १४०, १६०	
डय्हसि परिळाहेन, गजो यूथा व निस्सटो	७६	व्यामप्पभो जिनवरो, आदिच्चो व विरोचति	१८२
तत्थापि भवनं मय्हं, इन्दलट्ठी व उग्गतं	४१	भब्बाभब्बे विदित्वान, महामेघो व गज्जसि	३४
तत्थेव त्वं महावीर, हतमिच्चो व सत्तियो	५२	भरितो भवभारेन, गिरि उच्चारितो यथा	३५
तथेवाहं महावीर, यथापि गळ्ळो बली	५०	भवं उग्घाटीयि सब्बं, भूतवेज्जो व मूलतो	४६
तथेवाहं महावीर, यथा विसहतो नरो	४६	भिक्खुसङ्घपरिखुतो, सालराजा व सोभसि	३३

मज्झिमे व सूरियो, आकासे चङ्कमी तदा	८०	यो सो बुद्धं उपट्ठासि, मिगराजं व केसरि	६७
मत्तो व कुजरो दन्ती, एवं बुद्धा दुरासदा	४०२	रतनगम्भं पविसित्वा, केसरो व गुहासया	४
मत्तं व कुजरं दन्ति, यं सयम्भुमसार्दयि	५४	राजा व रट्टं विजितं पहाय	१२
मधुं यथा खुद्मवस्सवन्तं	१७	लासितो व्यग्घराजा व, आकासे चङ्कमी तदा	८०
महासमुद्दोवक्खुम्भो, अण्णवो व दुरुत्तरो	१२४	वनन्तरगतं दिस्वा, सालराजं व पुप्फितं	१५३
महासमुद्दोवक्खोम्भो, दुद्धरो पथवो यथा	४३०	वसुवा यथाप्पमेय्या, चित्ता दनवत्सका	१३५
मिगराजा यथा सीहो, अभिनिकखम्म आसया	३४	वातो व जालम्हि असज्जमानो	१५
मिगराजा व सम्भीतो, उल्लुराजा व सोभसि	३२	विनये पारमि पत्तो, यथापि पाठिको इसि	५१
मिगराजा व सम्भीतो, घम्मं देसेति चक्खुमा	१२४	विपिनगेन निव्यासि, हंसराजा व अम्बरे	१६४
मिगो अरज्जम्हि यथा अबद्धो	११	विपिने व्यग्घराजा व, मिगराजा व केसरो	४५२
यथा अत्यङ्गते सुरिये, होन्ति सत्ता तमोगता	१०६	विप्पनट्ठा ब्रह्मरुद्धे, अन्धा व अनुसुय्यरे	१७७
यथा च बोधि अनुपापुणिमु	१०	विरुद्धमूलसन्तानं, निग्रोधमिव मालुतो	४३२
यथा च भूमि अधला, अण्णमेय्यो च सागरो	५५	विसुद्धकेलासनिभो, पुण्णमायेव चन्दिमा	८०
यथाण्डजा च संसेदा, ओपपाती जलाबुजा	१०६	वंसे कळीरो व असज्जमानो	१०
यथा पदुमपत्तम्हि, तोयं न उपलिम्पति	४१०	वंसो विसालो व यथा विसत्तो	१०
यथापि उदके जाता, कुमुदा मन्दालका बहू	३३	सङ्गल्लपत्तो यथा पारिद्धत्तो	१४
यथापि उरगो जिण्णं, हित्वा गच्छति सं तचं	४१६	सङ्गिद्धपत्तो यथा कोविळारो	११
यथापि चन्दो दिमलो, गच्छं आकासघातुया	३२	सतरंसि व जोतन्तं, पभासन्तं व कञ्चनं	१७२
यथापि पथिका सत्ता, वस्समानाय बुद्धिया	४१६	सन्तचित्तं महानागं, सुफुल्लं पदुमं यथा	२६
यथापि पदुमं जलजं, जलमज्जे विरूहति	३३	समाधिं महानागं, सिस्सा आचरियं यथा	११६
यथापि पदुमं नाम, सूरियरंसेन पुप्फति	५०	सयम्भुं अद्दं तत्थ, सालराजं व फुल्लितं	२१८
यथापि व्याचित्तो पोसो, परिसेसेय्य ओसधं	२८	सातं तत्थ न विन्दामि, सिरो पज्जलितो यथा	५४
यथापि भद्दके खेत्ते, बीजं अप्पाम्पि रोपितं	१२७	सामणेरो व सो सन्तो, खीणसवो भविस्सति	१२२
यथापि मेघो थनयं, तप्पेति मेदिनि इमं	४०७	सायं पातं नमस्सामि, देवा आसावति यथा	५०
यथापि रम्मके मासे, बहू पुप्फन्ति वारिजा	३३	सासनेन विरुद्धानं, विसं हलाहलं यथा	५६
यथापि राजा बलवा, निग्गण्हित्वा परन्तपे	५१	सासनं नातिवत्तन्ति, पदुमं वारिजं यथा	३३
यथापि सेलो हिमवा, ओसधो सव्वपाणिनं	३३	सीहराजा व सम्भीता, गजराजा व धामवा	२३
यथा बलाकयोनिम्हि, न विज्जति पुमो सदा	५०	सीहराजा व सम्भीतो, गजराजा व दण्णितो	८०
यथा भूतद्वित्तो पोसो, भूतग्गाहेन पीळितो	४६	सीहो यथा दाठवली पसग्ग्ह	१६
यथा मे कायो निव्वाति, पच्छिहो न विज्जति	१६८	सीहो व सद्देसु असन्तसन्तो	१५
यथा समुद्दो उदधीनमग्गो, नेरु नगानं पवरो	१६२	सीहं यथा वनचरं, निसभाजानियं यथा	२६२
सिलुच्चयो	१६२	सीहं यथा वनचरं, व्यग्घराजं व नित्तसं	१८१
यथा सारत्थिको पोसो, कर्दलि छेत्रवान फालये	२६	सुदस्सनं व नगरं, देवतानं भविस्सति	७१
यथा सूलावुत्तो पोसो, राजदण्डेन तज्जितो	४८	सुदुल्लभो मया लद्धो, मणि जोतिरसो यथा	३८४
यथोदयन्तो आदिच्चो, विनोदेति तमं सदा	१०६	सुफुल्लो सालराजा व, विज्जु वग्गधनन्तरे	८०
येनायं जोतिता सेय्या, आदासो व सुसन्धतो	७०	सुफुल्लं सालराजं व, अद्दं लोकनायकं	२४

सुकुलं सालराजं व, सतरंसि व उगगतं	४२८	सूरयोदयेव पदुमा, पुष्फन्ति तव सावका	४१७
सुमुत्तो सरवेगो व, किलेसे भापयि अहं	२८, ३८७	सूले सातं अविन्दन्तो, परिमुत्ति व इच्छति	४८
सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, निसभाजानियं यथा	१६४	सो मे तमं विनोदेसि, भूतविज्जो व भूतकं	४९
सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, सतरंसि व उगगतं	२२८	सो मे पुट्ठो वियाकासि, असम्भोतो व केसरो	३०
सुवण्णवण्णं सम्बुद्धं, सतरंसि व भाणुमं	१५३, १७०	हिमवा वापरिमेय्यो, सागरो व दुरुत्तरो	१३५

सुद्धिपण्णं

पिट्ठे	पन्थियं	असुद्धपाठो	सुद्धपाठो	पिट्ठे	पन्थियं	असुद्धपाठो	सुद्धपाठो
८	३	सच्चपारमि	सच्चपारमि	१२०	१०	सब्ब भद्दं	सब्बभद्दं
१२	१७	आर्यातं	आर्याति	१२१	२२	निचित्तं	निचित्तं
२७	१५	अपरिमेय्य	अपरिमेय्ये	१२५	१०	गागायो	गाघायो
४२	२	अहस्सं	अहसं	१३७	१३	अदस्सं	अहसं
४६	२४	मापयित्वा	मापयित्वा	१४१	५	भूमियो	भूमियो
५६	१६	पथवीसदिया	पथवीसदिसा	१५७	४	सङ्गातं	सङ्गातुं
५९	८	विकसम्भन्ति	विकसम्भन्ति	१५९	२	जनाधिप	जनाधिपा
६१	१७	सोपच्छा	सो पच्छा	१५९	४	सोणो अट्ठुचेळको	अट्ठुचेळको
६१	१८	सब्बासवे	सब्बासवे	१६३	१२	गायायो	गायायो
६३	२३	अपादाने	अपदाने	१६७	७	पोति उप्पादनेन	पोतिउप्पादनेन
७१	३	चतुसट्ठिक्खत्तुं	चतुसट्ठिक्खत्तुं	१७१	१	B. 61	B. 161
७२	४	छळमिञ्जा	छळमिञ्जा	१७९	९	एदिस्सा	एदिसा
७३	१८	अभासय	अभासय	१८१	३	व्यग्घराजं	व्यग्घराजं
७४	२१	आयम्मा	आयस्मा	१८४	६	सत्तरतसम्पन्नो	सत्तरतनसम्पन्नो
८१	२०	हेस्ससि	हेस्सति	१९०	१६	०ममिरोपयि	०मभिमिरोपयि
८३	१४	लोकनाथस्म	लोकनाथस्स	१९९	१५	सत्तरतनसम्पन्नो	सत्तरतनसम्पन्ना
९२	२	कञ्चनरिघय०	कञ्चनरिघय०	२०२	११	चकवत्ती	चकवत्ती
९४	६	हत्थो हत्थेन	हट्ठो हट्ठेन	२०५	१५	फलदायको	फलकदायको
९७	१९	धम्मे सुदायादो	धम्मेसु दायादो	२०८	(सिरो)	तम्बपुप्फिय०	तम्बपुप्फिय०
९८	(अघो)	विरोयं	वीरियं	२२३	९	मिगलुहो	मिगलुहो
१०२	२३	काळुदायी	काळुदायी	२२५	१३	चन्दभा	चन्दाभा
१०४	२०	भोजेसि	भोजेसि	२२८	(सिरो)	कुटजपुप्फिवग्गो	कुटजपुप्फिवग्गो
१०६	११	तिसक्खत्तुं	तिसक्खत्तुं	२३०	१५	लोकवन्धुनो	लोकवन्धुनो
१११	९	नानावण्णोहि	नानावण्णेहि	२३७	(सिरो)	खण्डपुल्लिय०	खण्डपुल्लिय०
११६	१७	पञ्च हत्थियो	पञ्चहत्थियो	२४५	३	सब्बो भवा	सब्बोभवा
१२०	३	अपुच्छि	अपुच्छि	२५१	२	पसुकूलं	पंसुकूलं

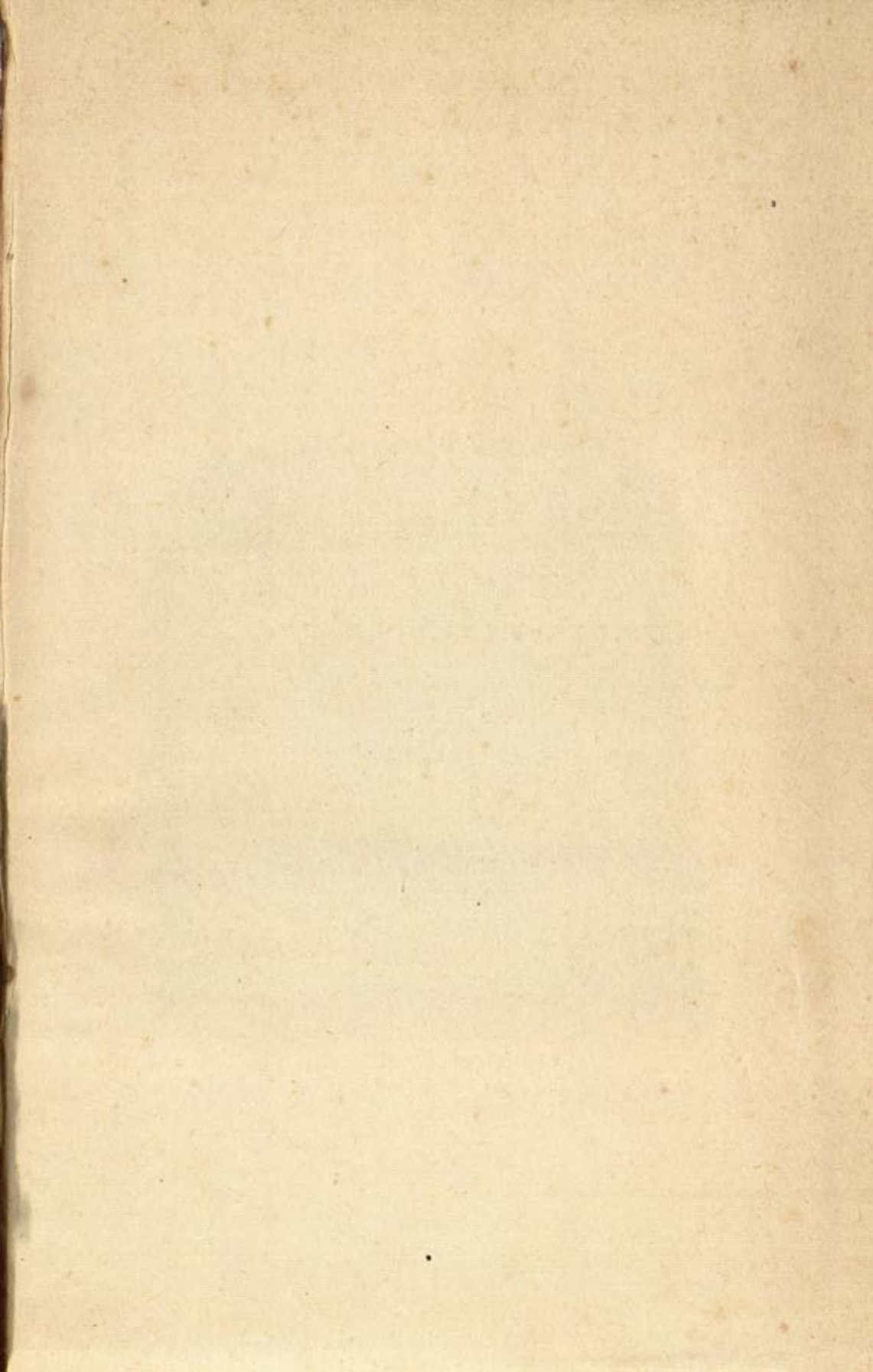
पिठे	पन्तिथं	असुद्धपाठो	सुद्धपाठो
२५१	६	व्यग्धूसमं	व्यग्धूसमं
२५२	११	तालवण्ट०	तालवण्ट०
२५६	१३	स्तना	रतना
२६०	६	चतस्तो	चतस्तो
२६१	४	आलम्बदायक०	आलम्बणदायक०
३१०	११	निब्वत्तु	निब्वत्तु
३१४	१३	सकंसं	एकंसं
३१५	(सिरो)	कन्दलिपुण्ड्रिय०	कन्दलिपुण्ड्रिय०
३१६	७	०महितोहितो	०महितो हितो
३२५	१८	दिन्धं	दिन्नं
३२८	(सिरो)	गन्धादकवग्गो	गन्धोदकवग्गो
३२८	३	कञ्चनग्घिय सङ्कासं	कञ्चनग्घियसङ्कासं
३२८	५	व्यग्धूसमं	व्यग्धूसमं
३३२	१५	भावा	भवा
३३३	१६	चेतनापाणिघीहि	चेतनापणिघीहि
३३६	१८	०मदामहं	०मदासहं
३४३	(सिरो)	तिणुप्पलमालिय०	तीणुप्पलमालिय०
३५७	४	भिसमुल्लालं	भिसमुल्लालं
३६३	१६	सागरवो	सगारवो
३७४	१८	भिक्षु सङ्घस्स	भिक्षुसङ्घस्स
३७५	(अधो)	बुद्धत्ताय	बुद्धत्ताय
३७५	(अधो)	पियासितो	पिपासितो
३७६	२१	कम्मपिपाकेन	कम्मविपाकेन

पिठे	पन्तिथं	असुद्धपाठो	सुद्धपाठो
३८०	३	निसिदित्वा	निसीदित्वा
३८४	२२	मया लद्धो	मया लद्धो
३८५	१०	निवसनमुपेसि	निवेसनमुपेसि
३८५	२६	सुनाथ	सुणाथ
३८६	१	हत्थि	हत्थी
३८७	३	भिक्षुनं	भिक्षूनं
३९४	१२	अनुभोसि	अनुभोमि
३९५	५	बोधपक्खिये	बोधपक्खिये
३९५	२०	धम्मनिसन्तिता	धम्मनिसन्तिता
४०३	३	पताम्ह	पत्ताम्ह
४०५	११	ओघत्तिण्ण	ओघत्तिण्ण
४१०	१७	योमं	यो मं
४१६	३	हंसाकोञ्चापि	हंसा कोञ्चापि
४२०	५	तप्पयि	तप्पयि
४२६	२३	उपज्जति	उपपज्जति
४३५	१०	पदुमाकण्णिका	पदुमाकण्णिका
४३६	१६	धरोयिति	धरीयति
४३६	२०	बुद्धपूजा०	बुद्धपूजा०
४५०	१२	कुम्भकारा	कुम्भकारा
४५६	७	गामाणीयेहि	गामणीयेहि
४६३	(सिरो)	एकच्छत्तियत्थेर०	एकच्छत्तियत्थेर०
४६६	१७	द्वेनवुत्ते	द्वेनवुत्ते
४७१	२६	सु धम्मतं	सुधम्मतं

प्रकाशक : भिक्षु जगदीश काश्यप, मन्त्री, पालि प्रकाशन मण्डल,
बिहार, नालंदा (पटना)

मुद्रक : रामेश्वर पाठक, तारायन्त्रालय, वाराणसी ।

5

"A book that is shut is but a block"

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY

GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.

S. B. 148. N. DELHI.